چولپان يۇلتۇز

ئاپتورى: مۇسفىرە توختى

چولپان يۇلتۇز

ئاپتورى: مۇسفىرە توختى

تەھرىرلىگۈچى؛ ئابدۇللا ئۇيغۇر

ئى ئەزىزلەر، ئاللاھنىڭ پەرىشتىلىرى بۇ بۈيۈك قۇربانلىقلىرىڭلارغا رەببى ئالدىدا شاھىد بولىدۇ ئىنشائاللاھ. غەلبىنىڭ ئۇپۇقى سابائىتلىقىڭلار ئارقىسىدا پارلاپ تۇرۇپتۇ، سەبىر قىلىڭلار، ئەلۋەتتە بۇ قىيىنچىلىقلاردىن كېيىن كاتتا بىر ياخشىلىق سىلەرنى كۈتۈپ تۇرۇپتۇ، ئاللاھنىڭ دەرگاھىدا سىلەر ئۈچۈن تەييارلانغان مۇكاپاتلار تېخىمۇ كاتتا، ئەلۋەتتە. ئىنشائاللاھ كەينىڭلاردا مىڭلاپ ئۈممەت سىلەرگە تەلمۈرۈپ تۇرۇپتۇ، ماڭا ئوخشاش مىڭلىغان قېرىنداشلىرىڭلار سېغىنىش ۋە ئىززەت ئىكرام بىلەن سىلەرنى ياد ئېتىۋاتىدۇ، سىلەر ئۈچۈن ئاللاھقا يېلىنىپ دۇئا قىلىۋاتىدۇ، ئىنشائاللاھ سىلەر ھەممىمىز دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە ھەۋەس قىلىپ قالغۇدەك بەختلىك ئىنسانسىلەر، خۇش بېشارەت ئېلىڭلار. ئاللاھ سىلەرنى ئۆزى ھىمايە قىلسۇن ۋە ياردىمىنى چۈشۈرۈپ بەرسۇن، ھاياتى دۇنيادىن ئىبارەت بۇ ئۆتكۈنچى ئىمتىھان جەريانىنى ئەڭ ياخشى نەتىجە بىلەن تاماملاشقا ئاللاھ مۇۋەپپەق قىلسۇن.

9756224558557

باھاسى 105 لىرا

مۇندەرىجە

مۇقەددىمە 3

بىزنىڭ نىجادلىققا ئېرىشىشىمىز ئامانەتكە باغلىقتۇر 4

قۇرئاننى ياد ئالسام 12

چولپان يۇلتۇز 15

ئاللاھنىڭ ئارغامچىسىغا بىرلىكتە ئېسىلايلى! 70

يېتىمغا كۆڭۈل بۆلۈڭ 76

پىتنىدىن خالىي ھايات 78

كۈنىڭىزنى ياخشى كۆرۈش بىلەن باشلاڭ 80

نەپسىم ۋە مەن 83

مۇجاھىد تەربىيەلىگەن ئانا 87

نېمەتنىڭ قەدرىگە يېتەيلى 104

بىز نېمىگە موھتاج 109

بەختلىك ئىنسانلار 113

ھايات ئۆرنەكلىرى 121

سەبىر گۈللىرى 128

مۇندەرىجە

مۇقەددىمە 3
بىزنىڭ نىجادلىققا ئېرىشىشىمىز ئامانەتكە باغلىقتۇر 4
قۇرئاننى ياد ئالسام 12
چولپان يۇلتۇز 15
ئاللاھنىڭ ئارغامچىسىغا بىرلىكتە ئېسىلايلى! 70
يېتىمغا كۆڭۈل بۆلۈڭ 76
پىتنىدىن خالىي ھايات 78
كۈنىڭىزنى ياخشى كۆرۈش بىلەن باشلاڭ 80
نەپسىم ۋە مەن 83
مۇجاھىد تەربىيەلىگەن ئانا 87
نېمەتنىڭ قەدرىگە يېتەيلى 104
بىز نېمىگە موھتاج 109
بەختلىك ئىنسانلار 113
ھايات ئۆرنەكلىرى 121
سەبىر گۈللىرى 128

1

مۇھەببەت تەزكىرىسى 136

ئەخلاقىنىڭ جىھادىي جامائەتنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇشتىكى رولى 146

رەسۇلۇللاھ ﷺ نىڭ شاپائىتىگە مۇيەسسەر بولۇشنى خالامسىز؟......... 152

ئەخلاق ۋە ھايا 162

ياخشى ھەمراھ 173

قېنى ئارقىلىق دىنىنى كۆكلەتكەن ئەركەكلەر.......................... 181

مېنى يىغلاتقان توي مۇراسىمى.. 191

ئاللاھ يولىدا ئىلگىرىلە ئەي مۇجاھىد يىگىت!.......................... 196

پەرزەنتلىرىنى ئاللاھ ئۈچۈن ئاتىغان ئاتا - ئانىلارنىڭ ھېيتىغا مۇبارەك
بولسۇن 204

مۇھەببەت تەزكىرىسى 136

ئەخلاقىنىڭ جىھادىي جامائەتنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇشتىكى رولى 146

رەسۇلۇللاھ ﷺ نىڭ شاپائىتىگە مۇيەسسەر بولۇشنى خالامسىز؟......... 152

ئەخلاق ۋە ھايا 162

ياخشى ھەمراھ 173

قېنى ئارقىلىق دىنىنى كۆكلەتكەن ئەركەكلەر.......................... 181

مېنى يىغلاتقان توي مۇراسىمى.. 191

ئاللاھ يولىدا ئىلگىرىلە ئەي مۇجاھىد يىگىت!.......................... 196

پەرزەنتلىرىنى ئاللاھ ئۈچۈن ئاتىغان ئاتا - ئانىلارنىڭ ھېيتىغا مۇبارەك
بولسۇن 204

پۈتۈن گۈزەل ماختاشلار ئاسمان ۋە زېمىننى ئۆز قۇدرىتى بىلەن ئەڭ گۈزەل شەكىلدە ياراتقان ئاللاھقا بولسۇن. دۇرۇت ۋە سالام ئىسلام دىنىنى يەر يۈزىگە يېيىش ۋە ئۇستۇنلۇككە ئېرىشتۇرۇش ئۈچۈن مۇكەممەل رەۋىشتە تىرىشچانلىق كۆرسەتكەن، پەيغەمبەرلەرنىڭ سەردارى ۋە تۈگەنچىسى، سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ گە ۋە ئۇنىڭ ئائىلە - تاۋابىئاتلىرىغا ۋە بارلىق ساھابىلىرىگە بولسۇن.

بۇ كىتابتا ئىبادەتنىڭ ئەڭ يۇقىرى پەللىسى بولغان جىھاد ئىبادىتىنى، قىيىنچىلىق ۋە جاپا - مۇشەققەتكە قارىماستىن، ئاللاھنىڭ رازىلىقىنى ئىزدەپ قىلىۋاتقان ئەزىز مۇجاھىد ۋە مۇجاھىدە قېرىنداشلىرىمىزنىڭ سەرگۈزەشتىلىرىنى ۋە گۈزەل رەۋىشتىكى ئىمانىي ھاياتلىرىنىڭ بىر قىسمىنى بايان قىلىش ئارقىلىق، ئۇيغۇر مۇسۇلمانلىرىنىڭ جىھاد ئىبادىتىنى ئادا قىلىش ئارقىلىق ئۆزلىرىنى خارلىقتىن، ئېغىر كۈلپەتتىن، تارىختا مىسلى كۆرۈلمىگەن ۋەھشىيانە زۇلۇمدىن قۇتۇلۇشنىڭ بىردىنبىر چىقىش يولىنىڭ قوللىرىغا قورال ئېلىش ئىكەنلىكى ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىلگەن.

ئەرلەرنىڭ شىجائىتى مۇنبەرلەردە ئەمەس، جەڭگاھلاردا نامايەن بولىدۇ. جىھاد زېمىنلىرى ئىنسان ھاياتىنىڭ بەلگىلىمىلىرىدىن نۇرغۇن نەرسىلەرنى ئاللاھ رازى بولىدىغان دەرىجىدە ئۆزگەرتىدۇ. جىھاد روھنى نۇرلاندۇرۇپ، قەلبنى پاكلايدۇ. جىھاد زېمىنلىرى ئەرلەرنىڭ تالانتىنى جارى قىلدۇرىدىغان ۋە ئۇممەت سەركىلىرىنى يېتىشتۈرىدىغان مەيداندۇر.

مۇقەددىمە

پۈتۈن گۈزەل ماختاشلار ئاسمان ۋە زېمىننى ئۆز قۇدرىتى بىلەن ئەڭ گۈزەل شەكىلدە ياراتقان ئاللاھقا بولسۇن. دۇرۇت ۋە سالام ئىسلام دىنىنى يەر يۈزىگە يېيىش ۋە ئۇستۇنلۇككە ئېرىشتۇرۇش ئۈچۈن مۇكەممەل رەۋىشتە تىرىشچانلىق كۆرسەتكەن، پەيغەمبەرلەرنىڭ سەردارى ۋە تۈگەنچىسى، سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ گە ۋە ئۇنىڭ ئائىلە - تاۋابىئاتلىرىغا ۋە بارلىق ساھابىلىرىگە بولسۇن.

بۇ كىتابتا ئىبادەتنىڭ ئەڭ يۇقىرى پەللىسى بولغان جىھاد ئىبادىتىنى، قىيىنچىلىق ۋە جاپا - مۇشەققەتكە قارىماستىن، ئاللاھنىڭ رازىلىقىنى ئىزدەپ قىلىۋاتقان ئەزىز مۇجاھىد ۋە مۇجاھىدە قېرىنداشلىرىمىزنىڭ سەرگۈزەشتىلىرىنى ۋە گۈزەل رەۋىشتىكى ئىمانىي ھاياتلىرىنىڭ بىر قىسمىنى بايان قىلىش ئارقىلىق، ئۇيغۇر مۇسۇلمانلىرىنىڭ جىھاد ئىبادىتىنى ئادا قىلىش ئارقىلىق ئۆزلىرىنى خارلىقتىن، ئېغىر كۈلپەتتىن، تارىختا مىسلى كۆرۈلمىگەن ۋەھشىيانە زۇلۇمدىن قۇتۇلۇشنىڭ بىردىنبىر چىقىش يولىنىڭ قوللىرىغا قورال ئېلىش ئىكەنلىكى ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىلگەن.

ئەرلەرنىڭ شىجائىتى مۇنبەرلەردە ئەمەس، جەڭگاھلاردا نامايەن بولىدۇ. جىھاد زېمىنلىرى ئىنسان ھاياتىنىڭ بەلگىلىمىلىرىدىن نۇرغۇن نەرسىلەرنى ئاللاھ رازى بولىدىغان دەرىجىدە ئۆزگەرتىدۇ. جىھاد روھنى نۇرلاندۇرۇپ، قەلبنى پاكلايدۇ. جىھاد زېمىنلىرى ئەرلەرنىڭ تالانتىنى جارى قىلدۇرىدىغان ۋە ئۇممەت سەركىلىرىنى يېتىشتۈرىدىغان مەيداندۇر.

3

پۈتكۈل ئىسلامنىڭ ئەشەددىي دۈشمىنى بولغان يەھۇدىي قىساسخورلىرى پەردە ئارقىسىدا تۇرۇپ باشقۇرۇش، پىلانلاش، يول كۆرسىتىش ئارقىلىق، پەسكەش، نىجىس، كاززاپ، يالغانچى، كۆز بويامچى، ساختىپەز، ۋەھشىي خىتاي كاپىرلىرىنى كونترول قىلىپ، ئۆزلىرىنىڭ مۇسۇلمانلارغا قارشى ۋەھشىيلەرچە قىرغىنچىلىقىنى نۇرغۇن قېتىم يەر يۈزى مىقياسىدا ئېلىپ بارغان بولسىمۇ، لېكىن ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن مۇجاھىدلارغا مەغلۇپ بولۇپ، جەڭگاھلاردىن نومۇسسىزلارچە قايتىپ چىققان بولسىمۇ، بىراق ئۇلار ئىسلامغا قارشى ۋە مۇسۇلمانلارغا قارشى يامان نىيەتلىرىدىن بىر مىنۇتمۇ يانغىنى يوق.

ئۇيغۇر خەلقىدە مۇنداق بىر تەمسىل بار: «سۇ ئۇخلىسا ئۇخلايدۇ، دۈشمەن ئۇخلىمايدۇ» شەرقىي تۈركىستان مۇسۇلمانلىرى ئىسلام دىنىدا سابىت تۇرىدىغان، ئاق كۆڭۈل، سەممىي، راستچىل، مېھماندوست، سېخىي، تالانتلىق، ئەقىللىق، ھوشيار، قابىلىيەتلىك، تىرىشچان، پىداكار، جەسۇر، ئاللاھنىڭ سۆزىنى يەر يۈزىدە ئالىي قىلىش ئۈچۈن، مېلى ۋە جېنىنىمۇ ئايىمايدىغان خەلق بولغاچقا، تاجاۋۇزچى ئەھلى سەلىب يەھۇدىيلىرى ئېپلاس خىتاي فاشىزىمىنى ئۆزىنىڭ مۇسۇلمانلارغا قارىتا ئېلىپ بارماقچى بولغان پەسكەشلەرچە سۇيىقەست ۋە پىلانلىرىنى ئىشقا ئاشۇرۇشتىكى ۋاستىسى قىلىپ تاللىغان.

بىزنىڭ نىجادلىققا ئېرىشىشىمىز ئامانەتكە باغلىقتۇر

پۈتكۈل ئىسلامنىڭ ئەشەددىي دۈشمىنى بولغان يەھۇدىي قىساسخورلىرى پەردە ئارقىسىدا تۇرۇپ باشقۇرۇش، پىلانلاش، يول كۆرسىتىش ئارقىلىق، پەسكەش، نىجىس، كاززاپ، يالغانچى، كۆز بويامچى، ساختىپەز، ۋەھشىي خىتاي كاپىرلىرىنى كونترول قىلىپ، ئۆزلىرىنىڭ مۇسۇلمانلارغا قارشى ۋەھشىيلەرچە قىرغىنچىلىقىنى نۇرغۇن قېتىم يەر يۈزى مىقياسىدا ئېلىپ بارغان بولسىمۇ، لېكىن ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن مۇجاھىدلارغا مەغلۇپ بولۇپ، جەڭگاھلاردىن نومۇسسىزلارچە قايتىپ چىققان بولسىمۇ، بىراق ئۇلار ئىسلامغا قارشى ۋە مۇسۇلمانلارغا قارشى يامان نىيەتلىرىدىن بىر مىنۇتمۇ يانغىنى يوق.

ئۇيغۇر خەلقىدە مۇنداق بىر تەمسىل بار: «سۇ ئۇخلىسا ئۇخلايدۇ، دۈشمەن ئۇخلىمايدۇ» شەرقىي تۈركىستان مۇسۇلمانلىرى ئىسلام دىنىدا سابىت تۇرىدىغان، ئاق كۆڭۈل، سەممىي، راستچىل، مېھماندوست، سېخىي، تالانتلىق، ئەقىللىق، ھوشيار، قابىلىيەتلىك، تىرىشچان، پىداكار، جەسۇر، ئاللاھنىڭ سۆزىنى يەر يۈزىدە ئالىي قىلىش ئۈچۈن، مېلى ۋە جېنىنىمۇ ئايىمايدىغان خەلق بولغاچقا، تاجاۋۇزچى ئەھلى سەلىب يەھۇدىيلىرى ئېپلاس خىتاي فاشىزىمىنى ئۆزىنىڭ مۇسۇلمانلارغا قارىتا ئېلىپ بارماقچى بولغان پەسكەشلەرچە سۇيىقەست ۋە پىلانلىرىنى ئىشقا ئاشۇرۇشتىكى ۋاستىسى قىلىپ تاللىغان.

4

چۈنكى، ئۇلار ئۆتمۈشتە شەرقىي تۈركىستاننىڭ زېمىن بايلىقلىرىنى ئاستىرتتىن تەكشۈرۈش ئۈچۈن، قېدىرىپ تەكشۈرۈش ئەترەتلىرىنى ئەۋەتىش بىلەن بىرگە، ئۇيغۇر خەلقىنىڭ خاراكتېرلىرىنى ۋە زېمىن بايلىقلىرىنى تەپسىلى تەكشۈرۈپ، بۇ خەلقنى يەر يۈزىدىن يوقىتىپ، زېمىن بايلىقلىرىنى تالان - تاراج قىلمىسا، مۇسۇلمان ئۈممىتىنىڭ بىر پارچىسى بولغان بۇ خەلقنىڭ بىر كۈنلەردە يەر يۈزىدە نوپۇزلۇق كۈچكە ئايلىنىپ، يەھۇدىي - ناسارالارغا زەربە بېرىشىدىن ۋايىم يەپ، ئۇيغۇر خەلقىنى تۈپ يىلتىزىدىن يوقىتىش ئۈچۈن، ئىقتىساد ۋە يۈز - ئابرۇيى ئۈچۈن جېنىنى بېرىپ، ئانىسىنىمۇ سېتىۋېتىدىغان پەسكەش، ئىپلاس خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ئىشقا سالغان. ئۇلارغا ئۇيغۇر خەلقىنى قانداق قىرىش ۋە قانداق ۋەھشىيلەرچە ئۇسلۇبلار بىلەن ئېچىدىن يوقىتىش قاتارلىق ئېغىر دەرىجىدىكى تاجاۋۇزچىلىقتىن تەلىم بەرگەن.

بىز شەرقىي تۈركىستان خەلقلىرى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئىنتايىن قورقۇنچاق، توخۇ يۈرەك ئىكەنلىكىنى ياخشى بىلىمىز. ئۇنداقتا، بۈگۈنكى كۈندە بۇ نىجىس كاپىرلار نېمە ئۈچۈن شۇنچە كۆرەڭلەپ، ئۆزىدىن باشقىلارنى كۆزگە ئىلماس بولۇپ كەتتى؟ چۈنكى پەسكەش خىتايلارنىڭ ئارقىسىدا ئۇلارنى يۆلەپ تۇرىدىغان يەھۇدىي - ناسارالاردىن تەركىب تاپقان ئاكىلىرى بار.

بىز شەرقىي تۈركىستانلىق مۇسۇلمانلار ھىجرەت ئىبادىتىنى ئارزۇ قىلىپ، جەڭ تەييارلىقلىرىنى ۋە جەڭ تاكتىكىلىرىنى ئۈمىد قىلىپ، كېچە - كۈندۈز ئاللاھ تەئالاغا يالۋۇرۇپ يىغلاپ، ئاللاھقا نۇرغۇنلىغان ۋەدىلەرنى ۋە

چۈنكى، ئۇلار ئۆتمۈشتە شەرقىي تۈركىستاننىڭ زېمىن بايلىقلىرىنى ئاستىرتتىن تەكشۈرۈش ئۈچۈن، قېدىرىپ تەكشۈرۈش ئەترەتلىرىنى ئەۋەتىش بىلەن بىرگە، ئۇيغۇر خەلقىنىڭ خاراكتېرلىرىنى ۋە زېمىن بايلىقلىرىنى تەپسىلى تەكشۈرۈپ، بۇ خەلقنى يەر يۈزىدىن يوقىتىپ، زېمىن بايلىقلىرىنى تالان - تاراج قىلمىسا، مۇسۇلمان ئۈممىتىنىڭ بىر پارچىسى بولغان بۇ خەلقنىڭ بىر كۈنلەردە يەر يۈزىدە نوپۇزلۇق كۈچكە ئايلىنىپ، يەھۇدىي - ناسارالارغا زەربە بېرىشىدىن ۋايىم يەپ، ئۇيغۇر خەلقىنى تۈپ يىلتىزىدىن يوقىتىش ئۈچۈن، ئىقتىساد ۋە يۈز - ئابرۇيى ئۈچۈن جېنىنى بېرىپ، ئانىسىنىمۇ سېتىۋېتىدىغان پەسكەش، ئىپلاس خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى ئىشقا سالغان. ئۇلارغا ئۇيغۇر خەلقىنى قانداق قىرىش ۋە قانداق ۋەھشىيلەرچە ئۇسلۇبلار بىلەن ئېچىدىن يوقىتىش قاتارلىق ئېغىر دەرىجىدىكى تاجاۋۇزچىلىقتىن تەلىم بەرگەن.

بىز شەرقىي تۈركىستان خەلقلىرى خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئىنتايىن قورقۇنچاق، توخۇ يۈرەك ئىكەنلىكىنى ياخشى بىلىمىز. ئۇنداقتا، بۈگۈنكى كۈندە بۇ نىجىس كاپىرلار نېمە ئۈچۈن شۇنچە كۆرەڭلەپ، ئۆزىدىن باشقىلارنى كۆزگە ئىلماس بولۇپ كەتتى؟ چۈنكى پەسكەش خىتايلارنىڭ ئارقىسىدا ئۇلارنى يۆلەپ تۇرىدىغان يەھۇدىي - ناسارالاردىن تەركىب تاپقان ئاكىلىرى بار.

بىز شەرقىي تۈركىستانلىق مۇسۇلمانلار ھىجرەت ئىبادىتىنى ئارزۇ قىلىپ، جەڭ تەييارلىقلىرىنى ۋە جەڭ تاكتىكىلىرىنى ئۈمىد قىلىپ، كېچە - كۈندۈز ئاللاھ تەئالاغا يالۋۇرۇپ يىغلاپ، ئاللاھقا نۇرغۇنلىغان ۋەدىلەرنى ۋە

5

ئەھدىلەرنى بېرىپ، شۇنچىلىك قىيىن ھالەتتە مۇھاجىرلىق پۇرسىتىگە ئېرىشتۇق، بىز ۋەتەندىكى ۋاقتىمىزدا نېمە مەقسەتلەرنى ئارزۇ قىلغانتۇق؟ ئىنتايىن جاپالىق، مۇشكۈل، قىيىن، قورقۇنچلۇق، خەتەرلىك قاچاق يوللارنى بېسىپ، چېگرادىن سالامەت ئۆتكەن ۋاقتىلىرىمىزدا، خۇشاللىقىمىزدا قانداق شېرىن خىياللارنى قىلغانتۇق؟! ئەگەر مەن تۈركىيەگە سالامەت يېتىپ بارسام، ئۇ يەردە بىر كۈنمۇ تۇرماي مۇجاھىدلارنىڭ يېنىغا كېتىمەن... دېگەنلىرىمىز قېنى؟

پاسپورت بىلەن ماڭغانلىرىمىز، ئايرودرومدىن يۈرەكلىرىمىز تىترىگەن ھالدا كاپىرلارنىڭ تەكشۈرۈشلىرىدىن سالامەت ئۆتۈپ، ئايروپىلانغا قەدەم قويغان ۋاقتىلىرىمىزدا، ئاللاھقا ھەمدۇ -سانالارنى ئېيتىپ، خۇرسەنلىكىمىزدە ئاللاھقا قانداق ۋەدىلەرنى بەرگەن ئىدۇق؟!

كۆۋرۈكتىن ئۆتۈۋېلىپلا، ئاللاھنىڭ بىزلەرگە بەرگەن نېمەتلىرىنى ئۇنتۇپ كەتسەك، توغرا بولامدۇ؟ بۇ ئىمانلىق ۋە ۋىجدانلىق ئىنساننىڭ ئىشى ئەمەس. تۈركىيەدىكى ئۇيغۇرلارنىڭ ئىككى يىلنىڭ ياقى تۈركۈملەپ ياۋروپالارغا كېتىشى، ئۇنى ئاز دېگەندە يەنە ئون مىڭ ئۇيغۇرنىڭ كاناداغا بېرىشقا تىزىملاتقانلىقى مېنى قاتتىق بىئارام قىلدى. ئىسلام دىنىمىزنى قوغداش ۋە گۈزەل ۋەتىمىزنى تاجاۋۇزچىلارنىڭ تالان - تاراج قىلىشىدىن قۇتۇلدۇرۇش بىزگە ئاللاھ تەئالانىڭ تاپشۇرغان ئامانىتى ئىدى.

ئاشۇ مەزلۇم ئاتا - ئانىلىرىمىز ۋە دوست - بۇرادەرلىرىمىز، ئۆزلىرى جاپا - مۇشەققەتتە ئىشلەپ تاپقان ئىقتىسادلىرىنى بىزگە بېرىپ يولغا سالغان ۋاقتىدا؛ بىزدىن نېمىلەرنى كۈتكەن بولغىيتتى؟ بىز ئۈچۈن تۈرمىلەردە

ئەھدىلەرنى بېرىپ، شۇنچىلىك قىيىن ھالەتتە مۇھاجىرلىق پۇرسىتىگە ئېرىشتۇق، بىز ۋەتەندىكى ۋاقتىمىزدا نېمە مەقسەتلەرنى ئارزۇ قىلغانتۇق؟ ئىنتايىن جاپالىق، مۇشكۈل، قىيىن، قورقۇنچلۇق، خەتەرلىك قاچاق يوللارنى بېسىپ، چېگرادىن سالامەت ئۆتكەن ۋاقتىلىرىمىزدا، خۇشاللىقىمىزدا قانداق شېرىن خىياللارنى قىلغانتۇق؟! ئەگەر مەن تۈركىيەگە سالامەت يېتىپ بارسام، ئۇ يەردە بىر كۈنمۇ تۇرماي مۇجاھىدلارنىڭ يېنىغا كېتىمەن... دېگەنلىرىمىز قېنى؟

پاسپورت بىلەن ماڭغانلىرىمىز، ئايرودرومدىن يۈرەكلىرىمىز تىترىگەن ھالدا كاپىرلارنىڭ تەكشۈرۈشلىرىدىن سالامەت ئۆتۈپ، ئايروپىلانغا قەدەم قويغان ۋاقتىلىرىمىزدا، ئاللاھقا ھەمدۇ -سانالارنى ئېيتىپ، خۇرسەنلىكىمىزدە ئاللاھقا قانداق ۋەدىلەرنى بەرگەن ئىدۇق؟!

كۆۋرۈكتىن ئۆتۈۋېلىپلا، ئاللاھنىڭ بىزلەرگە بەرگەن نېمەتلىرىنى ئۇنتۇپ كەتسەك، توغرا بولامدۇ؟ بۇ ئىمانلىق ۋە ۋىجدانلىق ئىنساننىڭ ئىشى ئەمەس. تۈركىيەدىكى ئۇيغۇرلارنىڭ ئىككى يىلنىڭ ياقى تۈركۈملەپ ياۋروپالارغا كېتىشى، ئۇنى ئاز دېگەندە يەنە ئون مىڭ ئۇيغۇرنىڭ كاناداغا بېرىشقا تىزىملاتقانلىقى مېنى قاتتىق بىئارام قىلدى. ئىسلام دىنىمىزنى قوغداش ۋە گۈزەل ۋەتىمىزنى تاجاۋۇزچىلارنىڭ تالان - تاراج قىلىشىدىن قۇتۇلدۇرۇش بىزگە ئاللاھ تەئالانىڭ تاپشۇرغان ئامانىتى ئىدى.

ئاشۇ مەزلۇم ئاتا - ئانىلىرىمىز ۋە دوست - بۇرادەرلىرىمىز، ئۆزلىرى جاپا - مۇشەققەتتە ئىشلەپ تاپقان ئىقتىسادلىرىنى بىزگە بېرىپ يولغا سالغان ۋاقتىدا؛ بىزدىن نېمىلەرنى كۈتكەن بولغىيتتى؟ بىز ئۈچۈن تۈرمىلەردە

6

يېتىۋاتقان شۇ ئەزىزلىرىمىز، بىزنىڭ بۇ ھالەتلىرىمىزنى كۆرسە قانچىلىك ئازابلىنار.... ھە ؟!

بىز نېمە ئۈچۈن دۈشمەن سەھنىنىڭ ئارقىسىدا ئويناۋاتقان ئويۇنلارنى كۆرەلمەيمىز؟ نېمە ئۈچۈن شۇ خۇسۇستا چوڭقۇر تەپەككۇر قىلىپ باقمايمىز ؟

مۇھەممەد قۇتۇپ رەھمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: يېڭى تاجاۋۇزچىلارنىڭ ئەھلى سەلىب روھنى يوشۇرۇشى غەربنىڭ مەنپەئەتى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك بولۇپ، مۇسۇلمانلاردا ئۇلارنى «مۇقەددەس جىھاد»قا ئۈندەيدىغان دىنىي روھنىڭ قوزغىلىپ كېتىشىدىن ساقلىنىشنى مەقسەت قىلىدۇ. چۈنكى، تاجاۋۇزچىلارنىڭ ــ مەيلى ناسارالار ياكى يەھۇدىيلار بولسۇن، ياكى كالىغا چوقۇنىدىغانلار بولسۇن ــ ئەڭ بەك قورقىدىغىنى جىھاد بولۇپ، ئۇلار ھىندىستان، ئالجىرىيە ۋە باشقا جايلاردا جىھادنىڭ تەمىنى خېلى ئوبدان تېتىپ باققاندى.

بىز نېمە ئۈچۈن بىزنى ئۇلار ئەڭ قورقىدىغان جىھاد ئىبادىتىدىن سۇسلاشتۇرۇپ، ئاستا - ئاستا جىھاد ئىبادىتىنى ئېڭىمىزدىن پاكپاكىز تازىلاپ چىقىرىش ئۈچۈن، يوشۇرۇن ھەرىكەت قىلىۋاتقان دۈشمىنىمىزنىڭ يېتەكچىلىرىنى تونۇپ يېتىپ، ئۇلارنىڭ شەرقىي تۈركىستان خەلقىگە قارىتا ئېلىپ بېرىۋاتقان رەزىل پىلانلىرىنى بىتچىت قىلىپ تاشلىمايمىز؟ بىز نېمىشقا ئاللاھقا بەرگەن ۋەدىمىزگە ۋاپا قىلمايمىز؟ بىز ئۈچۈن يىلتىزىمىز بىر بولغان، بىر دەريانىڭ سۈيىنى ئىچكەن، بىر تۇپراقتا ئۆسۈپ يېتىلگەن، مىللىتىمىز بىر، تىلىمىز ئوخشاش، ئۆرپ - ئادەتلىرىمىز ئوخشاش،

يېتىۋاتقان شۇ ئەزىزلىرىمىز، بىزنىڭ بۇ ھالەتلىرىمىزنى كۆرسە قانچىلىك ئازابلىنار.... ھە ؟!

بىز نېمە ئۈچۈن دۈشمەن سەھنىنىڭ ئارقىسىدا ئويناۋاتقان ئويۇنلارنى كۆرەلمەيمىز؟ نېمە ئۈچۈن شۇ خۇسۇستا چوڭقۇر تەپەككۇر قىلىپ باقمايمىز ؟

مۇھەممەد قۇتۇپ رەھمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: يېڭى تاجاۋۇزچىلارنىڭ ئەھلى سەلىب روھنى يوشۇرۇشى غەربنىڭ مەنپەئەتى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك بولۇپ، مۇسۇلمانلاردا ئۇلارنى «مۇقەددەس جىھاد»قا ئۈندەيدىغان دىنىي روھنىڭ قوزغىلىپ كېتىشىدىن ساقلىنىشنى مەقسەت قىلىدۇ. چۈنكى، تاجاۋۇزچىلارنىڭ ــ مەيلى ناسارالار ياكى يەھۇدىيلار بولسۇن، ياكى كالىغا چوقۇنىدىغانلار بولسۇن ــ ئەڭ بەك قورقىدىغىنى جىھاد بولۇپ، ئۇلار ھىندىستان، ئالجىرىيە ۋە باشقا جايلاردا جىھادنىڭ تەمىنى خېلى ئوبدان تېتىپ باققاندى.

بىز نېمە ئۈچۈن بىزنى ئۇلار ئەڭ قورقىدىغان جىھاد ئىبادىتىدىن سۇسلاشتۇرۇپ، ئاستا - ئاستا جىھاد ئىبادىتىنى ئېڭىمىزدىن پاكپاكىز تازىلاپ چىقىرىش ئۈچۈن، يوشۇرۇن ھەرىكەت قىلىۋاتقان دۈشمىنىمىزنىڭ يېتەكچىلىرىنى تونۇپ يېتىپ، ئۇلارنىڭ شەرقىي تۈركىستان خەلقىگە قارىتا ئېلىپ بېرىۋاتقان رەزىل پىلانلىرىنى بىتچىت قىلىپ تاشلىمايمىز؟ بىز نېمىشقا ئاللاھقا بەرگەن ۋەدىمىزگە ۋاپا قىلمايمىز؟ بىز ئۈچۈن يىلتىزىمىز بىر بولغان، بىر دەريانىڭ سۈيىنى ئىچكەن، بىر تۇپراقتا ئۆسۈپ يېتىلگەن، مىللىتىمىز بىر، تىلىمىز ئوخشاش، ئۆرپ - ئادەتلىرىمىز ئوخشاش،

7

دەردلىرىمىز بىر، زالىم دۈشمىنىمىز بىر بولغان، بىزلەرنى تەكرار - تەكرار ئۆزى بىلەن بىللە تۇرۇپ، تۈركىستان جىھادىغا بىرگە تەييارلىق قىلىشقا قەلبلىرىدىن سەممىيەت بىلەن چاقىرىۋاتقان، ئاللاھنىڭ سۆيۈملۈك بەندىلىرى بولغان مۇجاھىدلاردىن ئاشۇ غەرىبلىك دىنىسىز ئىنسانلار ئەۋزەلمۇ؟ بىزگە ھەقىقىي كۆيۈنىدىغان، يىغلىساق تەڭ يىغلايدىغان، مۇڭلىرىمىز ئۈچۈن تەڭ مۇڭلىنىدىغان، دەرد - ئەلەم ۋە ئازابلىرىمىز ئۈچۈن ئىزتىراپ چېكىدىغان، بىزنى چۈشىنىدىغان مۇجاھىد قېرىنداشلىرىمىزدىن، بىزنىڭ تارتىۋاتقان زۇلۇملىرىمىزنى تاماشىبىن سۈپىتىدە كۆرۈپ، قەلبلىرىدىن خۇرسەن بولۇۋاتقان يەھۇدىي - ناسارالار ئەۋزەلمۇ؟!

قۇرئان ۋە سۈننەتنى تۇتقا قىلىپ مېڭىۋاتقان، ئۇزۇن يىللاردىن بېرى ئاللاھنىڭ سۆزىنى ئالىي قىلىش، شەرقىي تۈركىستان جىھادى ئۈچۈن تەييارلىق قىلىش جەريانلىرىدا، تاغ ئۆڭكۈرلىرىدە، چوققىلاردا، ئويمانلىقلاردا، شىۋىرغان سوغۇقلاردا، پىژغىرىم ئىسسىقلاردا ھېچ ۋايسىماستىن، ئاچ - توق يۈرسىمۇ سەبىر قىلىپ، كاپىرلارنىڭ بومباردىمانلىرىدا، سۆيۈملۈك ئايالى ۋە يۈرەك پارىسى بولغان پەرزەنتلىرىدىن ئايرىلىپ قالسىمۇ چىداپ، ئەتراپىدىكى پىتنىلەرگە پەرۋا قىلماستىن، ئۈممەتنىڭ غېمى ئۈچۈن كېچىنى كۈندۈزگە ئۇلاپ، جەڭگاھلاردا ئۇزۇن يىل سابىت، مۇستەھكەم تۇرغان ئەمىر ۋە قوماندانلاردىن، ئاشۇ ئۇيغۇر خەلقىنىڭ يوقلىشى ئۈچۈن ئىلىپ بېرىلىۋاتقان قىرغىنچىلىقنىڭ رېژىسسورلىرى ئەۋزەلمۇ؟!

دەردلىرىمىز بىر، زالىم دۈشمىنىمىز بىر بولغان، بىزلەرنى تەكرار - تەكرار ئۆزى بىلەن بىللە تۇرۇپ، تۈركىستان جىھادىغا بىرگە تەييارلىق قىلىشقا قەلبلىرىدىن سەممىيەت بىلەن چاقىرىۋاتقان، ئاللاھنىڭ سۆيۈملۈك بەندىلىرى بولغان مۇجاھىدلاردىن ئاشۇ غەرىبلىك دىنىسىز ئىنسانلار ئەۋزەلمۇ؟ بىزگە ھەقىقىي كۆيۈنىدىغان، يىغلىساق تەڭ يىغلايدىغان، مۇڭلىرىمىز ئۈچۈن تەڭ مۇڭلىنىدىغان، دەرد - ئەلەم ۋە ئازابلىرىمىز ئۈچۈن ئىزتىراپ چېكىدىغان، بىزنى چۈشىنىدىغان مۇجاھىد قېرىنداشلىرىمىزدىن، بىزنىڭ تارتىۋاتقان زۇلۇملىرىمىزنى تاماشىبىن سۈپىتىدە كۆرۈپ، قەلبلىرىدىن خۇرسەن بولۇۋاتقان يەھۇدىي - ناسارالار ئەۋزەلمۇ؟!

قۇرئان ۋە سۈننەتنى تۇتقا قىلىپ مېڭىۋاتقان، ئۇزۇن يىللاردىن بېرى ئاللاھنىڭ سۆزىنى ئالىي قىلىش، شەرقىي تۈركىستان جىھادى ئۈچۈن تەييارلىق قىلىش جەريانلىرىدا، تاغ ئۆڭكۈرلىرىدە، چوققىلاردا، ئويمانلىقلاردا، شىۋىرغان سوغۇقلاردا، پىژغىرىم ئىسسىقلاردا ھېچ ۋايسىماستىن، ئاچ - توق يۈرسىمۇ سەبىر قىلىپ، كاپىرلارنىڭ بومباردىمانلىرىدا، سۆيۈملۈك ئايالى ۋە يۈرەك پارىسى بولغان پەرزەنتلىرىدىن ئايرىلىپ قالسىمۇ چىداپ، ئەتراپىدىكى پىتنىلەرگە پەرۋا قىلماستىن، ئۈممەتنىڭ غېمى ئۈچۈن كېچىنى كۈندۈزگە ئۇلاپ، جەڭگاھلاردا ئۇزۇن يىل سابىت، مۇستەھكەم تۇرغان ئەمىر ۋە قوماندانلاردىن، ئاشۇ ئۇيغۇر خەلقىنىڭ يوقلىشى ئۈچۈن ئىلىپ بېرىلىۋاتقان قىرغىنچىلىقنىڭ رېژىسسورلىرى ئەۋزەلمۇ؟!

8

ئېنىقكى، ئۇلارنىڭ مەقسىتى ئۇيغۇر مۇسۇلمانلىرىنى ئىسلام دىنىدىن يىراقلاشتۇرۇشتۇر.

ئۇستاز مۇھەممەد قۇتۇپ رەھىمەھۇللاھ يەنە مۇنداق دېگەن: ھەممىگە مەلۇمكى، دۈشمەن مۇسۇلمانلارنى ئىسلام دىنىدىن يىراقلاشتۇرۇشنى مەقسەت قىلىدۇ، ئەمما مۇسۇلمانلارنى ئىسلامدىن يىراقلاشتۇرۇشتىن ئىبارەت بۇ مەقسەتنى ئۇلارغا سەزدۈرمەسلىكنى ھەمدە مۇسۇلمانلارنىڭ گۇمانىنى قوزغاپ قويماسلىقنى ۋە مۇسۇلمانلارنىڭ ناسارالارنىڭ ھەقىقىي ماھىيىتىنى بىلىپ قېلىپ، ئۇلاردىكى دىنىي روھنىڭ قوزغىلىپ كېتىشىدىن ساقلىنىشنى تېخىمۇ ئالدىنقى ئورۇنغا قويىدۇ.

ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ (تەرجىمە مەنىسى): {سەن يەھۇدىيلار ۋە ناسارالارنىڭ دىنىغا كىرمىگۈچە ئۇلار سەندىن ھەرگىزمۇ رازى بولمايدۇ}. بىز ئاللاھقا ئېسىلىپ يالۋۇرۇشنىڭ ئورنىغا يەھۇدىي ۋە ناسارالارغا يېلىندۇق. ئۇلار نېمە قىلىڭلار دېسە شۇنى قىلدۇق. شەرقىي تۈركىستاننىڭ ئازادلىقى ئۈچۈن ھۆر - ھۆر يىغلاۋاتقان خەلقنى زۇلۇمدىن قۇتۇلدۇرۇپ، ھۆرلۈككە چىقىرىش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە، بىر نەچچە قېتىم زور كۆلەمدە «ئىمزالاش» ھەرىكىتى ئېلىپ باردۇق، ئۇنىڭ ئاخىرقى نەتىجىسى نېمە بولۇپ چىقتى؟؟!!!

بىز نېمىشقا بېشىمىزغا كېلىۋاتقان مۇسىبەتلەردىن ۋە كۆپ قېتىملىق مەغلۇبىيەتلەردىن تەجرىبە - ساۋاق يەكۈنلەپ، رېئاللىققا قايتمايمىز؟ ۋەتىنىمىزدىن كىچىك تۇرۇپ ئايرىلغان، ياكى ئەزىز ۋەتەن تۇپرىقىغا دەسسەپ باقمىغان چىرايلىرىدىن سۈلغۇنلۇقى چىقىپ تۇرىدىغان ئەشۇ ئوماق

ئېنىقكى، ئۇلارنىڭ مەقسىتى ئۇيغۇر مۇسۇلمانلىرىنى ئىسلام دىنىدىن يىراقلاشتۇرۇشتۇر.

ئۇستاز مۇھەممەد قۇتۇپ رەھىمەھۇللاھ يەنە مۇنداق دېگەن: ھەممىگە مەلۇمكى، دۈشمەن مۇسۇلمانلارنى ئىسلام دىنىدىن يىراقلاشتۇرۇشنى مەقسەت قىلىدۇ، ئەمما مۇسۇلمانلارنى ئىسلامدىن يىراقلاشتۇرۇشتىن ئىبارەت بۇ مەقسەتنى ئۇلارغا سەزدۈرمەسلىكنى ھەمدە مۇسۇلمانلارنىڭ گۇمانىنى قوزغاپ قويماسلىقنى ۋە مۇسۇلمانلارنىڭ ناسارالارنىڭ ھەقىقىي ماھىيىتىنى بىلىپ قېلىپ، ئۇلاردىكى دىنىي روھنىڭ قوزغىلىپ كېتىشىدىن ساقلىنىشنى تېخىمۇ ئالدىنقى ئورۇنغا قويىدۇ.

ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ (تەرجىمە مەنىسى): {سەن يەھۇدىيلار ۋە ناسارالارنىڭ دىنىغا كىرمىگۈچە ئۇلار سەندىن ھەرگىزمۇ رازى بولمايدۇ}. بىز ئاللاھقا ئېسىلىپ يالۋۇرۇشنىڭ ئورنىغا يەھۇدىي ۋە ناسارالارغا يېلىندۇق. ئۇلار نېمە قىلىڭلار دېسە شۇنى قىلدۇق. شەرقىي تۈركىستاننىڭ ئازادلىقى ئۈچۈن ھۆر - ھۆر يىغلاۋاتقان خەلقنى زۇلۇمدىن قۇتۇلدۇرۇپ، ھۆرلۈككە چىقىرىش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە، بىر نەچچە قېتىم زور كۆلەمدە «ئىمزالاش» ھەرىكىتى ئېلىپ باردۇق، ئۇنىڭ ئاخىرقى نەتىجىسى نېمە بولۇپ چىقتى؟؟!!!

بىز نېمىشقا بېشىمىزغا كېلىۋاتقان مۇسىبەتلەردىن ۋە كۆپ قېتىملىق مەغلۇبىيەتلەردىن تەجرىبە - ساۋاق يەكۈنلەپ، رېئاللىققا قايتمايمىز؟ ۋەتىنىمىزدىن كىچىك تۇرۇپ ئايرىلغان، ياكى ئەزىز ۋەتەن تۇپرىقىغا دەسسەپ باقمىغان چىرايلىرىدىن سۈلغۇنلۇقى چىقىپ تۇرىدىغان ئەشۇ ئوماق

9

پەرزەنتلىرىمىزنى قۇرئان - سۈننەت كۆرسەتمىسى ئاستىدا، ئەقىدىلىك، ئىمانلىق، ئەخلاقلىق، هايالىق، سۈباتلىق، پىداكار بولۇپ چوڭ بولۇشى ئۈچۈن ئىززەت ماكانلىرىغا كەلمەستىن، پات يېقىندا ھەممىسى يوق بولىدىغان، تەدرىجى دىنىمىزدىن ئايرىلىپ قالىدىغان، يەسلى باللىرىغىمۇ لۇت ئەلەيھىسسالامنىڭ قەۋمىنىڭ ئىشىنى (يەنى چىركىن، پەسكەش ھەمجىنىسلىقنى) تەلقىن قىلىشنى دۆلەتنىڭ ئاساسىي قانۇنىغا كىرگۈزگەن ئىپلاس جاھانگىرلارنىڭ يېنىغا بېرىپ هايات كەچۈرۈشنى ئارتۇق كۆردۇقمۇ؟

بىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قاتتىق زۇلمى ئاستىدا ياشاپ ئاللاھنىڭ بىزگە تاپشۇرغان ئۇلۇغ ۋەزىپىسىنى ئورۇنداش سالاھىيىتىنى يوقىتىپ قويغان بولساق، ئۇنداقتا پەرزەنتلىرىمىزنىڭ ئىززەت ماكانلىرىدا ئۆسۈپ يېتىلىشىگە تۈرتكە بولغان بولساق، جاپا - مۇشەققەت ئىچىدە ئۆسۈپ، روھىي ۋە جىسمانىي جەھەتتە تاۋلىنىپ، ئۆلۈمدىن قورقمايدىغان، جاپا - مۇشەققەتنى مەنسىتمەيدىغان بىر ئەۋلاد كىشىلەر يېتىشىپ چىقماسمىدى؟ شەرقىي تۈركىستانغا بىزلەر كىرەلمىسەك، ئاللاھنىڭ ئىرادىسى بىلەن شۇ پولاتتەك تاۋلانغان ئەۋلادلار كىرىشى مۇمكىن ئىدىغۇ؟

بىز مۇھەممەد قۇتۇپ رەھىمەھۇللاھ ئېيتقاندەك، بىزنىڭ شەرقىي تۈركىستانىنىڭ جىھادىنى ناھايىتى ئاز بولغان مۇجاھىدلارغا تاشلاپ قويۇپ، ئاللاھ بىزگە يۈكلىگەن ئامانەتنى ئۈستىمىزگە ئېلىشتىن باش تارتقانلىقىمىز ياكى هورۇنلۇق قىلىپ جىم تۇرۇۋالغانلىقىمىز، ياكى ئۆلۈمدىن قورقۇپ جىهاد تەييارلىقىنىمۇ قىلماستىن راھەت تۇرمۇشقا بېرىلىشىمىز، بىزنىڭ هازىرغىچە شەرقىي تۈركىستانغا جەڭ ئاچالماسلىقىمىزنىڭ ئاساسىي سەۋەبى

پەرزەنتلىرىمىزنى قۇرئان - سۈننەت كۆرسەتمىسى ئاستىدا، ئەقىدىلىك، ئىمانلىق، ئەخلاقلىق، هايالىق، سۈباتلىق، پىداكار بولۇپ چوڭ بولۇشى ئۈچۈن ئىززەت ماكانلىرىغا كەلمەستىن، پات يېقىندا ھەممىسى يوق بولىدىغان، تەدرىجى دىنىمىزدىن ئايرىلىپ قالىدىغان، يەسلى باللىرىغىمۇ لۇت ئەلەيھىسسالامنىڭ قەۋمىنىڭ ئىشىنى (يەنى چىركىن، پەسكەش ھەمجىنىسلىقنى) تەلقىن قىلىشنى دۆلەتنىڭ ئاساسىي قانۇنىغا كىرگۈزگەن ئىپلاس جاھانگىرلارنىڭ يېنىغا بېرىپ هايات كەچۈرۈشنى ئارتۇق كۆردۇقمۇ؟

بىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قاتتىق زۇلمى ئاستىدا ياشاپ ئاللاھنىڭ بىزگە تاپشۇرغان ئۇلۇغ ۋەزىپىسىنى ئورۇنداش سالاھىيىتىنى يوقىتىپ قويغان بولساق، ئۇنداقتا پەرزەنتلىرىمىزنىڭ ئىززەت ماكانلىرىدا ئۆسۈپ يېتىلىشىگە تۈرتكە بولغان بولساق، جاپا - مۇشەققەت ئىچىدە ئۆسۈپ، روھىي ۋە جىسمانىي جەھەتتە تاۋلىنىپ، ئۆلۈمدىن قورقمايدىغان، جاپا - مۇشەققەتنى مەنسىتمەيدىغان بىر ئەۋلاد كىشىلەر يېتىشىپ چىقماسمىدى؟ شەرقىي تۈركىستانغا بىزلەر كىرەلمىسەك، ئاللاھنىڭ ئىرادىسى بىلەن شۇ پولاتتەك تاۋلانغان ئەۋلادلار كىرىشى مۇمكىن ئىدىغۇ؟

بىز مۇھەممەد قۇتۇپ رەھىمەھۇللاھ ئېيتقاندەك، بىزنىڭ شەرقىي تۈركىستانىنىڭ جىھادىنى ناھايىتى ئاز بولغان مۇجاھىدلارغا تاشلاپ قويۇپ، ئاللاھ بىزگە يۈكلىگەن ئامانەتنى ئۈستىمىزگە ئېلىشتىن باش تارتقانلىقىمىز ياكى هورۇنلۇق قىلىپ جىم تۇرۇۋالغانلىقىمىز، ياكى ئۆلۈمدىن قورقۇپ جىهاد تەييارلىقىنىمۇ قىلماستىن راھەت تۇرمۇشقا بېرىلىشىمىز، بىزنىڭ هازىرغىچە شەرقىي تۈركىستانغا جەڭ ئاچالماسلىقىمىزنىڭ ئاساسىي سەۋەبى

10

ئەمەسمۇ؟ بىزنىڭ بەخت - سائادەت ۋە ياخشىلىققا ئېرىشىشىمىز، ئاللاھ بىزلەرگە تاپشۇرغان ئامانەتنى ئادا قىلىشىمىز بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىكتۇر.

ئەي ئەزىز، مۆھتەرەم شەرقىي تۈركىستان خەلقى! بىز يۈرۈۋاتقان باياۋاندىن چىقىپ، قۇرئان - سۈننەت قانۇن بولغان ئىززەت ماكانىغا يۈزلىنەيلى! بىزنىڭ قەدىر - قىممىتىمىزنى قىلىدىغان قېرىنداشلىرىمىزنىڭ يېنىغا بارايلى! ئەشۇ سەبى پەرزەنتلىرىمىزنىڭ دۇنيا - ئاخىرەتلىكى ئۈچۈن بولسىمۇ شۇنداق قىلايلى!!!

ئاخىرىدا مەن دۇنيانىڭ ھەرقايسى رايونلىرىدىكى، مۇجاھىدلارنى ياخشى كۆرگەن؛ سەھنىلەردە مۇجاھىدلارغا بولغان مۇھەببىتىنى ھېچ ئىككىلەنمەستىن، جاراڭلىق ئاۋازلىرى بىلەن ياڭراتقان ۋە دۇئالىرىدا مۇجاھىد قېرىنداشلىرىنى ياد ئەتكەن؛ مۇجاھىدلارغا ماددىي ۋە مەنىۋى جەھەتتىن ياردەم قىلغان؛ مۇجاھىدلارنىڭ كەينىدىن پىتنە قىلىشتىن ساقلانغان بارلىق ئەزىز خەلقىمگە؛ كېچە - كۈندۈز ئاللاھنىڭ سۆزىنىڭ يەر يۈزىدە ئالىي بولۇشى ئۈچۈن ۋە ئاللاھنىڭ قانۇنىنىڭ تۈركىستاندا ئىجرا بولۇشى ئۈچۈن، (ئافغانىستان مۇجاھىدلىرى ۋەتىنىگە تىكلىگەن، ئاق رەڭلىك بايراقتەك) ۋەتىنىمىز شەرقىي تۈركىستانغا لەپىلدەپ تۇرغان ئاق رەڭلىك تەۋھىد بايرىقىنى تىكلەش ئۈچۈن، قىيىنچىلىقلارغا قارىماستىن پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن تىرىشىۋاتقان مۇجاھىد قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ سالىمىنى يوللايمەن!

ئەمەسمۇ؟ بىزنىڭ بەخت - سائادەت ۋە ياخشىلىققا ئېرىشىشىمىز، ئاللاھ بىزلەرگە تاپشۇرغان ئامانەتنى ئادا قىلىشىمىز بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىكتۇر.

ئەي ئەزىز، مۆھتەرەم شەرقىي تۈركىستان خەلقى! بىز يۈرۈۋاتقان باياۋاندىن چىقىپ، قۇرئان - سۈننەت قانۇن بولغان ئىززەت ماكانىغا يۈزلىنەيلى! بىزنىڭ قەدىر - قىممىتىمىزنى قىلىدىغان قېرىنداشلىرىمىزنىڭ يېنىغا بارايلى! ئەشۇ سەبى پەرزەنتلىرىمىزنىڭ دۇنيا - ئاخىرەتلىكى ئۈچۈن بولسىمۇ شۇنداق قىلايلى!!!

ئاخىرىدا مەن دۇنيانىڭ ھەرقايسى رايونلىرىدىكى، مۇجاھىدلارنى ياخشى كۆرگەن؛ سەھنىلەردە مۇجاھىدلارغا بولغان مۇھەببىتىنى ھېچ ئىككىلەنمەستىن، جاراڭلىق ئاۋازلىرى بىلەن ياڭراتقان ۋە دۇئالىرىدا مۇجاھىد قېرىنداشلىرىنى ياد ئەتكەن؛ مۇجاھىدلارغا ماددىي ۋە مەنىۋى جەھەتتىن ياردەم قىلغان؛ مۇجاھىدلارنىڭ كەينىدىن پىتنە قىلىشتىن ساقلانغان بارلىق ئەزىز خەلقىمگە؛ كېچە - كۈندۈز ئاللاھنىڭ سۆزىنىڭ يەر يۈزىدە ئالىي بولۇشى ئۈچۈن ۋە ئاللاھنىڭ قانۇنىنىڭ تۈركىستاندا ئىجرا بولۇشى ئۈچۈن، (ئافغانىستان مۇجاھىدلىرى ۋەتىنىگە تىكلىگەن، ئاق رەڭلىك بايراقتەك) ۋەتىنىمىز شەرقىي تۈركىستانغا لەپىلدەپ تۇرغان ئاق رەڭلىك تەۋھىد بايرىقىنى تىكلەش ئۈچۈن، قىيىنچىلىقلارغا قارىماستىن پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن تىرىشىۋاتقان مۇجاھىد قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ سالىمىنى يوللايمەن!

11

قۇرئاننى ياد ئالسام دەيمەن،
چۆكۈپ تېرەن ھېكمەتلىرىگە،
ھېچ نەرسىنى بىكار ياراتمىغان،
رەببىمنى رازى قىلسام دەيمەن.

قۇرئاننى ياد ئالسام دەيمەن،
ئايەتلىرىنى تەپەككۇر قىلىپ،
كائىنات ۋە ئىنسان ئارىسىدىكى،
باغلىنىشنى چۈشەنسەم دەيمەن.

قۇرئاننى ياد ئالسام دەيمەن،
پىكىر - تەپەككۇر دېڭىزىغا شۇڭغۇپ،
ئەقىل - پاراسەت قايناملىرىدا ئۈزۈپ،
ئاللاھ ئۈچۈن سايرايدىغان بۇلبۇل
بولسام دەيمەن.

قۇرئاننى ياد ئالسام

قۇرئاننى ياد ئالسام دەيمەن،
چۆكۈپ تېرەن ھېكمەتلىرىگە،
ھېچ نەرسىنى بىكار ياراتمىغان،
رەببىمنى رازى قىلسام دەيمەن.

قۇرئاننى ياد ئالسام دەيمەن،
ئايەتلىرىنى تەپەككۇر قىلىپ،
كائىنات ۋە ئىنسان ئارىسىدىكى،
باغلىنىشنى چۈشەنسەم دەيمەن.

قۇرئاننى ياد ئالسام دەيمەن،
پىكىر - تەپەككۇر دېڭىزىغا شۇڭغۇپ،
ئەقىل - پاراسەت قايناملىرىدا ئۈزۈپ،
ئاللاھ ئۈچۈن سايرايدىغان بۇلبۇل
بولسام دەيمەن.

12

قۇرئاننى ياد ئالسام دەيمەن،
سىياسىتنى چۈشەنسەم دەيمەن،
ھاكىمىيەتنى ئورنىتىش ئۈچۈن،
ئەزىز جانىمنى پىدا قىلسام دەيمەن.

قۇرئاننى ياد ئالسام دەيمەن،
رەببىمنى خۇرسەن قىلىپ،
پارلاق، گۈزەل، ھۇزۇرلۇق،
ئارزۇيۇمغا يەتسەم دەيمەن.

قۇرئاننى ياد ئالسام دەيمەن،
ئىبنى ئاباس كەبى چۈشىنىپ.
ھايات قۇرئان بولۇپ ياشاپ،
رەببىمنى خۇش قىلسام دەيمەن.

قۇرئاننى ياد ئالسام دەيمەن،
سىياسىتنى چۈشەنسەم دەيمەن،
ھاكىمىيەتنى ئورنىتىش ئۈچۈن،
ئەزىز جانىمنى پىدا قىلسام دەيمەن.

قۇرئاننى ياد ئالسام دەيمەن،
رەببىمنى خۇرسەن قىلىپ،
پارلاق، گۈزەل، ھۇزۇرلۇق،
ئارزۇيۇمغا يەتسەم دەيمەن.

قۇرئاننى ياد ئالسام دەيمەن،
ئىبنى ئاباس كەبى چۈشىنىپ.
ھايات قۇرئان بولۇپ ياشاپ،
رەببىمنى خۇش قىلسام دەيمەن.

قۇرئاننى ياد ئالسام دەيمەن،

قۇرئان بىلەن ئەخلاقلىنىپ.

ساھابىلەر كەبى ياشاپ،

ھايات قۇرئان بولسام دەيمەن.

قۇرئاننى ياد ئالسام دەيمەن،

قۇرئان بىلەن ئەخلاقلىنىپ.

ساھابىلەر كەبى ياشاپ،

ھايات قۇرئان بولسام دەيمەن.

باللىق ۋاقتلىرىمدا ئاسماندىكى جىمىرلاۋاتقان يۇلتۇزلارغا قاراشنى تولىمۇ ياخشى كۆرەتتىم. يۇلتۇزلار ماڭا بەئەينى ئۆيلەرنىڭ تورۇسىغا ئېسىپ قويۇلغان چىراغدەكلا كۆرۈنەتتى. ئۇلارنىڭ چىرايلىقلىقىدىن، كۆپلۈكىدىن، ھېچنەرسە بىلەن باغلاپ قويمىسىمۇ چۈشۈپ كەتمەي تۇرغانلىقىدىن ھەيران قالاتتىم.

ھەتتا ئۇلارغا قاراۋېرىپ بويۇنلىرىم تېلىپ كېتەتتى.

ئۇ يۇلتۇزلارنىڭ بەزىلىرى شۇنچىلىك نۇرلۇق ۋە پارلاق ئىدىكى باشقا يۇلتۇزلاردىن ئالاھىدە پەرقلىق جىلۋە قىلاتتى.

ھېلىمۇ ئېسىمدە، ھېلىقى كۈنى ئاخشىمى يەنە ئادىتىم بويىچە ئاسماندىكى سان - ساناقسىز يۇلتۇزلارغا قاراشقا باشلىدىم.

نېمىشقىدۇر بۈگۈن كېچە ئاسمىنى نۇرلۇق، پارقىراق يۇلتۇزلار بىلەن باشقىچە گۈزەللىشىپ كەتكەن ئىدى.

كۆزلىرىم يۇلتۇزلار دۇنياسىنى تويىماي سەير قىلاتتى. ئۇلار خۇددى بىر - بىرلىرى بىلەن نۇر چېچىشتا بەسلىشىۋاتقاندەك توختىماي جىمىرلايتتى.

ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى پارقىراقلىقى ۋە نۇرلۇقلىقىدىن ئالاھىدە جۇلالىنىپ تۇرغان يۇلتۇزغا كۆزۈم چۈشۈشى بىلەن تەڭ، سوئال سوراپ تالمايدىغان

چولپان يۇلتۇز

باللىق ۋاقتلىرىمدا ئاسماندىكى جىمىرلاۋاتقان يۇلتۇزلارغا قاراشنى تولىمۇ ياخشى كۆرەتتىم. يۇلتۇزلار ماڭا بەئەينى ئۆيلەرنىڭ تورۇسىغا ئېسىپ قويۇلغان چىراغدەكلا كۆرۈنەتتى. ئۇلارنىڭ چىرايلىقلىقىدىن، كۆپلۈكىدىن، ھېچنەرسە بىلەن باغلاپ قويمىسىمۇ چۈشۈپ كەتمەي تۇرغانلىقىدىن ھەيران قالاتتىم.

ھەتتا ئۇلارغا قاراۋېرىپ بويۇنلىرىم تېلىپ كېتەتتى.

ئۇ يۇلتۇزلارنىڭ بەزىلىرى شۇنچىلىك نۇرلۇق ۋە پارلاق ئىدىكى باشقا يۇلتۇزلاردىن ئالاھىدە پەرقلىق جىلۋە قىلاتتى.

ھېلىمۇ ئېسىمدە، ھېلىقى كۈنى ئاخشىمى يەنە ئادىتىم بويىچە ئاسماندىكى سان - ساناقسىز يۇلتۇزلارغا قاراشقا باشلىدىم.

نېمىشقىدۇر بۈگۈن كېچە ئاسمىنى نۇرلۇق، پارقىراق يۇلتۇزلار بىلەن باشقىچە گۈزەللىشىپ كەتكەن ئىدى.

كۆزلىرىم يۇلتۇزلار دۇنياسىنى تويىماي سەير قىلاتتى. ئۇلار خۇددى بىر - بىرلىرى بىلەن نۇر چېچىشتا بەسلىشىۋاتقاندەك توختىماي جىمىرلايتتى.

ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى پارقىراقلىقى ۋە نۇرلۇقلىقىدىن ئالاھىدە جۇلالىنىپ تۇرغان يۇلتۇزغا كۆزۈم چۈشۈشى بىلەن تەڭ، سوئال سوراپ تالمايدىغان

15

چۈچۈك تىللىرىم ھەرىكەتكە كېلىپ، ھويلا سۇپىسىدا ئولتۇرۇپ ئوماق ئۆكىلىرىمنى بەزلەۋاتقان ئانامدىن يەنە سوئال سوراشقا باشلىدى: «ئانا! ئاۋۇ قانداق يۇلتۇز؟ نېمىشقا ھەم چوڭ، ھەم بەكلا پارقىراق؟!»

ئانام مېھرىبانلىقى چىقىپ تۇرغان يۇلتۇز كەبى نۇرلۇق كۆزىنى ماڭا تىكىپ تۇرۇپ: «ئوماق قىزىم! ئۇ دېگەن چولپان يۇلتۇز» دەپ جاۋاب بەردى.

مەن: «ھە بىلىۋالدىم! ئەڭ چىرايلىق ھەم پارقىراق يۇلتۇز چولپان يۇلتۇز ئىكەن!» دەپ توۋلاپ كەتتىم خۇشاللىقىمدا.

مانا ئەمدى چوڭ بولۇپ، ئەقلىم ئىمان نۇرلىرى بىلەن جۇلالىنىپ، ھەقنى تونۇغاندىن كېيىن، ئۇ يۇلتۇزلارنىڭمۇ ئاللاھنىڭ ياراتقان مەخلۇقلىرىدىن بىرى شۇنداقلا ئاللاھنىڭ بۈيۈك قۇدرىتىنىڭ نامايەندىسى ئىكەنلىكىنى، ئۇنىڭ تىلسىملىرىنىڭ مەن ئويلىغاندىنمۇ كۆپ ۋە سىرلىق ئىكەنلىكىنى، ھەتتا كائىناتتىكى بارچە مەۋجۇدات كەبى، ئۇنىڭمۇ ئۆز ئۈستىگە ئالغان ئاجايىپ كاتتا مەسئۇلىيىتى بارلىقىنى، ئۇنى ھېچ خاتاسىز ھالدا، ئىتائەتمەنلىك بىلەن بېجىرىدىغانلىقىنى تونۇپ يەتتىم.

مېھرىبان، قۇدرەتلىك، ئىلمى ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدىغان بۈيۈك رەببىمنىڭ بىز ئۈچۈن، ئاشۇ يۇلتۇزلار بىلەن بىزگە ئەڭ يېقىن ئاسماننى زىننەتلەنگەنلىكىنى، كومپاستىنمۇ توغرا بولغان يۆلىنىش بەلگىلەشلىرى بىلەن كىشىلەرگە يول كۆرسەتكۈچى قىلىنغانلىقىنى ۋە پەرىشتىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىماقچى بولغان شەيتانلارنىڭ ئۇنىڭدىن چىققان شولا بىلەن ئېتىلىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتتىم.

چۈچۈك تىللىرىم ھەرىكەتكە كېلىپ، ھويلا سۇپىسىدا ئولتۇرۇپ ئوماق ئۆكىلىرىمنى بەزلەۋاتقان ئانامدىن يەنە سوئال سوراشقا باشلىدى: «ئانا! ئاۋۇ قانداق يۇلتۇز؟ نېمىشقا ھەم چوڭ، ھەم بەكلا پارقىراق؟!»

ئانام مېھرىبانلىقى چىقىپ تۇرغان يۇلتۇز كەبى نۇرلۇق كۆزىنى ماڭا تىكىپ تۇرۇپ: «ئوماق قىزىم! ئۇ دېگەن چولپان يۇلتۇز» دەپ جاۋاب بەردى.

مەن: «ھە بىلىۋالدىم! ئەڭ چىرايلىق ھەم پارقىراق يۇلتۇز چولپان يۇلتۇز ئىكەن!» دەپ توۋلاپ كەتتىم خۇشاللىقىمدا.

مانا ئەمدى چوڭ بولۇپ، ئەقلىم ئىمان نۇرلىرى بىلەن جۇلالىنىپ، ھەقنى تونۇغاندىن كېيىن، ئۇ يۇلتۇزلارنىڭمۇ ئاللاھنىڭ ياراتقان مەخلۇقلىرىدىن بىرى شۇنداقلا ئاللاھنىڭ بۈيۈك قۇدرىتىنىڭ نامايەندىسى ئىكەنلىكىنى، ئۇنىڭ تىلسىملىرىنىڭ مەن ئويلىغاندىنمۇ كۆپ ۋە سىرلىق ئىكەنلىكىنى، ھەتتا كائىناتتىكى بارچە مەۋجۇدات كەبى، ئۇنىڭمۇ ئۆز ئۈستىگە ئالغان ئاجايىپ كاتتا مەسئۇلىيىتى بارلىقىنى، ئۇنى ھېچ خاتاسىز ھالدا، ئىتائەتمەنلىك بىلەن بېجىرىدىغانلىقىنى تونۇپ يەتتىم.

مېھرىبان، قۇدرەتلىك، ئىلمى ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدىغان بۈيۈك رەببىمنىڭ بىز ئۈچۈن، ئاشۇ يۇلتۇزلار بىلەن بىزگە ئەڭ يېقىن ئاسماننى زىننەتلەنگەنلىكىنى، كومپاستىنمۇ توغرا بولغان يۆلىنىش بەلگىلەشلىرى بىلەن كىشىلەرگە يول كۆرسەتكۈچى قىلىنغانلىقىنى ۋە پەرىشتىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىماقچى بولغان شەيتانلارنىڭ ئۇنىڭدىن چىققان شولا بىلەن ئېتىلىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتتىم.

16

ئاللاھ تەئالا بۇ ھەقتە قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ (تەرجىمە مەنىسى):

«ھەقىقەتەن بىز (زېمىنغا) ئەڭ يېقىن ئاسماننى چىراغلار (يەنى يورۇق يۇلتۇزلار) بىلەن بېزىدۇق ۋە ئۇلارنى (پەرىشتىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئوغرىلىقچە تىڭشاشقا ئۇرۇنغان) شەيتانلارنى ئاتىدىغان نەرسە قىلدۇق، شەيتانلارغا (ئاخىرەتتە) دوزاخ ئازابىنى تەييارلىدۇق.» [سۈرە مۇلك 5 - ئايەت]

«قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىزنىڭ قاراڭغۇلۇقلىرىدا (يەنى كېچىلىك يول يۈرگىنىڭلاردا) يول تېپىشىڭلار ئۈچۈن ئاللاھ سىلەرگە يۇلتۇزلارنى يارىتىپ بەردى. (ئاللاھنىڭ ئۇلۇغلىقىنى) بىلىدىغان قەۋم ئۈچۈن، (ئاللاھنىڭ قۇدرىتىنىڭ) دەلىللىرىنى ھەقىقەتەن ئوچۇق بايان قىلدۇق.» [سۈرە ئەنئام 97. ئايەت]

دېمەككى، يۇلتۇزلار ئاللاھنىڭ قۇدرىتىنى نامايەندىسى، ئاسمانلارنىڭ زىننىتى، شەيتانلارغا قارشى كۈچلۈك قورال ۋە ئەڭ مۇكەممەل يول كۆرسەتكۈچى كومپاس ئىدى.

يۇلتۇزلار توغرىسىدا تەپەككۇر قىلغانسېرى، تەپەككۇر قۇشلىرىم باللىق ئەسلىمەمدىكى سان - ساناقسىز يۇلتۇزلىرى بىلەن جىمىرلاپ تۇرغان گۈزەل سامادىن، ئەنە ئاشۇ يۇلتۇز كەبى چاقنىغان، ئۆزلىرىنىڭ نۇرلىرى ئارقىلىق ئۆز خەلقىنىڭ ماڭىدىغان يوللىرىنى يورۇتۇپ بەرگەن، مەشئەل بولۇپ يانغان دىنىي ۋە پەننىي ئالىملار، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ پاساھەتلىك ۋە بالاغەتلىك سۆز - ئىبارىلىرى بىلەن خەلقىنى زالىملارنىڭ زۇلمىنى تونۇشقا ۋە پىداكارلىق بىلەن ئۇلارنى يوقىتىشقا چاقىرىق قىلغان ھەققانىيەتچى

ئاللاھ تەئالا بۇ ھەقتە قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ (تەرجىمە مەنىسى):

«ھەقىقەتەن بىز (زېمىنغا) ئەڭ يېقىن ئاسماننى چىراغلار (يەنى يورۇق يۇلتۇزلار) بىلەن بېزىدۇق ۋە ئۇلارنى (پەرىشتىلەرنىڭ سۆزلىرىنى ئوغرىلىقچە تىڭشاشقا ئۇرۇنغان) شەيتانلارنى ئاتىدىغان نەرسە قىلدۇق، شەيتانلارغا (ئاخىرەتتە) دوزاخ ئازابىنى تەييارلىدۇق.» [سۈرە مۇلك 5 - ئايەت]

«قۇرۇقلۇق ۋە دېڭىزنىڭ قاراڭغۇلۇقلىرىدا (يەنى كېچىلىك يول يۈرگىنىڭلاردا) يول تېپىشىڭلار ئۈچۈن ئاللاھ سىلەرگە يۇلتۇزلارنى يارىتىپ بەردى. (ئاللاھنىڭ ئۇلۇغلىقىنى) بىلىدىغان قەۋم ئۈچۈن، (ئاللاھنىڭ قۇدرىتىنىڭ) دەلىللىرىنى ھەقىقەتەن ئوچۇق بايان قىلدۇق.» [سۈرە ئەنئام 97. ئايەت]

دېمەككى، يۇلتۇزلار ئاللاھنىڭ قۇدرىتىنى نامايەندىسى، ئاسمانلارنىڭ زىننىتى، شەيتانلارغا قارشى كۈچلۈك قورال ۋە ئەڭ مۇكەممەل يول كۆرسەتكۈچى كومپاس ئىدى.

يۇلتۇزلار توغرىسىدا تەپەككۇر قىلغانسېرى، تەپەككۇر قۇشلىرىم باللىق ئەسلىمەمدىكى سان - ساناقسىز يۇلتۇزلىرى بىلەن جىمىرلاپ تۇرغان گۈزەل سامادىن، ئەنە ئاشۇ يۇلتۇز كەبى چاقنىغان، ئۆزلىرىنىڭ نۇرلىرى ئارقىلىق ئۆز خەلقىنىڭ ماڭىدىغان يوللىرىنى يورۇتۇپ بەرگەن، مەشئەل بولۇپ يانغان دىنىي ۋە پەننىي ئالىملار، شۇنداقلا ئۆزىنىڭ پاساھەتلىك ۋە بالاغەتلىك سۆز - ئىبارىلىرى بىلەن خەلقىنى زالىملارنىڭ زۇلمىنى تونۇشقا ۋە پىداكارلىق بىلەن ئۇلارنى يوقىتىشقا چاقىرىق قىلغان ھەققانىيەتچى

17

ئەدىبلەردىن ئىبارەت چولپان يۇلتۇزلىرى بىلەن بېزەلگەن شەرقىي تۈركىستاننىڭ يەنە بىر نۇرلۇق ئاسمىنى تەرەپكە قاراپ پەرۋاز قىلماقتا!

شۇنداق، ئەزىز ۋەتىنىم شەرقىي تۈركىستاننىڭ ئاسمىنىدا چاقنىغان نۇرغۇن نۇرلۇق يۇلتۇزلىرى بار ئىدى...

ئەمدىچۇ؟! ئۆزىنىڭ ئاجايىپ گۈزەللىكى، مول يەر ئاستى بايلىقلىرى بىلەن كاپىرلارنىڭ كۆزلىرىنى قىزارتقان ۋە ئۇلارنى قاتتىق ھەسرەتكە سالغان ئانا ۋەتىنىم شەرقىي تۈركىستاننىڭ ئاسمىنىدىن چولپان يۇلتۇزلار ۋاقىتسىز ساقىپ، يۇلتۇزلىرىنىڭ پارلاق نۇرلىرى ئۆچۈپ خىرەلىشىپتۇ.

كىندىك قېنىم تۆكۈلگەن ئەزىز ۋەتىنىمنىڭ ئاسمىنىدىكى مېنىڭ سەبىي باللىق چاغلىرىمدىكى مەسۇم قەلبىمگە خۇشاللىق، راھەت، ۋە ھۇزۇر ئېلىپ كېلىدىغان نۇرلۇق چولپان يۇلتۇزلاردىن ئەسەرمۇ قالماپتۇ.

ئۇنىڭ ئورنىنى قاراڭغۇلۇق، مۇڭ ۋە دەھشەت قاپلاپتۇ. شۇتاپتا مېنىڭ ئەنە ئاشۇ گۈزەل كۈنلەرنى ئەسلەپ ئۇنىڭ كەڭرى ئاسمىنىغا يېنىشلاپ تەلمۈرۈپ قارىغان كۆزلىرىم بۇرۇنقىدەك خۇرسەنلىك بىلەن ئەمەس، ئەكسىچە بۇلۇتلۇق كۈنلەردە ئاسماندىن قۇيۇلۇۋاتقان يامغۇردەك ياشلىرىم بىلەن غەمكىن قايتماقتا. قەلبلىرىم بولسا ئەلەمدىن قاتتىق پۇچىلانماقتا...

ھەر قېتىم بۇلارنى ئويلاپ يۈرىكىم پارە - پارە بولغىنىدا، كۆزلىرىمدىن ئەلەملىك ياشلىرىم ھەسرەت بىلەن قۇيۇلۇپ، دىلىم غەمناك بولغىنىدا، ئۆز ئىلمى ۋە قۇدرىتى ئارقىلىق بەندىلىرىگە جان تومۇردىنمۇ يېقىن بولغان

ئەدىبلەردىن ئىبارەت چولپان يۇلتۇزلىرى بىلەن بېزەلگەن شەرقىي تۈركىستاننىڭ يەنە بىر نۇرلۇق ئاسمىنى تەرەپكە قاراپ پەرۋاز قىلماقتا!

شۇنداق، ئەزىز ۋەتىنىم شەرقىي تۈركىستاننىڭ ئاسمىنىدا چاقنىغان نۇرغۇن نۇرلۇق يۇلتۇزلىرى بار ئىدى...

ئەمدىچۇ؟! ئۆزىنىڭ ئاجايىپ گۈزەللىكى، مول يەر ئاستى بايلىقلىرى بىلەن كاپىرلارنىڭ كۆزلىرىنى قىزارتقان ۋە ئۇلارنى قاتتىق ھەسرەتكە سالغان ئانا ۋەتىنىم شەرقىي تۈركىستاننىڭ ئاسمىنىدىن چولپان يۇلتۇزلار ۋاقىتسىز ساقىپ، يۇلتۇزلىرىنىڭ پارلاق نۇرلىرى ئۆچۈپ خىرەلىشىپتۇ.

كىندىك قېنىم تۆكۈلگەن ئەزىز ۋەتىنىمنىڭ ئاسمىنىدىكى مېنىڭ سەبىي باللىق چاغلىرىمدىكى مەسۇم قەلبىمگە خۇشاللىق، راھەت، ۋە ھۇزۇر ئېلىپ كېلىدىغان نۇرلۇق چولپان يۇلتۇزلاردىن ئەسەرمۇ قالماپتۇ.

ئۇنىڭ ئورنىنى قاراڭغۇلۇق، مۇڭ ۋە دەھشەت قاپلاپتۇ. شۇتاپتا مېنىڭ ئەنە ئاشۇ گۈزەل كۈنلەرنى ئەسلەپ ئۇنىڭ كەڭرى ئاسمىنىغا يېنىشلاپ تەلمۈرۈپ قارىغان كۆزلىرىم بۇرۇنقىدەك خۇرسەنلىك بىلەن ئەمەس، ئەكسىچە بۇلۇتلۇق كۈنلەردە ئاسماندىن قۇيۇلۇۋاتقان يامغۇردەك ياشلىرىم بىلەن غەمكىن قايتماقتا. قەلبلىرىم بولسا ئەلەمدىن قاتتىق پۇچىلانماقتا...

ھەر قېتىم بۇلارنى ئويلاپ يۈرىكىم پارە - پارە بولغىنىدا، كۆزلىرىمدىن ئەلەملىك ياشلىرىم ھەسرەت بىلەن قۇيۇلۇپ، دىلىم غەمناك بولغىنىدا، ئۆز ئىلمى ۋە قۇدرىتى ئارقىلىق بەندىلىرىگە جان تومۇردىنمۇ يېقىن بولغان

18

رەببىمگە يېلىنىپ تۇرۇپ: «ئى مېھرىبان ئاللاھىم! سەن ھەممىگە قادىرسەن. بىزنىڭ ئاشكارا ۋە يوشۇرۇن ئىشلىرىمىزنى بىلىپ تۇرغۇچىسەن. بىزنىڭ گۈزەل ۋەتىنىمىزنىڭ ئاسمىنىنى ئىلاھىي قۇدرىتىڭ، پەزلى-ئىنئامىڭ بىلەن بۇرۇنقى چولپان يۇلتۇزلاردىنمۇ نۇرلۇقراق، گۈزەلرەك بولغان يۇلتۇزلار بىلەن بېزەپ بەرگىن!» دەپ يېلىنىپ ئىلتىجا قىلىپ كېتەتتىم.

ئەنە شۇ پەيتلەردە تۇيۇقسىز كۆزلىرىم ئاسماندا يالتىراپ تۇرغان بىر چولپان يۇلتۇزغا چۈشۈپ قالدى-دە، ھاياجان، خۇشاللىق، مەمنۇنىيەت ۋە ئۈمىد بىلەن ئۇ تەرەپكە نەزەر سېلىشقا باشلىدىم. پۈتۈن ۋۇجۇدۇمدىن بولسا بۈيۈك، قۇدرەتلىك رەببىمىز ئاللاھقا كۆپلەپ ھەمدۇ-سانالار ئېيتىلىپ چىقماقتا ئىدى. رەببىم ئاللاھ دۇئالارنى نېمە دېگەن بەك ئىجابەت قىلغۇچى، بەندىسىگە نېمە دېگەن مېھرىبان ھە! (ئەپسۇسلىنارلىقى شۇكى، كۆپىنچە ۋاقىتتا نۇرغۇنلىرىمىز ئاللاھنىڭ نېمەتلىرىنى تونۇپ بولالماي قالىدىكەنمىز.)

شۇتاپتا غېرىب-مۇساپىرلىقنىڭ قەلبلەرنى ئېزىدىغان مۇڭلىرىغا چۆككەن، ئۈمىد يۇلتۇزلىرىنى كۆرۈش ئۈچۈن كۆزلىرىنى مەن كەبى يىراق-يىراقلارغا تىككەن، ھېلىھەم ئارزۇ-ئارمانلىرى، غايە ئىستەكلىرى قەلبلىرىنى پۇچۇلاپ، كۆڭۈل ئارامىنى بۇزغان، نىشانلىرىنى تېپىۋېلىش ئۈچۈن مەشئەل، كومپاسلارغا موھتاج بولۇپ، ئۇنى ھەر دەقىقىلىرىدە كۈتكەن، چۈشكۈنلۈك ۋە مەيۇسلۇكنىڭ بويۇنتۇرۇقلىرىدىن يۇلقۇنۇپ، ھەقىقىي ھۆرلۈكنىڭ، پىداكارلىقنىڭ چىن نامايەندىسىنى ئۆز ۋۇجۇدىدىمۇ بىر لەھزە بولسىمۇ كۆرۈشنى ئىستىگەن، ئېغىر مەسئۇلىيەت ۋە باش تارتىپ

رەببىمگە يېلىنىپ تۇرۇپ: «ئى مېھرىبان ئاللاھىم! سەن ھەممىگە قادىرسەن. بىزنىڭ ئاشكارا ۋە يوشۇرۇن ئىشلىرىمىزنى بىلىپ تۇرغۇچىسەن. بىزنىڭ گۈزەل ۋەتىنىمىزنىڭ ئاسمىنىنى ئىلاھىي قۇدرىتىڭ، پەزلى-ئىنئامىڭ بىلەن بۇرۇنقى چولپان يۇلتۇزلاردىنمۇ نۇرلۇقراق، گۈزەلرەك بولغان يۇلتۇزلار بىلەن بېزەپ بەرگىن!» دەپ يېلىنىپ ئىلتىجا قىلىپ كېتەتتىم.

ئەنە شۇ پەيتلەردە تۇيۇقسىز كۆزلىرىم ئاسماندا يالتىراپ تۇرغان بىر چولپان يۇلتۇزغا چۈشۈپ قالدى-دە، ھاياجان، خۇشاللىق، مەمنۇنىيەت ۋە ئۈمىد بىلەن ئۇ تەرەپكە نەزەر سېلىشقا باشلىدىم. پۈتۈن ۋۇجۇدۇمدىن بولسا بۈيۈك، قۇدرەتلىك رەببىمىز ئاللاھقا كۆپلەپ ھەمدۇ-سانالار ئېيتىلىپ چىقماقتا ئىدى. رەببىم ئاللاھ دۇئالارنى نېمە دېگەن بەك ئىجابەت قىلغۇچى، بەندىسىگە نېمە دېگەن مېھرىبان ھە! (ئەپسۇسلىنارلىقى شۇكى، كۆپىنچە ۋاقىتتا نۇرغۇنلىرىمىز ئاللاھنىڭ نېمەتلىرىنى تونۇپ بولالماي قالىدىكەنمىز.)

شۇتاپتا غېرىب-مۇساپىرلىقنىڭ قەلبلەرنى ئېزىدىغان مۇڭلىرىغا چۆككەن، ئۈمىد يۇلتۇزلىرىنى كۆرۈش ئۈچۈن كۆزلىرىنى مەن كەبى يىراق-يىراقلارغا تىككەن، ھېلىھەم ئارزۇ-ئارمانلىرى، غايە ئىستەكلىرى قەلبلىرىنى پۇچۇلاپ، كۆڭۈل ئارامىنى بۇزغان، نىشانلىرىنى تېپىۋېلىش ئۈچۈن مەشئەل، كومپاسلارغا موھتاج بولۇپ، ئۇنى ھەر دەقىقىلىرىدە كۈتكەن، چۈشكۈنلۈك ۋە مەيۇسلۇكنىڭ بويۇنتۇرۇقلىرىدىن يۇلقۇنۇپ، ھەقىقىي ھۆرلۈكنىڭ، پىداكارلىقنىڭ چىن نامايەندىسىنى ئۆز ۋۇجۇدىدىمۇ بىر لەھزە بولسىمۇ كۆرۈشنى ئىستىگەن، ئېغىر مەسئۇلىيەت ۋە باش تارتىپ

19

بولمايدىغان بۇرچ ئالدىدا ئۆزىنىڭ ھەقىقىي ئورنىنى ئىزدەۋاتقان ھەربىر شەرقىي تۈركىستانلىق ئەزىزلىرىمنىڭ كۆزلىرىمۇ مەن كەبى بۇ چولپان يۇلتۇز تەرەپكە قىزىقىش، ئۈمىد ۋە ئىنتىزارلىق بىلەن تىكىلىۋاتقان، ئۇنىڭ نۇرلۇق ھايات كارتىنىلىرىدىن ئازراق بولسا ھەم ۋاراقلاشنى، ئۇنىڭ قەلب سادالىرىغا قۇلاق سېلىشنى، ئۆزى بىلەن بىر دەۋردە ياشاۋاتقان بۇ يۇلتۇزنىڭ چاچقان نۇرلىرىغا جۆر بولۇپ، بۇ زۇلمەت ئاسمىنىنى بىرلىكتە يورۇتۇپ، بىللە پارلاشنى ئارزۇ قىلىۋاتقان بولسا كېرەك.

ئەزىز قېرىنداشلىرىم، كېلىڭلار! بىز بىرلىكتە ئىنشائاللاھ پات يېقىندا يۇلتۇزلىرى تۆكۈلگەن ۋە خىرەلەشكەن، خارابىلىققا ئايلانغان شەرقىي تۈركىستان ئاسمىنىدا پارلاپ نۇر چېچىپ، قاراڭغۇ - زىمىستانغا ئايلانغان ئەزىز ۋەتىمىزنىڭ زۇلمەتلىك ئاسمىنىنى يورۇتۇش ئۈچۈن پۈتۈن ھاياتىنى بېغىشلاپ، يوقايدىغان، باقاسى يوق دۇنيانىڭ ئەرزىمەس نەرسىلىرىدىن ۋاز كېچىپ، كېچىنى كۈندۈزگە ئۇلاپ زالىمنىڭ زۇلمى ئاستىدا ئىڭراۋاتقان ئەزىز ۋەتىمىزنى يورۇتۇش ئۈچۈن، ئۆزىگە تېگىشلىك ئېنېرگىيە توپلاش مۇساپىسىدە جاپا - مۇشەققەتلەرگە قارىماستىن تىرىشىۋاتقان بۇ چولپان يۇلتۇزغا بىرلىكتە نەزەر تاشلايلى.

ئۇ شەرقىي تۈركىستاننىڭ مەلۇم يۇرتىدا مەرىپەتپەرۋەر، مائارىپ بىلەن شۇغۇللىنىدىغان زىيالىي ئائىلىسىدىن كېلىپ چىققان بولۇپ، ئەقلىگە كەلگەندىن باشلاپ ئاتا - ئانىسىنىڭ ناماز ئوقۇغىنىنى كۆرەتتى.

ھەقىقەتتە بالىلارنىڭ قەلبلىرى ئاق قەغەزگە ئوخشايدۇ. قەغەزگە ياخشىلىق يېزىلسا، بالا ياخشى ئۆسۈپ يېتىلىدۇ. ئەگەر يامانلىق يېزىلسا،

بولمايدىغان بۇرچ ئالدىدا ئۆزىنىڭ ھەقىقىي ئورنىنى ئىزدەۋاتقان ھەربىر شەرقىي تۈركىستانلىق ئەزىزلىرىمنىڭ كۆزلىرىمۇ مەن كەبى بۇ چولپان يۇلتۇز تەرەپكە قىزىقىش، ئۈمىد ۋە ئىنتىزارلىق بىلەن تىكىلىۋاتقان، ئۇنىڭ نۇرلۇق ھايات كارتىنىلىرىدىن ئازراق بولسا ھەم ۋاراقلاشنى، ئۇنىڭ قەلب سادالىرىغا قۇلاق سېلىشنى، ئۆزى بىلەن بىر دەۋردە ياشاۋاتقان بۇ يۇلتۇزنىڭ چاچقان نۇرلىرىغا جۆر بولۇپ، بۇ زۇلمەت ئاسمىنىنى بىرلىكتە يورۇتۇپ، بىللە پارلاشنى ئارزۇ قىلىۋاتقان بولسا كېرەك.

ئەزىز قېرىنداشلىرىم، كېلىڭلار! بىز بىرلىكتە ئىنشائاللاھ پات يېقىندا يۇلتۇزلىرى تۆكۈلگەن ۋە خىرەلەشكەن، خارابىلىققا ئايلانغان شەرقىي تۈركىستان ئاسمىنىدا پارلاپ نۇر چېچىپ، قاراڭغۇ - زىمىستانغا ئايلانغان ئەزىز ۋەتىمىزنىڭ زۇلمەتلىك ئاسمىنىنى يورۇتۇش ئۈچۈن پۈتۈن ھاياتىنى بېغىشلاپ، يوقايدىغان، باقاسى يوق دۇنيانىڭ ئەرزىمەس نەرسىلىرىدىن ۋاز كېچىپ، كېچىنى كۈندۈزگە ئۇلاپ زالىمنىڭ زۇلمى ئاستىدا ئىڭراۋاتقان ئەزىز ۋەتىمىزنى يورۇتۇش ئۈچۈن، ئۆزىگە تېگىشلىك ئېنېرگىيە توپلاش مۇساپىسىدە جاپا - مۇشەققەتلەرگە قارىماستىن تىرىشىۋاتقان بۇ چولپان يۇلتۇزغا بىرلىكتە نەزەر تاشلايلى.

ئۇ شەرقىي تۈركىستاننىڭ مەلۇم يۇرتىدا مەرىپەتپەرۋەر، مائارىپ بىلەن شۇغۇللىنىدىغان زىيالىي ئائىلىسىدىن كېلىپ چىققان بولۇپ، ئەقلىگە كەلگەندىن باشلاپ ئاتا - ئانىسىنىڭ ناماز ئوقۇغىنىنى كۆرەتتى.

ھەقىقەتتە بالىلارنىڭ قەلبلىرى ئاق قەغەزگە ئوخشايدۇ. قەغەزگە ياخشىلىق يېزىلسا، بالا ياخشى ئۆسۈپ يېتىلىدۇ. ئەگەر يامانلىق يېزىلسا،

20

ئاتا - ئانىسىنىڭ يۈزىنى چۈشۈرىدىغان، ئۇلارغا ۋە جەمئىيەتكە يۈك بولىدىغان ناچار ئىنسان بولۇپ يېتىلىدۇ.

شۇنداق بولغان ئىكەن، ھەر بىر ئاتا - ئانا بالىنىڭ سەبىي قەلبىگە ياخشىلىق ئۇرۇقلىرىنى تىكىسۇنكى، ئۇ ئەقلىگە كەلگەندىن باشلاپ، كۆرگىنى ئاتا - ئانىسىنىڭ سەلبىي ئىش - ئىزلىرى ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭغا قالدۇرغان ئىجابىي، گۈزەل تەسىرلەر بولسۇن! پەرزەنتلەر ئۈچۈن ياخشى ئۆسۈش مۇھىتى ھازىرلاش ئاتا - ئانىلارنىڭ ئەڭ مۇھىم مەسئۇلىيەتلىرىدىندۇر.

ئۇنىڭ ئانا تەرەپ جەمەتى دىندار كىشىلەردىن بولۇپ، چوڭ دادىسىدىن تارتىپ ئىسلامغا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىدىغان مۇسۇلمانلاردىن ئىدى. ئاتا - ئانىسى گەرچە باشقا ئىبادەتلەردە ئادەتتىكىچە بولسىمۇ، ئەمما نامازغا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، كۆڭۈل قويۇپ ئادا قىلاتتى. شۇنىڭدەك يۈرەك پارسى ۋە ئۈمىد چىرىغى بولغان ئوغلىنىڭ دىنىي مۇھىتتا تەربىيەلىنىشىگە تولىمۇ ھېرىسمەن ئىدى.

ئاتا - ئانىسى ئۇنىڭ قۇرئان ساۋادىنى چىقىرىشى ئۈچۈن بىرقانچە ئۇستازنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ باردى. ئۇنىڭ كىچىك تۇرۇپلا قۇرئان ساۋادى چىقىپ، توققۇز ياشقا كىرگەندە ئاتا - ئانىسىنىڭ تەشەببۇسى بىلەن ناماز ئوقۇشنىمۇ باشلىۋالدى. گەرچە ئۇ نامازنىڭ ئىسلامدىكى ئەھمىيەتلىرىنى چۈشەنمىسىمۇ، نامازنى تولىمۇ قىزىقىپ، ئىخلاس بىلەن، كۆڭۈل قويۇپ ئوقۇشقا باشلىدى.

ئاتا - ئانىسىنىڭ يۈزىنى چۈشۈرىدىغان، ئۇلارغا ۋە جەمئىيەتكە يۈك بولىدىغان ناچار ئىنسان بولۇپ يېتىلىدۇ.

شۇنداق بولغان ئىكەن، ھەر بىر ئاتا - ئانا بالىنىڭ سەبىي قەلبىگە ياخشىلىق ئۇرۇقلىرىنى تىكىسۇنكى، ئۇ ئەقلىگە كەلگەندىن باشلاپ، كۆرگىنى ئاتا - ئانىسىنىڭ سەلبىي ئىش - ئىزلىرى ئەمەس، بەلكى ئۇنىڭغا قالدۇرغان ئىجابىي، گۈزەل تەسىرلەر بولسۇن! پەرزەنتلەر ئۈچۈن ياخشى ئۆسۈش مۇھىتى ھازىرلاش ئاتا - ئانىلارنىڭ ئەڭ مۇھىم مەسئۇلىيەتلىرىدىندۇر.

ئۇنىڭ ئانا تەرەپ جەمەتى دىندار كىشىلەردىن بولۇپ، چوڭ دادىسىدىن تارتىپ ئىسلامغا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىدىغان مۇسۇلمانلاردىن ئىدى. ئاتا - ئانىسى گەرچە باشقا ئىبادەتلەردە ئادەتتىكىچە بولسىمۇ، ئەمما نامازغا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، كۆڭۈل قويۇپ ئادا قىلاتتى. شۇنىڭدەك يۈرەك پارسى ۋە ئۈمىد چىرىغى بولغان ئوغلىنىڭ دىنىي مۇھىتتا تەربىيەلىنىشىگە تولىمۇ ھېرىسمەن ئىدى.

ئاتا - ئانىسى ئۇنىڭ قۇرئان ساۋادىنى چىقىرىشى ئۈچۈن بىرقانچە ئۇستازنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ باردى. ئۇنىڭ كىچىك تۇرۇپلا قۇرئان ساۋادى چىقىپ، توققۇز ياشقا كىرگەندە ئاتا - ئانىسىنىڭ تەشەببۇسى بىلەن ناماز ئوقۇشنىمۇ باشلىۋالدى. گەرچە ئۇ نامازنىڭ ئىسلامدىكى ئەھمىيەتلىرىنى چۈشەنمىسىمۇ، نامازنى تولىمۇ قىزىقىپ، ئىخلاس بىلەن، كۆڭۈل قويۇپ ئوقۇشقا باشلىدى.

21

ئۇنىڭ يۇرتىدا مۇسۇلمانلار ناماز ئوقۇيدىغان تۈزۈكرەك مەسجىد بولمىغانلىقى ئۈستىگە، كاپىرلارنىڭ قاتتىق بېسىمى ئاستىدا ياشلار مەسجىدكە يېقىنمۇ بارالمايتتى. مانا مۇشۇنداق چەكلىمىلەر تۈپەيلى سۇسلىشىپ كەتكەن دىنىي مۇھىتنىڭ تەسىرىدە ئۇنىڭمۇ بىرمەزگىل نامازغا ئىلگىرىكىدەك ئەھمىيەت بېرىپ كېتەلمىگەن چاغلىرى ھەم بولدى.

قانداقلا بولمىسۇن، ئۇ ئۆسمۈرلۈك دەۋرلىرىدىن تارتىپ ئىسلام دىنى توغرىسىدىكى سۆزلەرگە ئالاھىدە قىزىقىپ، كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاپ، ئېسىدە مەھكەم ساقلىۋېلىپ، كىچىك دوستلىرىغا ۋە مەكتەپتە بىللە ئوقۇغان ساۋاقداشلىرىغا دائىمۇ دانە، ئېنىق قىلىپ سۆزلەپ بېرەتتى.

ئۇ مەكتەپتىكى ئوقۇشىنى داۋاملاشتۇرۇپ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ 2 - يىللىقىغا كەلگەندە ئوقۇشىنىڭ داۋامىنى ئەزىز، مېھرىبان، كۆيۈمچان ئاتا - ئانىسىدىن ئايرىلىپ، يىراق يۇرتتا ئوقۇشقا مەجبۇر بولدى.

كۈنلەرنىڭ ئۆتۈشى بىلەن مەكتەپتىكى ساۋاقداشلىرىنىڭ ۋە تاشقى مۇھىتنىڭ سەلبىي تەسىرى ئاستا - ئاستا ئۇنىڭغىمۇ ئۆز كۈچىنى كۆرسىتىپ، بۇرۇنقى دىنىي قىزغىنلىقى ۋە نامازغا بولغان ھېرىسمەنلىكلىرى ئاستا - ئاستا يوقاشقا باشلىدى. بارا - بارا ئۆزىمۇ تۇيماستىن، ھاۋايى ھەۋەسلىرىگە ئەگىشىپ كېتىۋاتاتتى. شۇنداقتىمۇ، قەلبىنىڭ يوشۇرۇن قاتلاملىرىدا ئاللاھتىن ۋە ئاخىرەت ئازابىدىن قورقۇش تۇيغۇسى بار ئىدى، چۈنكى باللىقتىكى ئىسلامىي ئائىلە مۇھىتى ئۇنىڭ گۆدەك ۋە ناتىۋان قەلبىدە چوڭقۇر تەسىرلەرنى قالدۇرغان ئىدى. خۇددى باشقا ئاتا - ئانىلارغا ئوخشاش ئۇنىڭ ئاتا -ئانىسىدىمۇ «ئوغلىمىز تىرىشىپ ئوقۇپ، ئالىي مەكتەپكە كىرىپ

ئۇنىڭ يۇرتىدا مۇسۇلمانلار ناماز ئوقۇيدىغان تۈزۈكرەك مەسجىد بولمىغانلىقى ئۈستىگە، كاپىرلارنىڭ قاتتىق بېسىمى ئاستىدا ياشلار مەسجىدكە يېقىنمۇ بارالمايتتى. مانا مۇشۇنداق چەكلىمىلەر تۈپەيلى سۇسلىشىپ كەتكەن دىنىي مۇھىتنىڭ تەسىرىدە ئۇنىڭمۇ بىرمەزگىل نامازغا ئىلگىرىكىدەك ئەھمىيەت بېرىپ كېتەلمىگەن چاغلىرى ھەم بولدى.

قانداقلا بولمىسۇن، ئۇ ئۆسمۈرلۈك دەۋرلىرىدىن تارتىپ ئىسلام دىنى توغرىسىدىكى سۆزلەرگە ئالاھىدە قىزىقىپ، كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاپ، ئېسىدە مەھكەم ساقلىۋېلىپ، كىچىك دوستلىرىغا ۋە مەكتەپتە بىللە ئوقۇغان ساۋاقداشلىرىغا دائىمۇ دانە، ئېنىق قىلىپ سۆزلەپ بېرەتتى.

ئۇ مەكتەپتىكى ئوقۇشىنى داۋاملاشتۇرۇپ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ 2 - يىللىقىغا كەلگەندە ئوقۇشىنىڭ داۋامىنى ئەزىز، مېھرىبان، كۆيۈمچان ئاتا - ئانىسىدىن ئايرىلىپ، يىراق يۇرتتا ئوقۇشقا مەجبۇر بولدى.

كۈنلەرنىڭ ئۆتۈشى بىلەن مەكتەپتىكى ساۋاقداشلىرىنىڭ ۋە تاشقى مۇھىتنىڭ سەلبىي تەسىرى ئاستا - ئاستا ئۇنىڭغىمۇ ئۆز كۈچىنى كۆرسىتىپ، بۇرۇنقى دىنىي قىزغىنلىقى ۋە نامازغا بولغان ھېرىسمەنلىكلىرى ئاستا - ئاستا يوقاشقا باشلىدى. بارا - بارا ئۆزىمۇ تۇيماستىن، ھاۋايى ھەۋەسلىرىگە ئەگىشىپ كېتىۋاتاتتى. شۇنداقتىمۇ، قەلبىنىڭ يوشۇرۇن قاتلاملىرىدا ئاللاھتىن ۋە ئاخىرەت ئازابىدىن قورقۇش تۇيغۇسى بار ئىدى، چۈنكى باللىقتىكى ئىسلامىي ئائىلە مۇھىتى ئۇنىڭ گۆدەك ۋە ناتىۋان قەلبىدە چوڭقۇر تەسىرلەرنى قالدۇرغان ئىدى. خۇددى باشقا ئاتا - ئانىلارغا ئوخشاش ئۇنىڭ ئاتا -ئانىسىدىمۇ «ئوغلىمىز تىرىشىپ ئوقۇپ، ئالىي مەكتەپكە كىرىپ

22

ئوقۇغاندىلا جەمئىيەتكە يارامىلىق ئادەم بولالايدۇ» دېگەن چۈشەنچە بار ئىدى. شۇ ۋەجىدىن بۇ جان - جىگەر ئوغلىغا قاتتىق تەلەپ قوياتتى. ئەگەر ئالىي مەكتەپكە ئۆتەلمىسە، قانداق كۈنلەرگە قالىدىغانلىقى بىلەن قورقۇتاتتى. ئۇنىڭغا تەكرار قىلىنغان تەربىيە ۋە تۈرلۈك بېسىملار تەسىرىدە ئۇنىڭ كاللىسىدا ناۋادا ئالىي مەكتەپكە ئۆتەلمىسە، قولىدىن ھېچ ئىش كەلمەيدىغان، ئىنسانلار كۆزىگە ئىلىنمايدىغان، يارىماس بىر ئىنسان بولۇپ قالىدىغاندەك، ئەڭ قورقۇنچلۇقى ئاتا - ئانىسىنىڭ مېھىر - مۇھەببىتىدىن مەھرۇم قالىدىغاندەك قورقۇش، غەم - قايغۇ ۋە ئېغىر روھىي بېسىم بار ئىدى.

ئۇنىڭ ئۇستىگە ئاتا - ئانىسىنىڭ ئۇنى داۋاملىق نەۋرە ئاكىلىرىغا سېلىشتۇرۇپ كەمسۇندۇرۇشى ئۇنىڭ پەرىشانلىقىنى تېخىمۇ ئاشۇراتتى.

دەرھەقىقەت، شۇ چاغلاردا بالىلىرىنىڭ ئاتالمىش «تۆمۈر تاۋاق» نىڭ ئىگىسى بولۇشىنى ئارزۇ قىلىش شەرقىي تۈركىستان مۇسۇلمانلىرى ئارىسىدا ئومۇمىيۈزلۈك ھادىسە بولۇپ، ئاتا - ئانىلار بالىلىرىنىڭ كەلگۈسى بەخت - سائادىتىنى ئالىي مەكتەپكە كىرىپ، ئۇ يەردە ئاتالمىش ئالىي مەلۇماتقا ئېرىشىپ جەمئىيەتكە چىققاندىن كېيىن «مائاشلىق دۆلەت كادىرى» بولۇشقىلا باغلاپ قويغان بولغاچقا، بالىلىرى ئالىي مەكتەپلەرگە ئۆتكەنلەر بالىلىرىدىن پەخىرلىنەتتى. ئائىلەرنىڭ ساپاسىمۇ مۇشۇ ئاساستا بەلگىلىنەتتى.

يېڭى شەھەر مۇھىتى بىلەن ئۇچرىشىش ۋە ئويۇن - تاماشالار بىلەن تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ئىككىنچى يىللىقى ھەش - پەش دېگۈچە ئۆتۈپ كەتتى. ئەمدى قالغان بۇ بىر يىل ئىمتىھانغا تەييارلىق قىلىشنىڭ ئەڭ

ئوقۇغاندىلا جەمئىيەتكە يارامىلىق ئادەم بولالايدۇ» دېگەن چۈشەنچە بار ئىدى. شۇ ۋەجىدىن بۇ جان - جىگەر ئوغلىغا قاتتىق تەلەپ قوياتتى. ئەگەر ئالىي مەكتەپكە ئۆتەلمىسە، قانداق كۈنلەرگە قالىدىغانلىقى بىلەن قورقۇتاتتى. ئۇنىڭغا تەكرار قىلىنغان تەربىيە ۋە تۈرلۈك بېسىملار تەسىرىدە ئۇنىڭ كاللىسىدا ناۋادا ئالىي مەكتەپكە ئۆتەلمىسە، قولىدىن ھېچ ئىش كەلمەيدىغان، ئىنسانلار كۆزىگە ئىلىنمايدىغان، يارىماس بىر ئىنسان بولۇپ قالىدىغاندەك، ئەڭ قورقۇنچلۇقى ئاتا - ئانىسىنىڭ مېھىر - مۇھەببىتىدىن مەھرۇم قالىدىغاندەك قورقۇش، غەم - قايغۇ ۋە ئېغىر روھىي بېسىم بار ئىدى.

ئۇنىڭ ئۇستىگە ئاتا - ئانىسىنىڭ ئۇنى داۋاملىق نەۋرە ئاكىلىرىغا سېلىشتۇرۇپ كەمسۇندۇرۇشى ئۇنىڭ پەرىشانلىقىنى تېخىمۇ ئاشۇراتتى.

دەرھەقىقەت، شۇ چاغلاردا بالىلىرىنىڭ ئاتالمىش «تۆمۈر تاۋاق» نىڭ ئىگىسى بولۇشىنى ئارزۇ قىلىش شەرقىي تۈركىستان مۇسۇلمانلىرى ئارىسىدا ئومۇمىيۈزلۈك ھادىسە بولۇپ، ئاتا - ئانىلار بالىلىرىنىڭ كەلگۈسى بەخت - سائادىتىنى ئالىي مەكتەپكە كىرىپ، ئۇ يەردە ئاتالمىش ئالىي مەلۇماتقا ئېرىشىپ جەمئىيەتكە چىققاندىن كېيىن «مائاشلىق دۆلەت كادىرى» بولۇشقىلا باغلاپ قويغان بولغاچقا، بالىلىرى ئالىي مەكتەپلەرگە ئۆتكەنلەر بالىلىرىدىن پەخىرلىنەتتى. ئائىلەرنىڭ ساپاسىمۇ مۇشۇ ئاساستا بەلگىلىنەتتى.

يېڭى شەھەر مۇھىتى بىلەن ئۇچرىشىش ۋە ئويۇن - تاماشالار بىلەن تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ئىككىنچى يىللىقى ھەش - پەش دېگۈچە ئۆتۈپ كەتتى. ئەمدى قالغان بۇ بىر يىل ئىمتىھانغا تەييارلىق قىلىشنىڭ ئەڭ

23

ئاخىرقى پۇرسىتى ۋە ھەل قىلغۇچ ۋاقىت ئىدى. مانا ئەمدى ئۇ باشقىچە تىرىشچانلىق كۆرسىتىشكە باشلىدى. ھەرقېتىم ئىمتىھان ۋاقتى كەلسە، ئۇ ئاللاھقا يېلىنىپ تۇرۇپ ئىمتىھاندىن ئۆتكۈزۈپ قويۇشنى، باشقىلارنىڭ ئالدىدا شەرمەندە قىلماسلىقنى ئۆتۈنۈپ سورايتتى. ھەتتا شۇ دەرىجىدە تەقۋالىشىپ كېتەتتىكى، كېچىلىرى بارلىق ساۋاقداشلىرى ئۇخلاۋاتقاندا، ئورنىدىن تۇرۇپ تەھەججۇد نامازلىرىنى ئوقۇيتتى ۋە دۇئاغا پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن بېرىلەتتى.

رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئېيتقاندەك: ھەقىقەتەن ئاللاھ تەئالا ئۆزىنىڭ ئىلمى ۋە قۇدرىتى ئارقىلىق، ئۆز بەندىلىرىگە تۆگىسىنىڭ بويىندىنمۇ يېقىن بولغاچقا، ئۇنىڭ ئىخلاس ۋە سەممىيلىك بىلەن قىلغان دۇئاسىنى ئىجابەت قىلغان ئىدى.

ھاياتىڭىزدا شۇنداق بىر بۇرۇلۇش نۇقتىلىرى بولىدۇكى، ئۇلار ھاياتلىق يۆلىنىشىڭىزدە ئاجايىپ ئۆزگىرىشلەرنى مەيدانغا كەلتۈرىدۇ.

3 - يىللىقنىڭ ئىككىنچى مەۋسۇمىنىڭ بېشىدا ئۇنىڭ ھاياتىدا ئۇنتۇلغۇسىز بىر ئىش يۈز بېرىدۇ. ئۇ شۇ ۋاقىتتىكى ئىشلارنى ئەسلەپ مۇنداق دەيدۇ: «رامىزان كېچىلىرى بولۇپ، ياتاقتىكى ساۋاقداشلار بىلەن ئۇخلىماي دىن ۋە جىنلار توغرىلىق پاراڭلىشىپ، كېچە سائەت ئۈچلەر ئەتراپىدا ئۇخلاپ قاپتىمەن. تەخمىنەن يېرىم سائەتلەر ئۆتكەندە بولسا كېرەك، قاتتىق قورقۇنچلۇق چۈش كۆرۈپتىمەن. چۈشۈمدە سىرتتىن يۆگىشىدىغان بىر نەرسە كىرىپ، ئىككى پۇتۇمدىن سۆرەپ سىرتقا تارتىۋاتقۇدەك... مەن قاتتىق قورقۇنچتىن ۋارقىرىغان ھالدا ئويغىنىپ كېتىپتىمەن. ساۋاقداشلىرىم

ئاخىرقى پۇرسىتى ۋە ھەل قىلغۇچ ۋاقىت ئىدى. مانا ئەمدى ئۇ باشقىچە تىرىشچانلىق كۆرسىتىشكە باشلىدى. ھەرقېتىم ئىمتىھان ۋاقتى كەلسە، ئۇ ئاللاھقا يېلىنىپ تۇرۇپ ئىمتىھاندىن ئۆتكۈزۈپ قويۇشنى، باشقىلارنىڭ ئالدىدا شەرمەندە قىلماسلىقنى ئۆتۈنۈپ سورايتتى. ھەتتا شۇ دەرىجىدە تەقۋالىشىپ كېتەتتىكى، كېچىلىرى بارلىق ساۋاقداشلىرى ئۇخلاۋاتقاندا، ئورنىدىن تۇرۇپ تەھەججۇد نامازلىرىنى ئوقۇيتتى ۋە دۇئاغا پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن بېرىلەتتى.

رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئېيتقاندەك: ھەقىقەتەن ئاللاھ تەئالا ئۆزىنىڭ ئىلمى ۋە قۇدرىتى ئارقىلىق، ئۆز بەندىلىرىگە تۆگىسىنىڭ بويىندىنمۇ يېقىن بولغاچقا، ئۇنىڭ ئىخلاس ۋە سەممىيلىك بىلەن قىلغان دۇئاسىنى ئىجابەت قىلغان ئىدى.

ھاياتىڭىزدا شۇنداق بىر بۇرۇلۇش نۇقتىلىرى بولىدۇكى، ئۇلار ھاياتلىق يۆلىنىشىڭىزدە ئاجايىپ ئۆزگىرىشلەرنى مەيدانغا كەلتۈرىدۇ.

3 - يىللىقنىڭ ئىككىنچى مەۋسۇمىنىڭ بېشىدا ئۇنىڭ ھاياتىدا ئۇنتۇلغۇسىز بىر ئىش يۈز بېرىدۇ. ئۇ شۇ ۋاقىتتىكى ئىشلارنى ئەسلەپ مۇنداق دەيدۇ: «رامىزان كېچىلىرى بولۇپ، ياتاقتىكى ساۋاقداشلار بىلەن ئۇخلىماي دىن ۋە جىنلار توغرىلىق پاراڭلىشىپ، كېچە سائەت ئۈچلەر ئەتراپىدا ئۇخلاپ قاپتىمەن. تەخمىنەن يېرىم سائەتلەر ئۆتكەندە بولسا كېرەك، قاتتىق قورقۇنچلۇق چۈش كۆرۈپتىمەن. چۈشۈمدە سىرتتىن يۆگىشىدىغان بىر نەرسە كىرىپ، ئىككى پۇتۇمدىن سۆرەپ سىرتقا تارتىۋاتقۇدەك... مەن قاتتىق قورقۇنچتىن ۋارقىرىغان ھالدا ئويغىنىپ كېتىپتىمەن. ساۋاقداشلىرىم

24

بولسا توۋلىغان ئاۋازىمدىن چۆچۈپ يۈگۈرگەن پېتى قېشىمغا كىرىشتى. قورقۇنچتىن يۈرەكلىرىم دۈپۈلدەپ سوقۇپ، ھازىرلا ئېغىزىمغا تىقىلىپ قالىدىغاندەك تولىمۇ بىئارام ئىدىم.»

شۇ ئىشتىن كېيىن، بىرەر ئايغىچە قاراڭغۇ چۈشۈشى بىلەنلا ئۇنى بىرخىل قورقۇنچ بېسىپ، يۈرىكى سېلىپ كېتەتتى-دە، جايناماز غا چىقىپ، ئاللاھقا يالۋۇرۇپ دۇئا قىلىپ كېتەتتى. ئەنە شۇ مەزگىللەردە، بۇرۇن ئاتا-ئانىسىنىڭ ۋاستىسى بىلەن تونۇشۇپ، يېقىن ئارىلىشىپ كەتمىسىمۇ، سالام-سائەت قىلىشىپ تۇرىدىغان، ئۆزىدىن تۆت-بەش ياشلار ئەتراپىدا چوڭراق، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار ئارىسىدا ھۆرمەت-ئىناۋىتى يۇقىرى بولغان ئابدۇراھمان ئاستا-ئاستا ئۇنىڭغا يېقىنلىشىشقا باشلىدى. ئۇمۇ ئۇنىڭ كيۇكيۇدا چىقارغان، ئىسلامىي سۈرەتلىرىگە دىققەت قىلىپ كېلىۋاتقان ئىدى.

ئاكا دېمەتلىك بۇ قېرىندىشىنىڭ ئۇنى كىچىك كۆرمەستىن قىلىۋاتقان تولىمۇ يېقىملىق ۋە گۈزەل مۇئامىلىسىنىڭ تەسىرىدە ئۇنىڭ قەلبى باشقىچە ئىللىشقا باشلىدى.

كۈنلەرنىڭ ئۆتۈشى بىلەن، ئۇنىڭ ئابدۇراھمانغا بولغا ھۆرمىتى، ئىشەنچى ۋە مۇھەببىتى تېخىمۇ ئېشىپ، ئۇلارنىڭ دوستلۇقى كۈچىيىشكە باشلىدى. خەلقىمىزدە: «قازانغا يولۇقساڭ قارىسى يۇقار، يامانغا يولۇقساڭ يالىسى» دېگەن گەپ بار. يامان دوست بارچە بەختسىزلىكنىڭ مەنبەسى بولسا، ياخشى دوست گويا گۆھەركى، ئۇ بىزگە بەخت ئېلىپ كېلىدۇ.

بولسا توۋلىغان ئاۋازىمدىن چۆچۈپ يۈگۈرگەن پېتى قېشىمغا كىرىشتى. قورقۇنچتىن يۈرەكلىرىم دۈپۈلدەپ سوقۇپ، ھازىرلا ئېغىزىمغا تىقىلىپ قالىدىغاندەك تولىمۇ بىئارام ئىدىم.»

شۇ ئىشتىن كېيىن، بىرەر ئايغىچە قاراڭغۇ چۈشۈشى بىلەنلا ئۇنى بىرخىل قورقۇنچ بېسىپ، يۈرىكى سېلىپ كېتەتتى-دە، جايناماز غا چىقىپ، ئاللاھقا يالۋۇرۇپ دۇئا قىلىپ كېتەتتى. ئەنە شۇ مەزگىللەردە، بۇرۇن ئاتا-ئانىسىنىڭ ۋاستىسى بىلەن تونۇشۇپ، يېقىن ئارىلىشىپ كەتمىسىمۇ، سالام-سائەت قىلىشىپ تۇرىدىغان، ئۆزىدىن تۆت-بەش ياشلار ئەتراپىدا چوڭراق، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار ئارىسىدا ھۆرمەت-ئىناۋىتى يۇقىرى بولغان ئابدۇراھمان ئاستا-ئاستا ئۇنىڭغا يېقىنلىشىشقا باشلىدى. ئۇمۇ ئۇنىڭ كيۇكيۇدا چىقارغان، ئىسلامىي سۈرەتلىرىگە دىققەت قىلىپ كېلىۋاتقان ئىدى.

ئاكا دېمەتلىك بۇ قېرىندىشىنىڭ ئۇنى كىچىك كۆرمەستىن قىلىۋاتقان تولىمۇ يېقىملىق ۋە گۈزەل مۇئامىلىسىنىڭ تەسىرىدە ئۇنىڭ قەلبى باشقىچە ئىللىشقا باشلىدى.

كۈنلەرنىڭ ئۆتۈشى بىلەن، ئۇنىڭ ئابدۇراھمانغا بولغا ھۆرمىتى، ئىشەنچى ۋە مۇھەببىتى تېخىمۇ ئېشىپ، ئۇلارنىڭ دوستلۇقى كۈچىيىشكە باشلىدى. خەلقىمىزدە: «قازانغا يولۇقساڭ قارىسى يۇقار، يامانغا يولۇقساڭ يالىسى» دېگەن گەپ بار. يامان دوست بارچە بەختسىزلىكنىڭ مەنبەسى بولسا، ياخشى دوست گويا گۆھەركى، ئۇ بىزگە بەخت ئېلىپ كېلىدۇ.

25

بۇ ھەقتە پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن: «ياخشى دوست ئىپار ساتقۇچىغا ئوخشايدۇ، ناچار دوست تۆمۈرچىنىڭ كۆرۈكىنى باسقۇچىغا ئوخشايدۇ، ئىپار ساتقۇچى يا ساڭا ئىپاردىن ھەدىيە قىلىدۇ ياكى سەن ئىپاردىن سېتىۋالىسەن ۋە ياكى ئىپارنىڭ خۇشبۇي ھىدىنى پۇرايسەن. كۆرۈك باسقۇچى يا كىيىمىڭنى كۆيدۈرىدۇ ياكى ئۇنىڭ يېنىدا سېسىق پۇراقلارنى پۇرايسەن»

كىشىلەرنىڭ دوستلۇقى خىلمۇخىل بولۇپ، پەقەت ئاللاھ رازىلىقىنى كۆزلىگەن دوستلۇقلا ھەقىقىي دوستلۇقتۇر. مېھرىبان ئاللاھ ئۇنىڭغا ئۆز پەزلىدىن ياخشى دوست، كۆيۈمچان ئاكا، شۇنداقلا ھەق سۆيەر، كەمتەر، مەسئۇلىيەتچان ئۇستاز ئاتا قىلغان ئىدى. ئابدۇراھماننىڭ پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ كۆرسەتمىلىرىگە تولىمۇ مۇۋاپىق بىر شەكىلدە، ناھايىتى گۈزەل ئۇسلۇبتا ئېلىپ بارغان دەۋەتلىرى ئارقىلىق، ئۇ ئىسلام دىنىنىڭ تەۋھىد ۋە ئىبادەت قىسىملىرىغا ئائىت بىلىملەردىن مەلۇماتلارغا ئىگە بولۇش بىلەن بىرگە، ئىسلامنىڭ ۋە ئىسلامىي قېرىنداشلىقنىڭ نەقەدەر گۈزەللىكىنى كۈنسايىن تونۇپ يەتمەكتە ئىدى. ئابدۇرەھماننىڭ تەسىرلىك، پاساھەتلىك دەۋەتلىرى ئۇنىڭ بارلىق ھاياتىغا تەسىر كۆرسەتكەن بولۇپ، ئۇنىڭ قەلبىگە ئىسلامنىڭ نۇرى كىرىش بىلەن ئۇ ئاللاھنى كۆپ ياد ئېتىدىغان، بوش ۋاقىت تاپسىلا قۇرئان بىلەن تەرجىمىسىنى قوشۇپ ئوقۇپ، ھەر بىر ئايەتنى چوڭقۇر ئويلىنىپ، تەپەككۇر قىلىدىغان، نامازغا ھېرىسمەن، كېچىلىرى تۇرۇپ تەھەججۇد نامازلىرىنى ئىخلاس بىلەن ئوقۇيدىغان بولدى. ئۇ بارغانچە ئاللاھقا تېخىمۇ يېقىنلىشىشنى ئىستەيدىغان

بۇ ھەقتە پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن: «ياخشى دوست ئىپار ساتقۇچىغا ئوخشايدۇ، ناچار دوست تۆمۈرچىنىڭ كۆرۈكىنى باسقۇچىغا ئوخشايدۇ، ئىپار ساتقۇچى يا ساڭا ئىپاردىن ھەدىيە قىلىدۇ ياكى سەن ئىپاردىن سېتىۋالىسەن ۋە ياكى ئىپارنىڭ خۇشبۇي ھىدىنى پۇرايسەن. كۆرۈك باسقۇچى يا كىيىمىڭنى كۆيدۈرىدۇ ياكى ئۇنىڭ يېنىدا سېسىق پۇراقلارنى پۇرايسەن»

كىشىلەرنىڭ دوستلۇقى خىلمۇخىل بولۇپ، پەقەت ئاللاھ رازىلىقىنى كۆزلىگەن دوستلۇقلا ھەقىقىي دوستلۇقتۇر. مېھرىبان ئاللاھ ئۇنىڭغا ئۆز پەزلىدىن ياخشى دوست، كۆيۈمچان ئاكا، شۇنداقلا ھەق سۆيەر، كەمتەر، مەسئۇلىيەتچان ئۇستاز ئاتا قىلغان ئىدى. ئابدۇراھماننىڭ پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ كۆرسەتمىلىرىگە تولىمۇ مۇۋاپىق بىر شەكىلدە، ناھايىتى گۈزەل ئۇسلۇبتا ئېلىپ بارغان دەۋەتلىرى ئارقىلىق، ئۇ ئىسلام دىنىنىڭ تەۋھىد ۋە ئىبادەت قىسىملىرىغا ئائىت بىلىملەردىن مەلۇماتلارغا ئىگە بولۇش بىلەن بىرگە، ئىسلامنىڭ ۋە ئىسلامىي قېرىنداشلىقنىڭ نەقەدەر گۈزەللىكىنى كۈنسايىن تونۇپ يەتمەكتە ئىدى. ئابدۇرەھماننىڭ تەسىرلىك، پاساھەتلىك دەۋەتلىرى ئۇنىڭ بارلىق ھاياتىغا تەسىر كۆرسەتكەن بولۇپ، ئۇنىڭ قەلبىگە ئىسلامنىڭ نۇرى كىرىش بىلەن ئۇ ئاللاھنى كۆپ ياد ئېتىدىغان، بوش ۋاقىت تاپسىلا قۇرئان بىلەن تەرجىمىسىنى قوشۇپ ئوقۇپ، ھەر بىر ئايەتنى چوڭقۇر ئويلىنىپ، تەپەككۇر قىلىدىغان، نامازغا ھېرىسمەن، كېچىلىرى تۇرۇپ تەھەججۇد نامازلىرىنى ئىخلاس بىلەن ئوقۇيدىغان بولدى. ئۇ بارغانچە ئاللاھقا تېخىمۇ يېقىنلىشىشنى ئىستەيدىغان

26

ۋە قەلبى ئاللاھقا باغلانغان ھالەتتە ئۆزىنى راھەت ھېس قىلىدىغان بولۇپ كېتىۋاتاتتى.

مانا ئەمدى ئۇنىڭدا ئالىي مەكتەپ توغرىسىدىكى روھىي بېسىملاردىن ئەسەرمۇ قالمىغان بولۇپ، قەلبىدە ھېچقاچان ھېس قىلىپ باقمىغان خۇشاللىق، تەمكىنلىك، خاتىرجەملىك بار ئىدى. ئۇ قىز ساۋاقداشلىرى بىلەن پاراڭلىشىشتىن ئۆزىنى تارتتى. چاچلىرىنى مۇسۇلمان يىگىتكە لايىق ياستىپ، ئىشتىنىنى سۈننەتكە لايىق قىلىپ، ئوشۇقىنىڭ ئۈستىدە كىيدى.

ئۇ ۋاقىتلاردا مەكتەپنىڭ تۈزۈملىرى چىڭ بولغاچقا، دەم ئېلىش كۈنلىرىدىن باشقا ۋاقىتتا سىرتقا چىقىش ئىمكانىيىتى يوق ئىدى. دەم ئېلىش كۈنلىرى سىرتقا چىققاندا باشقا ساۋاقداشلىرى سودا - سارايلارغا ۋە كۆڭۈل ئېچىش ئورۇنلىرىغا ماڭسا، ئۇ مەسجىدكە ماڭاتتى. كىتابخانىلارغا بېرىپ ئىسلامىي كىتابلارنى ئىزدەپ تېپىپ سېتىۋېلىپ كېلەتتى. ئۇ بىر قېتىم «ھەدىس شەرىفتىن ئۈنچە - مارجانلار» دېگەن كىتاب بىلەن مۇھەممەد سالىھ داموللامنىڭ «دۇئا ۋە ئۇنىڭ خاسىيەتلىرى» دېگەن كىتابىنى كۆرۈپ شۇنچىلىك خۇرسەن بولدى ۋە ئوقۇغان ھەدىسلەرگە ئەمەل قىلىپ مېڭىشقا تولىمۇ ھېرىسمەن بولدى. بارا - بارا ئالىي مەكتەپنىڭ ئىمتىھانى ئۇنىڭغا ھېچنېمە ئەمەس بولۇپ تۇيۇلىدىغان بولدى. گەرچە بىرقانچە قېتىم ئىمتىھان نەتىجىسى مەكتەپ بويىچە بىرىنچى بولغان بولسىمۇ، مەغرۇرلىنىپ كەتمىدى. ئۇنىڭ ئەڭ كۆڭۈل بۆلىدىغىنى ئاخىرەتتىكى ھېچكىم قېچىپ قۇتۇلالمايدىغان ئىمتىھان ئىدى. تولىمۇ مەرھەمەتلىك ئاللاھ تەئالا ئۇنىڭ قەلبىنى ئىسلامغا كەڭرى ئېچىۋەتكەن ئىدى.

ۋە قەلبى ئاللاھقا باغلانغان ھالەتتە ئۆزىنى راھەت ھېس قىلىدىغان بولۇپ كېتىۋاتاتتى.

مانا ئەمدى ئۇنىڭدا ئالىي مەكتەپ توغرىسىدىكى روھىي بېسىملاردىن ئەسەرمۇ قالمىغان بولۇپ، قەلبىدە ھېچقاچان ھېس قىلىپ باقمىغان خۇشاللىق، تەمكىنلىك، خاتىرجەملىك بار ئىدى. ئۇ قىز ساۋاقداشلىرى بىلەن پاراڭلىشىشتىن ئۆزىنى تارتتى. چاچلىرىنى مۇسۇلمان يىگىتكە لايىق ياستىپ، ئىشتىنىنى سۈننەتكە لايىق قىلىپ، ئوشۇقىنىڭ ئۈستىدە كىيدى.

ئۇ ۋاقىتلاردا مەكتەپنىڭ تۈزۈملىرى چىڭ بولغاچقا، دەم ئېلىش كۈنلىرىدىن باشقا ۋاقىتتا سىرتقا چىقىش ئىمكانىيىتى يوق ئىدى. دەم ئېلىش كۈنلىرى سىرتقا چىققاندا باشقا ساۋاقداشلىرى سودا - سارايلارغا ۋە كۆڭۈل ئېچىش ئورۇنلىرىغا ماڭسا، ئۇ مەسجىدكە ماڭاتتى. كىتابخانىلارغا بېرىپ ئىسلامىي كىتابلارنى ئىزدەپ تېپىپ سېتىۋېلىپ كېلەتتى. ئۇ بىر قېتىم «ھەدىس شەرىفتىن ئۈنچە - مارجانلار» دېگەن كىتاب بىلەن مۇھەممەد سالىھ داموللامنىڭ «دۇئا ۋە ئۇنىڭ خاسىيەتلىرى» دېگەن كىتابىنى كۆرۈپ شۇنچىلىك خۇرسەن بولدى ۋە ئوقۇغان ھەدىسلەرگە ئەمەل قىلىپ مېڭىشقا تولىمۇ ھېرىسمەن بولدى. بارا - بارا ئالىي مەكتەپنىڭ ئىمتىھانى ئۇنىڭغا ھېچنېمە ئەمەس بولۇپ تۇيۇلىدىغان بولدى. گەرچە بىرقانچە قېتىم ئىمتىھان نەتىجىسى مەكتەپ بويىچە بىرىنچى بولغان بولسىمۇ، مەغرۇرلىنىپ كەتمىدى. ئۇنىڭ ئەڭ كۆڭۈل بۆلىدىغىنى ئاخىرەتتىكى ھېچكىم قېچىپ قۇتۇلالمايدىغان ئىمتىھان ئىدى. تولىمۇ مەرھەمەتلىك ئاللاھ تەئالا ئۇنىڭ قەلبىنى ئىسلامغا كەڭرى ئېچىۋەتكەن ئىدى.

27

ئۇ تەتىل مەزگىلىدە ئۆيىگە كېلىپ، دادىسىنىڭ سىياسىي جىنايەتچى دەپ تۈرمىگە قامىلىپ قويۇپ بېرىلگەنلىكىنى ۋە خىزمەتتىن ھەيدەلگەنلىكىنى بىلدى.

ئەمەلىيەتتە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئۈچۈن، ئۇيغۇر ۋە مۇسۇلمان بولۇشىمىزنىڭ ئۆزىلا يېتەرلىك جىنايەتتۇ؟!

ئاتا - ئانىسى تۇرمۇشنى قامداش ئۈچۈن ئاشخانا ئاچقان بولۇپ، يۈرەك پارىسى ئوغلىنىڭ كەلگەنلىكى ئۇلارنى تولىمۇ خۇرسەن قىلدى. ئۇلار ئوغلىنىڭ ئۆزلىرىنى بۆلەكچە ھۆرمەت قىلىشلىرىدىن، ئىتائىتى ۋە گۈزەل مۇئامىلىلىرىدىن، تەقۋالىقى ۋە ئەخلاقىدىن مەمنۇن بولدى ۋە بۇ ئۆزگىرىشلەردىن ھەيران بولماي تۇرالمىدى. تەتىل مەزگىلىمۇ ئاخىرلىشىپ قالدى. ئۇ ئاتا - ئانىسى بىلەن خوشلىشىپ ئۈرۈمچىگە كېلىپ، ئۇنىڭغا تۇنجى قېتىم ئىسلامنى چۈشەندۈرگەن ئۇستازى ئابدۇراھمان بىلەن كۆرۈشتى.

باي - باياشات تۇرمۇشتا ياشىغان، ھەممە كىشى ۋاي دەپ ھۆرمەتنى قىلىدىغان ئۇستازى غالتەك ھارۋىلاردا ئۆپكە - ھېسىپ سېتىۋاتاتتى. ئۇستازىنىڭ بۇ ئەھۋالى ئۇنى ئىسلامغا تېخىمۇ مايىل قىلدى ۋە ئۇستازىنىڭ جىھاد ئۈچۈن نەپسىنى چېنىقتۇرۇشىدىن تولىمۇ تەسىرلەندى. ئۇ پۇرسەت بولسىلا ئۇستازىنى ئىزدەپ باراتتى.

ئۇستازى دەسلەپتە تەۋھىد، كېيىن ھىجرەتكە ئالاقىدار بولغان دەرسلەرنى ئۆتۈش ئارقىلىق، ئۇنىڭ ھىجرەت چۈشەنچىسىنى ئاشۇرۇپ، بۇ

ئۇ تەتىل مەزگىلىدە ئۆيىگە كېلىپ، دادىسىنىڭ سىياسىي جىنايەتچى دەپ تۈرمىگە قامىلىپ قويۇپ بېرىلگەنلىكىنى ۋە خىزمەتتىن ھەيدەلگەنلىكىنى بىلدى.

ئەمەلىيەتتە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرى ئۈچۈن، ئۇيغۇر ۋە مۇسۇلمان بولۇشىمىزنىڭ ئۆزىلا يېتەرلىك جىنايەتتۇ؟!

ئاتا - ئانىسى تۇرمۇشنى قامداش ئۈچۈن ئاشخانا ئاچقان بولۇپ، يۈرەك پارىسى ئوغلىنىڭ كەلگەنلىكى ئۇلارنى تولىمۇ خۇرسەن قىلدى. ئۇلار ئوغلىنىڭ ئۆزلىرىنى بۆلەكچە ھۆرمەت قىلىشلىرىدىن، ئىتائىتى ۋە گۈزەل مۇئامىلىلىرىدىن، تەقۋالىقى ۋە ئەخلاقىدىن مەمنۇن بولدى ۋە بۇ ئۆزگىرىشلەردىن ھەيران بولماي تۇرالمىدى. تەتىل مەزگىلىمۇ ئاخىرلىشىپ قالدى. ئۇ ئاتا - ئانىسى بىلەن خوشلىشىپ ئۈرۈمچىگە كېلىپ، ئۇنىڭغا تۇنجى قېتىم ئىسلامنى چۈشەندۈرگەن ئۇستازى ئابدۇراھمان بىلەن كۆرۈشتى.

باي - باياشات تۇرمۇشتا ياشىغان، ھەممە كىشى ۋاي دەپ ھۆرمەتنى قىلىدىغان ئۇستازى غالتەك ھارۋىلاردا ئۆپكە - ھېسىپ سېتىۋاتاتتى. ئۇستازىنىڭ بۇ ئەھۋالى ئۇنى ئىسلامغا تېخىمۇ مايىل قىلدى ۋە ئۇستازىنىڭ جىھاد ئۈچۈن نەپسىنى چېنىقتۇرۇشىدىن تولىمۇ تەسىرلەندى. ئۇ پۇرسەت بولسىلا ئۇستازىنى ئىزدەپ باراتتى.

ئۇستازى دەسلەپتە تەۋھىد، كېيىن ھىجرەتكە ئالاقىدار بولغان دەرسلەرنى ئۆتۈش ئارقىلىق، ئۇنىڭ ھىجرەت چۈشەنچىسىنى ئاشۇرۇپ، بۇ

28

ئىبادەتنىڭ مۇھىملىقى ۋە ئۇنىڭ دىنىمىزدىكى ئورنىنى تونۇشتۇرۇپ، ئۇنىڭ قەلبىگە كۈچلۈك ھىجرەت ئىشتىياقىنى سالغان ئىدى.

ئۇستازىنىڭ بىر قېتىمقى دەرىستە ئېيتقان، ئۇنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر تەسىر قىلغان سۆزلىرى ھېلىھەم ئۇنىڭ قۇلاق تۈۋىدە جاراڭلاپ تۇرۇپتۇ: «سەن ھىجرەتكە ياخشى تەييارلىق قىلغىن! بۇ يولدا ئاتا - ئاناڭنى، بارچە ياخشى كۆرگەن كىشىلىرىڭنى ۋە بارلىق نەرسىلىرىڭنى تاشلاپ ماڭالىغۇدەك دەرىجىدە ئەقىدە، ئىمان جەھەتتە پىشىپ يېتىلىشىڭ كېرەك بولىدۇ!»

ئۇستازى يەنە: «مۇسۇلمانلارنىڭ شەھىرىنى تاجاۋۇزچى كاپىرلار بېسىۋالغان ۋاقىتتا، بالا ئاتا -ئانىسىدىن، ئايال ئېرىدىن، قەرزدار قەرز ئىگىسىدىن رۇخسەت سورىماي جىھادقا چىقىشى پەرزدۇر. بىز ئاللاھ نېسىپ قىلسا، ھىجرەتتىن ئىبارەت پەرز ئىبادەتنى قىلىشىمىز، بولمىسا ۋەتەنىدە بولسىمۇ خىتاي كاپىرلىرىغا قارشى جىھاد قىلىشىمىز كېرەك!» دەپ تەلىم بېرەتتى. بۇ قەلبتىن چىققان چىن ۋە ھەق دەۋەتلەر ئۇنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر تەسىر قىلغان بولۇپ، كېچە -كۈندۈز ھىجرەت ئىبادىتىنى ئويلايتتى ۋە ئاللاھقا يالۋۇرۇپ ئۆزۈندىن - ئۆزۈن دۇئا قىلاتتى.

ئاللاھنىڭ ياردىمى ۋە پەزلى بىلەن، شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى ئافغانىستان ۋە شام شۆبىلىرىدىكى مۇجاھىدلارنىڭ شۇنداقلا ئۆزبېك مۇجاھىد قېرىنداشلارنىڭ سىن كۆرۈنۈشلىرىنى كۆرگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ قەلبىدە ئاللاھنىڭ قوشۇنلىرى بولغان مۇجاھىدلارنىڭ سېپىگە قوشۇلۇش ئىستىكى ھەسسىلەپ ئاشتى.

ئىبادەتنىڭ مۇھىملىقى ۋە ئۇنىڭ دىنىمىزدىكى ئورنىنى تونۇشتۇرۇپ، ئۇنىڭ قەلبىگە كۈچلۈك ھىجرەت ئىشتىياقىنى سالغان ئىدى.

ئۇستازىنىڭ بىر قېتىمقى دەرىستە ئېيتقان، ئۇنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر تەسىر قىلغان سۆزلىرى ھېلىھەم ئۇنىڭ قۇلاق تۈۋىدە جاراڭلاپ تۇرۇپتۇ: «سەن ھىجرەتكە ياخشى تەييارلىق قىلغىن! بۇ يولدا ئاتا - ئاناڭنى، بارچە ياخشى كۆرگەن كىشىلىرىڭنى ۋە بارلىق نەرسىلىرىڭنى تاشلاپ ماڭالىغۇدەك دەرىجىدە ئەقىدە، ئىمان جەھەتتە پىشىپ يېتىلىشىڭ كېرەك بولىدۇ!»

ئۇستازى يەنە: «مۇسۇلمانلارنىڭ شەھىرىنى تاجاۋۇزچى كاپىرلار بېسىۋالغان ۋاقىتتا، بالا ئاتا -ئانىسىدىن، ئايال ئېرىدىن، قەرزدار قەرز ئىگىسىدىن رۇخسەت سورىماي جىھادقا چىقىشى پەرزدۇر. بىز ئاللاھ نېسىپ قىلسا، ھىجرەتتىن ئىبارەت پەرز ئىبادەتنى قىلىشىمىز، بولمىسا ۋەتەنىدە بولسىمۇ خىتاي كاپىرلىرىغا قارشى جىھاد قىلىشىمىز كېرەك!» دەپ تەلىم بېرەتتى. بۇ قەلبتىن چىققان چىن ۋە ھەق دەۋەتلەر ئۇنىڭ قەلبىگە چوڭقۇر تەسىر قىلغان بولۇپ، كېچە -كۈندۈز ھىجرەت ئىبادىتىنى ئويلايتتى ۋە ئاللاھقا يالۋۇرۇپ ئۆزۈندىن - ئۆزۈن دۇئا قىلاتتى.

ئاللاھنىڭ ياردىمى ۋە پەزلى بىلەن، شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى ئافغانىستان ۋە شام شۆبىلىرىدىكى مۇجاھىدلارنىڭ شۇنداقلا ئۆزبېك مۇجاھىد قېرىنداشلارنىڭ سىن كۆرۈنۈشلىرىنى كۆرگەندىن كېيىن، ئۇنىڭ قەلبىدە ئاللاھنىڭ قوشۇنلىرى بولغان مۇجاھىدلارنىڭ سېپىگە قوشۇلۇش ئىستىكى ھەسسىلەپ ئاشتى.

29

دەرۋەقە ئۇ ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىدىن ئەلا نەتىجە بىلەن ئۆتۈپ، ئىچكىرىدىكى مەلۇم بىر ئۇنىۋېرسىتېتقا بېرىپ ئوقۇيدۇ.

ئۇنىۋېرسىتېتنىڭ تۈزۈمىدە ھەربىر ياتاققا ئۈچ خىتاي ۋە بىر ئۇيغۇر ئوقۇغۇچى ئورۇنلاشتۇرۇلىدىغان بولۇپ، ئۇيغۇر ئوقۇغۇچىلار ئۆزئارا سۆزلىرىنى بىرلەشتۈرۈپ، ئۈچ ئۇيغۇر ئوقۇغۇچى بىر ياتاققا كىرىدۇ. بۇنى كۆرگەن بىر خىتاي ئوقۇغۇچى ياتاقنى ئۇيغۇر ئوقۇغۇچىلارغا بىكارلاپ بېرىپ، خىتاي ساۋاقداشلىرى بار ياتاققا چىقىپ كېتىدۇ.

سىزنىڭ بۇ قۇرلارنى ئوقۇغىنىڭىزدا قانداق ھېسسىياتتا كەلگىنىڭىز ماڭا نامەلۇم، ئەمما ئۇلار ماڭا خۇددى باتۇر قەھرىمانلاردەك تۇيۇلدى. شۇ تاپتا گويا ئۇلارنىڭ ۋۇجۇدىدىن بىز يوقىتىپ قويۇپ ئىزدەۋاتقان بىرلىك، ھەمكارلىق، قورقماسلىقنى كۆرۈۋاتقاندەك ۋە ئۇلاردىن ئىپتىخارلانغاندەك بولۇۋاتىمەن.

ئۆزىمىزنىڭ ھازىرقى رېئاللىقتىكى ئېچىنىشلىق ھاياتىغا بىر نەزەر تاشلايدىغان بولساق، ۋەتەندىكىلەر ئېغىر زۇلۇم ئاستىدا، چەتئەلدىكى مۇھاجىرلار بولسا يۈرەكنى پارا - پارە قىلغۇدەك دەرىجىدە نۇرغۇنلىغان پىرقىلەرگە بۆلۈنۈپ كەتتۇق. بىزنىڭ كېلەچىكىمىز بولغان بەزى ياشلىرىمىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قارا قوللىرى ۋە ھىيلە - نەيرەڭلىرى ئارقىسىدا ھەق يولدىن چەتنەپ، ئازغۇنلۇققا قاراپ يول ئالدى. ھەتتا شۇنداق ئېسىل، ياخشى، ھۆرمەتلىك كىشلەرنىڭ قىز - ئوغۇللىرى ئاق چېكىشنى ئۆگىنىپ تۈيۈق يوللارغا مېڭىپ، ئېپپەت - ھايادىن ئەسەر قالمىغان ھالەتتە تولىمۇ خار - زەبۇن ھالدا ياشىماقتا...

دەرۋەقە ئۇ ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىدىن ئەلا نەتىجە بىلەن ئۆتۈپ، ئىچكىرىدىكى مەلۇم بىر ئۇنىۋېرسىتېتقا بېرىپ ئوقۇيدۇ.

ئۇنىۋېرسىتېتنىڭ تۈزۈمىدە ھەربىر ياتاققا ئۈچ خىتاي ۋە بىر ئۇيغۇر ئوقۇغۇچى ئورۇنلاشتۇرۇلىدىغان بولۇپ، ئۇيغۇر ئوقۇغۇچىلار ئۆزئارا سۆزلىرىنى بىرلەشتۈرۈپ، ئۈچ ئۇيغۇر ئوقۇغۇچى بىر ياتاققا كىرىدۇ. بۇنى كۆرگەن بىر خىتاي ئوقۇغۇچى ياتاقنى ئۇيغۇر ئوقۇغۇچىلارغا بىكارلاپ بېرىپ، خىتاي ساۋاقداشلىرى بار ياتاققا چىقىپ كېتىدۇ.

سىزنىڭ بۇ قۇرلارنى ئوقۇغىنىڭىزدا قانداق ھېسسىياتتا كەلگىنىڭىز ماڭا نامەلۇم، ئەمما ئۇلار ماڭا خۇددى باتۇر قەھرىمانلاردەك تۇيۇلدى. شۇ تاپتا گويا ئۇلارنىڭ ۋۇجۇدىدىن بىز يوقىتىپ قويۇپ ئىزدەۋاتقان بىرلىك، ھەمكارلىق، قورقماسلىقنى كۆرۈۋاتقاندەك ۋە ئۇلاردىن ئىپتىخارلانغاندەك بولۇۋاتىمەن.

ئۆزىمىزنىڭ ھازىرقى رېئاللىقتىكى ئېچىنىشلىق ھاياتىغا بىر نەزەر تاشلايدىغان بولساق، ۋەتەندىكىلەر ئېغىر زۇلۇم ئاستىدا، چەتئەلدىكى مۇھاجىرلار بولسا يۈرەكنى پارا - پارە قىلغۇدەك دەرىجىدە نۇرغۇنلىغان پىرقىلەرگە بۆلۈنۈپ كەتتۇق. بىزنىڭ كېلەچىكىمىز بولغان بەزى ياشلىرىمىز خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قارا قوللىرى ۋە ھىيلە - نەيرەڭلىرى ئارقىسىدا ھەق يولدىن چەتنەپ، ئازغۇنلۇققا قاراپ يول ئالدى. ھەتتا شۇنداق ئېسىل، ياخشى، ھۆرمەتلىك كىشلەرنىڭ قىز - ئوغۇللىرى ئاق چېكىشنى ئۆگىنىپ تۈيۈق يوللارغا مېڭىپ، ئېپپەت - ھايادىن ئەسەر قالمىغان ھالەتتە تولىمۇ خار - زەبۇن ھالدا ياشىماقتا...

30

بىز ئۇيغۇر خەلقى تولىمۇ ھايالىق، ئىپپەتلىك، ئەقىدە - ئېتىقادلىق، غۇرۇرلۇق، قەيسەر خەلق ئىدۇققۇ؟! بۈگۈنكى ھالغا چۈشۈپ قېلىشىمىزغا زادى نېمە سەۋەب بولدى؟!

ۋەتەننىڭ ئالتۇن تۇپرىقىدىن ئۇنى ئازاد قىلىش ئۈچۈن، ۋەھشىيلەرچە قىرىلىۋاتقان مەزلۇم خەلقىمىزنى، مەزلۇملارنى زۇلۇمدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن، ھەممە نەرسىمىزدىن ۋاز كېچىپ ھىمايە قىلىشىمىز كېرەك بولغان ئەقىدە - ئېتىقادىمىزنى قوغداش ئۈچۈن چىققان كارۋانلار بۈگۈن نېمە ئۈچۈن ئاشۇ ئۈچ نەپەر ستۇدېنتچىلىك بىرلىشەلمەيدىغاندىمىز ھە؟! ئەجەبا بىرلىك كۈچ ئەمەسمىدى؟!

ئەي ئەزىزلىرىم! كۆزلىرىمىزنى ئىنساپ ۋە ئىبرەت بىلەن، ئافغانىستان ۋە پەلەستىن تەرەپكە ئاغدۇرۇپ باقايلى.

ئەنە ئۇلار نوقۇل ھالدا ۋەتەن - مىللەت داۋاسى قىلماستىن، بەلكى نىجادلىقنىڭ يولى بولغان ئاللاھنىڭ سۆزىنى ئالىي قىلىشنى تاللىدى ۋە بۇ يولدا ۋەتىنىنى زالىم كاپىرلارنىڭ زۇلمىدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن تەرەققىياتتا ئۆزىدىن نەچچە ھەسسە كۈچلۈك بولغان بىرلەشكەن دۆلەتلەر قوشۇنى ۋە يەھۇدىيلارغا قارشى بىرلىشىپ، ئاللاھقا ئىشىنىپ، ئاللاھقا ھەققىي تەۋەككۇل قىلىپ، قۇربانلىق بېرىشتىن قورقماي، باتۇرلارچە يىللار بويى كۆرەش قىلدى.

رەببىمىزنىڭ رازىلىقى ئۈچۈن مال ۋە جانلىرىنى ئايىماي پىداكارلىق كۆرسەتكەن ئافغانىستان خەلقىگە ئاللاھ ئۆز ۋەتىنىنى، شان - شەرەپ،

بىز ئۇيغۇر خەلقى تولىمۇ ھايالىق، ئىپپەتلىك، ئەقىدە - ئېتىقادلىق، غۇرۇرلۇق، قەيسەر خەلق ئىدۇققۇ؟! بۈگۈنكى ھالغا چۈشۈپ قېلىشىمىزغا زادى نېمە سەۋەب بولدى؟!

ۋەتەننىڭ ئالتۇن تۇپرىقىدىن ئۇنى ئازاد قىلىش ئۈچۈن، ۋەھشىيلەرچە قىرىلىۋاتقان مەزلۇم خەلقىمىزنى، مەزلۇملارنى زۇلۇمدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن، ھەممە نەرسىمىزدىن ۋاز كېچىپ ھىمايە قىلىشىمىز كېرەك بولغان ئەقىدە - ئېتىقادىمىزنى قوغداش ئۈچۈن چىققان كارۋانلار بۈگۈن نېمە ئۈچۈن ئاشۇ ئۈچ نەپەر ستۇدېنتچىلىك بىرلىشەلمەيدىغاندىمىز ھە؟! ئەجەبا بىرلىك كۈچ ئەمەسمىدى؟!

ئەي ئەزىزلىرىم! كۆزلىرىمىزنى ئىنساپ ۋە ئىبرەت بىلەن، ئافغانىستان ۋە پەلەستىن تەرەپكە ئاغدۇرۇپ باقايلى.

ئەنە ئۇلار نوقۇل ھالدا ۋەتەن - مىللەت داۋاسى قىلماستىن، بەلكى نىجادلىقنىڭ يولى بولغان ئاللاھنىڭ سۆزىنى ئالىي قىلىشنى تاللىدى ۋە بۇ يولدا ۋەتىنىنى زالىم كاپىرلارنىڭ زۇلمىدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن تەرەققىياتتا ئۆزىدىن نەچچە ھەسسە كۈچلۈك بولغان بىرلەشكەن دۆلەتلەر قوشۇنى ۋە يەھۇدىيلارغا قارشى بىرلىشىپ، ئاللاھقا ئىشىنىپ، ئاللاھقا ھەققىي تەۋەككۇل قىلىپ، قۇربانلىق بېرىشتىن قورقماي، باتۇرلارچە يىللار بويى كۆرەش قىلدى.

رەببىمىزنىڭ رازىلىقى ئۈچۈن مال ۋە جانلىرىنى ئايىماي پىداكارلىق كۆرسەتكەن ئافغانىستان خەلقىگە ئاللاھ ئۆز ۋەتىنىنى، شان - شەرەپ،

ئىززەت، ئار - نومۇسنى قايتىدىن ئاتا قىلىپ، ئىسلامىي ھاكىمىيەت يەر يۈزىدە مەردانە قەد كۆتۈردى.

پەلەستىن مۇسۇلمانلىرىنىڭ جاسارىتى ۋە شىجائىتى، چىدامچانلىقى، مۇجاھىدلار بىلەن ھايات - ماماتتا بىرگە تۇرۇشى، گوياكى بىر جان - بىر جەسەت، بىر قەلبتەك قوللاپ - قۇۋۋەتلىشى مۇجاھىدلارنىڭ بۈگۈنكىچە قىساسخور يەھۇدىيلارغا قارشى باتۇرلارچە جەڭنى داۋاملاشتۇرۇپ، يەھۇدىيلارنى نۇرغۇنلىغان تالاپەتكە ئۇچرىتىشىدا ئالاھىدە تۈرتكىلىك رول ئوينىدى.

ئىنشائاللاھ ئاللاھ بۇ پىداكار، ئۆلۈمدىن قورقماس، مەردانە پەلەستىن مۇجاھىدلىرىغا غەلىبە - نۇسرەت ئاتا قىلىدۇ!

ھەقىقىي غەلىبە مەڭگۈلۈك بەخت - سائادەت ئاچقۇچى بولغان ساغلام ئەقىدىنىڭ ۋە ئاللاھ ھىمايە قىلىشقا بۇيرۇغان مۇقەددەساتلارنىڭ قوغدىلىشىدۇر. رەببىنىڭ رازىلىقىغا ئېرىشكەن ھەر بىر كىشى زور مۇۋەپپەقىيەت قازانغۇچىدۇر!

پەلەستىن مۇجاھىدلىرى ئاللاھقىلا تايىنىپ تەۋەككۈل قىلىشى، قەيسەر ۋە جەسۇرلۇقى، ئاللاھ يولىدىكى پىداكارلىقى، ئىبغىشلاشلىرى، بىرلىكى، چىدامچانلىقى ۋە جەڭ تەييارلىقىنى پۇختا قىلىپ، يېڭى زامان جەڭ تاكتىكىلىرىغىمۇ ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىشى، شۇنداقلا ئۇلارغا ماددىي ۋە مەنىۋى جەھەتتىن تاقىتى يەتكەن مىقداردا ياردەمدە بولغان قېرىنداشلىرىنىڭ ھەمنەپەس بولۇشى بىلەن، مۇتلەق غالىب، قۇدرەتلىك ئاللاھنىڭ ياردىمىدە، ئىنشائاللاھ يەھۇدىيلارنى يەر بىلەن يەكسان قىلىپ

ئىززەت، ئار - نومۇسنى قايتىدىن ئاتا قىلىپ، ئىسلامىي ھاكىمىيەت يەر يۈزىدە مەردانە قەد كۆتۈردى.

پەلەستىن مۇسۇلمانلىرىنىڭ جاسارىتى ۋە شىجائىتى، چىدامچانلىقى، مۇجاھىدلار بىلەن ھايات - ماماتتا بىرگە تۇرۇشى، گوياكى بىر جان - بىر جەسەت، بىر قەلبتەك قوللاپ - قۇۋۋەتلىشى مۇجاھىدلارنىڭ بۈگۈنكىچە قىساسخور يەھۇدىيلارغا قارشى باتۇرلارچە جەڭنى داۋاملاشتۇرۇپ، يەھۇدىيلارنى نۇرغۇنلىغان تالاپەتكە ئۇچرىتىشىدا ئالاھىدە تۈرتكىلىك رول ئوينىدى.

ئىنشائاللاھ ئاللاھ بۇ پىداكار، ئۆلۈمدىن قورقماس، مەردانە پەلەستىن مۇجاھىدلىرىغا غەلىبە - نۇسرەت ئاتا قىلىدۇ!

ھەقىقىي غەلىبە مەڭگۈلۈك بەخت - سائادەت ئاچقۇچى بولغان ساغلام ئەقىدىنىڭ ۋە ئاللاھ ھىمايە قىلىشقا بۇيرۇغان مۇقەددەساتلارنىڭ قوغدىلىشىدۇر. رەببىنىڭ رازىلىقىغا ئېرىشكەن ھەر بىر كىشى زور مۇۋەپپەقىيەت قازانغۇچىدۇر!

پەلەستىن مۇجاھىدلىرى ئاللاھقىلا تايىنىپ تەۋەككۈل قىلىشى، قەيسەر ۋە جەسۇرلۇقى، ئاللاھ يولىدىكى پىداكارلىقى، ئىبغىشلاشلىرى، بىرلىكى، چىدامچانلىقى ۋە جەڭ تەييارلىقىنى پۇختا قىلىپ، يېڭى زامان جەڭ تاكتىكىلىرىغىمۇ ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىشى، شۇنداقلا ئۇلارغا ماددىي ۋە مەنىۋى جەھەتتىن تاقىتى يەتكەن مىقداردا ياردەمدە بولغان قېرىنداشلىرىنىڭ ھەمنەپەس بولۇشى بىلەن، مۇتلەق غالىب، قۇدرەتلىك ئاللاھنىڭ ياردىمىدە، ئىنشائاللاھ يەھۇدىيلارنى يەر بىلەن يەكسان قىلىپ

32

غەلبە - نۇسرەت مارشىنى ياڭرىتىپ، تارىخ بەتلىرىدە شانلىق ئىزلارنى قالدۇرغۇسى!

مانا مۇشۇ قۇرلارنى يېزىۋاتقىنىمدا كۆزلىرىمدىن سىرغىپ چىققان ئاچچىق ياش مەڭزىلىرىمنى ئېچىشتۇرۇۋەتتى...

تېمىمىزغا قايتىپ كەلسەك، ئىككى يىللىق تەييارلىق ئوقۇشىنى ئەلا نەتىجە بىلەن تاماملىغاندىن كېيىن ئۇنىڭ ئالىي مەكتەپ هاياتى رەسمى باشلىنىپ كەتتى.

ئۇ ئاق كۆڭۈل، سەممى، ئەخلاقلىق، تەقۋا بولغاچقا ساۋاقداشلىرى ئارىسىدا، تېزلا ئىززەت - هۆرمەتكە سازاۋەر بولدى. ئۇ مەيلى شەخسى تازىلىق بولسۇن ۋەياكى ياتاق تازىلىقى بولسۇن، ئالاهىدە ئەهمىيەت بېرەتتى. ئىجتىمائى مۇناسىۋەتلەرگە هەم بەك دىققەت قىلاتتى. چۈنكى، ئۇنىڭ جاهىلىيەتتىن ئىسلامغا قايتىشىغا سەۋەبچى بولغان ئاساسلىق ئامىل ئۇستازلىرى ۋە مۇسۇلمان قېرىنداشلىرىنىڭ ئۇنىڭغا قىلغان گۈزەل ئەخلاقلىق مۇئامىلىلىرى ئىدى. دەرۋەقە، بىز پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ تارىخىغا نەزەر سالىدىغان بولساق، ئۇ زاتنىڭ گۈزەل ئەخلاقى ۋە ياخشى مۇئامىلىسى بەزى كاپىرلارنىڭ ئىسلامنى دەۋەتسىز قوبۇل قىلىشىغا سەۋەب بولغانلىقىنى كۆرەلەيمىز.

ئۇ ساۋاقداشلىرى بىلەن چىقىشىپ ئۆتەتتى ۋە دوستلۇققا ئەهمىيەت بېرەتتى. ئۇنىڭ دوستلىرى ئاستا - ئاستا كۆپىيىپ، يەتتە - سەككىزگە يەتتى. ئۇ بۇ پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ ئۇلارنى ئاللاهنىڭ دىنىغا دەۋەت قىلىشقا باشلىدى.

غەلبە - نۇسرەت مارشىنى ياڭرىتىپ، تارىخ بەتلىرىدە شانلىق ئىزلارنى قالدۇرغۇسى!

مانا مۇشۇ قۇرلارنى يېزىۋاتقىنىمدا كۆزلىرىمدىن سىرغىپ چىققان ئاچچىق ياش مەڭزىلىرىمنى ئېچىشتۇرۇۋەتتى...

تېمىمىزغا قايتىپ كەلسەك، ئىككى يىللىق تەييارلىق ئوقۇشىنى ئەلا نەتىجە بىلەن تاماملىغاندىن كېيىن ئۇنىڭ ئالىي مەكتەپ هاياتى رەسمى باشلىنىپ كەتتى.

ئۇ ئاق كۆڭۈل، سەممى، ئەخلاقلىق، تەقۋا بولغاچقا ساۋاقداشلىرى ئارىسىدا، تېزلا ئىززەت - هۆرمەتكە سازاۋەر بولدى. ئۇ مەيلى شەخسى تازىلىق بولسۇن ۋەياكى ياتاق تازىلىقى بولسۇن، ئالاهىدە ئەهمىيەت بېرەتتى. ئىجتىمائى مۇناسىۋەتلەرگە هەم بەك دىققەت قىلاتتى. چۈنكى، ئۇنىڭ جاهىلىيەتتىن ئىسلامغا قايتىشىغا سەۋەبچى بولغان ئاساسلىق ئامىل ئۇستازلىرى ۋە مۇسۇلمان قېرىنداشلىرىنىڭ ئۇنىڭغا قىلغان گۈزەل ئەخلاقلىق مۇئامىلىلىرى ئىدى. دەرۋەقە، بىز پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ تارىخىغا نەزەر سالىدىغان بولساق، ئۇ زاتنىڭ گۈزەل ئەخلاقى ۋە ياخشى مۇئامىلىسى بەزى كاپىرلارنىڭ ئىسلامنى دەۋەتسىز قوبۇل قىلىشىغا سەۋەب بولغانلىقىنى كۆرەلەيمىز.

ئۇ ساۋاقداشلىرى بىلەن چىقىشىپ ئۆتەتتى ۋە دوستلۇققا ئەهمىيەت بېرەتتى. ئۇنىڭ دوستلىرى ئاستا - ئاستا كۆپىيىپ، يەتتە - سەككىزگە يەتتى. ئۇ بۇ پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ ئۇلارنى ئاللاهنىڭ دىنىغا دەۋەت قىلىشقا باشلىدى.

33

ئۇنىڭ تەسىرلىك، قەلبنى لەرزىگە سالىدىغان دەۋەتلىرىدىن تەسىرلەنگەن ياتاقداشلىرى ۋە باشقا دوستلىرى ناماز ئوقۇشقا باشلىدى. كېيىن دەۋەت ئاڭلايدىغان ساۋاقداشلىرى ياتاقتا پاتماي، مەكتەپكە يېقىن يەردىكى مەسجىدكە يۆتكەلدى. مەكتەپتە ئۇنىڭ دەۋەتلىرى ئارقىلىق ئىسلامغا كىرگەن ساۋاقداشلىرىنىڭ سانى كۈندىن - كۈنگە كۆپىيىپ، گۈزەل بىر ئىسلامىي مۇھىت مەيدانغا كەلدى.

ئۇنىڭ ئۇنىۋېرسىتېتتا كېلىپ ئوقۇشتىكى ئەڭ ئاساسلىق مەقسىتى بولسا پاسپورت بېجىرىپ، ھىجرەت قىلىپ چىقىپ كېتىش ئىدى. دادىسى سىياسىي جىنايەتچى بولغاچقا، يۇرتتا ئۇنىڭغا پاسپورت بېجىرىپ بەرمەيتتى. ئۇنىڭ پۈتۈن ئەس - يادى ھىجرەت قىلىپ چىقىپ، مۇجاھىدلار سېپىگە قوشۇلۇش ئىدى. ئۇ كېچىلىرى ئۇزۇن - ئۇزۇن قىيامدا تۇراتتى. سەجدىگە يىقىلىپ مېھرىبان رەببىگە ئەڭ يېقىنلاشقان ھالىتىدە، كۆز ياشلىرى تۆكۈلگەن ھالدا، ھىجرەتتىن ئىبارەت ئۇلۇغ ئىبادەتكە مۇيەسسەر قىلىشىنى يېنىش - يېنىشلاپ سورايتتى.

شۇنداق قىلىپ ئۇ پاسپورت بېجىرىش ئۈچۈن تىزىملىتىپ قويغاندىن كېيىن، تەتىل مەزگىلىدىن پايدىلىنىپ يۇرتىغا قايتتى. ئاللاھ سۇبھانەھۇ ۋەتەئالا ئۇنىڭ ئىخلاس بىلەن قىلغان دۇئاسىنى تېزلا ئىجابەت قىلغان ئىدى. غەمگۈزار ئاتا - ئانىلىرى بىلەن بىرگە تۇرغىنىدا، پاسپورتىنىڭ چىققانلىق خۇش خەۋىرى يېتىپ كەلدى.

ئۇ خۇشاللىقتىن ئېقىۋاتقان كۆز ياشلىرى بىلەن دەرھال سەجدىگە يىقىلىپ، ئاللاھقا ھەمدىلەر ئېيتتى. گەرچە ئاتا - ئانىسىمۇ بۇ خەۋەردىن

ئۇنىڭ تەسىرلىك، قەلبنى لەرزىگە سالىدىغان دەۋەتلىرىدىن تەسىرلەنگەن ياتاقداشلىرى ۋە باشقا دوستلىرى ناماز ئوقۇشقا باشلىدى. كېيىن دەۋەت ئاڭلايدىغان ساۋاقداشلىرى ياتاقتا پاتماي، مەكتەپكە يېقىن يەردىكى مەسجىدكە يۆتكەلدى. مەكتەپتە ئۇنىڭ دەۋەتلىرى ئارقىلىق ئىسلامغا كىرگەن ساۋاقداشلىرىنىڭ سانى كۈندىن - كۈنگە كۆپىيىپ، گۈزەل بىر ئىسلامىي مۇھىت مەيدانغا كەلدى.

ئۇنىڭ ئۇنىۋېرسىتېتتا كېلىپ ئوقۇشتىكى ئەڭ ئاساسلىق مەقسىتى بولسا پاسپورت بېجىرىپ، ھىجرەت قىلىپ چىقىپ كېتىش ئىدى. دادىسى سىياسىي جىنايەتچى بولغاچقا، يۇرتتا ئۇنىڭغا پاسپورت بېجىرىپ بەرمەيتتى. ئۇنىڭ پۈتۈن ئەس - يادى ھىجرەت قىلىپ چىقىپ، مۇجاھىدلار سېپىگە قوشۇلۇش ئىدى. ئۇ كېچىلىرى ئۇزۇن - ئۇزۇن قىيامدا تۇراتتى. سەجدىگە يىقىلىپ مېھرىبان رەببىگە ئەڭ يېقىنلاشقان ھالىتىدە، كۆز ياشلىرى تۆكۈلگەن ھالدا، ھىجرەتتىن ئىبارەت ئۇلۇغ ئىبادەتكە مۇيەسسەر قىلىشىنى يېنىش - يېنىشلاپ سورايتتى.

شۇنداق قىلىپ ئۇ پاسپورت بېجىرىش ئۈچۈن تىزىملىتىپ قويغاندىن كېيىن، تەتىل مەزگىلىدىن پايدىلىنىپ يۇرتىغا قايتتى. ئاللاھ سۇبھانەھۇ ۋەتەئالا ئۇنىڭ ئىخلاس بىلەن قىلغان دۇئاسىنى تېزلا ئىجابەت قىلغان ئىدى. غەمگۈزار ئاتا - ئانىلىرى بىلەن بىرگە تۇرغىنىدا، پاسپورتىنىڭ چىققانلىق خۇش خەۋىرى يېتىپ كەلدى.

ئۇ خۇشاللىقتىن ئېقىۋاتقان كۆز ياشلىرى بىلەن دەرھال سەجدىگە يىقىلىپ، ئاللاھقا ھەمدىلەر ئېيتتى. گەرچە ئاتا - ئانىسىمۇ بۇ خەۋەردىن

34

شۇنچىلىك خۇرسەن بولغان بولسىمۇ، يۈرەك پارىسى، كۆڭلىنىڭ ئارامى، ئائىلىسىنىڭ باغچىسى ۋە خۇشاللىقى، شۇنداقلا كۆز نۇرى بولغان جان - جىگەر بىر تاللا ئوغلىدىن ئايرىلىدىغانلىقىنى ئويلاپ كۆڭۈللىرى شۇنچىلىك يېرىم بولدى.

شۇنداقتىمۇ بۇ ۋاپادار ئوغلىنىڭ ئۆزىنى ئاللاھ يولىغا ئاتاپ، ھىجرەت ئىبادىتى ئۈچۈن كۆرسەتكەن پىداكارلىقىدىن سۆيۈندى ۋە مەمنۇن بولدى.

شۇنداق، قانداقمۇ مەمنۇن بولمىسۇن ؟!

ئوغلى ئۆزىنىڭ ۋە ئائىلىسىنىڭ، شۇنداقلا ئۇممەتىنىڭ بىر شاخچىسى بولغان ئۇيغۇر مۇسۇلمانلىرىنىڭ دۇنيا - ئاخىرەتلىك بەختىنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن مېڭىۋاتقان تۇرسا ؟!

دادىسى ئۇنىڭغا: « ئوغلۇم! مەنمۇ سەن بىلەن بىللە ھىجرەت قىلاي» دېدى.

ئۇ تولىمۇ تەمكىنلىك بىلەن دادىسىغا: «جېنىم دادا! سەبىر قىلىپ تۇرغىن. ئىنشائاللاھ مەن چىقىپ يول تېپىپ سىلەرنى ئەچىقىپ كېتىمەن» دەپ جاۋاب بەردى.

ئۇ تەييارلىقتا ئوقۇۋاتقان مەزگىللىرىدە، ئاللاھنىڭ تەقدىرى بىلەن ياخشى بىر مۇسۇلمان قىز بىلەن توي قىلغان ئىدى. توي قىلىشتىن ئىلگىرى ئۆزىنىڭ ھىجرەت قىلىپ، «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى»دىكى ئۇيغۇر مۇجاھىدلار سېپىگە قوشۇلۇش ئارزۇسىنىڭ ئىنتايىن كۈچلۈك ئىكەنلىكىنى، ئەگەر يول چىقىپ قالسا ھېچنەرسىگە قارىماستىن يولغا

شۇنچىلىك خۇرسەن بولغان بولسىمۇ، يۈرەك پارىسى، كۆڭلىنىڭ ئارامى، ئائىلىسىنىڭ باغچىسى ۋە خۇشاللىقى، شۇنداقلا كۆز نۇرى بولغان جان - جىگەر بىر تاللا ئوغلىدىن ئايرىلىدىغانلىقىنى ئويلاپ كۆڭۈللىرى شۇنچىلىك يېرىم بولدى.

شۇنداقتىمۇ بۇ ۋاپادار ئوغلىنىڭ ئۆزىنى ئاللاھ يولىغا ئاتاپ، ھىجرەت ئىبادىتى ئۈچۈن كۆرسەتكەن پىداكارلىقىدىن سۆيۈندى ۋە مەمنۇن بولدى.

شۇنداق، قانداقمۇ مەمنۇن بولمىسۇن ؟!

ئوغلى ئۆزىنىڭ ۋە ئائىلىسىنىڭ، شۇنداقلا ئۇممەتىنىڭ بىر شاخچىسى بولغان ئۇيغۇر مۇسۇلمانلىرىنىڭ دۇنيا - ئاخىرەتلىك بەختىنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن مېڭىۋاتقان تۇرسا ؟!

دادىسى ئۇنىڭغا: « ئوغلۇم! مەنمۇ سەن بىلەن بىللە ھىجرەت قىلاي» دېدى.

ئۇ تولىمۇ تەمكىنلىك بىلەن دادىسىغا: «جېنىم دادا! سەبىر قىلىپ تۇرغىن. ئىنشائاللاھ مەن چىقىپ يول تېپىپ سىلەرنى ئەچىقىپ كېتىمەن» دەپ جاۋاب بەردى.

ئۇ تەييارلىقتا ئوقۇۋاتقان مەزگىللىرىدە، ئاللاھنىڭ تەقدىرى بىلەن ياخشى بىر مۇسۇلمان قىز بىلەن توي قىلغان ئىدى. توي قىلىشتىن ئىلگىرى ئۆزىنىڭ ھىجرەت قىلىپ، «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى»دىكى ئۇيغۇر مۇجاھىدلار سېپىگە قوشۇلۇش ئارزۇسىنىڭ ئىنتايىن كۈچلۈك ئىكەنلىكىنى، ئەگەر يول چىقىپ قالسا ھېچنەرسىگە قارىماستىن يولغا

35

چىقىدىغانلىقىنى ئېيتقىنىدا، ئۇ قىزمۇ ئىككىلەنمەستىن: «قانداق ئىش بولۇشتىن قەتئىينەزەر مەن سىزنى تاللىدىم!» دېگەن ئىدى.

ئۇنىڭ كىچىكىدىن بىر ئوغلۇم دەپ كۆزىنىڭ قارىچۇقىنى ئاسرىغاندەك ئاسراپ، ياخشى تەربىيەلىنىپ چىقىشى ئۈچۈن قان - تەرىنى سىڭدۈرگەن ئەزىز، مېھرىبان، كۆيۈمچان ئاتا - ئانىسىنى ۋە توي قىلغىلى ھېچقانچە ۋاقىت بولمىغان سالىھ ئايالىنى، ئاللاھ ئۈچۈن بىر - بىرىنى ياخشى كۆرگەن گۈزەل ئەخلاقلىق دوستلىرىنى، پىكىرلىرى بىر يەردىن چىقىدىغان، ئۆزىنىڭ مەنپەئەتىدىن باشقىلارنىڭ مەنپەئەتىنى ئۈستۈن بىلىدىغان، ئىسلامغا پۈتۈنلەي كىرگەن، ھەر ۋاقىت جانلىرىنى خۇددى ئىسمائىل ئەلەيھىسسالامغا ئوخشاش ئاللاھقا پىدا قىلىشقا تەييار تۇرىدىغان ساۋاقداشلىرىدىن ئايرىلىشقا تۇرتكە بولغان نەرسە پەقەت رەببىنىڭ رىزالىقى ئۈچۈن، ئۇنىڭ قوشۇنى بولغان مۇجاھىدلار سېپىگە قوشۇلۇش ئىدى.

بىر ساۋاقدىشىنىڭ ياردىمىدە چىققان بۇ پاسپورتنى تېزرەك بىرىپ تاپشۇرۇپ ئېلىۋېلىشى كېرەك ئىدى. شۇنىڭ بىلەن، ئۇ ئاتا - ئانىسى ۋە ئايالى بىلەن خوشلىشىپ مەكتەپكە قاراپ يولغا چىقتى.

جىگەر پارىسى بولغان ئوغلىدىن ئايرىلىشقا كۆزى قىيماي، ئىختىيارسىز ئېقىۋاتقان ياشلىرىنى ياغلىقى بىلەن سۈرتۈپ قالغان مېھرىبان ئانىسىنىڭ، كۆزلىرىگە لىققىدە ياش ئېلىپ ئايرىلىشنىڭ پىراقىدا قەلبى داغلىنىۋاتقان قەدىردان دادىسىنىڭ، ۋوگزالدا ئۇنى ئۇزىتاتقان ئاشۇ سىمالىرى ھېلىھەم ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا.

چىقىدىغانلىقىنى ئېيتقىنىدا، ئۇ قىزمۇ ئىككىلەنمەستىن: «قانداق ئىش بولۇشتىن قەتئىينەزەر مەن سىزنى تاللىدىم!» دېگەن ئىدى.

ئۇنىڭ كىچىكىدىن بىر ئوغلۇم دەپ كۆزىنىڭ قارىچۇقىنى ئاسرىغاندەك ئاسراپ، ياخشى تەربىيەلىنىپ چىقىشى ئۈچۈن قان - تەرىنى سىڭدۈرگەن ئەزىز، مېھرىبان، كۆيۈمچان ئاتا - ئانىسىنى ۋە توي قىلغىلى ھېچقانچە ۋاقىت بولمىغان سالىھ ئايالىنى، ئاللاھ ئۈچۈن بىر - بىرىنى ياخشى كۆرگەن گۈزەل ئەخلاقلىق دوستلىرىنى، پىكىرلىرى بىر يەردىن چىقىدىغان، ئۆزىنىڭ مەنپەئەتىدىن باشقىلارنىڭ مەنپەئەتىنى ئۈستۈن بىلىدىغان، ئىسلامغا پۈتۈنلەي كىرگەن، ھەر ۋاقىت جانلىرىنى خۇددى ئىسمائىل ئەلەيھىسسالامغا ئوخشاش ئاللاھقا پىدا قىلىشقا تەييار تۇرىدىغان ساۋاقداشلىرىدىن ئايرىلىشقا تۇرتكە بولغان نەرسە پەقەت رەببىنىڭ رىزالىقى ئۈچۈن، ئۇنىڭ قوشۇنى بولغان مۇجاھىدلار سېپىگە قوشۇلۇش ئىدى.

بىر ساۋاقدىشىنىڭ ياردىمىدە چىققان بۇ پاسپورتنى تېزرەك بىرىپ تاپشۇرۇپ ئېلىۋېلىشى كېرەك ئىدى. شۇنىڭ بىلەن، ئۇ ئاتا - ئانىسى ۋە ئايالى بىلەن خوشلىشىپ مەكتەپكە قاراپ يولغا چىقتى.

جىگەر پارىسى بولغان ئوغلىدىن ئايرىلىشقا كۆزى قىيماي، ئىختىيارسىز ئېقىۋاتقان ياشلىرىنى ياغلىقى بىلەن سۈرتۈپ قالغان مېھرىبان ئانىسىنىڭ، كۆزلىرىگە لىققىدە ياش ئېلىپ ئايرىلىشنىڭ پىراقىدا قەلبى داغلىنىۋاتقان قەدىردان دادىسىنىڭ، ۋوگزالدا ئۇنى ئۇزىتاتقان ئاشۇ سىمالىرى ھېلىھەم ئۇنىڭ كۆز ئالدىدا.

36

ئۇ ئاتا - ئانىسىغا: «خاتىرجەم بولۇڭلار، مەن مەكتەپكە بېرىپ پاسپورتنى قولۇمغا تاپشۇرۇپ ئالغاندىن كېيىن، يېنىڭلارغا قايتىپ، سىلەر بىلەن قايتىدىن خۇشلىشىپ ماڭىمەن» دېگىنىدە، بۇنىڭ ئۇلار بىلەن ئاخىرقى قېتىملىق خۇشلىشىش بولۇپ قالىدىغانلىقىنى قەيەردىن بىلسۇن؟!

ئاللاھ تەئالا ئۇ ئويلىغاندىن باشقىنى ئىرادە قىلغان ئىدى. ئۇ مەكتەپكە بېرىپ پاسپورتنى تاپشۇرۇپ ئېلىپ، ئارىلىقتا ئۈرۈمچىگە كېلىپ، ئاتا - ئانىسى بىلەن كۆرۈشۈپ، ئاندىن ھىجرەت سەپىرىگە چىقاي دەپ تۇرغان ۋاقىتلىرىدا، «كۇنمىڭ ۋەقەسى» يۈز بېرىپ، خىتاي ئۆلكىلىرىمۇ جىددىيچىلىك بولۇپ كەتتى. شۇنىڭ بىلەن، ئۇ ساۋاقداشىنىڭ مەسلىھەتى بويىچە، دادىسى بەرگەن يىگىرمە مىڭ خىتاي پۇلنى ئېلىپلا يولغا چىقتى.

ئۇ ئايرودرومغا كەلگەندە، خىتاي ساقچىلىرىنىڭ سورىغان سوئاللىرىغا ناھايىتى تەمكىنلىك بىلەن جاۋاب بەرگەن بولسىمۇ، خىتايلار ئۇنى تۇتۇپ بىر ئۆيگە ئەكىرىپ قويۇپ، ئايروپىلان قوزغىلىشقا بەش مىنۇت قالغاندا، ئاللاھنىڭ پەزلى - مەرھەمىتى بىلەن قويۇپ بەردى.

ئۇ مالايسىياغا خاتىرجەم يېتىپ كەلگەندىن كېيىن، بىر نەچچە كۈن تۇرۇپلا ۋىزا ئىشلىتىپ، تۈركىيەگە قاراپ يولغا چىقىپ، ئۇممەت دېگەن قېرىنداشنىڭ ھەمراھلىقىدا ئەسىر ۋاقتى بىلەن يېتىپ كەلدى. ئۇنىڭ قەلبى مۇجاھىد قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىغا تېزرەك بېرىشقا تەلپۈنۈپ تۇراتتى.

ھەقىقەتەن ۋەتەندىن مەيلى پاسپورت بىلەن ۋەياكى قاچاق يول بىلەن ھىجرەت قىلىپ چىققانلار بولسۇن، ھەممىسىنىڭ ئۆزىگە چۇشلۇق تەسىرلىك ۋە ئېچىنىشلىق سەرگۈزەشتىلىرى بار.

ئۇ ئاتا - ئانىسىغا: «خاتىرجەم بولۇڭلار، مەن مەكتەپكە بېرىپ پاسپورتنى قولۇمغا تاپشۇرۇپ ئالغاندىن كېيىن، يېنىڭلارغا قايتىپ، سىلەر بىلەن قايتىدىن خۇشلىشىپ ماڭىمەن» دېگىنىدە، بۇنىڭ ئۇلار بىلەن ئاخىرقى قېتىملىق خۇشلىشىش بولۇپ قالىدىغانلىقىنى قەيەردىن بىلسۇن؟!

ئاللاھ تەئالا ئۇ ئويلىغاندىن باشقىنى ئىرادە قىلغان ئىدى. ئۇ مەكتەپكە بېرىپ پاسپورتنى تاپشۇرۇپ ئېلىپ، ئارىلىقتا ئۈرۈمچىگە كېلىپ، ئاتا - ئانىسى بىلەن كۆرۈشۈپ، ئاندىن ھىجرەت سەپىرىگە چىقاي دەپ تۇرغان ۋاقىتلىرىدا، «كۇنمىڭ ۋەقەسى» يۈز بېرىپ، خىتاي ئۆلكىلىرىمۇ جىددىيچىلىك بولۇپ كەتتى. شۇنىڭ بىلەن، ئۇ ساۋاقداشىنىڭ مەسلىھەتى بويىچە، دادىسى بەرگەن يىگىرمە مىڭ خىتاي پۇلنى ئېلىپلا يولغا چىقتى.

ئۇ ئايرودرومغا كەلگەندە، خىتاي ساقچىلىرىنىڭ سورىغان سوئاللىرىغا ناھايىتى تەمكىنلىك بىلەن جاۋاب بەرگەن بولسىمۇ، خىتايلار ئۇنى تۇتۇپ بىر ئۆيگە ئەكىرىپ قويۇپ، ئايروپىلان قوزغىلىشقا بەش مىنۇت قالغاندا، ئاللاھنىڭ پەزلى - مەرھەمىتى بىلەن قويۇپ بەردى.

ئۇ مالايسىياغا خاتىرجەم يېتىپ كەلگەندىن كېيىن، بىر نەچچە كۈن تۇرۇپلا ۋىزا ئىشلىتىپ، تۈركىيەگە قاراپ يولغا چىقىپ، ئۇممەت دېگەن قېرىنداشنىڭ ھەمراھلىقىدا ئەسىر ۋاقتى بىلەن يېتىپ كەلدى. ئۇنىڭ قەلبى مۇجاھىد قېرىنداشلىرىنىڭ يېنىغا تېزرەك بېرىشقا تەلپۈنۈپ تۇراتتى.

ھەقىقەتەن ۋەتەندىن مەيلى پاسپورت بىلەن ۋەياكى قاچاق يول بىلەن ھىجرەت قىلىپ چىققانلار بولسۇن، ھەممىسىنىڭ ئۆزىگە چۇشلۇق تەسىرلىك ۋە ئېچىنىشلىق سەرگۈزەشتىلىرى بار.

37

ھجرەت دولقۇنى قوزغالغان شۇ مەزگىللەردە، بىر تۈركۈم قېرىنداشلىرىمىز كېچە - كۈندۈز مۇجاھىدلارنىڭ يېنىغا تېزرەك بېرىش ئارزۇسىدا، تۈركىيەگە كېلىپ، بۇ شەھەرنىڭ ئادەمنىڭ ئەقلىنى لال قىلغۇدەك گۈزەل مەنزىرىلىرىگىمۇ قارىماي، خىتاينىڭ قاتتىق سىياسى بېسىمى ئاستىدا چارچىغان نېرۋىلىرىنى ئارام ئالدۇرماستىنلا، بەرىكەتلىك شام زېمىنىغا، ئەزىز مۇجاھىد قېرىنداشلىرىنىڭ سېپىگە قاراپ ماڭغان بولسا، يەنە نۇرغۇن قېرىنداشلىرىمىز تۈركىيەدە ھەرخىل نىيەت - مەقسەتلەر بىلەن تۇرۇپ قالدى.

ئۇ قەلبى مۇجاھىدلار قوشۇنى تەرەپكە تەلپۈنگەن قېرىنداشلىرى قاتارىدا، بىللە كەلگەن قېرىندىشى بىلەن ئەتىسى پېشىندىن كېيىنلا شام دىيارىغا قاراپ يولغا چىقىپ، 3 - ئاينىڭ 24 - كۈنى ئاللاھنىڭ پەزلى بىلەن ئىززەت دىيارى، بەرىكەتلىك شامغا ئامان - ئېسەن يېتىپ كېلىپ، ئۇزۇندىن بېرى كۈتكەن ئارزۇسىغا يەتتى.

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئىنسان ئارزۇ قىلغان نەرسىسىگە يېتىدۇ، دېگەن ئەمەسمۇ ؟!

ئۇلارنى مۇجاھىد قېرىنداشلار تولىمۇ قىزغىنلىق بىلەن كۈتۈۋالدى. كېيىن جامائەت مەسئۇللىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن بىر مەركەزگە ئېلىپ بېرىلىپ، ئەتىسى سەھەردە مۇئەسكەرلىككە (يەنى ئەسكىرى تەلىمگاھقا) ئەكېلىپ قويىدى.

ھجرەت دولقۇنى قوزغالغان شۇ مەزگىللەردە، بىر تۈركۈم قېرىنداشلىرىمىز كېچە - كۈندۈز مۇجاھىدلارنىڭ يېنىغا تېزرەك بېرىش ئارزۇسىدا، تۈركىيەگە كېلىپ، بۇ شەھەرنىڭ ئادەمنىڭ ئەقلىنى لال قىلغۇدەك گۈزەل مەنزىرىلىرىگىمۇ قارىماي، خىتاينىڭ قاتتىق سىياسى بېسىمى ئاستىدا چارچىغان نېرۋىلىرىنى ئارام ئالدۇرماستىنلا، بەرىكەتلىك شام زېمىنىغا، ئەزىز مۇجاھىد قېرىنداشلىرىنىڭ سېپىگە قاراپ ماڭغان بولسا، يەنە نۇرغۇن قېرىنداشلىرىمىز تۈركىيەدە ھەرخىل نىيەت - مەقسەتلەر بىلەن تۇرۇپ قالدى.

ئۇ قەلبى مۇجاھىدلار قوشۇنى تەرەپكە تەلپۈنگەن قېرىنداشلىرى قاتارىدا، بىللە كەلگەن قېرىندىشى بىلەن ئەتىسى پېشىندىن كېيىنلا شام دىيارىغا قاراپ يولغا چىقىپ، 3 - ئاينىڭ 24 - كۈنى ئاللاھنىڭ پەزلى بىلەن ئىززەت دىيارى، بەرىكەتلىك شامغا ئامان - ئېسەن يېتىپ كېلىپ، ئۇزۇندىن بېرى كۈتكەن ئارزۇسىغا يەتتى.

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئىنسان ئارزۇ قىلغان نەرسىسىگە يېتىدۇ، دېگەن ئەمەسمۇ ؟!

ئۇلارنى مۇجاھىد قېرىنداشلار تولىمۇ قىزغىنلىق بىلەن كۈتۈۋالدى. كېيىن جامائەت مەسئۇللىرىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن بىر مەركەزگە ئېلىپ بېرىلىپ، ئەتىسى سەھەردە مۇئەسكەرلىككە (يەنى ئەسكىرى تەلىمگاھقا) ئەكېلىپ قويىدى.

38

شۇنىڭ بىلەن بۇلارنىڭ مۇئەسكەرلىك هاياتى باشلىنىپ كەتتى. ئۇ چاغلاردا مۇئەسكەرلىك شارائىتى هازىرقىدىن نەچچە هەسسە قىيىن بولسىمۇ، ئۇنىڭ روهىي هالىتى شۇنچىلىك ياخشى ئىدى.

يېڭى هايات، يېڭى قېرىنداش! ئۇنىڭ ئۈچۈن هەممىسى يېڭى ئىدى... ۋەتەندە پاراۋان تۇرمۇشتا ياشىغان، يالغۇز ئوغۇل دەپ ئالاهىدە ئىمتىياز بىلەن ئۆسۈپ يېتىلگەن ئۇ، مانا ئەمدى جاپالىق هايات قوينىغا خۇشاللىق ۋە مەردانىلىق بىلەن كىرىپ كېتىۋاتاتتى.

كۈنلەرنىڭ ئۆتۈشى بىلەن، ئۇ «مۇجاهىدلار پەرىشتە كەبىدۇر» دېگەن چۈشەنچىسىنىڭ بىر تەرەپلىمە ئىكەنلىكىنى هېس قىلىشقا باشلىدى. توغرا، ئۇلار هەم پەرىشتە ئەمەس، ئىنسان ئىدى. ئۇلاردىمۇ خاتالىق كۆرۈلەتتى.

مۇئەسكەرلىك جەريانىدا بەزى قېرىنداشلىرىدىن كۆڭلى ئازار يېگەن ۋاقىتلىرىمۇ بولدى. ئەمما، ئۇ ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن سەبىر قىلدى. ئۇ هەر بىر قېرىندىشىنى ياخشى كۆرەتتى. چۈنكى، بۇلار ئاللاھ يولىغا ئۆزىنى ئاتاپ چىققان، ئاللاھنىڭ سۆيۈملۈك بەندىلىرى ئىدى.

مۇئەسكەر ئۇستازلىرى ياخشى مۇئامىلىسى ۋە گۈزەل ئەخلاقى بىلەن ئۇنىڭ قەلبىدە هۆرمەت پەيدا قىلغان ۋە ياخشى تەسىرلەرنى قالدۇرغان ئىدى.

ئۇ يەنە شۇنچىلىك كەمتەر، قېرىنداشلىرىغا ياردەم قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئىشلىرىنى قىلىپ بېرىشكە شۇنچىلىك هېرىسمەن، ياخشىلىقلارنى تالىشىپ قىلىدىغان، ئۆزئارا مۇئامىلىلىرى شۇنچىلىك گۈزەل، تەقۋا، پۇرسەت تاپسىلا قولىغا قۇرئان ئېلىپ ئوقۇيدىغان، نەپلە ئىبادەتلەرنى قولدىن بەرمەيدىغان،

شۇنىڭ بىلەن بۇلارنىڭ مۇئەسكەرلىك هاياتى باشلىنىپ كەتتى. ئۇ چاغلاردا مۇئەسكەرلىك شارائىتى هازىرقىدىن نەچچە هەسسە قىيىن بولسىمۇ، ئۇنىڭ روهىي هالىتى شۇنچىلىك ياخشى ئىدى.

يېڭى هايات، يېڭى قېرىنداش! ئۇنىڭ ئۈچۈن هەممىسى يېڭى ئىدى... ۋەتەندە پاراۋان تۇرمۇشتا ياشىغان، يالغۇز ئوغۇل دەپ ئالاهىدە ئىمتىياز بىلەن ئۆسۈپ يېتىلگەن ئۇ، مانا ئەمدى جاپالىق هايات قوينىغا خۇشاللىق ۋە مەردانىلىق بىلەن كىرىپ كېتىۋاتاتتى.

كۈنلەرنىڭ ئۆتۈشى بىلەن، ئۇ «مۇجاهىدلار پەرىشتە كەبىدۇر» دېگەن چۈشەنچىسىنىڭ بىر تەرەپلىمە ئىكەنلىكىنى هېس قىلىشقا باشلىدى. توغرا، ئۇلار هەم پەرىشتە ئەمەس، ئىنسان ئىدى. ئۇلاردىمۇ خاتالىق كۆرۈلەتتى.

مۇئەسكەرلىك جەريانىدا بەزى قېرىنداشلىرىدىن كۆڭلى ئازار يېگەن ۋاقىتلىرىمۇ بولدى. ئەمما، ئۇ ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن سەبىر قىلدى. ئۇ هەر بىر قېرىندىشىنى ياخشى كۆرەتتى. چۈنكى، بۇلار ئاللاھ يولىغا ئۆزىنى ئاتاپ چىققان، ئاللاھنىڭ سۆيۈملۈك بەندىلىرى ئىدى.

مۇئەسكەر ئۇستازلىرى ياخشى مۇئامىلىسى ۋە گۈزەل ئەخلاقى بىلەن ئۇنىڭ قەلبىدە هۆرمەت پەيدا قىلغان ۋە ياخشى تەسىرلەرنى قالدۇرغان ئىدى.

ئۇ يەنە شۇنچىلىك كەمتەر، قېرىنداشلىرىغا ياردەم قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئىشلىرىنى قىلىپ بېرىشكە شۇنچىلىك هېرىسمەن، ياخشىلىقلارنى تالىشىپ قىلىدىغان، ئۆزئارا مۇئامىلىلىرى شۇنچىلىك گۈزەل، تەقۋا، پۇرسەت تاپسىلا قولىغا قۇرئان ئېلىپ ئوقۇيدىغان، نەپلە ئىبادەتلەرنى قولدىن بەرمەيدىغان،

39

كېچىلىرى قىيامدا تۇرۇپ تۈركىستاندا جىھاد سېپى ئېچىپ بېرىشنى ئاللاھتىن يالۋۇرۇپ، يىغلاپ تۇرۇپ سورايدىغان، شېھىدلىككە ئىشتىياق باغلاپ، ئۆلۈمدىن قورقمايدىغان، ئىخلاسمەن، پىداكارلىقى ئۇرغۇپ تۇرىدىغان كۆپلىگەن قېرىنداشلار بىلەنمۇ ئۇچراشتى. ئەلھەمدۇلىللاھ!

ئۇ گۈزەل ئەخلاقلىق، تەقۋا، چىقىشقاق بولغاچقا، ھەممەيلەن دېگۈدەك ئۇنى ياخشى كۆرەتتى. ئۇ ۋەتەندىن «جەڭ مەيدانلىرىدا دەرەخنىڭ يوپۇرماقلىرىنى يەيمىز، تاغ ئۆڭكۈرلىرىدە تۇرىمىز...» دەپ چىققاچقا، مۇئەسكەرلىكتىكى قىيىنچىلىقلار، ئۇچقۇچىسىز ئايروپىلانلارنىڭ ۋە تىك ئۇچارلارنىڭ ھەيۋە كۆرسىتىپ ئۇچۇشلىرى ئۇنىڭ جەڭگاھلاردا سابىت تۇرۇشىغا تەسىر كۆرسىتەلمىدى.

ئۇ جەمئىي 11 قېتىم مۇئەسكەرلىك (ئەسكىرى تەلىم) ئالدى.

ئاڭلاۋاتامسىز؟!

ئويلاپ باقتىڭىزمۇ؟!

بۇ سان نېمىدىن دېرەك بېرىدۇ؟!

ئاللاھ سۇبھانەھۇ ۋەتەئالانىڭ «تەييارلىنىڭلار» دېگەن بۇيرۇقىنى ئاڭلىمىغان مۇسۇلمان بولمىسا كېرەك.

لېكىن، مەسىلە ئاڭلاپ قويۇشتىلا ئەمەس، رەببىدىن كەلگەن بۇ ئالىي پەرماننى قانداق، قانچىلىك ئىجرا قىلىشتا!

كېچىلىرى قىيامدا تۇرۇپ تۈركىستاندا جىھاد سېپى ئېچىپ بېرىشنى ئاللاھتىن يالۋۇرۇپ، يىغلاپ تۇرۇپ سورايدىغان، شېھىدلىككە ئىشتىياق باغلاپ، ئۆلۈمدىن قورقمايدىغان، ئىخلاسمەن، پىداكارلىقى ئۇرغۇپ تۇرىدىغان كۆپلىگەن قېرىنداشلار بىلەنمۇ ئۇچراشتى. ئەلھەمدۇلىللاھ!

ئۇ گۈزەل ئەخلاقلىق، تەقۋا، چىقىشقاق بولغاچقا، ھەممەيلەن دېگۈدەك ئۇنى ياخشى كۆرەتتى. ئۇ ۋەتەندىن «جەڭ مەيدانلىرىدا دەرەخنىڭ يوپۇرماقلىرىنى يەيمىز، تاغ ئۆڭكۈرلىرىدە تۇرىمىز...» دەپ چىققاچقا، مۇئەسكەرلىكتىكى قىيىنچىلىقلار، ئۇچقۇچىسىز ئايروپىلانلارنىڭ ۋە تىك ئۇچارلارنىڭ ھەيۋە كۆرسىتىپ ئۇچۇشلىرى ئۇنىڭ جەڭگاھلاردا سابىت تۇرۇشىغا تەسىر كۆرسىتەلمىدى.

ئۇ جەمئىي 11 قېتىم مۇئەسكەرلىك (ئەسكىرى تەلىم) ئالدى.

ئاڭلاۋاتامسىز؟!

ئويلاپ باقتىڭىزمۇ؟!

بۇ سان نېمىدىن دېرەك بېرىدۇ؟!

ئاللاھ سۇبھانەھۇ ۋەتەئالانىڭ «تەييارلىنىڭلار» دېگەن بۇيرۇقىنى ئاڭلىمىغان مۇسۇلمان بولمىسا كېرەك.

لېكىن، مەسىلە ئاڭلاپ قويۇشتىلا ئەمەس، رەببىدىن كەلگەن بۇ ئالىي پەرماننى قانداق، قانچىلىك ئىجرا قىلىشتا!

40

ئۇ جەڭ بىلىملىرىنى ئىگىلەشكە تولىمۇ ھېرىسمەن ئىدى. دېمىسىمۇ بۇ سەل قاراشقا بولمايدىغان، ھالقىلىق ساھەلەردىن ئىدى. ئۇ بۇنى چۈشىنىپ يېتىپ، دەسلەپتىن باشلاپ بۇ مۇھىم ئىبادەتكە تۇتۇش قىلدى. تۇنجى قېتىملىق تاكتىكا مۇئەسكەرلىكگە ھەم ئۆزى تەلەپ قىلىپ باردى.

مۇئەسكەرلىك (ئەسكىرىي تەلىم) جەريانىدا، جامائەت رەھبەرلىرىنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشى ۋە ئۇستازى مۇھسىنىنىڭ ئۇنىڭغا ئالاھىدە كۆيۈنۈشلىرى، ئۇنى جەڭ بىلىملىرىنى ئېلىشقا قىزىقتۇرۇپ، رىغبەتلەندۇرۇپ تۇرۇشلىرى، ئۇنىڭ جەڭ تاكتىكىلىرى ۋە ھەرخىل جەڭ بىلىملىرىنى قېتىرقىنىپ ئۆگىنىشى ۋە بۇ ساھەدە كۆرۈنەرلىك ئىلگىرىلىشىدە تۈرتكىلىك رول ئوينىغان ئىدى. ئۇنىڭ كۆڭلىرى خۇرسەنلىك بىلەن مەنىلىك ئۆتۈۋاتقان بىر ۋاقىتتا، ئويلىمىغان يەردىن ئاللاھنىڭ ئىمتىھانى يېتىپ كەلدى.

خاۋارىجلارنىڭ (خاۋارىجلار ـ مۇسۇلمانلارنى تەكفىر قىلىشقا ئالدىرايدىغان، كاپىرلارنى قويۇپ مۇسۇلمانلار بىلەن جېدەللىشىدىغان ئازغۇن پىرقىدۇر، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئۇلار توغرىسىدا «الْخَوَارِجُ كِلَابُ النَّارِ» «خاۋارىجلار دوزاخنىڭ ئىتلىرىدۇر» دېگەن، سەھىھۇلجامى 3347 - ھەدىس، سەھىھ، ت) پىتنىسى چىققان ۋاقىتتا، ئاللاھ ئۈچۈن دوستلاشقان، قېرىنداشلىقنى چەمبەرچەس باغلىغان، بىردەم كۆرمىسە چىداشمايدىغان دوستلىرىدىن ئالتىسى دائىشقا كېتىش قارارىغا كەلگەن بولۇپ، ئۇ تاكتىكا مۇئەسكەردىكى ۋاقىتتا، ئۇنىڭغا بىللە مېڭىش توغرىلىق خەت كىرگۈزگەن ئىدى. چۈنكى ئۇ ۋاقىتتا جامائەت بىخەتەرلىك ئۈچۈن

ئۇ جەڭ بىلىملىرىنى ئىگىلەشكە تولىمۇ ھېرىسمەن ئىدى. دېمىسىمۇ بۇ سەل قاراشقا بولمايدىغان، ھالقىلىق ساھەلەردىن ئىدى. ئۇ بۇنى چۈشىنىپ يېتىپ، دەسلەپتىن باشلاپ بۇ مۇھىم ئىبادەتكە تۇتۇش قىلدى. تۇنجى قېتىملىق تاكتىكا مۇئەسكەرلىكگە ھەم ئۆزى تەلەپ قىلىپ باردى.

مۇئەسكەرلىك (ئەسكىرىي تەلىم) جەريانىدا، جامائەت رەھبەرلىرىنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشى ۋە ئۇستازى مۇھسىنىنىڭ ئۇنىڭغا ئالاھىدە كۆيۈنۈشلىرى، ئۇنى جەڭ بىلىملىرىنى ئېلىشقا قىزىقتۇرۇپ، رىغبەتلەندۇرۇپ تۇرۇشلىرى، ئۇنىڭ جەڭ تاكتىكىلىرى ۋە ھەرخىل جەڭ بىلىملىرىنى قېتىرقىنىپ ئۆگىنىشى ۋە بۇ ساھەدە كۆرۈنەرلىك ئىلگىرىلىشىدە تۈرتكىلىك رول ئوينىغان ئىدى. ئۇنىڭ كۆڭلىرى خۇرسەنلىك بىلەن مەنىلىك ئۆتۈۋاتقان بىر ۋاقىتتا، ئويلىمىغان يەردىن ئاللاھنىڭ ئىمتىھانى يېتىپ كەلدى.

خاۋارىجلارنىڭ (خاۋارىجلار ـ مۇسۇلمانلارنى تەكفىر قىلىشقا ئالدىرايدىغان، كاپىرلارنى قويۇپ مۇسۇلمانلار بىلەن جېدەللىشىدىغان ئازغۇن پىرقىدۇر، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئۇلار توغرىسىدا «الْخَوَارِجُ كِلَابُ النَّارِ» «خاۋارىجلار دوزاخنىڭ ئىتلىرىدۇر» دېگەن، سەھىھۇلجامى 3347 - ھەدىس، سەھىھ، ت) پىتنىسى چىققان ۋاقىتتا، ئاللاھ ئۈچۈن دوستلاشقان، قېرىنداشلىقنى چەمبەرچەس باغلىغان، بىردەم كۆرمىسە چىداشمايدىغان دوستلىرىدىن ئالتىسى دائىشقا كېتىش قارارىغا كەلگەن بولۇپ، ئۇ تاكتىكا مۇئەسكەردىكى ۋاقىتتا، ئۇنىڭغا بىللە مېڭىش توغرىلىق خەت كىرگۈزگەن ئىدى. چۈنكى ئۇ ۋاقىتتا جامائەت بىخەتەرلىك ئۈچۈن

41

تېلېفون ئىشلىتىشنى چەكلىگەن بولغاچقا، دوستلارئارا باشقا ئالاقىلىشىش ئىمكانىيىتى يوق بولۇپ، خەت ئارقىلىق ئالاقە ئېلىپ باراتتى.

ھاياتلىقتا، بولۇپمۇ غېرىب مۇھاجىرلىق، مۇجاھىدلىق ھاياتتا ئەڭ ياخشى كۆرگەن، بىر - بىرىنى چۈشىنىدىغان دوستلاردىن ئايرىلىش ھەققەتەن ئىنسان ئۈچۈن تولىمۇ ئېغىر كېلىدىغان ئىش ئىدى.

سىزنى بىلىدىغان، چۈشىنىدىغان، پىكىرلىرىڭىز بىر يەردىن چىقىپ ئۆزئارا ھەمكارلىشالايدىغان دوست - بۇرادەرلىرىڭىزنىڭ كۆپىنچىلىرىنىڭ ئەزىز ۋەتەندە قېلىشى سىز ئۈچۈن چوڭ بىر ئىمتىھان بولسا، يالغۇزلۇقىڭىزدا، غېرىب ۋە مۇساپىرلىق ھاياتىڭىزدا، سىزنى چۈشىنىدىغان، ھەمكارلىشىدىغان، قوللايدىغان، ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن سىزگە ھەر جەھەتتىن يار - يۆلەك بولىدىغان بۇرادەرلىرىڭىزنىڭ بولۇشى، ئاللاھنىڭ سىزگە ئاتا قىلغان كاتتا نېمىتىدۇر.

ھەققەتەن بۇ نېمەتنى پەقەت ئاللاھ بىلدۈرگەنلەر بىلەلەيدۇ ۋە قەدرىلەيدۇ.

ئاللاھ ئۈچۈن ياخشى كۆرگەن دوستلىرىنىڭ يۈقىرىقى تەكلىپ - پىكرى ئۈنى شۇنچىلىك بىئارام قىلدىكى، كېچىلىرى ئۇيقۇسى قېچىپ، گېلىدىن تاماقمۇ ئۆتمەيدىغان ھالغا كېلىپ قالدى.

زادى قانداق قىلىش كېرەك ؟!

ئۇ شۇ سۆيۈملۈك دوستلىرى بىلەن بىللە دائىشقا بارسۇنمۇ؟ ياكى ئاللاھتىن توغرا يولغا باشلىشنى تىلەپ كۈتۈپ تۇرسۇنمۇ؟ دائىشقا قارىتا

تېلېفون ئىشلىتىشنى چەكلىگەن بولغاچقا، دوستلارئارا باشقا ئالاقىلىشىش ئىمكانىيىتى يوق بولۇپ، خەت ئارقىلىق ئالاقە ئېلىپ باراتتى.

ھاياتلىقتا، بولۇپمۇ غېرىب مۇھاجىرلىق، مۇجاھىدلىق ھاياتتا ئەڭ ياخشى كۆرگەن، بىر - بىرىنى چۈشىنىدىغان دوستلاردىن ئايرىلىش ھەققەتەن ئىنسان ئۈچۈن تولىمۇ ئېغىر كېلىدىغان ئىش ئىدى.

سىزنى بىلىدىغان، چۈشىنىدىغان، پىكىرلىرىڭىز بىر يەردىن چىقىپ ئۆزئارا ھەمكارلىشالايدىغان دوست - بۇرادەرلىرىڭىزنىڭ كۆپىنچىلىرىنىڭ ئەزىز ۋەتەندە قېلىشى سىز ئۈچۈن چوڭ بىر ئىمتىھان بولسا، يالغۇزلۇقىڭىزدا، غېرىب ۋە مۇساپىرلىق ھاياتىڭىزدا، سىزنى چۈشىنىدىغان، ھەمكارلىشىدىغان، قوللايدىغان، ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن سىزگە ھەر جەھەتتىن يار - يۆلەك بولىدىغان بۇرادەرلىرىڭىزنىڭ بولۇشى، ئاللاھنىڭ سىزگە ئاتا قىلغان كاتتا نېمىتىدۇر.

ھەققەتەن بۇ نېمەتنى پەقەت ئاللاھ بىلدۈرگەنلەر بىلەلەيدۇ ۋە قەدرىلەيدۇ.

ئاللاھ ئۈچۈن ياخشى كۆرگەن دوستلىرىنىڭ يۈقىرىقى تەكلىپ - پىكرى ئۈنى شۇنچىلىك بىئارام قىلدىكى، كېچىلىرى ئۇيقۇسى قېچىپ، گېلىدىن تاماقمۇ ئۆتمەيدىغان ھالغا كېلىپ قالدى.

زادى قانداق قىلىش كېرەك ؟!

ئۇ شۇ سۆيۈملۈك دوستلىرى بىلەن بىللە دائىشقا بارسۇنمۇ؟ ياكى ئاللاھتىن توغرا يولغا باشلىشنى تىلەپ كۈتۈپ تۇرسۇنمۇ؟ دائىشقا قارىتا

42

ئىسلام ئالىملىرىنىڭ خېلى كۆپى سۈكۈتتە تۇرغان، تېخى ئېنىق بىر نەرسە دېمىگەن مەزگىللەر بولغاچقا، ئۇ سەل تېڭىرقاپ قالغان ئىدى.

دەل شۇ ۋاقىتتا مالايسىيادىن ئۇنىڭ بىلەن بىرگە كەلگەن ھېلىقى ئۇممەت دېگەن قېرىندىشى ئۇنىڭغا سەممىيلىك بىلەن: «بىز ئەمىرگە بەيئەت بەرگەن! شۇڭا، بۇ ‹دۆلەت›نىڭ ئىشىنى دەپ، بەيئەتنى بۇزۇشىمىزغا ھەرگىز ئەرزىمەيدۇ! » دەيدۇ.

بۇ سۆز ئۇنىڭ قەلبىگە قاتتىق تەسىر كۆرسەتتى ۋە قەلبى خاتىرجەم بولغان ھالدا، ئەسكىرىي تەلىمگاھتا تاكتىكا بىلىملىرىنى ئۆگىنىشنى داۋاملاشتۇردى.

ئۇ مۇئەسكەرنى پۈتتۈرۈپ چىققان ۋاقىتتا ھېلىقى ئالتە بۇرادىرى ئاللىبۇرۇن كېتىپ بولغان ئىدى. شۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار بىلەن ھېچقانداق ئالاقە قىلالمىدى. كېيىنكى ۋاقىتلاردا ‹دۆلەت› توغرىسىدا، ئىسلام ئالىملىرى تەرىپىدىن ئۇلارنىڭ تۇتۇپ ماڭغان يولىنىڭ خاتا ئىكەنلىكى توغرىسىدىكى ئېنىق ھۆكۈم چىققاندىن كېيىن، ئۇ ئاللاھقا چەكسىز شۈكۈرلەرنى ئېيتتى.

شۇ ئىشتىن كېيىن ئۇنىڭ جامائەتكە بولغان مۇھەببىتى كۈچىيىپ، ئەمىر - قوماندانلارغا بولغان سەممىي ئىتائىتى ھەسسىلەپ ئاشتى. ئۇ چەكسىز مەمنۇنىيەت بىلەن مۇجاھىدلىق ھاياتىنى داۋاملاشتۇرماقتا ئىدى.

بۇ جەرياندا ئۇنىڭغا يەنە بىر ئىش تولىمۇ ئېغىر كەلدى. ئۇ ئۆزىگە كۆڭۈل بۆلگەن، جەڭ ساھەسىدىكى بىلىملەرنى ئېلىشقا قىزىقتۇرغان،

ئىسلام ئالىملىرىنىڭ خېلى كۆپى سۈكۈتتە تۇرغان، تېخى ئېنىق بىر نەرسە دېمىگەن مەزگىللەر بولغاچقا، ئۇ سەل تېڭىرقاپ قالغان ئىدى.

دەل شۇ ۋاقىتتا مالايسىيادىن ئۇنىڭ بىلەن بىرگە كەلگەن ھېلىقى ئۇممەت دېگەن قېرىندىشى ئۇنىڭغا سەممىيلىك بىلەن: «بىز ئەمىرگە بەيئەت بەرگەن! شۇڭا، بۇ ‹دۆلەت›نىڭ ئىشىنى دەپ، بەيئەتنى بۇزۇشىمىزغا ھەرگىز ئەرزىمەيدۇ! » دەيدۇ.

بۇ سۆز ئۇنىڭ قەلبىگە قاتتىق تەسىر كۆرسەتتى ۋە قەلبى خاتىرجەم بولغان ھالدا، ئەسكىرىي تەلىمگاھتا تاكتىكا بىلىملىرىنى ئۆگىنىشنى داۋاملاشتۇردى.

ئۇ مۇئەسكەرنى پۈتتۈرۈپ چىققان ۋاقىتتا ھېلىقى ئالتە بۇرادىرى ئاللىبۇرۇن كېتىپ بولغان ئىدى. شۇنىڭدىن كېيىن ئۇلار بىلەن ھېچقانداق ئالاقە قىلالمىدى. كېيىنكى ۋاقىتلاردا ‹دۆلەت› توغرىسىدا، ئىسلام ئالىملىرى تەرىپىدىن ئۇلارنىڭ تۇتۇپ ماڭغان يولىنىڭ خاتا ئىكەنلىكى توغرىسىدىكى ئېنىق ھۆكۈم چىققاندىن كېيىن، ئۇ ئاللاھقا چەكسىز شۈكۈرلەرنى ئېيتتى.

شۇ ئىشتىن كېيىن ئۇنىڭ جامائەتكە بولغان مۇھەببىتى كۈچىيىپ، ئەمىر - قوماندانلارغا بولغان سەممىي ئىتائىتى ھەسسىلەپ ئاشتى. ئۇ چەكسىز مەمنۇنىيەت بىلەن مۇجاھىدلىق ھاياتىنى داۋاملاشتۇرماقتا ئىدى.

بۇ جەرياندا ئۇنىڭغا يەنە بىر ئىش تولىمۇ ئېغىر كەلدى. ئۇ ئۆزىگە كۆڭۈل بۆلگەن، جەڭ ساھەسىدىكى بىلىملەرنى ئېلىشقا قىزىقتۇرغان،

43

رىغبەتلەندۈرگەن، ياخشى شارائىتلارنى ھازىرلاپ بېرىپ، ھەممىتىنىڭ ئېشىشىغا تۈرتكە بولغان، جەڭ بىلىملىرى ساھەسىدە ھازىرقىدەك سەۋىيەگە يېتىشىگە ئاساس سالغان مۇئەسكەر ئۇستازىدىن ئايرىلىپ قالدى.

ئەينى ۋاقىتلاردا ئۆزىنىڭ ئەخلاقى، سەمىمىيىتى بىلەن ئۇنىڭغا چوڭقۇر تەسىر كۆرسەتكەن، كۆيۈمچانلىقى بىلەن ئۇنىڭ قەلبىنى ئىللىتقان، ئۆزى ياخشى كۆرۈپ، ھۆرمەتلىگەن ئۇستازىدىن ئايرىلىپ، خۇددى ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان نەرسىسىدىن ئايرىلغاندەك تولىمۇ بىئارام بولدى.

كېچىلىرى يىغلاپ تۇرۇپ، مېھرىبان ئاللاھتىن ئۇستازىنى توغرا يولغا يېتەكلىشىنى سورىدى. ئۇ پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن: «ئى ئاللاھ! ماڭا ھەقنى ھەق كۆرسەتكىن. باتىلنى باتىل كۆرسەتكىن» دەپ دۇئا قىلىشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇردى.

ئاللاھ سۇبھانەھۇ ۋەتەئالا ئۇنىڭ قەلبىگە «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى» جامائىتىدە قېلىپ خىزمەت قىلىشنى چىرايلىق كۆرسىتىپ بەردى ۋە ئۇنىڭ قەدەملىرىنى ئىززەت ماكانلىرىدا ھازىرغىچە سابىت قىلدى. ھەر خىل سەۋەبلەر بىلەن جامائەت ئىچىدىكى قابىلىيەتلىك ۋە تالانتلىق قېرىنداشلىرىمىزنىڭ بەزىلىرىنىڭ جامائەتتىن چىقىپ كېتىشى بىلەن جامائەتنىڭ يۈكى نىسبەتەن ئېغىرلىشىۋاتقان بىر مەزگىلدە، چوڭ كۆلەملىك، قاتتىق جەڭلەر بولۇپ كەتتى.

ئاللاھقا ھەمدىلەر بولسۇنكى، ئەنە ئاشۇ جەڭلەردە زاھىد قوماندان ۋە سىددىق ئۇستازلارنىڭ ئۆزى باشلامچى بولۇپ، جەڭگاھلاردا سابىت تۇرۇشى ۋە ئەسكىرىي قېرىنداشلارنىڭ خۇددى بىنا كەبى مۇستەھكەم

رىغبەتلەندۈرگەن، ياخشى شارائىتلارنى ھازىرلاپ بېرىپ، ھەممىتىنىڭ ئېشىشىغا تۈرتكە بولغان، جەڭ بىلىملىرى ساھەسىدە ھازىرقىدەك سەۋىيەگە يېتىشىگە ئاساس سالغان مۇئەسكەر ئۇستازىدىن ئايرىلىپ قالدى.

ئەينى ۋاقىتلاردا ئۆزىنىڭ ئەخلاقى، سەمىمىيىتى بىلەن ئۇنىڭغا چوڭقۇر تەسىر كۆرسەتكەن، كۆيۈمچانلىقى بىلەن ئۇنىڭ قەلبىنى ئىللىتقان، ئۆزى ياخشى كۆرۈپ، ھۆرمەتلىگەن ئۇستازىدىن ئايرىلىپ، خۇددى ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان نەرسىسىدىن ئايرىلغاندەك تولىمۇ بىئارام بولدى.

كېچىلىرى يىغلاپ تۇرۇپ، مېھرىبان ئاللاھتىن ئۇستازىنى توغرا يولغا يېتەكلىشىنى سورىدى. ئۇ پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن: «ئى ئاللاھ! ماڭا ھەقنى ھەق كۆرسەتكىن. باتىلنى باتىل كۆرسەتكىن» دەپ دۇئا قىلىشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇردى.

ئاللاھ سۇبھانەھۇ ۋەتەئالا ئۇنىڭ قەلبىگە «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى» جامائىتىدە قېلىپ خىزمەت قىلىشنى چىرايلىق كۆرسىتىپ بەردى ۋە ئۇنىڭ قەدەملىرىنى ئىززەت ماكانلىرىدا ھازىرغىچە سابىت قىلدى. ھەر خىل سەۋەبلەر بىلەن جامائەت ئىچىدىكى قابىلىيەتلىك ۋە تالانتلىق قېرىنداشلىرىمىزنىڭ بەزىلىرىنىڭ جامائەتتىن چىقىپ كېتىشى بىلەن جامائەتنىڭ يۈكى نىسبەتەن ئېغىرلىشىۋاتقان بىر مەزگىلدە، چوڭ كۆلەملىك، قاتتىق جەڭلەر بولۇپ كەتتى.

ئاللاھقا ھەمدىلەر بولسۇنكى، ئەنە ئاشۇ جەڭلەردە زاھىد قوماندان ۋە سىددىق ئۇستازلارنىڭ ئۆزى باشلامچى بولۇپ، جەڭگاھلاردا سابىت تۇرۇشى ۋە ئەسكىرىي قېرىنداشلارنىڭ خۇددى بىنا كەبى مۇستەھكەم

44

تۇرۇشى نەتىجىسىدە، جامائەت ئەڭ قىيىن ئۆتكەلدىن ئۇلۇغ رەببىمىز ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن سالامەت ئۆتۈۋالدى.

ئەينى ۋاقىت جامائەت توغرىلىق ھەرخىل پىتنىلەر يامراۋاتقان بىر مەزگىللەر ئىدى. ئۇ ئارقىمۇ ئارقا يۈز بەرگەن ئىشلاردىن «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى» جامائىتىدە يەنە بىر خەيرلىكنىڭ بارلىقىنى ئۆز قەلبىدە جەزملەشتۈردى.

توغرا، جامائەتنى ئاپپاق، خاتاسىز دېمەيمىز. چۈنكى، ئىنسان بار يەردە خاتالىقلار يۈز بېرىپ تۇرىدۇ. ئەقلى بار ئىنسان بۇ ئىشلارنى ياخشى تەپەككۇر قىلىپ باقسا بولىدۇ. ئۆتكەن كۈنلەرگە قارايدىغان بولساق 25 يىلنىڭ ئالدىدا، ئاللاھنىڭ چاقىرىقىغا «لەببەيك! يائاللاھ» دەپ ئاۋاز قوشقان، ئاللاھنىڭ دىنىنى ئۈستۈن قىلىشنى غايە قىلغان، مەزلۇملارنىڭ ئاھۇ - زارىغا چىن قەلبلىرى بىلەن قۇلاق سېلىپ، ئىسلامىي ھۆرلۈككە پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئىنتىلگەن، نىجادلىق يولىنى پەقەت ئاللاھ كۆرسىتىپ بەرگەن يولدىن ئىزدىگەن ھەسەن مەخسۇم رەھىمەھۇللاھ باشچىلىقىدىكى ئەزىز قېرىنداشلىرىمىز نۇرغۇن جەبرى - جاپالاردا تەۋھىد ۋە ئەھلى سۈننەت ۋەلجامائە ئەقىدىسى ئاساسىدا «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى»نى قۇرۇپ چىقتى.

يىللار مابەينىدە جامائەت قانچىلىغان بوران - چاپقۇنلار، قار - شىۋىرغانلار، يۈرەكنى ئېزىپ، دىلنى غەمكىن قىلىدىغان پىتنە - پاساتلار، تۈرلۈك ئىمتىھان - سىناقلارغا ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن بوي ئەگمەي، توغرا مەنھەج ئاساسىغا قۇرۇلغان بۇ ھەق يولدا ئىزچىل داۋام ئەتمەكتە. شەيخۇل

تۇرۇشى نەتىجىسىدە، جامائەت ئەڭ قىيىن ئۆتكەلدىن ئۇلۇغ رەببىمىز ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن سالامەت ئۆتۈۋالدى.

ئەينى ۋاقىت جامائەت توغرىلىق ھەرخىل پىتنىلەر يامراۋاتقان بىر مەزگىللەر ئىدى. ئۇ ئارقىمۇ ئارقا يۈز بەرگەن ئىشلاردىن «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى» جامائىتىدە يەنە بىر خەيرلىكنىڭ بارلىقىنى ئۆز قەلبىدە جەزملەشتۈردى.

توغرا، جامائەتنى ئاپپاق، خاتاسىز دېمەيمىز. چۈنكى، ئىنسان بار يەردە خاتالىقلار يۈز بېرىپ تۇرىدۇ. ئەقلى بار ئىنسان بۇ ئىشلارنى ياخشى تەپەككۇر قىلىپ باقسا بولىدۇ. ئۆتكەن كۈنلەرگە قارايدىغان بولساق 25 يىلنىڭ ئالدىدا، ئاللاھنىڭ چاقىرىقىغا «لەببەيك! يائاللاھ» دەپ ئاۋاز قوشقان، ئاللاھنىڭ دىنىنى ئۈستۈن قىلىشنى غايە قىلغان، مەزلۇملارنىڭ ئاھۇ - زارىغا چىن قەلبلىرى بىلەن قۇلاق سېلىپ، ئىسلامىي ھۆرلۈككە پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئىنتىلگەن، نىجادلىق يولىنى پەقەت ئاللاھ كۆرسىتىپ بەرگەن يولدىن ئىزدىگەن ھەسەن مەخسۇم رەھىمەھۇللاھ باشچىلىقىدىكى ئەزىز قېرىنداشلىرىمىز نۇرغۇن جەبرى - جاپالاردا تەۋھىد ۋە ئەھلى سۈننەت ۋەلجامائە ئەقىدىسى ئاساسىدا «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى»نى قۇرۇپ چىقتى.

يىللار مابەينىدە جامائەت قانچىلىغان بوران - چاپقۇنلار، قار - شىۋىرغانلار، يۈرەكنى ئېزىپ، دىلنى غەمكىن قىلىدىغان پىتنە - پاساتلار، تۈرلۈك ئىمتىھان - سىناقلارغا ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن بوي ئەگمەي، توغرا مەنھەج ئاساسىغا قۇرۇلغان بۇ ھەق يولدا ئىزچىل داۋام ئەتمەكتە. شەيخۇل

45

ئىسلام ئىبنى تەيمىيە رەھمەھۇللاھ:«‹فىرقەتۇن ناجىيە›، يەنى مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشكۈچى گۇرۇھلار بەرىكەتلىك زېمىن شامدا بولىدۇ» دېگەن.

تېممىزغا قايتىپ كەلسەك، شام زېمىنىغا كەلگەندىن كېيىن ئۇنى ئەڭ خۇشال قىلغىنى، جامائەتتىن ئۇنى ئىلغىماستىكى قېرىنداشلارغا (يەنى جەڭگە ئەڭ ئالدى بىلەن كىرىدىغان ئالاھىدە قوشۇن ئەزالىرىغا) مەسئۇل قىلىپ تەيىنلىشى بولدى.

ئەلۋەتتە ئۇنىڭ خۇشاللىقى ئۇلارغا مەسئۇل بولغانلىقىدىن، ئاتالمىش بىرەر مەنسەپكە ئېرىشكەنلىكىدىن ئەمەس، بەلكى ئەشۇ ئەزىز قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ھاياتى بىلەن يېقىندىن ئۇچرىشىپ، ئۆزئارا ئىمانلىشىپ، ھەمسۆھبەتتە بولالىغانلىقىدىن ئىدى.

بۇ ماقارغا كىرىش ئۇنچىۋالا ئاسان ئەمەس بولۇپ، قېرىنداشلىرىمىز قايتا - قايتا جامائەت مەسئۇللىرىغا ئىلتىماس قىلىپ، تەستىقلانغاندىن كېيىنلا كىرەلەيتتى.

ماقارنىڭ شارائىتى ئاددىي، خىزمەتلىرى جاپالىق بولسىمۇ، ئەمما قېرىنداشلار تولىمۇ شۈكۈر - قانائەتچان بولۇپ، ئۆزئارا مېھرىبانلىقى ۋە كۆيۈمچانلىقىدىن قەلبلەر لەرزىگە كېلەتتى. ئۇلار تەقۋالىققا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىدىغان بولۇپ، پۇرسەت تاپسىلا قۇرئان ئوقۇش ۋە ئۆزئارا ئىمانلىشىش بىلەن مەشغۇل بولاتتى. كېچىلىرى ھەممىسى دېگۈدەك قىيام ۋە سەجدىلەردە، رەببىگە يېلىنىپ يالۋۇراتتى. ئۇلار بىر - بىرىگە تولىمۇ گۈزەل مۇئامىلىلەردە بولۇپ، ھاجەتلىرىدىن چىقىشاتتى. ئەمىر -

ئىسلام ئىبنى تەيمىيە رەھمەھۇللاھ:«‹فىرقەتۇن ناجىيە›، يەنى مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشكۈچى گۇرۇھلار بەرىكەتلىك زېمىن شامدا بولىدۇ» دېگەن.

تېممىزغا قايتىپ كەلسەك، شام زېمىنىغا كەلگەندىن كېيىن ئۇنى ئەڭ خۇشال قىلغىنى، جامائەتتىن ئۇنى ئىلغىماستىكى قېرىنداشلارغا (يەنى جەڭگە ئەڭ ئالدى بىلەن كىرىدىغان ئالاھىدە قوشۇن ئەزالىرىغا) مەسئۇل قىلىپ تەيىنلىشى بولدى.

ئەلۋەتتە ئۇنىڭ خۇشاللىقى ئۇلارغا مەسئۇل بولغانلىقىدىن، ئاتالمىش بىرەر مەنسەپكە ئېرىشكەنلىكىدىن ئەمەس، بەلكى ئەشۇ ئەزىز قېرىنداشلىرىنىڭ ئارىسىدا تۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ھاياتى بىلەن يېقىندىن ئۇچرىشىپ، ئۆزئارا ئىمانلىشىپ، ھەمسۆھبەتتە بولالىغانلىقىدىن ئىدى.

بۇ ماقارغا كىرىش ئۇنچىۋالا ئاسان ئەمەس بولۇپ، قېرىنداشلىرىمىز قايتا - قايتا جامائەت مەسئۇللىرىغا ئىلتىماس قىلىپ، تەستىقلانغاندىن كېيىنلا كىرەلەيتتى.

ماقارنىڭ شارائىتى ئاددىي، خىزمەتلىرى جاپالىق بولسىمۇ، ئەمما قېرىنداشلار تولىمۇ شۈكۈر - قانائەتچان بولۇپ، ئۆزئارا مېھرىبانلىقى ۋە كۆيۈمچانلىقىدىن قەلبلەر لەرزىگە كېلەتتى. ئۇلار تەقۋالىققا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىدىغان بولۇپ، پۇرسەت تاپسىلا قۇرئان ئوقۇش ۋە ئۆزئارا ئىمانلىشىش بىلەن مەشغۇل بولاتتى. كېچىلىرى ھەممىسى دېگۈدەك قىيام ۋە سەجدىلەردە، رەببىگە يېلىنىپ يالۋۇراتتى. ئۇلار بىر - بىرىگە تولىمۇ گۈزەل مۇئامىلىلەردە بولۇپ، ھاجەتلىرىدىن چىقىشاتتى. ئەمىر -

46

مەسئۇللارغا شۇنچىلىك ئىتائەتمەن ۋە خىزمەت ئاكتىپلىقى تولىمۇ يۇقىرى ئىدى.ئۇلار ئۇممەت غېمىدە گويا ئائىلىلىرىنى ئۇنتۇپ قالغاندەك، بىرەر ئاي ئۆيىگە قايتالمىسىمۇ گۈزەل رەۋىشتە سەبىر قىلاتتى. ماقارغا يىغىلىدىغان كۈنلەردىمۇ بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا ئۈلگۈرۈپ كېلىپ بولاتتى.

مانا بۇ گۈزەل مەنزىرىلەر گوياكى بۇ ماقارنى سالىھلار گۈلزارلىقىغا ئايلاندۇرغان بولۇپ، بۇ يېڭى مەسئۇلنىڭ قەلبى بۇلاردىن تەسىرلەنگىنىدىن ئېرىپ كېتەتتى.

مۇۋەپپەقىيەت قازانغان بىر ئەرنىڭ كەينىدە ئۇنى قوللايدىغان، پىداكار بىر ئايال بولىدۇ. بىز بۇيەردە ئەرلىرىنىڭ قوللىغۇچىسى، سەممىي ياردەمچىسى بولغان ھىممەتلىك ئايال ھەمشىرىلىرىمىزنىمۇ ئالاھىدە تىلغا ئېلىپ ئۆتۈشىمىز كېرەككى، ئۇلارنىڭ زور كۆپچىلىكىنى جىھاد مەيدانىنىڭ نامسىز قەھرىمانلىرى دېسەك ئاشۇرۇۋەتكەن بولمايمىز، ئىنشائاللاھ!

جىھادنىڭ يۈكى ھەقىقەتەن ئېغىردۇر. ئەرلىرىنىڭ يۈكلىرىنى تەڭ كۆتۈرگەن، يەتكەن ئېغىرچىلىقلارغا سەبىر قىلغان، ھەق - ھوقۇقلىرىنى تولۇق ئالالمىغاندا زارلانماي ئەجىر كۈتكەن، بېغىشلاشتىن لەززەت تاپقان، قانائەت بىلەن بايلىقنىڭ ھەقىقىي مەنىسىنى چۈشەنگەن، شۈكۈر بىلەن يېڭى نېمەتلەرنى چىللىغان، يوقاتقىنىدا تېخىمۇ ياخشىسىنى رەببىنىڭ تولۇقلاپ بېرىدىغىنىغا ئىشەنگەن، غەم - قايغۇلىرىنى مەرد ئوغلان كەبى كۈچ - قۇۋۋەتكە، سېغىنىش ئوتلىرىنى قىساسىنىڭ كۈچلۈك يالقۇنىغا ئايلاندۇرغان، پەرزەنتلىرىنى ئامانەت دەپ بىلگەن، ئۇلارنى يالغۇز ئۆزىنىڭ بالىسى دەپلا تونۇماي، ئىسلام ئۇممىتىنىڭ بەختى ئۈچۈن بېغىشلاشقا

مەسئۇللارغا شۇنچىلىك ئىتائەتمەن ۋە خىزمەت ئاكتىپلىقى تولىمۇ يۇقىرى ئىدى.ئۇلار ئۇممەت غېمىدە گويا ئائىلىلىرىنى ئۇنتۇپ قالغاندەك، بىرەر ئاي ئۆيىگە قايتالمىسىمۇ گۈزەل رەۋىشتە سەبىر قىلاتتى. ماقارغا يىغىلىدىغان كۈنلەردىمۇ بەلگىلەنگەن ۋاقىتتا ئۈلگۈرۈپ كېلىپ بولاتتى.

مانا بۇ گۈزەل مەنزىرىلەر گوياكى بۇ ماقارنى سالىھلار گۈلزارلىقىغا ئايلاندۇرغان بولۇپ، بۇ يېڭى مەسئۇلنىڭ قەلبى بۇلاردىن تەسىرلەنگىنىدىن ئېرىپ كېتەتتى.

مۇۋەپپەقىيەت قازانغان بىر ئەرنىڭ كەينىدە ئۇنى قوللايدىغان، پىداكار بىر ئايال بولىدۇ. بىز بۇيەردە ئەرلىرىنىڭ قوللىغۇچىسى، سەممىي ياردەمچىسى بولغان ھىممەتلىك ئايال ھەمشىرىلىرىمىزنىمۇ ئالاھىدە تىلغا ئېلىپ ئۆتۈشىمىز كېرەككى، ئۇلارنىڭ زور كۆپچىلىكىنى جىھاد مەيدانىنىڭ نامسىز قەھرىمانلىرى دېسەك ئاشۇرۇۋەتكەن بولمايمىز، ئىنشائاللاھ!

جىھادنىڭ يۈكى ھەقىقەتەن ئېغىردۇر. ئەرلىرىنىڭ يۈكلىرىنى تەڭ كۆتۈرگەن، يەتكەن ئېغىرچىلىقلارغا سەبىر قىلغان، ھەق - ھوقۇقلىرىنى تولۇق ئالالمىغاندا زارلانماي ئەجىر كۈتكەن، بېغىشلاشتىن لەززەت تاپقان، قانائەت بىلەن بايلىقنىڭ ھەقىقىي مەنىسىنى چۈشەنگەن، شۈكۈر بىلەن يېڭى نېمەتلەرنى چىللىغان، يوقاتقىنىدا تېخىمۇ ياخشىسىنى رەببىنىڭ تولۇقلاپ بېرىدىغىنىغا ئىشەنگەن، غەم - قايغۇلىرىنى مەرد ئوغلان كەبى كۈچ - قۇۋۋەتكە، سېغىنىش ئوتلىرىنى قىساسىنىڭ كۈچلۈك يالقۇنىغا ئايلاندۇرغان، پەرزەنتلىرىنى ئامانەت دەپ بىلگەن، ئۇلارنى يالغۇز ئۆزىنىڭ بالىسى دەپلا تونۇماي، ئىسلام ئۇممىتىنىڭ بەختى ئۈچۈن بېغىشلاشقا

47

ئاتاپ قويغان، شەرمى- هايالرى ۋە هجابلرى بلەن گوياكى سەدەپ ئچدكى مەرۋايتتەك جۈلالانغان، هەقىقي ئلىم ئاللاهنى تونۇش ۋە ئۇنڭغا قۇلچلق يولدا نەپسنڭ قۇرۇق ئارزۇلرى ۋە دۇنيانڭ ئەرزىمەس ماتالرىنڭ قۇللقدىن قېچىپ، ئەبەدي جەننەتنڭ تۈگمەيدىغان، يوقاپ كەتمەيدىغان نازۇ نېمەتلرىگە كۆز تىككەن، ئاخرەت هاياتدىن ئبارەت هەقىقي، مەڭگۈلۈك هاياتقا چىن مەنسى بلەن ئمان ئېيتقان، پەقەت رەببنڭ رازىلىقى ئۈچۈن هەر نەرسدىن ۋاز كېچشكە تەييار تۇرغان بۇ غەيرەتلك، هممەتلك، سەبىرچان، ئمانلىق مۇجاهدە ئايالالر نېمە دېگەن بەختلك هە! ئۇلار نېمە دېگەن كاتتا نېمەت هە!

مۇجاهدلارمۇ نورمال ئنسانلار بولغاچقا، قوللاپ - قۇۋۋەتلەشكە موهتاج. بولۇپمۇ ئۇنڭ ئارقا تىرىكى بولغان ئائلسى تەرەپتىن ئۇنى چۈشننشى ۋە هەر جەهەتتىن ياردەم بېرىشگە تولىمۇ ئېهتياجلقتۇر.

شۇنداق، ئاشۇ كۆنلەرنى قايتا بىر ئەسلەيدىغان بولساق، ئايال هەمشرىلەر تولىمۇ سەبىرچان بولۇپ، ئەرلرى خىزمەت تۈپەيلدىن بىر - ئككى ئاي ئائلسگە قايتالمسىمۇ هەرگز قاقشمايتتى، ئەرلرىنى قوللاپ - قۇۋۋەتلەيتتى، قانائەتچان ئدى. چۈنكى، جهاد ئبادتىنڭ يۈكلرىنى يالغۇز ئەرلا كۆتۈرمەستىن، ئايالمۇ ئۆز ئۈستگە ئېلىپ، خۇددى ئابدۇللا ئەززام رەهمەهۇللاهنڭ ئايالغا ئوخشاش ئەرگە هەرجەهەتتە ياردەم بەرسە، ئېغىرىنى يەڭگىللەتسە، ئېرىنى چۈشەنسە، ئۈستدىدكى هوقۇقلرىنى تولۇق ئادا قلمىغانلق تۈپەيلى شكايەت قلمسا، بار - يوققا

ئاتاپ قويغان، شەرمى- هايالرى ۋە هجابلرى بلەن گوياكى سەدەپ ئچدكى مەرۋايتتەك جۈلالانغان، هەقىقي ئلىم ئاللاهنى تونۇش ۋە ئۇنڭغا قۇلچلق يولدا نەپسنڭ قۇرۇق ئارزۇلرى ۋە دۇنيانڭ ئەرزىمەس ماتالرىنڭ قۇللقدىن قېچىپ، ئەبەدي جەننەتنڭ تۈگمەيدىغان، يوقاپ كەتمەيدىغان نازۇ نېمەتلرىگە كۆز تىككەن، ئاخرەت هاياتدىن ئبارەت هەقىقي، مەڭگۈلۈك هاياتقا چىن مەنسى بلەن ئمان ئېيتقان، پەقەت رەببنڭ رازىلىقى ئۈچۈن هەر نەرسدىن ۋاز كېچشكە تەييار تۇرغان بۇ غەيرەتلك، هممەتلك، سەبىرچان، ئمانلىق مۇجاهدە ئايالالر نېمە دېگەن بەختلك هە! ئۇلار نېمە دېگەن كاتتا نېمەت هە!

مۇجاهدلارمۇ نورمال ئنسانلار بولغاچقا، قوللاپ - قۇۋۋەتلەشكە موهتاج. بولۇپمۇ ئۇنڭ ئارقا تىرىكى بولغان ئائلسى تەرەپتىن ئۇنى چۈشننشى ۋە هەر جەهەتتىن ياردەم بېرىشگە تولىمۇ ئېهتياجلقتۇر.

شۇنداق، ئاشۇ كۆنلەرنى قايتا بىر ئەسلەيدىغان بولساق، ئايال هەمشرىلەر تولىمۇ سەبىرچان بولۇپ، ئەرلرى خىزمەت تۈپەيلدىن بىر - ئككى ئاي ئائلسگە قايتالمسىمۇ هەرگز قاقشمايتتى، ئەرلرىنى قوللاپ - قۇۋۋەتلەيتتى، قانائەتچان ئدى. چۈنكى، جهاد ئبادتىنڭ يۈكلرىنى يالغۇز ئەرلا كۆتۈرمەستىن، ئايالمۇ ئۆز ئۈستگە ئېلىپ، خۇددى ئابدۇللا ئەززام رەهمەهۇللاهنڭ ئايالغا ئوخشاش ئەرگە هەرجەهەتتە ياردەم بەرسە، ئېغىرىنى يەڭگىللەتسە، ئېرىنى چۈشەنسە، ئۈستدىدكى هوقۇقلرىنى تولۇق ئادا قلمىغانلق تۈپەيلى شكايەت قلمسا، بار - يوققا

48

شۈكۈر قىلسا، قانائەتچان بولسا، ئاندىن ئەر بولغۇچى جىھاد ئىبادىتىنى خاتىرجەم، ئاللاھ رازى بولغۇدەك دەرىجىدە ياخشى قىلالايدۇ.

مۇجاھىدلارنى ئائىلىدىن خاتىرجەم قىلىش تەقۋا، سەبىرچان، ھىممەتلىك، غەيرەتلىك، جەسۇر، ئىتائەتچان سالىھ ئاياللارنىڭ قىلىشقا تېگىشلىك مەجبۇرىيىتىدۇر.

مۇجاھىدە ھەمشىرىلىرىمىز ۋەتەندىكى ۋاقىتلىرىدا: «ئى ئاللاھ! مېنى مۇجاھىدلار يېنىغا يەتكۈزگىن، مېنى مۇجاھىدىنىڭ خىزمىتىنى قىلغىلى نېسىپ قىلغىن!» دەپ ئاللاھتىن يىغلاپ تۇرۇپ قايتا - قايتا تىلىگەنىدى.

ئاللاھ تەئالا بۈگۈنكى كۈندە مۇجاھىدە ئاياللارنى شۇ ئارزۇسىغا يەتكۈزگەن ۋاقىتلىرىدا، ئاللاھقا جايىنامازدا يىغلاپ تۇرۇپ قىلغان ۋەدىلىرىنى ئۇنتۇپ ئۇنىڭ ئەكسىچە ئىش قىلسا بولامدۇ؟ ئاللاھ بەندىلەرنىڭ بارلىق ئاشكارا ئىشلىرىنى ۋە يوشۇرۇن سىرلىرىنى ئەڭ ياخشى بىلىپ تۇرىدۇ. شۇنداق! مۇجاھىدە ھەمشىرىلىرىمىزنىڭ ئارىسىدا جەسۇرلۇق بىلەن جەڭ قىلىپ يارىلىنىپ، توققۇز يىلنىڭ ياقى بېشىدىن باشقا ئەزاسى ئىشلىمەيدىغان مۇجاھىد ئېرىنى كىچىك بالىنى ئاسراپ باققاندەك بېقىپ، ئىتائەت قىلىپ، چوڭ - كىچىك تاھارەتلىرىنى ئېرىنمەستىن ۋە سەسكەنمەستىن تۆكۈپ، مىننەت قىلماستىن، ئېغىر ئەھۋالدىن شىكايەت قىلماستىن، ۋايسىماستىن، چىن يۈرىكىدىن كۆيۈنۈپ ۋە سۆيۈنۈپ بېقىۋاتقان، ئاللاھنىڭ دىنىغا ياردەم بېرىش بىلەن قەلبى لەززەتلىنىۋاتقان، بۇنى ئۆزى ئۈچۈن بىر پۇرسەت دەپ بىلگەن، ئەھدىلىرىگە ئاداققىچە ۋاپا قىلىش يولىدا مېھرىبان رەببىنىڭ ياردىمى بىلەن تىرىشچانلىق

شۈكۈر قىلسا، قانائەتچان بولسا، ئاندىن ئەر بولغۇچى جىھاد ئىبادىتىنى خاتىرجەم، ئاللاھ رازى بولغۇدەك دەرىجىدە ياخشى قىلالايدۇ.

مۇجاھىدلارنى ئائىلىدىن خاتىرجەم قىلىش تەقۋا، سەبىرچان، ھىممەتلىك، غەيرەتلىك، جەسۇر، ئىتائەتچان سالىھ ئاياللارنىڭ قىلىشقا تېگىشلىك مەجبۇرىيىتىدۇر.

مۇجاھىدە ھەمشىرىلىرىمىز ۋەتەندىكى ۋاقىتلىرىدا: «ئى ئاللاھ! مېنى مۇجاھىدلار يېنىغا يەتكۈزگىن، مېنى مۇجاھىدىنىڭ خىزمىتىنى قىلغىلى نېسىپ قىلغىن!» دەپ ئاللاھتىن يىغلاپ تۇرۇپ قايتا - قايتا تىلىگەنىدى.

ئاللاھ تەئالا بۈگۈنكى كۈندە مۇجاھىدە ئاياللارنى شۇ ئارزۇسىغا يەتكۈزگەن ۋاقىتلىرىدا، ئاللاھقا جايىنامازدا يىغلاپ تۇرۇپ قىلغان ۋەدىلىرىنى ئۇنتۇپ ئۇنىڭ ئەكسىچە ئىش قىلسا بولامدۇ؟ ئاللاھ بەندىلەرنىڭ بارلىق ئاشكارا ئىشلىرىنى ۋە يوشۇرۇن سىرلىرىنى ئەڭ ياخشى بىلىپ تۇرىدۇ. شۇنداق! مۇجاھىدە ھەمشىرىلىرىمىزنىڭ ئارىسىدا جەسۇرلۇق بىلەن جەڭ قىلىپ يارىلىنىپ، توققۇز يىلنىڭ ياقى بېشىدىن باشقا ئەزاسى ئىشلىمەيدىغان مۇجاھىد ئېرىنى كىچىك بالىنى ئاسراپ باققاندەك بېقىپ، ئىتائەت قىلىپ، چوڭ - كىچىك تاھارەتلىرىنى ئېرىنمەستىن ۋە سەسكەنمەستىن تۆكۈپ، مىننەت قىلماستىن، ئېغىر ئەھۋالدىن شىكايەت قىلماستىن، ۋايسىماستىن، چىن يۈرىكىدىن كۆيۈنۈپ ۋە سۆيۈنۈپ بېقىۋاتقان، ئاللاھنىڭ دىنىغا ياردەم بېرىش بىلەن قەلبى لەززەتلىنىۋاتقان، بۇنى ئۆزى ئۈچۈن بىر پۇرسەت دەپ بىلگەن، ئەھدىلىرىگە ئاداققىچە ۋاپا قىلىش يولىدا مېھرىبان رەببىنىڭ ياردىمى بىلەن تىرىشچانلىق

49

كۆرسىتىۋاتقان، گۈزەل ئەخلاقلىق، ئاڭلىق، تىرىشچان، ئىخلاسمەنلەر بار. ئەنە شۇچاغلاردا ئاتا - ئانىلار بويىتاق بالىلىرىنى ئۆز خىزمەت ئورۇنلىرىغا شۇنچىلىك چىرايلىق تەربىيە بىلەن ئەۋەتەتتى. ئوغۇللىرىنى نەچچە ئاي كۆرمىسىمۇ «بالام ئاللاھ يولىدا» دەپ خاتىرجەم ئولتۇراتتى. قېرىنداشلار خۇشاللىقلىرى ۋە غەم - قايغۇلىرىغا ئورتاقلىشىپ ياشايتتى.

ئۇ ۋاقىتلاردا قەلبلەر ئىمانىي لەززەت ۋە راھەتلەر بىلەن توشقان ئىدى. ئۇلار ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشتا بىر - بىرى بىلەن مۇسابىقىلىشەتتى. بىر ئادەمنىڭ كېلىپ ئىشقا بۇيرۇشىنىڭ ھاجىتى يوق ئىدى.

ئۇ ۋاقىتلار تولىمۇ گۈزەل ئىدى. قېرىنداشلىرىمىز بىرەر ئىش نەپسىگە ياقمىسىمۇ ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن قىلاتتى. ھېلىھەم قەدىرگە يېتىشىمىز كېرەك بولغان نۇرغۇن نېمەتلەرنىڭ ئىچىدە تۇرۇۋېتىمىز، ئەلھەمدۇلىللاھ.

ئەلۋەتتە، ئەنە ئاشۇنداق كۈنلەرنىڭ ۋە بۈگۈنكىدىنمۇ گۈزەل كۈنلەرنىڭ بولىدىغانلىقىدىن ئۈمىدۋارمىز...

ئىنساننىڭ ھاياتىدا مەڭگۈ ئېسىدىن چىقمايدىغان، ھايات بەتلىرىنىڭ گۈزەل سەھىپىلىرىگە نەقىش بولۇپ يېزىلغان، قەلبلىرى راھەتلىك ئىچىدە ئۆتكەن ئەڭ خۇشاللىق ۋاقىتلىرى ۋە قەلبلىرىنىڭ ئەڭ ئىنچىكە ۋە نازۇك تارىلىرىنى ئۈزۈۋەتكەن دەرد - ئەلەملىك ۋاقىتلىرى بولىدۇ. ئۇنىڭ ئەڭ خۇشاللىق ۋاقىتلىرى بولسا ئىلغىماستىكى بۇ پىدائىي قېرىنداشلار بىلەن بىرگە مەشىق قىلىش، ئىمانىي جەھەتتە ھەمسۆھبەتتە بولۇش بىلەن ئۆتكەن، ئۇ دائىما پەخىرلىنىش ۋە سۆيۈنۈش تۇيغۇسى بىلەن كۆپ ئەسلەيدىغان ۋاقىتلار ئىدى.

كۆرسىتىۋاتقان، گۈزەل ئەخلاقلىق، ئاڭلىق، تىرىشچان، ئىخلاسمەنلەر بار. ئەنە شۇچاغلاردا ئاتا - ئانىلار بويىتاق بالىلىرىنى ئۆز خىزمەت ئورۇنلىرىغا شۇنچىلىك چىرايلىق تەربىيە بىلەن ئەۋەتەتتى. ئوغۇللىرىنى نەچچە ئاي كۆرمىسىمۇ «بالام ئاللاھ يولىدا» دەپ خاتىرجەم ئولتۇراتتى. قېرىنداشلار خۇشاللىقلىرى ۋە غەم - قايغۇلىرىغا ئورتاقلىشىپ ياشايتتى.

ئۇ ۋاقىتلاردا قەلبلەر ئىمانىي لەززەت ۋە راھەتلەر بىلەن توشقان ئىدى. ئۇلار ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشتا بىر - بىرى بىلەن مۇسابىقىلىشەتتى. بىر ئادەمنىڭ كېلىپ ئىشقا بۇيرۇشىنىڭ ھاجىتى يوق ئىدى.

ئۇ ۋاقىتلار تولىمۇ گۈزەل ئىدى. قېرىنداشلىرىمىز بىرەر ئىش نەپسىگە ياقمىسىمۇ ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن قىلاتتى. ھېلىھەم قەدىرگە يېتىشىمىز كېرەك بولغان نۇرغۇن نېمەتلەرنىڭ ئىچىدە تۇرۇۋېتىمىز، ئەلھەمدۇلىللاھ.

ئەلۋەتتە، ئەنە ئاشۇنداق كۈنلەرنىڭ ۋە بۈگۈنكىدىنمۇ گۈزەل كۈنلەرنىڭ بولىدىغانلىقىدىن ئۈمىدۋارمىز...

ئىنساننىڭ ھاياتىدا مەڭگۈ ئېسىدىن چىقمايدىغان، ھايات بەتلىرىنىڭ گۈزەل سەھىپىلىرىگە نەقىش بولۇپ يېزىلغان، قەلبلىرى راھەتلىك ئىچىدە ئۆتكەن ئەڭ خۇشاللىق ۋاقىتلىرى ۋە قەلبلىرىنىڭ ئەڭ ئىنچىكە ۋە نازۇك تارىلىرىنى ئۈزۈۋەتكەن دەرد - ئەلەملىك ۋاقىتلىرى بولىدۇ. ئۇنىڭ ئەڭ خۇشاللىق ۋاقىتلىرى بولسا ئىلغىماستىكى بۇ پىدائىي قېرىنداشلار بىلەن بىرگە مەشىق قىلىش، ئىمانىي جەھەتتە ھەمسۆھبەتتە بولۇش بىلەن ئۆتكەن، ئۇ دائىما پەخىرلىنىش ۋە سۆيۈنۈش تۇيغۇسى بىلەن كۆپ ئەسلەيدىغان ۋاقىتلار ئىدى.

50

ئۇ پەرىشتە سۈپەت بۇ قېرىنداشلىرىنى كۆرۈپ، ئۆزىنىڭ بۇ يەرگە مەسئۇل بولۇش سۈپىتى بىلەن ئەمەس، بەلكى بىر ئىلغىماس مۇجاھىد سۈپىتىدە قايتا - قايتا تەلەپ قىلىپ بولسىمۇ، بۇرۇنراق كەلمىگىنىگە كۆپ ئۆكۈنگەن ئىدى.

مۇئەسكەرلىك تولىمۇ جاپالىق بولغاچقا، قېرىنداشلارنىڭ بەزىلىرى بەرداشلىق بېرەلمەي چىقىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇ ۋە سەككىز قېرىندىشى مۇئەسكەر ئاياغلىشىپ بولغۇچە مۇستەھكەم تۇردى.

ئۇنىڭ ھايات بەتلىرىگە يەنە بىر نەزەر تاشلايدىغان بولساق، ئۇنىڭ ئۆزى ھەققىدە قايتىدىن ئويلىنىشىغا، ۋۇجۇدىدىكى ھىممەتنىڭ ئېشىشىغا، قەلبلىرىدىدىكى غايە - ئىستەكلىرىنىڭ تېخىمۇ يالقۇنلىشىغا تۈرتكە بولغان، تاقەتلىرىنى يەنىمۇ ئايىماي چىقىرىشى كېرەكلىكىنى ھېس قىلدۇرغان ئاجايىپ گۈزەل بىر ھېكايە بار.

ئەي ۋەتىنىنى سېغىنغان، ۋەتەنىنىڭ تۇتىيا تۇپرىقىغا دەسسەپ، ئۇنى كۆزلىرىگە سۈرتۈشنى، شۇنداقلا ئاتا - ئانا، دوست - بۇرادەرلىرى بىلەن قۇچاقلىشىپ كۆرۈشۈپ، قانغىچە يىغلىشىۋېلىشنى كېچە - كۈندۈز خىيال قىلىۋاتقان، مۇساپىرلىق ۋە غېرىبلىقنىڭ دەردىنى يەتكۈچە تارتىپ، يۈرەكلىرى ئېزىلىپ كېتىۋاتقانقان بارلىق ئۇيغۇر مۇسۇلمان قېرىنداشلىرىم! بىز بىلەن بىر دەۋردە ياشاۋاتقان، ئاللاھنىڭ سۆزىنى ئالىي قىلىشقا بەل باغلىغان، ۋەتەن جىھادى ئۈچۈن جاپالىق تەييارلىقلاردا بولۇۋاتقان، بۇ يولدا جەڭ - تاكتىكا بىلىملىرىنى كېچىنى - كۈندۈزگە ئۇلاپ، جاپا - مۇشەققەتكە قارىماستىن پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن تىرىشىپ ئۆگىنىپ ۋە

ئۇ پەرىشتە سۈپەت بۇ قېرىنداشلىرىنى كۆرۈپ، ئۆزىنىڭ بۇ يەرگە مەسئۇل بولۇش سۈپىتى بىلەن ئەمەس، بەلكى بىر ئىلغىماس مۇجاھىد سۈپىتىدە قايتا - قايتا تەلەپ قىلىپ بولسىمۇ، بۇرۇنراق كەلمىگىنىگە كۆپ ئۆكۈنگەن ئىدى.

مۇئەسكەرلىك تولىمۇ جاپالىق بولغاچقا، قېرىنداشلارنىڭ بەزىلىرى بەرداشلىق بېرەلمەي چىقىپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇ ۋە سەككىز قېرىندىشى مۇئەسكەر ئاياغلىشىپ بولغۇچە مۇستەھكەم تۇردى.

ئۇنىڭ ھايات بەتلىرىگە يەنە بىر نەزەر تاشلايدىغان بولساق، ئۇنىڭ ئۆزى ھەققىدە قايتىدىن ئويلىنىشىغا، ۋۇجۇدىدىكى ھىممەتنىڭ ئېشىشىغا، قەلبلىرىدىدىكى غايە - ئىستەكلىرىنىڭ تېخىمۇ يالقۇنلىشىغا تۈرتكە بولغان، تاقەتلىرىنى يەنىمۇ ئايىماي چىقىرىشى كېرەكلىكىنى ھېس قىلدۇرغان ئاجايىپ گۈزەل بىر ھېكايە بار.

ئەي ۋەتىنىنى سېغىنغان، ۋەتەنىنىڭ تۇتىيا تۇپرىقىغا دەسسەپ، ئۇنى كۆزلىرىگە سۈرتۈشنى، شۇنداقلا ئاتا - ئانا، دوست - بۇرادەرلىرى بىلەن قۇچاقلىشىپ كۆرۈشۈپ، قانغىچە يىغلىشىۋېلىشنى كېچە - كۈندۈز خىيال قىلىۋاتقان، مۇساپىرلىق ۋە غېرىبلىقنىڭ دەردىنى يەتكۈچە تارتىپ، يۈرەكلىرى ئېزىلىپ كېتىۋاتقانقان بارلىق ئۇيغۇر مۇسۇلمان قېرىنداشلىرىم! بىز بىلەن بىر دەۋردە ياشاۋاتقان، ئاللاھنىڭ سۆزىنى ئالىي قىلىشقا بەل باغلىغان، ۋەتەن جىھادى ئۈچۈن جاپالىق تەييارلىقلاردا بولۇۋاتقان، بۇ يولدا جەڭ - تاكتىكا بىلىملىرىنى كېچىنى - كۈندۈزگە ئۇلاپ، جاپا - مۇشەققەتكە قارىماستىن پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن تىرىشىپ ئۆگىنىپ ۋە

ئۆگىتىپ، ئۇممەتنىڭ بىر شاخچىسى بولغان ئۇيغۇر خەلقىنىڭ غېمىنى يەپ، ئۇلارنىڭ ئوتىدا كۆيۈپ، سۆيىدە ئېقىشۋاتقان بۇ ئوت يۈرەك مۇجاھىد قېرىندىشىمىزنىڭ گۈزەل ھېكايىسىگە ۋە يۈرەكلىرىدىن ئېتىلىپ چىقىۋاتقان قەلب سۆزلىرىگە بىرلىكتە جۆر بولايلىكى، بىزنىڭمۇ قەلب يارىلىرىمىزغا مەلھەم بولىدىغان بىر شىپا چىقىپ قالار!

ئۇ ئەينى ۋاقىتتىكى مەنزىرىنى ئەسلەپ مۇنداق دەيدۇ: «چوڭقۇر خىياللار قاينىمىدا، پىكىرلىرىمگە ئەسىر بولۇپ، ئالدىمىدىكى سەپ - سەپ تىزىلىپ كەلگەن ماشىنا چىراغلىرىغا نەزەر سالغاچ كېتىپ باراتتىم. توساتتىن، يول بويىغا جايلاشقان پۇتبول مەيدانىدىكى كۆرۈنۈش دىققىتىمنى تارتىپ، تەپەككۇرۇمنى يېڭى بىر يۆلىنىشكە بۇراپ قويدى.

ئەلۋەتتە، مېنى جەلپ قىلغىنى كۆركەم مەيدان بولماستىن، بەلكى مەيدان ئۈستىدە جەسۇرانە تۇرغان يىگىتلەر ئىدى. ئۇلارنى باشقىلاردىن پەرقلىق قىلىپ تۇرغىنى ئۇلارنىڭ ئۇچىسىدىكى پاكىز، رەتلىك كىيىشۋالغان كىيىم - كېچەكى بولماستىن بەلكى قوللىرىدا كۆتۈرۈۋالغان ھاسىلىرى ئىدى.

بۇ مەنزىرىنى كۆرۈش بىلەن ئۆتمۈش كارتىنىلىرىم تېز سۈرئەتتە ۋاراقلىنىپ، بىر يېرىم يىل ئالدىدا ھەرقايسى ئەسكىرىي بۆلۈملەر ئارىسىدا ئۆتكۈزۈلگەن پۇتبول مۇسابىقىسىدىكى ھاياجانلىق مىنۇتلار كۆڭۈل ئېكرانىمدىن ئۆتۈشكە باشلىدى.

ئۇكۇنى ھەممىمىز توپچىلارنىڭ مەيدانغا چىقىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتۈۋاتاتتۇق. شۇ پەيتتە كۆز ئالدىمىزدا شۇنداق بىر پۇتبول ماھىرلىرى پەيدا بولدىكى، بىز كۆزلىرىمىزگە ئىشەنمەيلا قالدۇق. مەيدانغا رەتلىك تىزىلىپ

ئۆگىتىپ، ئۇممەتنىڭ بىر شاخچىسى بولغان ئۇيغۇر خەلقىنىڭ غېمىنى يەپ، ئۇلارنىڭ ئوتىدا كۆيۈپ، سۆيىدە ئېقىشۋاتقان بۇ ئوت يۈرەك مۇجاھىد قېرىندىشىمىزنىڭ گۈزەل ھېكايىسىگە ۋە يۈرەكلىرىدىن ئېتىلىپ چىقىۋاتقان قەلب سۆزلىرىگە بىرلىكتە جۆر بولايلىكى، بىزنىڭمۇ قەلب يارىلىرىمىزغا مەلھەم بولىدىغان بىر شىپا چىقىپ قالار!

ئۇ ئەينى ۋاقىتتىكى مەنزىرىنى ئەسلەپ مۇنداق دەيدۇ: «چوڭقۇر خىياللار قاينىمىدا، پىكىرلىرىمگە ئەسىر بولۇپ، ئالدىمىدىكى سەپ - سەپ تىزىلىپ كەلگەن ماشىنا چىراغلىرىغا نەزەر سالغاچ كېتىپ باراتتىم. توساتتىن، يول بويىغا جايلاشقان پۇتبول مەيدانىدىكى كۆرۈنۈش دىققىتىمنى تارتىپ، تەپەككۇرۇمنى يېڭى بىر يۆلىنىشكە بۇراپ قويدى.

ئەلۋەتتە، مېنى جەلپ قىلغىنى كۆركەم مەيدان بولماستىن، بەلكى مەيدان ئۈستىدە جەسۇرانە تۇرغان يىگىتلەر ئىدى. ئۇلارنى باشقىلاردىن پەرقلىق قىلىپ تۇرغىنى ئۇلارنىڭ ئۇچىسىدىكى پاكىز، رەتلىك كىيىشۋالغان كىيىم - كېچەكى بولماستىن بەلكى قوللىرىدا كۆتۈرۈۋالغان ھاسىلىرى ئىدى.

بۇ مەنزىرىنى كۆرۈش بىلەن ئۆتمۈش كارتىنىلىرىم تېز سۈرئەتتە ۋاراقلىنىپ، بىر يېرىم يىل ئالدىدا ھەرقايسى ئەسكىرىي بۆلۈملەر ئارىسىدا ئۆتكۈزۈلگەن پۇتبول مۇسابىقىسىدىكى ھاياجانلىق مىنۇتلار كۆڭۈل ئېكرانىمدىن ئۆتۈشكە باشلىدى.

ئۇكۇنى ھەممىمىز توپچىلارنىڭ مەيدانغا چىقىشىنى ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتۈۋاتاتتۇق. شۇ پەيتتە كۆز ئالدىمىزدا شۇنداق بىر پۇتبول ماھىرلىرى پەيدا بولدىكى، بىز كۆزلىرىمىزگە ئىشەنمەيلا قالدۇق. مەيدانغا رەتلىك تىزىلىپ

52

چىقىۋاتقىنى ئادەتتىكى مۇسابىقە ماھىرلىرى بولماستىن، بەلكى تېخىمۇ سۆيۈملۈك، تېخىمۇ ھۆرمەتلىك بولغان، ئالالھ يولىدىكى جىھادنىڭ ئالدىنقى سەپلىرىدە ئىنسان ئۈچۈن ئەڭ مۇھىم ئەزاسى بولغان پۇتلىرىدىن ئايرىلغان، قولتۇقلىرىدا قوش ھاسىسىنى قىسىشقان باتۇر مۇجاھىد ماھىرلار ئىدى.

ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ دېگۈدەك بىر پۇتى يوق بولۇپ، تېخىمۇ ھەيران قالارلىقى ۋارتاچى قېرىنداشىمىزنىڭ بىر قولى يوق ئىدى. قېرىنداشلارنىڭ شىجائىتى تولىمۇ ئۈستۈن بولۇپ، چۈشكۈنلۈكتىن ئەسەرمۇ يوق ئىدى. ئۇلارنىڭ تەسەۋۋۇرىمىزدىن ھالقىغان ئالاھىدە ماھارەتلىرىدىن كۆزلىرىمىز ئېچىلىپلا قالدى.

بۇلارنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەن ھەرقانداق كىشى ئۇلاردىن ئىلھام، مەنىۋى ئوزۇق ۋە ھەرىكەتلەندۈرگۈچ ئاكتىپ ئېنېرگىيە ئالماي، ئۇلارنىڭ غەيرەت - شىجائىتىگە، گۈزەل سەبرىگە، ھاياتقا بولغان ئۈمىدۋارلىقىغا ئاپىرىن ئوقۇماي تۇرالمايتتى، ئەلۋەتتە!

ھەركىمنىڭ ھەرخىل تەسىراتلار بىلەن قايتقىنى ئېنىق! ئەلۋەتتە مەنمۇ شۇنىڭ ئىچىدە. بۇ ھاياجانلىق كۆرۈنۈشلەر قەلبىمنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرىغا كۈچلۈك تەسىر قىلغان بولۇپ، ئىختىيارسىز ئۆزۈم ھەققىدە، توغرىسىنى ئېيتسام رەببىمنىڭ ماڭا بەرگەن نېمەتلىرى ۋە ئىمكانىيەتلىرى ھەققىدە قايتىدىن ئەستايىدىل ئويلىنىشقا باشلىدىم.

ئەمەلىيەتتە ئۇ بىر مەيدان پۇتبول مۇسابىقىسىلا بولماستىن، شۇ مەيداندىكى بارچە مۇجاھىدلارغا، بەلكى ھەر بىر مۇسۇلمان قېرىنداشىمىزغا

چىقىۋاتقىنى ئادەتتىكى مۇسابىقە ماھىرلىرى بولماستىن، بەلكى تېخىمۇ سۆيۈملۈك، تېخىمۇ ھۆرمەتلىك بولغان، ئالالھ يولىدىكى جىھادنىڭ ئالدىنقى سەپلىرىدە ئىنسان ئۈچۈن ئەڭ مۇھىم ئەزاسى بولغان پۇتلىرىدىن ئايرىلغان، قولتۇقلىرىدا قوش ھاسىسىنى قىسىشقان باتۇر مۇجاھىد ماھىرلار ئىدى.

ئۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ دېگۈدەك بىر پۇتى يوق بولۇپ، تېخىمۇ ھەيران قالارلىقى ۋارتاچى قېرىنداشىمىزنىڭ بىر قولى يوق ئىدى. قېرىنداشلارنىڭ شىجائىتى تولىمۇ ئۈستۈن بولۇپ، چۈشكۈنلۈكتىن ئەسەرمۇ يوق ئىدى. ئۇلارنىڭ تەسەۋۋۇرىمىزدىن ھالقىغان ئالاھىدە ماھارەتلىرىدىن كۆزلىرىمىز ئېچىلىپلا قالدى.

بۇلارنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرگەن ھەرقانداق كىشى ئۇلاردىن ئىلھام، مەنىۋى ئوزۇق ۋە ھەرىكەتلەندۈرگۈچ ئاكتىپ ئېنېرگىيە ئالماي، ئۇلارنىڭ غەيرەت - شىجائىتىگە، گۈزەل سەبرىگە، ھاياتقا بولغان ئۈمىدۋارلىقىغا ئاپىرىن ئوقۇماي تۇرالمايتتى، ئەلۋەتتە!

ھەركىمنىڭ ھەرخىل تەسىراتلار بىلەن قايتقىنى ئېنىق! ئەلۋەتتە مەنمۇ شۇنىڭ ئىچىدە. بۇ ھاياجانلىق كۆرۈنۈشلەر قەلبىمنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرىغا كۈچلۈك تەسىر قىلغان بولۇپ، ئىختىيارسىز ئۆزۈم ھەققىدە، توغرىسىنى ئېيتسام رەببىمنىڭ ماڭا بەرگەن نېمەتلىرى ۋە ئىمكانىيەتلىرى ھەققىدە قايتىدىن ئەستايىدىل ئويلىنىشقا باشلىدىم.

ئەمەلىيەتتە ئۇ بىر مەيدان پۇتبول مۇسابىقىسىلا بولماستىن، شۇ مەيداندىكى بارچە مۇجاھىدلارغا، بەلكى ھەر بىر مۇسۇلمان قېرىنداشىمىزغا

53

قىلىنغان جانلىق خىتاب ۋە يارقىن دەۋەت ئىدى. شۇنىڭدەك دىنلىرى دەپسەندە بولۇۋاتقان، قۇرئانلىرى كۆيدۈرۈلۈۋاتقان، مەسجىدلىرى رېستورانلارغا ئايلاندۇرۇۋېتىلگەن، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئىززەت - ھۆرمىتىنى قوغداش ئۈچۈن يەھۇدىيلارغا جەڭ ئاچقان ھەدە - سىڭىللىرى ئاياغ ئاستى قىلىنىۋاتقان، يۇرتلىرى تالان - تاراج قىلىنىشقا ئۇچراۋاتقان، ئوماق پەرزەنتلىرىگە قاتتىق زۇلۇم قىلىنىپ، دىنى ۋە مىللىتى ئۇنتۇلدۇرۇلۇۋاتقان بۈگۈنكىدەك ئېچىنىشلىق كۈندە، ئۆز كۈچىنى دىن ئۈچۈن سەرپ قىلىشتىن ئاجىز كېلىۋاتقان، روھى چۈشكۈن، ئىرادىسىزلىك كېسىلىگە گىرىپتار بولغان ئۈممەت ئەركەكلىرى ئۈچۈن يارقىن ئۈرنەك ئىدى.

ئاللاھنىڭ ئۆزۈر بېرىشىگە قارىماي ھاسىغا تايىنىپ تۇرۇپ، جىھادلىرىنى داۋاملاشتۇرۇشى، ئۈممەت قەھرىمانلىرىنىڭ ۋە دىن قورغانلىرىنىڭ تېخى تىرىك ئىكەنلىكىنى روشەن نامايەندە قىلىپ تۇراتتى.

يۇقىرىقىلارنى ئەسلىگەچ، خىياللىرىم توساتتىنلا غەززەگە ئاغدى.

ئۇ يەردە بولۇپ ئۆتۈۋاتقان كۆرۈنۈشلەرنى، پەلەستىندىكى ئىنقىلابقا ۋە بۈگۈنكى ھاماس تەشكىلاتىغا ئاساس سالغۇچى ئەھمەد ياسىن رەھىمەھۇللاھنى ئەسلىدىم.

ئۇ كىشىمۇ توققۇز ياش ۋاقتىدا ئومۇرتقا نېرىپى ياردار بولۇش سەۋەبى بىلەن پالەچ بولۇپ قېلىپ، چاقلىق ئورۇندۇقتا مەھكۇم بولۇشقا قارىماستىن، يۈكسەك ئىرادىلەر بىلەن شۇ رايوندا مۇجاھىدلارنىڭ پېشۋاسىغا ئايلاندى.

قىلىنغان جانلىق خىتاب ۋە يارقىن دەۋەت ئىدى. شۇنىڭدەك دىنلىرى دەپسەندە بولۇۋاتقان، قۇرئانلىرى كۆيدۈرۈلۈۋاتقان، مەسجىدلىرى رېستورانلارغا ئايلاندۇرۇۋېتىلگەن، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئىززەت - ھۆرمىتىنى قوغداش ئۈچۈن يەھۇدىيلارغا جەڭ ئاچقان ھەدە - سىڭىللىرى ئاياغ ئاستى قىلىنىۋاتقان، يۇرتلىرى تالان - تاراج قىلىنىشقا ئۇچراۋاتقان، ئوماق پەرزەنتلىرىگە قاتتىق زۇلۇم قىلىنىپ، دىنى ۋە مىللىتى ئۇنتۇلدۇرۇلۇۋاتقان بۈگۈنكىدەك ئېچىنىشلىق كۈندە، ئۆز كۈچىنى دىن ئۈچۈن سەرپ قىلىشتىن ئاجىز كېلىۋاتقان، روھى چۈشكۈن، ئىرادىسىزلىك كېسىلىگە گىرىپتار بولغان ئۈممەت ئەركەكلىرى ئۈچۈن يارقىن ئۈرنەك ئىدى.

ئاللاھنىڭ ئۆزۈر بېرىشىگە قارىماي ھاسىغا تايىنىپ تۇرۇپ، جىھادلىرىنى داۋاملاشتۇرۇشى، ئۈممەت قەھرىمانلىرىنىڭ ۋە دىن قورغانلىرىنىڭ تېخى تىرىك ئىكەنلىكىنى روشەن نامايەندە قىلىپ تۇراتتى.

يۇقىرىقىلارنى ئەسلىگەچ، خىياللىرىم توساتتىنلا غەززەگە ئاغدى.

ئۇ يەردە بولۇپ ئۆتۈۋاتقان كۆرۈنۈشلەرنى، پەلەستىندىكى ئىنقىلابقا ۋە بۈگۈنكى ھاماس تەشكىلاتىغا ئاساس سالغۇچى ئەھمەد ياسىن رەھىمەھۇللاھنى ئەسلىدىم.

ئۇ كىشىمۇ توققۇز ياش ۋاقتىدا ئومۇرتقا نېرىپى ياردار بولۇش سەۋەبى بىلەن پالەچ بولۇپ قېلىپ، چاقلىق ئورۇندۇقتا مەھكۇم بولۇشقا قارىماستىن، يۈكسەك ئىرادىلەر بىلەن شۇ رايوندا مۇجاھىدلارنىڭ پېشۋاسىغا ئايلاندى.

54

2023 - يىلى 7 - ئۆكتەبىر كۈنى ئۇيۇشتۇرۇلغان «ئەقسا توپانى» ھەرىكىتىنىڭ باش پىلانلىغۇچىسى، قەسسام بىرىگادىسىنىڭ باش قوماندانى بولغان سىرلىق شەخس مۇھەممەد دەيف ھەفىزۇللاھمۇ بىر نەچچە يىلنىڭ ئالدىدا، ئىسرائىلىيەنىڭ ئۇچقۇچىسىز جاسۇسلۇق ئايروپىلانىنىڭ زەربىسىدە بىر قولىدىن، بىر پۇتىدىن ۋە بىر كۆزىدىن ئايرىلغان بولۇشىغا قارىماستىن، دەۋرىمىزنىڭ قەھرىمانىغا ئايلاندى.

جەستىگە يەتكەن بۇ مۇسىبەتلەر ئۇ كىشىنىڭ ئىرادىسىنى چىڭىتسا چىڭىتتىكى، بوشاشتۇرۇپ قويمىدى. شۇ ھالەتكە قارىماستىن ئەھمەد ياسىن رەھىمەھۇللاھ ۋە مۇھەممەد دەيف (ئاللاھ ئۇ كىشىنى ئۆزى ئاسرىسۇن) پۈتۈن دۇنيادىكى ئەڭ رەھىمسىز، زومىگەر، ئىسلامنىڭ ئەڭ ئەشەددىي دۈشمىنى بولغان ئىسرائىلىيە كۈچلىرىگە قارشى قاقشاتقۇچ زەربىلەرنى بەردى ۋە بېرىۋاتىدۇ. دۇنياغا ھەقىقى پىداكارلىقنىڭ ۋە ھەممەتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى جاكارلاۋاتىدۇ.

بۇلارنى ئويلىغىنىمدا، خۇسۇسەن مەزلۇم شەرقىي تۈركىستان مۇسۇلمانلىرى ئالدىدىكى مەسئۇلىيىتىمنى ئەسلىگىنىمدە خىجالەت تۇيغۇسىغا چۆمىمەن. «مەن زادى نېمىلەرنى قىلالىدىم؟» دېگەن سوئال روھىمنى چىرماشقا باشلايدۇ. ئەمەلىيەتتە بۇ پەقەت بۇ مۇجاھىد قېرىنداشىمىزلا ئەمەس، ھەر بىرىمىز ئويلىنىشقا ۋە سەممىمي جاۋاب بېرىشكە تېگىشلىك سوئالدۇر.

قەدىرلىك قېرىنداشلىرىم، ئويلاپ باقايلى!

ئۇممەت، ۋەتەن، مىللەت، دىن دەۋاسىدا راستچىل بىر ئىنسان، قانداقمۇ غەمسىز، بىپەرۋا يۈرەلىسۇن؟ دۈشمەنگە قارشى تەييارلانماي،

2023 - يىلى 7 - ئۆكتەبىر كۈنى ئۇيۇشتۇرۇلغان «ئەقسا توپانى» ھەرىكىتىنىڭ باش پىلانلىغۇچىسى، قەسسام بىرىگادىسىنىڭ باش قوماندانى بولغان سىرلىق شەخس مۇھەممەد دەيف ھەفىزۇللاھمۇ بىر نەچچە يىلنىڭ ئالدىدا، ئىسرائىلىيەنىڭ ئۇچقۇچىسىز جاسۇسلۇق ئايروپىلانىنىڭ زەربىسىدە بىر قولىدىن، بىر پۇتىدىن ۋە بىر كۆزىدىن ئايرىلغان بولۇشىغا قارىماستىن، دەۋرىمىزنىڭ قەھرىمانىغا ئايلاندى.

جەستىگە يەتكەن بۇ مۇسىبەتلەر ئۇ كىشىنىڭ ئىرادىسىنى چىڭىتسا چىڭىتتىكى، بوشاشتۇرۇپ قويمىدى. شۇ ھالەتكە قارىماستىن ئەھمەد ياسىن رەھىمەھۇللاھ ۋە مۇھەممەد دەيف (ئاللاھ ئۇ كىشىنى ئۆزى ئاسرىسۇن) پۈتۈن دۇنيادىكى ئەڭ رەھىمسىز، زومىگەر، ئىسلامنىڭ ئەڭ ئەشەددىي دۈشمىنى بولغان ئىسرائىلىيە كۈچلىرىگە قارشى قاقشاتقۇچ زەربىلەرنى بەردى ۋە بېرىۋاتىدۇ. دۇنياغا ھەقىقى پىداكارلىقنىڭ ۋە ھەممەتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى جاكارلاۋاتىدۇ.

بۇلارنى ئويلىغىنىمدا، خۇسۇسەن مەزلۇم شەرقىي تۈركىستان مۇسۇلمانلىرى ئالدىدىكى مەسئۇلىيىتىمنى ئەسلىگىنىمدە خىجالەت تۇيغۇسىغا چۆمىمەن. «مەن زادى نېمىلەرنى قىلالىدىم؟» دېگەن سوئال روھىمنى چىرماشقا باشلايدۇ. ئەمەلىيەتتە بۇ پەقەت بۇ مۇجاھىد قېرىنداشىمىزلا ئەمەس، ھەر بىرىمىز ئويلىنىشقا ۋە سەممىمي جاۋاب بېرىشكە تېگىشلىك سوئالدۇر.

قەدىرلىك قېرىنداشلىرىم، ئويلاپ باقايلى!

ئۇممەت، ۋەتەن، مىللەت، دىن دەۋاسىدا راستچىل بىر ئىنسان، قانداقمۇ غەمسىز، بىپەرۋا يۈرەلىسۇن؟ دۈشمەنگە قارشى تەييارلانماي،

55

كۆزلىرىگە قانداقمۇ راھەت ئۇيقۇ كەلسۇن! قانداقمۇ ئۇز ھاياتى خاتىرجەم بولغىنى ئۈچۈن قان - ياشلىق كۆزلەرنى ئۇنۇتسۇن ؟ قانداقمۇ ئاللاھ ياخشى كۆرگەنگە مۇھەببەت باغلىماي، ئاللاھ بۇيرۇغاننى جان - دىل بىلەن بەجا كەلتۈرمەي ياشىيالىسۇن ؟!

شۇنداق، مۇجاھىدلار زېمىن ئۈستىدىكى ئاللاھنىڭ سۆيۈملۈك بەندىلىرى ۋە ئاللاھنىڭ قوشۇنلىرى بولغاچقا، ئاللاھ ياخشى كۆرگەن كىشىنى ۋە نەرسىنى ياخشى كۆرۈش، يامان كۆرگەن كىشىنى ۋە نەرسىنى يامان كۆرۈشتىن ئىبارەت ئىماننىڭ تەقەززاسى بويىچە، ئاللاھ ئۈچۈن ياخشى كۆرۈش ۋە كۆرۈلۈشكە، سۆيۈش ۋە سۆيۈلۈشكە، ئىززەت قىلىش ۋە ئىززەتلىنىشكە، ھۆرمەت قىلىش ۋە ھۆرمەتلىنىشكە لايىق كىشىلەردۇر.

مۇجاھىدلارنىڭ ئەسلى داچا - قەسىرلىرى بولمىغان بىلەن، خەندەك - غارلاردا، تىك قىيا، تاغ چوققىلىرىدا، قار - شىۋىرغانلىق سوغۇقلاردا، يامغۇرلۇق - پاتقاقلاردا ئىسلامنىڭ چېگرالىرىنى قوغدايدىغان ھىممىتى باردۇر.

ئۇلارنىڭ ئەسلى ماشىنىلىرى بولمىغان بىلەن جەڭ مەيدانلىرىدا تانكا-بىرونېۋىكلارنى چاپتۇرۇپ، قوراللىرىنى ئوينىتىپ تۇرۇپ كاپىرلارنىڭ ئەجەللىك يېرىگە ئۇرىدىغان شىجائىتى، ئۆلۈمدىن قورقماس پىداكارلىقى باردۇر.

ئۇلارنىڭ پۇلى بولمىغان بىلەن قانائەتچان يۈرەكلىرى، دىنىغا بولغان سەممىيلىكى، جەننەتكە ئاشىق قەلبلىرى باردۇر.

كۆزلىرىگە قانداقمۇ راھەت ئۇيقۇ كەلسۇن! قانداقمۇ ئۇز ھاياتى خاتىرجەم بولغىنى ئۈچۈن قان - ياشلىق كۆزلەرنى ئۇنۇتسۇن ؟ قانداقمۇ ئاللاھ ياخشى كۆرگەنگە مۇھەببەت باغلىماي، ئاللاھ بۇيرۇغاننى جان - دىل بىلەن بەجا كەلتۈرمەي ياشىيالىسۇن ؟!

شۇنداق، مۇجاھىدلار زېمىن ئۈستىدىكى ئاللاھنىڭ سۆيۈملۈك بەندىلىرى ۋە ئاللاھنىڭ قوشۇنلىرى بولغاچقا، ئاللاھ ياخشى كۆرگەن كىشىنى ۋە نەرسىنى ياخشى كۆرۈش، يامان كۆرگەن كىشىنى ۋە نەرسىنى يامان كۆرۈشتىن ئىبارەت ئىماننىڭ تەقەززاسى بويىچە، ئاللاھ ئۈچۈن ياخشى كۆرۈش ۋە كۆرۈلۈشكە، سۆيۈش ۋە سۆيۈلۈشكە، ئىززەت قىلىش ۋە ئىززەتلىنىشكە، ھۆرمەت قىلىش ۋە ھۆرمەتلىنىشكە لايىق كىشىلەردۇر.

مۇجاھىدلارنىڭ ئەسلى داچا - قەسىرلىرى بولمىغان بىلەن، خەندەك - غارلاردا، تىك قىيا، تاغ چوققىلىرىدا، قار - شىۋىرغانلىق سوغۇقلاردا، يامغۇرلۇق - پاتقاقلاردا ئىسلامنىڭ چېگرالىرىنى قوغدايدىغان ھىممىتى باردۇر.

ئۇلارنىڭ ئەسلى ماشىنىلىرى بولمىغان بىلەن جەڭ مەيدانلىرىدا تانكا-بىرونېۋىكلارنى چاپتۇرۇپ، قوراللىرىنى ئوينىتىپ تۇرۇپ كاپىرلارنىڭ ئەجەللىك يېرىگە ئۇرىدىغان شىجائىتى، ئۆلۈمدىن قورقماس پىداكارلىقى باردۇر.

ئۇلارنىڭ پۇلى بولمىغان بىلەن قانائەتچان يۈرەكلىرى، دىنىغا بولغان سەممىيلىكى، جەننەتكە ئاشىق قەلبلىرى باردۇر.

56

ئەھلى - بالىلىرىغا يېتەرلىك كۆڭۈل بۆلەلمىگەن بىلەن كېچە - كۈندۈز ئۈممەتنىڭ غېمىنى يەيدىغان غەمناك قەلبى، ياشلىق كۆزى، شۇنداقلا زالىمنىڭ زۇلۇمىغا قارشى جاسارىتى باردۇر.

ئۇنىڭ ۋە ئۇنىڭغا ئوخشىغان قېرىنداشلارنىڭ تاكتىكا مۇئەسكەرلىكتە سابىت تۇرۇشى كېيىنكى جەڭلەردە نۇرغۇنلىغان ياخشىلىقلارنى قولغا كەلتۈرۈشكە تۈرتكە بولدى. ھەرقانداق مۇۋەپپەقىيەت بەدەلسىز بولمىغىنىدەك، مۇئمىننىڭ ھاياتى سىناق - ئىمتىھانسىز بولمايدۇ. ئۇ جەڭ جەريانىدا ئۈچ قېتىم يارىلىنىپ، بىر مەزگىل جاپا چەككەن بولسىمۇ، ئاللاھنىڭ شىپالىق بېرىشى بىلەن ساقىيىپ ئەسلىگە كەلدى. ئاللاھنىڭ فەزلى بىلەن مۇجاھىدلار زور تىرىشچانلىقلارنى كۆرسىتىپ، كۆپلىگەن رايونلار فەتھ قىلىندى. تاكتىكا بىلىملىرىنى تىرىشىپ ئۆگىنىشى نەتىجىسىدە جامائەت مەسئۇللىرى ئۇنى تاكتىكا مۇئەسكەر ئۇستازى قىلىپ بەلگىلىدى. ئۇ ئۆزىگە يۈكلەنگەن بۇ مەسئۇلىيەتنى ئادا قىلىش ئۈچۈن، چارچىغىنىغا قارىماستىن كۆپ تىرىشتى. ھەقىقەتەن كۆزنى قاماشتۇرىدىغان نەتىجىلەر كەينىدە، دىلنى ھەيرەتتە قالدۇرىدىغان نۇرغۇن جەبىر - جاپالار باردۇر. پەقەت رەببىنىڭ رازىلىقىنى كۆزلىگەن مۇخلىسلارلا بۇ بەدەللەردىن چىن لەززەت ئالىدۇ.

ئىمام ئەبۇ ھەنىفە رەھىمەھۇللاھ ئوقۇغۇچىسى ئەبۇ يۈسۈپكە: «سەن دۆت بولساڭمۇ، ئوقۇشۇڭنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرساڭ ۋە تىرىشساڭ نەتىجە قازىنالايسەن دېگەن.»

ئەھلى - بالىلىرىغا يېتەرلىك كۆڭۈل بۆلەلمىگەن بىلەن كېچە - كۈندۈز ئۈممەتنىڭ غېمىنى يەيدىغان غەمناك قەلبى، ياشلىق كۆزى، شۇنداقلا زالىمنىڭ زۇلۇمىغا قارشى جاسارىتى باردۇر.

ئۇنىڭ ۋە ئۇنىڭغا ئوخشىغان قېرىنداشلارنىڭ تاكتىكا مۇئەسكەرلىكتە سابىت تۇرۇشى كېيىنكى جەڭلەردە نۇرغۇنلىغان ياخشىلىقلارنى قولغا كەلتۈرۈشكە تۈرتكە بولدى. ھەرقانداق مۇۋەپپەقىيەت بەدەلسىز بولمىغىنىدەك، مۇئمىننىڭ ھاياتى سىناق - ئىمتىھانسىز بولمايدۇ. ئۇ جەڭ جەريانىدا ئۈچ قېتىم يارىلىنىپ، بىر مەزگىل جاپا چەككەن بولسىمۇ، ئاللاھنىڭ شىپالىق بېرىشى بىلەن ساقىيىپ ئەسلىگە كەلدى. ئاللاھنىڭ فەزلى بىلەن مۇجاھىدلار زور تىرىشچانلىقلارنى كۆرسىتىپ، كۆپلىگەن رايونلار فەتھ قىلىندى. تاكتىكا بىلىملىرىنى تىرىشىپ ئۆگىنىشى نەتىجىسىدە جامائەت مەسئۇللىرى ئۇنى تاكتىكا مۇئەسكەر ئۇستازى قىلىپ بەلگىلىدى. ئۇ ئۆزىگە يۈكلەنگەن بۇ مەسئۇلىيەتنى ئادا قىلىش ئۈچۈن، چارچىغىنىغا قارىماستىن كۆپ تىرىشتى. ھەقىقەتەن كۆزنى قاماشتۇرىدىغان نەتىجىلەر كەينىدە، دىلنى ھەيرەتتە قالدۇرىدىغان نۇرغۇن جەبىر - جاپالار باردۇر. پەقەت رەببىنىڭ رازىلىقىنى كۆزلىگەن مۇخلىسلارلا بۇ بەدەللەردىن چىن لەززەت ئالىدۇ.

ئىمام ئەبۇ ھەنىفە رەھىمەھۇللاھ ئوقۇغۇچىسى ئەبۇ يۈسۈپكە: «سەن دۆت بولساڭمۇ، ئوقۇشۇڭنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرساڭ ۋە تىرىشساڭ نەتىجە قازىنالايسەن دېگەن.»

57

ديمەك، ئۇ جەڭ بىلىملىرىنى نەزەرىيە ۋە ئەمەلىيەت جەھەتتە بوششىپ قالماستىن، ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇپ ئۆگىنىش نەتىجىسىدە، ئاللاھنىڭ پەزلى - مەرھەمىتى بىلەن بۈگۈنكىدەك نەتىجىلەرگە ئېرىشتى.

شۇنداق ئېيتالايمىزكى، ئۇنىڭ نەتىجىسى «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى»نىڭ نەتىجىسىدۇر! جامائەتنىڭ نەتىجىسى پۈتكۈل ئۇيغۇر مۇسۇلمانلىرىنىڭ نەتىجىسىدۇر. ئۇ ئىزچىل تۈردە جامائەتتىن مەسئۇللىرىدىن مۇئەسكەر ئېلىشنى ئىلتىماس قىلىپ تۇردى. بىلىدىغانلىرىغا سەل قارىمىدى، بىلمەيدىغانلىرىنى ئۆگىنىشنى قولدىن بەرمىدى. 99 نى بىلىپ بىرنى بىلمىسە، مۇئەسكەر ئۇستازىلارنىڭ ئەخلاقى، دەرس ئۆتۈش مېتودلىرىنى ئۆگىنىش ئىستىكىدە، جامائەتنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشى ۋە شارائىتلارنى يارىتىپ بېرىشى بىلەن مۇئەسكەر مەكتەپلىرىگە بېرىپ، ئەسكىرىي قېرىنداشلارنى زىيارەت قىلىش، لېكسىيە سۆزلەش قاتارلىق تەرەپلەر ئارقىلىق جەڭ بىلىملىرى سەۋىيەسىنى كۆرۈنەرلىك دەرىجە يۇقىرى كۆتۈردى.

ئەسكىرىي بىلىملەرنى كەمتەرلىك ۋە تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئۆگىنىپ مېڭىۋاتقان بۇ ئوت يۈرەك مۇجاھىد ئەسكىرىي بىلىم ساھەسىدە ئۇيغۇرچە كىتابلار يوق دېيەرلىك بولۇشىغا قارىماي، زور تىرىشچانلىق كۆرسىتىپ باشقا تىلدىن تەرجىمە قىلىپ تۇرۇپ ئۆگەندى. ئۇ پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن قىلىۋاتقان خىزمەتلىرىگە بېرىلدى ۋە جامائەتكە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈپ ئائىلىسىگە ئانچە كۆپ ۋاقىت ئاجرىتالمىغان بولسىمۇ، ئۇنىڭ سۆيۈملۈك ئايالى بۇنىڭغا كۆپ سەبىر قىلدى.

ديمەك، ئۇ جەڭ بىلىملىرىنى نەزەرىيە ۋە ئەمەلىيەت جەھەتتە بوششىپ قالماستىن، ئىزچىل داۋاملاشتۇرۇپ ئۆگىنىش نەتىجىسىدە، ئاللاھنىڭ پەزلى - مەرھەمىتى بىلەن بۈگۈنكىدەك نەتىجىلەرگە ئېرىشتى.

شۇنداق ئېيتالايمىزكى، ئۇنىڭ نەتىجىسى «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى»نىڭ نەتىجىسىدۇر! جامائەتنىڭ نەتىجىسى پۈتكۈل ئۇيغۇر مۇسۇلمانلىرىنىڭ نەتىجىسىدۇر. ئۇ ئىزچىل تۈردە جامائەتتىن مەسئۇللىرىدىن مۇئەسكەر ئېلىشنى ئىلتىماس قىلىپ تۇردى. بىلىدىغانلىرىغا سەل قارىمىدى، بىلمەيدىغانلىرىنى ئۆگىنىشنى قولدىن بەرمىدى. 99 نى بىلىپ بىرنى بىلمىسە، مۇئەسكەر ئۇستازىلارنىڭ ئەخلاقى، دەرس ئۆتۈش مېتودلىرىنى ئۆگىنىش ئىستىكىدە، جامائەتنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشى ۋە شارائىتلارنى يارىتىپ بېرىشى بىلەن مۇئەسكەر مەكتەپلىرىگە بېرىپ، ئەسكىرىي قېرىنداشلارنى زىيارەت قىلىش، لېكسىيە سۆزلەش قاتارلىق تەرەپلەر ئارقىلىق جەڭ بىلىملىرى سەۋىيەسىنى كۆرۈنەرلىك دەرىجە يۇقىرى كۆتۈردى.

ئەسكىرىي بىلىملەرنى كەمتەرلىك ۋە تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئۆگىنىپ مېڭىۋاتقان بۇ ئوت يۈرەك مۇجاھىد ئەسكىرىي بىلىم ساھەسىدە ئۇيغۇرچە كىتابلار يوق دېيەرلىك بولۇشىغا قارىماي، زور تىرىشچانلىق كۆرسىتىپ باشقا تىلدىن تەرجىمە قىلىپ تۇرۇپ ئۆگەندى. ئۇ پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن قىلىۋاتقان خىزمەتلىرىگە بېرىلدى ۋە جامائەتكە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈپ ئائىلىسىگە ئانچە كۆپ ۋاقىت ئاجرىتالمىغان بولسىمۇ، ئۇنىڭ سۆيۈملۈك ئايالى بۇنىڭغا كۆپ سەبىر قىلدى.

58

مانا شۇ تاپتا قولىمىزدا تۇرغان «تاكتىكا بىلىملىرىدىن ئاساسلار» ناملىق 200 بەتلىك بۇ كىتاب ئۇنىڭ مېھنەت تەرىدىن ئېچىلغان خۇشبۇراق گۈللەردىن بىر دەستىدۇر. سەممىمي قەلبىدىن سىز بىزلەرگە سۇنۇلغان قىممەتلىك ھەدىيە ۋە كەلگۈسى ئۈممەتكە قالدۇرىدىغان ئېسىل مىراستۇر.

خاتىمە

چىن قەلبتىن ياڭرىغان نىدالار

ئاللاھنىڭ فەزلى بىلەن، ئۇنىڭ ئارزۇغا تولغان قەلبى، ھەق يولدا جاسارەت بىلەن باشلامچى بولۇپ ئىلگىرىلەۋاتقان مەزمۇت قەدەملىرى بولغىنىدەك، شەرقىي تۈركىستان خەلقىگە قىلماقچى بولغان مۇراجىئەتلىرى ۋە سەممىمي قەلبلىرىدىن كۆتىدىغان ئۈمىدلىرى ھەم باردۇر.

قېنى ئۇنداقتا بىز ئۇنىڭ قەلب سادالىرىغا قۇلاق سالايلى!

مېنىڭچە ئىشىنىڭ ئەڭ مۇھىملىرىدىن بىرى ھەر بىر شەرقىي تۈركىستانلىق ئۆزىنىڭ رەببى ئالدىدىكى ۋە مەزلۇم خەلقى ئالدىدىكى مەسئۇلىيىتىنى تونۇپ يېتىشى كېرەك!

ھەرقانداق بىر ئىنسان ئۆزىنىڭ دۇنياغا نېمە ئۈچۈن يارىتىلغانلىقىنى، ئەسلى يارىتىلىش مەقسىتىنى ۋە مەسئۇلىيىتى تونۇپ يەتكەندە، ئۇنىڭ

مانا شۇ تاپتا قولىمىزدا تۇرغان «تاكتىكا بىلىملىرىدىن ئاساسلار» ناملىق 200 بەتلىك بۇ كىتاب ئۇنىڭ مېھنەت تەرىدىن ئېچىلغان خۇشبۇراق گۈللەردىن بىر دەستىدۇر. سەممىمي قەلبىدىن سىز بىزلەرگە سۇنۇلغان قىممەتلىك ھەدىيە ۋە كەلگۈسى ئۈممەتكە قالدۇرىدىغان ئېسىل مىراستۇر.

خاتىمە

چىن قەلبتىن ياڭرىغان نىدالار

ئاللاھنىڭ فەزلى بىلەن، ئۇنىڭ ئارزۇغا تولغان قەلبى، ھەق يولدا جاسارەت بىلەن باشلامچى بولۇپ ئىلگىرىلەۋاتقان مەزمۇت قەدەملىرى بولغىنىدەك، شەرقىي تۈركىستان خەلقىگە قىلماقچى بولغان مۇراجىئەتلىرى ۋە سەممىمي قەلبلىرىدىن كۆتىدىغان ئۈمىدلىرى ھەم باردۇر.

قېنى ئۇنداقتا بىز ئۇنىڭ قەلب سادالىرىغا قۇلاق سالايلى!

مېنىڭچە ئىشىنىڭ ئەڭ مۇھىملىرىدىن بىرى ھەر بىر شەرقىي تۈركىستانلىق ئۆزىنىڭ رەببى ئالدىدىكى ۋە مەزلۇم خەلقى ئالدىدىكى مەسئۇلىيىتىنى تونۇپ يېتىشى كېرەك!

ھەرقانداق بىر ئىنسان ئۆزىنىڭ دۇنياغا نېمە ئۈچۈن يارىتىلغانلىقىنى، ئەسلى يارىتىلىش مەقسىتىنى ۋە مەسئۇلىيىتى تونۇپ يەتكەندە، ئۇنىڭ

59

پىكىرلىرى، قىلمىشلىرى، ئىبادەتلىرى، پىلانلىرى ۋە بارچە ئەمەللىرى ئەنە ئاشۇ غايە، مەقسەت ۋە مەسئۇلىيەت ئۈستىگە قۇرۇلىدۇ.

ئىنسان ئۆزىنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى، ھازىر نەدە تۇرۇۋاتقانلىقىنى، نەگە بارىدىغانلىقىنى، نېمە ئىش قىلماقچى ئىكەنلىكىنى چۈشەنگەن، مەقسەت -نىشانلىرىنى ياخشى تونۇغان ۋاقىتتا، ئۆز ۋۇجۇدىدا مەنىۋى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ پەيدا بولىدۇ - دە، بۇ ئۇنىڭ ئۆز يولىدا توختىماي ھەرىكەتلىنىشىگە زور تۈرتكە بولىدۇ. بۇ كۈچ شەرقىي تۈركىستاندىكى مەزلۇم خەلقنى زالىم كاپىرنىڭ زۇلمىدىن قۇتۇلدۇرۇشقا ئېلىپ بارىدۇ.

ئۇلار رەببىنىڭ قۇرئان كەرىم نىسا سۈرىسىدە بىزلەرگە خىتابەن: {(ئى مۇئمىنلەر!) سىلەرگە نېمە بولدىكى، ئاللاھنىڭ يولىدا جىھاد قىلمايسىلەر ۋە (دۇئا قىلىپ): «ئى رەببىمىز! بۇ ئاھالىسى زالىم شەھەردىن بىزنى چىقارغىن، ئۆز دەرگاھىڭدىن بىزگە بىر ئىگىدارچىلىق قىلغۇچىنى مۇيەسسەر قىل، ئۆز دەرگاھىڭدىن بىزگە بىر مەدەتكارنى مۇيەسسەر قىل» دەيدىغان ئاجىز ئەرلەر، ئاجىز ئاياللار ۋە باللارنى قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن جىھاد قىلمايسىلەر؟!} دېگەن سوئالىغا راستچىل قەلب ۋە ئەمەلىي ھەرىكەت بىلەن جاۋاب ھازىرلايدۇ ۋە بوشاڭلىق قىلىپ، رەببىنىڭ ئەمرىگە مۇخالىپەتچىلىك قىلىشتىن قورقىدۇ.

يەنە ئاللاھ سۇبھانەھۇ ۋەتەئالانىڭ:«مۇئمىنلەر ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلىدۇ، كاپىرلارغا شەيتاننىڭ يولىدا ئۇرۇش قىلىدۇ؛ شەيتاننىڭ دوستلىرى بىلەن ئۇرۇش قىلىڭلار (سىلەر ئۇلارنى يېڭىسىلەر)، شەيتاننىڭ تەدبىرى

پىكىرلىرى، قىلمىشلىرى، ئىبادەتلىرى، پىلانلىرى ۋە بارچە ئەمەللىرى ئەنە ئاشۇ غايە، مەقسەت ۋە مەسئۇلىيەت ئۈستىگە قۇرۇلىدۇ.

ئىنسان ئۆزىنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى، ھازىر نەدە تۇرۇۋاتقانلىقىنى، نەگە بارىدىغانلىقىنى، نېمە ئىش قىلماقچى ئىكەنلىكىنى چۈشەنگەن، مەقسەت -نىشانلىرىنى ياخشى تونۇغان ۋاقىتتا، ئۆز ۋۇجۇدىدا مەنىۋى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ پەيدا بولىدۇ - دە، بۇ ئۇنىڭ ئۆز يولىدا توختىماي ھەرىكەتلىنىشىگە زور تۈرتكە بولىدۇ. بۇ كۈچ شەرقىي تۈركىستاندىكى مەزلۇم خەلقنى زالىم كاپىرنىڭ زۇلمىدىن قۇتۇلدۇرۇشقا ئېلىپ بارىدۇ.

ئۇلار رەببىنىڭ قۇرئان كەرىم نىسا سۈرىسىدە بىزلەرگە خىتابەن: {(ئى مۇئمىنلەر!) سىلەرگە نېمە بولدىكى، ئاللاھنىڭ يولىدا جىھاد قىلمايسىلەر ۋە (دۇئا قىلىپ): «ئى رەببىمىز! بۇ ئاھالىسى زالىم شەھەردىن بىزنى چىقارغىن، ئۆز دەرگاھىڭدىن بىزگە بىر ئىگىدارچىلىق قىلغۇچىنى مۇيەسسەر قىل، ئۆز دەرگاھىڭدىن بىزگە بىر مەدەتكارنى مۇيەسسەر قىل» دەيدىغان ئاجىز ئەرلەر، ئاجىز ئاياللار ۋە باللارنى قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن جىھاد قىلمايسىلەر؟!} دېگەن سوئالىغا راستچىل قەلب ۋە ئەمەلىي ھەرىكەت بىلەن جاۋاب ھازىرلايدۇ ۋە بوشاڭلىق قىلىپ، رەببىنىڭ ئەمرىگە مۇخالىپەتچىلىك قىلىشتىن قورقىدۇ.

يەنە ئاللاھ سۇبھانەھۇ ۋەتەئالانىڭ:«مۇئمىنلەر ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلىدۇ، كاپىرلارغا شەيتاننىڭ يولىدا ئۇرۇش قىلىدۇ؛ شەيتاننىڭ دوستلىرى بىلەن ئۇرۇش قىلىڭلار (سىلەر ئۇلارنى يېڭىسىلەر)، شەيتاننىڭ تەدبىرى

60

ھەقىقەتەن ئاجىزدۇر} دېگەن ھەق ۋەدىلىرىدىن خۇش بېشارەت ئالدۇ، بۇيرۇقلىرىغا بېجاندىللىق بىلەن بويسۇندۇ ۋە مۇئمىنلەرنىڭ سېپىدىن چۈشۈپ قېلىپ مەڭگۈلۈك ئازابقا قېلىشتىن قورقىدۇ.

مۇتلەق غالىب، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچى رەببىنى تونۇغانلىقتىن ئۈمىدسىزلەنمەيدۇ، بوشاشمايدۇ ۋە ئۆز مەسئۇلىيەتلىرىنىڭ باش تارتقىلى بولمايدىغان ۋەزنىنى چۈشىنىپ، داۋاملىق سەبىر بىلەن ئالغا ئىلگىرىلەيدۇ.

ئىككىنچى بىر مۇھىم تەرەپ بولسا بۇرمىلانمىغان، سۈزۈك، بىدئەتتىن، مۇرجىئەلىقتىن (مۇرجىئەلىق ـ رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ۋە ساھابىلىرىنىڭ ئېتىقادىغا زىت ھالدا، «ئەمەل ئىماندىن ئەمەس، ئىمان كۆپەيمەيدۇ ۋە ئاجىزلىمايدۇ» دەپ قارايدىغان ئازغۇن ئەقىدە، ت)، خاۋارىجلىقتىن خالىي بولغان، دۇنيا مىقياسىدا كۆندىن كۈنگە ئازلاپ كېتىۋاتقان، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جەننەت بىلەن خۇش بېشارەت بەرگەن ئەھلى سۈننەت ۋەلجامائە ئەقىدىسىگە قايتىش ۋە بۇ توغرا مەنھەج ئاساسىدا بىرلىششتۇر.

غەززەدىكى ئۇرۇش شۇنى ئىسپاتلاپ تۇرۇپتىكى، ئەگەر خەلق مۇجاھىدلار بىلەن ئىتتىپاقلىشالمايدىكەن، بىر سەپتە تۇرالمايدىكەن، كاپىرلار بۇ تەرەپتىن ناھايىتى ئۇستىلىق بىلەن پايدىلىنىدۇ. بۇنداق بولغاندا مۇجاھىدلارنىڭ كۈچى ئاجىزلاپلا قالماي، مۇسۇلمانلارمۇ توغرا ئەقىدىدە سابىت تۇرۇشتىن ۋە ئاللاھ تەئالانىڭ بۇيرۇقلىرىنى ئىجرا قىلىشتىن ئاجىز كېلىپ قالىدۇ.

ھەقىقەتەن ئاجىزدۇر} دېگەن ھەق ۋەدىلىرىدىن خۇش بېشارەت ئالدۇ، بۇيرۇقلىرىغا بېجاندىللىق بىلەن بويسۇندۇ ۋە مۇئمىنلەرنىڭ سېپىدىن چۈشۈپ قېلىپ مەڭگۈلۈك ئازابقا قېلىشتىن قورقىدۇ.

مۇتلەق غالىب، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچى رەببىنى تونۇغانلىقتىن ئۈمىدسىزلەنمەيدۇ، بوشاشمايدۇ ۋە ئۆز مەسئۇلىيەتلىرىنىڭ باش تارتقىلى بولمايدىغان ۋەزنىنى چۈشىنىپ، داۋاملىق سەبىر بىلەن ئالغا ئىلگىرىلەيدۇ.

ئىككىنچى بىر مۇھىم تەرەپ بولسا بۇرمىلانمىغان، سۈزۈك، بىدئەتتىن، مۇرجىئەلىقتىن (مۇرجىئەلىق ـ رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ۋە ساھابىلىرىنىڭ ئېتىقادىغا زىت ھالدا، «ئەمەل ئىماندىن ئەمەس، ئىمان كۆپەيمەيدۇ ۋە ئاجىزلىمايدۇ» دەپ قارايدىغان ئازغۇن ئەقىدە، ت)، خاۋارىجلىقتىن خالىي بولغان، دۇنيا مىقياسىدا كۆندىن كۈنگە ئازلاپ كېتىۋاتقان، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جەننەت بىلەن خۇش بېشارەت بەرگەن ئەھلى سۈننەت ۋەلجامائە ئەقىدىسىگە قايتىش ۋە بۇ توغرا مەنھەج ئاساسىدا بىرلىششتۇر.

غەززەدىكى ئۇرۇش شۇنى ئىسپاتلاپ تۇرۇپتىكى، ئەگەر خەلق مۇجاھىدلار بىلەن ئىتتىپاقلىشالمايدىكەن، بىر سەپتە تۇرالمايدىكەن، كاپىرلار بۇ تەرەپتىن ناھايىتى ئۇستىلىق بىلەن پايدىلىنىدۇ. بۇنداق بولغاندا مۇجاھىدلارنىڭ كۈچى ئاجىزلاپلا قالماي، مۇسۇلمانلارمۇ توغرا ئەقىدىدە سابىت تۇرۇشتىن ۋە ئاللاھ تەئالانىڭ بۇيرۇقلىرىنى ئىجرا قىلىشتىن ئاجىز كېلىپ قالىدۇ.

61

بۇ خىل رېئاللىقنى غەززە ۋە شام جىھادى ئىسپاتلاپ تۇرۇپتۇ. قارايدىغان بولساق، ھازىر دۇنيادا ھەرخىل بىرلىشىشلەر بولۇۋاتىدۇ. مەنپەئەت ئۈستىدە بىرلىشىدىغانلار بار، سىياسىي جەھەتتە بىرلىشىدىغانلار بار، قەۋمىيەتچىلىك ئۈستىدە بىرلىشىدىغانلار بار.

ئەلۋەتتە، مېنىڭ كۆزدە تۇتۇۋاتقىنىم بۇ تۈردىكى بىرلىشىش ئەمەس، بەلكى، قۇرئان - سۈننەتنىڭ ئاساسلىق نېگىزى بولغان، ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن بىرلىشىش ۋە ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن ئادا - جۇدا بولۇشتۇر ۋە شۇ ئاساستا ھەمكارلىشىشتۇر.

چۈنكى، مۇسۇلمان خەلقىمىز ئىسلام دىنىنى قوبۇل قىلغىلى1000 يىلدىن ئارتۇقراق بولدى. تارىختىن بۇيان دىندىن يېنىۋالغانلار، مۇسۇلمانلارنىڭ زېمىنى بەدىلىگە كاپىرنىڭ پايدىسىغا ئىشلەيدىغانلار ھەر زامان چىقىپ تۇردى. ئەمما، سۇلتان سۇتۇق بۇغراخان ھاكىمىيەتنى قولغا ئېلىپ، ئىسلامىي ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈپ، قۇرئاننى قانۇن قىلغان كۈندىن تارتىپ شەرقىي تۈركىستان خەلقى ئىسلام ئاساسىدا ماڭغان بىر خەلقتۇر.

خەلقىمىزگە قارايدىغان بولساق، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ھەر ساھە ئىختىساس ئىگىلىرى بار. ئەھلى ئىلىملەر، دوكتور - ماگىستىرلار، جۈملىدىن زىيالىيلار ئارىسىدا جەمئىيەتشۇناس، تارىخشۇناس، فىزىكا - خىمىيە ساھەسىدىكى تەتقىقاتچىلار، پروفېسسورلار بار. شۇنىڭدەك، راۋۇرۇس باي تىجارەتچىلەر، سىياسىيونلار، ھۈنەر - كەسىپ ئەھلىلىرىمۇ بار.

جىھاد مەيدانىغا قارايدىغان بولساق، شام زېمىنىنىڭ ھەربىي ئىنستىتۇتلىرىدا جەڭ بىلىملىرىنى ئۆگەنگەنلەر ۋە داۋاملىق جەڭ

بۇ خىل رېئاللىقنى غەززە ۋە شام جىھادى ئىسپاتلاپ تۇرۇپتۇ. قارايدىغان بولساق، ھازىر دۇنيادا ھەرخىل بىرلىشىشلەر بولۇۋاتىدۇ. مەنپەئەت ئۈستىدە بىرلىشىدىغانلار بار، سىياسىي جەھەتتە بىرلىشىدىغانلار بار، قەۋمىيەتچىلىك ئۈستىدە بىرلىشىدىغانلار بار.

ئەلۋەتتە، مېنىڭ كۆزدە تۇتۇۋاتقىنىم بۇ تۈردىكى بىرلىشىش ئەمەس، بەلكى، قۇرئان - سۈننەتنىڭ ئاساسلىق نېگىزى بولغان، ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن بىرلىشىش ۋە ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن ئادا - جۇدا بولۇشتۇر ۋە شۇ ئاساستا ھەمكارلىشىشتۇر.

چۈنكى، مۇسۇلمان خەلقىمىز ئىسلام دىنىنى قوبۇل قىلغىلى1000 يىلدىن ئارتۇقراق بولدى. تارىختىن بۇيان دىندىن يېنىۋالغانلار، مۇسۇلمانلارنىڭ زېمىنى بەدىلىگە كاپىرنىڭ پايدىسىغا ئىشلەيدىغانلار ھەر زامان چىقىپ تۇردى. ئەمما، سۇلتان سۇتۇق بۇغراخان ھاكىمىيەتنى قولغا ئېلىپ، ئىسلامىي ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈپ، قۇرئاننى قانۇن قىلغان كۈندىن تارتىپ شەرقىي تۈركىستان خەلقى ئىسلام ئاساسىدا ماڭغان بىر خەلقتۇر.

خەلقىمىزگە قارايدىغان بولساق، ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ھەر ساھە ئىختىساس ئىگىلىرى بار. ئەھلى ئىلىملەر، دوكتور - ماگىستىرلار، جۈملىدىن زىيالىيلار ئارىسىدا جەمئىيەتشۇناس، تارىخشۇناس، فىزىكا - خىمىيە ساھەسىدىكى تەتقىقاتچىلار، پروفېسسورلار بار. شۇنىڭدەك، راۋۇرۇس باي تىجارەتچىلەر، سىياسىيونلار، ھۈنەر - كەسىپ ئەھلىلىرىمۇ بار.

جىھاد مەيدانىغا قارايدىغان بولساق، شام زېمىنىنىڭ ھەربىي ئىنستىتۇتلىرىدا جەڭ بىلىملىرىنى ئۆگەنگەنلەر ۋە داۋاملىق جەڭ

62

بىلىملىرىنى يېڭىلاپ، ئۆگىنىۋاتقان ۋە جەڭ ساھەسىدە يېتىشكەنلەر بار. ئەگەر بىز بىرلەشسەك، ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن زور، مۇستەھكەم، تەۋرەنمەس، كۈچلۈك بىر قوشۇن بولۇپ كېتەتتۇق.

خەلقىمىز ئىچىدە ئىقتىسادشۇناسلارمۇ يوق ئەمەس. جىھاد ئىبادىتى پەقەت قولىغا قورال ئېلىپ ئۇرۇشۇشلا ئەمەس، بەلكى جىھادنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۈچۈن زۆرۈر بولغان نۇرغۇنلىغان ئامىللار بار. جىھاد ئىبادىتىنى ياخشى ئادا قىلىش ئۈچۈن، ئىقتىسادقا، مال - مۈلۈككە ۋە ھەر ساھەدىكى ئىختىساس ئىگىلىرىگە ئېھتىياجىمىز چۈشىدۇ.

جىھاد ئىبادىتىنى كاپىرلارغا بېقىنىپ قالماستىن، ئۆز كۈچىمىزگە تايىنىپ ئېلىپ بارىمىز دەيدىكەنمىز، بەزى ھەربىي سانائەتلەرنى ئۆزىمىز تەرەققىي قىلدۇرۇشىمىز، قورال - ياراغلارنى ئۆزىمىز ياسىشىمىز كېرەك بولىدۇ. مۇشۇ ساھەدە تەربىيەلەنگەن ئىنژېنېر ۋە ئىختىساس ئىگىلىرىگە ئېھتىياجىمىز بولىدۇ. جىھادنى تېخىمۇ راۋاجلاندۇرىمىز دېسەك، جىھاد مەيدانىدا ئۆسۈپ يېتىلىۋاتقان ئەۋلادلارنى تەۋھىد بىلەن، شەرئىي ئىلىملەر ۋە ئاللاھ تەئالانىڭ بار - بىرلىكىگە دالالەت قىلىدىغان پەننىي ئىلىملەر بىلەن قوراللاندۇرۇش كېرەك بولىدۇ.

دېمەك، بارلىق ساھەلەر بىرلەشكەندە، ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن ئېلىپ بېرىلىدىغان جىھاد ۋۇجۇدقا چىقىدۇ. شۇڭلاشقا بىز شەرقىي تۈركىستانلىق خەلق ئۈچۈن دىن ئاساسىدا بىرلىشىش، بىر يىلتىز بولۇپ شەكىللىنىش ئىنتايىن مۇھىم.

بىلىملىرىنى يېڭىلاپ، ئۆگىنىۋاتقان ۋە جەڭ ساھەسىدە يېتىشكەنلەر بار. ئەگەر بىز بىرلەشسەك، ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن زور، مۇستەھكەم، تەۋرەنمەس، كۈچلۈك بىر قوشۇن بولۇپ كېتەتتۇق.

خەلقىمىز ئىچىدە ئىقتىسادشۇناسلارمۇ يوق ئەمەس. جىھاد ئىبادىتى پەقەت قولىغا قورال ئېلىپ ئۇرۇشۇشلا ئەمەس، بەلكى جىھادنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۈچۈن زۆرۈر بولغان نۇرغۇنلىغان ئامىللار بار. جىھاد ئىبادىتىنى ياخشى ئادا قىلىش ئۈچۈن، ئىقتىسادقا، مال - مۈلۈككە ۋە ھەر ساھەدىكى ئىختىساس ئىگىلىرىگە ئېھتىياجىمىز چۈشىدۇ.

جىھاد ئىبادىتىنى كاپىرلارغا بېقىنىپ قالماستىن، ئۆز كۈچىمىزگە تايىنىپ ئېلىپ بارىمىز دەيدىكەنمىز، بەزى ھەربىي سانائەتلەرنى ئۆزىمىز تەرەققىي قىلدۇرۇشىمىز، قورال - ياراغلارنى ئۆزىمىز ياسىشىمىز كېرەك بولىدۇ. مۇشۇ ساھەدە تەربىيەلەنگەن ئىنژېنېر ۋە ئىختىساس ئىگىلىرىگە ئېھتىياجىمىز بولىدۇ. جىھادنى تېخىمۇ راۋاجلاندۇرىمىز دېسەك، جىھاد مەيدانىدا ئۆسۈپ يېتىلىۋاتقان ئەۋلادلارنى تەۋھىد بىلەن، شەرئىي ئىلىملەر ۋە ئاللاھ تەئالانىڭ بار - بىرلىكىگە دالالەت قىلىدىغان پەننىي ئىلىملەر بىلەن قوراللاندۇرۇش كېرەك بولىدۇ.

دېمەك، بارلىق ساھەلەر بىرلەشكەندە، ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن ئېلىپ بېرىلىدىغان جىھاد ۋۇجۇدقا چىقىدۇ. شۇڭلاشقا بىز شەرقىي تۈركىستانلىق خەلق ئۈچۈن دىن ئاساسىدا بىرلىشىش، بىر يىلتىز بولۇپ شەكىللىنىش ئىنتايىن مۇھىم.

63

دېمەك، بۈگۈنكى كۈنىمىزدىكى مىساللار خۇسۇسەن غەززەدىكى ئۇرۇش پۈتكۈل دۇنيادىكى مەزلۇم خەلقكە شۇنى تولىمۇ روشەن ھالەتتە يورۇتۇپ بەردى: ئەگەر خەلق مۇجاھىدلار بىلەن بىر سەپتە تۇرسا، دۈشمەنگە بولغان قارشىلىق ھەسسىلەپ ئاشىدۇ ۋە كۈچىيىدۇ. غەززە خەلقى ئېغىر تالاپەتلەرگە ئۇچراپ، مۇھاسىرە ئىچىدە ياشاپ، يېمەكلىك، توك - سۇدىن مەھرۇم بولدى. 20 - 30 مىڭلاپ شېھىدلەرنى (ئىنشائاللاھ) بەردى. ئۆي - ماكانلىرىدىن، ئەڭ ئېچىنىشلىق ھالەتتە يۈرەك پارىلىرىدىن ئايرىلدى. ئۇلار ئەڭ قىيىنچىلىق بولغان بىر شارائىتتا ياشاۋاتىدۇ. خەلق ئۆزىنى قوغداۋاتقان، ئىسلامنىڭ يۈرىكى بولغان مۇقەددەس قۇددۇسنى ۋەھشىي يەھۇدىيلارنىڭ نىجىس تاپانلىرى ئاستىدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن ماللىرىنى ۋە جانلىرىنى پىدا قىلىۋاتقان ئوغلانلىرى بولغان قەسسام مۇجاھىدلىرىنى بېشىدا ئېلىپ كۆتۈرۈپ ماختىسا ماختىدىكى، ھېچبىر كىشى چىقىپ، «بىز مۇشۇلار سەۋەبىدىن ئېغىر كۈنگە قېلىۋاتىمىز ياكى ئېچىنىشلىق بىر ھاياتنى بېشىمىزدىن ئۆتكۈزۈۋاتىمىز» دېمىدى. ئۇلار بەنى ئىسرائىلدىكى «بىز مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ سەۋەبىدىن بىز مۇشۇنداق خارلىنىۋاتىمىز، مۇسا كېلىشتىن ئىلگىرىمۇ خار ئىدۇق، كەلگەندىن كېيىنمۇ خارلاندۇق» دېگەن نادانلارغا ئوخشاش سۆزلەرنى قىلمىدى. غەززەدىكى رېئاللىق ئىنساننى تەسىرلەندۈردى، بۇ يەردە خەلق ئىزچىل تۇردە مۇجاھىدلار بىلەن بىر سەپتە تۇردى. بومباردىمانلار سەۋەبىدىن ۋەيران بولغان بىنالارنىڭ ئاستىدىن قېدىرىلىپ چىقىرىلغان ۋاقىتنىڭ ئۆزىدە، ئۇلارنىڭ يۈزلىرىدىن قانلار ئېقىۋاتقان، پۈتۈن بەدەنلىرى توپا - چاڭ بىلەن كۆمۈلۈپ كەتكەن ھالەتلىرىدە، بىرىنچى قىلىپ ئېيتقىنى «ئەبۇ

دېمەك، بۈگۈنكى كۈنىمىزدىكى مىساللار خۇسۇسەن غەززەدىكى ئۇرۇش پۈتكۈل دۇنيادىكى مەزلۇم خەلقكە شۇنى تولىمۇ روشەن ھالەتتە يورۇتۇپ بەردى: ئەگەر خەلق مۇجاھىدلار بىلەن بىر سەپتە تۇرسا، دۈشمەنگە بولغان قارشىلىق ھەسسىلەپ ئاشىدۇ ۋە كۈچىيىدۇ. غەززە خەلقى ئېغىر تالاپەتلەرگە ئۇچراپ، مۇھاسىرە ئىچىدە ياشاپ، يېمەكلىك، توك - سۇدىن مەھرۇم بولدى. 20 - 30 مىڭلاپ شېھىدلەرنى (ئىنشائاللاھ) بەردى. ئۆي - ماكانلىرىدىن، ئەڭ ئېچىنىشلىق ھالەتتە يۈرەك پارىلىرىدىن ئايرىلدى. ئۇلار ئەڭ قىيىنچىلىق بولغان بىر شارائىتتا ياشاۋاتىدۇ. خەلق ئۆزىنى قوغداۋاتقان، ئىسلامنىڭ يۈرىكى بولغان مۇقەددەس قۇددۇسنى ۋەھشىي يەھۇدىيلارنىڭ نىجىس تاپانلىرى ئاستىدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن ماللىرىنى ۋە جانلىرىنى پىدا قىلىۋاتقان ئوغلانلىرى بولغان قەسسام مۇجاھىدلىرىنى بېشىدا ئېلىپ كۆتۈرۈپ ماختىسا ماختىدىكى، ھېچبىر كىشى چىقىپ، «بىز مۇشۇلار سەۋەبىدىن ئېغىر كۈنگە قېلىۋاتىمىز ياكى ئېچىنىشلىق بىر ھاياتنى بېشىمىزدىن ئۆتكۈزۈۋاتىمىز» دېمىدى. ئۇلار بەنى ئىسرائىلدىكى «بىز مۇسا ئەلەيھىسسالامنىڭ سەۋەبىدىن بىز مۇشۇنداق خارلىنىۋاتىمىز، مۇسا كېلىشتىن ئىلگىرىمۇ خار ئىدۇق، كەلگەندىن كېيىنمۇ خارلاندۇق» دېگەن نادانلارغا ئوخشاش سۆزلەرنى قىلمىدى. غەززەدىكى رېئاللىق ئىنساننى تەسىرلەندۈردى، بۇ يەردە خەلق ئىزچىل تۇردە مۇجاھىدلار بىلەن بىر سەپتە تۇردى. بومباردىمانلار سەۋەبىدىن ۋەيران بولغان بىنالارنىڭ ئاستىدىن قېدىرىلىپ چىقىرىلغان ۋاقىتنىڭ ئۆزىدە، ئۇلارنىڭ يۈزلىرىدىن قانلار ئېقىۋاتقان، پۈتۈن بەدەنلىرى توپا - چاڭ بىلەن كۆمۈلۈپ كەتكەن ھالەتلىرىدە، بىرىنچى قىلىپ ئېيتقىنى «ئەبۇ

64

ئۇبەيدە ساق بولسا بىز سالامەت، ئەبۇ ئۇبەيدە ياخشى بولسا بىز ياخشى» دېيىش بولدى. بەزىلىرى «مۇھەممەد دەيف سالامەت بولسا، بىز سالامەت، بىزدىن ئەنسىرىمەڭلار» دېدى. بۇ نېمە دېگەن ئالىيجاناپ روھ ھە! نېمە دېگەن تەسىرلىك كۆرۈنۈشلەر ھە!

ھەتتا ئۇلارنىڭ ئۆلۈپ كەتكەنلىرىمۇ (ئىنشائاللاھ شېھىد بولغانلىرىمۇ) قانچىلىغان ئۆلۈك قەلبلەرگە ھاياتلىقنىڭ ھەقىقىي مەنىسىنى، ئىززەتنىڭ نېمىلىكىنى، غەلىبىنىڭ سەۋەبىنى تونۇتۇپ قويۇپ كەتتى.

مۇشۇ دەقىقىدە خەلقىمىزمۇ شۇ تەسىرلىك كۆرۈنۈشلەرگە شاھىت بولۇۋاتقان بولۇشى كېرەك. ئەڭ ئاخىرىدا مېنىڭ پۈتكۈل شەرقىي تۈركىستان خەلقىگە يۈرىكىمدىن ئېتىلىپ چىققان خىتابىم شۇكى، ئەگەر مۇجاھىد قېرىنداشلىرىڭلار بىلەن بىر سەپتە بولۇشتىن، ئۇلار بىلەن بىر گەۋدە بولۇشتىن، ئۇلارنىڭ ئاللاھ يولىدا ئېلىپ بېرىۋاتقان جىھادىي كۈرەشلىرىگە بىۋاستە ھەسسە قوشۇشتىن، كۈچۈڭلارنى چىقىرىشتىن ئاجىز كەلگەن بولساڭلار، ھېچ بولمىسا ئۇلارنىڭ تەشۋىقاتىنى قىلىشتىن ۋە ئۇلارنىڭ ياخشى تەرىپىنى قىلىشتىن ئاجىز كەلمەڭلار! پەقەت بولمىغاندىمۇ ئۇلار توغرىلىق چىققان تۆھمەتلەرگە رەددىيە قايتۇرۇشتىن ئاجىز كەلمەيسىلەر! ھېچ بولمىغاندا ئۇلار ھەققىدە سۆكۈتتە تۇرالايسىلەر! ئۇلارنىڭ كەينىدىن بولمىغۇر سۆز - چۆچەكلەرنى تارقىتىش، ئۇلارنى ھەرخىل سۆزلەر بىلەن مەسخىرە قىلىش ۋە يۈرەكنى ئېچىشتۇرىدىغان ھەرخىل پىتنىلەرنى تارقىتىش ئارقىلىق ئۇلارنىڭ شانلىق ئوبرازىنى خۇنۈكلەشتۈرىدىغان ئىشلاردىن يىراق بولۇپ، سۆكۈتتە تۇرۇش قولۇڭلاردىن كېلىدۇ.

ئۇبەيدە ساق بولسا بىز سالامەت، ئەبۇ ئۇبەيدە ياخشى بولسا بىز ياخشى» دېيىش بولدى. بەزىلىرى «مۇھەممەد دەيف سالامەت بولسا، بىز سالامەت، بىزدىن ئەنسىرىمەڭلار» دېدى. بۇ نېمە دېگەن ئالىيجاناپ روھ ھە! نېمە دېگەن تەسىرلىك كۆرۈنۈشلەر ھە!

ھەتتا ئۇلارنىڭ ئۆلۈپ كەتكەنلىرىمۇ (ئىنشائاللاھ شېھىد بولغانلىرىمۇ) قانچىلىغان ئۆلۈك قەلبلەرگە ھاياتلىقنىڭ ھەقىقىي مەنىسىنى، ئىززەتنىڭ نېمىلىكىنى، غەلىبىنىڭ سەۋەبىنى تونۇتۇپ قويۇپ كەتتى.

مۇشۇ دەقىقىدە خەلقىمىزمۇ شۇ تەسىرلىك كۆرۈنۈشلەرگە شاھىت بولۇۋاتقان بولۇشى كېرەك. ئەڭ ئاخىرىدا مېنىڭ پۈتكۈل شەرقىي تۈركىستان خەلقىگە يۈرىكىمدىن ئېتىلىپ چىققان خىتابىم شۇكى، ئەگەر مۇجاھىد قېرىنداشلىرىڭلار بىلەن بىر سەپتە بولۇشتىن، ئۇلار بىلەن بىر گەۋدە بولۇشتىن، ئۇلارنىڭ ئاللاھ يولىدا ئېلىپ بېرىۋاتقان جىھادىي كۈرەشلىرىگە بىۋاستە ھەسسە قوشۇشتىن، كۈچۈڭلارنى چىقىرىشتىن ئاجىز كەلگەن بولساڭلار، ھېچ بولمىسا ئۇلارنىڭ تەشۋىقاتىنى قىلىشتىن ۋە ئۇلارنىڭ ياخشى تەرىپىنى قىلىشتىن ئاجىز كەلمەڭلار! پەقەت بولمىغاندىمۇ ئۇلار توغرىلىق چىققان تۆھمەتلەرگە رەددىيە قايتۇرۇشتىن ئاجىز كەلمەيسىلەر! ھېچ بولمىغاندا ئۇلار ھەققىدە سۆكۈتتە تۇرالايسىلەر! ئۇلارنىڭ كەينىدىن بولمىغۇر سۆز - چۆچەكلەرنى تارقىتىش، ئۇلارنى ھەرخىل سۆزلەر بىلەن مەسخىرە قىلىش ۋە يۈرەكنى ئېچىشتۇرىدىغان ھەرخىل پىتنىلەرنى تارقىتىش ئارقىلىق ئۇلارنىڭ شانلىق ئوبرازىنى خۇنۈكلەشتۈرىدىغان ئىشلاردىن يىراق بولۇپ، سۆكۈتتە تۇرۇش قولۇڭلاردىن كېلىدۇ.

65

ئەزىز خەلقىم! ئەگەر پات ئارىدا ھەممە نەرسە يوقايدىغان دۇنيادىن ئايرىلىپ، مەڭگۈلۈك دۇنياغا قايتىپ ھېساب بېرىدىغانلىقىڭلارنى، ئۇ يەردىكى جازا - مۇكاپاتنى ئويلىساڭلار، دىنىڭلارغا قايتىڭلار، ئۆزۈڭلارنى خارلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ ئەزىزلىككە يەتكۈزىدىغان جىھاد ئىبادىتىگە قايتىڭلار!

ئەنە شۇ ۋاقىتتا شەرقىي تۈركىستان زېمىنىدىكى مەزلۇم خەلقنىڭ قىسقىغىنە ۋاقىت ئىچىدە زالىم كاپىرنىڭ زۇلمىدىن قۇتۇلۇپ، پاك تۇپرىقىمىزنى قولىمىزغا قايتۇرۇپ ئېلىپ، ئاللاھنىڭ سۆزىنىڭ ئالىي بولغانلىقىنى ۋە شەرىئەتنىڭ ئۈستۈنلۈككە ئېرىشكەنلىكىنى كۆرەلەيمىز، ئىنشائاللاھ.

بۈگۈن بىز شەرقىي تۈركىستان خەلقى رەزىل خىتاينىڭ سۇيىقەست، ھىيلە - مىكىرلىرىنى چۈشىنىپ يەتتۇق. مەيلى بىز خالايلى ياكى خالىمايلى، خىتاي بىزگە قانلىق قىرغىنچىلىق يۈرگۈزۈۋاتىدۇ. ئۇلار ئۇيغۇر خەلقىنى ئىسلام دىنىدىنياندۇرۇپ، ئۆزىنىڭ كوممۇنىست ئېتىقادىغا ئىشەندۈرمىگۈچە ياكى پۈتۈن ئۇيغۇر خەلقىنى يوقاتمىغۇچە، رەزىل نىيەتلىرىدىن ھەرگىز يانمايدۇ ۋە خەلقكە ئېلىپ بېرىۋاتقان ۋەھشىيلەرچە قىرغىنچىلىقنى ھەرگىز توختاتمايدۇ.

بىز ھېلىمۇ كۆپ كېچىكتۇق. ئەگەر بىز زالىمنىڭ زۇلمىنى توختىتىشتا ھېچ رولى بولمىغان بارلىق سۆز - ھەرىكەتلىرىمىزنى ئاياغلاشتۇرۇپ، ئۆزىمىزنى زالىمنىڭ زۇلمىدىن قۇتۇلدۇرىدىغان جىھاد ئىبادىتىگە

ئەزىز خەلقىم! ئەگەر پات ئارىدا ھەممە نەرسە يوقايدىغان دۇنيادىن ئايرىلىپ، مەڭگۈلۈك دۇنياغا قايتىپ ھېساب بېرىدىغانلىقىڭلارنى، ئۇ يەردىكى جازا - مۇكاپاتنى ئويلىساڭلار، دىنىڭلارغا قايتىڭلار، ئۆزۈڭلارنى خارلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ ئەزىزلىككە يەتكۈزىدىغان جىھاد ئىبادىتىگە قايتىڭلار!

ئەنە شۇ ۋاقىتتا شەرقىي تۈركىستان زېمىنىدىكى مەزلۇم خەلقنىڭ قىسقىغىنە ۋاقىت ئىچىدە زالىم كاپىرنىڭ زۇلمىدىن قۇتۇلۇپ، پاك تۇپرىقىمىزنى قولىمىزغا قايتۇرۇپ ئېلىپ، ئاللاھنىڭ سۆزىنىڭ ئالىي بولغانلىقىنى ۋە شەرىئەتنىڭ ئۈستۈنلۈككە ئېرىشكەنلىكىنى كۆرەلەيمىز، ئىنشائاللاھ.

بۈگۈن بىز شەرقىي تۈركىستان خەلقى رەزىل خىتاينىڭ سۇيىقەست، ھىيلە - مىكىرلىرىنى چۈشىنىپ يەتتۇق. مەيلى بىز خالايلى ياكى خالىمايلى، خىتاي بىزگە قانلىق قىرغىنچىلىق يۈرگۈزۈۋاتىدۇ. ئۇلار ئۇيغۇر خەلقىنى ئىسلام دىنىدىن ياندۇرۇپ، ئۆزىنىڭ كوممۇنىست ئېتىقادىغا ئىشەندۈرمىگۈچە ياكى پۈتۈن ئۇيغۇر خەلقىنى يوقاتمىغۇچە، رەزىل نىيەتلىرىدىن ھەرگىز يانمايدۇ ۋە خەلقكە ئېلىپ بېرىۋاتقان ۋەھشىيلەرچە قىرغىنچىلىقنى ھەرگىز توختاتمايدۇ.

بىز ھېلىمۇ كۆپ كېچىكتۇق. ئەگەر بىز زالىمنىڭ زۇلمىنى توختىتىشتا ھېچ رولى بولمىغان بارلىق سۆز - ھەرىكەتلىرىمىزنى ئاياغلاشتۇرۇپ، ئۆزىمىزنى زالىمنىڭ زۇلمىدىن قۇتۇلدۇرىدىغان جىھاد ئىبادىتىگە

66

يۈزلەنمىسەك، زۇلۇم ئاستىدا ئىڭراشقىمۇ ھالىمۇ قالمىغان ئەزىز خەلقىمىزنى زالىمنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلدۇرىمىز دېگەن ئارزۇلىرىمىزغا يېتەلمەيمىز!

مۇجاھىد ئۇستاز ئابدۇللاھ ئەززام شۇنداق دەيدۇ: «ئەي مۇسۇلمانلار! جىھاد سىلەرنىڭ ھاياتىڭلاردۇر، جىھاد سىلەرنىڭ كۈچۈڭلاردۇر، سىلەرنىڭ كېلەچەكتىكى مەۋجۇدلۇقۇڭلار جىھادقا باغلانغان. ئاللاھنىڭ دىنى جىھادسىز، ئۇرۇشسىز، قان تۆكمەي ۋە تەنلەر پارچىلانمايمۇ غەلىبە قىلالايدۇ دەپ ئويلاپ قالغانلار خاتالاشقۇچىلاردۇر. بۇ دىنىنىڭ تەبىئىتىنى بىلەلمىگەنلەردۇر.»

مېھرىبان ئاللاھ بىزگە نىجادلىق يولىنى كۆرسىتىپ مۇنداق دەيدۇ: {ئى مۇئمىنلەر! سىلەرگە سىلەرنى قاتتىق ئازابتىن قۇتۇلدۇرىدىغان بىر تىجارەتنى كۆرسىتىپ قويايمۇ؟[10] ئاللاھقا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە (چىن) ئىمان ئېيتقايسىلەر، ئاللاھنىڭ يولىدا مېلىڭلار بىلەن، جېنىڭلار بىلەن جىھاد قىلغايسىلەر، ئەگەر بىلسەڭلار، بۇ سىلەر ئۈچۈن ياخشىدۇر[11]. (شۇنداق قىلساڭلار) ئاللاھ سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلارنى مەغفىرەت قىلىدۇ، سىلەرنى ئاستىدىن ئۆستەڭلەر ئېقىپ تۇرىدىغان جەننەتلەرگە كىرگۈزىدۇ، دائىمىي تۇرالغۇ بولغان جەننەتلەردىكى گۈزەل سارايلاردا تۇرغۇزىدۇ، بۇ چوڭ مۇۋەپپەقىيەتتۇر[12].}

يەنە ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ بايان قىلغان سەھىھ بىر ھەدىستە، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دەيدۇ: «كىم غازات قىلماي ۋە غازاتنى نىيەت قىلماي ئۆلسە مۇناپىقلىقتىن بىر سۈپەت ئۈستىدە ئۆلىدۇ»

يۈزلەنمىسەك، زۇلۇم ئاستىدا ئىڭراشقىمۇ ھالىمۇ قالمىغان ئەزىز خەلقىمىزنى زالىمنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتۇلدۇرىمىز دېگەن ئارزۇلىرىمىزغا يېتەلمەيمىز!

مۇجاھىد ئۇستاز ئابدۇللاھ ئەززام شۇنداق دەيدۇ: «ئەي مۇسۇلمانلار! جىھاد سىلەرنىڭ ھاياتىڭلاردۇر، جىھاد سىلەرنىڭ كۈچۈڭلاردۇر، سىلەرنىڭ كېلەچەكتىكى مەۋجۇدلۇقۇڭلار جىھادقا باغلانغان. ئاللاھنىڭ دىنى جىھادسىز، ئۇرۇشسىز، قان تۆكمەي ۋە تەنلەر پارچىلانمايمۇ غەلىبە قىلالايدۇ دەپ ئويلاپ قالغانلار خاتالاشقۇچىلاردۇر. بۇ دىنىنىڭ تەبىئىتىنى بىلەلمىگەنلەردۇر.»

مېھرىبان ئاللاھ بىزگە نىجادلىق يولىنى كۆرسىتىپ مۇنداق دەيدۇ: {ئى مۇئمىنلەر! سىلەرگە سىلەرنى قاتتىق ئازابتىن قۇتۇلدۇرىدىغان بىر تىجارەتنى كۆرسىتىپ قويايمۇ؟[10] ئاللاھقا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە (چىن) ئىمان ئېيتقايسىلەر، ئاللاھنىڭ يولىدا مېلىڭلار بىلەن، جېنىڭلار بىلەن جىھاد قىلغايسىلەر، ئەگەر بىلسەڭلار، بۇ سىلەر ئۈچۈن ياخشىدۇر[11]. (شۇنداق قىلساڭلار) ئاللاھ سىلەرنىڭ گۇناھلىرىڭلارنى مەغفىرەت قىلىدۇ، سىلەرنى ئاستىدىن ئۆستەڭلەر ئېقىپ تۇرىدىغان جەننەتلەرگە كىرگۈزىدۇ، دائىمىي تۇرالغۇ بولغان جەننەتلەردىكى گۈزەل سارايلاردا تۇرغۇزىدۇ، بۇ چوڭ مۇۋەپپەقىيەتتۇر[12].}

يەنە ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ بايان قىلغان سەھىھ بىر ھەدىستە، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دەيدۇ: «كىم غازات قىلماي ۋە غازاتنى نىيەت قىلماي ئۆلسە مۇناپىقلىقتىن بىر سۈپەت ئۈستىدە ئۆلىدۇ»

67

غازات قىلالايدىغان تۇرۇپ، ھاياتى ئاخىرلاشقىچە غازات قىلمىغان ۋە غازات قىلىشنى كۆڭلىگە كەلتۈرمىگەن، يەنى جىھاد قىلىش ئىرادىسىگە كەلمىگەن كىشىدە مۇناپىقلىق ئالامىتى بولىدۇ. جىھادنىڭ سىرتقى ئالامەتلىرىدىن بىرى غازات قورالىنى تەييارلاش بولۇپ، ئاللاھ تەئالا مۇنداق دېگەن: «ئەگەر ئۇلارنىڭ جىھادقا چىقىش نىيىتى بولسا، ئەلۋەتتە ئۇنىڭغا تەييارلىق قىلاتتى» [سۈرە تەۋبە 46-ئايەت].

كېلىڭلار! ھەممىمىز بىرلىكتە رەببىمىزنىڭ بۇ نىدالىرىغا قۇلاق سالايلى ھەمدە «ئاڭلىدۇق ۋە ئىتائەت قىلىمىز» دەيلى!

مانا يۇقىرىقىلار زامانىمىز ئاسمىنىدا پارلاپ، قەلبلىرىمىزگە ئۈمىد بېغىشلاۋاتقان، ئاللاھنىڭ ئاخىرقى رەھمەت پەيغەمبىرى ئارقىلىق بىزلەرگە يېتىپ كەلگەن، ئۈممەتنىڭ نىجادلىقى ئۈچۈن ئەڭ توغرا يول خەرىتىسى بولغان قۇرئاننىڭ ھەقىقىي روھىغا چاقىرىۋاتقان، كېچىنى كۈندۈزگە ئۇلاپ ئەھدىلىرىدە سادىق بولۇش ئۈچۈن تەييارلىق ئىبادىتىدە ئەمەلىي ھازىرلانغان، دۈشمەنگە قارشى ھەرقايسى تەرەپتىن قوراللانغان، ئەسكىرىي بىلىم، ئۇرۇش تاكتىكىلىرى، جەڭ پسىخولوگىيەلىرى ۋە ئۇنىڭغا ئالاقىدار ھەرقايسى ساھەلەردىكى بىلىملەرنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ ۋە ئۆگىتىپ، جىھاد كارۋىنىنىڭ يولىنى ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن تاقىتى يەتكەن مىقداردا يورۇتۇۋاتقان بىر چولپان يۇلتۇزنىڭ يۈرەك سۆزلىرى ۋە بىز بىلەلىگەن قىسقا ئەمما سادىقلىق بىلەن يۇغۇرۇلغان ھايات ھېكايىسىدۇر.

ئەڭ ئاخىرىدا، مانا بۇ پىداكار ئوغلانىمىزغا، جاسارەتلىك مۇجاھىد ۋە تەلەپچان، ھىممەتلىك ئۇستازىمىزغا، شۇنداقلا ئۇ كەبى ئاللاھنىڭ دىنىغا

غازات قىلالايدىغان تۇرۇپ، ھاياتى ئاخىرلاشقىچە غازات قىلمىغان ۋە غازات قىلىشنى كۆڭلىگە كەلتۈرمىگەن، يەنى جىھاد قىلىش ئىرادىسىگە كەلمىگەن كىشىدە مۇناپىقلىق ئالامىتى بولىدۇ. جىھادنىڭ سىرتقى ئالامەتلىرىدىن بىرى غازات قورالىنى تەييارلاش بولۇپ، ئاللاھ تەئالا مۇنداق دېگەن: «ئەگەر ئۇلارنىڭ جىھادقا چىقىش نىيىتى بولسا، ئەلۋەتتە ئۇنىڭغا تەييارلىق قىلاتتى» [سۈرە تەۋبە 46-ئايەت].

كېلىڭلار! ھەممىمىز بىرلىكتە رەببىمىزنىڭ بۇ نىدالىرىغا قۇلاق سالايلى ھەمدە «ئاڭلىدۇق ۋە ئىتائەت قىلىمىز» دەيلى!

مانا يۇقىرىقىلار زامانىمىز ئاسمىنىدا پارلاپ، قەلبلىرىمىزگە ئۈمىد بېغىشلاۋاتقان، ئاللاھنىڭ ئاخىرقى رەھمەت پەيغەمبىرى ئارقىلىق بىزلەرگە يېتىپ كەلگەن، ئۈممەتنىڭ نىجادلىقى ئۈچۈن ئەڭ توغرا يول خەرىتىسى بولغان قۇرئاننىڭ ھەقىقىي روھىغا چاقىرىۋاتقان، كېچىنى كۈندۈزگە ئۇلاپ ئەھدىلىرىدە سادىق بولۇش ئۈچۈن تەييارلىق ئىبادىتىدە ئەمەلىي ھازىرلانغان، دۈشمەنگە قارشى ھەرقايسى تەرەپتىن قوراللانغان، ئەسكىرىي بىلىم، ئۇرۇش تاكتىكىلىرى، جەڭ پسىخولوگىيەلىرى ۋە ئۇنىڭغا ئالاقىدار ھەرقايسى ساھەلەردىكى بىلىملەرنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ ۋە ئۆگىتىپ، جىھاد كارۋىنىنىڭ يولىنى ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن تاقىتى يەتكەن مىقداردا يورۇتۇۋاتقان بىر چولپان يۇلتۇزنىڭ يۈرەك سۆزلىرى ۋە بىز بىلەلىگەن قىسقا ئەمما سادىقلىق بىلەن يۇغۇرۇلغان ھايات ھېكايىسىدۇر.

ئەڭ ئاخىرىدا، مانا بۇ پىداكار ئوغلانىمىزغا، جاسارەتلىك مۇجاھىد ۋە تەلەپچان، ھىممەتلىك ئۇستازىمىزغا، شۇنداقلا ئۇ كەبى ئاللاھنىڭ دىنىغا

68

ياردەم بېرىپ، مەزلۇملارنى زالىمنىڭ زۇلمىدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن سەممىيلىك بىلەن كۈرەش قىلىۋاتقان، ئەھدىسىگە سادىق ھەر بىر رىجاللارغا، ئەرلىرىنىڭ ھىممەتلىك ياردەمچىسى، قوللىغۇچىسى بولغان پىداكار مۇجاھىدەلەرگە؛ شۇنداقلا قەيەردە، قايسى ئورۇندا بولمىسۇن ھەر قايسى ساھەلەردە ئۆز تاقەتلىرىنى ئايىماستىن، ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن سەرپ قىلىۋاتقان ھەر بىر ئوت يۈرەك مۇھاجىر، مۇھاجىرەلەرگە، جۈملىدىن ھەر بىر ئىمانلىق خەلقىمىزگە مېھرىبان ئاللاھتىن مەغفىرەت، رەھمەت ۋە ھەقىقىي مۇۋەپپەقىيەت تىلەيمەن.

ئۇلۇغ ئاللاھ تۈركىستان مۇسۇلمانلىرى ئىچىدىن بۇنىڭغا ئوخشاش بارلىقىنى ئاللاھنىڭ سۆزىنى ئالىي قىلىشقا، ئاندىن قالسا ئۈممەتنىڭ بىر شاخچىسى بولغان شەرقىي تۈركىستان مۇسۇلمانلىرىنىڭ قۇللۇقتىن قۇتۇلۇشىغا سەرپ قىلىۋاتقان مۇشۇ ئەزىز قېرىنداشلىرىمىزغا ئوخشاش ھەقىقى ئەركەكلەرنى كۆپلەپ چىقىرىپ بەرگەي. پات يېقىندا تۈركىستاننىڭ كېچىلىرى سانسىز پارلاق يۇلتۇزلارنىڭ نۇرى بىلەن بۇرۇنقىدىنمۇ گۈزەل بېزەلگەي! امين.

ياردەم بېرىپ، مەزلۇملارنى زالىمنىڭ زۇلمىدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن سەممىيلىك بىلەن كۈرەش قىلىۋاتقان، ئەھدىسىگە سادىق ھەر بىر رىجاللارغا، ئەرلىرىنىڭ ھىممەتلىك ياردەمچىسى، قوللىغۇچىسى بولغان پىداكار مۇجاھىدەلەرگە؛ شۇنداقلا قەيەردە، قايسى ئورۇندا بولمىسۇن ھەر قايسى ساھەلەردە ئۆز تاقەتلىرىنى ئايىماستىن، ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن سەرپ قىلىۋاتقان ھەر بىر ئوت يۈرەك مۇھاجىر، مۇھاجىرەلەرگە، جۈملىدىن ھەر بىر ئىمانلىق خەلقىمىزگە مېھرىبان ئاللاھتىن مەغفىرەت، رەھمەت ۋە ھەقىقىي مۇۋەپپەقىيەت تىلەيمەن.

ئۇلۇغ ئاللاھ تۈركىستان مۇسۇلمانلىرى ئىچىدىن بۇنىڭغا ئوخشاش بارلىقىنى ئاللاھنىڭ سۆزىنى ئالىي قىلىشقا، ئاندىن قالسا ئۈممەتنىڭ بىر شاخچىسى بولغان شەرقىي تۈركىستان مۇسۇلمانلىرىنىڭ قۇللۇقتىن قۇتۇلۇشىغا سەرپ قىلىۋاتقان مۇشۇ ئەزىز قېرىنداشلىرىمىزغا ئوخشاش ھەقىقى ئەركەكلەرنى كۆپلەپ چىقىرىپ بەرگەي. پات يېقىندا تۈركىستاننىڭ كېچىلىرى سانسىز پارلاق يۇلتۇزلارنىڭ نۇرى بىلەن بۇرۇنقىدىنمۇ گۈزەل بېزەلگەي! امين.

69

ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە: {ھەممىڭلار ئاللاھنىڭ ئارغامچىسىغا (يەنى ئاللاھنىڭ دىنىغا) مەھكەم يېپىشىڭلار، ئايرىلماڭلار} دېدى.

بۇ ئايەتنى ئىسلام ئالىملىرى «ئاللاھنىڭ ئارغامچىسىغا مەھكەم يېپىشىدىغان قېرىنداشلىق بولۇپ، ئاللاھ تەئالا ئۇ نېمەتنى، بۇ نېمەتكە لايىق بولغان مۇسۇلمان جامائىتىگە ئاتا قىلىدۇ. ئۇ نېمەتنى ئاللاھ تەئالا بەندىلىرىدىن ياخشى كۆرگەن كىشىلەرگە دائىم ئىنئام قىلىپ بېرىدۇ. ئىسلام ۋە تەقۋالىق ئارقىلىق چاقناپ تۇرىدىغان بۇ قېرىنداشلىقنىڭ ئاساسى ئاللاھنىڭ ئارغامچىسىغا مەھكەم يېپىشىش، يەنى ئاللاھنىڭ ئەھدىسىگە ۋە ئاللاھنىڭ كۆرسەتمىلىرىگە ۋە دىنىغا مەھكەم يېپىشىش» دەپ تەپسىرلىگەن.

بىز شەرقىي تۈركىستانلىق مۇسۇلمانلار ئىزىز ۋەتىنىمىزدە، ئاللاھ تەئالانىڭ بۇ چاقىرىقىغا ئاۋاز قوشۇشتىن تولىمۇ ئاجىز كەلگەن ئىدۇق. ئاللاھ تەئالانىڭ بۇ نىداسىغا ئاشكارا ئەمەل قىلالماستىن يوشۇرۇن، مەخپىي، ئېھتىيات قىلغان ھالەتتە ئەمەل قىلغان بولساقمۇ، رەزىل جاسۇسلار تەرىپىدىن ئاشكارىلىنىپ نۇرغۇنلىغان تالاپەتلەرگە ئۇچرىغان ئىدۇق. تەقۋا، جاسارەتلىك، ئاق كۆڭۈل، غېرىب بولغان، ئىسلامى ئۈچۈن كېچە -كۈندۈز غەم -ئەندىشە قىلىپ، دىنىغا ئۆزىنى ئاتاپ، پىداكارلىق بىلەن خىزمەت قىلغان ئۇستازلىرىمىزنىڭ دەۋەتلىرى ۋە نەسىھەتلىرى، تەۋسىيەلىرى ئارقىلىق، زور نىشان -مەقسەت بىلەن، ئانا ۋەتىمىز شەرقىي

ئاللاھنىڭ ئارغامچىسىغا بىرلىكتە ئېسىلايلى!

ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە: {ھەممىڭلار ئاللاھنىڭ ئارغامچىسىغا (يەنى ئاللاھنىڭ دىنىغا) مەھكەم يېپىشىڭلار، ئايرىلماڭلار} دېدى.

بۇ ئايەتنى ئىسلام ئالىملىرى «ئاللاھنىڭ ئارغامچىسىغا مەھكەم يېپىشىدىغان قېرىنداشلىق بولۇپ، ئاللاھ تەئالا ئۇ نېمەتنى، بۇ نېمەتكە لايىق بولغان مۇسۇلمان جامائىتىگە ئاتا قىلىدۇ. ئۇ نېمەتنى ئاللاھ تەئالا بەندىلىرىدىن ياخشى كۆرگەن كىشىلەرگە دائىم ئىنئام قىلىپ بېرىدۇ. ئىسلام ۋە تەقۋالىق ئارقىلىق چاقناپ تۇرىدىغان بۇ قېرىنداشلىقنىڭ ئاساسى ئاللاھنىڭ ئارغامچىسىغا مەھكەم يېپىشىش، يەنى ئاللاھنىڭ ئەھدىسىگە ۋە ئاللاھنىڭ كۆرسەتمىلىرىگە ۋە دىنىغا مەھكەم يېپىشىش» دەپ تەپسىرلىگەن.

بىز شەرقىي تۈركىستانلىق مۇسۇلمانلار ئىزىز ۋەتىنىمىزدە، ئاللاھ تەئالانىڭ بۇ چاقىرىقىغا ئاۋاز قوشۇشتىن تولىمۇ ئاجىز كەلگەن ئىدۇق. ئاللاھ تەئالانىڭ بۇ نىداسىغا ئاشكارا ئەمەل قىلالماستىن يوشۇرۇن، مەخپىي، ئېھتىيات قىلغان ھالەتتە ئەمەل قىلغان بولساقمۇ، رەزىل جاسۇسلار تەرىپىدىن ئاشكارىلىنىپ نۇرغۇنلىغان تالاپەتلەرگە ئۇچرىغان ئىدۇق. تەقۋا، جاسارەتلىك، ئاق كۆڭۈل، غېرىب بولغان، ئىسلامى ئۈچۈن كېچە -كۈندۈز غەم -ئەندىشە قىلىپ، دىنىغا ئۆزىنى ئاتاپ، پىداكارلىق بىلەن خىزمەت قىلغان ئۇستازلىرىمىزنىڭ دەۋەتلىرى ۋە نەسىھەتلىرى، تەۋسىيەلىرى ئارقىلىق، زور نىشان -مەقسەت بىلەن، ئانا ۋەتىمىز شەرقىي

70

تۈركىستاننى ۋە شۇ كاپىرلارنىڭ نىجىس تاپانلىرى ئاستىدا بۇلغانغان ئەزىز، سۆيۈملۈك يۇرتلىرىمىزدا، بىر كۆزىدىن ياش، بىر كۆزىدىن قان ئېقىتىپ تۇرۇپ، يۈرەك پارىسى بولغان بىزلەرنى مىڭ جاپالاردا ھىجرەتكە يولغا سالغان غەمگۇزارلىرىمىز ئاتا - ئانىلىرىمىزنى، تاتلىققىنە ئوماق كۈلكىلىرى بىلەن قەلبلىرىمىزگە خۇرسەنلىك ئېلىپ كېلىدىغان، غەم - قايغۇلىرىمىزنىڭ قاياقلارغىدۇر كېتىشىگە سەۋەبچى بولىدىغان غۇنچىلىرىمىزنى، خۇشاللىقىمىز ۋە خاپىلىقلىرىمىزگە تەڭ جۆرە بولىدىغان سەممىي دوستلىرىمىزنى قالدۇرۇپ، ئاللاھنىڭ ياردىمى ۋە پەزلى بىلەن ئىنسانلارنىڭ تەسەۋۋۇرىدىن ھالقىغان دەرىجىدە قىيىن ۋە مۇشكۈل بولغان ئۇزۇن سەپەرنى پاسپورتسىز بېسىپ چىقتۇق.

بىزنىڭ بىردىنبىر مەقسەت - نىشانىمىز رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ۋە ساھابىلىرىنىڭ ئەقىدىسى بويىچە، ئۇلار ماڭغان يوللاردا قېيىپ كەتمەستىن مېڭىش ئىدى. بۇ سەپەرنى ئىخلاس بىلەن باسقانلىرىمىز، ئارزۇ قىلغان نىشانلىرىمىزغا يېتىپ، ئۆزىمىز ئۈمىد قىلغان ئىسلامىي جامائەت بولۇپ شەكىللەندۇق. ئىسلامىي جامائەت بولۇپ شەكىللىنىش، قۇرئان - ھەدىسنىڭ تەلەپ - تەقەززاسى بولۇپ، غايىسى قاراڭغۇ - زۇلمەت ئاستىدا، دىنىدىن ۋاز كېچىشكە مەجبۇرلىنىۋاتقان مەزلۇم خەلقنى ئىسلامنىڭ نۇرى ۋە ئادالىتىگە ئېلىپ چىقىشتىن ئىبارەتتۇر.

ئاللاھ تەئالا بۇ توغرىسىدا ئەزىز كىتابى قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ:
{روشەن دەلىللەر كەلگەندىن كېيىن ئايرىلىپ كېتىشكەن ۋە ئىختىلاپ

تۈركىستاننى ۋە شۇ كاپىرلارنىڭ نىجىس تاپانلىرى ئاستىدا بۇلغانغان ئەزىز، سۆيۈملۈك يۇرتلىرىمىزدا، بىر كۆزىدىن ياش، بىر كۆزىدىن قان ئېقىتىپ تۇرۇپ، يۈرەك پارىسى بولغان بىزلەرنى مىڭ جاپالاردا ھىجرەتكە يولغا سالغان غەمگۇزارلىرىمىز ئاتا - ئانىلىرىمىزنى، تاتلىققىنە ئوماق كۈلكىلىرى بىلەن قەلبلىرىمىزگە خۇرسەنلىك ئېلىپ كېلىدىغان، غەم - قايغۇلىرىمىزنىڭ قاياقلارغىدۇر كېتىشىگە سەۋەبچى بولىدىغان غۇنچىلىرىمىزنى، خۇشاللىقىمىز ۋە خاپىلىقلىرىمىزگە تەڭ جۆرە بولىدىغان سەممىي دوستلىرىمىزنى قالدۇرۇپ، ئاللاھنىڭ ياردىمى ۋە پەزلى بىلەن ئىنسانلارنىڭ تەسەۋۋۇرىدىن ھالقىغان دەرىجىدە قىيىن ۋە مۇشكۈل بولغان ئۇزۇن سەپەرنى پاسپورتسىز بېسىپ چىقتۇق.

بىزنىڭ بىردىنبىر مەقسەت - نىشانىمىز رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ۋە ساھابىلىرىنىڭ ئەقىدىسى بويىچە، ئۇلار ماڭغان يوللاردا قېيىپ كەتمەستىن مېڭىش ئىدى. بۇ سەپەرنى ئىخلاس بىلەن باسقانلىرىمىز، ئارزۇ قىلغان نىشانلىرىمىزغا يېتىپ، ئۆزىمىز ئۈمىد قىلغان ئىسلامىي جامائەت بولۇپ شەكىللەندۇق. ئىسلامىي جامائەت بولۇپ شەكىللىنىش، قۇرئان - ھەدىسنىڭ تەلەپ - تەقەززاسى بولۇپ، غايىسى قاراڭغۇ - زۇلمەت ئاستىدا، دىنىدىن ۋاز كېچىشكە مەجبۇرلىنىۋاتقان مەزلۇم خەلقنى ئىسلامنىڭ نۇرى ۋە ئادالىتىگە ئېلىپ چىقىشتىن ئىبارەتتۇر.

ئاللاھ تەئالا بۇ توغرىسىدا ئەزىز كىتابى قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ:
{روشەن دەلىللەر كەلگەندىن كېيىن ئايرىلىپ كېتىشكەن ۋە ئىختىلاپ

71

قىلىشقان كىشىلەر (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار)دەك بولماڭلار، ئەنە شۇلار چوڭ ئازابقا دۇچار بولىدۇ.}

بىز ئاللاھ تەئالانىڭ پەزلى - رەھمىتى بىلەن، شام دىيارى ۋە خۇراسان تاغلىرىدا، شەرقىي تۈركىستاننىڭ ھەرقايسى ۋىلايەت - رايونلىرىدىن كەلگەن ھەر مىللەت مۇھاجىرلىرىدىن تەركىب تاپقان، ئەھلى سۈننەت ۋەلجامائەنىڭ توغرا ئەقىدىسى ئاساسىدا بىر جامائەت بولۇپ شەكىللەندۇق. تەۋھىد ئاساسى ئۈستىگە قۇرۇلغان بۇ جامائەت يىللاردىن بېرى بىرلىك - ئىتتىپاقلىق بىلەن ئۆزئارا بىر - بىرىنى ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن دوست تۇتۇش ۋە ئۆزئارا ھەمكارلىشىش، يار - يۆلەك بولۇش، بىر - بىرىنى قوللاش، ئۆزلىرىنىڭ مەنپەئەتىدىن قېرىنداشلىرىنىڭ مەنپەئەتىنى ئۈستۈن بىلىش، جاپا - مۇشەققەتلەرگە سەبىر قىلىش، ئاللاھقا بەرگەن ئەھدىسىگە ۋاپا قىلىش ۋە ئاللاھ تەئالانىڭ كۆرسەتمىلىرى بويىچە مېڭىش بىلەن بىرگە، ئاللاھ تەئالانىڭ سۆزلىرىنى يەر يۈزىدە ئۈستۈن قىلىش، ئۇلۇغ دەستۇرىمىز بولغان قۇرئاننى يەر يۈزىدە قانۇن قىلىشتىن ئىبارەت مەقسەت - نىشانلار بويىچە مېڭىش جەريانىدا، نۇرغۇنلىغان شېھىدلەرنىڭ قانلىرى تۆكۈلۈش بەدىلىگە، كۆپلىگەن نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. چۈنكى، بۇ تەۋھىد ئاساسىدا، توغرا ئەقىدە بىلەن جامائەت بولۇپ قۇرۇلغاننىڭ مۇشۇ دۇنيادىكى نەتىجىسىدۇر.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن:

«مَا مِنْ ثَلَاثَةٍ فِي قَرْيَةٍ وَلَا بَدْوٍ لَا تُقَامُ فِيهِمُ الصَّلَاةُ إِلَّا قَدِ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَعَلَيْكَ بِالْجَمَاعَةِ فَإِنَّمَا يَأْكُلُ الذِّئْبُ الْقَاصِيَةَ»

قىلىشقان كىشىلەر (يەنى يەھۇدىيلار ۋە ناسارالار)دەك بولماڭلار، ئەنە شۇلار چوڭ ئازابقا دۇچار بولىدۇ.}

بىز ئاللاھ تەئالانىڭ پەزلى - رەھمىتى بىلەن، شام دىيارى ۋە خۇراسان تاغلىرىدا، شەرقىي تۈركىستاننىڭ ھەرقايسى ۋىلايەت - رايونلىرىدىن كەلگەن ھەر مىللەت مۇھاجىرلىرىدىن تەركىب تاپقان، ئەھلى سۈننەت ۋەلجامائەنىڭ توغرا ئەقىدىسى ئاساسىدا بىر جامائەت بولۇپ شەكىللەندۇق. تەۋھىد ئاساسى ئۈستىگە قۇرۇلغان بۇ جامائەت يىللاردىن بېرى بىرلىك - ئىتتىپاقلىق بىلەن ئۆزئارا بىر - بىرىنى ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن دوست تۇتۇش ۋە ئۆزئارا ھەمكارلىشىش، يار - يۆلەك بولۇش، بىر - بىرىنى قوللاش، ئۆزلىرىنىڭ مەنپەئەتىدىن قېرىنداشلىرىنىڭ مەنپەئەتىنى ئۈستۈن بىلىش، جاپا - مۇشەققەتلەرگە سەبىر قىلىش، ئاللاھقا بەرگەن ئەھدىسىگە ۋاپا قىلىش ۋە ئاللاھ تەئالانىڭ كۆرسەتمىلىرى بويىچە مېڭىش بىلەن بىرگە، ئاللاھ تەئالانىڭ سۆزلىرىنى يەر يۈزىدە ئۈستۈن قىلىش، ئۇلۇغ دەستۇرىمىز بولغان قۇرئاننى يەر يۈزىدە قانۇن قىلىشتىن ئىبارەت مەقسەت - نىشانلار بويىچە مېڭىش جەريانىدا، نۇرغۇنلىغان شېھىدلەرنىڭ قانلىرى تۆكۈلۈش بەدىلىگە، كۆپلىگەن نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. چۈنكى، بۇ تەۋھىد ئاساسىدا، توغرا ئەقىدە بىلەن جامائەت بولۇپ قۇرۇلغاننىڭ مۇشۇ دۇنيادىكى نەتىجىسىدۇر.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن:

«مَا مِنْ ثَلَاثَةٍ فِي قَرْيَةٍ وَلَا بَدْوٍ لَا تُقَامُ فِيهِمُ الصَّلَاةُ إِلَّا قَدِ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَعَلَيْكَ بِالْجَمَاعَةِ فَإِنَّمَا يَأْكُلُ الذِّئْبُ الْقَاصِيَةَ»

72

«قانداق بىر يېزىدا ياكى سەھرادا ئۈچ كىشى بار بولۇپ، ئۇلار نامازنى جامائەت بولۇپ ئوقۇمىسا، شەيتان ئۇلارغا ئىگە بولۇۋالىدۇ. جامائەتكە چىڭ ئېسىلىڭلار. ھەقىقەتەن توپتىن ئايرىلغاننى بۆرە يەيدۇ.» [مىشكات 1067 - ھەدىس، ھەسەن]

ئۇلۇغ ساھابە ئابدۇللاھ ئىبنى مەسئۇد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ: «جامائەت دېگەن ھەقكە ئۇيغۇنلاشقانلاردۇر، گەرچە يالغۇز بولساڭمۇ» دېگەن.

يۇقىرىدا، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ۋە ساھابىنىڭ كۆزدە تۇتقىنى ئەھلى سۈننەت ۋەلجامائە بولۇپ، ئۇلار رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ۋە ساھابە كىراملارنىڭ سۈننەتلىرىنى چىڭ تۇتقانلار، ئەقىدە، سۆز ۋە ئەمەلدە شۇلارنىڭ يولىدا مېڭىپ مۇستەھكەم تۇرغانلار ۋە بىدئەتتىن ساقلانغانلاردۇر.

«شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى»نىڭ جامائەت قۇرۇلمىلىرى قۇرئان - سۈننەتنىڭ تەقەززاسى بويىچە قۇرۇلغانلىقى ئۈچۈن، يىللاردىن بۇيان نۇرغۇنلىغان جەبىر - جاپالار ۋە بوران - چاپقۇنلاردىمۇ، بوشىشىپ، ئاجىزلاپ ياكى تېڭىرقاپ قالماستىن، روھىي چۈشكۈنلۈك دېڭىزىغا غەرق بولماستىن، ئاللاھ تەئالانىڭ ياردىمى بىلەن خىتاينىڭ ھەرخىل ھىيلە - نەيرەڭلىرىگە ئالدىنىپ قالماستىن، مۇستەھكەم ھالەتتە سەپىرىنى داۋاملاشتۇرماقتا.

شەيخ ئابدۇلئەزىز تەرىيفى مۇنداق دەيدۇ: «بىرلىشىش تەۋھىد ئاساسىدا بولىدۇ. ھەرقانداق ئۇممەت ئۆز ئەقىدىۋى پىرىنسىپلىرى ئاساسىدا بىرلەشمىسە، تارماق - شاخچە مەسىلە ئاساسىدا ھەرگىز بىرلىشەلمەيدۇ.

«قانداق بىر يېزىدا ياكى سەھرادا ئۈچ كىشى بار بولۇپ، ئۇلار نامازنى جامائەت بولۇپ ئوقۇمىسا، شەيتان ئۇلارغا ئىگە بولۇۋالىدۇ. جامائەتكە چىڭ ئېسىلىڭلار. ھەقىقەتەن توپتىن ئايرىلغاننى بۆرە يەيدۇ.» [مىشكات 1067 - ھەدىس، ھەسەن]

ئۇلۇغ ساھابە ئابدۇللاھ ئىبنى مەسئۇد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ: «جامائەت دېگەن ھەقكە ئۇيغۇنلاشقانلاردۇر، گەرچە يالغۇز بولساڭمۇ» دېگەن.

يۇقىرىدا، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ۋە ساھابىنىڭ كۆزدە تۇتقىنى ئەھلى سۈننەت ۋەلجامائە بولۇپ، ئۇلار رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ۋە ساھابە كىراملارنىڭ سۈننەتلىرىنى چىڭ تۇتقانلار، ئەقىدە، سۆز ۋە ئەمەلدە شۇلارنىڭ يولىدا مېڭىپ مۇستەھكەم تۇرغانلار ۋە بىدئەتتىن ساقلانغانلاردۇر.

«شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى»نىڭ جامائەت قۇرۇلمىلىرى قۇرئان - سۈننەتنىڭ تەقەززاسى بويىچە قۇرۇلغانلىقى ئۈچۈن، يىللاردىن بۇيان نۇرغۇنلىغان جەبىر - جاپالار ۋە بوران - چاپقۇنلاردىمۇ، بوشىشىپ، ئاجىزلاپ ياكى تېڭىرقاپ قالماستىن، روھىي چۈشكۈنلۈك دېڭىزىغا غەرق بولماستىن، ئاللاھ تەئالانىڭ ياردىمى بىلەن خىتاينىڭ ھەرخىل ھىيلە - نەيرەڭلىرىگە ئالدىنىپ قالماستىن، مۇستەھكەم ھالەتتە سەپىرىنى داۋاملاشتۇرماقتا.

شەيخ ئابدۇلئەزىز تەرىيفى مۇنداق دەيدۇ: «بىرلىشىش تەۋھىد ئاساسىدا بولىدۇ. ھەرقانداق ئۇممەت ئۆز ئەقىدىۋى پىرىنسىپلىرى ئاساسىدا بىرلەشمىسە، تارماق - شاخچە مەسىلە ئاساسىدا ھەرگىز بىرلىشەلمەيدۇ.

73

ئىسلام ئۈممىتىمۇ ئەگەر تەۋھىد ئۈستىدە بىرلەشمىسە، مۇسۇلمانچىلىق دەۋاسى ئۈستىدە ھەرگىز بىرلىشەلمەيدۇ.»

بىز شەرقىي تۈركىستانلىق مۇسۇلمانلار ئىسلام دىنىمىزنى غېرىبلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ، يەريۈزىگە ھۆكۈمران قىلىش ئۈچۈن ھەمدە ۋەتەننىڭ كەلگۈسى تەقدىرى ۋە ئىستىقبالى ئۈچۈن، نادانلىق قۇچىقىدا ئىڭراۋاتقان تارىم ۋە تەڭرىتاغ ۋادىلىرى، ئۈنسىز ئېقىۋاتقان ئىلى - زەرەپشان دەريالىرىنى ئېغىر كۈلپەتتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن، ئاللاھ تەئالا بىزلەرگە نىجادلىققا ئېرىشىشنىڭ ئەڭگۈشتىرى سۈپىتىدە ئاتا قىلغان بۇ جامائەتتىن ئىبارەت كاتتا نېمەتنى، جامائەت ئىچىدىكى ۋە سىرتىدىكى بارلىق شەرقىي تۈركىستانلىق خەلق قەدىرلىشىمىز، ئاسرىشىمىز، قوغدىشىمىز كېرەك ئىدى. تولىمۇ ئەپسۇس! بىز بۇ كاتتا نېمەتنى ھەققى رەۋىشتە قەدىرلىيەلمىدۇق.

ئىلگىرىكى تەجرىبە - ساۋاقنى يەكۈنلىمىگەن خەلقنىڭ ئاقىۋىتى مەھكۇملۇق بولىدۇ. تارىخ بەتلىرىگە قارايدىغان بولساق، ئاللاھ بەرگەن نېمەتنىڭ قەدرىگە يەتمىگەن خەلقلەردىن، نېمەتنىڭ تارتىلىپ، مەغلۇبىيەتكە ئۇچرىغانلىقىدىن ئىبارەت ئېچىنىشلىق ئەھۋاللارنى كۆرىمىز. ھاياتلىق تارىلىرى ئۈزۈلۈپ، مۇلايىم ئاۋازلىرىنى چىقىرالمايۋاتقان، دەسسىلىپ، چەيلىنىپ خۇشپۇراقلىرىنى يوقاتقان، ئىنسانىي قىممىتى دەپسەندە قىلىنغان ناتىۋانلارغا ئېپار كەبى خۇشپۇراقلىرىمىزنى چېچىش ئۈچۈن ۋە قاراڭغۇ زۇلمەتتە قەيەرگە بېرىشنى ۋە نېمە قىلىشنى بىلەلمەي گاڭگىراپ قالغان مېھرىبان ئاتا - ئانىمىز، بەرنا دىلبەرلىرىمىز، زىبا غۇنچىلىرىمىز، سەركە يىگىتلىرىمىزنىڭ يوللىرىنى يورۇتۇپ بېرىدىغان

ئىسلام ئۈممىتىمۇ ئەگەر تەۋھىد ئۈستىدە بىرلەشمىسە، مۇسۇلمانچىلىق دەۋاسى ئۈستىدە ھەرگىز بىرلىشەلمەيدۇ.»

بىز شەرقىي تۈركىستانلىق مۇسۇلمانلار ئىسلام دىنىمىزنى غېرىبلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ، يەريۈزىگە ھۆكۈمران قىلىش ئۈچۈن ھەمدە ۋەتەننىڭ كەلگۈسى تەقدىرى ۋە ئىستىقبالى ئۈچۈن، نادانلىق قۇچىقىدا ئىڭراۋاتقان تارىم ۋە تەڭرىتاغ ۋادىلىرى، ئۈنسىز ئېقىۋاتقان ئىلى - زەرەپشان دەريالىرىنى ئېغىر كۈلپەتتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن، ئاللاھ تەئالا بىزلەرگە نىجادلىققا ئېرىشىشنىڭ ئەڭگۈشتىرى سۈپىتىدە ئاتا قىلغان بۇ جامائەتتىن ئىبارەت كاتتا نېمەتنى، جامائەت ئىچىدىكى ۋە سىرتىدىكى بارلىق شەرقىي تۈركىستانلىق خەلق قەدىرلىشىمىز، ئاسرىشىمىز، قوغدىشىمىز كېرەك ئىدى. تولىمۇ ئەپسۇس! بىز بۇ كاتتا نېمەتنى ھەققى رەۋىشتە قەدىرلىيەلمىدۇق.

ئىلگىرىكى تەجرىبە - ساۋاقنى يەكۈنلىمىگەن خەلقنىڭ ئاقىۋىتى مەھكۇملۇق بولىدۇ. تارىخ بەتلىرىگە قارايدىغان بولساق، ئاللاھ بەرگەن نېمەتنىڭ قەدرىگە يەتمىگەن خەلقلەردىن، نېمەتنىڭ تارتىلىپ، مەغلۇبىيەتكە ئۇچرىغانلىقىدىن ئىبارەت ئېچىنىشلىق ئەھۋاللارنى كۆرىمىز. ھاياتلىق تارىلىرى ئۈزۈلۈپ، مۇلايىم ئاۋازلىرىنى چىقىرالمايۋاتقان، دەسسىلىپ، چەيلىنىپ خۇشپۇراقلىرىنى يوقاتقان، ئىنسانىي قىممىتى دەپسەندە قىلىنغان ناتىۋانلارغا ئېپار كەبى خۇشپۇراقلىرىمىزنى چېچىش ئۈچۈن ۋە قاراڭغۇ زۇلمەتتە قەيەرگە بېرىشنى ۋە نېمە قىلىشنى بىلەلمەي گاڭگىراپ قالغان مېھرىبان ئاتا - ئانىمىز، بەرنا دىلبەرلىرىمىز، زىبا غۇنچىلىرىمىز، سەركە يىگىتلىرىمىزنىڭ يوللىرىنى يورۇتۇپ بېرىدىغان

74

چاقناپ تۇرغان يۇلتۇز بولايلى! ئەنە شۇ ۋاقىتتا رەببىمىزنىڭ نۇسرىتى بىز تەسەۋۋۇر قىلمىغان بىر ھالەتتە يېتىپ كېلىدۇ. بۇنىڭغا ئۆتكەندىكى ئىسلام تارىخى سەھىپىلىرىدىكى قەلبلەرنى زىلزىلىگە سالىدىغان تەسىرلىك تارىخىي ۋەقەلىكلەر دەلىلدۇر.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «سىلەردىن مېنىڭدىن كېيىن ياشىغان كىشى كۆپلىگەن ئىختىلاپلارنى كۆرىدۇ؛ سىلەر مېنىڭ يولۇمنى ۋە راشىد خەلىپىلەرنىڭ يولىنى چىڭ تۇتۇڭلار» دېگەن.

شۇڭا، بىز شەرقىي تۈركىستانلىق مۇسۇلمانلار قۇرئان ۋە ھەدىسكە قايتايلى! رېئاللىقىمىزنى ئېتىراپ قىلايلى! رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قىيامەت كۈنىگىچە ياردەمگە ۋە غەلىبىگە ئېرىشكەن ھالەتتە داۋاملىشىدۇ دەپ سۈپەتلەۋاتقان، تەۋھىد ئۈستىگە بەرپا بولغان ئەھلى سۈننەت ۋەلجامائە جامائىتى ئالدىمىزدا تۇرۇپتۇ! شەيخۇل ئىسلام ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھ: «غەلىبىگە ئېرىشكۈچى جامائەت شام زېمىنىدا بولىدۇ» دېگەن.

چاقناپ تۇرغان يۇلتۇز بولايلى! ئەنە شۇ ۋاقىتتا رەببىمىزنىڭ نۇسرىتى بىز تەسەۋۋۇر قىلمىغان بىر ھالەتتە يېتىپ كېلىدۇ. بۇنىڭغا ئۆتكەندىكى ئىسلام تارىخى سەھىپىلىرىدىكى قەلبلەرنى زىلزىلىگە سالىدىغان تەسىرلىك تارىخىي ۋەقەلىكلەر دەلىلدۇر.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «سىلەردىن مېنىڭدىن كېيىن ياشىغان كىشى كۆپلىگەن ئىختىلاپلارنى كۆرىدۇ؛ سىلەر مېنىڭ يولۇمنى ۋە راشىد خەلىپىلەرنىڭ يولىنى چىڭ تۇتۇڭلار» دېگەن.

شۇڭا، بىز شەرقىي تۈركىستانلىق مۇسۇلمانلار قۇرئان ۋە ھەدىسكە قايتايلى! رېئاللىقىمىزنى ئېتىراپ قىلايلى! رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قىيامەت كۈنىگىچە ياردەمگە ۋە غەلىبىگە ئېرىشكەن ھالەتتە داۋاملىشىدۇ دەپ سۈپەتلەۋاتقان، تەۋھىد ئۈستىگە بەرپا بولغان ئەھلى سۈننەت ۋەلجامائە جامائىتى ئالدىمىزدا تۇرۇپتۇ! شەيخۇل ئىسلام ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھ: «غەلىبىگە ئېرىشكۈچى جامائەت شام زېمىنىدا بولىدۇ» دېگەن.

ئەزىز قېرىندىشىم! رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بىلەن جەننەتتە بىرگە تۇرۇشنى خالامسىز؟ ئاللاھ تەئالا ۋە پەيغەمبىرىمىز صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئۈچۈن سۆيۈملۈك بولغان، قۇرئان ۋە ھەدىسلەردە تەكرار تەكىتلەنگەن، سىزنىڭ جەننەتكە كىرىشىڭىزگە ۋەسىلە بولىدىغان بۇ ياخشى ئەمەلگە نائىل بولدىڭىزمۇ؟ ئەگەر شۇنداق بولسا، سىز ھەقىقەتەن بەختلىك ئىكەنسىز.

ئائىلىڭىزدىكى يېتىم ئوغۇل ۋە يېتىم قىزلار، تەۋھىدنى ئالىي قىلىش ئۈچۈن، ئۆزىنى ئاللاھقا ئاتىغان، شۇ سەۋەبتىن كاپىرلارنىڭ تۈرمىلىرىدە ئېغىر ئازاب تارتىۋاتقان، قېرىندىشىڭىزنىڭ يۈرەك پارىسى، جېنى ۋە مېلى بىلەن ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلىپ، شېھىد بولغان قېرىندىشىڭىزنىڭ يۈرەك پارىسىدۇر... سىز ئۇ يېتىم بىلەن بىرەر قېتىم بىر داستىخاندا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا نەسىھەت قىلىپ باقتىڭىزمۇ؟ بىرەر قېتىم پېشانىسىگە مېھرىڭىز بىلەن سۆيۈپ باقتىڭىزمۇ؟ بىرەر قېتىم بېشىنى سىلاپ تۇرۇپ ئاتىلىق ياكى ئانىلىق مېھرىنى ھېس قىلدۇرۇپ باقتىڭىزمۇ؟ بىرەر قېتىم ئۇلارنى رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دەك ئوينىتىپ باقتىڭىزمۇ؟ بىرەر قېتىم چاچلىرىنى ئۆز قولىڭىز بىلەن تاراپ قويدىڭىزمۇ؟ بىرەر قېتىم ئوقۇش ئەھۋالىنى سوراپ باقتىڭىزمۇ؟ ئۆزىڭىزنىڭ بالىلىرىنى قۇچىقىڭىزغا ئېلىپ ئەركىلەتكەندە، ئۇنىمۇ چاقىرىپ ئەركىلىتىپ باقتىڭىزمۇ؟ ئاچچىقىڭىزنى كەلتۈرگەندە ۋارقىراپ ياكى ئۇرۇپ كەتمەستىن، سەبىرچانلىق بىلەن

يېتىمغا كۆڭۈل بۆلۈڭ

ئەزىز قېرىندىشىم! رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بىلەن جەننەتتە بىرگە تۇرۇشنى خالامسىز؟ ئاللاھ تەئالا ۋە پەيغەمبىرىمىز صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئۈچۈن سۆيۈملۈك بولغان، قۇرئان ۋە ھەدىسلەردە تەكرار تەكىتلەنگەن، سىزنىڭ جەننەتكە كىرىشىڭىزگە ۋەسىلە بولىدىغان بۇ ياخشى ئەمەلگە نائىل بولدىڭىزمۇ؟ ئەگەر شۇنداق بولسا، سىز ھەقىقەتەن بەختلىك ئىكەنسىز.

ئائىلىڭىزدىكى يېتىم ئوغۇل ۋە يېتىم قىزلار، تەۋھىدنى ئالىي قىلىش ئۈچۈن، ئۆزىنى ئاللاھقا ئاتىغان، شۇ سەۋەبتىن كاپىرلارنىڭ تۈرمىلىرىدە ئېغىر ئازاب تارتىۋاتقان، قېرىندىشىڭىزنىڭ يۈرەك پارىسى، جېنى ۋە مېلى بىلەن ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلىپ، شېھىد بولغان قېرىندىشىڭىزنىڭ يۈرەك پارىسىدۇر... سىز ئۇ يېتىم بىلەن بىرەر قېتىم بىر داستىخاندا ئولتۇرۇپ، ئۇنىڭغا نەسىھەت قىلىپ باقتىڭىزمۇ؟ بىرەر قېتىم پېشانىسىگە مېھرىڭىز بىلەن سۆيۈپ باقتىڭىزمۇ؟ بىرەر قېتىم بېشىنى سىلاپ تۇرۇپ ئاتىلىق ياكى ئانىلىق مېھرىنى ھېس قىلدۇرۇپ باقتىڭىزمۇ؟ بىرەر قېتىم ئۇلارنى رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دەك ئوينىتىپ باقتىڭىزمۇ؟ بىرەر قېتىم چاچلىرىنى ئۆز قولىڭىز بىلەن تاراپ قويدىڭىزمۇ؟ بىرەر قېتىم ئوقۇش ئەھۋالىنى سوراپ باقتىڭىزمۇ؟ ئۆزىڭىزنىڭ بالىلىرىنى قۇچىقىڭىزغا ئېلىپ ئەركىلەتكەندە، ئۇنىمۇ چاقىرىپ ئەركىلىتىپ باقتىڭىزمۇ؟ ئاچچىقىڭىزنى كەلتۈرگەندە ۋارقىراپ ياكى ئۇرۇپ كەتمەستىن، سەبىرچانلىق بىلەن

76

مۇئامىلە قىلىپ قىلىپ باقتىڭىزمۇ؟ ھېيت كېلىۋاتىدۇ، ئۇ يېتىمنى قانداق خۇرسەن قىلماقچىمۇسىز؟

ئۇ سىزگە ئاللاھنىڭ تاپشۇرغان ئامانىتىدۇر. بۇ ئامانەتنى ئىگىسىگە سالامەت تاپشۇرامسىز ياكى زايە قىلىۋېتەمسىز؟ بۇ سىزنىڭ ئىمان ۋە ئەخلاقىڭىزغا مۇناسىۋەتلىكتۇر.

مۇئامىلە قىلىپ قىلىپ باقتىڭىزمۇ؟ ھېيت كېلىۋاتىدۇ، ئۇ يېتىمنى قانداق خۇرسەن قىلماقچىمۇسىز؟

ئۇ سىزگە ئاللاھنىڭ تاپشۇرغان ئامانىتىدۇر. بۇ ئامانەتنى ئىگىسىگە سالامەت تاپشۇرامسىز ياكى زايە قىلىۋېتەمسىز؟ بۇ سىزنىڭ ئىمان ۋە ئەخلاقىڭىزغا مۇناسىۋەتلىكتۇر.

77

ھازىرقى زاماندا يەر يۈزىنى ئومۇمىيۈزلۈك پىتنە قاپلاپ كەتكەن، يوشۇرۇن ۋە ئاشكارا پىتنىلەر ھەرقايسى تەرەپلەردىن كېلىۋاتقان، ئىماننى قوغداش تولىمۇ قىيىن بولۇۋاتقان بىر شارائىتتا، ئىمانى سۈزۈك، توغرا ئەقىدە بىلەن ھاياتىنى داۋاملاشتۇرۇپ، سالىھ ئەمەللەردە ئۆزئارا بەسلىشىۋاتقان، ھەقىقىي ئىماننىڭ تەمىنى تېتىش بىلەن بىرگە، ئۆزلىرىنى كېچە - كۈندۈز ئاللاھقا ئاتاپ، ئىسلام ئۈچۈن خىزمەت قىلىۋاتقان، ئىسلام چاكارلىرىنى كۆرۈپ، يەر شارىدا ئاللاھنىڭ سالىھ بەندىلىرىنىڭمۇ ئاز ئەمەسلىكىنى بىلىپ، رەببىمگە شۈكۈرلەر ئېيتتىم.

2022 - يىلى رامزان يېتىپ كېلىشى بىلەن، سۆزلىرىدە راستچىل، ئاللاھقا بەرگەن ۋەدىلىرىگە ۋاپا قىلغان، ئاللاھنىڭ سۆزىنى ئالىي قىلىش ئۈچۈن، ماللىرى ۋە جانلىرى بىلەن ئاللاھقا ئۆزىنى بېغىشلىغان قېرىنداشلىرىمىزنىڭ، رامزاندىن بىر ئاي بۇرۇن، ئاللاھنىڭ چېگرالىرىنى قوغداش ئۈچۈن رىباتتا تۇرۇۋشقا تىزىملاتقان خەۋەرلىرى ھەممىمىزنى قاتتىق تەسىرلەندۈردى. رىباتتا تۇرۇۋش سانى توشۇپ كېتىپ، رىباتتا تۇرالمىغانلارنىڭ بەس - بەستە رامزاننىڭ ئاخىرقى 10 كۈنىدە ئېتىكاپتا ئولتۇرۇۋشى بىزلەرنىڭ قەلبلىرىمىزنى شۇنچىلىك سۆيۈندۈردى. ئاللاھ ئۆزىنىڭ بۇ سادىق بەندىلىرىنىڭ رامزاندا تۇتقان روزىلىرىنى، ئېتىكاپلىرىنى ۋە بارلىق ئىبادەتلىرىنى قوبۇل قىلسۇن، ئامىن.

پىتنىدىن خالىي ھايات

ھازىرقى زاماندا يەر يۈزىنى ئومۇمىيۈزلۈك پىتنە قاپلاپ كەتكەن، يوشۇرۇن ۋە ئاشكارا پىتنىلەر ھەرقايسى تەرەپلەردىن كېلىۋاتقان، ئىماننى قوغداش تولىمۇ قىيىن بولۇۋاتقان بىر شارائىتتا، ئىمانى سۈزۈك، توغرا ئەقىدە بىلەن ھاياتىنى داۋاملاشتۇرۇپ، سالىھ ئەمەللەردە ئۆزئارا بەسلىشىۋاتقان، ھەقىقىي ئىماننىڭ تەمىنى تېتىش بىلەن بىرگە، ئۆزلىرىنى كېچە - كۈندۈز ئاللاھقا ئاتاپ، ئىسلام ئۈچۈن خىزمەت قىلىۋاتقان، ئىسلام چاكارلىرىنى كۆرۈپ، يەر شارىدا ئاللاھنىڭ سالىھ بەندىلىرىنىڭمۇ ئاز ئەمەسلىكىنى بىلىپ، رەببىمگە شۈكۈرلەر ئېيتتىم.

2022 - يىلى رامزان يېتىپ كېلىشى بىلەن، سۆزلىرىدە راستچىل، ئاللاھقا بەرگەن ۋەدىلىرىگە ۋاپا قىلغان، ئاللاھنىڭ سۆزىنى ئالىي قىلىش ئۈچۈن، ماللىرى ۋە جانلىرى بىلەن ئاللاھقا ئۆزىنى بېغىشلىغان قېرىنداشلىرىمىزنىڭ، رامزاندىن بىر ئاي بۇرۇن، ئاللاھنىڭ چېگرالىرىنى قوغداش ئۈچۈن رىباتتا تۇرۇۋشقا تىزىملاتقان خەۋەرلىرى ھەممىمىزنى قاتتىق تەسىرلەندۈردى. رىباتتا تۇرۇۋش سانى توشۇپ كېتىپ، رىباتتا تۇرالمىغانلارنىڭ بەس - بەستە رامزاننىڭ ئاخىرقى 10 كۈنىدە ئېتىكاپتا ئولتۇرۇۋشى بىزلەرنىڭ قەلبلىرىمىزنى شۇنچىلىك سۆيۈندۈردى. ئاللاھ ئۆزىنىڭ بۇ سادىق بەندىلىرىنىڭ رامزاندا تۇتقان روزىلىرىنى، ئېتىكاپلىرىنى ۋە بارلىق ئىبادەتلىرىنى قوبۇل قىلسۇن، ئامىن.

78

سوغۇق ۋە شۇرغانلارغا قارىماي، غارنىڭ ئىچىدە تۇرۇپ، ھەر خىل قىيىنچىلىقلارغا بوي ئەگمەستىن رىباتتا سابىت تۇرغان بارلىق قېرىنداشلىرىمىزنىڭ، رىباتلىرىنى ۋە رىباتتا تۇرۇپ قىلغان بارلىق ئىبادەتلىرىنى مېھرىبان رەببىم قوبۇل قىلسۇن، ئامىن.

دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىكى شەرقىي تۈركىستانلىق مۇھاجىر قېرىنداشلار! سىلەرنىڭ ئۈكىلىرىڭلاردەك ۋە پەرزەنتلىرىڭلاردەك مۇسۇلمان يىگىتلىرى جېنىنى پىدا قىلىپ تۇرۇپ، ئاللاھنىڭ چېگرالىرىنى قوغداپ، ئۈزىنى دۇنيانىڭ ئاشكارا - يوشۇرۇن پىتنىلىرىدىن مۇداپىئە قىلىپ، ئاخىرەتلىكى ئۈچۈن مول ئوزۇق توپلاپ، شەرقىي تۈركىستاننىڭ جىھادى ئۈچۈن پۇختا تەييارلىق قىلىۋاتىدۇ. سىلەرمۇ ئۆزۈڭلارنىڭ دۇنيانىڭ ھەرخىل پىتنىلىرىدىن سالامەت بولۇپ، ئاللاھنىڭ رازىلىقىغا ئېرىشىش ئۈچۈن، بۇ ئۈكىلىرىڭلارنىڭ ۋە قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ سېپىگە قوشۇلۇڭلار!

چۈنكى، شەرقىي تۈركىستان مۇھاجىرلىرى، ھىجرەت ماكانلىرىغا ئەڭ قىيىن سەپەرلەرنى ۋە مۈشكۈلاتلارنى بېشىدىن ئۆتكۈزۈپ يېتىپ كەلگەن. ئى شەرقىي تۈركىستان مۇھاجىرلىرى! شەيتانلارنىڭ تۈرلۈك چاقىرىقلىرى سىلەرنى ئالداپ قويمىسۇن. ھەققىي ئىمان ۋە توغرا ئەقىدە بىلەن ياشايدىغان، شەيخۇل ئىسلام ئىبنى تەيمىييە رەھىمەھۇللاھ ئېيتقان «تائىفەتۇل مەنسۇرە» (ياردەمگە نائىل بولغۇچى تائىپە) قاتارىغا قوشۇلۇڭلار! خارلىقتىن قۇتۇلۇپ، ئىززەت بىلەن ياشاڭلار.

سوغۇق ۋە شۇرغانلارغا قارىماي، غارنىڭ ئىچىدە تۇرۇپ، ھەر خىل قىيىنچىلىقلارغا بوي ئەگمەستىن رىباتتا سابىت تۇرغان بارلىق قېرىنداشلىرىمىزنىڭ، رىباتلىرىنى ۋە رىباتتا تۇرۇپ قىلغان بارلىق ئىبادەتلىرىنى مېھرىبان رەببىم قوبۇل قىلسۇن، ئامىن.

دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىكى شەرقىي تۈركىستانلىق مۇھاجىر قېرىنداشلار! سىلەرنىڭ ئۈكىلىرىڭلاردەك ۋە پەرزەنتلىرىڭلاردەك مۇسۇلمان يىگىتلىرى جېنىنى پىدا قىلىپ تۇرۇپ، ئاللاھنىڭ چېگرالىرىنى قوغداپ، ئۈزىنى دۇنيانىڭ ئاشكارا - يوشۇرۇن پىتنىلىرىدىن مۇداپىئە قىلىپ، ئاخىرەتلىكى ئۈچۈن مول ئوزۇق توپلاپ، شەرقىي تۈركىستاننىڭ جىھادى ئۈچۈن پۇختا تەييارلىق قىلىۋاتىدۇ. سىلەرمۇ ئۆزۈڭلارنىڭ دۇنيانىڭ ھەرخىل پىتنىلىرىدىن سالامەت بولۇپ، ئاللاھنىڭ رازىلىقىغا ئېرىشىش ئۈچۈن، بۇ ئۈكىلىرىڭلارنىڭ ۋە قېرىنداشلىرىڭلارنىڭ سېپىگە قوشۇلۇڭلار!

چۈنكى، شەرقىي تۈركىستان مۇھاجىرلىرى، ھىجرەت ماكانلىرىغا ئەڭ قىيىن سەپەرلەرنى ۋە مۈشكۈلاتلارنى بېشىدىن ئۆتكۈزۈپ يېتىپ كەلگەن. ئى شەرقىي تۈركىستان مۇھاجىرلىرى! شەيتانلارنىڭ تۈرلۈك چاقىرىقلىرى سىلەرنى ئالداپ قويمىسۇن. ھەققىي ئىمان ۋە توغرا ئەقىدە بىلەن ياشايدىغان، شەيخۇل ئىسلام ئىبنى تەيمىييە رەھىمەھۇللاھ ئېيتقان «تائىفەتۇل مەنسۇرە» (ياردەمگە نائىل بولغۇچى تائىپە) قاتارىغا قوشۇلۇڭلار! خارلىقتىن قۇتۇلۇپ، ئىززەت بىلەن ياشاڭلار.

79

ئەگەر سىز بەخت، راھەت، خاتىرجەملىك ۋە تىنچ - ئامانلىققا ئېرىشىشنى خالىسىڭىز، كۆڭلىڭىزنى ياخشى كۆرۈش بىلەن باشلاڭ. سۈزۈك كۆڭلىرىڭىزنى يامان كۆرۈش ۋە ئۆچ - ئاداۋەت بىلەن دۇغلاشتۇرۇپ قويماڭ. مۇھەببىتىڭىزنى ئىنسانلارغا تارقىتىڭ، ئىمانلىق كىشىلەرنى ياخشى كۆرۈشتە بېخىللىق قىلماڭ. ئىمكانىيىتىڭىز يار بەرسە، ياخشى كۆرگەن دوستلىرىڭىزغا ھەدىيە بېرىڭ، چۈنكى ھەدىيە دوستلۇقنى كۈچەيتىدۇ.

ئاخشىمى ياتقان ۋاقتىڭىزدا سىزنى رەنجىتىپ قويغان بارلىق كىشىلەرنى ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن ئەپۇ قىلىڭ، شۇنداق قىلسىڭىز ئەتىگىنى قەلبىڭىز غەمدىن خالىي ھالدا ئويغىنىسىز. قەلبلىرىڭىز ياخشى كۆرۈش بىلەن نۇرلانسۇنكى، ئۆچ - ئادەۋەت بىلەن قارىداپ كەتمىسۇن. قەلبىڭىزدىكى ياخشى كۆرۈشنىڭ ئەڭ يۇقىرى قىسمى ئاللاھقا، ئاندىن قالسا رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ گە، ئاندىن قالسا مۇئمىنلەرگە قارىتىلغان بولسۇن.

ياخشى كۆرۈشىڭىزدە ئادىل بولۇڭ. ئەتراپىڭىزدىكى كىشىلەرنى ياخشى كۆرىدىغانلىقىڭىزنى ئۇلارغا ئۇقتۇرۇپ قويۇڭ. ياخشى كۆرۈشتە سەممىي، كەمتەر بولۇڭ، ياخشى كۆرگەن كىشىلىرىڭىزگە قارىتا ياخشى گۇماندا بولۇڭ، ياخشى كۆرۈش بىلەن باشلانغان كۈن، ياخشى كۆرۈش بىلەن ئاخىرلىشىدۇ. قانائەتچان بولۇڭ.

ئەي قىز! قانائەتچان بولۇڭ، قەلبىڭىز خۇرسەنلىك ئىچىدە ئۆتىدۇ. ئاللاھنىڭ تەقسىماتىغا رازى بولۇڭ. باي، ئىنسانلاردىن بىھاجەت ياشايسىز.

كۆڭلىڭىزنى ياخشى كۆرۈش بىلەن باشلاڭ

ئەگەر سىز بەخت، راھەت، خاتىرجەملىك ۋە تىنچ - ئامانلىققا ئېرىشىشنى خالىسىڭىز، كۆڭلىڭىزنى ياخشى كۆرۈش بىلەن باشلاڭ. سۈزۈك كۆڭلىرىڭىزنى يامان كۆرۈش ۋە ئۆچ - ئاداۋەت بىلەن دۇغلاشتۇرۇپ قويماڭ. مۇھەببىتىڭىزنى ئىنسانلارغا تارقىتىڭ، ئىمانلىق كىشىلەرنى ياخشى كۆرۈشتە بېخىللىق قىلماڭ. ئىمكانىيىتىڭىز يار بەرسە، ياخشى كۆرگەن دوستلىرىڭىزغا ھەدىيە بېرىڭ، چۈنكى ھەدىيە دوستلۇقنى كۈچەيتىدۇ.

ئاخشىمى ياتقان ۋاقتىڭىزدا سىزنى رەنجىتىپ قويغان بارلىق كىشىلەرنى ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن ئەپۇ قىلىڭ، شۇنداق قىلسىڭىز ئەتىگىنى قەلبىڭىز غەمدىن خالىي ھالدا ئويغىنىسىز. قەلبلىرىڭىز ياخشى كۆرۈش بىلەن نۇرلانسۇنكى، ئۆچ - ئادەۋەت بىلەن قارىداپ كەتمىسۇن. قەلبىڭىزدىكى ياخشى كۆرۈشنىڭ ئەڭ يۇقىرى قىسمى ئاللاھقا، ئاندىن قالسا رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ گە، ئاندىن قالسا مۇئمىنلەرگە قارىتىلغان بولسۇن.

ياخشى كۆرۈشىڭىزدە ئادىل بولۇڭ. ئەتراپىڭىزدىكى كىشىلەرنى ياخشى كۆرىدىغانلىقىڭىزنى ئۇلارغا ئۇقتۇرۇپ قويۇڭ. ياخشى كۆرۈشتە سەممىي، كەمتەر بولۇڭ، ياخشى كۆرگەن كىشىلىرىڭىزگە قارىتا ياخشى گۇماندا بولۇڭ، ياخشى كۆرۈش بىلەن باشلانغان كۈن، ياخشى كۆرۈش بىلەن ئاخىرلىشىدۇ. قانائەتچان بولۇڭ.

ئەي قىز! قانائەتچان بولۇڭ، قەلبىڭىز خۇرسەنلىك ئىچىدە ئۆتىدۇ. ئاللاھنىڭ تەقسىماتىغا رازى بولۇڭ. باي، ئىنسانلاردىن بىھاجەت ياشايسىز.

80

ئېرىڭىزنىڭ پۇلى بولمىسا، ئىمانى، تەقۋالىقى، سىزگە بەرگەن سەممىي مۇھەببىتى، گۈزەل ئەخلاقى باردۇر.

ئېرىڭىزنىڭ پۇلى بولمىغان بىلەن، ئۇ ئۆزىنى ئاللاھقا ئاتىغان، ئاللاھنىڭ تەۋھىد كەلىمىسىنى ئالىي قىلىش ئۈچۈن جېنىنى ئاللاھقا ساتقان سودىگەردۇر؛ سىزنى چۈشىنىدىغان، سىزنىڭ ئاخىرەتلىكىڭىز ئۈچۈن ئىنتايىن ياخشى شارائىتنى ھازىرلاپ بېرىۋاتقان كۆيۈمچان ئەردۇر؛ سىزنىڭ ئىلىم ئېلىشىڭىزنى قوللاپ - قۇۋۋەتلەپ بېرىۋاتقان قوللىغۇچىڭىزدۇر؛ سىزنى تەشتەكتىكى گۈلنى ئاسرىغاندەك ئاسراۋاتقان باغۋەنىڭىزدۇر؛ سىزنىڭ ئايال ساھابىلەردەك (ئاللاھ ئۇلاردىن رازى بولسۇن) ياشاپ، ئاللاھنىڭ رازىلىقىغا ئېرىشىشىڭىزگە تۈرتكە بولغان ھىماتچىڭىزدۇر.

ئېرىڭىزنىڭ پۇلى بولمىغان بىلەن، ئۇ سىزنى ھازىرقى زاماندا يامراپ ئاياللارنى يولدىن ئازدۇرۇۋاتقان پىتنىلەردىن قوغدىغۇچىدۇر؛ سىزنى غېرىبلىق باسقان ۋاقىتتا، قەلبىڭىزگە خۇرسەنلىك بېغىشلايدىغان كۆڭۈل خۇشىڭىزدۇر؛ سىزنى ئاللاھنىڭ جەننىتىگە يېتەكلەيدىغان يولباشچىڭىزدۇر؛ يالغۇزلۇق ھېس قىلغان ۋاقىتلىرىڭىزدا سىز بىلەن مۇڭدىشىدىغان مۇڭداشچىڭىزدۇر؛ ئاللاھنىڭ چېگراسىنى قەھرىتان سوغۇق ۋە پىژغىرىم ئىسسىقلارغا قارىماستىن قوغداۋاتقان مۇرابىتتۇر (رىباتتا تۇرغۇچىدۇر).

ئەي قىز! سىزگە زادى نېمە كېرەك؟ ئىمان، ئەقىدە كېرەكمۇ ياكى پۇل كېرەكمۇ؟ سىزگە ئاخىرەت كېرەكمۇ ياكى بۇ ئەرزىمەس دۇنيامۇ؟ سىزگە زەردار ئەر كېرەكمۇ ياكى ئاللاھ يولىدىكى مۇجاھىدمۇ؟ سىزگە جەننەت كېرەكمۇ

ئېرىڭىزنىڭ پۇلى بولمىسا، ئىمانى، تەقۋالىقى، سىزگە بەرگەن سەممىي مۇھەببىتى، گۈزەل ئەخلاقى باردۇر.

ئېرىڭىزنىڭ پۇلى بولمىغان بىلەن، ئۇ ئۆزىنى ئاللاھقا ئاتىغان، ئاللاھنىڭ تەۋھىد كەلىمىسىنى ئالىي قىلىش ئۈچۈن جېنىنى ئاللاھقا ساتقان سودىگەردۇر؛ سىزنى چۈشىنىدىغان، سىزنىڭ ئاخىرەتلىكىڭىز ئۈچۈن ئىنتايىن ياخشى شارائىتنى ھازىرلاپ بېرىۋاتقان كۆيۈمچان ئەردۇر؛ سىزنىڭ ئىلىم ئېلىشىڭىزنى قوللاپ - قۇۋۋەتلەپ بېرىۋاتقان قوللىغۇچىڭىزدۇر؛ سىزنى تەشتەكتىكى گۈلنى ئاسرىغاندەك ئاسراۋاتقان باغۋەنىڭىزدۇر؛ سىزنىڭ ئايال ساھابىلەردەك (ئاللاھ ئۇلاردىن رازى بولسۇن) ياشاپ، ئاللاھنىڭ رازىلىقىغا ئېرىشىشىڭىزگە تۈرتكە بولغان ھىماتچىڭىزدۇر.

ئېرىڭىزنىڭ پۇلى بولمىغان بىلەن، ئۇ سىزنى ھازىرقى زاماندا يامراپ ئاياللارنى يولدىن ئازدۇرۇۋاتقان پىتنىلەردىن قوغدىغۇچىدۇر؛ سىزنى غېرىبلىق باسقان ۋاقىتتا، قەلبىڭىزگە خۇرسەنلىك بېغىشلايدىغان كۆڭۈل خۇشىڭىزدۇر؛ سىزنى ئاللاھنىڭ جەننىتىگە يېتەكلەيدىغان يولباشچىڭىزدۇر؛ يالغۇزلۇق ھېس قىلغان ۋاقىتلىرىڭىزدا سىز بىلەن مۇڭدىشىدىغان مۇڭداشچىڭىزدۇر؛ ئاللاھنىڭ چېگراسىنى قەھرىتان سوغۇق ۋە پىژغىرىم ئىسسىقلارغا قارىماستىن قوغداۋاتقان مۇرابىتتۇر (رىباتتا تۇرغۇچىدۇر).

ئەي قىز! سىزگە زادى نېمە كېرەك؟ ئىمان، ئەقىدە كېرەكمۇ ياكى پۇل كېرەكمۇ؟ سىزگە ئاخىرەت كېرەكمۇ ياكى بۇ ئەرزىمەس دۇنيامۇ؟ سىزگە زەردار ئەر كېرەكمۇ ياكى ئاللاھ يولىدىكى مۇجاھىدمۇ؟ سىزگە جەننەت كېرەكمۇ

81

ياكى دوۋزاخمۇ؟ ئەي قىز! دۇنيا ئۈچۈن بەختلىك ئائىلىڭىزنى ۋەيران قىلماڭ، بولمىسا ئۆمۈرلۈك پۇشايماندا قالىسىز.

ياكى دوۋزاخمۇ؟ ئەي قىز! دۇنيا ئۈچۈن بەختلىك ئائىلىڭىزنى ۋەيران قىلماڭ، بولمىسا ئۆمۈرلۈك پۇشايماندا قالىسىز.

82

نەپسىم: نېمە بولدۇڭ؟ يىغلاپسەنغۇ؟ ئاتا - ئاناڭنى سېغىندىڭمۇ؟

مەن: جېنىم ئاتام ۋە ھاياتىم ئانام مەن تۈركىيەدىكى ۋاقتىمدا ۋاپات بولۇپ كەتكەن. ئاللاھ ئۇلارغا جەننەتۇل فىردەۋس ئاتا قىلغاي, امين.

نەپسىم: ئۇنداقتا بىر تۇغقان قېرىنداشلىرىڭنى سېغىنىپ ياش تۆكۈۋاتامسەن؟

مەن: ئۇ جان - جىگەرلىرىمنى ئامانەتنى زايە قىلمايدىغان رەببىمگە تاپشۇرغانمەن. ئاللاھ ئۇلارنى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى نەمرۇدنىڭ ئوتىدىن ساقلىغاندەك، ھەرقانداق يامانلىقتىن ساقلىغاي، امين.

نەپسىم: ئۇنداقتا، ۋەتەندىكى تەقۋا، ئەخلاقلىق، ئىجتىمائى مۇناسىۋەتكە ئالاھىدە دىققەت قىلىدىغان ئاشۇ كۆيۈمچان، ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن دوستلاشقان، دوستلىرىڭنى كۆرگۈڭ كەلدىمۇ؟

مەن: شۇ ئەزىز دوستلىرىمدىن، رەببىمنىڭ رىزالىقى ئۈچۈن ۋە بۈيۈك رەببىمنىڭ سۆزىنى ئالى قىلىش ئۈچۈن ئايرىلغانمەن، ئىنشائاللاھ، رەببىم ئۇلارنى ھەرگىز زايە قىلىۋەتمەيدۇ، پات ئارىدا رەببىم بىزلەرنى تولىمۇ گۈزەل بىر ھالەتتە جەم بولۇشقا مۇۋەپپەق قىلغاي، امين.

نەپسىم: ئۇنداقتا زادى نېمە بولدۇڭ؟ ئۇن - تۈنسىز ياش تۆكۈپ، كۆزلىرىڭ ئىششىپ كېتىپتۇ؟ بىرەرسى گۈزەل سۆزلىرى بىلەن سېنى ئۈمىدلەندۈرۈپ بولغاندىن كېيىن، سەممىي قەلبىڭنى قوبۇل قىلماستىن ۋە

نەپسىم ۋە مەن

نەپسىم: نېمە بولدۇڭ؟ يىغلاپسەنغۇ؟ ئاتا - ئاناڭنى سېغىندىڭمۇ؟

مەن: جېنىم ئاتام ۋە ھاياتىم ئانام مەن تۈركىيەدىكى ۋاقتىمدا ۋاپات بولۇپ كەتكەن. ئاللاھ ئۇلارغا جەننەتۇل فىردەۋس ئاتا قىلغاي, امين.

نەپسىم: ئۇنداقتا بىر تۇغقان قېرىنداشلىرىڭنى سېغىنىپ ياش تۆكۈۋاتامسەن؟

مەن: ئۇ جان - جىگەرلىرىمنى ئامانەتنى زايە قىلمايدىغان رەببىمگە تاپشۇرغانمەن. ئاللاھ ئۇلارنى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى نەمرۇدنىڭ ئوتىدىن ساقلىغاندەك، ھەرقانداق يامانلىقتىن ساقلىغاي، امين.

نەپسىم: ئۇنداقتا، ۋەتەندىكى تەقۋا، ئەخلاقلىق، ئىجتىمائى مۇناسىۋەتكە ئالاھىدە دىققەت قىلىدىغان ئاشۇ كۆيۈمچان، ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن دوستلاشقان، دوستلىرىڭنى كۆرگۈڭ كەلدىمۇ؟

مەن: شۇ ئەزىز دوستلىرىمدىن، رەببىمنىڭ رىزالىقى ئۈچۈن ۋە بۈيۈك رەببىمنىڭ سۆزىنى ئالى قىلىش ئۈچۈن ئايرىلغانمەن، ئىنشائاللاھ، رەببىم ئۇلارنى ھەرگىز زايە قىلىۋەتمەيدۇ، پات ئارىدا رەببىم بىزلەرنى تولىمۇ گۈزەل بىر ھالەتتە جەم بولۇشقا مۇۋەپپەق قىلغاي، امين.

نەپسىم: ئۇنداقتا زادى نېمە بولدۇڭ؟ ئۇن - تۈنسىز ياش تۆكۈپ، كۆزلىرىڭ ئىششىپ كېتىپتۇ؟ بىرەرسى گۈزەل سۆزلىرى بىلەن سېنى ئۈمىدلەندۈرۈپ بولغاندىن كېيىن، سەممىي قەلبىڭنى قوبۇل قىلماستىن ۋە

83

يىغلىرىڭغا رەھىم قىلماستىن، ئەشۇ ناتىۋان، سەدەپ مارجاندەك قەلبىڭگە ئازابلىق مۆھۈرنى باسقىنى ئۈچۈن يىغلاۋاتامسەن؟

مەن: ياخشى كۆرۈش ئاللاھنىڭ ئىزنى بىلەن بولىدۇ. چۈنكى، پۈتۈن ئىنسانلارنىڭ قەلبلىرى ئاللاھ تەئالانىڭ ئىككى بارمىقى ئارىسىدا، ئۇ قەلبلەرنى ئۆزى خالىغانچە تەسەررۇپ قىلىدۇ. ئۇ ياخشى كۆرۈپ، ياش تۆكۈشكە ئەرزىيدۇ. مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن ھاياتىمنىڭ ئاخىرقى مىنۇتلىرىغىچە ئەڭ گۈزەل دۇئالارنى قىلىش بىلەن ئاللاھتىن ئۇنىڭغا دۇنيا - ئاخىرەتنىڭ ياخشىلىقىنى تىلەيمەن. چۈنكى، ئەقىللىق ئىنسان ئۈچۈن، ئۇنىڭ يوق يېرىدە يەنە بىر ئىنساننىڭ دۇئا قىلىشى، ئەگەر شۇ ئىنسان بىلسە، ئەڭ كاتتا نېمەت ۋە ئەڭ گۈزەل ھەدىيەدۇر. ئۇنىڭ بەختلىك ھايات كەچۈرۈشى مېنى خۇرسەن قىلىدۇ. ئۇنىڭ ئالغا بېسىشى مېنى راھەتلەندۈرىدۇ. ھەقىقى ياخشى كۆرۈش ئېرىشىش بىلەنلا ئەمەس، ئۆز نۆۋىتىدە يەنە ياخشى كۆرگەن ئادىمىڭنىڭ بەخت - سائادىتى ئۈچۈن ۋاز كېچىش بىلەنمۇ بولىدۇ. مەن ئۇنىڭغا رەببىمدىن دۇنيا - ئاخىرەتنىڭ بەخت - سائادەتلىرىنى ۋە خاتىرجەملىكىنى تىلەيمەن، رەببىمدىن ئۇنىڭ ئۆمرىگە بەرىكەت ئاتا قىلىشىنى، ئۇنى ھەق ئۈستىدە سابىت قىلىشىنى ۋە ئۇنىڭغا جەننەتۇل فىردەۋس ئاتا قىلىشىنى، ئۇنى رەببىم ئۆزى رازى بولىدىغان ۋە كۆلۈپ كېتىدىغان ئەمەللەرگە مۇيەسسەر قىلىشىنى تىلەيمەن، شۇنداقلا ئۇنىڭغا جەننەتتىكى ئەڭ ئالىي نېمەت بولغان ئۆز جامالىنى كۆرسىتىشىنى تىلەيمەن.

نەپسىم: ئۇنداقتا ساڭا ئاۋازسىز ئوق ئېتىۋاتقان ھەسەتخورلار ۋە پىتنىخورلارنىڭ يەتكۈزگەن رىيازەتلىرى ئۈچۈن يىغلاۋاتامسەن؟

يىغلىرىڭغا رەھىم قىلماستىن، ئەشۇ ناتىۋان، سەدەپ مارجاندەك قەلبىڭگە ئازابلىق مۆھۈرنى باسقىنى ئۈچۈن يىغلاۋاتامسەن؟

مەن: ياخشى كۆرۈش ئاللاھنىڭ ئىزنى بىلەن بولىدۇ. چۈنكى، پۈتۈن ئىنسانلارنىڭ قەلبلىرى ئاللاھ تەئالانىڭ ئىككى بارمىقى ئارىسىدا، ئۇ قەلبلەرنى ئۆزى خالىغانچە تەسەررۇپ قىلىدۇ. ئۇ ياخشى كۆرۈپ، ياش تۆكۈشكە ئەرزىيدۇ. مەن ئۇنىڭ ئۈچۈن ھاياتىمنىڭ ئاخىرقى مىنۇتلىرىغىچە ئەڭ گۈزەل دۇئالارنى قىلىش بىلەن ئاللاھتىن ئۇنىڭغا دۇنيا - ئاخىرەتنىڭ ياخشىلىقىنى تىلەيمەن. چۈنكى، ئەقىللىق ئىنسان ئۈچۈن، ئۇنىڭ يوق يېرىدە يەنە بىر ئىنساننىڭ دۇئا قىلىشى، ئەگەر شۇ ئىنسان بىلسە، ئەڭ كاتتا نېمەت ۋە ئەڭ گۈزەل ھەدىيەدۇر. ئۇنىڭ بەختلىك ھايات كەچۈرۈشى مېنى خۇرسەن قىلىدۇ. ئۇنىڭ ئالغا بېسىشى مېنى راھەتلەندۈرىدۇ. ھەقىقى ياخشى كۆرۈش ئېرىشىش بىلەنلا ئەمەس، ئۆز نۆۋىتىدە يەنە ياخشى كۆرگەن ئادىمىڭنىڭ بەخت - سائادىتى ئۈچۈن ۋاز كېچىش بىلەنمۇ بولىدۇ. مەن ئۇنىڭغا رەببىمدىن دۇنيا - ئاخىرەتنىڭ بەخت - سائادەتلىرىنى ۋە خاتىرجەملىكىنى تىلەيمەن، رەببىمدىن ئۇنىڭ ئۆمرىگە بەرىكەت ئاتا قىلىشىنى، ئۇنى ھەق ئۈستىدە سابىت قىلىشىنى ۋە ئۇنىڭغا جەننەتۇل فىردەۋس ئاتا قىلىشىنى، ئۇنى رەببىم ئۆزى رازى بولىدىغان ۋە كۆلۈپ كېتىدىغان ئەمەللەرگە مۇيەسسەر قىلىشىنى تىلەيمەن، شۇنداقلا ئۇنىڭغا جەننەتتىكى ئەڭ ئالىي نېمەت بولغان ئۆز جامالىنى كۆرسىتىشىنى تىلەيمەن.

نەپسىم: ئۇنداقتا ساڭا ئاۋازسىز ئوق ئېتىۋاتقان ھەسەتخورلار ۋە پىتنىخورلارنىڭ يەتكۈزگەن رىيازەتلىرى ئۈچۈن يىغلاۋاتامسەن؟

84

مەن: ياق! ئاللاھ ئۇلارنىڭ نادانلىقتىن قىلغان گۇناھلىرىنى ئەپۇ قىلسۇن، امين. مۇئمىنلەرنىڭ ئانىسى ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھامۇ پىتنىگە دۇچار بولغانغۇ؟ ئاللاھ مېنى ئۇلارنىڭ يامان نىيەتلىرىدىن قوغدايدۇ، ئىنشائاللاھ.

نەپسىم: بارلىق ياخشى كۆرگەن كىشىلىرىڭدىن ئايرىلغانغا يىغلاۋاتامسەن؟ مەن: سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇ بارلىق ياخشى كۆرگەن كىشىلىرىدىن بىر - بىرلەپ ئايرىلىپ يالغۇز قالغانغۇ؟

نەپسىم: ئاغرىپ قالغان ۋاقىتلىرىڭدا ساڭا قاراپ، بىر چىنە تاماق قىلىپ بەرگۈدەك كىشىنىڭ يوقلۇقىدىن غېرىبسىنىپ يىغلاۋاتامسەن؟

مەن: ياق، مەريەم ئانىمىزمۇ ئوغلى ئىسا ئەلەيھىسسالامنى تۇغۇش ئالدىدا شۇنداق قاتتىق تولغاق ئازابىنى تارتقان ۋاقىتلىرىدىمۇ يالغۇز ئىدىغۇ؟

نەپسىم: ئىقتىسادىي جەھەتتىن قىينىلىپ يىغلىدىڭمۇ؟

مەن: ئاللاھ راززاقتۇر. پۈتكۈل مەخلۇقاتلارغا، ھەتتا قاراڭغۇ كېچىدە قارا تاشنىڭ ئۈستىدىكى چۈمۈلىگە رىزىق بېرىدىغان رەببىم بار تۇرسا، مەن ھېچقاچان رىزقىمدىن ئەنسىرەپ باقمىدىم.

نەپسىم: يالغۇزلۇقىڭدىن سىقىلىپ يىغلىدىڭمۇ؟

مەن: ياق، مەن ھېچقاچان يالغۇزلۇق ھېس قىلىپ باقمىدىم. چۈنكى رەببىم مەن بىلەن بىللە.

نەپسىم: ۋەتەنىنىڭ فەتھى بولمىغىنىدىن ئازابلىنىپ يىغلاۋاتامسەن؟

مەن: ياق! ئاللاھ ئۇلارنىڭ نادانلىقتىن قىلغان گۇناھلىرىنى ئەپۇ قىلسۇن، امين. مۇئمىنلەرنىڭ ئانىسى ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھامۇ پىتنىگە دۇچار بولغانغۇ؟ ئاللاھ مېنى ئۇلارنىڭ يامان نىيەتلىرىدىن قوغدايدۇ، ئىنشائاللاھ.

نەپسىم: بارلىق ياخشى كۆرگەن كىشىلىرىڭدىن ئايرىلغانغا يىغلاۋاتامسەن؟ مەن: سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇ بارلىق ياخشى كۆرگەن كىشىلىرىدىن بىر - بىرلەپ ئايرىلىپ يالغۇز قالغانغۇ؟

نەپسىم: ئاغرىپ قالغان ۋاقىتلىرىڭدا ساڭا قاراپ، بىر چىنە تاماق قىلىپ بەرگۈدەك كىشىنىڭ يوقلۇقىدىن غېرىبسىنىپ يىغلاۋاتامسەن؟

مەن: ياق، مەريەم ئانىمىزمۇ ئوغلى ئىسا ئەلەيھىسسالامنى تۇغۇش ئالدىدا شۇنداق قاتتىق تولغاق ئازابىنى تارتقان ۋاقىتلىرىدىمۇ يالغۇز ئىدىغۇ؟

نەپسىم: ئىقتىسادىي جەھەتتىن قىينىلىپ يىغلىدىڭمۇ؟

مەن: ئاللاھ راززاقتۇر. پۈتكۈل مەخلۇقاتلارغا، ھەتتا قاراڭغۇ كېچىدە قارا تاشنىڭ ئۈستىدىكى چۈمۈلىگە رىزىق بېرىدىغان رەببىم بار تۇرسا، مەن ھېچقاچان رىزقىمدىن ئەنسىرەپ باقمىدىم.

نەپسىم: يالغۇزلۇقىڭدىن سىقىلىپ يىغلىدىڭمۇ؟

مەن: ياق، مەن ھېچقاچان يالغۇزلۇق ھېس قىلىپ باقمىدىم. چۈنكى رەببىم مەن بىلەن بىللە.

نەپسىم: ۋەتەنىنىڭ فەتھى بولمىغىنىدىن ئازابلىنىپ يىغلاۋاتامسەن؟

85

مەن: ئەلۋەتتە ۋەتەندىكى ئۇستاز ۋە قېرىنداشلىرىمنىڭ تارتىۋاتقان زۇلۇملىرى ئۈچۈن يىغلايمەن. ئەمما ۋەتەننىڭ فەتھىسى ئاللاھنىڭ بەلگىلىگەن قانۇنىيىتى بويىچە بولىدۇ.

نەپسىم: ئۇنداقتا نېمىگە يىغلىدىڭ ؟

مەن: مېنىڭ ئاخىرەتلىكىمنىڭ ياخشى - يامان بولۇشىنى بەلگىلەيدىغان قەبرە ئىمتىھانىدا نەتىجەم قانداق بولار ؟ دەپ يىغلاۋاتىمەن.

مەن: ئەلۋەتتە ۋەتەندىكى ئۇستاز ۋە قېرىنداشلىرىمنىڭ تارتىۋاتقان زۇلۇملىرى ئۈچۈن يىغلايمەن. ئەمما ۋەتەننىڭ فەتھىسى ئاللاھنىڭ بەلگىلىگەن قانۇنىيىتى بويىچە بولىدۇ.

نەپسىم: ئۇنداقتا نېمىگە يىغلىدىڭ ؟

مەن: مېنىڭ ئاخىرەتلىكىمنىڭ ياخشى - يامان بولۇشىنى بەلگىلەيدىغان قەبرە ئىمتىھانىدا نەتىجەم قانداق بولار ؟ دەپ يىغلاۋاتىمەن.

86

ئانا دېگەن سۆزنى ئاڭلىغان ھەرقانداق ئىنسان بولۇپمۇ غېرىب - مۇساپىرلىق ئىچىدە خۇددى يىلتىزى يوق دەرەختەك ئوخشاش، قەيەرگە ئاپىرىپ تىكىپ قويسا، شۇ يەرنىڭ تۇپرىقىغا كۆنۈپ، ئۆسۈپ يېتىلىپ، مېۋە بېرىدىغان بىز ئۇيغۇر خەلقىگە نىسبەتەن، يۈرەكنى لەرزىگە سالىدىغان، ئېچىشتۇرىدىغان، تىترىتىدىغان، سېغىندۇرىدىغان، ئانىغا بولغان مۇھەببەتنى كۈچلەندۈرىدىغان، سەبىي ۋاقىتلاردىكى ئانىلارنىڭ سۆيۈپ تۇرۇپ، باغرىغا بېسىپ، مېھرىبانلىق بىلەن چاچلىرىنى سىلاشلىرىنى، پېشانىلىرىگە «ئى جېنىم قوزام، يۈرەك پارەم» دەپ تۇرۇپ سۆيۈشلىرىنى ئەسلىتىدىغان، مېھرىبان، سۆيۈملۈك، كۆيۈمچان ئانىسى بىلەن گۈزەل باغچىلاردا، ئوماققىنە كۈلكىلىرى بىلەن قوغلىشىپ ئويناشلىرىنى، باغچىلاردىكى ئىلەڭگۈچلەردە ئانىسىنىڭ لەرزان ئۈچۈرتۈشلىرىنى، سۇ كۆلچەكلىرىدە بېلىقتەك ئۈزۈپ، سەكرەپ، شۇڭغۇغان ھالەتلىرىدە مېھرىبان ئانىسىنىڭ كۆل بويىدا تۇرۇپ، جىگەر پارىسى بولغان شوخ بالىسىغا قاراپ مەستلىكى كېلىپ كۈلۈپ تۇرغان، مەكتەپ يېشىغا يەتكەندە مەكتەپكە ئاپىرىپ ئەكېلىشتىن زېرىكمەي، چارچاپ قالماي مېڭىشلىرى، كېچىلىرى ئۇخلاپ قالغان ۋاقىتلىرىدا، ئانىسىنىڭ ئۇخلىماي جايىنامازدا يىغلاپ ئولتۇرۇپ، بالىسى ئۈچۈن ئاللاھتىن گۈزەل كېلەچەكلەرنى تىلەشلىرى، دوستلىرى بىلەن ئويناپ، دوستلىرىدىن ئازار يەپ ئۆيگە يىغلامسىراپ كىرگەن ۋاقىتلىرىدا، ئانىسىنىڭ يۇمشاق قوللىرى بىلەن ياشلىرىنى سۈرتۈپ، باغرىغا بېسىپ، گۈزەل

مۇجاهىد تەربىيەلىگەن ئانا

ئانا دېگەن سۆزنى ئاڭلىغان ھەرقانداق ئىنسان بولۇپمۇ غېرىب - مۇساپىرلىق ئىچىدە خۇددى يىلتىزى يوق دەرەختەك ئوخشاش، قەيەرگە ئاپىرىپ تىكىپ قويسا، شۇ يەرنىڭ تۇپرىقىغا كۆنۈپ، ئۆسۈپ يېتىلىپ، مېۋە بېرىدىغان بىز ئۇيغۇر خەلقىگە نىسبەتەن، يۈرەكنى لەرزىگە سالىدىغان، ئېچىشتۇرىدىغان، تىترىتىدىغان، سېغىندۇرىدىغان، ئانىغا بولغان مۇھەببەتنى كۈچلەندۈرىدىغان، سەبىي ۋاقىتلاردىكى ئانىلارنىڭ سۆيۈپ تۇرۇپ، باغرىغا بېسىپ، مېھرىبانلىق بىلەن چاچلىرىنى سىلاشلىرىنى، پېشانىلىرىگە «ئى جېنىم قوزام، يۈرەك پارەم» دەپ تۇرۇپ سۆيۈشلىرىنى ئەسلىتىدىغان، مېھرىبان، سۆيۈملۈك، كۆيۈمچان ئانىسى بىلەن گۈزەل باغچىلاردا، ئوماققىنە كۈلكىلىرى بىلەن قوغلىشىپ ئويناشلىرىنى، باغچىلاردىكى ئىلەڭگۈچلەردە ئانىسىنىڭ لەرزان ئۈچۈرتۈشلىرىنى، سۇ كۆلچەكلىرىدە بېلىقتەك ئۈزۈپ، سەكرەپ، شۇڭغۇغان ھالەتلىرىدە مېھرىبان ئانىسىنىڭ كۆل بويىدا تۇرۇپ، جىگەر پارىسى بولغان شوخ بالىسىغا قاراپ مەستلىكى كېلىپ كۈلۈپ تۇرغان، مەكتەپ يېشىغا يەتكەندە مەكتەپكە ئاپىرىپ ئەكېلىشتىن زېرىكمەي، چارچاپ قالماي مېڭىشلىرى، كېچىلىرى ئۇخلاپ قالغان ۋاقىتلىرىدا، ئانىسىنىڭ ئۇخلىماي جايىنامازدا يىغلاپ ئولتۇرۇپ، بالىسى ئۈچۈن ئاللاھتىن گۈزەل كېلەچەكلەرنى تىلەشلىرى، دوستلىرى بىلەن ئويناپ، دوستلىرىدىن ئازار يەپ ئۆيگە يىغلامسىراپ كىرگەن ۋاقىتلىرىدا، ئانىسىنىڭ يۇمشاق قوللىرى بىلەن ياشلىرىنى سۈرتۈپ، باغرىغا بېسىپ، گۈزەل

87

ئەخلاقىي تەربىيەلەرنى بەرگەنلىكدىن ئىبارەت ئىنساننىڭ ئەڭ گۈزەل ھاياتىنى ئەسلىتىپ، سېغىنىشنى كۈچەيتىش ئارقىلىق كۆزلەرنى لىققىدە ياشلارغا تولدۇرىدىغان پاساھەتلىك بىر سۆزدۇر.

ئانىسى يوقلار ئانىسى بارلارغا ھەۋەس قىلىدۇ.

ئانىسىدىن ئايرىلىشتىن ئىلگىرى ئانىسىنى قەدىرلىمىگەنلىكتىن قاتتىق پۇشايمان قىلىپ ئىزتىراپ چېكىدۇ، مۇڭلىنىدۇ. كېچىلەرنى ئۇيقۇسىز ئۆتكۈزىدۇ. چۈنكى، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئانا توغرىسىدا: «جەننەت ئانىلارنىڭ تاپىنى ئاستىدا» دېگەن. يەنە بىر ھەدىستە، «سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «كىمگە ياخشىلىق قىلىمەن» دەپ تەكرار سورىغان ساھابە كىرامنىڭ سوئالىغا ئۈچ قېتىم «ئاناڭ»غا دەپ بولۇپ، تۆتىنچى قېتىمدا «داداڭغا» دەپ جاۋاب بەرگەندى.

ئانىغا نىسبەتەن پەرزەنتى مەڭگۈ بالا، ھەتتا يېشى چوڭىيىپ كەتسىمۇ. ئىنسان ئۈچۈن ئىنسانلارنىڭ ئىچىدە ئەڭ مېھرىبان، كۆيۈمچان بولغىنى ئانىدۇر. سىزنى ھېچ بىر ئىنسان، ئانىڭىز ياخشى كۆرگەندەك ياخشى كۆرەلمەيدۇ. ئۇ سىزنىڭ سىرداشىڭىز، غەمگۈزارىڭىزدۇر. ھاياتلىقتا پۈتۈن ھاياتىنى پەرزەنتلىرىنىڭ ئىسلام ئۈممىتىگە ياراملىق بولۇپ يېتىشىپ چىقىشى ئۈچۈن بېغىشلىغان ئانىلار ئاز ئەمەس. ئۇنىڭ ئەكسىچە، پەرزەنتلىرىگە كۆڭۈل بۆلمەي تاشلاپ قويۇپ، ئۇلارنىڭ توغرا يولدىن ئېزىپ كېتىپ، مەڭگۈ بەختسىز بولۇپ قېلىشىغا سەۋەبچى بولغان ئانىلارمۇ يوق ئەمەس. ئانىلارنىڭ ئىچىدە ھەققىي تەربىيەچى تىپىدىكىلىرىمۇ بار، پەقەت

ئەخلاقىي تەربىيەلەرنى بەرگەنلىكدىن ئىبارەت ئىنساننىڭ ئەڭ گۈزەل ھاياتىنى ئەسلىتىپ، سېغىنىشنى كۈچەيتىش ئارقىلىق كۆزلەرنى لىققىدە ياشلارغا تولدۇرىدىغان پاساھەتلىك بىر سۆزدۇر.

ئانىسى يوقلار ئانىسى بارلارغا ھەۋەس قىلىدۇ.

ئانىسىدىن ئايرىلىشتىن ئىلگىرى ئانىسىنى قەدىرلىمىگەنلىكتىن قاتتىق پۇشايمان قىلىپ ئىزتىراپ چېكىدۇ، مۇڭلىنىدۇ. كېچىلەرنى ئۇيقۇسىز ئۆتكۈزىدۇ. چۈنكى، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئانا توغرىسىدا: «جەننەت ئانىلارنىڭ تاپىنى ئاستىدا» دېگەن. يەنە بىر ھەدىستە، «سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «كىمگە ياخشىلىق قىلىمەن» دەپ تەكرار سورىغان ساھابە كىرامنىڭ سوئالىغا ئۈچ قېتىم «ئاناڭ»غا دەپ بولۇپ، تۆتىنچى قېتىمدا «داداڭغا» دەپ جاۋاب بەرگەندى.

ئانىغا نىسبەتەن پەرزەنتى مەڭگۈ بالا، ھەتتا يېشى چوڭىيىپ كەتسىمۇ. ئىنسان ئۈچۈن ئىنسانلارنىڭ ئىچىدە ئەڭ مېھرىبان، كۆيۈمچان بولغىنى ئانىدۇر. سىزنى ھېچ بىر ئىنسان، ئانىڭىز ياخشى كۆرگەندەك ياخشى كۆرەلمەيدۇ. ئۇ سىزنىڭ سىرداشىڭىز، غەمگۈزارىڭىزدۇر. ھاياتلىقتا پۈتۈن ھاياتىنى پەرزەنتلىرىنىڭ ئىسلام ئۈممىتىگە ياراملىق بولۇپ يېتىشىپ چىقىشى ئۈچۈن بېغىشلىغان ئانىلار ئاز ئەمەس. ئۇنىڭ ئەكسىچە، پەرزەنتلىرىگە كۆڭۈل بۆلمەي تاشلاپ قويۇپ، ئۇلارنىڭ توغرا يولدىن ئېزىپ كېتىپ، مەڭگۈ بەختسىز بولۇپ قېلىشىغا سەۋەبچى بولغان ئانىلارمۇ يوق ئەمەس. ئانىلارنىڭ ئىچىدە ھەققىي تەربىيەچى تىپىدىكىلىرىمۇ بار، پەقەت

88

بالىلىرىغا كىيىم - كېچەك، تاماق ئېتىپ بېرىش تىپىدىكى ئانىلارمۇ بار. ھەم شۇنداقلا، پەرزەنتلىرىنىڭ توغرا ئەقىدە، سۇزۇك ئىمان، گۈزەل ئەخلاق بىلەن تەربىيەلىنىشى ئۈچۈن بىر ئۆمۈر ياتلىق بولماي ئۆتكەنلەرمۇ بار.

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «ئىنسان نېمىنى ئارزۇ قىلسا، ئاللاھ ئۇنىڭ ئارزۇ قىلغىنىنى بېرىدۇ» دېگەن مۇبارەك سۆزلىرىنىڭ ھەقىقىي كۆرۈنۈشلىرى كۆز ئالدىمىزدا جانلىق نامايەندە بولماقتا. ئۇ كىچىك تۇرۇپلا ئاتىسىدىن يېتىم قالدى. ئانىسى دىيانەتلىك، كاتتا، باي ئائىلىدىن كېلىپ چىققان بولۇپ، تەقۋا، ئاق كۆڭۈل ئايال ئىدى. قوشنىلار بىلەن ئىناق ئۆتەتتى. ئۇيغۇرلارنىڭ ھېچبىر مىللەتكە ئوخشىمايدىغان ئۆزگىچە، ئېسىل ئۆرپ - ئادەتلىرىگە ئالاھىدە دىققەت قىلاتتى. بىر كۈنى ئانىسى تۇيۇقسىزلا ئاغرىپ يېتىپ قالدى. ئائىشە كىچىك بولغاچقا نېمە قىلارنى بىلمەي، يىغلىغان پېتى قوشنىلارنى چاقىرىپ كىردى. قوشنىلار ئانىسىنى دوختۇرخانىغا ئاپاردى، دوختۇرلار تەكشۈرۈپ، بۇ بىمارنىڭ پالەچ بولۇپ قالغانلىقىنى، ياخشىراق بېقىۋېلىش كېرەك ئىكەنلىكىنى ئېيتىپ، دورىلارنى ئېلىپ قايتىپ كېتىپ، ئۆيدە كۈتۈلۈشى كېرەكلىكىنى ئېيتتى.

قوشنىلار ئائىشەنىڭ ئانىسىنى ئۆيگە ئەكېلىپ ياتقۇزۇپ قويغاندىن كېيىن، ئائىشەگە ئانىسىغا ياخشى قاراشنى تاپىلاپ قويۇپ چىقىپ كەتتى. ئائىشە كىچىك بولغاچقىمۇ ئانىسى توغرىلىق قوشنىلارنىڭ قىلغان سۆزلىرىنى چوڭقۇر ئويلىنىپ كەتمىدى. قوشنىلار تاماق ئېتىپ ئەكىرەتتى. ئائىشە تولىمۇ شوخ، تېتىك قىز بولغاچقا، ئارىلاپ - ئارىلاپ ئانىسىنى يالغۇز تاشلاپ قويۇپ سىرتقا مەھەللىدىكى دوستلىرى بىلەن ئوينىغىلى چىقىپ

بالىلىرىغا كىيىم - كېچەك، تاماق ئېتىپ بېرىش تىپىدىكى ئانىلارمۇ بار. ھەم شۇنداقلا، پەرزەنتلىرىنىڭ توغرا ئەقىدە، سۇزۇك ئىمان، گۈزەل ئەخلاق بىلەن تەربىيەلىنىشى ئۈچۈن بىر ئۆمۈر ياتلىق بولماي ئۆتكەنلەرمۇ بار.

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «ئىنسان نېمىنى ئارزۇ قىلسا، ئاللاھ ئۇنىڭ ئارزۇ قىلغىنىنى بېرىدۇ» دېگەن مۇبارەك سۆزلىرىنىڭ ھەقىقىي كۆرۈنۈشلىرى كۆز ئالدىمىزدا جانلىق نامايەندە بولماقتا. ئۇ كىچىك تۇرۇپلا ئاتىسىدىن يېتىم قالدى. ئانىسى دىيانەتلىك، كاتتا، باي ئائىلىدىن كېلىپ چىققان بولۇپ، تەقۋا، ئاق كۆڭۈل ئايال ئىدى. قوشنىلار بىلەن ئىناق ئۆتەتتى. ئۇيغۇرلارنىڭ ھېچبىر مىللەتكە ئوخشىمايدىغان ئۆزگىچە، ئېسىل ئۆرپ - ئادەتلىرىگە ئالاھىدە دىققەت قىلاتتى. بىر كۈنى ئانىسى تۇيۇقسىزلا ئاغرىپ يېتىپ قالدى. ئائىشە كىچىك بولغاچقا نېمە قىلارنى بىلمەي، يىغلىغان پېتى قوشنىلارنى چاقىرىپ كىردى. قوشنىلار ئانىسىنى دوختۇرخانىغا ئاپاردى، دوختۇرلار تەكشۈرۈپ، بۇ بىمارنىڭ پالەچ بولۇپ قالغانلىقىنى، ياخشىراق بېقىۋېلىش كېرەك ئىكەنلىكىنى ئېيتىپ، دورىلارنى ئېلىپ قايتىپ كېتىپ، ئۆيدە كۈتۈلۈشى كېرەكلىكىنى ئېيتتى.

قوشنىلار ئائىشەنىڭ ئانىسىنى ئۆيگە ئەكېلىپ ياتقۇزۇپ قويغاندىن كېيىن، ئائىشەگە ئانىسىغا ياخشى قاراشنى تاپىلاپ قويۇپ چىقىپ كەتتى. ئائىشە كىچىك بولغاچقىمۇ ئانىسى توغرىلىق قوشنىلارنىڭ قىلغان سۆزلىرىنى چوڭقۇر ئويلىنىپ كەتمىدى. قوشنىلار تاماق ئېتىپ ئەكىرەتتى. ئائىشە تولىمۇ شوخ، تېتىك قىز بولغاچقا، ئارىلاپ - ئارىلاپ ئانىسىنى يالغۇز تاشلاپ قويۇپ سىرتقا مەھەللىدىكى دوستلىرى بىلەن ئوينىغىلى چىقىپ

89

كېتەتتى. ئويناپ كىرگەن ۋاقىتلىرىدا بىچارە ئانىسى ئۇنى ھەرگىز ئەيىبلىمەيتتى. چۈنكى ئائىشە ئانىسى ئۈچۈن بىر تاللا قىز ئىدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاتا مېھرىگە قانمىغان بولغاچقا، ئانىسىنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرىدىغان ئىشلارنى قىلسىمۇ، ئانىسى مېھرىبانلىق بىلەن تولىمۇ چىرايلىق سۆزلەر بىلەن تەربىيە قىلاتتى. ئانىسىنىڭ گۈزەل تەربىيەسى بىلەن ئائىشە ئۆي ئىشلىرىغا پىششىق، پاكىز، ئەخلاقلىق قىز بولۇپ ئۆسۈپ يېتىلدى. ئۇلارنىڭ چوڭ، كەڭرى ئۆيلىرى بار ئىدى. ئائىشە ئېغىر ئالماستىن ھەممە ئۆيلەرنى ۋە ھويلىلارنى پاكىز تازىلايتتى، ئانىسى قىزىنىڭ ئىشچانلىقىنى كۆرگىنىدە سۆيۈنۈپ كېتەتتى ۋە ئائىشەگە ئۇزۇن دۇئا قىلاتتى. ئائىشە كىچىك بولسىمۇ ئانىسىنىڭ چوڭ - كىچىك تاھارەتلىرىنى تۆكۈشتىن ئېرىنمەيتتى. بۇ قىز كىچىك تۇرۇپلا، ئۆينىڭ ھەممە ئىشلىرى ئۇنىڭ زىممىسىگە يۈكلەنگەندى.

ئائىشە كۈندىن - كۈنگە چوڭ بولۇشقا باشلىدى. قىز بالىنىڭ كىچىك ۋاقىتلىرىدا غېمى كۆپ بولمىغان بىلەن چوڭ بولغانسېرى، ئانىنىڭ ئۇنىڭغا قارىتا غېمىمۇ كۆپىيىپ ماڭىدىكەن. بىچارە ئانا ئائىشە يوق ۋاقىتلىرىدا قىزىنىڭ كەلگۈسىدىن ئەنسىرەپ كۆز يېشى قىلاتتى. كېچىلىرى ئائىشە ئۇخلاپ قالغان ۋاقىتتا، قىزىنىڭ شۇنچىلىك چىرايلىق، ئىشچان، ئەخلاقلىق قىز بولۇپ ئۆسۈپ يېتىلىۋاتقىنىغا قاراپ مەستلىكى كېلىپ، ئۈن - تىنسىز ياش تۆكەتتى. ئانا يۈرەك پارىسى بولغان پەرزەنتىنىڭ كېيىنكى ھاياتىدىن قانداقمۇ ئەنسىرىمىسۇن؟ ئۇ ئېغىر كېسەل، جىگەر پارىسى بولغان قىزىنىڭ ئالدى - كەينىدە ھېچ بىر قېرىنداش ۋە ئاچا - سىڭىللىرى يوق. شۇڭا ئانا ئۆزى پالەچ تۇرۇپ، قىزىغا شۇنچىلىك ئېھتىياجلىق بولسىمۇ،

كېتەتتى. ئويناپ كىرگەن ۋاقىتلىرىدا بىچارە ئانىسى ئۇنى ھەرگىز ئەيىبلىمەيتتى. چۈنكى ئائىشە ئانىسى ئۈچۈن بىر تاللا قىز ئىدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاتا مېھرىگە قانمىغان بولغاچقا، ئانىسىنىڭ ئاچچىقىنى كەلتۈرىدىغان ئىشلارنى قىلسىمۇ، ئانىسى مېھرىبانلىق بىلەن تولىمۇ چىرايلىق سۆزلەر بىلەن تەربىيە قىلاتتى. ئانىسىنىڭ گۈزەل تەربىيەسى بىلەن ئائىشە ئۆي ئىشلىرىغا پىششىق، پاكىز، ئەخلاقلىق قىز بولۇپ ئۆسۈپ يېتىلدى. ئۇلارنىڭ چوڭ، كەڭرى ئۆيلىرى بار ئىدى. ئائىشە ئېغىر ئالماستىن ھەممە ئۆيلەرنى ۋە ھويلىلارنى پاكىز تازىلايتتى، ئانىسى قىزىنىڭ ئىشچانلىقىنى كۆرگىنىدە سۆيۈنۈپ كېتەتتى ۋە ئائىشەگە ئۇزۇن دۇئا قىلاتتى. ئائىشە كىچىك بولسىمۇ ئانىسىنىڭ چوڭ - كىچىك تاھارەتلىرىنى تۆكۈشتىن ئېرىنمەيتتى. بۇ قىز كىچىك تۇرۇپلا، ئۆينىڭ ھەممە ئىشلىرى ئۇنىڭ زىممىسىگە يۈكلەنگەندى.

ئائىشە كۈندىن - كۈنگە چوڭ بولۇشقا باشلىدى. قىز بالىنىڭ كىچىك ۋاقىتلىرىدا غېمى كۆپ بولمىغان بىلەن چوڭ بولغانسېرى، ئانىنىڭ ئۇنىڭغا قارىتا غېمىمۇ كۆپىيىپ ماڭىدىكەن. بىچارە ئانا ئائىشە يوق ۋاقىتلىرىدا قىزىنىڭ كەلگۈسىدىن ئەنسىرەپ كۆز يېشى قىلاتتى. كېچىلىرى ئائىشە ئۇخلاپ قالغان ۋاقىتتا، قىزىنىڭ شۇنچىلىك چىرايلىق، ئىشچان، ئەخلاقلىق قىز بولۇپ ئۆسۈپ يېتىلىۋاتقىنىغا قاراپ مەستلىكى كېلىپ، ئۈن - تىنسىز ياش تۆكەتتى. ئانا يۈرەك پارىسى بولغان پەرزەنتىنىڭ كېيىنكى ھاياتىدىن قانداقمۇ ئەنسىرىمىسۇن؟ ئۇ ئېغىر كېسەل، جىگەر پارىسى بولغان قىزىنىڭ ئالدى - كەينىدە ھېچ بىر قېرىنداش ۋە ئاچا - سىڭىللىرى يوق. شۇڭا ئانا ئۆزى پالەچ تۇرۇپ، قىزىغا شۇنچىلىك ئېھتىياجلىق بولسىمۇ،

90

كۆزىنىڭ ئوچۇق ۋاقتىدا قىزىنى ياخشى بىر ئائىلىگە ياتلىق قىلىش ئارقىلىق، ئۆزىنىڭ بۇرچىنى ئادا قىلىش قارارىغا كەلدى. ئانا - بالا ئىككىسىگە سىرتتىن كېرىدىغان كىرىم بولمىغاچقا، چوڭ ئايۋانلىق ئۆيلىرىنى سېتىپ خىراجەت قىلغان بولۇپ، ئىككى ئېغىز ئۆي ۋە هويلىلا قالغان ئىدى.

ئانىسىنىڭ بىر يېقىن دوستى بار بولۇپ، ئۇ ئايال ئائىشەنىڭ ئۆيىگە كېلىپ - كېتىپ تۇراتتى. شۇ جەرياندا ھەممە جەھەتتە قىزلارنىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان بۇ قىزغا كۆزى چۈشكەن بولۇپ، ئوغلى ئۈچۈن بىرقانچە قېتىم ئېغىز ئاچقان بولسىمۇ ئەمما، ئائىشەنىڭ ئانىسى: «قىزىم تېخى كىچىك، شۇنداقلا مەن قىزىمغا موھتاج» دەپ، چىرايلىقچە رەت قىلغانىدى.

لېكىن، ئۇنىڭ كېسەللى بارغانسېرى ئېغىرلىشىشقا باشلىدى. ئۇ قايتا - قايتا ئويلانغاندىن كېيىن كۆز گۆھىرى بولغان قىزى ئائىشەنى دوستىنىڭ ئوغلىغا بېرىشنى قارار قىلدى. دوستىغا: «سىز مېنىڭ ئەھۋالىمنى بىلىسىز، شۇڭا قىزىمنى ئارىلاپ يېنىمغا كېلىشكە رۇخسەت قىلسىڭىز» دېگەن ئىدى. دوستى ئۇنىڭغا: «خاتىرجەم بولۇڭ، قىزىمىزنى يېنىڭىزغا پات - پات ئەۋەتىمەن» دېدى.

ئائىشەنىڭ تويى بولدى. ئۇ ھاياتىدا كۆرۈپ باقمىغان كىشىلەر ئارىسىدا يېڭى ھاياتىنى ئۆتكۈزۈشكە باشلىدى. ئۇ تولىمۇ ئىشچان ئىدى. يولدىشى شوپۇر بولغاچقا ئايدا بىرەر قېتىم كېلىپ بىر نەچچە كۈن تۇرۇپلا قېيىناتىسى بىلەن بىللە سەپەرگە چىقىپ كېتەتتى. ئۇ بىچارە ئەتىگەندىن تارتىپ كەچكىچە بىردەم ئارام ئالماستىن، قېيىنانىسىنىڭ بۇيرۇقلىرىنى ئىجرا

كۆزىنىڭ ئوچۇق ۋاقتىدا قىزىنى ياخشى بىر ئائىلىگە ياتلىق قىلىش ئارقىلىق، ئۆزىنىڭ بۇرچىنى ئادا قىلىش قارارىغا كەلدى. ئانا - بالا ئىككىسىگە سىرتتىن كېرىدىغان كىرىم بولمىغاچقا، چوڭ ئايۋانلىق ئۆيلىرىنى سېتىپ خىراجەت قىلغان بولۇپ، ئىككى ئېغىز ئۆي ۋە هويلىلا قالغان ئىدى.

ئانىسىنىڭ بىر يېقىن دوستى بار بولۇپ، ئۇ ئايال ئائىشەنىڭ ئۆيىگە كېلىپ - كېتىپ تۇراتتى. شۇ جەرياندا ھەممە جەھەتتە قىزلارنىڭ ئالدىدا تۇرىدىغان بۇ قىزغا كۆزى چۈشكەن بولۇپ، ئوغلى ئۈچۈن بىرقانچە قېتىم ئېغىز ئاچقان بولسىمۇ ئەمما، ئائىشەنىڭ ئانىسى: «قىزىم تېخى كىچىك، شۇنداقلا مەن قىزىمغا موھتاج» دەپ، چىرايلىقچە رەت قىلغانىدى.

لېكىن، ئۇنىڭ كېسەللى بارغانسېرى ئېغىرلىشىشقا باشلىدى. ئۇ قايتا - قايتا ئويلانغاندىن كېيىن كۆز گۆھىرى بولغان قىزى ئائىشەنى دوستىنىڭ ئوغلىغا بېرىشنى قارار قىلدى. دوستىغا: «سىز مېنىڭ ئەھۋالىمنى بىلىسىز، شۇڭا قىزىمنى ئارىلاپ يېنىمغا كېلىشكە رۇخسەت قىلسىڭىز» دېگەن ئىدى. دوستى ئۇنىڭغا: «خاتىرجەم بولۇڭ، قىزىمىزنى يېنىڭىزغا پات - پات ئەۋەتىمەن» دېدى.

ئائىشەنىڭ تويى بولدى. ئۇ ھاياتىدا كۆرۈپ باقمىغان كىشىلەر ئارىسىدا يېڭى ھاياتىنى ئۆتكۈزۈشكە باشلىدى. ئۇ تولىمۇ ئىشچان ئىدى. يولدىشى شوپۇر بولغاچقا ئايدا بىرەر قېتىم كېلىپ بىر نەچچە كۈن تۇرۇپلا قېيىناتىسى بىلەن بىللە سەپەرگە چىقىپ كېتەتتى. ئۇ بىچارە ئەتىگەندىن تارتىپ كەچكىچە بىردەم ئارام ئالماستىن، قېيىنانىسىنىڭ بۇيرۇقلىرىنى ئىجرا

91

قىلىپ، تۆگمەس ئۆي ئىشلىرى بىلەن ئالدىراش بولۇپ كېتىپ، كېسەل ئانىسىنى يوقلاپ بارالمىدى.

قېيىنانىسى ئۇنى كېلىن سۈپىتىدە ئەمەس، ئۆي خىزمەتچىسىنىڭ ئورنىدا كۆرەتتى. دەسلەپتە ئانىسىغا بەرگەن ۋەدىسىگە ئاساسەن، كۈندۈزى ئانىسىنىڭ يېنىغا بىر مەزگىل بېرىپ ئانىسىنى بېقىشىغا يول قويغانىدى. بۇ بىچارە ئەتىگىنى قېيىنانىسىنىڭ ئۆيىدىكىلەرگە تاماق قىلىپ بېرىپ ئانىسىنىڭ يېنىغا باراتتى. كەچتە ئۆيگە كېلىپ يەنە تاماق ئېتەتتى. بۇ بىچارە ئۆزىنىڭ يېشىغا ماس كەلمىگەن ھالەتتە كۆپ جاپا چەكتى. ئۆينىڭ ئېغىر - يەڭگىل ئىشلىرىنىڭ ھەممىنى ئائىشە قىلاتتى. ئېرىنىڭ 7 ئۇكىسىنى باقاتتى.

ئۇ توي قىلىپ ئۇزۇن ئۆتمەي قورساق كۆتۈردى، ئەمما ئېغىر ئىش قىلغانلىق سەۋەبىدىن بالىسى چۈشۈپ كەتتى. ئۇنىڭ كۆڭلى بەكلا يېرىم بولدى. ئانىسىنىڭ يېنىغا بارغان ۋاقىتلىرىدا، قېيىنانىسىنىڭ قىلغان زۇلۇملىرىنى ھەرگىز ئېيتالمايتتى. ئانىسى داۋاملىق قېيىناتا - قېيىنانىلىرىنىڭ ۋە ئېرىنىڭ خىزمىتىنى ياخشى قىلىش، ئۇلارغا ئىتائەت توغرىسىدا كۆپ نەسىھەت قىلاتتى. ئۇ ئىككىنچى بالىسىغا قورساق كۆتۈردى. شۇ ئارىدا ئۇنىڭ قېيىنانىسىدىن كۆڭلى قاتتىق ئاغرىپ قېلىپ ئانىسى بار ئۆيگە قايتىپ كەلدى. ئۇ توي قىلغان ۋاقىتتا، بىر خىزمەتچى ئايالنى ئانىسىغا قارايدىغانغا قوشنىلىرى تېپىپ بەرگەن ئىدى. بىراق ئۇ ئايالنىڭ ئانىسىغا ياخشى قارىماي، ئانىسى ئۆزىنىڭ تەرەتلىرى ئىچىدە قىلىپ، پۇراپ كۆپ جاپا تارتقانلىقىنى قوشنىلىرىدىن ئاڭلاپ ئانىسىغا بەكلا ئىچى ئاغرىپ قاتتىق يىغلىدى.

قىلىپ، تۆگمەس ئۆي ئىشلىرى بىلەن ئالدىراش بولۇپ كېتىپ، كېسەل ئانىسىنى يوقلاپ بارالمىدى.

قېيىنانىسى ئۇنى كېلىن سۈپىتىدە ئەمەس، ئۆي خىزمەتچىسىنىڭ ئورنىدا كۆرەتتى. دەسلەپتە ئانىسىغا بەرگەن ۋەدىسىگە ئاساسەن، كۈندۈزى ئانىسىنىڭ يېنىغا بىر مەزگىل بېرىپ ئانىسىنى بېقىشىغا يول قويغانىدى. بۇ بىچارە ئەتىگىنى قېيىنانىسىنىڭ ئۆيىدىكىلەرگە تاماق قىلىپ بېرىپ ئانىسىنىڭ يېنىغا باراتتى. كەچتە ئۆيگە كېلىپ يەنە تاماق ئېتەتتى. بۇ بىچارە ئۆزىنىڭ يېشىغا ماس كەلمىگەن ھالەتتە كۆپ جاپا چەكتى. ئۆينىڭ ئېغىر - يەڭگىل ئىشلىرىنىڭ ھەممىنى ئائىشە قىلاتتى. ئېرىنىڭ 7 ئۇكىسىنى باقاتتى.

ئۇ توي قىلىپ ئۇزۇن ئۆتمەي قورساق كۆتۈردى، ئەمما ئېغىر ئىش قىلغانلىق سەۋەبىدىن بالىسى چۈشۈپ كەتتى. ئۇنىڭ كۆڭلى بەكلا يېرىم بولدى. ئانىسىنىڭ يېنىغا بارغان ۋاقىتلىرىدا، قېيىنانىسىنىڭ قىلغان زۇلۇملىرىنى ھەرگىز ئېيتالمايتتى. ئانىسى داۋاملىق قېيىناتا - قېيىنانىلىرىنىڭ ۋە ئېرىنىڭ خىزمىتىنى ياخشى قىلىش، ئۇلارغا ئىتائەت توغرىسىدا كۆپ نەسىھەت قىلاتتى. ئۇ ئىككىنچى بالىسىغا قورساق كۆتۈردى. شۇ ئارىدا ئۇنىڭ قېيىنانىسىدىن كۆڭلى قاتتىق ئاغرىپ قېلىپ ئانىسى بار ئۆيگە قايتىپ كەلدى. ئۇ توي قىلغان ۋاقىتتا، بىر خىزمەتچى ئايالنى ئانىسىغا قارايدىغانغا قوشنىلىرى تېپىپ بەرگەن ئىدى. بىراق ئۇ ئايالنىڭ ئانىسىغا ياخشى قارىماي، ئانىسى ئۆزىنىڭ تەرەتلىرى ئىچىدە قىلىپ، پۇراپ كۆپ جاپا تارتقانلىقىنى قوشنىلىرىدىن ئاڭلاپ ئانىسىغا بەكلا ئىچى ئاغرىپ قاتتىق يىغلىدى.

92

ئانىسى ئائىشەگە بىر نەچچە كۈندىن كېيىن ئېرىنىڭ ئۆيگە كېتىشىنى تەۋسىيە قىلغاندا، ئائىشە ئېرىنىڭ ئۆيىدە تارتقان جاپا - مۇشەققەتلىرىنى ئېيتتى. شۇ سەۋەبتىن تۇنجى بالىسىنىڭ چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى ئېيتقاندا، مېھرىبان ئانىسىنىڭ قىزىغا شۇنچىلىك ئىچى ئاغرىدىكى، يۈرىكى پارە - پارە بولۇپ كەتكەندەك بولدى. ئائىشەنىڭ ئانىسى ئۇنىڭ قورسىقىدىكى بالىسىنى خاتىرجەم تۇغۇپ بولغۇچە ئېرىنىڭ ئۆيىگە بارماسلىقىغا قوشۇلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئانىسىغا كۆيۈنۈپ، ياخشى بېقىشقا باشلىدى. ئۇ بۇ قېتىم ئانىسىنى يالغۇز تاشلاپ قويۇپ سىرتقا دوستلىرى بىلەن ئويناشقا چىقىپ كەتمىدى. ئۆيلەرنى پاكىز تازىلاپ، ئانىسىنىڭ يېگۈسى بار تاماقنى ئېتىپ بېرىپ، ئانىسىنىڭ يېنىدا ئولتۇردى. چۈنكى ئۆيىنىڭ تازىلىقى پاكىز بولسا، كېسەلنىڭ كۆڭلى ئېچىلىپ قالىدۇ ئەمەسمۇ؟

هايىت - هۇيىت دېگۈچە كۈنلەر تېز ئۆتۈپ ئائىشەمۇ خاتىرجەم يەڭگىۋالدى. مېھرىبان ئاللاھ ئۇنىڭغا تولىمۇ چىرايلىق بىر ئوغۇل ئاتا قىلدى. ئۇ تۇنجى قېتىم ئوغلىغا قارىغاندا قەلبى شۇنچىلىك خۇرسەنلىككە تولدىكى، ئىلگىرى تارتقان دەرد - ئەلەملىرىنى ۋە بالىسىنى تۇغۇش جەريانىدىكى جاپالىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇنتۇپ كەتتى.

بالا ئاتا - ئانىغا ئاللاھنىڭ بەرگەن كاتتا نېمىتى، ئائىلىنىڭ شادلىقى، ئائىلىنى خۇش پۇراققا تولدۇرىدىغان ئەتىرگۈللەردۇر. ئۇ ئانىسىنىڭ ئۆيىدە قوشنىلىرى تەرىپىدىن كۈتۈلۈپ سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلدى. ئۇنىڭ جىگەر پارىسى بولغان ئوغلى كۈندىن - كۈنگە شۇنچىلىك چىرايلىق چوڭ بولۇشقا باشلىدى. ئۇ ئوغلىنى جېنىدىنمۇ ئەزىز بىلەتتى. ئوغلى ئۇنىڭ هاياتى ئىدى.

ئانىسى ئائىشەگە بىر نەچچە كۈندىن كېيىن ئېرىنىڭ ئۆيگە كېتىشىنى تەۋسىيە قىلغاندا، ئائىشە ئېرىنىڭ ئۆيىدە تارتقان جاپا - مۇشەققەتلىرىنى ئېيتتى. شۇ سەۋەبتىن تۇنجى بالىسىنىڭ چۈشۈپ كەتكەنلىكىنى ئېيتقاندا، مېھرىبان ئانىسىنىڭ قىزىغا شۇنچىلىك ئىچى ئاغرىدىكى، يۈرىكى پارە - پارە بولۇپ كەتكەندەك بولدى. ئائىشەنىڭ ئانىسى ئۇنىڭ قورسىقىدىكى بالىسىنى خاتىرجەم تۇغۇپ بولغۇچە ئېرىنىڭ ئۆيىگە بارماسلىقىغا قوشۇلدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئانىسىغا كۆيۈنۈپ، ياخشى بېقىشقا باشلىدى. ئۇ بۇ قېتىم ئانىسىنى يالغۇز تاشلاپ قويۇپ سىرتقا دوستلىرى بىلەن ئويناشقا چىقىپ كەتمىدى. ئۆيلەرنى پاكىز تازىلاپ، ئانىسىنىڭ يېگۈسى بار تاماقنى ئېتىپ بېرىپ، ئانىسىنىڭ يېنىدا ئولتۇردى. چۈنكى ئۆيىنىڭ تازىلىقى پاكىز بولسا، كېسەلنىڭ كۆڭلى ئېچىلىپ قالىدۇ ئەمەسمۇ؟

هايىت - هۇيىت دېگۈچە كۈنلەر تېز ئۆتۈپ ئائىشەمۇ خاتىرجەم يەڭگىۋالدى. مېھرىبان ئاللاھ ئۇنىڭغا تولىمۇ چىرايلىق بىر ئوغۇل ئاتا قىلدى. ئۇ تۇنجى قېتىم ئوغلىغا قارىغاندا قەلبى شۇنچىلىك خۇرسەنلىككە تولدىكى، ئىلگىرى تارتقان دەرد - ئەلەملىرىنى ۋە بالىسىنى تۇغۇش جەريانىدىكى جاپالىرىنىڭ ھەممىسىنى ئۇنتۇپ كەتتى.

بالا ئاتا - ئانىغا ئاللاھنىڭ بەرگەن كاتتا نېمىتى، ئائىلىنىڭ شادلىقى، ئائىلىنى خۇش پۇراققا تولدۇرىدىغان ئەتىرگۈللەردۇر. ئۇ ئانىسىنىڭ ئۆيىدە قوشنىلىرى تەرىپىدىن كۈتۈلۈپ سالامەتلىكى ئەسلىگە كەلدى. ئۇنىڭ جىگەر پارىسى بولغان ئوغلى كۈندىن - كۈنگە شۇنچىلىك چىرايلىق چوڭ بولۇشقا باشلىدى. ئۇ ئوغلىنى جېنىدىنمۇ ئەزىز بىلەتتى. ئوغلى ئۇنىڭ هاياتى ئىدى.

93

شۇ كۈنلەردە قېينانىسى ئائىشەنى ئېلىپ كېتىش ئۈچۈن بىر نەچچە قېتىم كېلىپ، «بالا يېتىم بولۇپ قالمىسۇن» دېگەندەك سۆزلەرنى قىلىش بىلەن ئائىشەنىڭ ئانىسىنى قايىل قىلدى. دېمىسىمۇ، ئائىشەنىڭ ئانىسى تۇنجى نەۋرىسىنىڭ يېتىم بولۇپ قېلىشىنى ھەرگىز خالىمايتتى. شۇڭا قىزىغا تەربىيە ئىشلەپ، قېينانىسىغا قوشۇپ قويدى.

ئائىشە ئېرىنىڭ ئۆيىدە بۇرۇنقىدىن بەكرەك جاپا تارتتى. بوۋاقىغا قارىمىسا تېخى، ئۆيدىكى بىرمۇنچە ئادەملەرگە تاماق ئېتىپ، ئۆي ئىشلىرىنى قىلمىسا تېخى. شۇ جەرياندا ئانىسىنىڭ كېسىلى ئېغىرلىشىپ مېھرىبان ئانىسى ۋاپات بولدى. ئۇ قېينانىسىنىڭ ئۆيىدىكى جاپا - مۇشەققەتلەرگە چىداپ بولالماي، ئېرىنىڭ ئۆيىدىن بالىسىنى ئېلىپ قېچىپ كەلگەن كۈنى، ئانىسىنىڭ كۆيۈنۈپ قىلغان، «ياخشى ئايال ئېرىنىڭ ئۆيىدىن قاچمايدۇ، ئېپپەتلىك ئايال ئېرىنىڭ رۇخسىتىسىز سىرتقا چىقمايدۇ، مەن يالغۇز قالساممۇ مەيلى، بالاڭ يېتىم بولمىسۇن بالام» دېگەن سۆزى ئېسىگە يېتىپ، كۆڭلى يېرىم بولۇپ كۆز ياشلىرىنى تۇتالماي قالدى.

ئانا بىر ئۆمۈر پەرزەنتى ئۈچۈن كۆيۈپ - پىشىپ جاپا تارتىسىمۇ، ھەرگىز قاقشىمايدىكەن. يەنىلا بالام، بالام دەپ ھاياتىنى ئۆتكۈزىدىكەن. پەرزەنتلىرى ئۈچۈن يۈزلىرىنى قورۇقلار باسىدىكەن، پەرزەنتى ئۈچۈن يۈرەكلىرى داغلىنىدىكەن، كۆپلىگەن قۇربانلىقلارنى بېرىدىكەن، پەرزەنتى ئۈچۈن نۇرغۇن نەرسىلەردىن ۋاز كېچىدىكەن، پەرزەنتى ئۈچۈن يۈرەكلىرى كۆيۈپ كاۋاپ بولىدىكەن. ئەمما، پەرزەنتى چوڭ بولسا، ئۇنىڭ ئۈچۈن ئانىسى بەرگەن قۇربانلىقلارنى بالىسىغا بېرىدىكەن. ئۇ ئاخىرقى قېتىم

شۇ كۈنلەردە قېينانىسى ئائىشەنى ئېلىپ كېتىش ئۈچۈن بىر نەچچە قېتىم كېلىپ، «بالا يېتىم بولۇپ قالمىسۇن» دېگەندەك سۆزلەرنى قىلىش بىلەن ئائىشەنىڭ ئانىسىنى قايىل قىلدى. دېمىسىمۇ، ئائىشەنىڭ ئانىسى تۇنجى نەۋرىسىنىڭ يېتىم بولۇپ قېلىشىنى ھەرگىز خالىمايتتى. شۇڭا قىزىغا تەربىيە ئىشلەپ، قېينانىسىغا قوشۇپ قويدى.

ئائىشە ئېرىنىڭ ئۆيىدە بۇرۇنقىدىن بەكرەك جاپا تارتتى. بوۋاقىغا قارىمىسا تېخى، ئۆيدىكى بىرمۇنچە ئادەملەرگە تاماق ئېتىپ، ئۆي ئىشلىرىنى قىلمىسا تېخى. شۇ جەرياندا ئانىسىنىڭ كېسىلى ئېغىرلىشىپ مېھرىبان ئانىسى ۋاپات بولدى. ئۇ قېينانىسىنىڭ ئۆيىدىكى جاپا - مۇشەققەتلەرگە چىداپ بولالماي، ئېرىنىڭ ئۆيىدىن بالىسىنى ئېلىپ قېچىپ كەلگەن كۈنى، ئانىسىنىڭ كۆيۈنۈپ قىلغان، «ياخشى ئايال ئېرىنىڭ ئۆيىدىن قاچمايدۇ، ئېپپەتلىك ئايال ئېرىنىڭ رۇخسىتىسىز سىرتقا چىقمايدۇ، مەن يالغۇز قالساممۇ مەيلى، بالاڭ يېتىم بولمىسۇن بالام» دېگەن سۆزى ئېسىگە يېتىپ، كۆڭلى يېرىم بولۇپ كۆز ياشلىرىنى تۇتالماي قالدى.

ئانا بىر ئۆمۈر پەرزەنتى ئۈچۈن كۆيۈپ - پىشىپ جاپا تارتىسىمۇ، ھەرگىز قاقشىمايدىكەن. يەنىلا بالام، بالام دەپ ھاياتىنى ئۆتكۈزىدىكەن. پەرزەنتلىرى ئۈچۈن يۈزلىرىنى قورۇقلار باسىدىكەن، پەرزەنتى ئۈچۈن يۈرەكلىرى داغلىنىدىكەن، كۆپلىگەن قۇربانلىقلارنى بېرىدىكەن، پەرزەنتى ئۈچۈن نۇرغۇن نەرسىلەردىن ۋاز كېچىدىكەن، پەرزەنتى ئۈچۈن يۈرەكلىرى كۆيۈپ كاۋاپ بولىدىكەن. ئەمما، پەرزەنتى چوڭ بولسا، ئۇنىڭ ئۈچۈن ئانىسى بەرگەن قۇربانلىقلارنى بالىسىغا بېرىدىكەن. ئۇ ئاخىرقى قېتىم

94

ئانىسىنىڭ ئۆيىگە كەلگەندە ئېرىدىن تالقنى ئېلىپ كەلگەن بولسىمۇ، بىراق ئانىسىنىڭ رەنجىشىدىن ئەنسىرەپ، ئەھۋالنى ئېيتمىغان ئىدى. ئاجراشقاندا ھۆكۈمەتتىن ئوغلىنى ئائىشەگە بۇيرۇپ بەرگەن ئىدى. چۈنكى، ئوغلى ئېمىۋاتقان بوۋاق بولغاچقا، بىر مەزگىل يۇرتىدا تۇرغاندىن كېيىن ئوغلىدىن ئايرىلىپ قېلىشتىن قورقۇپ ئۇرۇمچىگە ئوغلىنى ئېلىپ كەتتى.

ئۇ يەرگە بارغاندىن كېيىن ئاۋۋال ئاللاھنىڭ ياردىمى، ئاندىن قالسا مۇسۇلمان قېرىنداشلىرىنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشى بىلەن ئاشخانا ئاچتى. گەرچە ئاشخانىسى كىچىك بولسىمۇ، تاماقلىرى ئوخشىغاچقا خېرىدارلار كۆپ ئىدى. ئۇ بىر مەزگىل شۇنچىلىك قىينالدى. ئاشخانا ئېچىش جاپاسى يامان تىجارەت بولغاچقا كۆپ قىينالدى. ئەمما، ئوغلىنىڭ ئەقىللىق، زېرەك ئۆسۈپ يېتىلىشى، ئۇنىڭ پۈتۈن جاپالىرىنى ئۇنتۇلدۇراتتى. ئوغلى كۈندىن كۈنگە ئۆسۈپ يېتىلىشكە باشلىدى. ئۇ ئىشتىن ھېرىپ كەلگەن ۋاقىتلىرىدا ئوغلىنىڭ تاتلىققىنە قىلىقلىرى ئۇنىڭ ھاردۇقىنى چىقىراتتى. بۇ بىر تال ئوغۇل ئۇنىڭ ھاياتى ۋە جېنى ئىدى. ئائىشە كىچىكلا بالىسىنىڭ دادىسىدىن ئايرىلغان بولۇپ، يۈرەك پارىسى بولغان، جان ئوغلىنى ئەقىدە، ئىمان ۋە ئەخلاق جەھەتلەردە ئاللاھ رازى بولغىدەك دەرىجىدە تەربىيەلەپ چىقىش ئۈچۈن قايتا ياتلىق بولۇشنى پەقەت خىيالىغا كەلتۈرمىدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە ئون نەچچە يېشىدىلا ياتلىق بولغان ئەردىن ۋە قېيىنانىسىدىن كۆپ ئەزىيەتلەرگە ئۇچرىغان بولغاچقا، دەرد - ئەلەملەر قەلبىدە چوڭقۇر ئىزلارنى قالدۇرغان ئىدى.

ئانىسىنىڭ ئۆيىگە كەلگەندە ئېرىدىن تالقنى ئېلىپ كەلگەن بولسىمۇ، بىراق ئانىسىنىڭ رەنجىشىدىن ئەنسىرەپ، ئەھۋالنى ئېيتمىغان ئىدى. ئاجراشقاندا ھۆكۈمەتتىن ئوغلىنى ئائىشەگە بۇيرۇپ بەرگەن ئىدى. چۈنكى، ئوغلى ئېمىۋاتقان بوۋاق بولغاچقا، بىر مەزگىل يۇرتىدا تۇرغاندىن كېيىن ئوغلىدىن ئايرىلىپ قېلىشتىن قورقۇپ ئۇرۇمچىگە ئوغلىنى ئېلىپ كەتتى.

ئۇ يەرگە بارغاندىن كېيىن ئاۋۋال ئاللاھنىڭ ياردىمى، ئاندىن قالسا مۇسۇلمان قېرىنداشلىرىنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشى بىلەن ئاشخانا ئاچتى. گەرچە ئاشخانىسى كىچىك بولسىمۇ، تاماقلىرى ئوخشىغاچقا خېرىدارلار كۆپ ئىدى. ئۇ بىر مەزگىل شۇنچىلىك قىينالدى. ئاشخانا ئېچىش جاپاسى يامان تىجارەت بولغاچقا كۆپ قىينالدى. ئەمما، ئوغلىنىڭ ئەقىللىق، زېرەك ئۆسۈپ يېتىلىشى، ئۇنىڭ پۈتۈن جاپالىرىنى ئۇنتۇلدۇراتتى. ئوغلى كۈندىن كۈنگە ئۆسۈپ يېتىلىشكە باشلىدى. ئۇ ئىشتىن ھېرىپ كەلگەن ۋاقىتلىرىدا ئوغلىنىڭ تاتلىققىنە قىلىقلىرى ئۇنىڭ ھاردۇقىنى چىقىراتتى. بۇ بىر تال ئوغۇل ئۇنىڭ ھاياتى ۋە جېنى ئىدى. ئائىشە كىچىكلا بالىسىنىڭ دادىسىدىن ئايرىلغان بولۇپ، يۈرەك پارىسى بولغان، جان ئوغلىنى ئەقىدە، ئىمان ۋە ئەخلاق جەھەتلەردە ئاللاھ رازى بولغىدەك دەرىجىدە تەربىيەلەپ چىقىش ئۈچۈن قايتا ياتلىق بولۇشنى پەقەت خىيالىغا كەلتۈرمىدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە ئون نەچچە يېشىدىلا ياتلىق بولغان ئەردىن ۋە قېيىنانىسىدىن كۆپ ئەزىيەتلەرگە ئۇچرىغان بولغاچقا، دەرد - ئەلەملەر قەلبىدە چوڭقۇر ئىزلارنى قالدۇرغان ئىدى.

95

ھەش- پەش دېگۈچە، ئوغلى مەكتەپ يېشىغا يېتىپ قالدى. ئۇنى مەكتەپكە بېرىش كېرەكمۇ ياكى دىندا ئوقۇتۇش كېرەكمۇ؟ بۇ مەسىلە ئائىشەنىڭ كاللىسىنى قاتتىق قاتۇردى. ئۇ بىر قارارغا كېلەلمەي تۇرغاندا، ئاللاھ ئۇنىڭغا ئوغلى ئارقىلىق ياردەم قىلدى. بىر كۈنى ئوغلى: «ئانا، مەن قۇرئان ئوقۇيمەن» دېدى. ئائىشە ئوغلىنىڭ بۇ سۆزىدىن مەمنۇن بولۇپ، بالىسىنى سۆيۈپ كەتتى. ئۇ: «بالام! بۇ سۆزنى ساڭا كىم دېدى؟» دەپ سورىغاندا، بالىسى: «ئانا، قوشنىمىز ناۋاي ئاكاش، ئانىڭىزدىن سوراپ كىرىڭ، مەن ھەپتىيەك ئوقۇتۇپ قوياي دېدى» دەپ جاۋاب بەردى. ئائىشە ئوغلىنىڭ تەلپىگە دەرھال قوشۇلدى. ئۇ قوشنىسى ناۋاي ئۇستامنىڭ يېنىغا چىقىپ رەھمىتىنى ئېيتقاچ، ئوغلىغا قۇرئان ئۆگىتىپ قويۇشنى ئىلتىماس قىلدى.

كۈنلەر بىرىنىڭ كەينىدىن بىرى قوغلىشىپ ئۆتۈۋاتاتتى. جىگەر پارىسى بولغان ئوغلى شۇنداق ياخشى ئوقۇدى. قىسقىغىنە بىرنەچچە يىل ئىچىدە قۇرئاننى ياد ئېلىپ بولدى. ئۇ ئوغلىنىڭ ئوقۇشىغا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلەتتى. ئۆيدە ئوغلىنىڭ ياخشى ئوقۇشىغا تەسىر يەتكۈزىدىغان ئىشلارنى قىلىشتىن تولىمۇ دىققەت قىلاتتى. قىسقىسى، پەرزەنتلىرىنىڭ قورسىقىنى تويغۇزۇپ، ئۈچىسىغا كىيىم بېرىشنىلا ئۆز ۋەزىپىسى دەپ قارايدىغان تىپتىكى ئانا ئەمەس، بەلكى پەرزەنتلىرىنى كۆڭۈل قويۇپ تەربىيەلەيدىغان ئانىلاردىن ئىدى. چۈنكى، پەرزەنتى ئاللاھنىڭ ئاتا - ئانىغا بەرگەن ئامانىتى - دە؟!

ئائىشەنىڭ بالىسى ئۈچۈن ئۆيلەنمەي، ياشلىق باھارىنى ۋە پۈتۈن ھاياتىنى بالىسىنى تەربىيەلەشكە ئاتاپ، قۇربانلىق بېرىپ، بەدەل

ھەش- پەش دېگۈچە، ئوغلى مەكتەپ يېشىغا يېتىپ قالدى. ئۇنى مەكتەپكە بېرىش كېرەكمۇ ياكى دىندا ئوقۇتۇش كېرەكمۇ؟ بۇ مەسىلە ئائىشەنىڭ كاللىسىنى قاتتىق قاتۇردى. ئۇ بىر قارارغا كېلەلمەي تۇرغاندا، ئاللاھ ئۇنىڭغا ئوغلى ئارقىلىق ياردەم قىلدى. بىر كۈنى ئوغلى: «ئانا، مەن قۇرئان ئوقۇيمەن» دېدى. ئائىشە ئوغلىنىڭ بۇ سۆزىدىن مەمنۇن بولۇپ، بالىسىنى سۆيۈپ كەتتى. ئۇ: «بالام! بۇ سۆزنى ساڭا كىم دېدى؟» دەپ سورىغاندا، بالىسى: «ئانا، قوشنىمىز ناۋاي ئاكاش، ئانىڭىزدىن سوراپ كىرىڭ، مەن ھەپتىيەك ئوقۇتۇپ قوياي دېدى» دەپ جاۋاب بەردى. ئائىشە ئوغلىنىڭ تەلپىگە دەرھال قوشۇلدى. ئۇ قوشنىسى ناۋاي ئۇستامنىڭ يېنىغا چىقىپ رەھمىتىنى ئېيتقاچ، ئوغلىغا قۇرئان ئۆگىتىپ قويۇشنى ئىلتىماس قىلدى.

كۈنلەر بىرىنىڭ كەينىدىن بىرى قوغلىشىپ ئۆتۈۋاتاتتى. جىگەر پارىسى بولغان ئوغلى شۇنداق ياخشى ئوقۇدى. قىسقىغىنە بىرنەچچە يىل ئىچىدە قۇرئاننى ياد ئېلىپ بولدى. ئۇ ئوغلىنىڭ ئوقۇشىغا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلەتتى. ئۆيدە ئوغلىنىڭ ياخشى ئوقۇشىغا تەسىر يەتكۈزىدىغان ئىشلارنى قىلىشتىن تولىمۇ دىققەت قىلاتتى. قىسقىسى، پەرزەنتلىرىنىڭ قورسىقىنى تويغۇزۇپ، ئۈچىسىغا كىيىم بېرىشنىلا ئۆز ۋەزىپىسى دەپ قارايدىغان تىپتىكى ئانا ئەمەس، بەلكى پەرزەنتلىرىنى كۆڭۈل قويۇپ تەربىيەلەيدىغان ئانىلاردىن ئىدى. چۈنكى، پەرزەنتى ئاللاھنىڭ ئاتا - ئانىغا بەرگەن ئامانىتى - دە؟!

ئائىشەنىڭ بالىسى ئۈچۈن ئۆيلەنمەي، ياشلىق باھارىنى ۋە پۈتۈن ھاياتىنى بالىسىنى تەربىيەلەشكە ئاتاپ، قۇربانلىق بېرىپ، بەدەل

96

تۆلگىنىگە چۈشلۈق، بالىسى ئەقىدىسى سۈزۈك، تەقۋا، ئەخلاقلىق بىر مۇسۇلمان يىگىت بولۇپ يېتىشىپ چىقتى. باغۋەن باغدىكى مېۋىلەرگە قانچىكى كۆيۈنۈپ پەرۋىش قىلسا، مېۋىلەرنىڭ تەمى شېرىن بولغىنىغا ئوخشاش، ئانا بولغۇچى پەرزەنتلىرىنىڭ تەربىيەسىگە قانچىلىك كۆڭۈل بۆلسە، پەرزەنتلىرى سالىھلاردىن بولۇپ يېتىشىپ چىقىدۇ. چۈنكى، ئانا بالىنىڭ تۇنجى ئوقۇتقۇچىسىدۇر. ئانىنىڭ ئائىلىدىكى يۈرۈش - تۇرۇشلىرى، گەپ - سۆزلىرى، قۇرئان ئوقۇش ۋە ئىلىمغا بولغان ھېرىسمەنلىكى پەرزەنتلىرىگە بىۋاسىتە تەسىر كۆرسىتىدۇ.

ئائىشەنىڭ ئوغلى چوپچوڭلا بىر يىگىت بولۇپ قالدى. ئوغلىنىڭ ئارزۇسى بويىچە ئۆيدە قۇرئان ئوقۇيدىغان ۋە ياد ئالىدىغان بالىلارنى تۇرغۇزۇپ، ئوغلى مۇددەرىس بولۇپ ئوقۇتۇشقا باشلىدى. ئائىشە ئاللاھنىڭ ياردىمى ۋە ئەتراپتىكى مۇسۇلمان قېرىنداشلىرىنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشى بىلەن، بىر بىنانىڭ 5 - قەۋىتىدىن ئۆي ئالغان ئىدى. بالىلارنىڭ كۆپىنچىسى جەنۇبتىن كەلگەن بولۇپ، ئۆيدە يېتىپ ئوقۇيتتى. ئائىشە ئۇلارنىڭ تاماقلىرىنى ئېتىپ بېرەتتى. كۈنلەر شۇنچىلىك مەنىلىك ئۆتەتتى. ئۈرۈمچىدە ئوغلىنىڭ يېشىدىكى بالىلارنىڭ نۇرغۇنلىرى ئىچىش - چېكىشتىن ئىبارەت بۇزۇقچىلىق يوللىرىغا كىرىپ كېتىۋاتاتتى. ئەمما، ئوغلى ئاللاھنىڭ ھىدايەت قىلىشى بىلەن ئاللاھ ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىدىغان بىر مۇسۇلمان بولۇپ چىقتى. ئائىشە ئاللاھنىڭ بۇ كاتتا نېمىتىگە شۈكۈر ئېيتىش ئۈچۈن شەرىئەتنىڭ تەلەپ تەقەززاسى بويىچە تولۇق ھىجابلاندى.

تۆلگىنىگە چۈشلۈق، بالىسى ئەقىدىسى سۈزۈك، تەقۋا، ئەخلاقلىق بىر مۇسۇلمان يىگىت بولۇپ يېتىشىپ چىقتى. باغۋەن باغدىكى مېۋىلەرگە قانچىكى كۆيۈنۈپ پەرۋىش قىلسا، مېۋىلەرنىڭ تەمى شېرىن بولغىنىغا ئوخشاش، ئانا بولغۇچى پەرزەنتلىرىنىڭ تەربىيەسىگە قانچىلىك كۆڭۈل بۆلسە، پەرزەنتلىرى سالىھلاردىن بولۇپ يېتىشىپ چىقىدۇ. چۈنكى، ئانا بالىنىڭ تۇنجى ئوقۇتقۇچىسىدۇر. ئانىنىڭ ئائىلىدىكى يۈرۈش - تۇرۇشلىرى، گەپ - سۆزلىرى، قۇرئان ئوقۇش ۋە ئىلىمغا بولغان ھېرىسمەنلىكى پەرزەنتلىرىگە بىۋاسىتە تەسىر كۆرسىتىدۇ.

ئائىشەنىڭ ئوغلى چوپچوڭلا بىر يىگىت بولۇپ قالدى. ئوغلىنىڭ ئارزۇسى بويىچە ئۆيدە قۇرئان ئوقۇيدىغان ۋە ياد ئالىدىغان بالىلارنى تۇرغۇزۇپ، ئوغلى مۇددەرىس بولۇپ ئوقۇتۇشقا باشلىدى. ئائىشە ئاللاھنىڭ ياردىمى ۋە ئەتراپتىكى مۇسۇلمان قېرىنداشلىرىنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشى بىلەن، بىر بىنانىڭ 5 - قەۋىتىدىن ئۆي ئالغان ئىدى. بالىلارنىڭ كۆپىنچىسى جەنۇبتىن كەلگەن بولۇپ، ئۆيدە يېتىپ ئوقۇيتتى. ئائىشە ئۇلارنىڭ تاماقلىرىنى ئېتىپ بېرەتتى. كۈنلەر شۇنچىلىك مەنىلىك ئۆتەتتى. ئۈرۈمچىدە ئوغلىنىڭ يېشىدىكى بالىلارنىڭ نۇرغۇنلىرى ئىچىش - چېكىشتىن ئىبارەت بۇزۇقچىلىق يوللىرىغا كىرىپ كېتىۋاتاتتى. ئەمما، ئوغلى ئاللاھنىڭ ھىدايەت قىلىشى بىلەن ئاللاھ ئۈچۈن جېنىنى پىدا قىلىدىغان بىر مۇسۇلمان بولۇپ چىقتى. ئائىشە ئاللاھنىڭ بۇ كاتتا نېمىتىگە شۈكۈر ئېيتىش ئۈچۈن شەرىئەتنىڭ تەلەپ تەقەززاسى بويىچە تولۇق ھىجابلاندى.

97

ھالبۇكى، ئۇلارنىڭ بۇ خۇشاللىقى ئۇزۇنغا بارمىدى. بىر كۈنى ئەسىردىن كېيىن تۇيۇقسىزلا ياۋۇز خىتاي ساقچىلىرى ئىشىكنى قاتتىق ئۇرۇپ، ئۆيگە باستۇرۇپ كىرىپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، بېشىغا قارا خالتا كىيگۈزۈپ، ئۇرۇپ - دەسسەپ، ماشىنىغا بېسىپ ئېلىپ ماڭدى. ساقچى ئىدارىسىگە كەلگەندىن كېيىن، ئوغلى بىلەن ئائىشەنى بىر ئۆيگە ئەكىرىپ، ئانا - بالا ئىككىسىنى يەردە ياتقۇزۇپ قولىنى ئارقىغا قايرىپ يۈزىگە دەسسەپ گەپ سوراشقا باشلىغانىدى. ئۆزىنىڭ يۈزىگە دەسسىگىنى ئائىشەگە ئۇنچە ئېغىر كەلمىگەن بولسىمۇ، ئەمما ئىپلاسلارنىڭ ئوغلىنىڭ يۈزىگە دەسسىشى ئائىشەنىڭ يۈرىكىگە دەسسىگەندەك ئېغىر كەلدى، ئوغلىنىڭ قىيىن - قىستاق جەريانىدا توۋلاپ ئىڭراشلىرى؛ ئائىشەنىڭ يۈرىكىنى پارە - پارە قىلىۋەتكەن ئىدى. كۆزىنىڭ گۆھىرى بولغان ئوغلىغا تېگىۋاتقان مۇشت - پەشۋالار ئۇنىڭ بەدىنىگە تېگىۋاتقاندەك بولۇپ، قاتتىق ئازابلىنىپ، پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئاللاھقا يالۋۇرۇپ ياردەم سورىدى.

بىر ئايغا بارمىغان ۋاقىتتا، ئاللاھ ئۇلارنى كاپىرلارنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرۇپ ئېلىپ چىقتى. ئوغلىنىڭ يۈزىدىكى كۆكلەر خېلى ئۇزۇندا ئەسلىگە كەلدى. ئۇلارنىڭ ئۆز ئۆيىدە تۇرۇشىمۇ قىيىنغا توختىدى. بىرمەزگىل يۇرتىغا كېتىپ، شۇ يەردە تۇرۇپ ئۈرۈمچىنىڭ ۋەزىيىتى سەل ياخشى بولغاندا قايتىپ كېلىشنى ئويلاپ يۇرتىغا قاراپ يولغا چىقتى. سەپەردە ھېرىپ - چارچاپ كەلگەن بۇ بىچارە ئانا - بالا ئىككىسى يۇرتىدىكى ئايرودرومغا كېلىشىگە ساقچىلار ئوغلىنىڭ يۈزىدىكى كۆكلەرنى كۆرۈپ يەنە تۇتۇپ ئەكىرىپ كەتتى. ئائىشە ئوغلى مۇھەممەد ئۈچۈن كۆپ كۆز يېشى قىلدى، ئاللاھتىن ئوغلىنى كاپىرلارنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرۇپ بېرىشنى

ھالبۇكى، ئۇلارنىڭ بۇ خۇشاللىقى ئۇزۇنغا بارمىدى. بىر كۈنى ئەسىردىن كېيىن تۇيۇقسىزلا ياۋۇز خىتاي ساقچىلىرى ئىشىكنى قاتتىق ئۇرۇپ، ئۆيگە باستۇرۇپ كىرىپ، ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ، بېشىغا قارا خالتا كىيگۈزۈپ، ئۇرۇپ - دەسسەپ، ماشىنىغا بېسىپ ئېلىپ ماڭدى. ساقچى ئىدارىسىگە كەلگەندىن كېيىن، ئوغلى بىلەن ئائىشەنى بىر ئۆيگە ئەكىرىپ، ئانا - بالا ئىككىسىنى يەردە ياتقۇزۇپ قولىنى ئارقىغا قايرىپ يۈزىگە دەسسەپ گەپ سوراشقا باشلىغانىدى. ئۆزىنىڭ يۈزىگە دەسسىگىنى ئائىشەگە ئۇنچە ئېغىر كەلمىگەن بولسىمۇ، ئەمما ئىپلاسلارنىڭ ئوغلىنىڭ يۈزىگە دەسسىشى ئائىشەنىڭ يۈرىكىگە دەسسىگەندەك ئېغىر كەلدى، ئوغلىنىڭ قىيىن - قىستاق جەريانىدا توۋلاپ ئىڭراشلىرى؛ ئائىشەنىڭ يۈرىكىنى پارە - پارە قىلىۋەتكەن ئىدى. كۆزىنىڭ گۆھىرى بولغان ئوغلىغا تېگىۋاتقان مۇشت - پەشۋالار ئۇنىڭ بەدىنىگە تېگىۋاتقاندەك بولۇپ، قاتتىق ئازابلىنىپ، پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئاللاھقا يالۋۇرۇپ ياردەم سورىدى.

بىر ئايغا بارمىغان ۋاقىتتا، ئاللاھ ئۇلارنى كاپىرلارنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرۇپ ئېلىپ چىقتى. ئوغلىنىڭ يۈزىدىكى كۆكلەر خېلى ئۇزۇندا ئەسلىگە كەلدى. ئۇلارنىڭ ئۆز ئۆيىدە تۇرۇشىمۇ قىيىنغا توختىدى. بىرمەزگىل يۇرتىغا كېتىپ، شۇ يەردە تۇرۇپ ئۈرۈمچىنىڭ ۋەزىيىتى سەل ياخشى بولغاندا قايتىپ كېلىشنى ئويلاپ يۇرتىغا قاراپ يولغا چىقتى. سەپەردە ھېرىپ - چارچاپ كەلگەن بۇ بىچارە ئانا - بالا ئىككىسى يۇرتىدىكى ئايرودرومغا كېلىشىگە ساقچىلار ئوغلىنىڭ يۈزىدىكى كۆكلەرنى كۆرۈپ يەنە تۇتۇپ ئەكىرىپ كەتتى. ئائىشە ئوغلى مۇھەممەد ئۈچۈن كۆپ كۆز يېشى قىلدى، ئاللاھتىن ئوغلىنى كاپىرلارنىڭ قولىدىن قۇتۇلدۇرۇپ بېرىشنى

98

سورىدى ۋە مۇناسىۋەتلىك كىشىلەر ئارقىلىق سەۋەبىنى قىلدى. مېھرىبان رەببىم ئۇنىڭ ئەتىۋارلىق جىگەر پارىسىنى قۇتۇلدۇرۇپ ئەپ چىقىپ بەردى. ئۇلار ئۆز يۇرتىدىمۇ ئۇزۇن تۇرماي ئۈرۈمچىگە قايتىپ كەلدى.

ئوغلى مۇھەممەدنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى ھەر تەرەپكە تاراپ كەتكەن بولۇپ، ئوقۇغۇچىلىرىسىز كۈنلىرى مەنىسىز، قايغۇ ئىچىدە ئۆتۈۋاتاتتى. مۇھەممەدنىڭ ئىزدىنىشى ۋە قېرىنداشلىرىنىڭ مەسلىھەتى بىلەن ئانا - بالا ئىككىيلەن پاسپورت بېجىرىپ، سەئۇدىغا چىقىپ كېتىش قارارىغا كەلدى. شۇ يەردە ئوقۇ - ئوقۇتۇش ئىشلىرىنى ئېلىپ بارماقچى بولدى. مۇھەممەد ئۆزى بىلەن ئانىسىغا 100 مىڭ خىتاي پۇلى تاپشۇردى. ئۇلار سەپەر تەييارلىقىنى قىلىۋاتقان مەزگىللىرىدە، شامدىكى بىر مۇجاھىد قېرىندىشىنىڭ ئەۋەتكەن ۋىدىيولىرىنى مەخپىي كۆرۈپ، مۇھەممەد نىشانىنى ئۆزگەرتتى. بىر كۈنى ئۇ ئانىسىغا: «ئانا! بىز سەئۇدىغا بارمايلى، مۇجاھىدلارنىڭ يېنىغا بارايلى. سەئۇدىغا جېنىمىزنى باققىلى، خاتىرجەم تۇرمۇش كەچۈرگىلى بارساق بولىدىكەن. ئەمما، مەن مۇجاھىدلارنىڭ سېپىگە قوشۇلۇپ، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە جەڭ بىلىملىرىنى ئۆگىنىپ، بىزنى ھەرخىل ۋەھشىي ئۇسۇللار بىلەن ئاشكارا - مەخپىي قىرىۋاتقان، پۈتكۈل مۇسۇلمانلارنىڭ مۇقەددەس كىتابى بولغان قۇرئان كەرىمنى كۆيدۈرگەن، مەينەت ئورۇنلارغا تاشلىغان، ئاللاھنىڭ ئۆيلىرى بولغان مەسجىدلەرنى ھەرخىل كۆڭۈل ئاچىدىغان سورۇنلارغا ئايلاندۇرغان، ئۇيغۇر خەلقىنى قىرىۋاتقان تاجاۋۇزچى خىتايدىن خەلقىمنىڭ ۋە ئۆزۈمنىڭ ئىنتىقامىنى ئالىمەن!» دېدى.

سورىدى ۋە مۇناسىۋەتلىك كىشىلەر ئارقىلىق سەۋەبىنى قىلدى. مېھرىبان رەببىم ئۇنىڭ ئەتىۋارلىق جىگەر پارىسىنى قۇتۇلدۇرۇپ ئەپ چىقىپ بەردى. ئۇلار ئۆز يۇرتىدىمۇ ئۇزۇن تۇرماي ئۈرۈمچىگە قايتىپ كەلدى.

ئوغلى مۇھەممەدنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى ھەر تەرەپكە تاراپ كەتكەن بولۇپ، ئوقۇغۇچىلىرىسىز كۈنلىرى مەنىسىز، قايغۇ ئىچىدە ئۆتۈۋاتاتتى. مۇھەممەدنىڭ ئىزدىنىشى ۋە قېرىنداشلىرىنىڭ مەسلىھەتى بىلەن ئانا - بالا ئىككىيلەن پاسپورت بېجىرىپ، سەئۇدىغا چىقىپ كېتىش قارارىغا كەلدى. شۇ يەردە ئوقۇ - ئوقۇتۇش ئىشلىرىنى ئېلىپ بارماقچى بولدى. مۇھەممەد ئۆزى بىلەن ئانىسىغا 100 مىڭ خىتاي پۇلى تاپشۇردى. ئۇلار سەپەر تەييارلىقىنى قىلىۋاتقان مەزگىللىرىدە، شامدىكى بىر مۇجاھىد قېرىندىشىنىڭ ئەۋەتكەن ۋىدىيولىرىنى مەخپىي كۆرۈپ، مۇھەممەد نىشانىنى ئۆزگەرتتى. بىر كۈنى ئۇ ئانىسىغا: «ئانا! بىز سەئۇدىغا بارمايلى، مۇجاھىدلارنىڭ يېنىغا بارايلى. سەئۇدىغا جېنىمىزنى باققىلى، خاتىرجەم تۇرمۇش كەچۈرگىلى بارساق بولىدىكەن. ئەمما، مەن مۇجاھىدلارنىڭ سېپىگە قوشۇلۇپ، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە جەڭ بىلىملىرىنى ئۆگىنىپ، بىزنى ھەرخىل ۋەھشىي ئۇسۇللار بىلەن ئاشكارا - مەخپىي قىرىۋاتقان، پۈتكۈل مۇسۇلمانلارنىڭ مۇقەددەس كىتابى بولغان قۇرئان كەرىمنى كۆيدۈرگەن، مەينەت ئورۇنلارغا تاشلىغان، ئاللاھنىڭ ئۆيلىرى بولغان مەسجىدلەرنى ھەرخىل كۆڭۈل ئاچىدىغان سورۇنلارغا ئايلاندۇرغان، ئۇيغۇر خەلقىنى قىرىۋاتقان تاجاۋۇزچى خىتايدىن خەلقىمنىڭ ۋە ئۆزۈمنىڭ ئىنتىقامىنى ئالىمەن!» دېدى.

99

ئوغلىنىڭ ئاغزىدىن چىقىۋاتقان تەسىرلىك ۋە پاساھەتلىك سۆزلەر ئۇنىڭ قەلبىگە قاتتىق تەسىر قىلغاچقا، كۆزلىرىدىن غەزەپ ئوتلىرى چاقناۋاتقان ئوغلىغا قاراپ: «سەن نېمە دېسەڭ، شۇ بالام» دېدى. ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن ئۇلارنىڭ پاسپورتلىرى ئىلگىرى - كېيىن چىقتى. ۋەزىيەت كۈندىن كۈنگە چىگىشىۋاتقان بولغاچقا، مۇھەممەد پاسپورتىنى ئېلىپ ئانىسىغا كۆزى قىيمىغان ھالدا ئالدىن ماڭدى. ئانىسى مۇھەممەد مېڭىپ بىر ئايدىن كېيىن كەڭرى ئۆيلىرى ۋە ئۆيلىرىنىڭ ئېسىل بىساتلىرىنى سېتىشقىمۇ ئۈلگۈرمەي ماڭدى. ئانا - بالا ئىككىيلەن تۈركىيەنىڭ ئايرودرومىدا ئۇزۇن يىل ئايرىلغان ئانا - بالىدەك قۇچاقلىشىپ كۆرۈشتى. ئۇلارنىڭ بۇ تەسىرلىك ئۇچرىشىشىدىن ئەتراپىدىكى كىشىلەرمۇ كۆزلىرىگە لىق ياش ئېلىشتى.

ئۇلار تۈركىيەنىڭ ئىستانبۇلدىن ئۆي ئىجارە ئېلىپ ئولتۇردى. مۇھەممەدنىڭ كۆڭلى بەك يېرىم ئىدى. ئەتراپىدا ئۇيغۇر مۇسۇلمانلىرىنىڭ شۇنچە ئېغىر زۇلۇم ئاسارىتىدىن قۇتۇلۇپ چىقىپ، بىر نەچچە پىرقىگە بۆلۈنۈپ كېتىشلىرى، خىلمۇخىل پىكىرلەر، ئۇلارغا زەيتۇنبۇرنىدا تۇرۇپ قېلىش ئۇچۇن بېرىلىۋاتقان تەكلىپ - پىكىرلەر. «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى» شام شۆبىسى توغرىسىدىكى ھەرخىل پىتنە - پاساتلار ئۇنىڭ ئۇيقۇسىنى قاچۇرۇپ، كېچىلەرنى ئۇيقۇسىز ئۆتكۈزۈشكە مەجبۇر قىلىۋاتاتتى. ئۇ ئۇرۇمچىدىكى ۋاقىتلىرىدا مۇجاھىدلارنىڭ جەڭگىۋارلىق بىلەن جەڭ قىلىۋاتقان ۋە جاپا - مۇشەققەتلەرگە بەرداشلىق بېرىپ، جەڭ تەييارلىقىنى قىلىۋاتقان ۋىدىيولىرىنى كۆرۈپ، مۇجاھىد بولۇشقا تەلپۈنۈپ، كېچىلىرى سەمىمىيەت بىلەن ئاللاھ تەئالادىن: «ئى ئاللاھ! مېنى سۆيۈملۈك

ئوغلىنىڭ ئاغزىدىن چىقىۋاتقان تەسىرلىك ۋە پاساھەتلىك سۆزلەر ئۇنىڭ قەلبىگە قاتتىق تەسىر قىلغاچقا، كۆزلىرىدىن غەزەپ ئوتلىرى چاقناۋاتقان ئوغلىغا قاراپ: «سەن نېمە دېسەڭ، شۇ بالام» دېدى. ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن ئۇلارنىڭ پاسپورتلىرى ئىلگىرى - كېيىن چىقتى. ۋەزىيەت كۈندىن كۈنگە چىگىشىۋاتقان بولغاچقا، مۇھەممەد پاسپورتىنى ئېلىپ ئانىسىغا كۆزى قىيمىغان ھالدا ئالدىن ماڭدى. ئانىسى مۇھەممەد مېڭىپ بىر ئايدىن كېيىن كەڭرى ئۆيلىرى ۋە ئۆيلىرىنىڭ ئېسىل بىساتلىرىنى سېتىشقىمۇ ئۈلگۈرمەي ماڭدى. ئانا - بالا ئىككىيلەن تۈركىيەنىڭ ئايرودرومىدا ئۇزۇن يىل ئايرىلغان ئانا - بالىدەك قۇچاقلىشىپ كۆرۈشتى. ئۇلارنىڭ بۇ تەسىرلىك ئۇچرىشىشىدىن ئەتراپىدىكى كىشىلەرمۇ كۆزلىرىگە لىق ياش ئېلىشتى.

ئۇلار تۈركىيەنىڭ ئىستانبۇلدىن ئۆي ئىجارە ئېلىپ ئولتۇردى. مۇھەممەدنىڭ كۆڭلى بەك يېرىم ئىدى. ئەتراپىدا ئۇيغۇر مۇسۇلمانلىرىنىڭ شۇنچە ئېغىر زۇلۇم ئاسارىتىدىن قۇتۇلۇپ چىقىپ، بىر نەچچە پىرقىگە بۆلۈنۈپ كېتىشلىرى، خىلمۇخىل پىكىرلەر، ئۇلارغا زەيتۇنبۇرنىدا تۇرۇپ قېلىش ئۇچۇن بېرىلىۋاتقان تەكلىپ - پىكىرلەر. «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى» شام شۆبىسى توغرىسىدىكى ھەرخىل پىتنە - پاساتلار ئۇنىڭ ئۇيقۇسىنى قاچۇرۇپ، كېچىلەرنى ئۇيقۇسىز ئۆتكۈزۈشكە مەجبۇر قىلىۋاتاتتى. ئۇ ئۇرۇمچىدىكى ۋاقىتلىرىدا مۇجاھىدلارنىڭ جەڭگىۋارلىق بىلەن جەڭ قىلىۋاتقان ۋە جاپا - مۇشەققەتلەرگە بەرداشلىق بېرىپ، جەڭ تەييارلىقىنى قىلىۋاتقان ۋىدىيولىرىنى كۆرۈپ، مۇجاھىد بولۇشقا تەلپۈنۈپ، كېچىلىرى سەمىمىيەت بىلەن ئاللاھ تەئالادىن: «ئى ئاللاھ! مېنى سۆيۈملۈك

100

دوستلىرىڭ بولغان مۇجاھىدلارنىڭ سىپىگە قوشقىن، مىنى مۇجاھىد بولۇشتىن ئىبارەت ئارزۇيۇمغا يەتكۈزگىن» دەپ سورىغان ھالەتلىرىنى ئەسلەپ، ئاللاھ تەئالانىڭ دۇئالارنى ئىجابەت قىلغۇچى، ۋەدىسىگە ۋاپا قىلغۇچى مېھرىبان زات ئىكەنلىكىنى ئويلىغىنىدا قەلبلىرى لەرزىگە كېلىپ، كۆزلىرىگە ياش كېلىپ قالغان ئىدى.

ئۇ دەرھال ئانىسىنى ئېلىپ بەرىكەتلىك زېمىن شامغا كىرىپ كېتىش قارارىغا كەلدى - دە، يول ئۇقۇشۇپ، خەۋەر كۈتۈپ ئولتۇردى. ئاللاھ تەئالا بەندىسى ئارزۇ قىلغاننى ئىنئام قىلىدىغان زات بولغاچقا، ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن سەپەرگە ئاتلىنىپ شامغا كىرگەندە، ئۇلارنىڭ ئالدىغا چەبدەس، قامەتلىك، چىرايىدىن جەسۇرلۇق ۋە ئىماننىڭ نۇرى جىلۋىنىلىپ تۇرىدىغان، ئۇلارنى ئاللاھ جەننەتتىكى ھۆر - ئەيىنلەرگە ئالدىن تاللاپ قويغاندەك شۇنداق چىرايلىق، بويلىرى ئېگىز، سۈننەتكە لايىق قويغان قاپقارا ساقاللىرى ئۇلارنى تېخىمۇ لاتاپەتلىك كۆرسەتكەن، قوللىرىدا كۆتۈرۈۋالغان پىلموتلىرى ئۇلارنىڭ جەسۇرلىقىغا تېخىمۇ جەسۇرلۇق قوشۇپ، ئاجايىپ بىر گۈزەل مەنزىرىنى نامايەن قىلغان مۇجاھىدلار چىققاندى. قورال ئەرنىڭ زىننىتى ۋە ھەقىقىي ئەرنىڭ سىمۋولى بولغاچقا، مۇجاھىدلارنىڭ فورمىسى بىلەن بىرلىشىپ ئادەمنىڭ قەلبىگە تەسۋىرلىگۈسىز خۇشاللىقلارنى ئېلىپ كېلەتتى. مۇھەممەد ۋە ئانىسى قورالنى قوللىرى بىلەن تۇتۇپ، قورالنى سىلاش بىلەنلا كۆز ياشلىرىنى باشقورالماي قالدى. ئۇلار نېمىشقا يىغلىمىسۇن؟ چۈنكى، بۇ قوراللارنى ۋەتەندە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قولىدا كۆرگەن ۋاقىتلىرىدا يۈرەكلىرى سېلىپ قورقىسمۇ، ئەمما قەلبلىرىدە ئۇ زالىم كاپىرلارغا نىسبەتەن غەزەپ

دوستلىرىڭ بولغان مۇجاھىدلارنىڭ سىپىگە قوشقىن، مىنى مۇجاھىد بولۇشتىن ئىبارەت ئارزۇيۇمغا يەتكۈزگىن» دەپ سورىغان ھالەتلىرىنى ئەسلەپ، ئاللاھ تەئالانىڭ دۇئالارنى ئىجابەت قىلغۇچى، ۋەدىسىگە ۋاپا قىلغۇچى مېھرىبان زات ئىكەنلىكىنى ئويلىغىنىدا قەلبلىرى لەرزىگە كېلىپ، كۆزلىرىگە ياش كېلىپ قالغان ئىدى.

ئۇ دەرھال ئانىسىنى ئېلىپ بەرىكەتلىك زېمىن شامغا كىرىپ كېتىش قارارىغا كەلدى - دە، يول ئۇقۇشۇپ، خەۋەر كۈتۈپ ئولتۇردى. ئاللاھ تەئالا بەندىسى ئارزۇ قىلغاننى ئىنئام قىلىدىغان زات بولغاچقا، ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن سەپەرگە ئاتلىنىپ شامغا كىرگەندە، ئۇلارنىڭ ئالدىغا چەبدەس، قامەتلىك، چىرايىدىن جەسۇرلۇق ۋە ئىماننىڭ نۇرى جىلۋىنىلىپ تۇرىدىغان، ئۇلارنى ئاللاھ جەننەتتىكى ھۆر - ئەيىنلەرگە ئالدىن تاللاپ قويغاندەك شۇنداق چىرايلىق، بويلىرى ئېگىز، سۈننەتكە لايىق قويغان قاپقارا ساقاللىرى ئۇلارنى تېخىمۇ لاتاپەتلىك كۆرسەتكەن، قوللىرىدا كۆتۈرۈۋالغان پىلموتلىرى ئۇلارنىڭ جەسۇرلىقىغا تېخىمۇ جەسۇرلۇق قوشۇپ، ئاجايىپ بىر گۈزەل مەنزىرىنى نامايەن قىلغان مۇجاھىدلار چىققاندى. قورال ئەرنىڭ زىننىتى ۋە ھەقىقىي ئەرنىڭ سىمۋولى بولغاچقا، مۇجاھىدلارنىڭ فورمىسى بىلەن بىرلىشىپ ئادەمنىڭ قەلبىگە تەسۋىرلىگۈسىز خۇشاللىقلارنى ئېلىپ كېلەتتى. مۇھەممەد ۋە ئانىسى قورالنى قوللىرى بىلەن تۇتۇپ، قورالنى سىلاش بىلەنلا كۆز ياشلىرىنى باشقورالماي قالدى. ئۇلار نېمىشقا يىغلىمىسۇن؟ چۈنكى، بۇ قوراللارنى ۋەتەندە خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ قولىدا كۆرگەن ۋاقىتلىرىدا يۈرەكلىرى سېلىپ قورقىسمۇ، ئەمما قەلبلىرىدە ئۇ زالىم كاپىرلارغا نىسبەتەن غەزەپ

101

ئوتى يالقۇنجايتتى. مانا ھازىر بولسا بۇ قورالنى ئۆزىنىڭ ئەزىز قېرىنداشلىرىنىڭ قولىدا كۆرۈۋاتىدۇ. ئۇلارنى كۈتۈۋالغىلى چىققان مۇجاھىدلار ئۇلارغا تولىمۇ گۈزەل ئەدەپ - ئەخلاق بىلەن مۇئامىلە قىلدى. يولدا ئۇلارغا بىر مۇجاھىد دەۋەت قىلىپ ماڭدى. مەنزىلگە يېتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئوغلى مۇھەممەد ئەسكىرىي بىلىملەرنى ئۆگىنىش مەكتىپىگە كىرىپ كەتتى. ئائىشە بولسا بىر - بىرىدىن ياخشى، تەقۋا بولغان قېرىنداشلىرى بىلەن چوڭ ئۆيدە ئۈچ ئاي بىللە تۇردى. بۇ جەرياندا نۇرغۇن ياخشى سۆھبەتلەرگە مۇيەسسەر بولۇش ئارقىلىق، ھىجرەتتىن ئىبارەت كاتتا ئىبادەتنى شۇنچىلىك ياخشى چۈشىنىۋالدى. ئوغلى مۇھەممەدنى بىر كۈن كۆرمىسە چىدىمايدىغان بۇ ئانا، مانا ئەمدى ئاي ئايلاپ كۆرمىسىمۇ سەبىر قىلىدىغان بولۇپ كەتتى. چۈنكى، ئوغلى ئاللاھ يولىدىكى مۇجاھىد ئىدى. ئوغلى ھەرقېتىم جەڭلەرگە ياكى رىباتقا ماڭغاندا: «ئانا! ئەگەر مەن شېھىد بولۇپ كەتسەم، ھەرگىز ئازابلىنىپ يىغلىماڭ، ئىنشائاللاھ مەڭگۈ ئايرىلمايدىغان جەننەتتە كۆرۈشىمىز، مەن ئۈچۈن گۈزەل دۇئالاردا بولۇڭ» دەيتتى.

ئاللاھ مۇھەممەدكە غازىلىق نېمىتىنى ئاتا قىلدى. ئۇ ئاللاھنىڭ ياردىمى - پەزلى، ئاندىن قالسا مېھرىبان ئانىسىنىڭ كۆيۈنۈشى بىلەن ياخشى بىر مۇجاھىدە قىز بىلەن ئۆيلەندى. ئاللاھنىڭ رەھمەت - ئېھسانى بىلەن تۆت پەرزەنتلىك بولدى. ئەلۋەتتە، ئاللاھنىڭ شېھىدلىك ۋە غازىلىق نېمىتىنى بېرىشىدە بىز بىلمەيدىغان، ئاللاھ ياخشى بىلىدىغان ھېكمەتلەر بار. چۈنكى، ئاللاھ ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچى زاتتۇر. مۇھەممەد ئاللاھنىڭ پەزلى بىلەن كۆپلىگەن قارىلارنى تەربىيەلەپ چىقتى. ئۇ ئاللاھ يولىدا ئۆزىنى

ئوتى يالقۇنجايتتى. مانا ھازىر بولسا بۇ قورالنى ئۆزىنىڭ ئەزىز قېرىنداشلىرىنىڭ قولىدا كۆرۈۋاتىدۇ. ئۇلارنى كۈتۈۋالغىلى چىققان مۇجاھىدلار ئۇلارغا تولىمۇ گۈزەل ئەدەپ - ئەخلاق بىلەن مۇئامىلە قىلدى. يولدا ئۇلارغا بىر مۇجاھىد دەۋەت قىلىپ ماڭدى. مەنزىلگە يېتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئوغلى مۇھەممەد ئەسكىرىي بىلىملەرنى ئۆگىنىش مەكتىپىگە كىرىپ كەتتى. ئائىشە بولسا بىر - بىرىدىن ياخشى، تەقۋا بولغان قېرىنداشلىرى بىلەن چوڭ ئۆيدە ئۈچ ئاي بىللە تۇردى. بۇ جەرياندا نۇرغۇن ياخشى سۆھبەتلەرگە مۇيەسسەر بولۇش ئارقىلىق، ھىجرەتتىن ئىبارەت كاتتا ئىبادەتنى شۇنچىلىك ياخشى چۈشىنىۋالدى. ئوغلى مۇھەممەدنى بىر كۈن كۆرمىسە چىدىمايدىغان بۇ ئانا، مانا ئەمدى ئاي ئايلاپ كۆرمىسىمۇ سەبىر قىلىدىغان بولۇپ كەتتى. چۈنكى، ئوغلى ئاللاھ يولىدىكى مۇجاھىد ئىدى. ئوغلى ھەرقېتىم جەڭلەرگە ياكى رىباتقا ماڭغاندا: «ئانا! ئەگەر مەن شېھىد بولۇپ كەتسەم، ھەرگىز ئازابلىنىپ يىغلىماڭ، ئىنشائاللاھ مەڭگۈ ئايرىلمايدىغان جەننەتتە كۆرۈشىمىز، مەن ئۈچۈن گۈزەل دۇئالاردا بولۇڭ» دەيتتى.

ئاللاھ مۇھەممەدكە غازىلىق نېمىتىنى ئاتا قىلدى. ئۇ ئاللاھنىڭ ياردىمى - پەزلى، ئاندىن قالسا مېھرىبان ئانىسىنىڭ كۆيۈنۈشى بىلەن ياخشى بىر مۇجاھىدە قىز بىلەن ئۆيلەندى. ئاللاھنىڭ رەھمەت - ئېھسانى بىلەن تۆت پەرزەنتلىك بولدى. ئەلۋەتتە، ئاللاھنىڭ شېھىدلىك ۋە غازىلىق نېمىتىنى بېرىشىدە بىز بىلمەيدىغان، ئاللاھ ياخشى بىلىدىغان ھېكمەتلەر بار. چۈنكى، ئاللاھ ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچى زاتتۇر. مۇھەممەد ئاللاھنىڭ پەزلى بىلەن كۆپلىگەن قارىلارنى تەربىيەلەپ چىقتى. ئۇ ئاللاھ يولىدا ئۆزىنى

102

ئاتىغان تەقۋا، سەممىي مۇجاھىد بولۇپ، ئاللاھ ئۈچۈن ھېرىپ - چارچاشنى بىلمەيتتى. ئانىسىنى شۇنچىلىك ھۆرمەت قىلاتتى.

ئاتىغان تەقۋا، سەممىي مۇجاھىد بولۇپ، ئاللاھ ئۈچۈن ھېرىپ - چارچاشنى بىلمەيتتى. ئانىسىنى شۇنچىلىك ھۆرمەت قىلاتتى.

103

كۆپىنچە ئىنسان نېمەت قولىدىكى ۋاقىتتا، ئۇنى ھەقىقى رەۋىشتە قەدىرلىمەيدۇ ۋە ئۇنىڭ قەدرى - قىممىتىگە يەتمەيدۇ. ئەمما، ئۇنىڭدىن ئايرىلغان ۋاقىتتا، نېمەتنىڭ نۇرغۇن ئارتۇقچىلىقلىرىنى تونۇپ يېتىپ، ئۆمۈر بويى پۇشايمان ئىچىدە ئۆتىدۇ. بىراق، ئىلىملىك، ئەقىللىق، ساپالىق، تەپەككۇرى تېرەن ئىنسانلار نېمەت قولىدىن كېتىشتىن ئىلگىرى ئۇنى قەدىرلەيدۇ، ئەتىۋارلايدۇ.

ئاللاھ تەئالا مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ پەيغەمبەرلىكىنى ئەستىقلالايدىغان ئەڭ كاتتا مۆجىزە سۈپىتىدە قۇرئان كەرىمنى مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئۈممىتىگە كاتتا نېمەت قىلىپ بەرگەن. «مەن مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئۈممىتى» دەيدىغان ھەر بىر مۇسۇلمان قۇرئاننى ھەقىقى رەۋىشتە قەدىرلىشىمىز ۋە ئۇلۇغلىشىمىز، ئۇنىڭ بۇيرۇقلىرىنى ئىجرا قىلىپ، چەكلىمىلىرىدىن يېنىشىمىز، ھەربىر ئايەتنى چوڭقۇر ئويلىنىپ، تەپەككۇر قىلىشىمىز ئىنتايىن زۆرۈر. چۈنكى، ئۇ يەر يۈزىدىكى مۇسۇلمانلارنىڭ قانۇن دەستۇرىدۇر. قۇرئان بىزگە ئوخشاش ۋەتىنىدىن ئايرىلىپ غېرىب بولغان، ئاتا - ئانىسىدىن ئايرىلىپ يېتىم بولغان، يۈرەك پارىلىرىدىن ئايرىلىپ، يۈرەكلىرى سېغىنىش ئوتلىرىدا كۆيۈۋاتقان مۇساپىرلار ئۈچۈن يېقىن دوست ۋە سىرداشتۇر. قەلبلىرىمىزدە چۈشكۈنلۈك يىلتىز تارتىۋاتقانلارغا نىسبەتەن روھىي ئوزۇقتۇر. قاراڭغۇدا قېلىپ يولنى كۆرەلمىگەنلەر ئۈچۈن يولنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان نۇرلۇق

نېمەتنىڭ قەدرىگە يېتەيلى

كۆپىنچە ئىنسان نېمەت قولىدىكى ۋاقىتتا، ئۇنى ھەقىقى رەۋىشتە قەدىرلىمەيدۇ ۋە ئۇنىڭ قەدرى - قىممىتىگە يەتمەيدۇ. ئەمما، ئۇنىڭدىن ئايرىلغان ۋاقىتتا، نېمەتنىڭ نۇرغۇن ئارتۇقچىلىقلىرىنى تونۇپ يېتىپ، ئۆمۈر بويى پۇشايمان ئىچىدە ئۆتىدۇ. بىراق، ئىلىملىك، ئەقىللىق، ساپالىق، تەپەككۇرى تېرەن ئىنسانلار نېمەت قولىدىن كېتىشتىن ئىلگىرى ئۇنى قەدىرلەيدۇ، ئەتىۋارلايدۇ.

ئاللاھ تەئالا مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ پەيغەمبەرلىكىنى ئەستىقلالايدىغان ئەڭ كاتتا مۆجىزە سۈپىتىدە قۇرئان كەرىمنى مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئۈممىتىگە كاتتا نېمەت قىلىپ بەرگەن. «مەن مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئۈممىتى» دەيدىغان ھەر بىر مۇسۇلمان قۇرئاننى ھەقىقى رەۋىشتە قەدىرلىشىمىز ۋە ئۇلۇغلىشىمىز، ئۇنىڭ بۇيرۇقلىرىنى ئىجرا قىلىپ، چەكلىمىلىرىدىن يېنىشىمىز، ھەربىر ئايەتنى چوڭقۇر ئويلىنىپ، تەپەككۇر قىلىشىمىز ئىنتايىن زۆرۈر. چۈنكى، ئۇ يەر يۈزىدىكى مۇسۇلمانلارنىڭ قانۇن دەستۇرىدۇر. قۇرئان بىزگە ئوخشاش ۋەتىنىدىن ئايرىلىپ غېرىب بولغان، ئاتا - ئانىسىدىن ئايرىلىپ يېتىم بولغان، يۈرەك پارىلىرىدىن ئايرىلىپ، يۈرەكلىرى سېغىنىش ئوتلىرىدا كۆيۈۋاتقان مۇساپىرلار ئۈچۈن يېقىن دوست ۋە سىرداشتۇر. قەلبلىرىمىزدە چۈشكۈنلۈك يىلتىز تارتىۋاتقانلارغا نىسبەتەن روھىي ئوزۇقتۇر. قاراڭغۇدا قېلىپ يولنى كۆرەلمىگەنلەر ئۈچۈن يولنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان نۇرلۇق

104

چىراغتۇر. چۆل - باياۋاندا ئېزىپ كەتكەنلەر ئۈچۈن، توغرا يولنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان كومپاستۇر. غەپلەتتە قالغانلارنى ئويغىتىدىغان سىگنالدۇر. دۇنياغا بېرىلىپ كەتكەنلەرگە ئاخىرەتنى ئەسلىتىدىغان ئەسلەتمە، ئۆلۈمدىن قورقىدىغانلار ئۈچۈن ئاللاھ يولىدا جان بېرىشنىڭ قانچىلىك راھەت ۋە شېرىن ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدىغان كۆرسەتمىدۇر. ياخشى ئەمەل قىلغۇچىلار ئۈچۈن جەننەت بىلەن خۇش بېشارەت بەرگۈچى، يامان ئەمەل قىلغۇچىلارغا دوزاخ بىلەن تەھدىت سالغۇچى، بۈيۈك، كاتتا، ئۇلۇغ، ئاسمان - زېمىنلاردىكى بارلىق مەۋجۇدات ۋە مەخلۇقاتلارنى ئىدارە قىلىپ تۇرغۇچى مېھرىبان، شەپقەتلىك ئاللاھنىڭ سۆزىدۇر.

ئىمام بۇخارى رىۋايەت قىلغان ھەدىستە، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن: «سىلەرنىڭ ياخشىلىرىڭلار قۇرئان ئۆگەنگەن ۋە ئۇنى ئۆگەتكەنلىرىڭلاردۇر.»

قۇرئان ئوقۇش كىشىنى ئاللاھ تەئالاغا يېقىنلاشتۇرىدىغان ئەڭ ياخشى، ئەڭ ئەۋزەل ئەمەللەردىندۇر. قۇرئان قىرائەت قىلىش قەلبنى پاكلايدۇ، نۇرلاندۇرىدۇ. قۇرئان قەلبلەرنىڭ باھارى ۋە ھىدايەت نۇرىدۇر. كېسەللەرگە شىپا بېرىدىغان مۇبارەك كىتابتۇر. ئاللاھ تەئالا بۇ ھەقتە مۇنداق دەيدۇ: {بۇ (يەنى قۇرئان) بىز نازىل قىلغان مۇبارەك كىتابتۇر. ئاللاھنىڭ رەھمىتىنى ئۈمىد قىلغۇچىلاردىن بولۇش ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار ۋە تەقۋادارلىق قىلىڭلار.}

چىراغتۇر. چۆل - باياۋاندا ئېزىپ كەتكەنلەر ئۈچۈن، توغرا يولنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان كومپاستۇر. غەپلەتتە قالغانلارنى ئويغىتىدىغان سىگنالدۇر. دۇنياغا بېرىلىپ كەتكەنلەرگە ئاخىرەتنى ئەسلىتىدىغان ئەسلەتمە، ئۆلۈمدىن قورقىدىغانلار ئۈچۈن ئاللاھ يولىدا جان بېرىشنىڭ قانچىلىك راھەت ۋە شېرىن ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدىغان كۆرسەتمىدۇر. ياخشى ئەمەل قىلغۇچىلار ئۈچۈن جەننەت بىلەن خۇش بېشارەت بەرگۈچى، يامان ئەمەل قىلغۇچىلارغا دوزاخ بىلەن تەھدىت سالغۇچى، بۈيۈك، كاتتا، ئۇلۇغ، ئاسمان - زېمىنلاردىكى بارلىق مەۋجۇدات ۋە مەخلۇقاتلارنى ئىدارە قىلىپ تۇرغۇچى مېھرىبان، شەپقەتلىك ئاللاھنىڭ سۆزىدۇر.

ئىمام بۇخارى رىۋايەت قىلغان ھەدىستە، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن: «سىلەرنىڭ ياخشىلىرىڭلار قۇرئان ئۆگەنگەن ۋە ئۇنى ئۆگەتكەنلىرىڭلاردۇر.»

قۇرئان ئوقۇش كىشىنى ئاللاھ تەئالاغا يېقىنلاشتۇرىدىغان ئەڭ ياخشى، ئەڭ ئەۋزەل ئەمەللەردىندۇر. قۇرئان قىرائەت قىلىش قەلبنى پاكلايدۇ، نۇرلاندۇرىدۇ. قۇرئان قەلبلەرنىڭ باھارى ۋە ھىدايەت نۇرىدۇر. كېسەللەرگە شىپا بېرىدىغان مۇبارەك كىتابتۇر. ئاللاھ تەئالا بۇ ھەقتە مۇنداق دەيدۇ: {بۇ (يەنى قۇرئان) بىز نازىل قىلغان مۇبارەك كىتابتۇر. ئاللاھنىڭ رەھمىتىنى ئۈمىد قىلغۇچىلاردىن بولۇش ئۈچۈن ئۇنىڭغا ئەگىشىڭلار ۋە تەقۋادارلىق قىلىڭلار.}

105

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «قۇرئاننى ئوقۇڭلار، قۇرئان قىيامەت كۈنى ئۇنى ئوقۇغانلارغا شاپائەت قىلىش ئۈچۈن ھازىر بولىدۇ.» دېگەن.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يەنە: «قۇرئاندىن بىر ھەرپ ئوقۇغان كىشى ئۈچۈن 10 ياخشىلىق بار» دېگەن.

سەلەف سالىھلار ئاللاھنىڭ كىتابىغا ئەڭ يۇقىرى دەرىجىدە كۆڭۈل بۆلەتتى، ئۇنى ئۇلۇغلايتتى. قۇرئان بىلەن خۇرسەن بولاتتى، شادلىناتتى. قۇرئاننى ياد ئېلىشقا مۇۋەپپەق بولغان، ئۇنى تىلاۋەت قىلغان ۋە ئۇنىڭ بۇيرۇقلىرىنى ئىجرا قىلغان كىشىدىن خۇرسەن بولۇپ، ئۇلارنى قۇرئاننىڭ ئايەتلىرى توغرىسىدا ئەستايىدىللىق بىلەن پىكىر يۈرگۈزۈشكە، ئۇنىڭ ھىدايەت كۆرسەتمىلىرىنى چۈشىنىشكە قىزىقتۇراتتى. ئۇلار قۇرئاننىڭ ئايەتلىرىدىن تەسىرلىنىپ قەلبلىرىدە مېھىر - شەپقەت پەيدا بولاتتى. ئاللاھنى ھەقىقىي رەۋىشتە ئۇلۇغلايتتى، ئاللاھتىن قورقاتتى، بۇيرۇقلىرىنى ئىجرا قىلىپ، چەكلىمىلىرىدىن ياناتتى، ئاللاھنى رازى قىلىشتا بەسلىشەتتى، ئاللاھ بۇيرۇغان ياخشىلىق يوللىرىدا مۇسابىقىلىشەتتى، ئاللاھنىڭ بەلگىلىمىلىرىدە توختايتتى، قۇرئانغا ئەمەل قىلاتتى، ئەرىزلىرىنى ئاللاھقا ئېيتاتتى، قۇرئاننىڭ مەنھەج ۋە يوللىرىدا ماڭاتتى.

ئىبنى مەسئۇد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ قۇرئاندىن تەسىرلىنىشكە ۋە ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا قىزىقتۇرۇپ مۇنداق دېگەن: «سىلەر ئۇ قۇرئاننى ناچار خورمىلارنى چاچقاندەك چېچىۋەتمەڭلار، نەزمىلەردە جۆيلۈگەندەك جۆيلۈمەڭلار، ئۇنىڭ ئاجايىباتلىرىنىڭ يېنىدا توختاڭلار، قەلبلىرىڭلار قۇرئان بىلەن ھەرىكەتلەنسۇن.»

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «قۇرئاننى ئوقۇڭلار، قۇرئان قىيامەت كۈنى ئۇنى ئوقۇغانلارغا شاپائەت قىلىش ئۈچۈن ھازىر بولىدۇ.» دېگەن.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يەنە: «قۇرئاندىن بىر ھەرپ ئوقۇغان كىشى ئۈچۈن 10 ياخشىلىق بار» دېگەن.

سەلەف سالىھلار ئاللاھنىڭ كىتابىغا ئەڭ يۇقىرى دەرىجىدە كۆڭۈل بۆلەتتى، ئۇنى ئۇلۇغلايتتى. قۇرئان بىلەن خۇرسەن بولاتتى، شادلىناتتى. قۇرئاننى ياد ئېلىشقا مۇۋەپپەق بولغان، ئۇنى تىلاۋەت قىلغان ۋە ئۇنىڭ بۇيرۇقلىرىنى ئىجرا قىلغان كىشىدىن خۇرسەن بولۇپ، ئۇلارنى قۇرئاننىڭ ئايەتلىرى توغرىسىدا ئەستايىدىللىق بىلەن پىكىر يۈرگۈزۈشكە، ئۇنىڭ ھىدايەت كۆرسەتمىلىرىنى چۈشىنىشكە قىزىقتۇراتتى. ئۇلار قۇرئاننىڭ ئايەتلىرىدىن تەسىرلىنىپ قەلبلىرىدە مېھىر - شەپقەت پەيدا بولاتتى. ئاللاھنى ھەقىقىي رەۋىشتە ئۇلۇغلايتتى، ئاللاھتىن قورقاتتى، بۇيرۇقلىرىنى ئىجرا قىلىپ، چەكلىمىلىرىدىن ياناتتى، ئاللاھنى رازى قىلىشتا بەسلىشەتتى، ئاللاھ بۇيرۇغان ياخشىلىق يوللىرىدا مۇسابىقىلىشەتتى، ئاللاھنىڭ بەلگىلىمىلىرىدە توختايتتى، قۇرئانغا ئەمەل قىلاتتى، ئەرىزلىرىنى ئاللاھقا ئېيتاتتى، قۇرئاننىڭ مەنھەج ۋە يوللىرىدا ماڭاتتى.

ئىبنى مەسئۇد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ قۇرئاندىن تەسىرلىنىشكە ۋە ئۇنىڭغا ئەمەل قىلىشقا قىزىقتۇرۇپ مۇنداق دېگەن: «سىلەر ئۇ قۇرئاننى ناچار خورمىلارنى چاچقاندەك چېچىۋەتمەڭلار، نەزمىلەردە جۆيلۈگەندەك جۆيلۈمەڭلار، ئۇنىڭ ئاجايىباتلىرىنىڭ يېنىدا توختاڭلار، قەلبلىرىڭلار قۇرئان بىلەن ھەرىكەتلەنسۇن.»

106

بىز مەيلى قۇرئاننى ئوقۇيلى ياكى ياد ئالايلى، مەقسىتىمىز قۇرئانغا ئەمەل قىلىش بولسۇن. قۇرئاننىڭ يادروسى بولغان تەۋھىدكە كۆڭۈل بۆلەيلى. چۈنكى تەۋھىد قۇرئاننىڭ يۈرىكىدۇر. ئىبنى قەييىم جەۋزى رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: «قۇرئاننىڭ ھەممىسى تەۋھىدتۇر. چۈنكى، قۇرئان يا ئاللاھقا ئىبادەت قىلىشقا ۋە شېرىكنى تاشلاشقا بۇيرۇيدۇ، يا تەۋھىد ئەھلىنىڭ مۇكاپاتىنىڭ ۋە شېرىك ئەھلىنىڭ جازاسىنىڭ بايانى، ۋەياكى ھالال ۋە ھارامنىڭ ئەھكاملىرى ۋە رۇبۇبىيەت تەۋھىدىنىڭ بايانى قاتارلىقلار توغرىسىدا بولغان.»

سەلەف سالىھلار قۇرئاننىڭ ھەممە تەرەپلىرىگە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلگەن. قۇرئاننىڭ لەۋزى ئۇلارنىڭ تىللىردا بولۇپلا قالماستىن، بەلكى قەلبلىردە ۋە ئەمەللىردە بولغان. مۇھەممەد ئىبنى سالىھىن ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: بەزى ئەسەرلەردە مۇنداق دەپ كەلگەن: قۇرئان بىر كېچىدە ئاللاھنىڭ دەرگاھىغا چىقىپ كېتىدۇ، تاڭ يورۇغاندا ئىنسانلارنىڭ قوللىردا ۋە قەلبلىردە ۋە كىتابلىردا قۇرئان قالمايدۇ. ئۇ قۇرئاننى ئاللاھ ئەززە ۋە جەللە دەرگاھىغا ئېلىپ چىقىپ كېتىدۇ. ئاللاھ ئەڭ ياخشى بىلگۈچىدۇر.»

ئىنسانلار قۇرئاندىن پۈتۈنلەي يۈز ئۆرۈگەن، قۇرئاننىڭ لەۋزىنىمۇ ئوقۇمايدىغان، ئەقدە ۋە ئەمەلمۇ قىلمايدىغان بولغاندا، قۇرئان كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ. شۇڭا، بىز مۇسۇلمانلار يۇقىرىدا ئىسلام ئالىملىرى تەرىپىدىن خەۋەر بېرىلگەن قاباھەتلىك، دەھشەتلىك، قورقۇنچلۇق، ئېچىنىشلىق، ھەسرەتلىك كۈن كېلىشتىن ئىلگىرى، كۆزىمىزنىڭ نۇرى، قەلبىمىزنىڭ

بىز مەيلى قۇرئاننى ئوقۇيلى ياكى ياد ئالايلى، مەقسىتىمىز قۇرئانغا ئەمەل قىلىش بولسۇن. قۇرئاننىڭ يادروسى بولغان تەۋھىدكە كۆڭۈل بۆلەيلى. چۈنكى تەۋھىد قۇرئاننىڭ يۈرىكىدۇر. ئىبنى قەييىم جەۋزى رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: «قۇرئاننىڭ ھەممىسى تەۋھىدتۇر. چۈنكى، قۇرئان يا ئاللاھقا ئىبادەت قىلىشقا ۋە شېرىكنى تاشلاشقا بۇيرۇيدۇ، يا تەۋھىد ئەھلىنىڭ مۇكاپاتىنىڭ ۋە شېرىك ئەھلىنىڭ جازاسىنىڭ بايانى، ۋەياكى ھالال ۋە ھارامنىڭ ئەھكاملىرى ۋە رۇبۇبىيەت تەۋھىدىنىڭ بايانى قاتارلىقلار توغرىسىدا بولغان.»

سەلەف سالىھلار قۇرئاننىڭ ھەممە تەرەپلىرىگە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلگەن. قۇرئاننىڭ لەۋزى ئۇلارنىڭ تىللىردا بولۇپلا قالماستىن، بەلكى قەلبلىردە ۋە ئەمەللىردە بولغان. مۇھەممەد ئىبنى سالىھىن ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: بەزى ئەسەرلەردە مۇنداق دەپ كەلگەن: قۇرئان بىر كېچىدە ئاللاھنىڭ دەرگاھىغا چىقىپ كېتىدۇ، تاڭ يورۇغاندا ئىنسانلارنىڭ قوللىردا ۋە قەلبلىردە ۋە كىتابلىردا قۇرئان قالمايدۇ. ئۇ قۇرئاننى ئاللاھ ئەززە ۋە جەللە دەرگاھىغا ئېلىپ چىقىپ كېتىدۇ. ئاللاھ ئەڭ ياخشى بىلگۈچىدۇر.»

ئىنسانلار قۇرئاندىن پۈتۈنلەي يۈز ئۆرۈگەن، قۇرئاننىڭ لەۋزىنىمۇ ئوقۇمايدىغان، ئەقدە ۋە ئەمەلمۇ قىلمايدىغان بولغاندا، قۇرئان كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ. شۇڭا، بىز مۇسۇلمانلار يۇقىرىدا ئىسلام ئالىملىرى تەرىپىدىن خەۋەر بېرىلگەن قاباھەتلىك، دەھشەتلىك، قورقۇنچلۇق، ئېچىنىشلىق، ھەسرەتلىك كۈن كېلىشتىن ئىلگىرى، كۆزىمىزنىڭ نۇرى، قەلبىمىزنىڭ

107

شىپاسى، ھاياتلىقىمىزنىڭ مەنبەسى بولغان، قولىمىزدىكى ئەڭ كاتتا نېمەت
قۇرئاننى ھەقىقى رەۋىشتە قەدىرلەيلى!

شىپاسى، ھاياتلىقىمىزنىڭ مەنبەسى بولغان، قولىمىزدىكى ئەڭ كاتتا نېمەت
قۇرئاننى ھەقىقى رەۋىشتە قەدىرلەيلى!

108

ئۆز زامانىسىدا بەدەۋلەت ۋە شەۋكەتلىك بىر پادىشاھ ئۆتكەن ئىكەن، كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئۇ پادىشاھ باش ۋەزىرىنى چاقىرتىپ ئۆزىنىڭ ئۆزى ھۆكۈمدار بولغان مەملىكەتتە كىشىلەرنىڭ ئاللاھقا ئىبادەت قىلىشى ۋە دىنىنىڭ تارقىلىشى ئۈچۈن، كاتتا، ھەشەمەتلىك بىر مەسجىد بىنا قىلىش ئويى بارلىقىنى ئېيتىپتۇ. پادىشاھقا كۆرە، بۇ مەسجىد شۇنداق لايىھەلىنىشى كېرەك ئىدىكى، بۇ مەملىكەتتىكى ھېچقايسى مەسجىد بۇ مەسجىدتىن كۆلەم، شارائىت ۋە كۆرۈنۈش جەھەتتە ئېشىپ چۈشمەسلىكى كېرەك ئىدى.

ۋەزىر پادىشاھنىڭ بۇ ئويىدىن ناھايىتى مەمنۇن بوپتۇ ۋە ئاپىرىن ئوقۇپتۇ. لېكىن، پادىشاھ ۋەزىرگە بىر شەرتنى قاتتىق ئەسكەرتىپتۇ ۋە بۇ شەرتكە كىم بويسۇنماي قالسا قاتتىق جازالىنىدىغانلىقى ئېيتىپتۇ. پادىشاھنىڭ شەرتى شۇ ئىدىكى، بۇ مەسجىد قۇرۇلۇشىغا باشتىن ئاخىر سىرتتىن ھېچ قانداق مال ئارىلاشتۇرۇلماستىن، پۈتۈنلەي پادىشاھنىڭ شەخسىي مال - مۈلكى بىلەن پۈتتۈرۈلۈشى كېرەك ئىدى. كىمكى ئۆز يېنىدىن بۇ مەسجىد قۇرۇلۇشىغا چىقىم قىلىشقا ئۇرۇنسا، بىلىنىپ قالسا قاتتىق جازالىنىشى قايتا - قايتا تەكىتلەندى. باش ۋەزىر پادىشاھنىڭ شەرتىنى قوبۇل قىلغاندىن كېيىن دەرھال مەملىكەتتىكى ئەڭ ئۇستا مىمارلارنى يىغىشقا باشلاپتۇ. مىمارلار يىغىلىپ بولغاندىن كېيىن ئۇلارغا مەسجىدنىڭ قانداق سېلىنىشى ھەققىدە تەلىماتلار بېرىلگەندىن كېيىن ئىش باشلىنىپ كېتىپتۇ.

بىز نېمىگە موھتاج

ئۆز زامانىسىدا بەدەۋلەت ۋە شەۋكەتلىك بىر پادىشاھ ئۆتكەن ئىكەن، كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئۇ پادىشاھ باش ۋەزىرىنى چاقىرتىپ ئۆزىنىڭ ئۆزى ھۆكۈمدار بولغان مەملىكەتتە كىشىلەرنىڭ ئاللاھقا ئىبادەت قىلىشى ۋە دىنىنىڭ تارقىلىشى ئۈچۈن، كاتتا، ھەشەمەتلىك بىر مەسجىد بىنا قىلىش ئويى بارلىقىنى ئېيتىپتۇ. پادىشاھقا كۆرە، بۇ مەسجىد شۇنداق لايىھەلىنىشى كېرەك ئىدىكى، بۇ مەملىكەتتىكى ھېچقايسى مەسجىد بۇ مەسجىدتىن كۆلەم، شارائىت ۋە كۆرۈنۈش جەھەتتە ئېشىپ چۈشمەسلىكى كېرەك ئىدى.

ۋەزىر پادىشاھنىڭ بۇ ئويىدىن ناھايىتى مەمنۇن بوپتۇ ۋە ئاپىرىن ئوقۇپتۇ. لېكىن، پادىشاھ ۋەزىرگە بىر شەرتنى قاتتىق ئەسكەرتىپتۇ ۋە بۇ شەرتكە كىم بويسۇنماي قالسا قاتتىق جازالىنىدىغانلىقى ئېيتىپتۇ. پادىشاھنىڭ شەرتى شۇ ئىدىكى، بۇ مەسجىد قۇرۇلۇشىغا باشتىن ئاخىر سىرتتىن ھېچ قانداق مال ئارىلاشتۇرۇلماستىن، پۈتۈنلەي پادىشاھنىڭ شەخسىي مال - مۈلكى بىلەن پۈتتۈرۈلۈشى كېرەك ئىدى. كىمكى ئۆز يېنىدىن بۇ مەسجىد قۇرۇلۇشىغا چىقىم قىلىشقا ئۇرۇنسا، بىلىنىپ قالسا قاتتىق جازالىنىشى قايتا - قايتا تەكىتلەندى. باش ۋەزىر پادىشاھنىڭ شەرتىنى قوبۇل قىلغاندىن كېيىن دەرھال مەملىكەتتىكى ئەڭ ئۇستا مىمارلارنى يىغىشقا باشلاپتۇ. مىمارلار يىغىلىپ بولغاندىن كېيىن ئۇلارغا مەسجىدنىڭ قانداق سېلىنىشى ھەققىدە تەلىماتلار بېرىلگەندىن كېيىن ئىش باشلىنىپ كېتىپتۇ.

109

بارچە كىرىم - چىقىم ئىشلىرىغا ئوردىدىكى باش بوغالتىر مەسئۇل بولۇپ، قاتتىق نازارەت ئاستىدا سەرپلەنگەن چىقىملارنىڭ تەپسىلىي ھېساباتىنى ئېلىپ مېڭىپتۇ.

ئايلار ئۆتۈپ، يىللار ئۆتۈپ پادىشاھنىڭ ئارزۇسىدىكى كاتتا مەسجىدمۇ پۈتۈپ قاپتۇ. مەسجىد پۈتكەندە باش ۋەزىرى ئارقىلىق، مىمارلارغا مەسجىدنىڭ سىرتقى تېمىغا بۇ مەسجىدنى «پالانچى پادىشاھ سالدۇرغان» دېگەن كەلىمىلەرنى ھۆسنخەت بىلەن كۆركەم قىلىپ يازغۇزۇشنى بۇيرۇپتۇ.

مەسجىد پۈتۈپ، كۈندىلىك نامازلار ۋاقتى ۋاقتىدا ئوقۇلۇشقا باشلىغان كۈنلەرنىڭ بىرىدە، پادىشاھ بىر چۈش كۆرۈپتۇ. پادىشاھنىڭ چۈشىدە، ئىككى پەرىشتە چۈشۈپ كىشىلەرگە «تامدىكى پادىشاھنىڭ ئىسمىنى ئۆچۈرۈۋېتىڭلار ۋە پالانچى ئايالنىڭ ئىسمىنى يېزىڭلار» دەپ جاكارلاۋاتقان ئىدى. پادىشاھ كېچىدە چۈشىدىن چۆچۈپ ئويغىنىپ، دەرھال قورۇقچىنى چاقىرىپ، ئۆزى سالدۇرغان مەسجىدنىڭ قېشىغا بېرىپ قاراپ بېقىشقا، بىرەر كىشىنىڭ كېلىپ تامدىكى پادىشاھنىڭ نامىنى ئۆچۈرۈۋەتكەن - ئۆچۈرۈۋەتمىگەنلىكىنى ئۇقۇپ بېقىشقا بۇيرۇپتۇ. قورۇقچى مەسجىدكە بارغاندىن كېيىن ھەممە ئىشنىڭ جايىدا ئىكەنلىكى، ھېچ بىر ئۆزگىرىش بولمىغانلىقى ھەققىدە خەۋەرنى پادىشاھقا يەتكۈزگەندىن كېيىن، پادىشاھ بۇ بىر قالايمىقان چۈش ئوخشايدۇ دەپ ئويلاپ، ئۇيقۇسىنى داۋاملاشتۇرۇپتۇ.

بىر نەچچە كۈن ئۆتكەندىن كېيىن، پادىشاھ يەنە ئوخشاش چۈشنى تەكرار كۆرۈپتۇ ۋە ئەتىسى باش ۋەزىر ۋە بوغالتىرنى ئوردىغا چاقىرتىپ

بارچە كىرىم - چىقىم ئىشلىرىغا ئوردىدىكى باش بوغالتىر مەسئۇل بولۇپ، قاتتىق نازارەت ئاستىدا سەرپلەنگەن چىقىملارنىڭ تەپسىلىي ھېساباتىنى ئېلىپ مېڭىپتۇ.

ئايلار ئۆتۈپ، يىللار ئۆتۈپ پادىشاھنىڭ ئارزۇسىدىكى كاتتا مەسجىدمۇ پۈتۈپ قاپتۇ. مەسجىد پۈتكەندە باش ۋەزىرى ئارقىلىق، مىمارلارغا مەسجىدنىڭ سىرتقى تېمىغا بۇ مەسجىدنى «پالانچى پادىشاھ سالدۇرغان» دېگەن كەلىمىلەرنى ھۆسنخەت بىلەن كۆركەم قىلىپ يازغۇزۇشنى بۇيرۇپتۇ.

مەسجىد پۈتۈپ، كۈندىلىك نامازلار ۋاقتى ۋاقتىدا ئوقۇلۇشقا باشلىغان كۈنلەرنىڭ بىرىدە، پادىشاھ بىر چۈش كۆرۈپتۇ. پادىشاھنىڭ چۈشىدە، ئىككى پەرىشتە چۈشۈپ كىشىلەرگە «تامدىكى پادىشاھنىڭ ئىسمىنى ئۆچۈرۈۋېتىڭلار ۋە پالانچى ئايالنىڭ ئىسمىنى يېزىڭلار» دەپ جاكارلاۋاتقان ئىدى. پادىشاھ كېچىدە چۈشىدىن چۆچۈپ ئويغىنىپ، دەرھال قورۇقچىنى چاقىرىپ، ئۆزى سالدۇرغان مەسجىدنىڭ قېشىغا بېرىپ قاراپ بېقىشقا، بىرەر كىشىنىڭ كېلىپ تامدىكى پادىشاھنىڭ نامىنى ئۆچۈرۈۋەتكەن - ئۆچۈرۈۋەتمىگەنلىكىنى ئۇقۇپ بېقىشقا بۇيرۇپتۇ. قورۇقچى مەسجىدكە بارغاندىن كېيىن ھەممە ئىشنىڭ جايىدا ئىكەنلىكى، ھېچ بىر ئۆزگىرىش بولمىغانلىقى ھەققىدە خەۋەرنى پادىشاھقا يەتكۈزگەندىن كېيىن، پادىشاھ بۇ بىر قالايمىقان چۈش ئوخشايدۇ دەپ ئويلاپ، ئۇيقۇسىنى داۋاملاشتۇرۇپتۇ.

بىر نەچچە كۈن ئۆتكەندىن كېيىن، پادىشاھ يەنە ئوخشاش چۈشنى تەكرار كۆرۈپتۇ ۋە ئەتىسى باش ۋەزىر ۋە بوغالتىرنى ئوردىغا چاقىرتىپ

110

ئوخشاش چۈشنى ئىككى قېتىم تەكرار كۆرگەنلىكىنى ئۇلارغا ئېيتىپتۇ ۋە ئۇلاردىن «مەسجىد چىقىمىغا بىرەر كىشى ئارىلاشتىمۇ؟ مەن بىلمەيدىغان ھالەتتە بىرەرسى ئۆز مېلىدىن مەسجىدكە سەرپ قىلدىمۇ؟» دەپ قاتتىق سوراشقا باشلاپتۇ. باش ۋەزىر كەسكىن ھالەتتە ئۇنداق ئەمەسلىكىنى، بارچە چىقىم پادىشاھنىڭ شەخسىي مۈلكىدىن سەرپلەنگەنلىكىنى، ھېچكىمنىڭ مېلى ئىشلىتىلمىگەنلىكىنى ئېيتىش بىلەن بىرلىكتە، پادىشاھتىن «چۈشلىرىدە پەرىشتىلەر قايسى ئايالنى تىلغا ئالدى؟ ئىسمى يادىلىرىدىمۇ؟»دەپ سوراپتۇ. پادىشاھ چۈشىدە پەرىشتىلەرنىڭ پەقەت بىر ئايالنىڭ گېپىنى تىلغا ئالغانلىقىنى، لېكىن ئىسمىنى ئېيتمىغانلىقىنى ئېيتىپتۇ.

بىر نەچچە كۈن ئۆتۈپ، يەنە ئوخشاش چۈش تەكرارلىنىپتۇ، بۇ قېتىم يەنە ئىككى پەرىشتە چۈشۈپ كىشىلەرگە «تامدىكى پادىشاھنىڭ نامىنى ئۆچۈرۈۋېڭلار ۋە ئۇممۇ خەير دېگەن ئايالنىڭ نامىنى يېزىپ قويۇڭلار» دەپ جاكارلاۋاتقان ئىكەن، پادىشاھ ئويغىنىپلا دەرھال ۋەزىرنى چاقىرتىپتۇ ۋە ئۇممۇ خەير دېگەن ئايالنى ئۆز ھۇزۇرىغا ئېلىپ كېلىشنى بۇيرۇپتۇ. ۋەزىر پۈتۈن شەھەر ئەھلىدىن سۈرۈشتە قىلىش ئارقىلىق ئۇممۇ خەير دېگەن ئايالنى تېپىپتۇ ۋە پادىشاھ بىلەن كۆرۈشكىلى ئېلىپ كەپتۇ، پادىشاھ ئۇ ئايالنى لايىقىدا كۈتۈۋالغاندىن كېيىن، چۈشىدە پەرىشتىلەرنىڭ ئۇ ئايالنىڭ ئىسمىنى تىلغا ئالغىنىدىن ئەجەبلەنگەن ھالدا:«ئەي ئايال، سىز بۇ مەسجىدنىڭ بىنا قىلىنىشى ئۈچۈن يېنىڭىزدىن چىقىم قىلغانمىسىز؟ ياكى بىرەر نەرسە سەدىقە قىلغانمىسىز؟» دېگىنىچە سوراقنى باشلاپتۇ. ئۇ بىچارە ئايال ئۆزىنى قانچە ئاقلىسىمۇ، پادىشاھنىڭ ئىشەنگۈسى كەلمەپتۇ، چۈنكى ئۇ چۈش ئادەتتىكى چۈش بولماستىن، بىر بېشارەتلىك چۈش ئىدى. ئاخىرى

ئوخشاش چۈشنى ئىككى قېتىم تەكرار كۆرگەنلىكىنى ئۇلارغا ئېيتىپتۇ ۋە ئۇلاردىن «مەسجىد چىقىمىغا بىرەر كىشى ئارىلاشتىمۇ؟ مەن بىلمەيدىغان ھالەتتە بىرەرسى ئۆز مېلىدىن مەسجىدكە سەرپ قىلدىمۇ؟» دەپ قاتتىق سوراشقا باشلاپتۇ. باش ۋەزىر كەسكىن ھالەتتە ئۇنداق ئەمەسلىكىنى، بارچە چىقىم پادىشاھنىڭ شەخسىي مۈلكىدىن سەرپلەنگەنلىكىنى، ھېچكىمنىڭ مېلى ئىشلىتىلمىگەنلىكىنى ئېيتىش بىلەن بىرلىكتە، پادىشاھتىن «چۈشلىرىدە پەرىشتىلەر قايسى ئايالنى تىلغا ئالدى؟ ئىسمى يادىلىرىدىمۇ؟»دەپ سوراپتۇ. پادىشاھ چۈشىدە پەرىشتىلەرنىڭ پەقەت بىر ئايالنىڭ گېپىنى تىلغا ئالغانلىقىنى، لېكىن ئىسمىنى ئېيتمىغانلىقىنى ئېيتىپتۇ.

بىر نەچچە كۈن ئۆتۈپ، يەنە ئوخشاش چۈش تەكرارلىنىپتۇ، بۇ قېتىم يەنە ئىككى پەرىشتە چۈشۈپ كىشىلەرگە «تامدىكى پادىشاھنىڭ نامىنى ئۆچۈرۈۋېڭلار ۋە ئۇممۇ خەير دېگەن ئايالنىڭ نامىنى يېزىپ قويۇڭلار» دەپ جاكارلاۋاتقان ئىكەن، پادىشاھ ئويغىنىپلا دەرھال ۋەزىرنى چاقىرتىپتۇ ۋە ئۇممۇ خەير دېگەن ئايالنى ئۆز ھۇزۇرىغا ئېلىپ كېلىشنى بۇيرۇپتۇ. ۋەزىر پۈتۈن شەھەر ئەھلىدىن سۈرۈشتە قىلىش ئارقىلىق ئۇممۇ خەير دېگەن ئايالنى تېپىپتۇ ۋە پادىشاھ بىلەن كۆرۈشكىلى ئېلىپ كەپتۇ، پادىشاھ ئۇ ئايالنى لايىقىدا كۈتۈۋالغاندىن كېيىن، چۈشىدە پەرىشتىلەرنىڭ ئۇ ئايالنىڭ ئىسمىنى تىلغا ئالغىنىدىن ئەجەبلەنگەن ھالدا:«ئەي ئايال، سىز بۇ مەسجىدنىڭ بىنا قىلىنىشى ئۈچۈن يېنىڭىزدىن چىقىم قىلغانمىسىز؟ ياكى بىرەر نەرسە سەدىقە قىلغانمىسىز؟» دېگىنىچە سوراقنى باشلاپتۇ. ئۇ بىچارە ئايال ئۆزىنى قانچە ئاقلىسىمۇ، پادىشاھنىڭ ئىشەنگۈسى كەلمەپتۇ، چۈنكى ئۇ چۈش ئادەتتىكى چۈش بولماستىن، بىر بېشارەتلىك چۈش ئىدى. ئاخىرى

111

ئۇ ئايال ئاۋازلىرى تىترىگەن ھالەتتە: «ئەي پادىشاھىم، مەن بىر ئاجىزە ئايال، ئۆزۈمنىڭ كۈندىلىك چىقىمىمغىمۇ ئىگە ئەمەسمەن، ھەتتا باشقىلارنىڭ ماڭا ياردەم قىلىشىغا موھتاجمەن، مەن بۇ ھالىتىمدە قانداقمۇ مەسجىد قۇرۇلۇشى ئۈچۈن چىقىم قىلالايمەن؟» دەپتۇ.

لېكىن، پادىشاھ بۇ جاۋابلارغا قايىل بولماپتۇ. ئۇ ئۆز چۈشىنىڭ سىرىنىڭ ئاشكارا بولۇشىنى ساقلاۋاتاتتى. شۇ ئەسنادا ئۇممۇ خەير پادىشاھقا قاراپ:« ئەي پادىشاھىم، ئەگەر سىز مەندىن مەسجىد ھەققىدە نېمىش قىلغىنىمنى سورىسىڭىز، مېنىڭ جاۋابىم يۇقىرىقىدەك، پەقەت بىر كۈنى يولدىن ئۆتۈپ كېتىپ باراتتىم، مەسجىد قۇرۇلۇشى ئۈچۈن يۈك توشۇۋاتقان ئېشەكلەر باغلانغان بىر جايدىن ئۆتۈپ قالدىم، ھەممە ئېشەكنىڭ ئالدىغا بىر ئەدىشتا سۇ قويۇلغان ئىدى، پەقەت ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بىر ئېشەكنىڭ ئارغامچىسى كالتا چىگىلگەنلىكى ئۈچۈن، سۇ ئىچىشكە قادىر بولالمىغان ئىدى، بۇ پېژغىرىم ئىسسىقتا ئاللاھنىڭ مەخلۇقاتى بولغان ئۇ ئېشەككە ئىچىم ئاغرىدى، ئۇنىڭمۇ ھەمراھلىرى بىلەن بىرگە چاڭقاقلىقنى قاندۇرۇشىنى ئۈمىد قىلدىم ۋە ئېشەكنىڭ يېنىغا باردىم - دە، ئارغامچىنى يېشىپ، سۇ ئىچەلىگۈدەك ھالەتتە بىر ئاز ئۇزارتىپ چىگىپ قويدۇم، مېنىڭ قىلغان ئىشىم شۇ خالاس، پەقەت ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن ئۇ جانىۋارغا ياردەم بېرىپ قويدۇم» دېدى.

پادىشاھ ئايالنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغاچ تەبەسسۇم قىپتۇ ۋە چۈشىنىڭ سىرىنى ھېس قىلىپ، بېشىنى لىڭشىتقان ھالدا ئايالغا قاراپ ئېيتىپتۇ:«ئەي ئۇممۇ خەير، ئەمدى چۈشەندىم، سىزنىڭ ئىخلاس بىلەن قىلغان كىچىك

ئۇ ئايال ئاۋازلىرى تىترىگەن ھالەتتە: «ئەي پادىشاھىم، مەن بىر ئاجىزە ئايال، ئۆزۈمنىڭ كۈندىلىك چىقىمىمغىمۇ ئىگە ئەمەسمەن، ھەتتا باشقىلارنىڭ ماڭا ياردەم قىلىشىغا موھتاجمەن، مەن بۇ ھالىتىمدە قانداقمۇ مەسجىد قۇرۇلۇشى ئۈچۈن چىقىم قىلالايمەن؟» دەپتۇ.

لېكىن، پادىشاھ بۇ جاۋابلارغا قايىل بولماپتۇ. ئۇ ئۆز چۈشىنىڭ سىرىنىڭ ئاشكارا بولۇشىنى ساقلاۋاتاتتى. شۇ ئەسنادا ئۇممۇ خەير پادىشاھقا قاراپ:« ئەي پادىشاھىم، ئەگەر سىز مەندىن مەسجىد ھەققىدە نېمىش قىلغىنىمنى سورىسىڭىز، مېنىڭ جاۋابىم يۇقىرىقىدەك، پەقەت بىر كۈنى يولدىن ئۆتۈپ كېتىپ باراتتىم، مەسجىد قۇرۇلۇشى ئۈچۈن يۈك توشۇۋاتقان ئېشەكلەر باغلانغان بىر جايدىن ئۆتۈپ قالدىم، ھەممە ئېشەكنىڭ ئالدىغا بىر ئەدىشتا سۇ قويۇلغان ئىدى، پەقەت ئۇلارنىڭ ئارىسىدىكى بىر ئېشەكنىڭ ئارغامچىسى كالتا چىگىلگەنلىكى ئۈچۈن، سۇ ئىچىشكە قادىر بولالمىغان ئىدى، بۇ پېژغىرىم ئىسسىقتا ئاللاھنىڭ مەخلۇقاتى بولغان ئۇ ئېشەككە ئىچىم ئاغرىدى، ئۇنىڭمۇ ھەمراھلىرى بىلەن بىرگە چاڭقاقلىقنى قاندۇرۇشىنى ئۈمىد قىلدىم ۋە ئېشەكنىڭ يېنىغا باردىم - دە، ئارغامچىنى يېشىپ، سۇ ئىچەلىگۈدەك ھالەتتە بىر ئاز ئۇزارتىپ چىگىپ قويدۇم، مېنىڭ قىلغان ئىشىم شۇ خالاس، پەقەت ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن ئۇ جانىۋارغا ياردەم بېرىپ قويدۇم» دېدى.

پادىشاھ ئايالنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغاچ تەبەسسۇم قىپتۇ ۋە چۈشىنىڭ سىرىنى ھېس قىلىپ، بېشىنى لىڭشىتقان ھالدا ئايالغا قاراپ ئېيتىپتۇ:«ئەي ئۇممۇ خەير، ئەمدى چۈشەندىم، سىزنىڭ ئىخلاس بىلەن قىلغان كىچىك

112

ئەملىڭىز سەۋەبلىك ئاللاھ تەئالا كاتتا بىر ئەمەل ئەجرىنىڭ ھەممىنى سىزگە نېسىپ قىلغان ئوخشايدۇ، پەخىر ۋە رىيا ئارىلاشقان ئەمەل قانچە كاتتا بولۇپ كەتمىسۇن، ئىخلاس بىلەن قىلىنغان ئەمەلنىڭ ئالدىدا ۋەزنى تولىمۇ يەڭگىل بولىدىكەن.» پادىشاھ يۇقىرىقى سۆزلىرىنى ئېيتقاچ باش ۋەزىرىنى مەسجىد تېمىدىكى پادىشاھنىڭ نامىنى ئۆزگەرتىشكە ۋە ئۇممۇ خەير دېگەن ئىسمىنى يېزىپ قويۇشقا بۇيرۇپتۇ.

سۇبھانەللاھ، ئاللاھ ھەقىقەتەن كاتتىدۇر ۋە بۈيۈكتۇر، ئۆزى ئۈچۈن قىلىنغان ھەر بىر ئەمەلنى زايە قىلىۋەتمەيدىغان زاتتۇر. ئۇممۇ خەيرنى ھېچكىم تونىماس ئىدى، نامىمۇ يوق ئىدى، ئېشەكنى سۇغۇرغىنىنى ھېچكىم كۆرمىگەن، پەقەت ئاللاھ ئەززە ۋەجەللە كۆرۈپ تۇرغان ئىدى، پەرىشتىلەر كۆرۈپ تۇرغان ئىدى. مانا بۇ ئىخلاسنىڭ كۈچى ئىدى. خۇددى سەلەف سالىھلار ئېيتقاندەك، ئىخلاس كىچىك ئەمەللەرنىمۇ غايەت زور قىلىپ قويار ئىدى، ئەمەللەرنى ھەقىقىي قىممەتلىك قىلىپ قويار ئىدى. بۇ قىسسىنى ئاڭلىغىنىمدا ئىختىيارسىز بۈگۈنكى ئىجتىمائىي ئالاقە ۋاستىلىرىدە ۋە تېلېفونلىرىمىزنىڭ كامېرالىرىدا ئەكس ئېتىۋاتقان، پەخىرلىك ھالەتتە بارچىگە كۆرگەزمە قىلىنىۋاتقان ئەمەللىرىمىز يادىمغا كەلمەي قالمىدى. ئارتۇق بايانغا تىلىم بارمىدى. بارچىمىز ئەمەللىرىمىزدىكى ئىخلاسىمىز ھەققىدە چوڭقۇر ئويلىنىشقا موھتاجمىز، خالاس.

بەختلىك ئىنسانلار

بەختنى بارچە ئىنسانلار ئۆز چۈشەنچىسى بويىچە شەرھلەيدۇ.

ئەملىڭىز سەۋەبلىك ئاللاھ تەئالا كاتتا بىر ئەمەل ئەجرىنىڭ ھەممىنى سىزگە نېسىپ قىلغان ئوخشايدۇ، پەخىر ۋە رىيا ئارىلاشقان ئەمەل قانچە كاتتا بولۇپ كەتمىسۇن، ئىخلاس بىلەن قىلىنغان ئەمەلنىڭ ئالدىدا ۋەزنى تولىمۇ يەڭگىل بولىدىكەن.» پادىشاھ يۇقىرىقى سۆزلىرىنى ئېيتقاچ باش ۋەزىرىنى مەسجىد تېمىدىكى پادىشاھنىڭ نامىنى ئۆزگەرتىشكە ۋە ئۇممۇ خەير دېگەن ئىسمىنى يېزىپ قويۇشقا بۇيرۇپتۇ.

سۇبھانەللاھ، ئاللاھ ھەقىقەتەن كاتتىدۇر ۋە بۈيۈكتۇر، ئۆزى ئۈچۈن قىلىنغان ھەر بىر ئەمەلنى زايە قىلىۋەتمەيدىغان زاتتۇر. ئۇممۇ خەيرنى ھېچكىم تونىماس ئىدى، نامىمۇ يوق ئىدى، ئېشەكنى سۇغۇرغىنىنى ھېچكىم كۆرمىگەن، پەقەت ئاللاھ ئەززە ۋەجەللە كۆرۈپ تۇرغان ئىدى، پەرىشتىلەر كۆرۈپ تۇرغان ئىدى. مانا بۇ ئىخلاسنىڭ كۈچى ئىدى. خۇددى سەلەف سالىھلار ئېيتقاندەك، ئىخلاس كىچىك ئەمەللەرنىمۇ غايەت زور قىلىپ قويار ئىدى، ئەمەللەرنى ھەقىقىي قىممەتلىك قىلىپ قويار ئىدى. بۇ قىسسىنى ئاڭلىغىنىمدا ئىختىيارسىز بۈگۈنكى ئىجتىمائىي ئالاقە ۋاستىلىرىدە ۋە تېلېفونلىرىمىزنىڭ كامېرالىرىدا ئەكس ئېتىۋاتقان، پەخىرلىك ھالەتتە بارچىگە كۆرگەزمە قىلىنىۋاتقان ئەمەللىرىمىز يادىمغا كەلمەي قالمىدى. ئارتۇق بايانغا تىلىم بارمىدى. بارچىمىز ئەمەللىرىمىزدىكى ئىخلاسىمىز ھەققىدە چوڭقۇر ئويلىنىشقا موھتاجمىز، خالاس.

بەختلىك ئىنسانلار

بەختنى بارچە ئىنسانلار ئۆز چۈشەنچىسى بويىچە شەرھلەيدۇ.

113

بەزى ئىنسانلار بەختنى چىرايلىق بىنا ئۆيلەر ۋە قىممەت باھالىق ئۆي ئەسلىھەلىرى بىلەن ئۆلچىسە، يەنە بەزىلەر يۈز - ئابرۇيى بىلەن، يەنە بەزىلىرى ھوقۇق بىلەن، بەزىلىرى بايلىقى بىلەن، يەنە بەزىلىرى پەرزەنتلىرىنىڭ كۆپ بولۇشى، چىرايلىق ئايالىنىڭ بولغانلىقى بىلەن ئۆلچەيدۇ.

دېمەك، ئىنسانلارنىڭ بەختكە بولغان كۆز قارىشى ھەرخىل. دۇنيادا بەختنى ئارزۇ قىلمايدىغان ئىنسان بولمىسا كېرەك. شۇنداق ئىنسانلار باركى، ئۇلار بەختلىرىنى يۇقىرىدىكى ئىنسانلارنىڭ قارشىسىدىكى مەيداندىن ئىزدەيدۇ. قاتتىق قارلىق شۇۋىرغان ۋە پىژغىرىم ئىسسىق كۈنلەردە ۋايىسىماستىن، قاقشىماستىن، قاتتىق يامغۇرلۇق كۈنلەردە ئاياغلىرىنىڭ لاي - پاتقاقلارغا پېتىشىدىن شىكايەت قىلماستىن، سەبىرچانلىق ۋە چىدامچانلىق بىلەن، ئىسلام چېگرالىرىنى ئىخلاسمەنلىك بىلەن قوغدايدۇ. ئۇلارنىڭ سوغۇقلاردا ساقاللىرى مۇز تۇتسىمۇ، كىيىم - كېچەك، چاچلىرىغا توپا - چاڭ ئورنىسىمۇ قەلبلىرى ئاللاھقا باغلانغان ھالەتتە، ئۆزلىرىنى بەختلىك ھېس قىلىدۇ.

سەھل ئىبنى سەيىد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى رىۋايەت قىلىدۇ: «ئاللاھ يولىدا بىر كۈن رىباتتا تۇرۇش دۇنيا ۋە دۇنيادىكى نەرسىلەردىن ياخشىدۇر، سىلەرنىڭ بىرىڭلارنىڭ جەننەتتىن بولغان قامچىچىلىك ئورنى دۇنيا ۋە دۇنيادىكى نەرسىدىن ياخشىدۇر. بىر بەندىنىڭ ئاللاھ يولىدا كەچلىشى ۋە ئەتىگەنلىشى دۇنيا - دۇنيادىكى نەرسىدىن ياخشىدۇر.»

بەزى ئىنسانلار بەختنى چىرايلىق بىنا ئۆيلەر ۋە قىممەت باھالىق ئۆي ئەسلىھەلىرى بىلەن ئۆلچىسە، يەنە بەزىلەر يۈز - ئابرۇيى بىلەن، يەنە بەزىلىرى ھوقۇق بىلەن، بەزىلىرى بايلىقى بىلەن، يەنە بەزىلىرى پەرزەنتلىرىنىڭ كۆپ بولۇشى، چىرايلىق ئايالىنىڭ بولغانلىقى بىلەن ئۆلچەيدۇ.

دېمەك، ئىنسانلارنىڭ بەختكە بولغان كۆز قارىشى ھەرخىل. دۇنيادا بەختنى ئارزۇ قىلمايدىغان ئىنسان بولمىسا كېرەك. شۇنداق ئىنسانلار باركى، ئۇلار بەختلىرىنى يۇقىرىدىكى ئىنسانلارنىڭ قارشىسىدىكى مەيداندىن ئىزدەيدۇ. قاتتىق قارلىق شۇۋىرغان ۋە پىژغىرىم ئىسسىق كۈنلەردە ۋايىسىماستىن، قاقشىماستىن، قاتتىق يامغۇرلۇق كۈنلەردە ئاياغلىرىنىڭ لاي - پاتقاقلارغا پېتىشىدىن شىكايەت قىلماستىن، سەبىرچانلىق ۋە چىدامچانلىق بىلەن، ئىسلام چېگرالىرىنى ئىخلاسمەنلىك بىلەن قوغدايدۇ. ئۇلارنىڭ سوغۇقلاردا ساقاللىرى مۇز تۇتسىمۇ، كىيىم - كېچەك، چاچلىرىغا توپا - چاڭ ئورنىسىمۇ قەلبلىرى ئاللاھقا باغلانغان ھالەتتە، ئۆزلىرىنى بەختلىك ھېس قىلىدۇ.

سەھل ئىبنى سەيىد رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى رىۋايەت قىلىدۇ: «ئاللاھ يولىدا بىر كۈن رىباتتا تۇرۇش دۇنيا ۋە دۇنيادىكى نەرسىلەردىن ياخشىدۇر، سىلەرنىڭ بىرىڭلارنىڭ جەننەتتىن بولغان قامچىچىلىك ئورنى دۇنيا ۋە دۇنيادىكى نەرسىدىن ياخشىدۇر. بىر بەندىنىڭ ئاللاھ يولىدا كەچلىشى ۋە ئەتىگەنلىشى دۇنيا - دۇنيادىكى نەرسىدىن ياخشىدۇر.»

114

ئىمام ئابدۇللاھ ئىبنى مۇبارەك تەقۋا، ئىبادەتكە ھېرىسمەن دوستى فۇدەيل ئىبنى ئىيازنى ئۇلۇغ ئىككى ھەرەمدە تۇرۇشنى تەرك ئېتىپ، رىباتتا تۇرۇشقا قىزىقتۇرۇپ مۇنداق دېگەن: «ئى ئىككى ھەرەمدە ئىبادەت قىلغۇچى! ئەگەر سەن بىزنى كۆرگەن بولساڭ، ئەلۋەتتە ئىبادەتلىرىڭ بىلەن ئويناپ يۈرگەنلىكىڭنى بىلەتتىڭ. مەڭزىلىرىنى قان بىلەن بويايدىغان كىشىلەر بار، بىز قانلىرىمىز بىلەن بويىلىپ قايتىمىز.»

قۇرئان كەرىمدە ئاللاھ تەئالا مۇنداق دەيدۇ: {ئى مۇئمىنلەر! تائەت - ئىبادەتنىڭ مۇشەققەتلىرىگە ۋە سىلەرگە يەتكەن ئېغىرچىلىقلارغا سەبىر قىلىڭلار. دۈشمەنلەرگە قارشى زىيادە چىداملىق بولۇڭلار. (چېگرالىرىڭلارنى ساقلاپ) جىھادقا تەييار تۇرۇڭلار، مەقسىتىڭلارغا يېتىش ئۈچۈن ئاللاھتىن قورقۇڭلار (يەنى ئۇنىڭ ئەمرىگە مۇخالىپەتچىلىك قىلماڭلار)} [سۈرە ئال ئىمران 200 - ئايەت]

سەھىھ ھەدىس ۋە ئەسەرلەردە، ئاللاھ يولىدا مۇھاپىزەتچى بولۇش مەككە، مەدىنە ۋە بەيتۇل مۇقەددەستە ئىبادەت ئۈچۈن تۇرغاندىن ئەۋزەلدۇر، دېيىلگەن. ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ: «ئاللاھ يولىدا بىر كېچە رىباتتا تۇرغان كىشى ماڭا ھەجەرۇل ئەسۋەدنىڭ يېنىدا قەدىر كېچىسىگە مۇۋاپىق كەلگەن كىشىدىن سۆيۈملۈكتۇر» دېگەن.

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن:

«لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي عَلَى الدِّينِ ظَاهِرِينَ، لَعَدُوِّهِمْ قَاهِرِينَ، لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ إِلَّا مَا أَصَابَهُمْ مِنْ لَأْوَاءَ، حَتَّى يَأْتِيَهُمْ أَمْرُ اللهِ وَهُمْ كَذَلِكَ. بِبَيْتِ الْمَقْدِسِ، وَأَكْنَافِ بَيْتِ الْمَقْدِسِ»

ئىمام ئابدۇللاھ ئىبنى مۇبارەك تەقۋا، ئىبادەتكە ھېرىسمەن دوستى فۇدەيل ئىبنى ئىيازنى ئۇلۇغ ئىككى ھەرەمدە تۇرۇشنى تەرك ئېتىپ، رىباتتا تۇرۇشقا قىزىقتۇرۇپ مۇنداق دېگەن: «ئى ئىككى ھەرەمدە ئىبادەت قىلغۇچى! ئەگەر سەن بىزنى كۆرگەن بولساڭ، ئەلۋەتتە ئىبادەتلىرىڭ بىلەن ئويناپ يۈرگەنلىكىڭنى بىلەتتىڭ. مەڭزىلىرىنى قان بىلەن بويايدىغان كىشىلەر بار، بىز قانلىرىمىز بىلەن بويىلىپ قايتىمىز.»

قۇرئان كەرىمدە ئاللاھ تەئالا مۇنداق دەيدۇ: {ئى مۇئمىنلەر! تائەت - ئىبادەتنىڭ مۇشەققەتلىرىگە ۋە سىلەرگە يەتكەن ئېغىرچىلىقلارغا سەبىر قىلىڭلار. دۈشمەنلەرگە قارشى زىيادە چىداملىق بولۇڭلار. (چېگرالىرىڭلارنى ساقلاپ) جىھادقا تەييار تۇرۇڭلار، مەقسىتىڭلارغا يېتىش ئۈچۈن ئاللاھتىن قورقۇڭلار (يەنى ئۇنىڭ ئەمرىگە مۇخالىپەتچىلىك قىلماڭلار)} [سۈرە ئال ئىمران 200 - ئايەت]

سەھىھ ھەدىس ۋە ئەسەرلەردە، ئاللاھ يولىدا مۇھاپىزەتچى بولۇش مەككە، مەدىنە ۋە بەيتۇل مۇقەددەستە ئىبادەت ئۈچۈن تۇرغاندىن ئەۋزەلدۇر، دېيىلگەن. ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ: «ئاللاھ يولىدا بىر كېچە رىباتتا تۇرغان كىشى ماڭا ھەجەرۇل ئەسۋەدنىڭ يېنىدا قەدىر كېچىسىگە مۇۋاپىق كەلگەن كىشىدىن سۆيۈملۈكتۇر» دېگەن.

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن:

«لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي عَلَى الدِّينِ ظَاهِرِينَ، لَعَدُوِّهِمْ قَاهِرِينَ، لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَالَفَهُمْ إِلَّا مَا أَصَابَهُمْ مِنْ لَأْوَاءَ، حَتَّى يَأْتِيَهُمْ أَمْرُ اللهِ وَهُمْ كَذَلِكَ. بِبَيْتِ الْمَقْدِسِ، وَأَكْنَافِ بَيْتِ الْمَقْدِسِ»

115

«ئۇممىتىمدىن بىر گۇرۇھ ھەق ئۈستىدە ئاشكارا، دۈشمەنلىرى ئۈستىدىن غالىب بولىدۇ. ئۇلارنىڭ تارتقان جاپا - مۇشەققەتلىرىدىن باشقا، ئۇلارغا قارشى چىققانلار ئۇلارغا زىيان يەتكۈزەلمەيدۇ، تاكى ئاللاھنىڭ بۇيرۇقى كەلگەنگە قەدەر شۇنداق بولىدۇ. ئۇلار بەيتۇلمەقدىستە ۋە بەيتۇلمەقدىسنىڭ ئەتراپىدا بولىدۇ» [مۇسنەد ئەھمەد 22320 - ھەدىس، سەھىھ]

شام زېمىنىدا ئاللاھنىڭ سۆزىنى ئالىي قىلىش ئۈچۈن ئۆزىنى ئاتىغان رىجاللار بار. ئۇلار نە ھېيت، نە دەم ئېلىشنى ئويلىمايدۇ. تۆۋەندە بىر مۇجاھىدە قېرىندىشىمىزنىڭ قەلبلىرىدىن ئۇرغۇپ چىقىۋاتقان يۈرەك سۆزلىرىگە قۇلاق سالايلى.

ئۆزىنى قۇربانلىققا ئاتىغان يىگىتلەر

جەڭلەر توختاۋسىز بىر رەۋىشتە داۋام ئېتىۋاتىدۇ، دىن دۈشمەنلىرى ئۆزىنىڭ بارلىق ئىمكانىيەتلىرىنى ئىشقا سېلىپ، تەۋھىد ئەھلىنىڭ سېپىگە يوپۇرۇلۇپ كېلىۋاتىدۇ، رەھىمسىزلەرچە بومباردىمانلىرى بىلەن ئاجىز مۇسۇلمانلارنى يۇرت - ماكانلىرىدىن قوغلاپ چىقىرىپ، گۈلىستانلارنى غېرىب خارابىلىقلارغا ئايلاندۇرۇپ ماڭماقتا. ھەق بىلەن باتىل ئوتتۇرىسىدىكى بۇ قانلىق كۈرەشلەردە ئىمان ئەھلىنىڭ خاتىرجەملىكى ئۈچۈن ئۆزىنى جەڭگاھلارغا ئاتىغان، مەزلۇم غېرىبلارنىڭ دىلىغا مەلھەم بېرىپ، ئاكوپ - خەندەكلەردە، چاڭ - توزان ئارىسىدا ئورۇن تۇتقان، شەرىئەت

«ئۇممىتىمدىن بىر گۇرۇھ ھەق ئۈستىدە ئاشكارا، دۈشمەنلىرى ئۈستىدىن غالىب بولىدۇ. ئۇلارنىڭ تارتقان جاپا - مۇشەققەتلىرىدىن باشقا، ئۇلارغا قارشى چىققانلار ئۇلارغا زىيان يەتكۈزەلمەيدۇ، تاكى ئاللاھنىڭ بۇيرۇقى كەلگەنگە قەدەر شۇنداق بولىدۇ. ئۇلار بەيتۇلمەقدىستە ۋە بەيتۇلمەقدىسنىڭ ئەتراپىدا بولىدۇ» [مۇسنەد ئەھمەد 22320 - ھەدىس، سەھىھ]

شام زېمىنىدا ئاللاھنىڭ سۆزىنى ئالىي قىلىش ئۈچۈن ئۆزىنى ئاتىغان رىجاللار بار. ئۇلار نە ھېيت، نە دەم ئېلىشنى ئويلىمايدۇ. تۆۋەندە بىر مۇجاھىدە قېرىندىشىمىزنىڭ قەلبلىرىدىن ئۇرغۇپ چىقىۋاتقان يۈرەك سۆزلىرىگە قۇلاق سالايلى.

ئۆزىنى قۇربانلىققا ئاتىغان يىگىتلەر

جەڭلەر توختاۋسىز بىر رەۋىشتە داۋام ئېتىۋاتىدۇ، دىن دۈشمەنلىرى ئۆزىنىڭ بارلىق ئىمكانىيەتلىرىنى ئىشقا سېلىپ، تەۋھىد ئەھلىنىڭ سېپىگە يوپۇرۇلۇپ كېلىۋاتىدۇ، رەھىمسىزلەرچە بومباردىمانلىرى بىلەن ئاجىز مۇسۇلمانلارنى يۇرت - ماكانلىرىدىن قوغلاپ چىقىرىپ، گۈلىستانلارنى غېرىب خارابىلىقلارغا ئايلاندۇرۇپ ماڭماقتا. ھەق بىلەن باتىل ئوتتۇرىسىدىكى بۇ قانلىق كۈرەشلەردە ئىمان ئەھلىنىڭ خاتىرجەملىكى ئۈچۈن ئۆزىنى جەڭگاھلارغا ئاتىغان، مەزلۇم غېرىبلارنىڭ دىلىغا مەلھەم بېرىپ، ئاكوپ - خەندەكلەردە، چاڭ - توزان ئارىسىدا ئورۇن تۇتقان، شەرىئەت

116

همايىچىلىرى، دىنىنىڭ مەشئەللىرى مەرد ئوغلانلارنى سېغىنىش ئىلكىدە ياد ئېتىپ تۇرۇۋېتىمەن.

مانا ھازىر ھەش - پەش دېگۈچە قۇربان ھېيت ئالتىنچى كۈنگە قەدەم قويۇۋېتىۋ، توختاۋسىز چۇشۇۋاتقان راكېتا - بومبىلارنىڭ پارتلاشلىرى، جەڭگاھنى قاپلىغان ئىس - تۈتەكلىرى ئارىسىدا سالماق قىياپىتى، دۈشمەنلىرىگە ئۆزىنىڭ شەمشادتەك تىك قەددى بىلەن خىرىس قىلىپ تۇرغان يىگىتلىرىمىز ئۆزىنىڭ ئەزىز جانلىرىنى رەببى يولىدا پىدا قىلغان، ئىسسىق قانلىرىنى دىن يولىدا ئاققۇزغان ھالەتلىرىدە ئىسلام ئۈممىتىگە جانلىق نىدا قىلىپ، مۇسۇلمانلارغا ئۇنتۇلۇپ كېتىۋاتقان بىر شوئارنى ئەسلىتىپ تۇراتتى. يەنى بۇ ئەزىز دىنىنىڭ «قۇربانلىق دىنى» ئىكەنلىكىنى ئۆزىنىڭ كۆكرىكىنى ئۈممەت ئالدىدا قالقان قىلىش بىلەن ئەمەلىي ئىسپاتلاۋاتاتتى.

ئۇلار ئىبراھىم مىللىتىنىڭ قانداق مىللەت ئىكەنلىكىنى بىزگە جەۋلان قىلىپ بېرىۋاتاتتى، كىشىلەر ئۆزىنىڭ ئەھلى باللىرى بىلەن قۇربان ھېيتنى خاتىرجەم، خۇشال - خۇرام ئۆتكۈزۈۋاتقان ۋاقىتتا، ئۇلار ئۆز جېنىنى، مېلىنى، خۇشاللىقىنى، خاتىرجەملىكىنى دىن ئۈچۈن قۇربان قىلىپ تۇرۇپ، مۇسۇلمان خەلقىنىڭ ھېيتىنى خاتىرجەم ئۆتكۈزۈشى ئۈچۈن ئۆزى ئەڭ خاتىرجەمسىز ئورۇندا تۇرۇپ ھېيت ئۆتكۈزۈۋاتاتتى. كىشىلەر ھېيت ئۈچۈن پاكىز يۇيۇنۇپ - تارىنىپ، خۇشبۇي ئەتىرلەرنى ئۆزلىرىگە سېپىپ، يېڭى كىيىملىرىنى كىيگەندە، ئۇلار ئاللاھ يولىدىكى چاڭ - توزاڭغا مىلەنگەن، چاچلىرى چۇۋۇلغان، دىماغلىرىنى پارتلاشتىن كېيىنكى ئاچچىق

همايىچىلىرى، دىنىنىڭ مەشئەللىرى مەرد ئوغلانلارنى سېغىنىش ئىلكىدە ياد ئېتىپ تۇرۇۋېتىمەن.

مانا ھازىر ھەش - پەش دېگۈچە قۇربان ھېيت ئالتىنچى كۈنگە قەدەم قويۇۋېتىۋ، توختاۋسىز چۇشۇۋاتقان راكېتا - بومبىلارنىڭ پارتلاشلىرى، جەڭگاھنى قاپلىغان ئىس - تۈتەكلىرى ئارىسىدا سالماق قىياپىتى، دۈشمەنلىرىگە ئۆزىنىڭ شەمشادتەك تىك قەددى بىلەن خىرىس قىلىپ تۇرغان يىگىتلىرىمىز ئۆزىنىڭ ئەزىز جانلىرىنى رەببى يولىدا پىدا قىلغان، ئىسسىق قانلىرىنى دىن يولىدا ئاققۇزغان ھالەتلىرىدە ئىسلام ئۈممىتىگە جانلىق نىدا قىلىپ، مۇسۇلمانلارغا ئۇنتۇلۇپ كېتىۋاتقان بىر شوئارنى ئەسلىتىپ تۇراتتى. يەنى بۇ ئەزىز دىنىنىڭ «قۇربانلىق دىنى» ئىكەنلىكىنى ئۆزىنىڭ كۆكرىكىنى ئۈممەت ئالدىدا قالقان قىلىش بىلەن ئەمەلىي ئىسپاتلاۋاتاتتى.

ئۇلار ئىبراھىم مىللىتىنىڭ قانداق مىللەت ئىكەنلىكىنى بىزگە جەۋلان قىلىپ بېرىۋاتاتتى، كىشىلەر ئۆزىنىڭ ئەھلى باللىرى بىلەن قۇربان ھېيتنى خاتىرجەم، خۇشال - خۇرام ئۆتكۈزۈۋاتقان ۋاقىتتا، ئۇلار ئۆز جېنىنى، مېلىنى، خۇشاللىقىنى، خاتىرجەملىكىنى دىن ئۈچۈن قۇربان قىلىپ تۇرۇپ، مۇسۇلمان خەلقىنىڭ ھېيتىنى خاتىرجەم ئۆتكۈزۈشى ئۈچۈن ئۆزى ئەڭ خاتىرجەمسىز ئورۇندا تۇرۇپ ھېيت ئۆتكۈزۈۋاتاتتى. كىشىلەر ھېيت ئۈچۈن پاكىز يۇيۇنۇپ - تارىنىپ، خۇشبۇي ئەتىرلەرنى ئۆزلىرىگە سېپىپ، يېڭى كىيىملىرىنى كىيگەندە، ئۇلار ئاللاھ يولىدىكى چاڭ - توزاڭغا مىلەنگەن، چاچلىرى چۇۋۇلغان، دىماغلىرىنى پارتلاشتىن كېيىنكى ئاچچىق

117

تۇتۇن ئېچىشتۇرغان ھالەتتە ھېيتنى كۈتۈۋالغانىدى. كىشىلەر قۇربانلىق قوچقارنىڭ گۆشلىرىدە ئوخشىغان شورپىلارنى سېلىپ، كاۋاپلارنى پۇشۇرۇپ، قورساقلىرىنى تويغۇزۇۋاتقان ۋاقىتتا، ئۇلارنىڭ ئەس - يادى يوپۇرۇلۇپ كەلگەن دۈشمەننى چېكىندۈرۈشتە بولۇپ، لەززەتنى قۇربانلىقنىڭ گۆشىدىن، ئوخشىغان تائاملاردىن ئەمەس، دىن دۈشمەنلىرىنىڭ قانلىرىنى تۆكۈشتىن، خەندەكلەردە تۇرۇپ ئاللاھنى زىكىر قىلىپ ياش تۆكۈشتىن ئىزدەيتتى.

ئۇلار ئىسلام چېگرالىرىنى پىداكارانە بىر روھ بىلەن ھىمايە قىلاتتىكى، ئىسسىق پېتى قېشىغا كىرگەن تائاملارنى دۈشمەنلىرىنىڭ خار بولۇپ چېكىنگەنلىكىنى كۆرگەندىن كېيىن، تائاملار سوۋۇپ كەتكەن ھالەتلىرىدە ئېغىز تېگىشەتتى. دىن يولىدا تارتقان جاپا مۇشەققەتلەرنى لەززەت دەپ بىلگەن ئۇ ئەركەكلەر بىزلەرگە ئىسلام ئۈممىتىنىڭ ھەقىقىي قىياپىتىنى قايتا ئەسلىتىۋاتاتتى. ئۇلار ئۆزىنىڭ پولاتتەك ئىرادىلىرى بىلەن دىنغا قورغان بولۇشقا تىرىشتى، دۈشمىنى بىلەن بولغان ماددىي جەھەتتىكى غايەت زور پەرق ئۇلارنى ئاللاھقا تېخىمۇ بەك تەۋەككۈل قىلدۇردىكى، ماددىي ئاجىزلىقى تۈپەيلى دۈشمەنلىرىگە يول بوشىتىپ بەرمىدى، ھەر لەھزىدە ئاللاھنىڭ مۆجىزىلىك ياردەملىرىگە شاھىد بولۇپ، ئىمانى ئاجىز، قورقۇنچاقلارغا تىرىك نەمۇنە بولدى.

ئى ئۇلۇغ قۇربان ھېيت كۈنلىرىدە ئۆزىنى قۇربانلىققا تەييارلىغان قېرىنداشلىرىم، سىلەرنى سېغىنىمەن، سىلەرگە بولغان ھۆرمىتىمنى ھەقىقەتەن بۇ ئاددىيغىنە قۇرلار بىلەن ئىپادىلەشكە ئاجىزمەن، سىلەرگە

تۇتۇن ئېچىشتۇرغان ھالەتتە ھېيتنى كۈتۈۋالغانىدى. كىشىلەر قۇربانلىق قوچقارنىڭ گۆشلىرىدە ئوخشىغان شورپىلارنى سېلىپ، كاۋاپلارنى پۇشۇرۇپ، قورساقلىرىنى تويغۇزۇۋاتقان ۋاقىتتا، ئۇلارنىڭ ئەس - يادى يوپۇرۇلۇپ كەلگەن دۈشمەننى چېكىندۈرۈشتە بولۇپ، لەززەتنى قۇربانلىقنىڭ گۆشىدىن، ئوخشىغان تائاملاردىن ئەمەس، دىن دۈشمەنلىرىنىڭ قانلىرىنى تۆكۈشتىن، خەندەكلەردە تۇرۇپ ئاللاھنى زىكىر قىلىپ ياش تۆكۈشتىن ئىزدەيتتى.

ئۇلار ئىسلام چېگرالىرىنى پىداكارانە بىر روھ بىلەن ھىمايە قىلاتتىكى، ئىسسىق پېتى قېشىغا كىرگەن تائاملارنى دۈشمەنلىرىنىڭ خار بولۇپ چېكىنگەنلىكىنى كۆرگەندىن كېيىن، تائاملار سوۋۇپ كەتكەن ھالەتلىرىدە ئېغىز تېگىشەتتى. دىن يولىدا تارتقان جاپا مۇشەققەتلەرنى لەززەت دەپ بىلگەن ئۇ ئەركەكلەر بىزلەرگە ئىسلام ئۈممىتىنىڭ ھەقىقىي قىياپىتىنى قايتا ئەسلىتىۋاتاتتى. ئۇلار ئۆزىنىڭ پولاتتەك ئىرادىلىرى بىلەن دىنغا قورغان بولۇشقا تىرىشتى، دۈشمىنى بىلەن بولغان ماددىي جەھەتتىكى غايەت زور پەرق ئۇلارنى ئاللاھقا تېخىمۇ بەك تەۋەككۈل قىلدۇردىكى، ماددىي ئاجىزلىقى تۈپەيلى دۈشمەنلىرىگە يول بوشىتىپ بەرمىدى، ھەر لەھزىدە ئاللاھنىڭ مۆجىزىلىك ياردەملىرىگە شاھىد بولۇپ، ئىمانى ئاجىز، قورقۇنچاقلارغا تىرىك نەمۇنە بولدى.

ئى ئۇلۇغ قۇربان ھېيت كۈنلىرىدە ئۆزىنى قۇربانلىققا تەييارلىغان قېرىنداشلىرىم، سىلەرنى سېغىنىمەن، سىلەرگە بولغان ھۆرمىتىمنى ھەقىقەتەن بۇ ئاددىيغىنە قۇرلار بىلەن ئىپادىلەشكە ئاجىزمەن، سىلەرگە

118

كۆپ مەنىۋى قەرزىمىز بار. دۇئالىرىمىزنىڭ ئەڭ ياخشىلىرىدا سىلەرنى ئەسلەش بىلەن بولىسىمۇ ئۆزۈمىدىكى ۋىجدانىي تۇيغۇغا تەسەللى تاپسامىكەن دەيمەن.

ئى ئەزىزلەر، ئاللاھنىڭ پەرىشتىلىرى بۇ بۈيۈك قۇربانلىقلىرىڭلارغا رەببى ئالدىدا شاھىد بولىدۇ ئىنشائاللاھ. غەلبىنىڭ ئۈپۈقى ساباتلىقىڭلار ئارقىسىدا پارلاپ تۇرۇۋېتىۋ، سەبىر قىلىڭلار، ئەلۋەتتە بۇ قىيىنچىلىقلاردىن كېيىن كاتتا بىر ياخشىلىق سىلەرنى كۈتۈپ تۇرۇۋېتىۋ، ئاللاھنىڭ دەرگاھىدا سىلەر ئۈچۈن تەييارلانغان مۇكاپاتلار تېخىمۇ كاتتا، ئەلۋەتتە. ئىنشائاللاھ كەينىڭلاردا مىڭلاپ ئۇممەت سىلەرگە تەلمۈرۈپ تۇرۇۋېتىۋ، ماڭا ئوخشاش مىڭلىغان قېرىنداشلىرىڭلار سېغىنىش ۋە ئىززەت ئىكرام بىلەن سىلەرنى ياد ئېتىۋاتىدۇ، سىلەر ئۈچۈن ئاللاھقا يېلىنىپ دۇئا قىلىۋاتىدۇ، ئىنشائاللاھ سىلەر ھەممىمىز دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە ھەۋەس قىلىپ قالغۇدەك بەختلىك ئىنسانسىلەر، خۇش بېشارەت ئېلىڭلار. ئاللاھ سىلەرنى ئۆزى ھىمايە قىلسۇن ۋە ياردىمىنى چۈشۈرۈپ بەرسۇن، ھاياتى دۇنيادىن ئىبارەت بۇ ئۆتكۈنچە ئىمتىھان جەريانىنى ئەڭ ياخشى نەتىجە بىلەن تاماملاشقا ئاللاھ مۇۋەپپەق قىلسۇن.

ئۇلار ھەقىقەتەن بەختلىك ئىنسانلاردۇر. دۇنيادىكى بارلىق مۇسۇلمانلار ئۆزىنىڭ ئاخىرىتىنىڭ قانداق بولۇشىنى بىلمەيدۇ. نامە ئەمەلى ئوڭ تەرەپ ۋە ئالدى تەرەپتىن بېرىلەمدۇ ياكى سول تەرەپ ۋە ئارقا تەرەپتىن بېرىلەمدۇ ؟

كۆپ مەنىۋى قەرزىمىز بار. دۇئالىرىمىزنىڭ ئەڭ ياخشىلىرىدا سىلەرنى ئەسلەش بىلەن بولىسىمۇ ئۆزۈمىدىكى ۋىجدانىي تۇيغۇغا تەسەللى تاپسامىكەن دەيمەن.

ئى ئەزىزلەر، ئاللاھنىڭ پەرىشتىلىرى بۇ بۈيۈك قۇربانلىقلىرىڭلارغا رەببى ئالدىدا شاھىد بولىدۇ ئىنشائاللاھ. غەلبىنىڭ ئۈپۈقى ساباتلىقىڭلار ئارقىسىدا پارلاپ تۇرۇۋېتىۋ، سەبىر قىلىڭلار، ئەلۋەتتە بۇ قىيىنچىلىقلاردىن كېيىن كاتتا بىر ياخشىلىق سىلەرنى كۈتۈپ تۇرۇۋېتىۋ، ئاللاھنىڭ دەرگاھىدا سىلەر ئۈچۈن تەييارلانغان مۇكاپاتلار تېخىمۇ كاتتا، ئەلۋەتتە. ئىنشائاللاھ كەينىڭلاردا مىڭلاپ ئۇممەت سىلەرگە تەلمۈرۈپ تۇرۇۋېتىۋ، ماڭا ئوخشاش مىڭلىغان قېرىنداشلىرىڭلار سېغىنىش ۋە ئىززەت ئىكرام بىلەن سىلەرنى ياد ئېتىۋاتىدۇ، سىلەر ئۈچۈن ئاللاھقا يېلىنىپ دۇئا قىلىۋاتىدۇ، ئىنشائاللاھ سىلەر ھەممىمىز دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە ھەۋەس قىلىپ قالغۇدەك بەختلىك ئىنسانسىلەر، خۇش بېشارەت ئېلىڭلار. ئاللاھ سىلەرنى ئۆزى ھىمايە قىلسۇن ۋە ياردىمىنى چۈشۈرۈپ بەرسۇن، ھاياتى دۇنيادىن ئىبارەت بۇ ئۆتكۈنچە ئىمتىھان جەريانىنى ئەڭ ياخشى نەتىجە بىلەن تاماملاشقا ئاللاھ مۇۋەپپەق قىلسۇن.

ئۇلار ھەقىقەتەن بەختلىك ئىنسانلاردۇر. دۇنيادىكى بارلىق مۇسۇلمانلار ئۆزىنىڭ ئاخىرىتىنىڭ قانداق بولۇشىنى بىلمەيدۇ. نامە ئەمەلى ئوڭ تەرەپ ۋە ئالدى تەرەپتىن بېرىلەمدۇ ياكى سول تەرەپ ۋە ئارقا تەرەپتىن بېرىلەمدۇ ؟

119

ئەمما، ئاللاھ يولىدا رىباتتا تۇرۇپ، ئاللاھ يولىدا جان بەرگەنلەر، ئىخلاس قىلغانلا تەقدىردە، راستچىللىقىنى ئاشكارا قىلغانلىقى ئۈچۈن پېتىندىن ئەمىن بولىدۇ. ئاللاھنىڭ سۆزىنى ئالىي قىلىش ۋە ئاللاھنىڭ دىنىغا ياردەم بېرىش ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلغاچقا، ئەگەر ۋاپات بولسا جەڭدە ئۆلتۈرۈلگەن كىشىلەرگە ئوخشاش ياكى ئۇنىڭدىنمۇ يۇقىرى دەرىجىدە بولىدۇ. بۇ بولسا مۇرابىت (يەنى رىباتتا تۇرغۇچى)لارنىڭ ئىمانىنىڭ راستچىللىقىغا بولغان ئەڭ چوڭ دەلىلدۇر.

سەھىھۇل مۇسلىمدىكى ھەدىستە، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن: بىر كېچە - كۈندۈز رىباتتا تۇرۇش بىر ئاي روزا تۇتۇپ، قىيامدا تۇرغاندىن ياخشىدۇر، ئەگەر ۋاپات بولسا ئۇنىڭغا ئەمەلى يېزىلىپ تۇرىدۇ، رىزىقى يەتكۈزۈپ بېرىلىدۇ، پېتىندىن خاتىرجەم بولىدۇ.»

ئىسلام ئالىملىرى «ئاللاھ يولىدا مۇسۇلمانلارنىڭ چېگراسىنى قوغداپ، ئاللاھ يولىدا ئۆلتۈرۈلگەن مۇجاھىد قەبرىدە سوئال - سوراق قىلىنمايدۇ» دېگەن. بۇ نېمە دېگەن بۈيۈك مەرتىۋە، نېمە دېگەن كاتتا نېمەت ھە!

سىلەر نېمە دېگەن بەختلىك ئىنسانلار! ئى ئەزىزلەر سىلەر خۇش بېشارەت ئېلىڭلار! سىلەر پۇتكۇل ئىنسانلار ھەۋەس قىلىشقا تېگىشلىك بەختلىك كىشىلەرسىلەر!

ئەمما، ئاللاھ يولىدا رىباتتا تۇرۇپ، ئاللاھ يولىدا جان بەرگەنلەر، ئىخلاس قىلغانلا تەقدىردە، راستچىللىقىنى ئاشكارا قىلغانلىقى ئۈچۈن پېتىندىن ئەمىن بولىدۇ. ئاللاھنىڭ سۆزىنى ئالىي قىلىش ۋە ئاللاھنىڭ دىنىغا ياردەم بېرىش ئۈچۈن ئۆزىنى پىدا قىلغاچقا، ئەگەر ۋاپات بولسا جەڭدە ئۆلتۈرۈلگەن كىشىلەرگە ئوخشاش ياكى ئۇنىڭدىنمۇ يۇقىرى دەرىجىدە بولىدۇ. بۇ بولسا مۇرابىت (يەنى رىباتتا تۇرغۇچى)لارنىڭ ئىمانىنىڭ راستچىللىقىغا بولغان ئەڭ چوڭ دەلىلدۇر.

سەھىھۇل مۇسلىمدىكى ھەدىستە، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن: بىر كېچە - كۈندۈز رىباتتا تۇرۇش بىر ئاي روزا تۇتۇپ، قىيامدا تۇرغاندىن ياخشىدۇر، ئەگەر ۋاپات بولسا ئۇنىڭغا ئەمەلى يېزىلىپ تۇرىدۇ، رىزىقى يەتكۈزۈپ بېرىلىدۇ، پېتىندىن خاتىرجەم بولىدۇ.»

ئىسلام ئالىملىرى «ئاللاھ يولىدا مۇسۇلمانلارنىڭ چېگراسىنى قوغداپ، ئاللاھ يولىدا ئۆلتۈرۈلگەن مۇجاھىد قەبرىدە سوئال - سوراق قىلىنمايدۇ» دېگەن. بۇ نېمە دېگەن بۈيۈك مەرتىۋە، نېمە دېگەن كاتتا نېمەت ھە!

سىلەر نېمە دېگەن بەختلىك ئىنسانلار! ئى ئەزىزلەر سىلەر خۇش بېشارەت ئېلىڭلار! سىلەر پۇتكۇل ئىنسانلار ھەۋەس قىلىشقا تېگىشلىك بەختلىك كىشىلەرسىلەر!

120

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على أفضل الأنبياء والمرسلين.

رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ساھابىلىرىدىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنىمىزگىچە بولغان تارىخ بەتلىرىگە قەلب كۆزلىرىمىز بىلەن قارايدىغان بولساق، ئەر - ئايال مۇسۇلمانلارغا ئۆرنەك بولغۇدەك، ئىسلام تارىخىدىكى يول كۆرسەتكۈچ يۇلتۇزلار بار.

مەن بۇ ئەسىرىم ئارقىلىق ۋەتەندىن زور ئۈمىد ۋە ئارزۇلار بىلەن چىققان، شەرقىي تۈركىستاننىڭ جىھادى ئۈچۈن جەڭ بىلىملىرىنى ئۆگىنىشنى كېچە - كۈندۈز خىيال قىلىپ، ئانا ۋەتەندىن ئاتا - ئانا، مال - مۈلۈك ۋە جىگەر پارىلىرىنى تاشلاپ ھىجرەت قىلىپ چىقىپ، چەتئەلنىڭ رەڭلىك ھاياتىدىن ھوشىنى يوقىتىپ، ئۆز سالاھىيىتىنى يۇتتۇرۇپ قويۇپ، ئۆزىنىڭ تېگىشلىك ئورنىنى تاپالماي توپا ئاستىغا كۆمۈلۈپ كەتكەن قەدىردان ئاتىلارنى، ئەزىز ئانىلارنى، نەۋقىران يىگىتلەرنى، بەرنا قىزلارنى توپا ئاستىدىن تارتىپ چىقىراي دېدىم.

ئىمام بۇخارى رىۋايەت قىلغان ھەدىستىكى، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ «سىلەردىن بىرىڭلار ئۆزى ئۈچۈن ياخشى كۆرگەننى قېرىندىشى ئۈچۈنمۇ ياخشى كۆرمىگۈچە (كامىل) ئىمان ئېيتقان بولمايدۇ.» دېگەن سۆزىگە ئاساسەن، ئۆزۈم ئۈچۈن ياخشى كۆرگەننى ھەربىر شەرقىي تۈركىستانلىق ئەزىزلىرىم ئۈچۈن ياخشى كۆرەي دېدىم.

هايات ئۆرنەكلىرى

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على أفضل الأنبياء والمرسلين.

رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ساھابىلىرىدىن تارتىپ بۈگۈنكى كۈنىمىزگىچە بولغان تارىخ بەتلىرىگە قەلب كۆزلىرىمىز بىلەن قارايدىغان بولساق، ئەر - ئايال مۇسۇلمانلارغا ئۆرنەك بولغۇدەك، ئىسلام تارىخىدىكى يول كۆرسەتكۈچ يۇلتۇزلار بار.

مەن بۇ ئەسىرىم ئارقىلىق ۋەتەندىن زور ئۈمىد ۋە ئارزۇلار بىلەن چىققان، شەرقىي تۈركىستاننىڭ جىھادى ئۈچۈن جەڭ بىلىملىرىنى ئۆگىنىشنى كېچە - كۈندۈز خىيال قىلىپ، ئانا ۋەتەندىن ئاتا - ئانا، مال - مۈلۈك ۋە جىگەر پارىلىرىنى تاشلاپ ھىجرەت قىلىپ چىقىپ، چەتئەلنىڭ رەڭلىك ھاياتىدىن ھوشىنى يوقىتىپ، ئۆز سالاھىيىتىنى يۇتتۇرۇپ قويۇپ، ئۆزىنىڭ تېگىشلىك ئورنىنى تاپالماي توپا ئاستىغا كۆمۈلۈپ كەتكەن قەدىردان ئاتىلارنى، ئەزىز ئانىلارنى، نەۋقىران يىگىتلەرنى، بەرنا قىزلارنى توپا ئاستىدىن تارتىپ چىقىراي دېدىم.

ئىمام بۇخارى رىۋايەت قىلغان ھەدىستىكى، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ «سىلەردىن بىرىڭلار ئۆزى ئۈچۈن ياخشى كۆرگەننى قېرىندىشى ئۈچۈنمۇ ياخشى كۆرمىگۈچە (كامىل) ئىمان ئېيتقان بولمايدۇ.» دېگەن سۆزىگە ئاساسەن، ئۆزۈم ئۈچۈن ياخشى كۆرگەننى ھەربىر شەرقىي تۈركىستانلىق ئەزىزلىرىم ئۈچۈن ياخشى كۆرەي دېدىم.

121

چاڭقىغان ئەدەپ بوستانىنىڭ زىبا غۇنچىلىرىغا بۇلاقنىڭ شېرىن - سۈزۈك سۇلىرىنى قولۇم بىلەن تۇتاي دېدىم. ئائىلە گۈلستانىنىڭ مېھىرلىك پەرۋىشكارلىرىنىڭ سولۇشۇپ قالماستىن ياشىرىپ، ئېچىلىپ خۇشپۇراقلارنى تارقىتىشى ئۈچۈن، دەريا سۇلىرى بىلەن سۇغۇراي دېدىم.

چۈشكۈنلۈك سەۋەبلىرى تۈپەيلى جاسارىتىدىن، قەددى - قامىتىدىن، ھىممىتىدىن، ئىرادىسىدىن ئايرىلاي دەپ قالغان ئەلگە باش، بىر قوشۇنغا سەركە بولغۇدەك يىگىتلىرىمىزنى غەپلەت ئۇيقۇسىدىن ئويغۇتاي، دېدىم.

بىز بىلەن بىر زاماندا، تەقدىرداش بولۇپ ياشاۋاتقان بىر جۈپ ئاتا - ئانىمىزنىڭ ئۆلگىلىك ھاياتى ئارقىلىق، قەلب كېسەللىرى بىلەن يۈرىكى ئاغرىپ ئىگراۋاتقانلارغا شىپا بولىدىغان دورىلارنى كۆرسىتىپ قوياي دېدىم. خەدىچە ئانىمىز بىلەن ئاتىمىز ئوغلىنىڭ كۆپ تىرىشچانلىقى بىلەن، يېڭى سالغان، چىرايلىق ئايۋانلىق ئۆيلىرىنى، يۇرتتىكى ئىززەت - ھۆرمىتىنى، ئۇرۇق - تۇغقان، بۇرادەرلىرىنى، يۈرەك پارىسى بولغان ئىككى ئوغۇل، ئىككى قىزىنى تاشلاپ قويۇپ، ئوغلى بىلەن بىللە، 2015 - يىلى ساياھەت ئۈمكى تەركىبىدە تۈركىيەگە سالامەت چۈشۈپ، تۆت كۈندىن كېيىن، ئۆزلىرىنىڭ ئەسلى نىشانى بولغان ھىجرەت ئىبادىتىنى قىلىش ئۈچۈن بەرىكەتلىك شام زېمىندىكى، پۈتۈن ئۇيغۇر مۇسۇلمانلىرىنىڭ پەخىرلىنىشىگە، ياردەم بېرىشىگە، قوللىشىغا، بىرلىششىگە لايىق بولغان «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى» جامائىتىدىكى ئەزىمەتلەرنىڭ يېنىغا ئاتلانغانىدى.

چاڭقىغان ئەدەپ بوستانىنىڭ زىبا غۇنچىلىرىغا بۇلاقنىڭ شېرىن - سۈزۈك سۇلىرىنى قولۇم بىلەن تۇتاي دېدىم. ئائىلە گۈلستانىنىڭ مېھىرلىك پەرۋىشكارلىرىنىڭ سولۇشۇپ قالماستىن ياشىرىپ، ئېچىلىپ خۇشپۇراقلارنى تارقىتىشى ئۈچۈن، دەريا سۇلىرى بىلەن سۇغۇراي دېدىم.

چۈشكۈنلۈك سەۋەبلىرى تۈپەيلى جاسارىتىدىن، قەددى - قامىتىدىن، ھىممىتىدىن، ئىرادىسىدىن ئايرىلاي دەپ قالغان ئەلگە باش، بىر قوشۇنغا سەركە بولغۇدەك يىگىتلىرىمىزنى غەپلەت ئۇيقۇسىدىن ئويغۇتاي، دېدىم.

بىز بىلەن بىر زاماندا، تەقدىرداش بولۇپ ياشاۋاتقان بىر جۈپ ئاتا - ئانىمىزنىڭ ئۆلگىلىك ھاياتى ئارقىلىق، قەلب كېسەللىرى بىلەن يۈرىكى ئاغرىپ ئىگراۋاتقانلارغا شىپا بولىدىغان دورىلارنى كۆرسىتىپ قوياي دېدىم. خەدىچە ئانىمىز بىلەن ئاتىمىز ئوغلىنىڭ كۆپ تىرىشچانلىقى بىلەن، يېڭى سالغان، چىرايلىق ئايۋانلىق ئۆيلىرىنى، يۇرتتىكى ئىززەت - ھۆرمىتىنى، ئۇرۇق - تۇغقان، بۇرادەرلىرىنى، يۈرەك پارىسى بولغان ئىككى ئوغۇل، ئىككى قىزىنى تاشلاپ قويۇپ، ئوغلى بىلەن بىللە، 2015 - يىلى ساياھەت ئۈمكى تەركىبىدە تۈركىيەگە سالامەت چۈشۈپ، تۆت كۈندىن كېيىن، ئۆزلىرىنىڭ ئەسلى نىشانى بولغان ھىجرەت ئىبادىتىنى قىلىش ئۈچۈن بەرىكەتلىك شام زېمىندىكى، پۈتۈن ئۇيغۇر مۇسۇلمانلىرىنىڭ پەخىرلىنىشىگە، ياردەم بېرىشىگە، قوللىشىغا، بىرلىششىگە لايىق بولغان «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى» جامائىتىدىكى ئەزىمەتلەرنىڭ يېنىغا ئاتلانغانىدى.

122

ئاللاھنىڭ مۇۋەپپەق قىلىشى بىلەن، 2015 - يىلى 9 - ئاينىڭ 3 - كۈنى سالامەت ئارزۇ قىلغان دىيارغا يېتىپ كەلدى. خەدىچە ئانىمىز، ئېرى ۋە ئوغلى، كېلىنى، تۆت نەۋرىسى بۇ ئەزىز دىيارغا بىرلىكتە كەلگەنىدى. ئوغلى كېلىپلا جامائەتنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن، ئۈچ ئايلىق ئەسكىرىي بىلىم ئېلىش مەكتىپىگە كىرىپ كەتتى. ئانىمىز، كېلىنى ۋە نەۋرىلىرى بىلەن بىللە تۇردى. ئۇ ۋەتەنىدە دېھقانچىلىق ئىشلىرى بىلەن بولۇپ، نامازلىرىنىمۇ جايىدا ئوقۇيالمىغان، بەزىدە ئېتىز - ئېرىقنىڭ ئىشلىرى ئالدىراش بولغان ۋاقىتلاردا نەپلە ناماز ئۇياقتا تۇرسۇن، پەرز نامازلارنىمۇ ئوقۇيالمايتتى. ئىززەت ماكانى بولغان شام دىيارىغا كەلگەن كۈنىدىن تارتىپ، سۇس قاراپ قولدىن بېرىپ قويغان نامازلىرىنى ئېرى بىلەن بىللە ئوقۇدى. بەزىدە ئۇ ئۆسۈپ يېتىلگەن يۇرتىنى ۋە جىگەر پارىسى بولغان پەرزەنتلىرىنى سېغىنىپ، پىغانى تۈتۈپ قالغان ۋاقىتلىرىدا، جايىنامازدا ئولتۇرۇپ ئاللاھقا يالۋۇرۇپ، ئىچ - ئىچىدىن ئۆكسۈپ يىغلاپ كېتەتتى. ئۇ نامازلىرىدا ئىلگىرى ھېس قىلمىغان قەلب راھىتىنى ھېس قىلاتتى. ئوغلى مۇئەسكەرلىكنى تاماملاپ چىققاندا، خەدىچە ئانىمىزنىڭ ئوغلىغا قىلغان تۇنجى سۆزى: «جېنىم بالام! داداڭ بىلەن مېنى 5 يىل بۇرۇن ئېلىپ چىقساڭ بوپتىكەن» دېيىش بولدى.

ئوغلى دادىسى بىلەن ئانىسىنىڭ ئۆزىنىڭ مۇجاھىدلار سېپىغا قوشۇلغىنىغا خۇرسەن بولغىنىنى كۆرۈپ، مەمنۇن بولدى. نېمىشقا شۇنداق خۇرسەن بولمىسۇن؟ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ھەرخىل ھىيلە - نەيرەڭلىرى بىلەن خەلقنى دىنسىزلاشتۇرۇش سىياسىتىنىڭ ئاسارىتىدە دىنىدىن ئايرىلاي دەپ قالغان بۇ ئىككى قەدىناس بىر جۈپلەر، ئاللاھنىڭ ھىدايەت قىلىشى،

ئاللاھنىڭ مۇۋەپپەق قىلىشى بىلەن، 2015 - يىلى 9 - ئاينىڭ 3 - كۈنى سالامەت ئارزۇ قىلغان دىيارغا يېتىپ كەلدى. خەدىچە ئانىمىز، ئېرى ۋە ئوغلى، كېلىنى، تۆت نەۋرىسى بۇ ئەزىز دىيارغا بىرلىكتە كەلگەنىدى. ئوغلى كېلىپلا جامائەتنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن، ئۈچ ئايلىق ئەسكىرىي بىلىم ئېلىش مەكتىپىگە كىرىپ كەتتى. ئانىمىز، كېلىنى ۋە نەۋرىلىرى بىلەن بىللە تۇردى. ئۇ ۋەتەنىدە دېھقانچىلىق ئىشلىرى بىلەن بولۇپ، نامازلىرىنىمۇ جايىدا ئوقۇيالمىغان، بەزىدە ئېتىز - ئېرىقنىڭ ئىشلىرى ئالدىراش بولغان ۋاقىتلاردا نەپلە ناماز ئۇياقتا تۇرسۇن، پەرز نامازلارنىمۇ ئوقۇيالمايتتى. ئىززەت ماكانى بولغان شام دىيارىغا كەلگەن كۈنىدىن تارتىپ، سۇس قاراپ قولدىن بېرىپ قويغان نامازلىرىنى ئېرى بىلەن بىللە ئوقۇدى. بەزىدە ئۇ ئۆسۈپ يېتىلگەن يۇرتىنى ۋە جىگەر پارىسى بولغان پەرزەنتلىرىنى سېغىنىپ، پىغانى تۈتۈپ قالغان ۋاقىتلىرىدا، جايىنامازدا ئولتۇرۇپ ئاللاھقا يالۋۇرۇپ، ئىچ - ئىچىدىن ئۆكسۈپ يىغلاپ كېتەتتى. ئۇ نامازلىرىدا ئىلگىرى ھېس قىلمىغان قەلب راھىتىنى ھېس قىلاتتى. ئوغلى مۇئەسكەرلىكنى تاماملاپ چىققاندا، خەدىچە ئانىمىزنىڭ ئوغلىغا قىلغان تۇنجى سۆزى: «جېنىم بالام! داداڭ بىلەن مېنى 5 يىل بۇرۇن ئېلىپ چىقساڭ بوپتىكەن» دېيىش بولدى.

ئوغلى دادىسى بىلەن ئانىسىنىڭ ئۆزىنىڭ مۇجاھىدلار سېپىغا قوشۇلغىنىغا خۇرسەن بولغىنىنى كۆرۈپ، مەمنۇن بولدى. نېمىشقا شۇنداق خۇرسەن بولمىسۇن؟ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ھەرخىل ھىيلە - نەيرەڭلىرى بىلەن خەلقنى دىنسىزلاشتۇرۇش سىياسىتىنىڭ ئاسارىتىدە دىنىدىن ئايرىلاي دەپ قالغان بۇ ئىككى قەدىناس بىر جۈپلەر، ئاللاھنىڭ ھىدايەت قىلىشى،

123

مەرھەمەت - پەزلى، ئېھسانى بىلەن ئاللاھنىڭ قوشۇنى بولغان مۇجاھىدلار سېپىگە قوشۇلۇش نېمىتىگە مۇيەسسەر بولغان تۇرسا!

ئاتا - ئانىلىرىنى سېغىنىپ يۈرەكلىرى تىلغىنىپ، ئېزتىراپ چېكىۋاتقان مۇجاھىدلار ۋە مۇجاھىدەلەر بۇ بىر جۈپ ئەر - ئايالنى كۆرگەندە، خۇددى ئاتا - ئانىسىنى كۆرگەندەك، قەلبلىرى ھاياجانغا، كۆزلىرىگە لىققىدە ياشقا تولاتتى. ياشلار ئۇلاردىن روھىي ئوزۇق ئالاتتى. نېمە دېگەن خاتىرجەم تۇرمۇش بۇ؟! ئۆينىڭ ۋە يېمەك - ئىچمەكنىڭ غېمى يوق. بارلىق كېرەكلىك نەرسىلەرنى ئاللاھ تەئالا جامائەت مەسئۇللىرىنىڭ قولى بىلەن يەتكۈزۈپ بېرىۋاتسا، بۇ ئىززەت ماكاندا ئىبادەتتىن باشقا نېمە بار؟

ئۇنىڭ كېلىنى تولىمۇ ئاق كۆڭۈل، ئىشچان بولۇپ، قېيناتىسى بىلەن قېينانىسىنىڭ خىزمىتىنى ئىنتايىن ياخشى قىلغاچقا، ئۇلار كېلىنىدىن رازى ئىدى، ئۇنى ئۆز قىزىدىنمۇ بەكرەك ياخشى كۆرەتتى. كېلىنى ئۇلارنىڭ خىزمىتىنى شۇنچىلىك چىرايلىق، رازىمەنلىك بىلەن قىلاتتى. بىر كۈنى خەدىچە ئانىمىزنىڭ ئېرى مەھەللە مەسئۇلىنىڭ چاقىرىشى بىلەن مەن شۇغۇرغا بېرىپ كېلەي دەپ كەتتى. ئانىمىز ئوغلىنىڭ تۇنۇگۈن كۆرۈشكەندە ھاۋالە قىلغان ئىشنى بېجىرىشكە سىرتقا ماڭدى. كېلىنىنىڭ تۇتۇلماي قالغان 12 كۈنلۈك رامىزان روزىسى ئۈچۈن كەففارەت پۇلىنى مەھەللىدىكى شېھىدنىڭ ئەھلىگە ئەپ چىقىپ بېرىپ، ئۆي ئىگىسىنىڭ چۈشلۈك تاماققا تۇتۇشى بىلەن شۇ يەردە ئولتۇرۇپ قالدى. ساھىبخان لەغمەن ئەتكەن بولۇپ، خەدىچە ئانىمىزنىڭ ئالدىغا ئىنچىكە تارتىلغان، ئوخشىغان لەغمەننى ئېلىپ كەلدى. خەدىچە ئانىمىز ئاشتىن ئازراق يەپلا قويۇپ قويدى.

مەرھەمەت - پەزلى، ئېھسانى بىلەن ئاللاھنىڭ قوشۇنى بولغان مۇجاھىدلار سېپىگە قوشۇلۇش نېمىتىگە مۇيەسسەر بولغان تۇرسا!

ئاتا - ئانىلىرىنى سېغىنىپ يۈرەكلىرى تىلغىنىپ، ئېزتىراپ چېكىۋاتقان مۇجاھىدلار ۋە مۇجاھىدەلەر بۇ بىر جۈپ ئەر - ئايالنى كۆرگەندە، خۇددى ئاتا - ئانىسىنى كۆرگەندەك، قەلبلىرى ھاياجانغا، كۆزلىرىگە لىققىدە ياشقا تولاتتى. ياشلار ئۇلاردىن روھىي ئوزۇق ئالاتتى. نېمە دېگەن خاتىرجەم تۇرمۇش بۇ؟! ئۆينىڭ ۋە يېمەك - ئىچمەكنىڭ غېمى يوق. بارلىق كېرەكلىك نەرسىلەرنى ئاللاھ تەئالا جامائەت مەسئۇللىرىنىڭ قولى بىلەن يەتكۈزۈپ بېرىۋاتسا، بۇ ئىززەت ماكاندا ئىبادەتتىن باشقا نېمە بار؟

ئۇنىڭ كېلىنى تولىمۇ ئاق كۆڭۈل، ئىشچان بولۇپ، قېيناتىسى بىلەن قېينانىسىنىڭ خىزمىتىنى ئىنتايىن ياخشى قىلغاچقا، ئۇلار كېلىنىدىن رازى ئىدى، ئۇنى ئۆز قىزىدىنمۇ بەكرەك ياخشى كۆرەتتى. كېلىنى ئۇلارنىڭ خىزمىتىنى شۇنچىلىك چىرايلىق، رازىمەنلىك بىلەن قىلاتتى. بىر كۈنى خەدىچە ئانىمىزنىڭ ئېرى مەھەللە مەسئۇلىنىڭ چاقىرىشى بىلەن مەن شۇغۇرغا بېرىپ كېلەي دەپ كەتتى. ئانىمىز ئوغلىنىڭ تۇنۇگۈن كۆرۈشكەندە ھاۋالە قىلغان ئىشنى بېجىرىشكە سىرتقا ماڭدى. كېلىنىنىڭ تۇتۇلماي قالغان 12 كۈنلۈك رامىزان روزىسى ئۈچۈن كەففارەت پۇلىنى مەھەللىدىكى شېھىدنىڭ ئەھلىگە ئەپ چىقىپ بېرىپ، ئۆي ئىگىسىنىڭ چۈشلۈك تاماققا تۇتۇشى بىلەن شۇ يەردە ئولتۇرۇپ قالدى. ساھىبخان لەغمەن ئەتكەن بولۇپ، خەدىچە ئانىمىزنىڭ ئالدىغا ئىنچىكە تارتىلغان، ئوخشىغان لەغمەننى ئېلىپ كەلدى. خەدىچە ئانىمىز ئاشتىن ئازراق يەپلا قويۇپ قويدى.

124

ئۆي ئىگىسى زورلىغان بولسىمۇ، ئانىمىزنىڭ گېلىدىن پەقەت ئۆتمىدى. كۆڭلى بىرخىل بىئارام ئىدى. شۇ پەيتتە ئىشىك ئالدىغا ماشىنا كېلىپ توختاپ، ئۆيگە ئۇزۇن يىللىق قەدىنىسى كىرىپ كەلدى. ئېرىنىڭ چىرايى سۇلغۇن كۆرۈنەتتى. خەدىچە ئانىمىز ئوغلى بىلەن كېلىنىنىڭ ئەھۋالىنى سورىغاندا، ئېرى كۆزلىرىگە ياش ئالغان ھالدا، ئۆزىنى قاتتىق تۇتۇۋېلىپ: «ئوغلۇمنى ۋە قىزىمنى، ئىككى نەۋرىمىزنى مەڭگۈلۈك ئۆيى بولغان قەبرىستانلىققا ئاپىرىپ قويۇپ كەلدۇق» دېيىشىگىلا، خەدىچە ئانىمىز «ئاللاھۇ ئەكبەر» دەپ ئۈنلۈك تەكبىر ئېيتتى. كېچىدىن كاپىرلارنىڭ بومباردىمان قىلىشى بىلەن، ئىنشائاللاھ ئۇلار شېھىد بولغان ئىدى. ئوغلى 20 كۈن ئىلگىرى چۈشىدە ئاپپاق جەڭ كىيىمى كىيگەن كىشلەرنىڭ سەپ بولۇپ ماڭغىنىنى ئېيتىپ بەرگەن ئىدى.

خەدىچە ئانىمىز ئارقىدىنلا: «ئوغلۇم، ئىشچان، ئاق كۆڭۈل كېلىنىم ۋە نەۋرىلىرىم ئاللاھقا ياراپتۇ. ئاللاھقا چەكسىز شۈكۈرلەر بولسۇن! مەن پەرزەنتلىرىمدىن شۇنچىلىك رازى. ئى ئاللاھ! ئۇلارنىڭ شاھادىتىنى قوبۇل قىلغىن، ئۇلارغا جەننەتنىڭ ئالىيسى بولغان فىردەۋس جەننىتىنى ئاتا قىلغىن ۋە مەن بىلەن دادىسىنىڭ ساڭا ئاتىغان سوۋغىتىمىزنى قوبۇل قىلغىن» دېدى.

بۇ نېمە دېگەن جاسارەتلىك، غەيرەتلىك، سەبىرچان ئەر - ئايال ھە! بۇ ئىسلام تارىخىدىكى خەنسا رەزىيەللاھۇ ئەنھانى ئەسلىتىدىغان پىداكار روھتۇر. جاھىلىيەت دەۋرىدە قەبىلىلەر ئارا ئۇرۇشتا خەنسانىڭ ئىككى قېرىندىشى ئۆلتۈرۈلگەن بولۇپ، قېرىنداشلىرىنىڭ ئۆلۈمىگە قايغۇرۇپ

ئۆي ئىگىسى زورلىغان بولسىمۇ، ئانىمىزنىڭ گېلىدىن پەقەت ئۆتمىدى. كۆڭلى بىرخىل بىئارام ئىدى. شۇ پەيتتە ئىشىك ئالدىغا ماشىنا كېلىپ توختاپ، ئۆيگە ئۇزۇن يىللىق قەدىنىسى كىرىپ كەلدى. ئېرىنىڭ چىرايى سۇلغۇن كۆرۈنەتتى. خەدىچە ئانىمىز ئوغلى بىلەن كېلىنىنىڭ ئەھۋالىنى سورىغاندا، ئېرى كۆزلىرىگە ياش ئالغان ھالدا، ئۆزىنى قاتتىق تۇتۇۋېلىپ: «ئوغلۇمنى ۋە قىزىمنى، ئىككى نەۋرىمىزنى مەڭگۈلۈك ئۆيى بولغان قەبرىستانلىققا ئاپىرىپ قويۇپ كەلدۇق» دېيىشىگىلا، خەدىچە ئانىمىز «ئاللاھۇ ئەكبەر» دەپ ئۈنلۈك تەكبىر ئېيتتى. كېچىدىن كاپىرلارنىڭ بومباردىمان قىلىشى بىلەن، ئىنشائاللاھ ئۇلار شېھىد بولغان ئىدى. ئوغلى 20 كۈن ئىلگىرى چۈشىدە ئاپپاق جەڭ كىيىمى كىيگەن كىشلەرنىڭ سەپ بولۇپ ماڭغىنىنى ئېيتىپ بەرگەن ئىدى.

خەدىچە ئانىمىز ئارقىدىنلا: «ئوغلۇم، ئىشچان، ئاق كۆڭۈل كېلىنىم ۋە نەۋرىلىرىم ئاللاھقا ياراپتۇ. ئاللاھقا چەكسىز شۈكۈرلەر بولسۇن! مەن پەرزەنتلىرىمدىن شۇنچىلىك رازى. ئى ئاللاھ! ئۇلارنىڭ شاھادىتىنى قوبۇل قىلغىن، ئۇلارغا جەننەتنىڭ ئالىيسى بولغان فىردەۋس جەننىتىنى ئاتا قىلغىن ۋە مەن بىلەن دادىسىنىڭ ساڭا ئاتىغان سوۋغىتىمىزنى قوبۇل قىلغىن» دېدى.

بۇ نېمە دېگەن جاسارەتلىك، غەيرەتلىك، سەبىرچان ئەر - ئايال ھە! بۇ ئىسلام تارىخىدىكى خەنسا رەزىيەللاھۇ ئەنھانى ئەسلىتىدىغان پىداكار روھتۇر. جاھىلىيەت دەۋرىدە قەبىلىلەر ئارا ئۇرۇشتا خەنسانىڭ ئىككى قېرىندىشى ئۆلتۈرۈلگەن بولۇپ، قېرىنداشلىرىنىڭ ئۆلۈمىگە قايغۇرۇپ

يازغان پىغانلىق مەرسىيەلىرى ئەرەبلەر ئارىسىدا كەڭ تارقالغان ۋە ناھايىتى تېزلا خەنسانى ئەڭ شۆھرەتلىك شائىرغا ئايلاندۇرغان. خەنسانىڭ شېئىرلىرىنى پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ناھايىتى ياقتۇرۇپ ئاڭلىغان. ھەزرىتى ئۆمەر ئىبنى خەتتاب خەلىپىلىكى دەۋرىدە، خەنسا رەزىيەللاھۇ ئەنھا تۆت ئوغلى بىلەن بىللە، مۇسۇلمانلار بىلەن ئىرانلىقلار ئوتتۇرىسىدا ئېلىپ بېرىلغان قادىسىيە ئۇرۇشىغا قاتناشقان. ھىجرىيەنىڭ 16 - يىلى ئېلىپ بېرىلغان بۇ ئۇرۇش تۆت كۈن شىددەتلىك داۋاملىشىپ، ئىران ئەسكەرلىرىنىڭ قوماندانى رۇستەم ئۆلتۈرۈلۈپ، ئەسكەرلىرى ئەسىر ئېلىنىپ، مۇسۇلمانلارنىڭ غەلىبىسى بىلەن ئاياغلاشقان. جەڭدىن ئىلگىرى خەنسا ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگەن «ئوغۇللىرىم! سىلەر ئۆز ئىختىيارىڭلار بىلەن مۇسۇلمان بولدۇڭلار، ئۆز مەيلىڭلار بىلەن ۋەتىنىڭلارنى تەرك ئېتىپ، بۇ يات تۇپراققا كەلدىڭلار، تەڭدىشى يوق ئاللاھ بىلەن قەسەمكى، سىلەر بىر ئاتا، بىر ئانىدىن بولغان نەسەبى پاك ئوغۇللارسىلەر، دىن ئۈچۈن جەڭ قىلماق، ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن قىلىچ تارتماق زور ساۋاب ۋەدە قىلىنغان ئىشتۇر. ئاخىرەت يۇرتى قارارى يوق پانىي دۇنيادىن ئەۋزەلدۇر. سالامەت ھالدا ئەتە سۈبھى پەيتىدە كۆزۈڭلارنى ئاچساڭلار، ئاللاھتىن مەدەت - ياردەم تىلەپ جەڭگە كىرىڭلار، ئەگەر جەڭ شىددەتلىك بولسا، تاكى دۈشمەن سېپىگە بېسىپ كىرىپ مەغلۇپ قىلمىغۇچە كەينىڭلارغا يانماڭلار، شۇندا ھەم غەلىبە، ھەم غەنىيمەت سىلەرگە مەنسۇپ بولىدۇ. جەننەتى ئەئلادا ئىكرام ۋە ھۆرمەت كۆرىسىلەر.»

خەنسانىڭ ئوغۇللىرى ئانىسىنىڭ نەسىھىتىگە ئەمەل قىلىپ، باتۇرلۇق بىلەن جەڭ قىلىپ، تۆتىلىسى شېھىد بولغان. بۇ خەۋەر خەنساغا

يازغان پىغانلىق مەرسىيەلىرى ئەرەبلەر ئارىسىدا كەڭ تارقالغان ۋە ناھايىتى تېزلا خەنسانى ئەڭ شۆھرەتلىك شائىرغا ئايلاندۇرغان. خەنسانىڭ شېئىرلىرىنى پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ناھايىتى ياقتۇرۇپ ئاڭلىغان. ھەزرىتى ئۆمەر ئىبنى خەتتاب خەلىپىلىكى دەۋرىدە، خەنسا رەزىيەللاھۇ ئەنھا تۆت ئوغلى بىلەن بىللە، مۇسۇلمانلار بىلەن ئىرانلىقلار ئوتتۇرىسىدا ئېلىپ بېرىلغان قادىسىيە ئۇرۇشىغا قاتناشقان. ھىجرىيەنىڭ 16 - يىلى ئېلىپ بېرىلغان بۇ ئۇرۇش تۆت كۈن شىددەتلىك داۋاملىشىپ، ئىران ئەسكەرلىرىنىڭ قوماندانى رۇستەم ئۆلتۈرۈلۈپ، ئەسكەرلىرى ئەسىر ئېلىنىپ، مۇسۇلمانلارنىڭ غەلىبىسى بىلەن ئاياغلاشقان. جەڭدىن ئىلگىرى خەنسا ئوغۇللىرىغا مۇنداق دېگەن «ئوغۇللىرىم! سىلەر ئۆز ئىختىيارىڭلار بىلەن مۇسۇلمان بولدۇڭلار، ئۆز مەيلىڭلار بىلەن ۋەتىنىڭلارنى تەرك ئېتىپ، بۇ يات تۇپراققا كەلدىڭلار، تەڭدىشى يوق ئاللاھ بىلەن قەسەمكى، سىلەر بىر ئاتا، بىر ئانىدىن بولغان نەسەبى پاك ئوغۇللارسىلەر، دىن ئۈچۈن جەڭ قىلماق، ئاللاھ رازىلىقى ئۈچۈن قىلىچ تارتماق زور ساۋاب ۋەدە قىلىنغان ئىشتۇر. ئاخىرەت يۇرتى قارارى يوق پانىي دۇنيادىن ئەۋزەلدۇر. سالامەت ھالدا ئەتە سۈبھى پەيتىدە كۆزۈڭلارنى ئاچساڭلار، ئاللاھتىن مەدەت - ياردەم تىلەپ جەڭگە كىرىڭلار، ئەگەر جەڭ شىددەتلىك بولسا، تاكى دۈشمەن سېپىگە بېسىپ كىرىپ مەغلۇپ قىلمىغۇچە كەينىڭلارغا يانماڭلار، شۇندا ھەم غەلىبە، ھەم غەنىيمەت سىلەرگە مەنسۇپ بولىدۇ. جەننەتى ئەئلادا ئىكرام ۋە ھۆرمەت كۆرىسىلەر.»

خەنسانىڭ ئوغۇللىرى ئانىسىنىڭ نەسىھىتىگە ئەمەل قىلىپ، باتۇرلۇق بىلەن جەڭ قىلىپ، تۆتىلىسى شېھىد بولغان. بۇ خەۋەر خەنساغا

126

يېتىپ كەلگەندە، ئۇ: «ئوغۇللىرىمنىڭ ئۆلۈمى بىلەن يۈزۈمنى يورۇق قىلغان ئاللاھقا كۆپ شۈكۈر قىلىمەن، رەببىمدىن ھەممىمىزنى جەننەتتە جەم قىلىشنى سورايمەن» دەپ دۇئا قىلغان. بۇ ھاياتىدا نۇرغۇن ئىسسىق - سوغۇقلارنى، جاپا - مۇشەققەتلەرنى بىرگە تارتىپ، بىر - بىرىنىڭ ئېغىرىنى كۆتۈرۈپ، ئۆزئارا يول قويۇپ، تەڭ دەرد تارتىپ، تەڭ خۇشال بولۇپ ھايات مۇساپىسىنى بىللە باسقان، ھۆرمەتكە سازاۋەر بۇ ئەر - ئايالمۇ ئۆزلىرىنىڭ پات يېقىندا ئوغلى ۋە كېلىن قىزى، ئىككى نەۋرىسى بىلەن جەننەتۇل فىردەۋستە جەم بولۇشنى ئاللاھتىن قانچىلىغان دۇئالىرى ئارقىلىق تىلەش بىلەن بىرگە، ئۆزلىرىمۇ شېھىدلىكنى كۈتۈپ ئولتۇرۇپتۇ. خەدىچە ئانىمىز 80 ياشقا، ئاتىمىز 97 ياشقا كىردى. ئۇلار شۇنچىلىك جۇشقۇن، خۇشال - خۇرام ھالەتتە ھاياتىنى بەختلىك ئۆتكۈزمەكتە. مۇجاھىدلار ئۇلارنى ياخشى كۆرىدۇ ۋە ھۆرمەتلەيدۇ. ئۇلارغا پەرزەنتلىرىدىن ئايرىلغانلىقنى چاندۇرماستىن، ئېغىر - يەڭگىل ئىشلىرىنى قىلىپ بېرىدۇ. قوشنىلىرىمۇ ئۇلارغا شۇنچىلىك كۆيۈنىدۇ. جامائەت مەسئۇللىرى ئۇلاردىن ئەھۋال سوراپ تۇرىدۇ. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئوغلى ئىسمائىل ئەلەيھىسسالامنى ئاللاھ ئۈچۈن قۇربانلىق قىلماقچى بولغىنىدەك، پەرزەنتلىرىنى رەببىگە ئاتاش نېمە دېگەن كاتتا بەخت ھە! بۇ پىدا قىلىش مەڭگۈلۈك جەم بولۇپ، ئايرىلماسلىقنىڭ مۇقەددىمىسىدۇر.

يېتىپ كەلگەندە، ئۇ: «ئوغۇللىرىمنىڭ ئۆلۈمى بىلەن يۈزۈمنى يورۇق قىلغان ئاللاھقا كۆپ شۈكۈر قىلىمەن، رەببىمدىن ھەممىمىزنى جەننەتتە جەم قىلىشنى سورايمەن» دەپ دۇئا قىلغان. بۇ ھاياتىدا نۇرغۇن ئىسسىق - سوغۇقلارنى، جاپا - مۇشەققەتلەرنى بىرگە تارتىپ، بىر - بىرىنىڭ ئېغىرىنى كۆتۈرۈپ، ئۆزئارا يول قويۇپ، تەڭ دەرد تارتىپ، تەڭ خۇشال بولۇپ ھايات مۇساپىسىنى بىللە باسقان، ھۆرمەتكە سازاۋەر بۇ ئەر - ئايالمۇ ئۆزلىرىنىڭ پات يېقىندا ئوغلى ۋە كېلىن قىزى، ئىككى نەۋرىسى بىلەن جەننەتۇل فىردەۋستە جەم بولۇشنى ئاللاھتىن قانچىلىغان دۇئالىرى ئارقىلىق تىلەش بىلەن بىرگە، ئۆزلىرىمۇ شېھىدلىكنى كۈتۈپ ئولتۇرۇپتۇ. خەدىچە ئانىمىز 80 ياشقا، ئاتىمىز 97 ياشقا كىردى. ئۇلار شۇنچىلىك جۇشقۇن، خۇشال - خۇرام ھالەتتە ھاياتىنى بەختلىك ئۆتكۈزمەكتە. مۇجاھىدلار ئۇلارنى ياخشى كۆرىدۇ ۋە ھۆرمەتلەيدۇ. ئۇلارغا پەرزەنتلىرىدىن ئايرىلغانلىقنى چاندۇرماستىن، ئېغىر - يەڭگىل ئىشلىرىنى قىلىپ بېرىدۇ. قوشنىلىرىمۇ ئۇلارغا شۇنچىلىك كۆيۈنىدۇ. جامائەت مەسئۇللىرى ئۇلاردىن ئەھۋال سوراپ تۇرىدۇ. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئوغلى ئىسمائىل ئەلەيھىسسالامنى ئاللاھ ئۈچۈن قۇربانلىق قىلماقچى بولغىنىدەك، پەرزەنتلىرىنى رەببىگە ئاتاش نېمە دېگەن كاتتا بەخت ھە! بۇ پىدا قىلىش مەڭگۈلۈك جەم بولۇپ، ئايرىلماسلىقنىڭ مۇقەددىمىسىدۇر.

127

بۇ يىل يامغۇر يىللارغا قارىغاندا بەك ياغدى.

بەرىكەتلىك زېمىن شامىنىڭ ئاساسلىق ئىقتىسادىي مەنبەسى بولغان زەيتۇن، ئەنجۈر قاتارلىق مېۋىلىرى ئاللاھ تەئالانىڭ رەھمىتى ۋە پەزلى بىلەن ئاسماندىن ياغقان يامغۇرلار ئارقىلىق مول ھوسۇل بېرەتتى.

ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە سۈرە فۇرقاننىڭ 48 - ئايىتىدە بۇ ھەقتە مۇنداق دەيدۇ:

{ئاللاھ رەھمىتىنى (يەنى يامغۇرنى) ياغدۇرۇش ئالدىدا شامالنى خۇشخەۋەر قىلىپ ئەۋەتتى، يامغۇر بىلەن ئۆلۈك زېمىننى تىرىلدۈرۈش ۋە بىز ياراتقان ھايۋانلارنى، نۇرغۇن ئىنسانلارنى سۇ بىلەن تەمىنلەش ئۈچۈن، بۇلۇتتىن پاك سۇنى چۈشۈرۈپ بەردۇق.}

بۇ ئىززەتلىك ماكاندا 2 - ئايدىن 5- ئاينىڭ ئاخىرىغىچە پۈتۈن زېمىن ياپيېشىللىققا چۈمگەن بولۇپ، ئۆزىنىڭ ھەرخىل رەڭگارەڭ ئېچىلغان سەرخىل گۈللىرى ئارقىلىق غېرىب مۇساپىرلارنىڭ قەلبلىرىگە، غېرىب بولغان دىنى ۋە ئېچىلغان خۇشپۇراق گۈللىرى زالىملار تەرىپىدىن چەيلەنگەن ئانا تۇپرىقى بولغان ئەزىز ۋەتىنى ئۈچۈن ئۇنسىز ياش تۆكۈۋاتقان مىسكىن يۈرەكلەرگە خۇشاللىق ۋە راھەت ئېلىپ كەلسە، كۆركەم، چىرايلىق ئېچىلغان گۈللەرگە قونۇپ، ئاللاھنى زىكىر قىلىشتا بەسلىشىپ، شوخلۇق بىلەن شاختىن شاخقا ئۇچۇپ يۈرگەن چىرايلىق قۇشلارنىڭ ھەرخىل

سەبىر گۈللىرى

بۇ يىل يامغۇر يىللارغا قارىغاندا بەك ياغدى.

بەرىكەتلىك زېمىن شامىنىڭ ئاساسلىق ئىقتىسادىي مەنبەسى بولغان زەيتۇن، ئەنجۈر قاتارلىق مېۋىلىرى ئاللاھ تەئالانىڭ رەھمىتى ۋە پەزلى بىلەن ئاسماندىن ياغقان يامغۇرلار ئارقىلىق مول ھوسۇل بېرەتتى.

ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە سۈرە فۇرقاننىڭ 48 - ئايىتىدە بۇ ھەقتە مۇنداق دەيدۇ:

{ئاللاھ رەھمىتىنى (يەنى يامغۇرنى) ياغدۇرۇش ئالدىدا شامالنى خۇشخەۋەر قىلىپ ئەۋەتتى، يامغۇر بىلەن ئۆلۈك زېمىننى تىرىلدۈرۈش ۋە بىز ياراتقان ھايۋانلارنى، نۇرغۇن ئىنسانلارنى سۇ بىلەن تەمىنلەش ئۈچۈن، بۇلۇتتىن پاك سۇنى چۈشۈرۈپ بەردۇق.}

بۇ ئىززەتلىك ماكاندا 2 - ئايدىن 5- ئاينىڭ ئاخىرىغىچە پۈتۈن زېمىن ياپيېشىللىققا چۈمگەن بولۇپ، ئۆزىنىڭ ھەرخىل رەڭگارەڭ ئېچىلغان سەرخىل گۈللىرى ئارقىلىق غېرىب مۇساپىرلارنىڭ قەلبلىرىگە، غېرىب بولغان دىنى ۋە ئېچىلغان خۇشپۇراق گۈللىرى زالىملار تەرىپىدىن چەيلەنگەن ئانا تۇپرىقى بولغان ئەزىز ۋەتىنى ئۈچۈن ئۇنسىز ياش تۆكۈۋاتقان مىسكىن يۈرەكلەرگە خۇشاللىق ۋە راھەت ئېلىپ كەلسە، كۆركەم، چىرايلىق ئېچىلغان گۈللەرگە قونۇپ، ئاللاھنى زىكىر قىلىشتا بەسلىشىپ، شوخلۇق بىلەن شاختىن شاخقا ئۇچۇپ يۈرگەن چىرايلىق قۇشلارنىڭ ھەرخىل

128

ئاۋازلاردا سايراۋاتقان خۇش ناۋاسى غەمكىن قەلبلەرگە ئۈمىدۋارلىق، جۇشقۇنلۇق ئېلىپ كېلەتتى.

بولۇپمۇ بىزنىڭ مەھەللە تولىمۇ گۈزەل بولۇپ، ئاللاھ تەئالانىڭ ئاتا قىلغان كاتتا نېمىتى بولغان پاك يامغۇر سۇلىرى ئارقىلىق قىشنىڭ ياقى توپا - چاڭ باسقان، ئۆيلەردىن چىققان كۆمۈرنىڭ ئىسلىرى قارىداتقان دەل - دەرەخلەرنىڭ يوپۇرماقلىرىنى شۇنچىلىك پاكىز يۇيۇش ئارقىلىق ئەتراپقا گۈزەللىكىنى نامايەن قىلىپ تۇراتتى.

ئاللاھ تەئالانىڭ مۇھەممەد ئۈممىتىگە ئاتا قىلغان كاتتا نېمىتى، ئايلارنىڭ سۇلتانى، ياخشىلىقتا بەسلىشىدىغان، گۈزەل ئەخلاقلار ئومۇملاشقان، ئۇرۇق - تۇغقاندارچىلىق رىشتىسى كۈچەيگەن، تەقۋالىققا ھېرىسمەن بولىدىغان، سېخىيلىقلار كېڭەيگەن، مېھىر - مۇھەببەت يەتكۈزۈلىدىغان، بەرىكەت بىلەن توشقان، قۇرئان قەلبلەرنىڭ نۇرى بولغان رامىزان ئېيىدا قەلبلەردىكى قارا چېكىتلەر تازىلىنىپ، ئاپپاق سەدەپ مارجانغا ئوخشاش بولغىنىدەك.

بۈگۈن نېمىشقىدۇر كۆڭلۈم بەكلا يېرىم ئىدى. ھەممە يېرىمدىن يىغا تۆكۈلۈپ تۇراتتى. ئۆيۈمدە پىنھان ھالەتتە ئاۋازىمنى قويۇپ بېرىپ تازا بىر يىغلىۋالغۇم كەلدى - يۇ، بىراق ئۇنداق قىلالمىدىم. چۈنكى ئەرش ئۈستىدىكى بۈيۈكلىكى ۋە كاتتىلىقى بىلەن بولغان سەلتەنەتلىك ئاللاھتىن ھايا قىلدىم. مېھرىبان، سېخىي، مۇتلەق غالىب بولغان ئاللاھ ماڭا نۇرغۇنلىغان نېمەتلەرنى بەرگەن بولۇپ، بۇ ھېسابسىز نېمەتلەرگە شۈكۈر قىلىش ئۈچۈن سەبىر قىلىشىم كېرەك ئىدى. بىر تەرەپتىن ئىنسانلارنىڭ

ئاۋازلاردا سايراۋاتقان خۇش ناۋاسى غەمكىن قەلبلەرگە ئۈمىدۋارلىق، جۇشقۇنلۇق ئېلىپ كېلەتتى.

بولۇپمۇ بىزنىڭ مەھەللە تولىمۇ گۈزەل بولۇپ، ئاللاھ تەئالانىڭ ئاتا قىلغان كاتتا نېمىتى بولغان پاك يامغۇر سۇلىرى ئارقىلىق قىشنىڭ ياقى توپا - چاڭ باسقان، ئۆيلەردىن چىققان كۆمۈرنىڭ ئىسلىرى قارىداتقان دەل - دەرەخلەرنىڭ يوپۇرماقلىرىنى شۇنچىلىك پاكىز يۇيۇش ئارقىلىق ئەتراپقا گۈزەللىكىنى نامايەن قىلىپ تۇراتتى.

ئاللاھ تەئالانىڭ مۇھەممەد ئۈممىتىگە ئاتا قىلغان كاتتا نېمىتى، ئايلارنىڭ سۇلتانى، ياخشىلىقتا بەسلىشىدىغان، گۈزەل ئەخلاقلار ئومۇملاشقان، ئۇرۇق - تۇغقاندارچىلىق رىشتىسى كۈچەيگەن، تەقۋالىققا ھېرىسمەن بولىدىغان، سېخىيلىقلار كېڭەيگەن، مېھىر - مۇھەببەت يەتكۈزۈلىدىغان، بەرىكەت بىلەن توشقان، قۇرئان قەلبلەرنىڭ نۇرى بولغان رامىزان ئېيىدا قەلبلەردىكى قارا چېكىتلەر تازىلىنىپ، ئاپپاق سەدەپ مارجانغا ئوخشاش بولغىنىدەك.

بۈگۈن نېمىشقىدۇر كۆڭلۈم بەكلا يېرىم ئىدى. ھەممە يېرىمدىن يىغا تۆكۈلۈپ تۇراتتى. ئۆيۈمدە پىنھان ھالەتتە ئاۋازىمنى قويۇپ بېرىپ تازا بىر يىغلىۋالغۇم كەلدى - يۇ، بىراق ئۇنداق قىلالمىدىم. چۈنكى ئەرش ئۈستىدىكى بۈيۈكلىكى ۋە كاتتىلىقى بىلەن بولغان سەلتەنەتلىك ئاللاھتىن ھايا قىلدىم. مېھرىبان، سېخىي، مۇتلەق غالىب بولغان ئاللاھ ماڭا نۇرغۇنلىغان نېمەتلەرنى بەرگەن بولۇپ، بۇ ھېسابسىز نېمەتلەرگە شۈكۈر قىلىش ئۈچۈن سەبىر قىلىشىم كېرەك ئىدى. بىر تەرەپتىن ئىنسانلارنىڭ

129

قەلبلىرى ئىسلاھ بولىدىغان، قەلبلەر ئاللاھقا باغلىنىپ، ئىماننىڭ ھۇزۇر ھالاۋىتىنى تېتىش ئارقىلىق دەردلىك قەلبلەر راھەتلىنىدىغان، سالىھ ئەمەللەرگە ھەسسىلەپ ئەجىر بېرىلىدىغان، گۇناھلاردىن پاكلىنىدىغان، بەرىكەتلىك ئاي رامزاننىڭ شۇنچە تېز چىقىپ كەتكىنىدىن كۆڭلۈم شۇنچىلىك يېرىم بولسا، يەنە بىر تەرەپتىن ئەتە پۈتكۈل دۇنيادىكى مۇسۇلمانلارنىڭ روزى ھېيتى بولۇپ، يېقىن - يىراقتىكى ئۇرۇق - تۇغقانلارنىڭ ھەممىسى ھېيتنى تەبرىكلەش ئۈچۈن بىر ئائىلىگە ياكى بىرەر ئورۇنغا توپلىشىپ ھېيتنى خۇشال - خۇراملىق بىلەن تەنتەنە قىلىپ ئۆتكۈزەتتى. ھېلىمۇ شۇنداق ئېسىمدە تۇرۇپتۇ، ھېيت كۈنلىرى ھەدە - سىڭىللار ۋە ئاكا - ئۇكا ۋە كۈيئوغۇللارنىڭ ھەممىسى ئانام بار ئۆيگە يىغىلىپ، ھېيتنى شۇنچىلىك خۇشال - خۇرام ئۆتكۈزەتتۇق.

ئەمما، مەن مۇھاجىرلىق ھاياتقا قەدەم قويغاندىن تارتىپ، ھېيتلارنى ۋەتەندىكىدەك خۇشال - خۇرام ئۆتكۈزۈشتىن مەھرۇم بولدۇم. ئاشۇ بەختلىك كۈنلىرىمنى ئەسلىگىنىمدە، كۆزلىرىمدىن ياشلىرىم يىپى ئۈزۈلگەن مارجاندەك تاراملاپ ئېقىشقا باشلىدى. ياشلىرىمنى باشقۇرالمىدىم. يېقىننىڭ ياقى ياشلىرىم كۆزۈمدىن ئاقماستىن يۈرىكىمگە سىرغىۋاتاتتى. كىچىك بالا تازا يىغلاپ ئېسەدىگەندەك ئېسەدەيدىغان بولۇپ قالغان ئىدىم. كۈن ئۆتكەنسېرى غېرىبلىق، ۋەتەن، ئۇرۇق - تۇغقان، دوست - بۇرادەرلەرگە بولغان سېغىنىش كۈندىن - كۈنگە كۈچىيىپ يۈرەكنى زەئىپلەشتۈرۈۋېتىدىكەن. مۇڭداشقۇڭىز، سىرداشقىڭىز كېلىدىكەن، بىراق ئەتراپىڭىزدا سىزنىڭ مۇڭلىرىڭىزغا مۇڭ بولىدىغان، دەردلىرىڭىزنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاپ، سىزگە ئىككى ئېغىز شېرىن سۆزلىرى بىلەن تەسەللى

قەلبلىرى ئىسلاھ بولىدىغان، قەلبلەر ئاللاھقا باغلىنىپ، ئىماننىڭ ھۇزۇر ھالاۋىتىنى تېتىش ئارقىلىق دەردلىك قەلبلەر راھەتلىنىدىغان، سالىھ ئەمەللەرگە ھەسسىلەپ ئەجىر بېرىلىدىغان، گۇناھلاردىن پاكلىنىدىغان، بەرىكەتلىك ئاي رامزاننىڭ شۇنچە تېز چىقىپ كەتكىنىدىن كۆڭلۈم شۇنچىلىك يېرىم بولسا، يەنە بىر تەرەپتىن ئەتە پۈتكۈل دۇنيادىكى مۇسۇلمانلارنىڭ روزى ھېيتى بولۇپ، يېقىن - يىراقتىكى ئۇرۇق - تۇغقانلارنىڭ ھەممىسى ھېيتنى تەبرىكلەش ئۈچۈن بىر ئائىلىگە ياكى بىرەر ئورۇنغا توپلىشىپ ھېيتنى خۇشال - خۇراملىق بىلەن تەنتەنە قىلىپ ئۆتكۈزەتتى. ھېلىمۇ شۇنداق ئېسىمدە تۇرۇپتۇ، ھېيت كۈنلىرى ھەدە - سىڭىللار ۋە ئاكا - ئۇكا ۋە كۈيئوغۇللارنىڭ ھەممىسى ئانام بار ئۆيگە يىغىلىپ، ھېيتنى شۇنچىلىك خۇشال - خۇرام ئۆتكۈزەتتۇق.

ئەمما، مەن مۇھاجىرلىق ھاياتقا قەدەم قويغاندىن تارتىپ، ھېيتلارنى ۋەتەندىكىدەك خۇشال - خۇرام ئۆتكۈزۈشتىن مەھرۇم بولدۇم. ئاشۇ بەختلىك كۈنلىرىمنى ئەسلىگىنىمدە، كۆزلىرىمدىن ياشلىرىم يىپى ئۈزۈلگەن مارجاندەك تاراملاپ ئېقىشقا باشلىدى. ياشلىرىمنى باشقۇرالمىدىم. يېقىننىڭ ياقى ياشلىرىم كۆزۈمدىن ئاقماستىن يۈرىكىمگە سىرغىۋاتاتتى. كىچىك بالا تازا يىغلاپ ئېسەدىگەندەك ئېسەدەيدىغان بولۇپ قالغان ئىدىم. كۈن ئۆتكەنسېرى غېرىبلىق، ۋەتەن، ئۇرۇق - تۇغقان، دوست - بۇرادەرلەرگە بولغان سېغىنىش كۈندىن - كۈنگە كۈچىيىپ يۈرەكنى زەئىپلەشتۈرۈۋېتىدىكەن. مۇڭداشقۇڭىز، سىرداشقىڭىز كېلىدىكەن، بىراق ئەتراپىڭىزدا سىزنىڭ مۇڭلىرىڭىزغا مۇڭ بولىدىغان، دەردلىرىڭىزنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلاپ، سىزگە ئىككى ئېغىز شېرىن سۆزلىرى بىلەن تەسەللى

130

بېرىدىغان بىرمۇ ئادەم يوق. ھەممە ئادەمنىڭ قەلبلىرىنى خاراكتېرى ئوخشاش بولغان دەردلەر چۇلغىۋالغان بولغاچقا، بىرىنىڭ يەنە بىرىنىڭ دەردلىرىنى ئاڭلاشقا تاقىتى يوق.

شۇ ئەسنادا ئاللاھ تەئالانىڭ قۇرئان كەرىمدىكى مۇنۇ ئايىتى ئېسىمگە كەلدى. {(بېشىغا كەلگەن مۇسىبەت، زىيان - زەخمەتلەرگە) سەبىر قىلغۇچىلارغا (جەننەت بىلەن) خۇشخەۋەر بەرگىن.} بۇ ئايەت مېنىڭ روھىيىتىمنى كۈچلەندۈرۈپ، ياشلىرىمنى سۈرتۈپ ئورنۇمدىن تۇرۇپ، ھجابلىرىمنى كىيىپ، دوستلىرىمنىڭ قىلغان ھاۋالىسىنى ئورۇنداش ئۈچۈن سىرتقا چىقىشىمغا تۈرتكە بولدى.

ئىنسانلار گۈللەرنىڭ ھەرخىل خۇسۇسىيەت ۋە ئالاھىدىلىكلىرىگە ئاساسەن، گۈللەرگە ئۆزلىرى ياخشى كۆرىدىغان ئىسىملارنى قويۇشىدۇ. بۇ يەردە 12 - ئايدىمۇ رەڭگى ياقۇت رەڭ، شۇنچىلىك چىرايلىق ئېچىلىدىغان گۈللەر بار. بۇ گۈل قاتتىق سوغۇقلاردىمۇ قۇرۇپ سولۇشۇپ قالماستىن، گۈزەل ھالەتلىرىنى يوقاتماستىن، غەمكىن قەلبلەرگە راھەت، خۇرسەنلىك ئېلىپ كەلگەچكە، مەن ئۇ گۈللەرگە «سەبىر گۈلى» دەپ نام بەرگەنىدىم.

قېرىنداش ۋە دوستلىرىمنىڭ ھاۋالىسى بويىچە ئەسىر ۋە شېھىدىنىڭ ئەھلى، پەرزەنتلىرىگە ھېيتلىق بېرىش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئۆيلىرىگە بىرمۇبىر كىردىم. مەيلى ئانىسى ياكى پەرزەنتلىرى بولسۇن، ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرى شۇنچىلىك يېرىم ئىدى، يۈزلىرىدە تەبەسسۇم، كۆزلىرىدە ياش لىغىرلايتتى.

بۇ ئەزىز ھەمشىرىلىرىمىز ھەقىقەتەن سەبىرچان، چىدامىلىق، غەيرەتلىك بولۇپ، مەن ئۇلارنىڭ سەبىرلىرى ۋە گۈزەل ئەخلاقلىرى،

بېرىدىغان بىرمۇ ئادەم يوق. ھەممە ئادەمنىڭ قەلبلىرىنى خاراكتېرى ئوخشاش بولغان دەردلەر چۇلغىۋالغان بولغاچقا، بىرىنىڭ يەنە بىرىنىڭ دەردلىرىنى ئاڭلاشقا تاقىتى يوق.

شۇ ئەسنادا ئاللاھ تەئالانىڭ قۇرئان كەرىمدىكى مۇنۇ ئايىتى ئېسىمگە كەلدى. {(بېشىغا كەلگەن مۇسىبەت، زىيان - زەخمەتلەرگە) سەبىر قىلغۇچىلارغا (جەننەت بىلەن) خۇشخەۋەر بەرگىن.} بۇ ئايەت مېنىڭ روھىيىتىمنى كۈچلەندۈرۈپ، ياشلىرىمنى سۈرتۈپ ئورنۇمدىن تۇرۇپ، ھجابلىرىمنى كىيىپ، دوستلىرىمنىڭ قىلغان ھاۋالىسىنى ئورۇنداش ئۈچۈن سىرتقا چىقىشىمغا تۈرتكە بولدى.

ئىنسانلار گۈللەرنىڭ ھەرخىل خۇسۇسىيەت ۋە ئالاھىدىلىكلىرىگە ئاساسەن، گۈللەرگە ئۆزلىرى ياخشى كۆرىدىغان ئىسىملارنى قويۇشىدۇ. بۇ يەردە 12 - ئايدىمۇ رەڭگى ياقۇت رەڭ، شۇنچىلىك چىرايلىق ئېچىلىدىغان گۈللەر بار. بۇ گۈل قاتتىق سوغۇقلاردىمۇ قۇرۇپ سولۇشۇپ قالماستىن، گۈزەل ھالەتلىرىنى يوقاتماستىن، غەمكىن قەلبلەرگە راھەت، خۇرسەنلىك ئېلىپ كەلگەچكە، مەن ئۇ گۈللەرگە «سەبىر گۈلى» دەپ نام بەرگەنىدىم.

قېرىنداش ۋە دوستلىرىمنىڭ ھاۋالىسى بويىچە ئەسىر ۋە شېھىدىنىڭ ئەھلى، پەرزەنتلىرىگە ھېيتلىق بېرىش ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ ئۆيلىرىگە بىرمۇبىر كىردىم. مەيلى ئانىسى ياكى پەرزەنتلىرى بولسۇن، ئۇلارنىڭ كۆڭۈللىرى شۇنچىلىك يېرىم ئىدى، يۈزلىرىدە تەبەسسۇم، كۆزلىرىدە ياش لىغىرلايتتى.

بۇ ئەزىز ھەمشىرىلىرىمىز ھەقىقەتەن سەبىرچان، چىدامىلىق، غەيرەتلىك بولۇپ، مەن ئۇلارنىڭ سەبىرلىرى ۋە گۈزەل ئەخلاقلىرى،

131

ئىززەت ماكاندا سابىت تۇرۇشلىرىدىن سۆيۈنەتتىم ۋە ئۇلارغا شۇنچىلىك ھېسداشلىق قىلاتتىم. چۈنكى، بۇرۇنقىلاردا «قول سۇنۇقنىڭ دەردىنى قولى سۇنغانلار بىلىدۇ» دېگەن ھېكمەتلىك سۆز بار. بىر ئايال كىشىنىڭ مۇساپىرچىلىقتا ئېزىلىپ كەتكەن يۈرەكلىرى بىلەن پەرزەنتلىرىگە ھەم ئانا، ھەم دادا بولۇپ، بىر ئائىلىنى يېتەكلەپ مېڭىش ئاسان ئەمەس. ئۇلارنىڭ ئالدىنىڭ يەتتە، كەينىنىڭ ئۈچكىچە پەرزەنتلىرى بار. بۇ ئەزىز مۇجاھىدە ھەمشىرىلىرىمىز پەرزەنتلىرىنى ئاللاھ تەئالانىڭ ئۇلارغا تاپشۇرغان ئامانىتى دەپ بىلىپ، پەرزەنتلىرىنى ئىمانى ۋە ئەخلاق جەھەتتىن ياخشى تەربىيەلەپ، ھەممىسىگە قۇرئاننى ياد ئالغۇزۇپ، قارى قىلىپ تەربىيەلەپ چىقتى.

بۇ جەرياندا ئۇلار نۇرغۇن جەبىر - جاپالارنى تارتقان بولسىمۇ، ئاللاھ تەئالانىڭ قۇرئان كەرىمدىكى تۆۋەندىكى ئايەتلىرى بىلەن ئىمانىنى ئوزۇقلاندۇرۇپ، سەپەرلىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ كەلمەكتە.

{ئاللاھ سەبىر قىلغۇچىلارنى ياخشى كۆرىدۇ}

{(ئى مۇھەممەد!) (ئاللاھنىڭ يولىدا ساڭا يەتكەن ئەزىيەتلەرگە) سەۋر قىلغىن، سەبرىڭ پەقەت ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەنلا قولغا كېلىدۇ.}

ئۇلار بۇ جاپالىق سەپەرنى ئېغىر - بېسىقلىق، تەمكىنلىك بىلەن داۋاملاشتۇرماقتا.

ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ ئېرى ۋەتەندە كاپىرلارنىڭ تۈرمىلىرىدە، يەنە بەزىلىرىنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ دادىسى بىلەن كۆرۈشۈشكە پۇرسەت بولماي،

ئىززەت ماكاندا سابىت تۇرۇشلىرىدىن سۆيۈنەتتىم ۋە ئۇلارغا شۇنچىلىك ھېسداشلىق قىلاتتىم. چۈنكى، بۇرۇنقىلاردا «قول سۇنۇقنىڭ دەردىنى قولى سۇنغانلار بىلىدۇ» دېگەن ھېكمەتلىك سۆز بار. بىر ئايال كىشىنىڭ مۇساپىرچىلىقتا ئېزىلىپ كەتكەن يۈرەكلىرى بىلەن پەرزەنتلىرىگە ھەم ئانا، ھەم دادا بولۇپ، بىر ئائىلىنى يېتەكلەپ مېڭىش ئاسان ئەمەس. ئۇلارنىڭ ئالدىنىڭ يەتتە، كەينىنىڭ ئۈچكىچە پەرزەنتلىرى بار. بۇ ئەزىز مۇجاھىدە ھەمشىرىلىرىمىز پەرزەنتلىرىنى ئاللاھ تەئالانىڭ ئۇلارغا تاپشۇرغان ئامانىتى دەپ بىلىپ، پەرزەنتلىرىنى ئىمانى ۋە ئەخلاق جەھەتتىن ياخشى تەربىيەلەپ، ھەممىسىگە قۇرئاننى ياد ئالغۇزۇپ، قارى قىلىپ تەربىيەلەپ چىقتى.

بۇ جەرياندا ئۇلار نۇرغۇن جەبىر - جاپالارنى تارتقان بولسىمۇ، ئاللاھ تەئالانىڭ قۇرئان كەرىمدىكى تۆۋەندىكى ئايەتلىرى بىلەن ئىمانىنى ئوزۇقلاندۇرۇپ، سەپەرلىرىنى داۋاملاشتۇرۇپ كەلمەكتە.

{ئاللاھ سەبىر قىلغۇچىلارنى ياخشى كۆرىدۇ}

{(ئى مۇھەممەد!) (ئاللاھنىڭ يولىدا ساڭا يەتكەن ئەزىيەتلەرگە) سەۋر قىلغىن، سەبرىڭ پەقەت ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەنلا قولغا كېلىدۇ.}

ئۇلار بۇ جاپالىق سەپەرنى ئېغىر - بېسىقلىق، تەمكىنلىك بىلەن داۋاملاشتۇرماقتا.

ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ ئېرى ۋەتەندە كاپىرلارنىڭ تۈرمىلىرىدە، يەنە بەزىلىرىنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ دادىسى بىلەن كۆرۈشۈشكە پۇرسەت بولماي،

132

ئىنشائاللاھ شېھىد بولۇپ كەتكەن. يەنە بەزىلىرىنىڭ ئېرى بولسا خىتاي كاپىرلىرىغا تاپشۇرۇپ بېرىلگەن. ئۇلار ئەرلىرىنىڭ ئارزۇسى ۋە نەسىھەتلىرى بويىچە، ئۆزلىرىنىڭ ئانىلىق مەسئۇلىيىتىنى تولىمۇ گۈزەل رەۋىشتە ئادا قىلماقتا.

ئانا بالىلارنىڭ بىرىنچى ئۇستازى ھېسابلىنىدۇ، ئانىلارنىڭ پەرزەنتلەرنىڭ ئەقىدىسى، ئىمانى، ئەخلاقىغا كۆرسىتىدىغان تەسىرى ئالاھىدە بولغاچقا، جامائىتىمىزنىڭ ئوغۇل - قىزلارنىڭ شەرئىي ئىلىملەرگە قوشۇپ باشقا بىلىملەرنىمۇ ئۆگىتىدىغان دىنىي مائارىپقا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈشى بىلەن بىرگە، بۇ دىللىرى سۇنۇق، قەلبى ئاق، سەممىي، تىرىشچان، قانائەتچان ئەزىز ھەمشىرىلىرىمىز پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ «ئىلىم تەلەپ قىلىش ھەر بىر ئەر - ئايال مۇسۇلمانغا پەرزدۇر» دېگەن ھەدىسىنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئۆز ۋاقتىدا ئاياللارنى ئىلىم ئۆگىنىشكە، تەلىم - تەربىيە بىلەن ئۆز تالانت - ئىقتىدارىنى نامايەندە قىلىشقا رىغبەتلەندۈرۈشىنىڭ مۇكەممەل ئۆرنىكىنى ياراتقىنىدەك، بۇ سەبىر گۈللىرىمۇ ئۆزىنىڭ شەرت - شارائىتلىرىغا بىنائەن، تاقىتىنىڭ يېتىشىچە ئۆزىنى تاكامۇللاشتۇرۇش ئارقىلىق ئىسلام دىنى نەزىرىدىكى ھەققى بىر ئايال بولۇپ، ئىسلامىي جەمئىيەت تەرەققىياتىغا ھەسسە قوشۇش مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئېلىش ئۈچۈن، ئۆزلىرىنى ۋە كەلگۈسى شەرقىي تۈركىستاننىڭ ئاۋانگارت ئەترەتلىرى بولغان ئوغۇل - قىزلىرىنىڭ تەلىم - تەربىيەسىگە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈش ئارقىلىق، ئوغۇل - قىز پەرزەنتلىرىنى جىھادىي ئاڭ بىلەن تەربىيەلەپ يېتىشتۈرمەكتە.

ئىنشائاللاھ شېھىد بولۇپ كەتكەن. يەنە بەزىلىرىنىڭ ئېرى بولسا خىتاي كاپىرلىرىغا تاپشۇرۇپ بېرىلگەن. ئۇلار ئەرلىرىنىڭ ئارزۇسى ۋە نەسىھەتلىرى بويىچە، ئۆزلىرىنىڭ ئانىلىق مەسئۇلىيىتىنى تولىمۇ گۈزەل رەۋىشتە ئادا قىلماقتا.

ئانا بالىلارنىڭ بىرىنچى ئۇستازى ھېسابلىنىدۇ، ئانىلارنىڭ پەرزەنتلەرنىڭ ئەقىدىسى، ئىمانى، ئەخلاقىغا كۆرسىتىدىغان تەسىرى ئالاھىدە بولغاچقا، جامائىتىمىزنىڭ ئوغۇل - قىزلارنىڭ شەرئىي ئىلىملەرگە قوشۇپ باشقا بىلىملەرنىمۇ ئۆگىتىدىغان دىنىي مائارىپقا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈشى بىلەن بىرگە، بۇ دىللىرى سۇنۇق، قەلبى ئاق، سەممىي، تىرىشچان، قانائەتچان ئەزىز ھەمشىرىلىرىمىز پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ «ئىلىم تەلەپ قىلىش ھەر بىر ئەر - ئايال مۇسۇلمانغا پەرزدۇر» دېگەن ھەدىسىنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئۆز ۋاقتىدا ئاياللارنى ئىلىم ئۆگىنىشكە، تەلىم - تەربىيە بىلەن ئۆز تالانت - ئىقتىدارىنى نامايەندە قىلىشقا رىغبەتلەندۈرۈشىنىڭ مۇكەممەل ئۆرنىكىنى ياراتقىنىدەك، بۇ سەبىر گۈللىرىمۇ ئۆزىنىڭ شەرت - شارائىتلىرىغا بىنائەن، تاقىتىنىڭ يېتىشىچە ئۆزىنى تاكامۇللاشتۇرۇش ئارقىلىق ئىسلام دىنى نەزىرىدىكى ھەققى بىر ئايال بولۇپ، ئىسلامىي جەمئىيەت تەرەققىياتىغا ھەسسە قوشۇش مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئېلىش ئۈچۈن، ئۆزلىرىنى ۋە كەلگۈسى شەرقىي تۈركىستاننىڭ ئاۋانگارت ئەترەتلىرى بولغان ئوغۇل - قىزلىرىنىڭ تەلىم - تەربىيەسىگە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈش ئارقىلىق، ئوغۇل - قىز پەرزەنتلىرىنى جىھادىي ئاڭ بىلەن تەربىيەلەپ يېتىشتۈرمەكتە.

133

ئۇلار ئەۋلادلىرىنىڭ تۇنجى باغۋىنى بولۇش سۈپىتى بىلەن، ئىسلام دىنىنىڭ ئاياللارنىڭ ئىلىم تەلەپ قىلىش، ئۆگىنىشنى ھوقۇق دائىرىسىدىن مەجبۇرىيەت يۈكسەكلىكىگە كۆتۈرگەنلىكتىن ئىبارەت تەرىپىنى تونۇپ يېتىپ، ئۆزلىرىنىڭ ۋە ئەۋلادلىرىنىڭ تەلىم - تەربىيەلىرىنى قىزغىنلىق بىلەن ئېلىپ ماڭماقتا.

بۇ سەبىر گۈللىرى، ئۆزلىرىگە كۆيۈنىدىغان، مۇلايىملىق بىلەن ئاسرايدىغان، ئۇلارنى بەرنا دىلبىرى سۈپىتىدە ياخشى كۆرۈپ قوغدايدىغان، پەرزەنتلىرىنىڭ دادىلىرى بولغان يولۋاس كەبى سەركىلىرىدىن ۋاقىتلىق ئايرىلغان بولسىمۇ، كېلەچىكى بولغان ئەۋلادلارنى تەربىيەلىگۈچى، ياۋدىن قوغدىغۇچى ئوت يۈرەك ئوغلانلارنى، ئۇممەتنىڭ بىر شاخچىسى بولغان ئۇيغۇر خەلقىنى دۇنيا سەھنىسىدىكى يوقالماس ئۇممەتنىڭ قاتارىغا تىزغۇچى تالانتلىق ئىلىم ۋە جىھاد باھادىرلىرىنى يېتىشتۈرۈش ئۈچۈن، مىسكىن قەلبلىرىنى ئىلىم بىلەن قوراللاندۇرۇپ، چۈشكۈنلۈكنى ئۆزىگە يېقىن يولاتماستىن، سەبىرچانلىق بىلەن ياشىماقتا. بۇنىڭغا ئوخشىغان سەبىر گۈللىرى بۇ يەردىلا بولماستىن، دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا سۈسىزلىق بىلەن قاغجىراپ كەتسىمۇ، سۇ قۇيۇپ ئاسرىلىشقا ۋە كۆيۈنۈشكە موھتاج بولسىمۇ، يەنىلا جاسارەت بىلەن ئېچىلىپ، جىلۋىلىنىپ تۇرغان گۈزەللىكى بىلەن ئەتراپقا ئۆزىنىڭ خۇش پۇراقلىرىنى چاچماقتا.

ئى دۇنيانىڭ ھەرقايسى تەرەپلىرىدىكى شەرقىي تۈركىستانلىق چىدامچان، سەبىرچان، غەيرەتلىك، يۈرەكلىرى ئانا ۋەتىنى، ئانا يۇرتلىرى

ئۇلار ئەۋلادلىرىنىڭ تۇنجى باغۋىنى بولۇش سۈپىتى بىلەن، ئىسلام دىنىنىڭ ئاياللارنىڭ ئىلىم تەلەپ قىلىش، ئۆگىنىشنى ھوقۇق دائىرىسىدىن مەجبۇرىيەت يۈكسەكلىكىگە كۆتۈرگەنلىكتىن ئىبارەت تەرىپىنى تونۇپ يېتىپ، ئۆزلىرىنىڭ ۋە ئەۋلادلىرىنىڭ تەلىم - تەربىيەلىرىنى قىزغىنلىق بىلەن ئېلىپ ماڭماقتا.

بۇ سەبىر گۈللىرى، ئۆزلىرىگە كۆيۈنىدىغان، مۇلايىملىق بىلەن ئاسرايدىغان، ئۇلارنى بەرنا دىلبىرى سۈپىتىدە ياخشى كۆرۈپ قوغدايدىغان، پەرزەنتلىرىنىڭ دادىلىرى بولغان يولۋاس كەبى سەركىلىرىدىن ۋاقىتلىق ئايرىلغان بولسىمۇ، كېلەچىكى بولغان ئەۋلادلارنى تەربىيەلىگۈچى، ياۋدىن قوغدىغۇچى ئوت يۈرەك ئوغلانلارنى، ئۇممەتنىڭ بىر شاخچىسى بولغان ئۇيغۇر خەلقىنى دۇنيا سەھنىسىدىكى يوقالماس ئۇممەتنىڭ قاتارىغا تىزغۇچى تالانتلىق ئىلىم ۋە جىھاد باھادىرلىرىنى يېتىشتۈرۈش ئۈچۈن، مىسكىن قەلبلىرىنى ئىلىم بىلەن قوراللاندۇرۇپ، چۈشكۈنلۈكنى ئۆزىگە يېقىن يولاتماستىن، سەبىرچانلىق بىلەن ياشىماقتا. بۇنىڭغا ئوخشىغان سەبىر گۈللىرى بۇ يەردىلا بولماستىن، دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا سۈسىزلىق بىلەن قاغجىراپ كەتسىمۇ، سۇ قۇيۇپ ئاسرىلىشقا ۋە كۆيۈنۈشكە موھتاج بولسىمۇ، يەنىلا جاسارەت بىلەن ئېچىلىپ، جىلۋىلىنىپ تۇرغان گۈزەللىكى بىلەن ئەتراپقا ئۆزىنىڭ خۇش پۇراقلىرىنى چاچماقتا.

ئى دۇنيانىڭ ھەرقايسى تەرەپلىرىدىكى شەرقىي تۈركىستانلىق چىدامچان، سەبىرچان، غەيرەتلىك، يۈرەكلىرى ئانا ۋەتىنى، ئانا يۇرتلىرى

134

ئۇچۇن كۆيۈۋاتقان، كۆز ياشلىرى كۆزدىن ئەمەس، يۈرىكىگە ئېقىۋاتقان ئەزىز مۇسلىمە ھەدە - سىڭىللىرىم! خۇش بېشارەت ئىلىڭلار!

ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمنىڭ ئىنسان سۈرىسىدە مۇنداق دەيدۇ:

{ئۇلارنىڭ سەۋر - تاقەتلىرى ئۇچۇن ئاللاھ ئۇلارنى جەننەت بىلەن ۋە (ئۇ يەردىكى) يىپەك (لىباسلار) بىلەن مۇكاپاتلايدۇ (12) ئۇلار جەننەتتە تەختلەرگە يۆلىنىپ ئولتۇرىدۇ، ئۇلار جەننەتتە قاتتىق ئىسسىقنىمۇ، قاتتىق سوغۇقنىمۇ كۆرمەيدۇ (13) جەننەتتىكى (دەرەخلەرنىڭ) سايىلىرى ئۇلارغا يېقىندۇر، جەننەتنىڭ مېۋىلىرىنى ئۈزۈش ئۇلارغا ئاسان قىلىنىدۇ (14) ئۇلارغا (تاماق قاچىلانغان) كۈمۈش تەخسىلەر، (مەي تولدۇرۇلغان) كۈمۈشتىن ياسالغان (شىشىدەك سۈزۈك) جاملار ئايلاندۇرۇپ سۇنۇلۇپ تۇرىدۇ، (ساقىيلار، ئۇلارنىڭ ئېھتىياجىغا قاراپ) لايىق ئۆلچەيدۇ (يەنى ئېچكۈچىلەرنىڭ ئېھتىياجىدىن ئېشىپمۇ قالمايدۇ، كېمىيىپمۇ قالمايدۇ (15—16)}

ئاللاھ بارلىق شەرقىي تۈركىستانلىق مۇسلىمە ھەمشىرىلىرىمىزنىڭ سەبىرلىرىنى زىيادە قىلىپ بەرسۇن ۋە ئاخىرەتتىكى كاتتا نېمەتلەرگە مۇيەسسەر قىلسۇن، امىن!

ئۇچۇن كۆيۈۋاتقان، كۆز ياشلىرى كۆزدىن ئەمەس، يۈرىكىگە ئېقىۋاتقان ئەزىز مۇسلىمە ھەدە - سىڭىللىرىم! خۇش بېشارەت ئىلىڭلار!

ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمنىڭ ئىنسان سۈرىسىدە مۇنداق دەيدۇ:

{ئۇلارنىڭ سەۋر - تاقەتلىرى ئۇچۇن ئاللاھ ئۇلارنى جەننەت بىلەن ۋە (ئۇ يەردىكى) يىپەك (لىباسلار) بىلەن مۇكاپاتلايدۇ (12) ئۇلار جەننەتتە تەختلەرگە يۆلىنىپ ئولتۇرىدۇ، ئۇلار جەننەتتە قاتتىق ئىسسىقنىمۇ، قاتتىق سوغۇقنىمۇ كۆرمەيدۇ (13) جەننەتتىكى (دەرەخلەرنىڭ) سايىلىرى ئۇلارغا يېقىندۇر، جەننەتنىڭ مېۋىلىرىنى ئۈزۈش ئۇلارغا ئاسان قىلىنىدۇ (14) ئۇلارغا (تاماق قاچىلانغان) كۈمۈش تەخسىلەر، (مەي تولدۇرۇلغان) كۈمۈشتىن ياسالغان (شىشىدەك سۈزۈك) جاملار ئايلاندۇرۇپ سۇنۇلۇپ تۇرىدۇ، (ساقىيلار، ئۇلارنىڭ ئېھتىياجىغا قاراپ) لايىق ئۆلچەيدۇ (يەنى ئېچكۈچىلەرنىڭ ئېھتىياجىدىن ئېشىپمۇ قالمايدۇ، كېمىيىپمۇ قالمايدۇ (15—16)}

ئاللاھ بارلىق شەرقىي تۈركىستانلىق مۇسلىمە ھەمشىرىلىرىمىزنىڭ سەبىرلىرىنى زىيادە قىلىپ بەرسۇن ۋە ئاخىرەتتىكى كاتتا نېمەتلەرگە مۇيەسسەر قىلسۇن، امىن!

135

تۈيۈقسىز ھاۋا قاتتىق سوۋۇپ كەتتى.

مەشكە ئوتنى شۇنچە قالسىمۇ، ئۆي پەقەت ئىسسىمايۋاتاتتى. بۇ خىل ئەھۋال ئاستىدا ئۆيدىمۇ قېلىن كىيىنىپ ئولتۇرۇشقا توغرا كەلدى.

بۇ يەردە قىش كۈنلىرى تۇرمۇش ھەقىقەتەن جاپالىق، ئەمما قەلبىمدە بىرخىل راھەتلىك بار. چۈنكى، بۇ ئەزىز زېمىننىڭ ھەممە نەرسىسىگە ئاللاھ ئۆز پەزلى بىلەن بەرىكەت بەرگەن ئىكەن. دۇنيانىڭ غەم - قايغۇلىرىدىن خالىي بولغان روھ ئىگىسى جىسمانىي تەرەپتىكى ھەرقانداق قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ كېتەلەيدىكەن.

ئىنسانىنىڭ ھاياتى ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە ئېيتقاندەك: {(ئى مۇھەممەد!) ئېيتقىنكى، مېنىڭ نامىزىم، قۇربانلىقىم، ھاياتىم ۋە ماماتىم ئالەملەرنىڭ رەببى ئاللاھ ئۈچۈندۇر» دېگەندەك بولسا، ئاللاھ ئۈچۈن تارتقان بارلىق جەبىر - جاپالار ئىنسانىنى خۇددى پولات ئوتتا تاۋلىنىپ چىققاندەك تاۋلاپ، تەۋرەنمەس، مۇستەھكەم ئەزىمەتكە ئايلاندۇرىدىكەن. رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دېگەندەك، مۇئمىننىڭ ئىشىنىڭ ھەممىسى ياخشىلىق ئۈستىدە ئىكەن. نېمەتكە ئېرىشكەندە شۈكۈر قىلىدىكەن، مۇسىبەت يەتكەندە سەبىر قىلىدىكەن.

قەلبىلىرىم ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن ياخشى كۆرگەن ئەزىزلىرىمنى ئەسلەش، سېغىنىش، ئىزتىراپ چېكىش، جۇدالىق دەردى ئىچىدە قاتتىق

مۇھەببەت تەزكىرىسى

تۈيۈقسىز ھاۋا قاتتىق سوۋۇپ كەتتى.

مەشكە ئوتنى شۇنچە قالسىمۇ، ئۆي پەقەت ئىسسىمايۋاتاتتى. بۇ خىل ئەھۋال ئاستىدا ئۆيدىمۇ قېلىن كىيىنىپ ئولتۇرۇشقا توغرا كەلدى.

بۇ يەردە قىش كۈنلىرى تۇرمۇش ھەقىقەتەن جاپالىق، ئەمما قەلبىمدە بىرخىل راھەتلىك بار. چۈنكى، بۇ ئەزىز زېمىننىڭ ھەممە نەرسىسىگە ئاللاھ ئۆز پەزلى بىلەن بەرىكەت بەرگەن ئىكەن. دۇنيانىڭ غەم - قايغۇلىرىدىن خالىي بولغان روھ ئىگىسى جىسمانىي تەرەپتىكى ھەرقانداق قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ كېتەلەيدىكەن.

ئىنسانىنىڭ ھاياتى ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە ئېيتقاندەك: {(ئى مۇھەممەد!) ئېيتقىنكى، مېنىڭ نامىزىم، قۇربانلىقىم، ھاياتىم ۋە ماماتىم ئالەملەرنىڭ رەببى ئاللاھ ئۈچۈندۇر» دېگەندەك بولسا، ئاللاھ ئۈچۈن تارتقان بارلىق جەبىر - جاپالار ئىنسانىنى خۇددى پولات ئوتتا تاۋلىنىپ چىققاندەك تاۋلاپ، تەۋرەنمەس، مۇستەھكەم ئەزىمەتكە ئايلاندۇرىدىكەن. رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دېگەندەك، مۇئمىننىڭ ئىشىنىڭ ھەممىسى ياخشىلىق ئۈستىدە ئىكەن. نېمەتكە ئېرىشكەندە شۈكۈر قىلىدىكەن، مۇسىبەت يەتكەندە سەبىر قىلىدىكەن.

قەلبىلىرىم ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن ياخشى كۆرگەن ئەزىزلىرىمنى ئەسلەش، سېغىنىش، ئىزتىراپ چېكىش، جۇدالىق دەردى ئىچىدە قاتتىق

136

پۈچۈلنىۋاتقان بولسىمۇ، مەڭگۈلۈك دۇنيادىكى (يەنى ئاخىرەتتىكى)، ئىنسانىنىڭ تەسەۋۋۇرىدىن ھالقىغان، ئاسمان - زېمىنىنىڭ كەڭلىكىدەك كاتتا بولغان، ئەڭ گۈزەل ئورۇن جەننەتتىكى ۋىسال شادلىقىنى ئويلاپ، كۆز چاناقلىرىمدىن ياش ئەگىگەن ھالدا، خىيال كەپتەرلىرىم يىراقلارغا پەرۋاز قىلىپ ئۇچۇشقا باشلىدى.

ئائىلەمگە كىيدۈرۈلگەن «سىياسىي» دېگەن قالپاق تۈپەيلى مەن ھىجرەت سەپىرىنى قاچاق يول ئارقىلىق بېسىشقا مەجبۇر بولغانىدىم. راستىنى ئېيتسام، يۇرتۇمدىكىلەر مېنى قاچاق يولدىن ماڭىدۇ دەپ ئويلىمىغان ئىكەن. ھازىرمۇ مېنىڭ قاچاق يولدىن چىققىنىمغا ھېچكىم ئىشەنمەيدۇ. دەرۋەقە، قاچاق يول ئىنتايىن جاپالىق ۋە خەتەرلىك ئىدى.

مەن ئۆزۈممۇ بەزىدە ئاشۇ رېئاللىقتىن چەتنىگەن سەپەرنى بېسىپ چىققىنىمغا ھەيران قالىمەن. ئەسلىدە ماڭا ئاللاھقا بولغان مۇھەببەت، ھىجرەتكە بولغان ئىشتىياق، جىھاد ئىبادىتىگە بولغان ھېرىسمەنلىك كۈچ - قۇۋۋەت بېغىشلاپ، مېنىڭ ھاياتىمدا ئېسىمدىن چىقمايدىغان شۇ سەپەرنى بېسىشىمغا تۈرتكە بولغان ئىكەن.

سەپەر ئۈستىدە ئەزىز قېرىنداشلىرىمنىڭ كۆيۈنۈشى، ياردەم بېرىشى، مېنى ئاسرىشى نەتىجىسىدە، ئانا يۇرت، ئەزىز ۋەتەنىدىن ئايرىلىپ ئالتە ئايدا ئاللاھنىڭ پەزلى - مەرھەمىتى بىلەن تۈركىيەگە سالامەت يېتىپ كەلدىم.

ئاللاھ تەئالانىڭ مېھرىبانلىقى نېمە دېگەن بۈيۈك، نېمە دېگەن كاتتا ھە! ئاللاھ ماڭا بىرنەچچە يىل ئىلگىرى ھىجرەت قىلىپ چىققان ئىلىملىك ۋە ئەخلاقلىق قېرىنداشلىرىم بىلەن تونۇشۇش پۇرسىتى ئاتا قىلدى.

پۈچۈلنىۋاتقان بولسىمۇ، مەڭگۈلۈك دۇنيادىكى (يەنى ئاخىرەتتىكى)، ئىنسانىنىڭ تەسەۋۋۇرىدىن ھالقىغان، ئاسمان - زېمىنىنىڭ كەڭلىكىدەك كاتتا بولغان، ئەڭ گۈزەل ئورۇن جەننەتتىكى ۋىسال شادلىقىنى ئويلاپ، كۆز چاناقلىرىمدىن ياش ئەگىگەن ھالدا، خىيال كەپتەرلىرىم يىراقلارغا پەرۋاز قىلىپ ئۇچۇشقا باشلىدى.

ئائىلەمگە كىيدۈرۈلگەن «سىياسىي» دېگەن قالپاق تۈپەيلى مەن ھىجرەت سەپىرىنى قاچاق يول ئارقىلىق بېسىشقا مەجبۇر بولغانىدىم. راستىنى ئېيتسام، يۇرتۇمدىكىلەر مېنى قاچاق يولدىن ماڭىدۇ دەپ ئويلىمىغان ئىكەن. ھازىرمۇ مېنىڭ قاچاق يولدىن چىققىنىمغا ھېچكىم ئىشەنمەيدۇ. دەرۋەقە، قاچاق يول ئىنتايىن جاپالىق ۋە خەتەرلىك ئىدى.

مەن ئۆزۈممۇ بەزىدە ئاشۇ رېئاللىقتىن چەتنىگەن سەپەرنى بېسىپ چىققىنىمغا ھەيران قالىمەن. ئەسلىدە ماڭا ئاللاھقا بولغان مۇھەببەت، ھىجرەتكە بولغان ئىشتىياق، جىھاد ئىبادىتىگە بولغان ھېرىسمەنلىك كۈچ - قۇۋۋەت بېغىشلاپ، مېنىڭ ھاياتىمدا ئېسىمدىن چىقمايدىغان شۇ سەپەرنى بېسىشىمغا تۈرتكە بولغان ئىكەن.

سەپەر ئۈستىدە ئەزىز قېرىنداشلىرىمنىڭ كۆيۈنۈشى، ياردەم بېرىشى، مېنى ئاسرىشى نەتىجىسىدە، ئانا يۇرت، ئەزىز ۋەتەنىدىن ئايرىلىپ ئالتە ئايدا ئاللاھنىڭ پەزلى - مەرھەمىتى بىلەن تۈركىيەگە سالامەت يېتىپ كەلدىم.

ئاللاھ تەئالانىڭ مېھرىبانلىقى نېمە دېگەن بۈيۈك، نېمە دېگەن كاتتا ھە! ئاللاھ ماڭا بىرنەچچە يىل ئىلگىرى ھىجرەت قىلىپ چىققان ئىلىملىك ۋە ئەخلاقلىق قېرىنداشلىرىم بىلەن تونۇشۇش پۇرسىتى ئاتا قىلدى.

137

ئۇلار ماڭا شۇنچىلىك كۆيۈنەتتى، ئېغىر - يېنىك ئىشلىرىمنى ئېرىنمەستىن قىلىپ بېرەتتى. ئاغرىپ قالسام دوختۇرخانىدىن دورا ئەكېلىپ بېرەتتى.

ياۋروپادا تۇرۇشلۇق ئەزىز دوستۇم ئەر - ئايال ئىككىسىنىڭ ماڭا كۆيۈنۈشلىرى ۋە ماڭا ياردەم بېرىشلىرى، قېرىنداشلىق مېھىر - مۇھەببەتلىرى ئارقىلىق ماڭا ئىسلام دىنىمىزنىڭ نەقەدەر گۈزەل بىر دىن ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدۇرسا، يەنە بىر تەرەپتىن مۇساپىرلىق، غېرىبلىق، جۇدالىق، ھىجران ئازابلىرىدا تىلغىنىۋاتقان يۈرىكىمگە مەلھەم بولاتتى. قەلبىمگە چۈشكۈنلۈك تۇيغۇسىنىڭ سىڭىپ كىرىشىنى توسىدىغان پەردە ئىدى. مەن گەرچە بۇ ھىجرەتتىن ئىبارەت بولغان ئۇزۇن مۇساپىنى ئاللاھنىڭ ياردىمى ۋە پەزلى بىلەن يالغۇز باسقان بولساممۇ، ئاللاھ تەئالانىڭ رەھمىتى ۋە ئېھسانى ئارقىلىق ماڭا بىر تۇغقان قېرىنداشلىرىمدەك مېھىر - مۇھەببەتلىرى بىلەن ئىسلامىي دوستلۇقنى تولىمۇ گۈزەل بىر رەۋىشتە ھېس قىلدۇرىدىغان ئىسلامىي قېرىنداشلارنى ھەدىيە قىلغان ئىدى.

ئاللاھ نېمە دېگەن بۈيۈك! نېمە دېگەن سېخىي ھە!

مەن ئۇلار بىلەن مالايسىيادا تۇرغان ۋاقتىمدا، رەببىمنىڭ مەرھەمىتى، ئاندىن قالسا قېرىنداشلىرىمنىڭ ياردىمى بىلەن تونۇشقان ئىدىم. مەن تۈركىيەگە كەلگەن ۋاقتىمدا، ئۇ ئەزىز قېرىنداشلىرىم ماڭا ئۆزىنىڭ ئىستانبۇلدىكى بىر يۇرۇش ئۆيلىرىنى تەييارلاپ قويغان بولۇپ، مەن خاتىرجەم ھالدا شۇ ئۆيگە ئورۇنلاشقان ئىدىم.

ئۇلار ماڭا شۇنچىلىك كۆيۈنەتتى، ئېغىر - يېنىك ئىشلىرىمنى ئېرىنمەستىن قىلىپ بېرەتتى. ئاغرىپ قالسام دوختۇرخانىدىن دورا ئەكېلىپ بېرەتتى.

ياۋروپادا تۇرۇشلۇق ئەزىز دوستۇم ئەر - ئايال ئىككىسىنىڭ ماڭا كۆيۈنۈشلىرى ۋە ماڭا ياردەم بېرىشلىرى، قېرىنداشلىق مېھىر - مۇھەببەتلىرى ئارقىلىق ماڭا ئىسلام دىنىمىزنىڭ نەقەدەر گۈزەل بىر دىن ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدۇرسا، يەنە بىر تەرەپتىن مۇساپىرلىق، غېرىبلىق، جۇدالىق، ھىجران ئازابلىرىدا تىلغىنىۋاتقان يۈرىكىمگە مەلھەم بولاتتى. قەلبىمگە چۈشكۈنلۈك تۇيغۇسىنىڭ سىڭىپ كىرىشىنى توسىدىغان پەردە ئىدى. مەن گەرچە بۇ ھىجرەتتىن ئىبارەت بولغان ئۇزۇن مۇساپىنى ئاللاھنىڭ ياردىمى ۋە پەزلى بىلەن يالغۇز باسقان بولساممۇ، ئاللاھ تەئالانىڭ رەھمىتى ۋە ئېھسانى ئارقىلىق ماڭا بىر تۇغقان قېرىنداشلىرىمدەك مېھىر - مۇھەببەتلىرى بىلەن ئىسلامىي دوستلۇقنى تولىمۇ گۈزەل بىر رەۋىشتە ھېس قىلدۇرىدىغان ئىسلامىي قېرىنداشلارنى ھەدىيە قىلغان ئىدى.

ئاللاھ نېمە دېگەن بۈيۈك! نېمە دېگەن سېخىي ھە!

مەن ئۇلار بىلەن مالايسىيادا تۇرغان ۋاقتىمدا، رەببىمنىڭ مەرھەمىتى، ئاندىن قالسا قېرىنداشلىرىمنىڭ ياردىمى بىلەن تونۇشقان ئىدىم. مەن تۈركىيەگە كەلگەن ۋاقتىمدا، ئۇ ئەزىز قېرىنداشلىرىم ماڭا ئۆزىنىڭ ئىستانبۇلدىكى بىر يۇرۇش ئۆيلىرىنى تەييارلاپ قويغان بولۇپ، مەن خاتىرجەم ھالدا شۇ ئۆيگە ئورۇنلاشقان ئىدىم.

138

مەن كۆڭلۈمدە، ئاي توشسا ئۆينىڭ ئىجارىسىنى بېرىمەن دەپ ئويلىغانتىم. ئاي توشقان ۋاقىتتا، مەن ئۇلارغا ئۆينىڭ ئىجارىسىنى بەرمەكچى بولغىنىمدا، ئۆي ئىجارىسىنى ئېلىش ئۇياقتا تۇرسۇن، دوستۇمنىڭ يولدىشىنىڭ يۈرەكلەرنى لەرزىگە سالىدىغان تەسىرلىك سۆزلىرى هازىرمۇ قۇلاق تۈۋىمدە جاراڭلايدۇ: «بىز سىللە بىلەن دىنىي قېرىنداش، هاياتىي دۇنيادا دىنىي قېرىنداشتىنمۇ ياكى ئاللاھ ئۈچۈن دوستلاشقان دوستلاردىنمۇ ئەزىز ۋە قىممەتلىك نەرسە بولمايدۇ. بىز بۇ ئۆيىنى سىلەردەك قېرىنداشلارغا تەييارلاپ قويغان. سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلارنى قىلىش بىز ئۈچۈن شەرەپ، ئاللاھ تەئالانىڭ بىزنى بۇ ئىبادەتلەرنى قىلىشقا مۇيەسسەر قىلغىنى ئۈچۈن ئاللاھقا چەكسىز شۈكۈر ئېيتىمىز. ئىسلامىي قېرىنداشلىقنى چىڭىتىش ئىسلامنىڭ ئۈلىنى چىڭىتقانلىقتۇر، كاپىرلارغا قارشى مۇستەهكەم سەپ بەرپا قىلىشنىڭ ئاساسىي مەنبەسىدۇر.»

ئۇنىڭ قەلبلەرنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرىدىن چىققان سەممىي سۆزلىرى مېنى هاياجانغا سېلىپ، كۆز يېشى قىلىشىمغا سەۋەب بولغان ئىدى.

مەن شۇ تەرىقىدە، ئۇ ئۆيدە خېلى ئۇزۇن ئىجارە تۆلىمەي ئولتۇردۇم. ئۇلارنىڭ بۇ سەممىي مۇئامىلىسى، مېنىڭ مۇهاجىرلىق هاياتىمدا ئۇچرىغان جاپا - مۇشەققەت ۋە ھەرخىل ئىمتىھانلارغا بوي ئەگمەستىن، چىدامچانلىق ۋە سەبىرچانلىق بىلەن جاپالىق كەچۈرمىشلىرىمنىڭ سەۋەبىدىن چۈشكۈنلىشىپ قالماستىن، هاياتىمنى داۋاملاشتۇرۇشۇمغا تۈرتكە بولدى. چۈنكى، يېنىڭىزدا سىزنى ياخشى كۆرىدىغان، سىزگە ماددىي ۋە مەنىۋى جەھەتلەردە يار - يۆلەكتە بولىدىغان، سىزنى قوللايدىغان،

مەن كۆڭلۈمدە، ئاي توشسا ئۆينىڭ ئىجارىسىنى بېرىمەن دەپ ئويلىغانتىم. ئاي توشقان ۋاقىتتا، مەن ئۇلارغا ئۆينىڭ ئىجارىسىنى بەرمەكچى بولغىنىمدا، ئۆي ئىجارىسىنى ئېلىش ئۇياقتا تۇرسۇن، دوستۇمنىڭ يولدىشىنىڭ يۈرەكلەرنى لەرزىگە سالىدىغان تەسىرلىك سۆزلىرى هازىرمۇ قۇلاق تۈۋىمدە جاراڭلايدۇ: «بىز سىللە بىلەن دىنىي قېرىنداش، هاياتىي دۇنيادا دىنىي قېرىنداشتىنمۇ ياكى ئاللاھ ئۈچۈن دوستلاشقان دوستلاردىنمۇ ئەزىز ۋە قىممەتلىك نەرسە بولمايدۇ. بىز بۇ ئۆيىنى سىلەردەك قېرىنداشلارغا تەييارلاپ قويغان. سىلەرنىڭ خىزمىتىڭلارنى قىلىش بىز ئۈچۈن شەرەپ، ئاللاھ تەئالانىڭ بىزنى بۇ ئىبادەتلەرنى قىلىشقا مۇيەسسەر قىلغىنى ئۈچۈن ئاللاھقا چەكسىز شۈكۈر ئېيتىمىز. ئىسلامىي قېرىنداشلىقنى چىڭىتىش ئىسلامنىڭ ئۈلىنى چىڭىتقانلىقتۇر، كاپىرلارغا قارشى مۇستەهكەم سەپ بەرپا قىلىشنىڭ ئاساسىي مەنبەسىدۇر.»

ئۇنىڭ قەلبلەرنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرىدىن چىققان سەممىي سۆزلىرى مېنى هاياجانغا سېلىپ، كۆز يېشى قىلىشىمغا سەۋەب بولغان ئىدى.

مەن شۇ تەرىقىدە، ئۇ ئۆيدە خېلى ئۇزۇن ئىجارە تۆلىمەي ئولتۇردۇم. ئۇلارنىڭ بۇ سەممىي مۇئامىلىسى، مېنىڭ مۇهاجىرلىق هاياتىمدا ئۇچرىغان جاپا - مۇشەققەت ۋە ھەرخىل ئىمتىھانلارغا بوي ئەگمەستىن، چىدامچانلىق ۋە سەبىرچانلىق بىلەن جاپالىق كەچۈرمىشلىرىمنىڭ سەۋەبىدىن چۈشكۈنلىشىپ قالماستىن، هاياتىمنى داۋاملاشتۇرۇشۇمغا تۈرتكە بولدى. چۈنكى، يېنىڭىزدا سىزنى ياخشى كۆرىدىغان، سىزگە ماددىي ۋە مەنىۋى جەھەتلەردە يار - يۆلەكتە بولىدىغان، سىزنى قوللايدىغان،

139

رىغبەتلەندۈرىدىغان قېرىنداشلىرىڭىزنىڭ ۋە دوستلىرىڭىزنىڭ بولۇشى، سىزنىڭ ھەر جەھەتتە يۈكسىلىشىپ، غېرىب بولغان دىنىمىز، ئۈممەت تەرەپتىن ئۇنتۇلغان خەلقىمىز ئۈچۈن ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈشىڭىزگە كۆپ ياردىمى بولىدىكەن.

كېيىن مەن باشقا ئۆيگە كۆچۈپ ئولتۇرغان ۋاقىتلىرىمدىمۇ، شۇ دوستۇمنىڭ ئۆيىنىڭ ئىجارىسىنى ئېلىپ تۆلىدىم. ئۇلارنىڭ سېخىيلىقى، مېھنەتسىز ياردەملىرى ماڭا ساھابە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇملارنى ئەسلەتتى.

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دەيدۇ: «سىلەرنىڭ بىرىڭلار ئۆزى ئۈچۈن ياخشى كۆرگەننى قېرىندىشى ئۈچۈنمۇ ياخشى كۆرمىگۈچە، (كامىل) ئىمان ئېيتقان بولمايدۇ.»

بۇ ھەدىس شۇنى كۆرسىتىدۇكى، ھەربىرىمىز مۇسۇلمان قېرىنداشلىرىمىزغا مۇشۇ ھەدىسنىڭ روھى بويىچە مۇئامىلە قىلغاندا، بىر - بىرىمىزگە قىلغان سەممىيىتىمىز يېتەرلىك بولغان بولىدۇ. ھەربىرىمىز باشقىلارنىڭ بىزگە شۇنداق مۇئامىلە قىلىشىنى ئارزۇ قىلىدىكەنمىز، بىزمۇ باشقىلارغا شۇنداق يېقىملىق، سەممىي مۇئامىلىدە بولۇشىمىز شەرت.

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مۇئمىن مۇئمىنگە نىسبەتەن بىر بىناغا ئوخشايدۇ، ئۇنىڭ بەزىسى بەزىسىنى چىڭىتىدۇ» دەپ بارماقلىرىنىڭ ئارىسىنى گىرەلەشتۈرگەن ئىدى.

ئەتراپىمىزغا كۆز يۈگۈرتىدىغان بولساق، ئۆزلىرىنىڭ مېھنەتسىز، ھېچنەرسە تەلەپ قىلماستىن پەقەت ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن ياردىدار، ئاجىز،

رىغبەتلەندۈرىدىغان قېرىنداشلىرىڭىزنىڭ ۋە دوستلىرىڭىزنىڭ بولۇشى، سىزنىڭ ھەر جەھەتتە يۈكسىلىشىپ، غېرىب بولغان دىنىمىز، ئۈممەت تەرەپتىن ئۇنتۇلغان خەلقىمىز ئۈچۈن ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈشىڭىزگە كۆپ ياردىمى بولىدىكەن.

كېيىن مەن باشقا ئۆيگە كۆچۈپ ئولتۇرغان ۋاقىتلىرىمدىمۇ، شۇ دوستۇمنىڭ ئۆيىنىڭ ئىجارىسىنى ئېلىپ تۆلىدىم. ئۇلارنىڭ سېخىيلىقى، مېھنەتسىز ياردەملىرى ماڭا ساھابە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇملارنى ئەسلەتتى.

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دەيدۇ: «سىلەرنىڭ بىرىڭلار ئۆزى ئۈچۈن ياخشى كۆرگەننى قېرىندىشى ئۈچۈنمۇ ياخشى كۆرمىگۈچە، (كامىل) ئىمان ئېيتقان بولمايدۇ.»

بۇ ھەدىس شۇنى كۆرسىتىدۇكى، ھەربىرىمىز مۇسۇلمان قېرىنداشلىرىمىزغا مۇشۇ ھەدىسنىڭ روھى بويىچە مۇئامىلە قىلغاندا، بىر - بىرىمىزگە قىلغان سەممىيىتىمىز يېتەرلىك بولغان بولىدۇ. ھەربىرىمىز باشقىلارنىڭ بىزگە شۇنداق مۇئامىلە قىلىشىنى ئارزۇ قىلىدىكەنمىز، بىزمۇ باشقىلارغا شۇنداق يېقىملىق، سەممىي مۇئامىلىدە بولۇشىمىز شەرت.

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مۇئمىن مۇئمىنگە نىسبەتەن بىر بىناغا ئوخشايدۇ، ئۇنىڭ بەزىسى بەزىسىنى چىڭىتىدۇ» دەپ بارماقلىرىنىڭ ئارىسىنى گىرەلەشتۈرگەن ئىدى.

ئەتراپىمىزغا كۆز يۈگۈرتىدىغان بولساق، ئۆزلىرىنىڭ مېھنەتسىز، ھېچنەرسە تەلەپ قىلماستىن پەقەت ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن ياردىدار، ئاجىز،

140

كېسەل قېرىنداشلىرىمىزغا ھېسداشلىق ۋە مېھرىبانلىق قىلىش ۋە سىلىق - سىپايىلىك بىلەن مۇئامىلە قىلىش ئارقىلىق پۈتۈن ئىخلاسى بىلەن يارىدارلارنىڭ قەلبىگە ئۈمىدۋارلىق، ئاجىزلارنىڭ قەلبىگە كۈچ - قۇۋۋەت، چوڭلارنىڭ قەلبىگە جۇشقۇنلۇقنى ئېلىپ كېلىۋاتقان پىداكار ئەزىزلىرىمىز ئاز ئەمەس، ئەلۋەتتە.

سەككىز يىلنىڭ ياقى جەڭدە يارىلانغان، بېشىدىن باشقا يېرىنى ھەرىكەتلەندۈرەلمەيدىغان، قەلبى ئاللاھقا 24 سائەت باغلانغان، ئىنشائاللاھ ھايات شېھىد ئېرىنىڭ خىزمىتىنى ئېرىنمەستىن، ۋايسىماستىن، شىكايەت قىلماستىن، بوشىشىپ قالماستىن، سابىت تۇرۇپ ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن قىلىۋاتقان پىدائىي سىڭلىمىزنىڭ يېنىغا بىر يىلنىڭ ئالدىدا قوشنا مەھەللىدىن بىر ئەر - ئايال قېرىنداشلىرىمىزنىڭ زەخمى بار ئىكەن دەپ ئاڭلاپ كېلىپ، «قانداق ئىشلىرىڭلار بار؟ بىز قىلىپ بېرەيلى» دەپ، ئۇزۇن يىلدىن بېرى كېسەل ئېرىنى بېقىپ چارچىغان سىڭلىمىزنىڭ ئېغىر - يەڭگىل ئىشلىرىنى كۆيۈنۈپ، ئۆزلىرىنىڭ ئىشىدەك قېتىرقىنىپ، ئىخلاس بىلەن قىلىپ بەرگەن.

ئۇلار يەنە «بۇنىڭدىن كېيىن، سىلەرنىڭ نېنىڭلارنى بىز يېقىپ بېرەيلى» دېگەن بولۇپ، شۇنىڭدىن تارتىپ بۇلاردىن ھېچنەرسە تەلەپ قىلماستىن، ماددىي نەرسە تاما قىلماستىن، ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن نېنىنى يېقىپ بېرىپ كەلگەن. ھەتتا ئۇلار «ناننى كېسەلگە لايىق ياقامدۇق؟ قانداق دېسەڭلار شۇنداق يېقىپ بېرىمىز» دېيىش ئارقىلىق ھەرقېتىم قىزغىنلىق بىلەن ناننىڭ بار - يوقلۇقى توغرىسىدا ئەھۋالنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن

كېسەل قېرىنداشلىرىمىزغا ھېسداشلىق ۋە مېھرىبانلىق قىلىش ۋە سىلىق - سىپايىلىك بىلەن مۇئامىلە قىلىش ئارقىلىق پۈتۈن ئىخلاسى بىلەن يارىدارلارنىڭ قەلبىگە ئۈمىدۋارلىق، ئاجىزلارنىڭ قەلبىگە كۈچ - قۇۋۋەت، چوڭلارنىڭ قەلبىگە جۇشقۇنلۇقنى ئېلىپ كېلىۋاتقان پىداكار ئەزىزلىرىمىز ئاز ئەمەس، ئەلۋەتتە.

سەككىز يىلنىڭ ياقى جەڭدە يارىلانغان، بېشىدىن باشقا يېرىنى ھەرىكەتلەندۈرەلمەيدىغان، قەلبى ئاللاھقا 24 سائەت باغلانغان، ئىنشائاللاھ ھايات شېھىد ئېرىنىڭ خىزمىتىنى ئېرىنمەستىن، ۋايسىماستىن، شىكايەت قىلماستىن، بوشىشىپ قالماستىن، سابىت تۇرۇپ ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن قىلىۋاتقان پىدائىي سىڭلىمىزنىڭ يېنىغا بىر يىلنىڭ ئالدىدا قوشنا مەھەللىدىن بىر ئەر - ئايال قېرىنداشلىرىمىزنىڭ زەخمى بار ئىكەن دەپ ئاڭلاپ كېلىپ، «قانداق ئىشلىرىڭلار بار؟ بىز قىلىپ بېرەيلى» دەپ، ئۇزۇن يىلدىن بېرى كېسەل ئېرىنى بېقىپ چارچىغان سىڭلىمىزنىڭ ئېغىر - يەڭگىل ئىشلىرىنى كۆيۈنۈپ، ئۆزلىرىنىڭ ئىشىدەك قېتىرقىنىپ، ئىخلاس بىلەن قىلىپ بەرگەن.

ئۇلار يەنە «بۇنىڭدىن كېيىن، سىلەرنىڭ نېنىڭلارنى بىز يېقىپ بېرەيلى» دېگەن بولۇپ، شۇنىڭدىن تارتىپ بۇلاردىن ھېچنەرسە تەلەپ قىلماستىن، ماددىي نەرسە تاما قىلماستىن، ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن نېنىنى يېقىپ بېرىپ كەلگەن. ھەتتا ئۇلار «ناننى كېسەلگە لايىق ياقامدۇق؟ قانداق دېسەڭلار شۇنداق يېقىپ بېرىمىز» دېيىش ئارقىلىق ھەرقېتىم قىزغىنلىق بىلەن ناننىڭ بار - يوقلۇقى توغرىسىدا ئەھۋالنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن

141

سوراپ، ئۇلارنىڭ نانلىرىنى ئىزچىل يېقىپ ئەكېلىپ بەرگەندىن سىرت، ئەتراپىدىكى كېسەللەرنىڭ، ياشانغانلارنىڭمۇ نانلىرىنى يېقىپ ئەكېلىپ بەرگەن. بۇ بىرنەچچە ھەمشىرىمىز ھەمكارلىشىپ، بۇ ئىبادەتنى ئىخلاس ۋە ھېرىسمەنلىك بىلەن قىلىپ، مۇجاھىد ۋە مۇجاھىدەلەرنىڭ ئارىسىدا تەسىرلىك، ئۇنتۇلغۇسىز، يارقىن ئوبرازلارنى ياراتقان.

ياردار ئائىلىسىگە ئۇلارنىڭ بەرگەن ئەڭ تەسىرلىك تەرەپلىرى، ئەمەللەرنى ئىخلاس بىلەن قىلىشى ۋە مىننەتسىز مېھنىتى، ھەتتا قوشنىلىرى «نانىنى بىز يېقىپ بېرەيلى» دېگەن ۋاقىتدا، «ئەجرىدىن مەھرۇم قالمىز» دەپ قوشۇلماي، نانىنى ئۆزلىرىنىڭ ئىزچىل يېقىپ بېرىشى بولغان. ئېرى دەم ئالغان كۈنلىرى ياردار ۋە كېسەللەرنى يوقلاش ئارقىلىق، ئېسىل خىسلەتلىرى بىلەن ئۇلارنىڭ قەلبلىرىدە گۈزەل ئەسلىمىلەرنى قالدۇرغان.

نان ئۇيغۇر خەلقى تارىختىن بۇيان ئىستېمال قىلىپ كېلىۋاتقان، تۇرمۇشىدا مۇھىم بولغان بىر يېمەكلىكتۇر. ھەم ئۇيغۇر خەلقىنىڭ تارىخىي مەدەنىيىتىدۇر. ئۆيدە نان بولمىسا، كۈندە ئۈچ ۋاخ تاماق ئېتىشكە توغرا كېلىدۇ. جىھاد مەيدانلىرىدا مەھەللە يېرىدە ئاشخانا يوق. شۇنىڭ ئۈچۈن نانىنىڭ جىھاد مەيدانلىرىدا ئالاھىدە رولى بار. ھايات پىدائىي سىڭلىمىزنىڭ قوشنىلىرىچۇ تېخى؟ ئۇلار قوشنىنىڭ قوشنىدىكى مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلىشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بەرگەن بولۇپ، كۈندە دېگۈدەك تاماق ئېتىپ ئەكىرىپ بەرگەن. ھەتتا، ياردار قېرىندىشىمىزنىڭ كۆڭلى تارتقان تاماقلارنى ئېتىپ ئەكىرىشكە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلگەن. ئۇنىڭدىن سىرت، قىزلىرىنى كۈندە مەدرىستىن قايتقان ۋاقىتتا، پىدائىي سىڭلىمىزنىڭ ئۆيىگە كىرىپ ئۆي

سوراپ، ئۇلارنىڭ نانلىرىنى ئىزچىل يېقىپ ئەكېلىپ بەرگەندىن سىرت، ئەتراپىدىكى كېسەللەرنىڭ، ياشانغانلارنىڭمۇ نانلىرىنى يېقىپ ئەكېلىپ بەرگەن. بۇ بىرنەچچە ھەمشىرىمىز ھەمكارلىشىپ، بۇ ئىبادەتنى ئىخلاس ۋە ھېرىسمەنلىك بىلەن قىلىپ، مۇجاھىد ۋە مۇجاھىدەلەرنىڭ ئارىسىدا تەسىرلىك، ئۇنتۇلغۇسىز، يارقىن ئوبرازلارنى ياراتقان.

ياردار ئائىلىسىگە ئۇلارنىڭ بەرگەن ئەڭ تەسىرلىك تەرەپلىرى، ئەمەللەرنى ئىخلاس بىلەن قىلىشى ۋە مىننەتسىز مېھنىتى، ھەتتا قوشنىلىرى «نانىنى بىز يېقىپ بېرەيلى» دېگەن ۋاقىتدا، «ئەجرىدىن مەھرۇم قالمىز» دەپ قوشۇلماي، نانىنى ئۆزلىرىنىڭ ئىزچىل يېقىپ بېرىشى بولغان. ئېرى دەم ئالغان كۈنلىرى ياردار ۋە كېسەللەرنى يوقلاش ئارقىلىق، ئېسىل خىسلەتلىرى بىلەن ئۇلارنىڭ قەلبلىرىدە گۈزەل ئەسلىمىلەرنى قالدۇرغان.

نان ئۇيغۇر خەلقى تارىختىن بۇيان ئىستېمال قىلىپ كېلىۋاتقان، تۇرمۇشىدا مۇھىم بولغان بىر يېمەكلىكتۇر. ھەم ئۇيغۇر خەلقىنىڭ تارىخىي مەدەنىيىتىدۇر. ئۆيدە نان بولمىسا، كۈندە ئۈچ ۋاخ تاماق ئېتىشكە توغرا كېلىدۇ. جىھاد مەيدانلىرىدا مەھەللە يېرىدە ئاشخانا يوق. شۇنىڭ ئۈچۈن نانىنىڭ جىھاد مەيدانلىرىدا ئالاھىدە رولى بار. ھايات پىدائىي سىڭلىمىزنىڭ قوشنىلىرىچۇ تېخى؟ ئۇلار قوشنىنىڭ قوشنىدىكى مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلىشقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بەرگەن بولۇپ، كۈندە دېگۈدەك تاماق ئېتىپ ئەكىرىپ بەرگەن. ھەتتا، ياردار قېرىندىشىمىزنىڭ كۆڭلى تارتقان تاماقلارنى ئېتىپ ئەكىرىشكە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلگەن. ئۇنىڭدىن سىرت، قىزلىرىنى كۈندە مەدرىستىن قايتقان ۋاقىتتا، پىدائىي سىڭلىمىزنىڭ ئۆيىگە كىرىپ ئۆي

142

ئىشلىرىغا ياردەملىشىشكە كىرگۈزگەن. ئۇ ئوماق قىزلار ئۆيگە ئەدەپ بىلەن كىرىپ: «ھەدە! بىز قىلىدىغان نېمە ئىش بار؟» دېيىش ئارقىلىق، سىڭىلىمىزنىڭ ۋەتەندە قالغان يۈرەك پارىسى پەرزەنتلىرىنىڭ يېنىدا يوقلۇقىنى چاندۇرمىغان. ئۇ قىزلارنى ئىشقا بۇيرۇسا خۇرسەن بولۇپ، شوخلۇق ۋە جۇشقۇنلۇق بىلەن قىلىپ بەرگەن. ئەگەر ئىش يوق دېسە كۆڭۈللىرى يېرىم چىقىپ كېتىشكەن.

بۇ نېمە دېگەن گۈزەل ئەخلاقلىق ئىنسانلار ھە!

ئۆزلىرى ئاللاھ تەئالانىڭ تۆۋەندىكى بۇيرۇقىنى ئىخلاس بىلەن ئىجرا قىلغاندىن سىرت، كەلگۈسى ئۇممەتنىڭ بۆشۈكىنى تەۋرىتىدىغان كەلگۈسى ئانىلار پاك، سەممىي، ئۆز مەنپەئەتىدىن قېرىنداشلىرىنىڭ مەنپەئەتىنى ئارتۇق بىلىدىغان، ياخشى ئەمەللەرگە ھېرىسمەن، باشقىلارغا ياردەم بېرىشنى ئۆز بۇرچۇم دەپ تونۇيدىغان، قەلبى پاكىز ئاۋانگارتلارنى يېتىشتۈرۈپ چىقىۋاتقان ئىدى.

كەلگۈسى ئانىلىرىمىزنىڭ قەلبى كىرلەشسە، بىر مىللەتنى كىر باسىدۇ. چۈنكى، ۋىجدانىي مەسئۇلىيەت ۋە ئىمانىي تەربىيە بىلەن ئانىلىق شەرتىنى ھازىرلىمىغان ئانىنىڭ باللىرى تۇغۇلغان كۈندىن باشلاپ يېتىمدۇر.

ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ:

{ئاتا - ئاناڭلارغا، ئۇرۇق - تۇغقانلىرىڭلارغا، يېتىملەرگە، مىسكىنلەرگە، يېقىن قوشنىغا ۋە يىراق قوشنىغا ياخشىلىق قىلىڭلار.}

ئىشلىرىغا ياردەملىشىشكە كىرگۈزگەن. ئۇ ئوماق قىزلار ئۆيگە ئەدەپ بىلەن كىرىپ: «ھەدە! بىز قىلىدىغان نېمە ئىش بار؟» دېيىش ئارقىلىق، سىڭىلىمىزنىڭ ۋەتەندە قالغان يۈرەك پارىسى پەرزەنتلىرىنىڭ يېنىدا يوقلۇقىنى چاندۇرمىغان. ئۇ قىزلارنى ئىشقا بۇيرۇسا خۇرسەن بولۇپ، شوخلۇق ۋە جۇشقۇنلۇق بىلەن قىلىپ بەرگەن. ئەگەر ئىش يوق دېسە كۆڭۈللىرى يېرىم چىقىپ كېتىشكەن.

بۇ نېمە دېگەن گۈزەل ئەخلاقلىق ئىنسانلار ھە!

ئۆزلىرى ئاللاھ تەئالانىڭ تۆۋەندىكى بۇيرۇقىنى ئىخلاس بىلەن ئىجرا قىلغاندىن سىرت، كەلگۈسى ئۇممەتنىڭ بۆشۈكىنى تەۋرىتىدىغان كەلگۈسى ئانىلار پاك، سەممىي، ئۆز مەنپەئەتىدىن قېرىنداشلىرىنىڭ مەنپەئەتىنى ئارتۇق بىلىدىغان، ياخشى ئەمەللەرگە ھېرىسمەن، باشقىلارغا ياردەم بېرىشنى ئۆز بۇرچۇم دەپ تونۇيدىغان، قەلبى پاكىز ئاۋانگارتلارنى يېتىشتۈرۈپ چىقىۋاتقان ئىدى.

كەلگۈسى ئانىلىرىمىزنىڭ قەلبى كىرلەشسە، بىر مىللەتنى كىر باسىدۇ. چۈنكى، ۋىجدانىي مەسئۇلىيەت ۋە ئىمانىي تەربىيە بىلەن ئانىلىق شەرتىنى ھازىرلىمىغان ئانىنىڭ باللىرى تۇغۇلغان كۈندىن باشلاپ يېتىمدۇر.

ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ:

{ئاتا - ئاناڭلارغا، ئۇرۇق - تۇغقانلىرىڭلارغا، يېتىملەرگە، مىسكىنلەرگە، يېقىن قوشنىغا ۋە يىراق قوشنىغا ياخشىلىق قىلىڭلار.}

143

ئۇلار سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ «ئاللاھقا ۋە ئاخىرەت كۈنىگە ئىمان ئېيتقان كىشى، قوشنىسىنى ھۆرمەتلىسۇن» دېگەن چاقىرىقىغا ئاكتىپلىق بىلەن ئاۋاز قوشقان.

يەنە شۇنداق مۇجاھىدە ھەمشىرىلىرىمىز باركى، ئۇلار ئاللاھ تەئالادىن ئۆزى رازى بولىدىغان ئەمەللەرگە مۇيەسسەر قىلىشنى ئىلتىجا قىلىپ تۇرۇپ قېرىنداشلىرىغا مېھىر - مۇھەببەت يەتكۈزۈۋاتقان. بىر يېشى چوڭ، نەۋرىلىرى بار ھەمشىرىمىز، ئىنتايىن ئېغىر يارىلانغان مۇجاھىدنى بېقىپ ئاللاھنىڭ دەرگاھىدا ئەجىر - ساۋابقا ئېرىشىش ئۈچۈن، تەشەببۇسكارلىق بىلەن بۇ مۇجاھىدقا نىكاھلىنىپ، شۇنچىلىك كۆيۈنۈپ، مېھىر - مۇھەببىتىنى بېرىپ، ئاسراپ، تاماقلىرىنى ئېتىپ يېگۈزۈپ باققان، كېسەلنىڭ روھىي ھالەتلىرىنى ياخشىلاش ئۈچۈن كۆتۈرۈپ سىرتلارغا ئەپچىقىپ، يېشىلچىلىق مەنزىرىلەرنى كۆرسىتىش ئارقىلىق بۇ ئېغىر كېسەلنىڭ ئاللاھنىڭ رەھمىتى ۋە پەزلى بىلەن كۈندىن كۈنگە ياخشىلىنىشىغا سەۋەبچى بولغان. بۇ نېمە دېگەن ئۈلگىلىك نەمۇنىلەر ھە!

جەڭدە بىر قولى ئۈزۈلۈپ بىر قولى قالغان مۇجاھىد قېرىندىشىمىز ئەر - ئايال ئىككىسى قاتتىق ئىسسىق ۋە يامغۇرلۇق، قاتتىق سوغۇق ۋە شىۋىرغان قارلىق كۈنلەردە جاپا - مۇشەققەتكە قارىماستىن مەھەللىلەرگە كۆكتات ۋە مېۋە - چېۋىلەرنى ئاپىرىپ، شېھىد ۋە ئەسىرنىڭ ئەھلىلىرىنىڭ ۋە ياشقا چوڭلارنىڭ ئىشلىرىنى ئاسانلاشتۇرۇپ بەرگەن.

ھەتتا ياردار قېرىندىشىمىزنىڭ يېنىغا كىرىپ، مېۋىنى بىر قولدا ئېغىزىغا سېلىپ يېگۈزۈپ قويۇش ئارقىلىق، يىللاپ ئۆيىدە ئاللاھ بىلەن

ئۇلار سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ «ئاللاھقا ۋە ئاخىرەت كۈنىگە ئىمان ئېيتقان كىشى، قوشنىسىنى ھۆرمەتلىسۇن» دېگەن چاقىرىقىغا ئاكتىپلىق بىلەن ئاۋاز قوشقان.

يەنە شۇنداق مۇجاھىدە ھەمشىرىلىرىمىز باركى، ئۇلار ئاللاھ تەئالادىن ئۆزى رازى بولىدىغان ئەمەللەرگە مۇيەسسەر قىلىشنى ئىلتىجا قىلىپ تۇرۇپ قېرىنداشلىرىغا مېھىر - مۇھەببەت يەتكۈزۈۋاتقان. بىر يېشى چوڭ، نەۋرىلىرى بار ھەمشىرىمىز، ئىنتايىن ئېغىر يارىلانغان مۇجاھىدنى بېقىپ ئاللاھنىڭ دەرگاھىدا ئەجىر - ساۋابقا ئېرىشىش ئۈچۈن، تەشەببۇسكارلىق بىلەن بۇ مۇجاھىدقا نىكاھلىنىپ، شۇنچىلىك كۆيۈنۈپ، مېھىر - مۇھەببىتىنى بېرىپ، ئاسراپ، تاماقلىرىنى ئېتىپ يېگۈزۈپ باققان، كېسەلنىڭ روھىي ھالەتلىرىنى ياخشىلاش ئۈچۈن كۆتۈرۈپ سىرتلارغا ئەپچىقىپ، يېشىلچىلىق مەنزىرىلەرنى كۆرسىتىش ئارقىلىق بۇ ئېغىر كېسەلنىڭ ئاللاھنىڭ رەھمىتى ۋە پەزلى بىلەن كۈندىن كۈنگە ياخشىلىنىشىغا سەۋەبچى بولغان. بۇ نېمە دېگەن ئۈلگىلىك نەمۇنىلەر ھە!

جەڭدە بىر قولى ئۈزۈلۈپ بىر قولى قالغان مۇجاھىد قېرىندىشىمىز ئەر - ئايال ئىككىسى قاتتىق ئىسسىق ۋە يامغۇرلۇق، قاتتىق سوغۇق ۋە شىۋىرغان قارلىق كۈنلەردە جاپا - مۇشەققەتكە قارىماستىن مەھەللىلەرگە كۆكتات ۋە مېۋە - چېۋىلەرنى ئاپىرىپ، شېھىد ۋە ئەسىرنىڭ ئەھلىلىرىنىڭ ۋە ياشقا چوڭلارنىڭ ئىشلىرىنى ئاسانلاشتۇرۇپ بەرگەن.

ھەتتا ياردار قېرىندىشىمىزنىڭ يېنىغا كىرىپ، مېۋىنى بىر قولدا ئېغىزىغا سېلىپ يېگۈزۈپ قويۇش ئارقىلىق، يىللاپ ئۆيىدە ئاللاھ بىلەن

144

سىردىشىپ ياتقان، ھايات شېھىد قېرىنداشلىرىمىزغا روھىي ئوزۇق ئېلىپ كەلگەن. بۇ ھايات شېھىدنىڭ ئائىلىسىنىڭ كۆكتاتلىرىنى ۋە مېۋىلىرىنى ئىزچىل ھەقسىز يەتكۈزۈپ بېرىپ كەلگەن.

ئۇلار بۇ ئىبادەتلەرنى ئۆزىنىڭ ئۈستىدىكى بىر مەسئۇلىيەت دەپ تونۇغاچقا، ئىخلاس ۋە سەمىمىيەت، ھېرىسمەنلىك بىلەن ھېچنەرسە تاما قىلماستىن، پەقەت يەتتە ئاسمان، يەتتە زېمىننىڭ پادىشاھى، ئەرشنىڭ ئىگىسى بولغان، ئەڭ بۈيۈك، كاتتا ئاللاھنىڭ رىزالىقى ئۈچۈن قىلغان.

ئاللاھ بۇ ئەزىز قېرىنداشلىرىمىزنىڭ بارلىق ئەمەللىرىنى رىيا ۋە سۇمئەدىن (سۇمئە - رىيا سالىھ ئەمەللەرنى باشقىلارغا كۆرسىتىشنى بىلدۈرسە، سۇمئە ئاڭلىتىشنى بىلدۈرىدۇ. نورمالدا بۇ ئىككىلىسى ئۇيغۇرچىدە «رىيا» سۆزى بىلەن ئىپادىلىنىدۇ، ت) پاك ھالەتتە قوبۇل قىلغاي، ئاللاھ بۇ ئەزىز قېرىنداشلىرىمىزغا كاتتا ئەجىرلەرنى ئاتا قىلغاي، ئاللاھ ئۇلارغا جەننەتۇل فىردەۋسنى نېسىپ قىلغاي، جەننەتتىكى ئەڭ ئالىي نېمەت بولغان ئاللاھنىڭ گۈزەل جامالىنى كۆرۈشنى مۇيەسسەر قىلغاي، امين!

سىردىشىپ ياتقان، ھايات شېھىد قېرىنداشلىرىمىزغا روھىي ئوزۇق ئېلىپ كەلگەن. بۇ ھايات شېھىدنىڭ ئائىلىسىنىڭ كۆكتاتلىرىنى ۋە مېۋىلىرىنى ئىزچىل ھەقسىز يەتكۈزۈپ بېرىپ كەلگەن.

ئۇلار بۇ ئىبادەتلەرنى ئۆزىنىڭ ئۈستىدىكى بىر مەسئۇلىيەت دەپ تونۇغاچقا، ئىخلاس ۋە سەمىمىيەت، ھېرىسمەنلىك بىلەن ھېچنەرسە تاما قىلماستىن، پەقەت يەتتە ئاسمان، يەتتە زېمىننىڭ پادىشاھى، ئەرشنىڭ ئىگىسى بولغان، ئەڭ بۈيۈك، كاتتا ئاللاھنىڭ رىزالىقى ئۈچۈن قىلغان.

ئاللاھ بۇ ئەزىز قېرىنداشلىرىمىزنىڭ بارلىق ئەمەللىرىنى رىيا ۋە سۇمئەدىن (سۇمئە - رىيا سالىھ ئەمەللەرنى باشقىلارغا كۆرسىتىشنى بىلدۈرسە، سۇمئە ئاڭلىتىشنى بىلدۈرىدۇ. نورمالدا بۇ ئىككىلىسى ئۇيغۇرچىدە «رىيا» سۆزى بىلەن ئىپادىلىنىدۇ، ت) پاك ھالەتتە قوبۇل قىلغاي، ئاللاھ بۇ ئەزىز قېرىنداشلىرىمىزغا كاتتا ئەجىرلەرنى ئاتا قىلغاي، ئاللاھ ئۇلارغا جەننەتۇل فىردەۋسنى نېسىپ قىلغاي، جەننەتتىكى ئەڭ ئالىي نېمەت بولغان ئاللاھنىڭ گۈزەل جامالىنى كۆرۈشنى مۇيەسسەر قىلغاي، امين!

145

ئەڭ گۈزەل مەدھىيەلەر، ئەڭ گۈزەل ماختاشلار گۈزەل ئەخلاقنى تارازا - مىزاندا ئېغىر قىلغان، جىھادنى ئىبادەتنىڭ چوققىسى قىلغان بۈيۈك ئاللاھ ھەق سۇبھانەھۇ ۋەتەئالاغا بولسۇن!

دۇرۇت ۋە سالاملار گۈزەل ئەخلاقنى مۇكەممەللەشتۇرۇش ئۈچۈن ئەۋەتىلگەن، بۈيۈك ئەخلاق ئىگىسى، مىسلىسىز نەمۇنە، ئاخىرقى زاماندا قىلىچ بىلەن ئەۋەتىلگەن جەڭ پەيغەمبىرى، باتۇر قوماندانىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ گە بولسۇن!

تارىخ بەتلىرىگە ۋە بۈگۈنكى رېئال ھاياتىمىزغا قارايدىغان بولساق، ئەخلاقنىڭ مەيلى شەخسنىڭ ھاياتى بولسۇن، ياكى ئائىلە ھاياتى ۋە ياكى ئىجتىمائىي ھاياتتا بولسۇن، ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينايدىغانلىقى ھەممىگە ئوچۇق بولغان ھەقىقەت.

قانداق بىر قەۋم، جامائەت ياكى شەخس ئەخلاقىي جەھەتتە يۈكسەلدىكەن، ئۇ بەخت -سائادەتلىك بىر ھاياتقا يۈزلەنگەن بولىدۇ. ئەگەر ئەخلاقىي جەھەتتە خارابلىشىدىكەن، ئۇ ئاللاھنىڭ رەھمىتىدىن يىراقلىشىپ، زاۋاللىققا ۋە خار ھاياتقا يۈزلىنىدۇ.

ئۇنداقتا ئەخلاق دېگەن نېمە؟

ئەخلاقنىڭ جىھادىي جامائەتنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇشتىكى رولى

ئەڭ گۈزەل مەدھىيەلەر، ئەڭ گۈزەل ماختاشلار گۈزەل ئەخلاقنى تارازا - مىزاندا ئېغىر قىلغان، جىھادنى ئىبادەتنىڭ چوققىسى قىلغان بۈيۈك ئاللاھ ھەق سۇبھانەھۇ ۋەتەئالاغا بولسۇن!

دۇرۇت ۋە سالاملار گۈزەل ئەخلاقنى مۇكەممەللەشتۇرۇش ئۈچۈن ئەۋەتىلگەن، بۈيۈك ئەخلاق ئىگىسى، مىسلىسىز نەمۇنە، ئاخىرقى زاماندا قىلىچ بىلەن ئەۋەتىلگەن جەڭ پەيغەمبىرى، باتۇر قوماندانىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ گە بولسۇن!

تارىخ بەتلىرىگە ۋە بۈگۈنكى رېئال ھاياتىمىزغا قارايدىغان بولساق، ئەخلاقنىڭ مەيلى شەخسنىڭ ھاياتى بولسۇن، ياكى ئائىلە ھاياتى ۋە ياكى ئىجتىمائىي ھاياتتا بولسۇن، ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينايدىغانلىقى ھەممىگە ئوچۇق بولغان ھەقىقەت.

قانداق بىر قەۋم، جامائەت ياكى شەخس ئەخلاقىي جەھەتتە يۈكسەلدىكەن، ئۇ بەخت -سائادەتلىك بىر ھاياتقا يۈزلەنگەن بولىدۇ. ئەگەر ئەخلاقىي جەھەتتە خارابلىشىدىكەن، ئۇ ئاللاھنىڭ رەھمىتىدىن يىراقلىشىپ، زاۋاللىققا ۋە خار ھاياتقا يۈزلىنىدۇ.

ئۇنداقتا ئەخلاق دېگەن نېمە؟

146

ئەخلاق بىر ئىنساننىڭ ئىچكى دۇنياسىنىڭ (مىجەز - خاراكتېر ۋە تەبىئىتىنىڭ) شۇ ئىنساننىڭ تاشقى ھەرىكەت ۋە ئىش - پائالىيەتلىرىدە ئىپادىلىنىشىدۇر.

ئەخلاق - ناچار ئەخلاق ۋە گۈزەل ئەخلاق دەپ ئىككىگە بۆلۈنىدۇ.

بىر ئىنساننىڭ ئىچكى دۇنياسى قانچە گۈزەل، ئىمانى قانچە ساغلام ۋە مۇستەھكەم بولسا، ئۇنىڭ ئەخلاقى شۇنچە گۈزەل بولىدۇ. ئىش - ھەرىكەتلىرى باشقىلارنى شۇنچە سۆيۈندۈرىدۇ. شۇنىڭ ئەكسىچە، ئىنساننىڭ ئىچكى دۇنياسى قانچە خاراب ۋە ئىمانى قانچە زەئىپ بولسا، ئۇنىڭ ئەخلاقى شۇنچە خۇنۈك ۋە نۇقسانلىق بولىدۇ.

ئەبۇھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنغان بىر ھەدىستە، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن:«ئاللاھ سىلەرنىڭ تاشقى كۆرۈنۈشىڭلارغا ۋە پۇل - مېلىڭلارغا قارىمايدۇ، بەلكى سىلەرنىڭ قەلبىڭلارغا ۋە ئەمەللىڭلارغا قارايدۇ.»

ئەخلاقتىن ئايرىلغان دىن ۋە دىندىن ئايرىلغان ئەخلاق بولمايدۇ.

ھەقىقەتەن كىشىنىڭ جەننەتكە كىرىشىگە ھەممىدىن بەك سەۋەب بولىدىغان نەرسە گۈزەل ئەخلاقتۇر. ئەبۇدەردا رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ رىۋايەت قىلغان ھەدىستە، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن:«قىيامەت كۈنى مۇئمىننىڭ تارازىسىدا گۈزەل ئەخلاقتىنمۇ ئېغىرراق بىرنەرسە يوقتۇر. ئاللاھ تەئالا ئەخلاقسىز، قىلىقسىز كىشىلەرگە غەزەپ قىلىدۇ» دېگەن.

ئەخلاق بىر ئىنساننىڭ ئىچكى دۇنياسىنىڭ (مىجەز - خاراكتېر ۋە تەبىئىتىنىڭ) شۇ ئىنساننىڭ تاشقى ھەرىكەت ۋە ئىش - پائالىيەتلىرىدە ئىپادىلىنىشىدۇر.

ئەخلاق - ناچار ئەخلاق ۋە گۈزەل ئەخلاق دەپ ئىككىگە بۆلۈنىدۇ.

بىر ئىنساننىڭ ئىچكى دۇنياسى قانچە گۈزەل، ئىمانى قانچە ساغلام ۋە مۇستەھكەم بولسا، ئۇنىڭ ئەخلاقى شۇنچە گۈزەل بولىدۇ. ئىش - ھەرىكەتلىرى باشقىلارنى شۇنچە سۆيۈندۈرىدۇ. شۇنىڭ ئەكسىچە، ئىنساننىڭ ئىچكى دۇنياسى قانچە خاراب ۋە ئىمانى قانچە زەئىپ بولسا، ئۇنىڭ ئەخلاقى شۇنچە خۇنۈك ۋە نۇقسانلىق بولىدۇ.

ئەبۇھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنغان بىر ھەدىستە، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن:«ئاللاھ سىلەرنىڭ تاشقى كۆرۈنۈشىڭلارغا ۋە پۇل - مېلىڭلارغا قارىمايدۇ، بەلكى سىلەرنىڭ قەلبىڭلارغا ۋە ئەمەللىڭلارغا قارايدۇ.»

ئەخلاقتىن ئايرىلغان دىن ۋە دىندىن ئايرىلغان ئەخلاق بولمايدۇ.

ھەقىقەتەن كىشىنىڭ جەننەتكە كىرىشىگە ھەممىدىن بەك سەۋەب بولىدىغان نەرسە گۈزەل ئەخلاقتۇر. ئەبۇدەردا رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ رىۋايەت قىلغان ھەدىستە، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن:«قىيامەت كۈنى مۇئمىننىڭ تارازىسىدا گۈزەل ئەخلاقتىنمۇ ئېغىرراق بىرنەرسە يوقتۇر. ئاللاھ تەئالا ئەخلاقسىز، قىلىقسىز كىشىلەرگە غەزەپ قىلىدۇ» دېگەن.

147

ئەخلاق - كىشىنىڭ ئىمانىنىڭ ھەقىقىي نامايەندىسىدۇر.

ئەخلاق - ئىنساننى ئىسلاھ قىلىشتىكى، ئىنساننى ئىنسانلىق ماقامىغا كۆتۈرۈشتىكى تۈپ ئاساس، پەيغەمبەر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ پەيغەمبەر بولۇپ ئەۋەتىلىشىدىكى تۈپ نىشان ۋە ئۇ زاتنىڭ دەۋەت ۋە چاقىرىقىدىكى روشەن پىروگراممىدۇر.

ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنغان بىر ھەدىستە، پەيغەمبەر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مەن گۈزەل ئەخلاقنى مۇكەممەللەشتۈرۈش ئۈچۈن ئەۋەتىلدىم» دېگەن.

ئەخلاق - ھەرقانداق شەخس، مىللەت، جەمئىيەتنىڭ ئىسلاھ بولۇشىنىڭ، تەرەققىياتىنىڭ، يۈكسىلىشىنىڭ ۋە خارلىقتىن قۇتۇلۇشىنىڭ ئاساسىدۇر.

بولۇپمۇ ئاللاھنىڭ كەلىمىسىنى ئالىي قىلىشنى ئاساسىي غايە قىلغان، ماللىرىنى، جانلىرىنى، جۇملىدىن ئاللاھ تەلەپ قىلغان ھەرقانداق نەرسىنى بۇ يولدا تەقدىم قىلىشقا تەييار تۇرغان، ئۆزىدىن ئىلگىرى ئۆتكەن، ئىماندا سادىق قېرىنداشلىرىنىڭ ئىسسىق قانلىرى بەدىلىگە قۇرۇلغان جىھادىي جامائەتلەردە جىھادنىڭ مېۋىسىنى قوغداش ۋە ئالىي غايىگە ئىگە، ئاللاھنىڭ قوشۇنى بولغان بۇ جامائەتنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇشتا ئەخلاقنىڭ رولى ئىنتايىن زور، ئەلۋەتتە.

دىن پۈتۈنلەي ئەخلاق ئۈستىگە قۇرۇلغاندۇر.

ئەخلاق - كىشىنىڭ ئىمانىنىڭ ھەقىقىي نامايەندىسىدۇر.

ئەخلاق - ئىنساننى ئىسلاھ قىلىشتىكى، ئىنساننى ئىنسانلىق ماقامىغا كۆتۈرۈشتىكى تۈپ ئاساس، پەيغەمبەر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ پەيغەمبەر بولۇپ ئەۋەتىلىشىدىكى تۈپ نىشان ۋە ئۇ زاتنىڭ دەۋەت ۋە چاقىرىقىدىكى روشەن پىروگراممىدۇر.

ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنغان بىر ھەدىستە، پەيغەمبەر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مەن گۈزەل ئەخلاقنى مۇكەممەللەشتۈرۈش ئۈچۈن ئەۋەتىلدىم» دېگەن.

ئەخلاق - ھەرقانداق شەخس، مىللەت، جەمئىيەتنىڭ ئىسلاھ بولۇشىنىڭ، تەرەققىياتىنىڭ، يۈكسىلىشىنىڭ ۋە خارلىقتىن قۇتۇلۇشىنىڭ ئاساسىدۇر.

بولۇپمۇ ئاللاھنىڭ كەلىمىسىنى ئالىي قىلىشنى ئاساسىي غايە قىلغان، ماللىرىنى، جانلىرىنى، جۇملىدىن ئاللاھ تەلەپ قىلغان ھەرقانداق نەرسىنى بۇ يولدا تەقدىم قىلىشقا تەييار تۇرغان، ئۆزىدىن ئىلگىرى ئۆتكەن، ئىماندا سادىق قېرىنداشلىرىنىڭ ئىسسىق قانلىرى بەدىلىگە قۇرۇلغان جىھادىي جامائەتلەردە جىھادنىڭ مېۋىسىنى قوغداش ۋە ئالىي غايىگە ئىگە، ئاللاھنىڭ قوشۇنى بولغان بۇ جامائەتنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇشتا ئەخلاقنىڭ رولى ئىنتايىن زور، ئەلۋەتتە.

دىن پۈتۈنلەي ئەخلاق ئۈستىگە قۇرۇلغاندۇر.

148

ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا ئائىمىزدىن پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئەخلاقى توغرىلىق سورالغاندا: «ئۇ زاتنىڭ ئەخلاقى قۇرئان ئىدى» دەپ جاۋاب بەرگەن.

جىھادىي جامائەتلەرنىڭ مەقسىتى قۇرئان - سۈننەتنى ھاكىم قىلىش بولغانىكەن، ئەنە شۇ قۇرئان تەلەپ قىلغان گۈزەل ئەخلاققا ئىگە بولۇش ھەر بىر شەخسنىڭ نىشانى بولۇشى ۋە قانداق قىلىپ شۇ گۈزەل ئەخلاقنى تېخىمۇ ياخشى ئۆزلەشتۈرۈش، مۇكەممەللەشتۈرۈش، ئومۇملاشتۇرۇش ئۇنىڭ ئاساسىي غېمى بولۇشى كېرەك. قۇرئان - سۈننەتنى يەر يۈزىدە ھاكىم قىلىشتىن ئاۋۋال ئۆز قەلبىدە ھەقىقىي ھاكىم قىلىشى كېرەك.

ھەقىقەت شۇكى، جامائەتنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇشتا ۋە جىھادنىڭ مېۋىسىنى قوغداشتا ئەخلاقتىنمۇ مۇھىمراق بىر قورال يوق.

چۈنكى، ئەخلاق ئەھدىگە ۋاپا قىلىشنى، راستچىللىقنى، ئادىللىقنى، ئۆزئارا نەسىھەت قىلىشنى، ياخشىلىققا بۇيرۇپ، يامانلىقتىن توسۇشنى، ھايالىق، ئىپپەتلىك، غۇرۇرلۇق بولۇشنى، ئىخلاسمەن بولۇشنى، بىھۇدە سۆز ۋە ئىش - ھەرىكەتلەردىن يىراق بولۇشنى، مۇلايىم بولۇشنى، قولى ئوچۇق سېخىي بولۇشنى، ئاسانلىق يارىتىپ، تەسلەشتۈرۈشتىن ساقلىنىشنى، ئۆزئارا چىقىشىپ ئىناق ئۆتۈشنى، سالامنى ئومۇملاشتۇرۇشنى، خۇش چىراي بولۇشنى، ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىشنى، ئۆزئارا ياخشى گۇماندا بولۇشنى، ئۆزئارا غەم - قايغۇ ۋە خۇشاللىقتا ئورتاق بولۇشنى ۋە ئۆزئارا ھەمكارلىششنى، ئەزىيەتلەرگە سەبىر قىلىشنى، كېسەللەرنى يوقلاپ، ئاجىزلارنىڭ ھالىغا يېتىشنى، ئۆزئارا ئارىنى ئىسلاھ قىلىشنى، ئەپۇ قىلىشنى تەقەززا قىلىدۇ. يالغان گۇۋاھلىق بېرىش،

ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا ئائىمىزدىن پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئەخلاقى توغرىلىق سورالغاندا: «ئۇ زاتنىڭ ئەخلاقى قۇرئان ئىدى» دەپ جاۋاب بەرگەن.

جىھادىي جامائەتلەرنىڭ مەقسىتى قۇرئان - سۈننەتنى ھاكىم قىلىش بولغانىكەن، ئەنە شۇ قۇرئان تەلەپ قىلغان گۈزەل ئەخلاققا ئىگە بولۇش ھەر بىر شەخسنىڭ نىشانى بولۇشى ۋە قانداق قىلىپ شۇ گۈزەل ئەخلاقنى تېخىمۇ ياخشى ئۆزلەشتۈرۈش، مۇكەممەللەشتۈرۈش، ئومۇملاشتۇرۇش ئۇنىڭ ئاساسىي غېمى بولۇشى كېرەك. قۇرئان - سۈننەتنى يەر يۈزىدە ھاكىم قىلىشتىن ئاۋۋال ئۆز قەلبىدە ھەقىقىي ھاكىم قىلىشى كېرەك.

ھەقىقەت شۇكى، جامائەتنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇشتا ۋە جىھادنىڭ مېۋىسىنى قوغداشتا ئەخلاقتىنمۇ مۇھىمراق بىر قورال يوق.

چۈنكى، ئەخلاق ئەھدىگە ۋاپا قىلىشنى، راستچىللىقنى، ئادىللىقنى، ئۆزئارا نەسىھەت قىلىشنى، ياخشىلىققا بۇيرۇپ، يامانلىقتىن توسۇشنى، ھايالىق، ئىپپەتلىك، غۇرۇرلۇق بولۇشنى، ئىخلاسمەن بولۇشنى، بىھۇدە سۆز ۋە ئىش - ھەرىكەتلەردىن يىراق بولۇشنى، مۇلايىم بولۇشنى، قولى ئوچۇق سېخىي بولۇشنى، ئاسانلىق يارىتىپ، تەسلەشتۈرۈشتىن ساقلىنىشنى، ئۆزئارا چىقىشىپ ئىناق ئۆتۈشنى، سالامنى ئومۇملاشتۇرۇشنى، خۇش چىراي بولۇشنى، ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىشنى، ئۆزئارا ياخشى گۇماندا بولۇشنى، ئۆزئارا غەم - قايغۇ ۋە خۇشاللىقتا ئورتاق بولۇشنى ۋە ئۆزئارا ھەمكارلىششنى، ئەزىيەتلەرگە سەبىر قىلىشنى، كېسەللەرنى يوقلاپ، ئاجىزلارنىڭ ھالىغا يېتىشنى، ئۆزئارا ئارىنى ئىسلاھ قىلىشنى، ئەپۇ قىلىشنى تەقەززا قىلىدۇ. يالغان گۇۋاھلىق بېرىش،

149

ئالدامچىلىق، ماختانچاقلىق، رىياخورلۇق، مۇناپىقلىق قاتارلىقلاردىن ئۇزاق تۇرۇشقا ئۈندەيدۇ.

ئويلاپ بېقىڭ! ئۆزئارا سەممىيلىك، مېھىر - مۇھەببەت ۋە ھەمكارلىق ئاساسىغا قۇرۇلغان بۇنداق بىر جامائەتتە قانداقمۇ مىسلىسىز كۈچ ھاسىل بولمىسۇن؟ ئۆزىنىڭ ئەخلاقىنى تاكامىللاشتۇرۇۋاتقان بۇنداق كىشىلەر توپىغا قانداقمۇ ئاللاھنىڭ ياردىمى چۈشمىسۇن؟ ئۆزىنىڭ بارچە مېھرىبانلىقىنى ئۆز قېرىنداشلىرىغا قاراتقان بۇسەممىيەت ئەھلىنىڭ ۋۇجۇدى قانداقمۇ كاپىر دۈشمەنگە قارشى نەپرەتكە تولمىسۇن؟ ئۇلار قانداقمۇ ئىلگىرىكىلەرنىڭ قانلىرىغا خىيانەت قىلسۇن؟ قانداقمۇ كاپىر دۈشمەنگە قارشى شىر كەبى ئېتىلمىسۇن؟ قانداقمۇ ئامانەتلەرنى ھىمايە قىلماي، ئەھدىلەرگە ۋاپا قىلماي قەلبى ئارام تاپسۇن؟

ھەقىقەتەن دۈشمىنىمىزدىنمۇ خەتەرلىك نەرسە گۇناھلىرىمىزدۇر. بىر ئىنساننىڭ گۈزەل ئەخلاقىنى ئۆزلەشتۈرۈۋاتقانلىقى ئۇنىڭ گۇناھتىن ئۇزاقلاشقانلىقىنىڭ ۋە غەلىبىگە يېقىنلاشقانلىقىنىڭ ئالامىتىدۇر. شۇنىڭدەك، تۈركۈم - تۈركۈم ئەخلاق نەمۇنىلىرىنىڭ ئوتتۇرىغا چىقىشى جىھادنىڭ مېۋىسى ۋە غەلىبىسىدۇر.

بۈگۈن ئۆزىمىزنى ئىسلاھ قىلغىنىمىز، ئەخلاقىمىزنى مۇكەممەللەشتۈرۈشكە تىرىشقىنىمىز ماھىيەتتە جامائەتنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇشقا قوشۇۋاتقان ھەسسىمىزدۇر ۋە نۇسرەتنىڭ كېلىشىگە ھازىرلىغان سەۋەبلىرىمىزنىڭ بىرىدۇر. شۇنىڭ ئەكسىچە، جامائەت ئەزالىرىنىڭ ئەخلاقىي جەھەتتىن چېكىنىشى، ئەخلاقىي جەھەتتە يۈكسىلىشتىن

ئالدامچىلىق، ماختانچاقلىق، رىياخورلۇق، مۇناپىقلىق قاتارلىقلاردىن ئۇزاق تۇرۇشقا ئۈندەيدۇ.

ئويلاپ بېقىڭ! ئۆزئارا سەممىيلىك، مېھىر - مۇھەببەت ۋە ھەمكارلىق ئاساسىغا قۇرۇلغان بۇنداق بىر جامائەتتە قانداقمۇ مىسلىسىز كۈچ ھاسىل بولمىسۇن؟ ئۆزىنىڭ ئەخلاقىنى تاكامىللاشتۇرۇۋاتقان بۇنداق كىشىلەر توپىغا قانداقمۇ ئاللاھنىڭ ياردىمى چۈشمىسۇن؟ ئۆزىنىڭ بارچە مېھرىبانلىقىنى ئۆز قېرىنداشلىرىغا قاراتقان بۇسەممىيەت ئەھلىنىڭ ۋۇجۇدى قانداقمۇ كاپىر دۈشمەنگە قارشى نەپرەتكە تولمىسۇن؟ ئۇلار قانداقمۇ ئىلگىرىكىلەرنىڭ قانلىرىغا خىيانەت قىلسۇن؟ قانداقمۇ كاپىر دۈشمەنگە قارشى شىر كەبى ئېتىلمىسۇن؟ قانداقمۇ ئامانەتلەرنى ھىمايە قىلماي، ئەھدىلەرگە ۋاپا قىلماي قەلبى ئارام تاپسۇن؟

ھەقىقەتەن دۈشمىنىمىزدىنمۇ خەتەرلىك نەرسە گۇناھلىرىمىزدۇر. بىر ئىنساننىڭ گۈزەل ئەخلاقىنى ئۆزلەشتۈرۈۋاتقانلىقى ئۇنىڭ گۇناھتىن ئۇزاقلاشقانلىقىنىڭ ۋە غەلىبىگە يېقىنلاشقانلىقىنىڭ ئالامىتىدۇر. شۇنىڭدەك، تۈركۈم - تۈركۈم ئەخلاق نەمۇنىلىرىنىڭ ئوتتۇرىغا چىقىشى جىھادنىڭ مېۋىسى ۋە غەلىبىسىدۇر.

بۈگۈن ئۆزىمىزنى ئىسلاھ قىلغىنىمىز، ئەخلاقىمىزنى مۇكەممەللەشتۈرۈشكە تىرىشقىنىمىز ماھىيەتتە جامائەتنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇشقا قوشۇۋاتقان ھەسسىمىزدۇر ۋە نۇسرەتنىڭ كېلىشىگە ھازىرلىغان سەۋەبلىرىمىزنىڭ بىرىدۇر. شۇنىڭ ئەكسىچە، جامائەت ئەزالىرىنىڭ ئەخلاقىي جەھەتتىن چېكىنىشى، ئەخلاقىي جەھەتتە يۈكسىلىشتىن

150

توختاپ قېلىشى ۋە جامائەت ئەزالىرى ئارىسىدا ئەخلاقىي كرىزىسنىڭ يۈز بېرىشى پات يېقىندا يۈز بېرىدىغان چوڭ خەتەرنىڭ سىگنالى، جامائەت كۆچىنىڭ ئاجىزلاۋاتقانلىقىنىڭ ئالامىتى بولۇپ، ئەگەر ۋاقتىدا ئىسلاھ قىلىنمىسا، مىڭبىر جاپا ۋە دەريا كەبى قانلار بەدىلىگە كەلگەن جىھادنىڭ مېۋىسىنى قولدىن كەتكۈزۈپ قويۇشقا، خەلق ئاممىسى بىلەن جامائەت ئارىسىدا ھاڭ پەيدا بولۇشىغا، تەدرىجى يىمىرىلىشقا سەۋەب بولىدۇ.

ئاللاھ بىزنى بۇنداق يامان ئاقىۋەتتىن ساقلىسۇن! ئامىن

مېھرىبان ئاللاھ ھەر بىرىمىزگە گۈزەل ئەخلاقنى رىزىق قىلىپ بەرسۇن.

جىھادىي جامائەتلەرنىڭ، جۈملىدىن جامائىتىمىزنىڭ كۈچىنى كۈندىن - كۈنگە ئاشۇرۇپ بەرسۇن! ئۆز ياردىمى ۋە نۇسرىتىنى چۈشۈرۈپ بەرسۇن! ئامىن

توختاپ قېلىشى ۋە جامائەت ئەزالىرى ئارىسىدا ئەخلاقىي كرىزىسنىڭ يۈز بېرىشى پات يېقىندا يۈز بېرىدىغان چوڭ خەتەرنىڭ سىگنالى، جامائەت كۆچىنىڭ ئاجىزلاۋاتقانلىقىنىڭ ئالامىتى بولۇپ، ئەگەر ۋاقتىدا ئىسلاھ قىلىنمىسا، مىڭبىر جاپا ۋە دەريا كەبى قانلار بەدىلىگە كەلگەن جىھادنىڭ مېۋىسىنى قولدىن كەتكۈزۈپ قويۇشقا، خەلق ئاممىسى بىلەن جامائەت ئارىسىدا ھاڭ پەيدا بولۇشىغا، تەدرىجى يىمىرىلىشقا سەۋەب بولىدۇ.

ئاللاھ بىزنى بۇنداق يامان ئاقىۋەتتىن ساقلىسۇن! ئامىن

مېھرىبان ئاللاھ ھەر بىرىمىزگە گۈزەل ئەخلاقنى رىزىق قىلىپ بەرسۇن.

جىھادىي جامائەتلەرنىڭ، جۈملىدىن جامائىتىمىزنىڭ كۈچىنى كۈندىن - كۈنگە ئاشۇرۇپ بەرسۇن! ئۆز ياردىمى ۋە نۇسرىتىنى چۈشۈرۈپ بەرسۇن! ئامىن

151

بۇ سوئال خاراكتېرلىك تېمىنى ئاڭلىغان ھەرقانداق مۇسۇلماننىڭ «ئەلۋەتتە خالايمەن» دەپ جاۋاب بېرىشى ئېنىق.

توغرا، ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلىغا ئىمان ئېيتقان، ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلىغا چوڭقۇر مۇھەببەت باغلىغان، پات يېقىندا پۈتكۈل دۇنيا ۋە دۇنيادىكى نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ يوقاپ، مەڭگۈلۈك دۇنياغا قايتىپ، دۇنيادىكى قىلغان ياخشى ئەمەللىرىنىڭ ماكاپاتىغا ئېرىشىشنى ئارزۇ قىلغان، يامان ئەمەللىرىنىڭ جازاسىنى تارتىشتىن قورققان ھەربىر مۇئمىن - مۇسۇلمان ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە سۈپەتلەنگەن {ئۇ كۈندە كىشى ئۆزىنىڭ قېرىندىشىدىن، ئانىسىدىن، ئاتىسىدىن، خوتۇنىدىن ۋە بالىلىرىدىن قاچىدۇ} شۇ دەھشەتلىك كۈندە، سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ شاپائىتىگە ئېرىشىشنى چىن قەلبلىرىدىن ئارزۇ قىلىدۇ.

قىيامەت مەيدانىدا ئەڭ قىيىن ئەھۋالدا قالغان بارچە ئىنسانلار رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۆزلىرىگە شاپائەت قىلىشنى تەلەپ قىلغان ۋاقتتا، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئەرشنىڭ ئاستىغا كېلىپ، ئاللاھ ئەززە ۋە جەللەگە سەجدە قىلىپ، ئاشۇ ئەڭ كاتتا قىيىنچىلىق ۋە غەم - قايغۇدا قالغان ئىنسانلار ئۈچۈن شاپائەت تەلەپ قىلغاندا، ئاللاھ تەئالا رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ شاپائەت قىلىشىغا رۇخسەت قىلىدىغانلىقى توغرىسىدىكى ئۆزۈن ھەدىسنى ئىمام

رەسۇلۇللاھ ﷺ نىڭ شاپائىتىگە مۇيەسسەر بولۇشنى خالامسىز ؟

بۇ سوئال خاراكتېرلىك تېمىنى ئاڭلىغان ھەرقانداق مۇسۇلماننىڭ «ئەلۋەتتە خالايمەن» دەپ جاۋاب بېرىشى ئېنىق.

توغرا، ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلىغا ئىمان ئېيتقان، ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلىغا چوڭقۇر مۇھەببەت باغلىغان، پات يېقىندا پۈتكۈل دۇنيا ۋە دۇنيادىكى نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ يوقاپ، مەڭگۈلۈك دۇنياغا قايتىپ، دۇنيادىكى قىلغان ياخشى ئەمەللىرىنىڭ ماكاپاتىغا ئېرىشىشنى ئارزۇ قىلغان، يامان ئەمەللىرىنىڭ جازاسىنى تارتىشتىن قورققان ھەربىر مۇئمىن - مۇسۇلمان ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە سۈپەتلەنگەن {ئۇ كۈندە كىشى ئۆزىنىڭ قېرىندىشىدىن، ئانىسىدىن، ئاتىسىدىن، خوتۇنىدىن ۋە بالىلىرىدىن قاچىدۇ} شۇ دەھشەتلىك كۈندە، سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ شاپائىتىگە ئېرىشىشنى چىن قەلبلىرىدىن ئارزۇ قىلىدۇ.

قىيامەت مەيدانىدا ئەڭ قىيىن ئەھۋالدا قالغان بارچە ئىنسانلار رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئالدىغا بېرىپ ئۆزلىرىگە شاپائەت قىلىشنى تەلەپ قىلغان ۋاقتتا، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئەرشنىڭ ئاستىغا كېلىپ، ئاللاھ ئەززە ۋە جەللەگە سەجدە قىلىپ، ئاشۇ ئەڭ كاتتا قىيىنچىلىق ۋە غەم - قايغۇدا قالغان ئىنسانلار ئۈچۈن شاپائەت تەلەپ قىلغاندا، ئاللاھ تەئالا رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ شاپائەت قىلىشىغا رۇخسەت قىلىدىغانلىقى توغرىسىدىكى ئۆزۈن ھەدىسنى ئىمام

152

بۇخارى ۋە ئىمام مۇسلىم رىۋايەت قىلغان. ئىسلام ئالىملىرى بۇ كاتتا شاپائەتنىڭ پەقەت رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ گىلا خاس ئىكەنلىكىنى بايان قىلغان.

ئەگەر بىز ئاشۇ قىيامەت مەيدانىدىكى ئەڭ دەھشەتلىك، قورقۇنچلۇق، ھېچكىم - ھېچكىمگە قارىماي ئۆز ھالى بىلەن قالىدىغان، ئەڭ كاتتا دەرد - ئەلەم كۈندە، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ شاپائىتىگە ئېرىشىشنى خالىساق، سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىزنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە مېڭىشىمىز ۋە رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ سۈننەتلىرى ئېتىبارسىز تاشلىنىپ، سەل قارىلىۋاتقان بىر دەۋردە تەۋھىدنى ھىمايە قىلىشىمىز ۋە سۈننەتنى ئەھيا قىلىشىمىز تولىمۇ زۆرۈر.

ئىمام ئەھمەد ۋە ئىمام تىرمىزى رىۋايەت قىلغان بىر ھەدىستە، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن: «سىلەر مېنىڭدىن كېيىن، مېنىڭ سۈننىتىمنى ۋە راشىد خەلىپىلەرنىڭ سۈننىتىنى چىڭ تۇتۇڭلار، ئۇنى ئېزىق چىشىڭلار بىلەن چىشلەڭلار، سىلەر دىندا يېڭى پەيدا بولغان ئىشلاردىن (يەنى بىدئەتتىن) ساقلىنىڭلار، بىدئەتنىڭ ھەممىسى ئازغۇنلۇقتۇر.»

ھەربىرىمىز ئىنساپ بىلەن، ئاللاھنى ئۆزىمىزگە گۇۋاھچى قىلغان ھالدا ئۆز - ئۆزىمىزدىن «مەن پەيغەمبەر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نى قانچىلىك دەرىجىدە ياخشى كۆرىمەن؟ رەسۇلۇللاھنىڭ سۈننەتلىرىگە قانچىلىك كۆڭۈل بۆلىۋاتىمەن؟ رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئىززەت - ھۆرمىتى دۇنيا كاپىرلىرى تەرىپىدىن دەپسەندە قىلىنىۋاتقاندا، مەن ئۇنىڭغا قارىتا

بۇخارى ۋە ئىمام مۇسلىم رىۋايەت قىلغان. ئىسلام ئالىملىرى بۇ كاتتا شاپائەتنىڭ پەقەت رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ گىلا خاس ئىكەنلىكىنى بايان قىلغان.

ئەگەر بىز ئاشۇ قىيامەت مەيدانىدىكى ئەڭ دەھشەتلىك، قورقۇنچلۇق، ھېچكىم - ھېچكىمگە قارىماي ئۆز ھالى بىلەن قالىدىغان، ئەڭ كاتتا دەرد - ئەلەم كۈندە، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ شاپائىتىگە ئېرىشىشنى خالىساق، سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىزنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە مېڭىشىمىز ۋە رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ سۈننەتلىرى ئېتىبارسىز تاشلىنىپ، سەل قارىلىۋاتقان بىر دەۋردە تەۋھىدنى ھىمايە قىلىشىمىز ۋە سۈننەتنى ئەھيا قىلىشىمىز تولىمۇ زۆرۈر.

ئىمام ئەھمەد ۋە ئىمام تىرمىزى رىۋايەت قىلغان بىر ھەدىستە، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن: «سىلەر مېنىڭدىن كېيىن، مېنىڭ سۈننىتىمنى ۋە راشىد خەلىپىلەرنىڭ سۈننىتىنى چىڭ تۇتۇڭلار، ئۇنى ئېزىق چىشىڭلار بىلەن چىشلەڭلار، سىلەر دىندا يېڭى پەيدا بولغان ئىشلاردىن (يەنى بىدئەتتىن) ساقلىنىڭلار، بىدئەتنىڭ ھەممىسى ئازغۇنلۇقتۇر.»

ھەربىرىمىز ئىنساپ بىلەن، ئاللاھنى ئۆزىمىزگە گۇۋاھچى قىلغان ھالدا ئۆز - ئۆزىمىزدىن «مەن پەيغەمبەر صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نى قانچىلىك دەرىجىدە ياخشى كۆرىمەن؟ رەسۇلۇللاھنىڭ سۈننەتلىرىگە قانچىلىك كۆڭۈل بۆلىۋاتىمەن؟ رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئىززەت - ھۆرمىتى دۇنيا كاپىرلىرى تەرىپىدىن دەپسەندە قىلىنىۋاتقاندا، مەن ئۇنىڭغا قارىتا

153

ئىمانىي بۇرچۇم بىلەن قانداق پوزىتسىيەدە بولدۇم؟ رەسۇلۇللاھنىڭ كۆرسەتمىلىرىنى ئىجرا قىلىشىم ۋە توسقانلىرىدىن يېنىش ئەھۋالىمچۇ؟» قاتارلىق سوئاللارنى سورىغىنىمىزدا، قەلبلىرىمىزنىڭ ساداسىنى ئاڭلىيالايمىز.

رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ساھابىلىرىنىڭ (ئاللاھ ئۇلاردىن رازى بولغاي) رەسۇلۇللاھنى قانچىلىك دەرىجىدە ياخشى كۆرگەنلىكى مەن مۇسۇلمان دېگەن ئىنسانغا مەخپىي ئەمەس.

شەرقىي تۈركىستان جىھادىنىڭ تېزرەك باشلىنىپ، مۇجاھىدلىرىمىزنىڭ تۈركىستانغا كىرىپ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى مەغلۇپ قىلىپ، قانلىرىمىز بىلەن ئەزىز ۋەتىنىمىز شەرقىي تۈركىستان زېمىنىنى تازىلاشنى ھەممىمىز شۇنچىلىك ئارزۇ قىلىمىز. ئەمما، ئارزۇيىمىزنى رېئاللىققا ئايلاندۇرۇش ئۈچۈن، ھەربىر شەرقىي تۈركىستانلىق ئاللاھ تەئالانىڭ ۋە سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَنىڭ كۆرسەتمىلىرىنى چىن قەلبىمىزدىن ئىجرا قىلىشىمىز ۋە توسقانلىرىدىن يېنىشىمىز، ئەقىدە - ئىمانىمىزنىڭ، شۇنداقلا تۈركىستان جىھادىنىڭ تەلەپ - تەقەززاسىدۇر.

ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ: {ئى مۇئمىنلەر! ئاللاھقا، پەيغەمبەرگە ۋە ئۆزۈڭلاردىن بولغان ئىش ئۈستىدىكىلەرگە ئىتائەت قىلىڭلار، ئەگەر سىلەر بىر شەيئىدە ئىختىلاپ قىلىشىپ قالساڭلار، بۇ توغرىدا ئاللاھقا ۋە پەيغەمبىرىگە مۇراجىئەت قىلىڭلار، ئەگەر سىلەر ئاللاھقا ۋە ئاخىرەت كۈنىگە ئىمان ئېيتقان بولساڭلار، بۇ سىلەر ئۈچۈن پايدىلىقتۇر، نەتىجە ئېتىبارى بىلەن گۈزەلدۇر.}

ئىمانىي بۇرچۇم بىلەن قانداق پوزىتسىيەدە بولدۇم؟ رەسۇلۇللاھنىڭ كۆرسەتمىلىرىنى ئىجرا قىلىشىم ۋە توسقانلىرىدىن يېنىش ئەھۋالىمچۇ؟» قاتارلىق سوئاللارنى سورىغىنىمىزدا، قەلبلىرىمىزنىڭ ساداسىنى ئاڭلىيالايمىز.

رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ساھابىلىرىنىڭ (ئاللاھ ئۇلاردىن رازى بولغاي) رەسۇلۇللاھنى قانچىلىك دەرىجىدە ياخشى كۆرگەنلىكى مەن مۇسۇلمان دېگەن ئىنسانغا مەخپىي ئەمەس.

شەرقىي تۈركىستان جىھادىنىڭ تېزرەك باشلىنىپ، مۇجاھىدلىرىمىزنىڭ تۈركىستانغا كىرىپ خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنى مەغلۇپ قىلىپ، قانلىرىمىز بىلەن ئەزىز ۋەتىنىمىز شەرقىي تۈركىستان زېمىنىنى تازىلاشنى ھەممىمىز شۇنچىلىك ئارزۇ قىلىمىز. ئەمما، ئارزۇيىمىزنى رېئاللىققا ئايلاندۇرۇش ئۈچۈن، ھەربىر شەرقىي تۈركىستانلىق ئاللاھ تەئالانىڭ ۋە سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَنىڭ كۆرسەتمىلىرىنى چىن قەلبىمىزدىن ئىجرا قىلىشىمىز ۋە توسقانلىرىدىن يېنىشىمىز، ئەقىدە - ئىمانىمىزنىڭ، شۇنداقلا تۈركىستان جىھادىنىڭ تەلەپ - تەقەززاسىدۇر.

ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ: {ئى مۇئمىنلەر! ئاللاھقا، پەيغەمبەرگە ۋە ئۆزۈڭلاردىن بولغان ئىش ئۈستىدىكىلەرگە ئىتائەت قىلىڭلار، ئەگەر سىلەر بىر شەيئىدە ئىختىلاپ قىلىشىپ قالساڭلار، بۇ توغرىدا ئاللاھقا ۋە پەيغەمبىرىگە مۇراجىئەت قىلىڭلار، ئەگەر سىلەر ئاللاھقا ۋە ئاخىرەت كۈنىگە ئىمان ئېيتقان بولساڭلار، بۇ سىلەر ئۈچۈن پايدىلىقتۇر، نەتىجە ئېتىبارى بىلەن گۈزەلدۇر.}

154

«شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى»نىڭ سابىق ئەمىرى ھەسەن مەخسۇم رەھمەھۇللاھ ئېيتقاندەك: «بۇ بىرلىك، بۇ ئىناقلىق قۇرئان ۋە ھەدىس تەلىماتى ئۈستىگە قۇرۇلۇشى كېرەك. تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى قۇرئان كەرىم ۋە ھەدىسى رەسۇلۇللاھنىڭ ئۈستىگە قۇرۇلغان. ئېتىقاد، ئىبادەت، ئىچكى - تاشقى سىياسەت ۋە باياناتلىرى قاتارلىق ھەرقانداق سۆز - ھەرىكىتى شۇنىڭ ئۈستىگە قۇرۇلغان ۋە شۇ بويىچە ھۆكۈم چىقىرىلىدۇ.»

بىز «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى»نىڭ ئۇزۇن يىللىق تارىخىغا قارايدىغان بولساق، جامائىتىمىزدىكى ئەمىر ۋە قوماندانلار، مەمۇرلار، مەسئۇللار، مۇجاھىد ۋە مۇجاھىدىلەرنىڭ نۇرغۇنلىغان يۈرەكلەرنى لەرزىگە سالىدىغان تەسىرلىك، يۈرەكنى ئېزىدىغان سەرگۈزەشتىلىرى بار. ئۇلار بۇ جەرياندا كۆپلىگەن قىيىنچىلىقلارغا دۇچار بولغان بولسىمۇ، ئىززەت ماكانلىرىدا مۇستەھكەم تۇرۇپ، جامائىتىمىزنىڭ بۆلۈنمەي، ئىتتىپاقلىشىپ، بىرلىشىپ مۇستەھكەم بىر سەپ بولۇپ بۈگۈنگىچە داۋاملىشىپ كېلىشىدە، يۇقىرىقى ئايەت ۋە شۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك بولغان ھەدىسلەرگە مۇستەھكەم ئېسىلىش بىلەن بىرگە، ھەسەن مەخسۇم رەھمەھۇللاھنىڭ مېتودلىرىنى چىڭ تۇتۇپ كەلگەچكە، كاپىرلارنىڭ، خائىن - مۇناپىقلارنىڭ جامائەتنى بۆلۈش ئۈچۈن، ئاستىرتتىن ئېلىپ بارغان بارلىق ھىيلە - نەيرەڭلىرى، ئاۋۋال ئاللاھنىڭ ياردىمى، ئاندىن قالسا ئەمىر - قوماندانلىرىمىزنىڭ ئاللاھقا بولغان ئىخلاسى، سەممىيىتى، شەخسىيەتسىزلىكى، قىيىنچىلىقلارغا سەبىر قىلىشى، چىدامچان بولۇشى، جامائەتكە ئۆز ئائىلىسىدەك، مۇجاھىد ۋە مۇجاھىدەلەرگە ئۆز ئائىلىسىنىڭ

«شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى»نىڭ سابىق ئەمىرى ھەسەن مەخسۇم رەھمەھۇللاھ ئېيتقاندەك: «بۇ بىرلىك، بۇ ئىناقلىق قۇرئان ۋە ھەدىس تەلىماتى ئۈستىگە قۇرۇلۇشى كېرەك. تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى قۇرئان كەرىم ۋە ھەدىسى رەسۇلۇللاھنىڭ ئۈستىگە قۇرۇلغان. ئېتىقاد، ئىبادەت، ئىچكى - تاشقى سىياسەت ۋە باياناتلىرى قاتارلىق ھەرقانداق سۆز - ھەرىكىتى شۇنىڭ ئۈستىگە قۇرۇلغان ۋە شۇ بويىچە ھۆكۈم چىقىرىلىدۇ.»

بىز «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى»نىڭ ئۇزۇن يىللىق تارىخىغا قارايدىغان بولساق، جامائىتىمىزدىكى ئەمىر ۋە قوماندانلار، مەمۇرلار، مەسئۇللار، مۇجاھىد ۋە مۇجاھىدىلەرنىڭ نۇرغۇنلىغان يۈرەكلەرنى لەرزىگە سالىدىغان تەسىرلىك، يۈرەكنى ئېزىدىغان سەرگۈزەشتىلىرى بار. ئۇلار بۇ جەرياندا كۆپلىگەن قىيىنچىلىقلارغا دۇچار بولغان بولسىمۇ، ئىززەت ماكانلىرىدا مۇستەھكەم تۇرۇپ، جامائىتىمىزنىڭ بۆلۈنمەي، ئىتتىپاقلىشىپ، بىرلىشىپ مۇستەھكەم بىر سەپ بولۇپ بۈگۈنگىچە داۋاملىشىپ كېلىشىدە، يۇقىرىقى ئايەت ۋە شۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك بولغان ھەدىسلەرگە مۇستەھكەم ئېسىلىش بىلەن بىرگە، ھەسەن مەخسۇم رەھمەھۇللاھنىڭ مېتودلىرىنى چىڭ تۇتۇپ كەلگەچكە، كاپىرلارنىڭ، خائىن - مۇناپىقلارنىڭ جامائەتنى بۆلۈش ئۈچۈن، ئاستىرتتىن ئېلىپ بارغان بارلىق ھىيلە - نەيرەڭلىرى، ئاۋۋال ئاللاھنىڭ ياردىمى، ئاندىن قالسا ئەمىر - قوماندانلىرىمىزنىڭ ئاللاھقا بولغان ئىخلاسى، سەممىيىتى، شەخسىيەتسىزلىكى، قىيىنچىلىقلارغا سەبىر قىلىشى، چىدامچان بولۇشى، جامائەتكە ئۆز ئائىلىسىدەك، مۇجاھىد ۋە مۇجاھىدەلەرگە ئۆز ئائىلىسىنىڭ

155

كىشىلىرىدەك مۇئامىلىدە بولغاچقا، «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى» جامائىتى بۈگۈنكىدەك ھالەتكە يەتكەن.

ئىمام ئەھمەد رىۋايەت قىلغان، ھەدىسشۇناس ئالىم ئەلبانى سەھىھ دەپ باھا بەرگەن ھەدىستە، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن:

«مَا مِنْ ثَلَاثَةٍ فِي قَرْيَةٍ وَلَا بَدْوٍ لَا تُقَامُ فِيهِمُ الصَّلَاةُ إِلَّا قَدِ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَعَلَيْكَ بِالْجَمَاعَةِ فَإِنَّمَا يَأْكُلُ الذِّئْبُ الْقَاصِيَةَ»

«قانداق بىر يېزىدا ياكى سەھرادا ئۈچ كىشى بار بولۇپ، ئۇلار نامازنى جامائەت بولۇپ ئوقۇمىسا، شەيتان ئۇلارغا ئىگە بولۇۋالىدۇ. جامائەتكە چىڭ ئېسىلىڭلار. ھەققەتەن توپتىن ئايرىلغاننى بۆرە يەيدۇ.» [مىشكات 1067 - ھەدىس، ھەسەن]

بىز ھەممىمىز شەرقىي تۈركىستان زېمىنىغا دەسسەپ، تۇپرىقىنى قولىمىزغا ئېلىپ پۇراشنى شۇنچىلىك ئارزۇ قىلىمىز. تۈركىستاننىڭ تۆت پەسىللىك ھاۋا شارائىت ئالاھىدىلىكلىرىنى ۋە مېۋىلىرىنىڭ ھېچبىر دۆلەتنىڭ مېۋىلىرىگە ئوخشىمايدىغان دەرىجىدە شېرىن، تەملىك، پۇراقلىق، يەر ئاستى بايلىقىنىڭ مول ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. ھەممىمىز شەرقىي تۈركىستاننى سېغىندۇق. چەتئەلدىكى غېرىب - مۇساپىرچىلىق، جاپا - مۇشەققەتلىك ۋە تەشۋىشلىك ھايات بىزنى تۈركىستاننىڭ قەدرى - قىممىتىگە يەتكۈزدى. بىز ئۆزىمىزنى ئويلىمساقمۇ، يۈرەك پارىمىز بولغان كەلگۈسى ئەۋلادلىرىمىزنى ئويلىشىمىز كېرەك ئىدى.

كىشىلىرىدەك مۇئامىلىدە بولغاچقا، «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى» جامائىتى بۈگۈنكىدەك ھالەتكە يەتكەن.

ئىمام ئەھمەد رىۋايەت قىلغان، ھەدىسشۇناس ئالىم ئەلبانى سەھىھ دەپ باھا بەرگەن ھەدىستە، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن:

«مَا مِنْ ثَلَاثَةٍ فِي قَرْيَةٍ وَلَا بَدْوٍ لَا تُقَامُ فِيهِمُ الصَّلَاةُ إِلَّا قَدِ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَعَلَيْكَ بِالْجَمَاعَةِ فَإِنَّمَا يَأْكُلُ الذِّئْبُ الْقَاصِيَةَ»

«قانداق بىر يېزىدا ياكى سەھرادا ئۈچ كىشى بار بولۇپ، ئۇلار نامازنى جامائەت بولۇپ ئوقۇمىسا، شەيتان ئۇلارغا ئىگە بولۇۋالىدۇ. جامائەتكە چىڭ ئېسىلىڭلار. ھەققەتەن توپتىن ئايرىلغاننى بۆرە يەيدۇ.» [مىشكات 1067 - ھەدىس، ھەسەن]

بىز ھەممىمىز شەرقىي تۈركىستان زېمىنىغا دەسسەپ، تۇپرىقىنى قولىمىزغا ئېلىپ پۇراشنى شۇنچىلىك ئارزۇ قىلىمىز. تۈركىستاننىڭ تۆت پەسىللىك ھاۋا شارائىت ئالاھىدىلىكلىرىنى ۋە مېۋىلىرىنىڭ ھېچبىر دۆلەتنىڭ مېۋىلىرىگە ئوخشىمايدىغان دەرىجىدە شېرىن، تەملىك، پۇراقلىق، يەر ئاستى بايلىقىنىڭ مول ئىكەنلىكىنى بىلىمىز. ھەممىمىز شەرقىي تۈركىستاننى سېغىندۇق. چەتئەلدىكى غېرىب - مۇساپىرچىلىق، جاپا - مۇشەققەتلىك ۋە تەشۋىشلىك ھايات بىزنى تۈركىستاننىڭ قەدرى - قىممىتىگە يەتكۈزدى. بىز ئۆزىمىزنى ئويلىمساقمۇ، يۈرەك پارىمىز بولغان كەلگۈسى ئەۋلادلىرىمىزنى ئويلىشىمىز كېرەك ئىدى.

156

ۋەتەندە ئاتا - ئانىلىرىمىز باققۇچىسىز كوچىلاردا سەرسان بولۇپ يۈرمەكتە. ھەدە - سىڭىللىرىمىزنىڭ ئىززەت - ھۆرمىتى، نىجىس خىتاينىڭ دەپسەندە قىلىشىغا ئۇچرىماقتا. ئۆسمۈر پەرزەنتلىرىمىز ئاتا - ئانىسىدىن ئايرىلىپ، خىتاي كاپىرلىرىنىڭ باتىل تەربىيەسى ئاستىدا ئۆسۈپ يېتىلمەكتە. بىز مۇشۇنداق ئېچىنىشلىق ئەھۋالدا تۇرۇپمۇ، نېمىشقا رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ يۇقىرىقى ھەدىسىگە ئاساسەن، بىر ئەمىرنىڭ ئەتراپىغا ئۇيۇشمايمىز؟! ئەھلى سۈننەت ۋەلجامائە ئەقىسىدىكى ئىسلام ئالىملىرى گۇناھ بولمايدىغان ئىشلاردا ئەمىرگە ئىتائەت قىلىشنى ۋاجىب/پەرز دەپ قارايدۇ. ئەگەر شۇ ئەمىردە ئاشكارا كۇفرلۇق كۆرۈلمىگەن بولسىلا، پاسىق بولسىمۇ ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىش ۋاجىبتۇر. جىھادنىمۇ، ئۇ ئەمىر ياخشى ياكى گۇناھكار بولسىمۇ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە قىلىشقا بۇيرۇلدۇق. چۈنكى، بىر ئەمىرنىڭ ئەتراپىغا ئۇيۇشۇش، بىرلىشىش، ئىتتىپاقلىشىشنىڭ، مۇسۇلمانلارنىڭ كاپىرلار ئۈستىدىن غەلىبە قىلىشىنىڭ ئاچقۇچى ۋە تۈپ مەنبەسى ئىكەنلىكىنى ئايەت ۋە ھەدىسلەر ئېنىق كۆرسىتىپ تۇرۇپتۇ. بۇ ئىشقا قارشى چىقىشنىڭ ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ ئەلچىسىگە ئاسىي بولۇشتىن ئىبارەت كاتتا پىتنىگە ئېلىپ بارىدىغانلىقىنى ئېنىق.

بىز پۈتۈن شەرقىي تۈركىستانلىقنىڭ يىلتىزى بىر. يىلتىز ساغلام بولۇپ، يەر ئاستىغا بىرلىكتە، چەمبەرچاس چىرمىشىپ چوڭقۇر كىرسە، ئاندىن ئۇ دەرەخ شېرىن بولغان مېۋىلەرنى بېرىدۇ. سەييىد قۇتۇب مۇنداق دەيدۇ: قۇرئان كەرىمدە «ئاللاھ تەئالانىڭ يولىدا جىھاد قىلىشنىڭ» زادى نېمىلىكىنى (ماھىيىتىنى) ئوچۇقلاپ بەرگەن نۇرغۇن ئايەتلەر كەلگەن. ئۇ ئايەتلەر مۆئمىنلەرنىڭ قەلبلىرىگە سىڭىپ كەتكەن ئىماننىڭ

ۋەتەندە ئاتا - ئانىلىرىمىز باققۇچىسىز كوچىلاردا سەرسان بولۇپ يۈرمەكتە. ھەدە - سىڭىللىرىمىزنىڭ ئىززەت - ھۆرمىتى، نىجىس خىتاينىڭ دەپسەندە قىلىشىغا ئۇچرىماقتا. ئۆسمۈر پەرزەنتلىرىمىز ئاتا - ئانىسىدىن ئايرىلىپ، خىتاي كاپىرلىرىنىڭ باتىل تەربىيەسى ئاستىدا ئۆسۈپ يېتىلمەكتە. بىز مۇشۇنداق ئېچىنىشلىق ئەھۋالدا تۇرۇپمۇ، نېمىشقا رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ يۇقىرىقى ھەدىسىگە ئاساسەن، بىر ئەمىرنىڭ ئەتراپىغا ئۇيۇشمايمىز؟! ئەھلى سۈننەت ۋەلجامائە ئەقىسىدىكى ئىسلام ئالىملىرى گۇناھ بولمايدىغان ئىشلاردا ئەمىرگە ئىتائەت قىلىشنى ۋاجىب/پەرز دەپ قارايدۇ. ئەگەر شۇ ئەمىردە ئاشكارا كۇفرلۇق كۆرۈلمىگەن بولسىلا، پاسىق بولسىمۇ ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىش ۋاجىبتۇر. جىھادنىمۇ، ئۇ ئەمىر ياخشى ياكى گۇناھكار بولسىمۇ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە قىلىشقا بۇيرۇلدۇق. چۈنكى، بىر ئەمىرنىڭ ئەتراپىغا ئۇيۇشۇش، بىرلىشىش، ئىتتىپاقلىشىشنىڭ، مۇسۇلمانلارنىڭ كاپىرلار ئۈستىدىن غەلىبە قىلىشىنىڭ ئاچقۇچى ۋە تۈپ مەنبەسى ئىكەنلىكىنى ئايەت ۋە ھەدىسلەر ئېنىق كۆرسىتىپ تۇرۇپتۇ. بۇ ئىشقا قارشى چىقىشنىڭ ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ ئەلچىسىگە ئاسىي بولۇشتىن ئىبارەت كاتتا پىتنىگە ئېلىپ بارىدىغانلىقىنى ئېنىق.

بىز پۈتۈن شەرقىي تۈركىستانلىقنىڭ يىلتىزى بىر. يىلتىز ساغلام بولۇپ، يەر ئاستىغا بىرلىكتە، چەمبەرچاس چىرمىشىپ چوڭقۇر كىرسە، ئاندىن ئۇ دەرەخ شېرىن بولغان مېۋىلەرنى بېرىدۇ. سەييىد قۇتۇب مۇنداق دەيدۇ: قۇرئان كەرىمدە «ئاللاھ تەئالانىڭ يولىدا جىھاد قىلىشنىڭ» زادى نېمىلىكىنى (ماھىيىتىنى) ئوچۇقلاپ بەرگەن نۇرغۇن ئايەتلەر كەلگەن. ئۇ ئايەتلەر مۆئمىنلەرنىڭ قەلبلىرىگە سىڭىپ كەتكەن ئىماننىڭ

157

دولقۇنلۇقلىنىپ جۇش ئۇرۇۋاتقانلىقىنى، جۈملىدىن ئاشۇ مۆئمىنلەر ئۆزلىرىنىڭ ئەڭ توغرا بىر ئېتىقاد سىستېمىسىنىڭ پىدائىيلىرى ئىكەنلىكىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ بېرىدۇ. چۈنكى بۇ ئۇرۇشنىڭ (جىھادنىڭ) «ئاللاھ يولىدا» ئېلىپ بېرىلىشى، بىر تەرەپتىن مۆئمىنلەرنىڭ ئېتىقادىنىڭ تېخىمۇ كۈچىيىپ، ئىمانىنىڭ تېخىمۇ مۇستەھكەملىنىشىگە تۈرتكە بولۇشىنى، ئۆزلىرىنىڭ ھەق ۋە توغرا دىن ئۈستىدە ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدۇرۇشنى نىشان قىلسا، يەنە بىر تەرەپتىن دۈشمەنلىرىنىڭ زالالەت، كۇپۇرلۇق ۋە باتىل ئۈستىدە ئىكەنلىكىنى بايان قىلىش ئارقىلىق «ئاللاھنىڭ يولىدا جىھاد قىلىش»نىڭ ئۇلار ئۈچۈن ئەڭ پارلاق يول ئىكەنلىكىنى بىلدۈرۈش نىشان قىلىنغان.

دېمەك، « ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلىش» زەپەر قازىنىشنىڭ نىسپىي يولى بولۇپ، مۆئمىن كىشى چوقۇم ئۆزىنىڭ ھەق ئۈستىدە، دۈشمىنىنىڭ بولسا باتىل ئۈستىدە ئىكەنلىكىنى ھېس قىلىپ، «ئاللاھ يولىدا» غايىسىنى مۇئەييەنلەشتۈرۈپ، ئالغا دادىل قەدەم تاشلىشى، قارىغۇلارچە ھەرىكەت قىلىشتىن قەتئىي ساقلىنىشى شەرت.

بىز شەرقىي تۈركىستاندىكى ئەزىزلىرىمىزنى ياۋۇز خىتايلارنىڭ ۋەھشىيلەرچە زۇلمىدىن قۇتۇلدۇرۇپ، دۇنيا - ئاخىرەتتە نىجادلىققا ئېرىشىش يولىنىڭ بىردىنبىر جىھاد قىلىش ئىكەنلىكىنى ناھايىتى ياخشى چۈشىنىپ يەتتۇق. چۈنكى، بۇنى بىزنىڭ يىللاردىن بۇيانقى رېئاللىقىمىز ئىسپاتلاپ بەردى. شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى جامائىتىنىڭ ئۇزۇن يىل مابەينىدە بىرلىشىش، ئىتتىپاقلىشىش، ئۆزئارا ھەمكارلىشىش،

دولقۇنلۇقلىنىپ جۇش ئۇرۇۋاتقانلىقىنى، جۈملىدىن ئاشۇ مۆئمىنلەر ئۆزلىرىنىڭ ئەڭ توغرا بىر ئېتىقاد سىستېمىسىنىڭ پىدائىيلىرى ئىكەنلىكىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ بېرىدۇ. چۈنكى بۇ ئۇرۇشنىڭ (جىھادنىڭ) «ئاللاھ يولىدا» ئېلىپ بېرىلىشى، بىر تەرەپتىن مۆئمىنلەرنىڭ ئېتىقادىنىڭ تېخىمۇ كۈچىيىپ، ئىمانىنىڭ تېخىمۇ مۇستەھكەملىنىشىگە تۈرتكە بولۇشىنى، ئۆزلىرىنىڭ ھەق ۋە توغرا دىن ئۈستىدە ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدۇرۇشنى نىشان قىلسا، يەنە بىر تەرەپتىن دۈشمەنلىرىنىڭ زالالەت، كۇپۇرلۇق ۋە باتىل ئۈستىدە ئىكەنلىكىنى بايان قىلىش ئارقىلىق «ئاللاھنىڭ يولىدا جىھاد قىلىش»نىڭ ئۇلار ئۈچۈن ئەڭ پارلاق يول ئىكەنلىكىنى بىلدۈرۈش نىشان قىلىنغان.

دېمەك، « ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلىش» زەپەر قازىنىشنىڭ نىسپىي يولى بولۇپ، مۆئمىن كىشى چوقۇم ئۆزىنىڭ ھەق ئۈستىدە، دۈشمىنىنىڭ بولسا باتىل ئۈستىدە ئىكەنلىكىنى ھېس قىلىپ، «ئاللاھ يولىدا» غايىسىنى مۇئەييەنلەشتۈرۈپ، ئالغا دادىل قەدەم تاشلىشى، قارىغۇلارچە ھەرىكەت قىلىشتىن قەتئىي ساقلىنىشى شەرت.

بىز شەرقىي تۈركىستاندىكى ئەزىزلىرىمىزنى ياۋۇز خىتايلارنىڭ ۋەھشىيلەرچە زۇلمىدىن قۇتۇلدۇرۇپ، دۇنيا - ئاخىرەتتە نىجادلىققا ئېرىشىش يولىنىڭ بىردىنبىر جىھاد قىلىش ئىكەنلىكىنى ناھايىتى ياخشى چۈشىنىپ يەتتۇق. چۈنكى، بۇنى بىزنىڭ يىللاردىن بۇيانقى رېئاللىقىمىز ئىسپاتلاپ بەردى. شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسى جامائىتىنىڭ ئۇزۇن يىل مابەينىدە بىرلىشىش، ئىتتىپاقلىشىش، ئۆزئارا ھەمكارلىشىش،

158

قوللاش، ئۆزىنىڭ مەنپەئەتىدىن قېرىنداشلىرىنىڭ مەنپەئەتىنى ئۈستۈن بىلىشتىن ئىبارەت ئەخلاقلىرى ئارقىلىق گۈزەل نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرگەنلىكى، بۇنىڭدىن كېيىنكى سەپەرلىرىدىمۇ ئاشۇ مەسئۇلىيەتچانلىق تۇيغۇسى بىلەن مۈرىنى - مۈرىگە تىرەپ، ئۆز - ئارا چۈشىنىشىپ، بىرلىكتە ھەمكارلىشىپ، ئۇزۇن، جاپالىق سەپەرنى قوللىرىنى تۇتۇشۇپ بىرگە بېسىپ مېڭىشى، جىھادنىڭ مېۋىسىنى قولغا كەلتۈرۈشنىڭ ۋە غېرىب بولغان دىنىمىزنى زېمىن ئۈستىدە ئۈستۈنلۈككە ئېلىپ چىقىشنىڭ تۈپ ئاساسىدۇر.

بىز ئۆز جامائىتىمىز بولغان تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسىدىكى مۇجاھىدلارغا كۆزىمىز بىلەن ئەمەس، قەلبىمىز بىلەن نەزەر سالايلى، شۇ ۋاقىتتا، مۇجاھىدلارنىڭ نۇرغۇنلىغان ئارتۇقچىلىقلىرىنى كۆرۈپ يېتىپ، بىزنى مۇساپىرلىقتىن قۇتۇلدۇرىدىغان ۋە ۋەتەن تۇپرىقىدىن يوقىلىش گىردابىغا بېرىپ قالغان ئاشۇ مەزلۇم خەلقنى زۇلۇمدىن ھۆرلۈككە ئېلىپ چىقىدىغان بىردىنبىر قۇتۇلۇش يولىنىڭ مۇجاھىدلار سېپىگە قوشۇلۇپ، قولىمىزغا قورال ئېلىش ئىكەنلىكىنى ھەقىقىي تونۇپ يېتىمىز.

دەرۋەقە، نۇرغۇنلىغان پىداكارلىقلار ئارقىلىق قولغا كەلگەن نەتىجىلەرنىڭ يېنىدا كەمچىلىكلەر ۋە خاتالىقلارمۇ مەۋجۇت. چۈنكى، ئاللاھ تەئالانىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن باشقا ئىنسانلار خاتالىقتىن خالىي ئەمەس. ئەمما، خاتالىقلارنى ھېس قىلغان ۋاقتىمىزدا، تەئەسسۇبىيەتچىلىك قىلماستىن، بىر تەرەپنى ئەيىبلەپ، يەنە بىر تەرەپنى قارىغۇلارچە ماختىماستىن، يۈز بېرىۋاتقان مەسىلىلەرنى قۇرئان - ھەدىسنىڭ تەلىماتلىرى بويىچە ئادىللىق بىلەن ھەل قىلىش، سەپلىرىمىزنىڭ

قوللاش، ئۆزىنىڭ مەنپەئەتىدىن قېرىنداشلىرىنىڭ مەنپەئەتىنى ئۈستۈن بىلىشتىن ئىبارەت ئەخلاقلىرى ئارقىلىق گۈزەل نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرگەنلىكى، بۇنىڭدىن كېيىنكى سەپەرلىرىدىمۇ ئاشۇ مەسئۇلىيەتچانلىق تۇيغۇسى بىلەن مۈرىنى - مۈرىگە تىرەپ، ئۆز - ئارا چۈشىنىشىپ، بىرلىكتە ھەمكارلىشىپ، ئۇزۇن، جاپالىق سەپەرنى قوللىرىنى تۇتۇشۇپ بىرگە بېسىپ مېڭىشى، جىھادنىڭ مېۋىسىنى قولغا كەلتۈرۈشنىڭ ۋە غېرىب بولغان دىنىمىزنى زېمىن ئۈستىدە ئۈستۈنلۈككە ئېلىپ چىقىشنىڭ تۈپ ئاساسىدۇر.

بىز ئۆز جامائىتىمىز بولغان تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسىدىكى مۇجاھىدلارغا كۆزىمىز بىلەن ئەمەس، قەلبىمىز بىلەن نەزەر سالايلى، شۇ ۋاقىتتا، مۇجاھىدلارنىڭ نۇرغۇنلىغان ئارتۇقچىلىقلىرىنى كۆرۈپ يېتىپ، بىزنى مۇساپىرلىقتىن قۇتۇلدۇرىدىغان ۋە ۋەتەن تۇپرىقىدىن يوقىلىش گىردابىغا بېرىپ قالغان ئاشۇ مەزلۇم خەلقنى زۇلۇمدىن ھۆرلۈككە ئېلىپ چىقىدىغان بىردىنبىر قۇتۇلۇش يولىنىڭ مۇجاھىدلار سېپىگە قوشۇلۇپ، قولىمىزغا قورال ئېلىش ئىكەنلىكىنى ھەقىقىي تونۇپ يېتىمىز.

دەرۋەقە، نۇرغۇنلىغان پىداكارلىقلار ئارقىلىق قولغا كەلگەن نەتىجىلەرنىڭ يېنىدا كەمچىلىكلەر ۋە خاتالىقلارمۇ مەۋجۇت. چۈنكى، ئاللاھ تەئالانىڭ پەيغەمبەرلىرىدىن باشقا ئىنسانلار خاتالىقتىن خالىي ئەمەس. ئەمما، خاتالىقلارنى ھېس قىلغان ۋاقتىمىزدا، تەئەسسۇبىيەتچىلىك قىلماستىن، بىر تەرەپنى ئەيىبلەپ، يەنە بىر تەرەپنى قارىغۇلارچە ماختىماستىن، يۈز بېرىۋاتقان مەسىلىلەرنى قۇرئان - ھەدىسنىڭ تەلىماتلىرى بويىچە ئادىللىق بىلەن ھەل قىلىش، سەپلىرىمىزنىڭ

159

مۇستەھكەم تۇرۇشىغا تۈرتكە بولىدۇ ئىنشائاللاھ. بۇ جەھەتتە، بىز سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ مەنھەجلىرى بويىچە مېڭىشىمىز كېرەك.

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مەن سىلەرگە روزا، ناماز، سەدىقىدىنمۇ ئەۋزەل بولغان ئەمەلدىن خەۋەر بېرەيمۇ؟» دېگەندە، ساھابىلەر «شۇنداق قىلسىلا، ئى رەسۇلۇللاھ» دېگەن ۋاقىتتا، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «ئىككى ئادەمنىڭ ئوتتۇرىنى ئىسلاھ قىلىش» دەپ جاۋاب بەرگەن. بۇ ھەدىسنى ئىمام تىرمىزى رىۋايەت قىلغان. دېمەك، بۇ ھەدىسكە بىنائەن، ئازارلىنىشىپ قالغان ئىككى ئادەمنىڭ ئوتتۇرىدا كۆۋرۈك بولۇشىمىز كېرەككى، ھەرگىزمۇ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىنى ئايرىپ تۇرىدىغان توساق بولماسلىقىمىز كېرەك.

ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە «ئاللاھتىن قورقۇڭلار، ئاراڭلارنى تۈزەڭلار» دېگەن. بۇ ئايەتنى تەپسىرشۇناس ئالىم ئابدۇراھمان سەئدى رەھىمەھۇللاھ: «ئاراڭلاردىكى دۈشمەنلىشىش ۋە مۇناسىۋەتنى ئۈزۈش، ئۆچ كۆرۈشنى، دوستلىشىش، ئۆزئارا ياخشى كۆرۈش، مۇناسىۋەت باغلاش ئارقىلىق تۈزەڭلار» دەپ ئىزاھلىغان.

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئەبۇ ئەييۇب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇغا: «ئى ئەبۇ ئەييۇب! مەن ساڭا ئاللاھ ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسى رازى بولىدىغان ئەمەلنى كۆرسىتىپ قويايمۇ؟» دېگەندە، ئەبۇ ئەييۇب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ: «شۇنداق قىلسىلا، يا رەسۇلۇللاھ!» دېگەندە، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «ئىنسانلارنىڭ ئارىسىنى تۈزە، ئارىسىنى يېقىنلاشتۇر» دەپ جاۋاب بەرگەن.

مۇستەھكەم تۇرۇشىغا تۈرتكە بولىدۇ ئىنشائاللاھ. بۇ جەھەتتە، بىز سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ مەنھەجلىرى بويىچە مېڭىشىمىز كېرەك.

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : «مەن سىلەرگە روزا، ناماز، سەدىقىدىنمۇ ئەۋزەل بولغان ئەمەلدىن خەۋەر بېرەيمۇ؟» دېگەندە، ساھابىلەر «شۇنداق قىلسىلا، ئى رەسۇلۇللاھ» دېگەن ۋاقىتتا، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «ئىككى ئادەمنىڭ ئوتتۇرىنى ئىسلاھ قىلىش» دەپ جاۋاب بەرگەن. بۇ ھەدىسنى ئىمام تىرمىزى رىۋايەت قىلغان. دېمەك، بۇ ھەدىسكە بىنائەن، ئازارلىنىشىپ قالغان ئىككى ئادەمنىڭ ئوتتۇرىدا كۆۋرۈك بولۇشىمىز كېرەككى، ھەرگىزمۇ ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىنى ئايرىپ تۇرىدىغان توساق بولماسلىقىمىز كېرەك.

ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە «ئاللاھتىن قورقۇڭلار، ئاراڭلارنى تۈزەڭلار» دېگەن. بۇ ئايەتنى تەپسىرشۇناس ئالىم ئابدۇراھمان سەئدى رەھىمەھۇللاھ: «ئاراڭلاردىكى دۈشمەنلىشىش ۋە مۇناسىۋەتنى ئۈزۈش، ئۆچ كۆرۈشنى، دوستلىشىش، ئۆزئارا ياخشى كۆرۈش، مۇناسىۋەت باغلاش ئارقىلىق تۈزەڭلار» دەپ ئىزاھلىغان.

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئەبۇ ئەييۇب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇغا: «ئى ئەبۇ ئەييۇب! مەن ساڭا ئاللاھ ۋە ئۇنىڭ ئەلچىسى رازى بولىدىغان ئەمەلنى كۆرسىتىپ قويايمۇ؟» دېگەندە، ئەبۇ ئەييۇب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ: «شۇنداق قىلسىلا، يا رەسۇلۇللاھ!» دېگەندە، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «ئىنسانلارنىڭ ئارىسىنى تۈزە، ئارىسىنى يېقىنلاشتۇر» دەپ جاۋاب بەرگەن.

160

مۇسۇلمانلار ئىتتىپاقلىشىپ، دوستلىشىپ، مۇناسىۋەتلىرىنى چىڭىتقاندا، لەنىتى شەيتان ۋە ئۇنىڭ ئەگەشكۈچىلىرى بولغان كاپىرلار يىغلايدۇ.

بىز ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلى رازى بولىدىغان ئەمەلنى قىلىپ، كۈندىن كۈنگە يېقىنلىشىۋاتقان دەھشەتلىك قىيامەت كۈنىدە، ئاللاھنىڭ ئىزنى بىلەن رەسۇلۇللاھنىڭ شاپائىتىگە مۇيەسسەر بولامدۇق ؟ ياكى شەيتان ۋە شەيتاننىڭ ئەگەشكۈچىلىرىنى خۇرسەن قىلىپ، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ شاپائىتىدىن مەھرۇم قالامدۇق؟ بۇ ئەقىدە - ئىمانى چۈشەنچىمىزگە زىچ مۇناسىۋەتلىكتۇر.

مۇسۇلمانلار ئىتتىپاقلىشىپ، دوستلىشىپ، مۇناسىۋەتلىرىنى چىڭىتقاندا، لەنىتى شەيتان ۋە ئۇنىڭ ئەگەشكۈچىلىرى بولغان كاپىرلار يىغلايدۇ.

بىز ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلى رازى بولىدىغان ئەمەلنى قىلىپ، كۈندىن كۈنگە يېقىنلىشىۋاتقان دەھشەتلىك قىيامەت كۈنىدە، ئاللاھنىڭ ئىزنى بىلەن رەسۇلۇللاھنىڭ شاپائىتىگە مۇيەسسەر بولامدۇق ؟ ياكى شەيتان ۋە شەيتاننىڭ ئەگەشكۈچىلىرىنى خۇرسەن قىلىپ، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ شاپائىتىدىن مەھرۇم قالامدۇق؟ بۇ ئەقىدە - ئىمانى چۈشەنچىمىزگە زىچ مۇناسىۋەتلىكتۇر.

161

بىز ئەخلاق ۋە ھايا ئېتىبارسىز قارىلىۋاتقان، ئەخلاقلىق ۋە ھايالىق ئىنسانلار باشقىلار تەرىپىدىن مەسخىرە قىلىنىۋاتقان، قىز - ئاياللىرىمىز ئەخلاقلىق ۋە ھايالىق بولغىنى ئۈچۈن تۇرمۇشتا بەختسىزلىككە ئۇچراۋاتقان، ئەخلاقلىق ۋە ھايالىق ئىنسانلارنىڭ قەدىر - قىممىتى بولمايۋاتقان بىر دەۋردە ياشاۋاتىمىز. ئىنساننى ھەقىقىي گۈزەللەشتۈرىدىغان نەرسە تاشقى كۆرۈنۈش ئەمەس، ئەخلاق بىلەن ھايا ئىدى. ئەخلاق ۋە ھايا ئىككىسى قوشماق بولۇپ، بۇ ئىككىسى بىر - بىرىدىن ئايرىلالمايدىغان، ئىنساننىڭ قىممىتىنى بەلگىلەيدىغان، ئىنسان ھاياتىدىكى ئەڭ مۇھىم ئەڭگۈشتەرلەردۇر. ئەخلاقلىق ئىنساندا ھايا بولىدۇ، ھايالىق ئىنسان ئەخلاقلىق بولىدۇ

بۇ ھەقتە، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن:

«إِنَّ الْحَيَاءَ وَالْإِيمَانَ قُرِنَا جَمِيعًا، فَإِذَا رُفِعَ أَحَدُهُمَا رُفِعَ الْآخَرُ»

«ھەقىقەتەن ھايا بىلەن ئىمان بىر تۇتاشتۇر، ئۇلاردىن بىرى كۆتۈرۈلۈپ كەتسە، يەنە بىرىمۇ كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ» [ھاكىم، بەيھەقى توپلىغان، سەھىھۇلجامى 1603 — ھەدىس.]

بولۇپمۇ مۇسۇلمانلارنىڭ ھايا بىلەن زىننەتلىنىشى تولىمۇ زۆرۈر. ئىجتىمائىي مۇناسىۋەت، سۆز - ھەرىكەتلىرىدە ۋە كىيىم - كېچەكلىرىدە، ئائىلە تۇرمۇشىدا، تەلىم - تەربىيە ئىشلىرىدا ھايالىق بولۇش كېرەك. بۇ مۇسۇلمان

ئەخلاق ۋە ھايا

بىز ئەخلاق ۋە ھايا ئېتىبارسىز قارىلىۋاتقان، ئەخلاقلىق ۋە ھايالىق ئىنسانلار باشقىلار تەرىپىدىن مەسخىرە قىلىنىۋاتقان، قىز - ئاياللىرىمىز ئەخلاقلىق ۋە ھايالىق بولغىنى ئۈچۈن تۇرمۇشتا بەختسىزلىككە ئۇچراۋاتقان، ئەخلاقلىق ۋە ھايالىق ئىنسانلارنىڭ قەدىر - قىممىتى بولمايۋاتقان بىر دەۋردە ياشاۋاتىمىز. ئىنساننى ھەقىقىي گۈزەللەشتۈرىدىغان نەرسە تاشقى كۆرۈنۈش ئەمەس، ئەخلاق بىلەن ھايا ئىدى. ئەخلاق ۋە ھايا ئىككىسى قوشماق بولۇپ، بۇ ئىككىسى بىر - بىرىدىن ئايرىلالمايدىغان، ئىنساننىڭ قىممىتىنى بەلگىلەيدىغان، ئىنسان ھاياتىدىكى ئەڭ مۇھىم ئەڭگۈشتەرلەردۇر. ئەخلاقلىق ئىنساندا ھايا بولىدۇ، ھايالىق ئىنسان ئەخلاقلىق بولىدۇ

بۇ ھەقتە، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن:

«إِنَّ الْحَيَاءَ وَالْإِيمَانَ قُرِنَا جَمِيعًا، فَإِذَا رُفِعَ أَحَدُهُمَا رُفِعَ الْآخَرُ»

«ھەقىقەتەن ھايا بىلەن ئىمان بىر تۇتاشتۇر، ئۇلاردىن بىرى كۆتۈرۈلۈپ كەتسە، يەنە بىرىمۇ كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ» [ھاكىم، بەيھەقى توپلىغان، سەھىھۇلجامى 1603 — ھەدىس.]

بولۇپمۇ مۇسۇلمانلارنىڭ ھايا بىلەن زىننەتلىنىشى تولىمۇ زۆرۈر. ئىجتىمائىي مۇناسىۋەت، سۆز - ھەرىكەتلىرىدە ۋە كىيىم - كېچەكلىرىدە، ئائىلە تۇرمۇشىدا، تەلىم - تەربىيە ئىشلىرىدا ھايالىق بولۇش كېرەك. بۇ مۇسۇلمان

162

تارتىنچاقلىق قىلىپ ھېچ ئىش قىلماسلىقى لازىم دېگەنلىك ئەمەس. بىھۇدە تارتىنچاقلىق ھايا ئەمەس، ئاجىزلىقتۇر. ھايا غېرىب بولغان دىنىمىز ئۈچۈن ئىخلاس ۋە سەمىمىيەت بىلەن، تاقىتىمىزنىڭ يېتىشىچە گۈزەل ئەخلاقلىرىمىز ئارقىلىق ھەسسىمىزنى قوشۇش ئارقىلىق، ئىسلام دىنىنىڭ نەقەدەر گۈزەل ئىكەنلىكىنى نامايەندە قىلىشتۇر.

بۇ ھەقتە ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە سۈرە قەلەمنىڭ 4 - ئايىتىدە مۇنداق دەيدۇ: {(ئى مۇھەممەد!) سەن ھەقىقەتەن بۈيۈك ئەخلاق ئىگىسىسەن.}

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئىنسانىيەتكە ئېسىل ئەخلاقلىرىنى قالدۇرۇپ كەتكەن. رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ تارىخىغا نەزەر سالساق، مۇكەممەل ئەخلاق ئىگىسى ئىكەنلىكىنى تونۇپ يېتىمىز. رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بىر ھەدىستە مۇنداق دەيدۇ: «سىلەرنىڭ ئەڭ ياخشىڭلار ئەخلاق جەھەتتە ياخشى بولغىنىدۇر.»

يۇقىرىقى ئايەت - ھەدىس توغرىسىدا تەپەككۇر قىلىدىغان بولساق، مۇسۇلمان ئۈچۈن ئەخلاق ۋە ھايانىڭ نەقەدەر مۇھىم ئىبادەت ئىكەنلىكىنى تەسەۋۋۇر قىلالايمىز. چوڭلار كىچىكلەرنى ئىززەتلىشى، كىچىكلەر چوڭلارنى ھۆرمەتلىشى، ئاتا - ئانىمىزغا ئاللاھ رازى بولغۇدەك دەرىجىدە ياخشىلىق قىلىشىمىز، ئاتا - ئانىسى بارلار ئۇلارنىڭ قەدرىگە يېتىشى لازىم. چۈنكى، بىز شەرقىي تۈركىستان مۇھاجىرلىرى كۆزىمىزنىڭ نۇرى، قەلبلىرىمىزنىڭ باھارى بولغان سۆيۈملۈك ئاتا - ئانىلىرىمىزنى زالىم خىتاي كاپىرلىرىنىڭ زۇلمى ئاستىدا قويۇپ چىقتۇق. ئاتا - ئانىسى يېنىدا

تارتىنچاقلىق قىلىپ ھېچ ئىش قىلماسلىقى لازىم دېگەنلىك ئەمەس. بىھۇدە تارتىنچاقلىق ھايا ئەمەس، ئاجىزلىقتۇر. ھايا غېرىب بولغان دىنىمىز ئۈچۈن ئىخلاس ۋە سەمىمىيەت بىلەن، تاقىتىمىزنىڭ يېتىشىچە گۈزەل ئەخلاقلىرىمىز ئارقىلىق ھەسسىمىزنى قوشۇش ئارقىلىق، ئىسلام دىنىنىڭ نەقەدەر گۈزەل ئىكەنلىكىنى نامايەندە قىلىشتۇر.

بۇ ھەقتە ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە سۈرە قەلەمنىڭ 4 - ئايىتىدە مۇنداق دەيدۇ: {(ئى مۇھەممەد!) سەن ھەقىقەتەن بۈيۈك ئەخلاق ئىگىسىسەن.}

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئىنسانىيەتكە ئېسىل ئەخلاقلىرىنى قالدۇرۇپ كەتكەن. رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ تارىخىغا نەزەر سالساق، مۇكەممەل ئەخلاق ئىگىسى ئىكەنلىكىنى تونۇپ يېتىمىز. رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بىر ھەدىستە مۇنداق دەيدۇ: «سىلەرنىڭ ئەڭ ياخشىڭلار ئەخلاق جەھەتتە ياخشى بولغىنىدۇر.»

يۇقىرىقى ئايەت - ھەدىس توغرىسىدا تەپەككۇر قىلىدىغان بولساق، مۇسۇلمان ئۈچۈن ئەخلاق ۋە ھايانىڭ نەقەدەر مۇھىم ئىبادەت ئىكەنلىكىنى تەسەۋۋۇر قىلالايمىز. چوڭلار كىچىكلەرنى ئىززەتلىشى، كىچىكلەر چوڭلارنى ھۆرمەتلىشى، ئاتا - ئانىمىزغا ئاللاھ رازى بولغۇدەك دەرىجىدە ياخشىلىق قىلىشىمىز، ئاتا - ئانىسى بارلار ئۇلارنىڭ قەدرىگە يېتىشى لازىم. چۈنكى، بىز شەرقىي تۈركىستان مۇھاجىرلىرى كۆزىمىزنىڭ نۇرى، قەلبلىرىمىزنىڭ باھارى بولغان سۆيۈملۈك ئاتا - ئانىلىرىمىزنى زالىم خىتاي كاپىرلىرىنىڭ زۇلمى ئاستىدا قويۇپ چىقتۇق. ئاتا - ئانىسى يېنىدا

163

بارلارغا ھەممىمىز شۇنچىلىك ھەۋەس قىلىمىز، ئۇلارنى كۆرگەندە كۆزلىرىمىزگە ياش كېلىدۇ. ئاتا - ئانىسى بارلارنىڭ ئۇلارغا گۈزەل ئەخلاق بىلەن مۇئامىلە قىلىشى، ئەگەر ئاتا - ئانىسىنىڭ ئورنىدا قېيىناتا - قېيىنانىلىرى بولسىمۇ، ئۇلارنى ئۆز ئاتا - ئانىسىدەك كۆرۈپ ھۆرمەتلىشى ۋە چىرايلىقچە خىزمىتىنى قىلىشى، ئۇلارنى يەكلىمەسلىكى بىزلەرنىڭ باش تارتىپ بولمايدىغان مەسئۇلىيىتىمىزدۇر. ۋەتەندە ئۇستازلار قېيىناتا - قېيىنانىنىڭ خىزمىتىنى قىلىشنىڭ مۇھىم ئىبادەت ئىكەنلىكىنى قەلبلىرىمىزگە سىڭدۈرۈۋەتكەنىدى. ۋەتەندە تەقۋادار كېلىنلەر قېيىناتا - قېيىنانىنىڭ خىزمىتىنى ئىبادەت سۈپىتىدە، ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن ياخشى قىلاتتى. ئىسلامدا ئۇلارنىڭ خىزمىتىنى قىلىش توغرىسىدا ئېنىق بىر دەلىل ئىسپات بولمىسىمۇ، ئەمما ئۇلار بىز ياخشى كۆرگەن ئەرلىرىمىزنىڭ ئاتا - ئانىسىغۇ؟ ئىسلامدا چوڭلارنى ھۆرمەتلەش توغرىسىدا ئايەت ۋە ھەدىسلەر بارغۇ؟ بىز نېمىشقا شۇنىڭغا بىنائەن ئاشۇ ياشىنىپ قالغان ئەزىز ئاتا - ئانىلىرىمىزنىڭ ئورنىدىكى قېيىناتا - قېيىنانىمىزنىڭ خىزمىتىنى قىلمىغۇدەكمىز؟ ھەرقانداق ئەمەلنى ئىخلاس بىلەن، ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن قىلساق، ئۇ ئىبادەت ھېسابلىنىپ، ئاللاھ ئەجىر بېرەتتىغۇ؟

بىز بۇ يەرگە ياخشى ئەمەللەرنى كۆپ قىلىپ ئەجىرگە ئېرىشىپ، قىيامەتتىكى ئەڭ كاتتا قورقۇنچلۇق كۈندە ھېساب تارازىمىزنىڭ ئېغىر كېلىپ، نىجادلىققا ئېرىشىشنى ئۈمىد قىلىپ چىقمىدۇقمۇ؟ خىتاي كاپىرلىرى ئاتا - ئانا ۋە قېيىناتا - قېيىنانىلىرىغا قارىمايدىغان بولغاچقا، ئۇلارنى ياشانغاندا قېرىلار ساناتورىيەسىگە ئاپىرىپ قوياتتى. بىزنىڭ ئۇلار بىلەن بولغان پەرقىمىز شۇكى، ئۇلار دىنسىز، ئاللاھنىڭ زېمىنىغا دەسسەپ تۇرۇپ، ئاللاھنىڭ

بارلارغا ھەممىمىز شۇنچىلىك ھەۋەس قىلىمىز، ئۇلارنى كۆرگەندە كۆزلىرىمىزگە ياش كېلىدۇ. ئاتا - ئانىسى بارلارنىڭ ئۇلارغا گۈزەل ئەخلاق بىلەن مۇئامىلە قىلىشى، ئەگەر ئاتا - ئانىسىنىڭ ئورنىدا قېيىناتا - قېيىنانىلىرى بولسىمۇ، ئۇلارنى ئۆز ئاتا - ئانىسىدەك كۆرۈپ ھۆرمەتلىشى ۋە چىرايلىقچە خىزمىتىنى قىلىشى، ئۇلارنى يەكلىمەسلىكى بىزلەرنىڭ باش تارتىپ بولمايدىغان مەسئۇلىيىتىمىزدۇر. ۋەتەندە ئۇستازلار قېيىناتا - قېيىنانىنىڭ خىزمىتىنى قىلىشنىڭ مۇھىم ئىبادەت ئىكەنلىكىنى قەلبلىرىمىزگە سىڭدۈرۈۋەتكەنىدى. ۋەتەندە تەقۋادار كېلىنلەر قېيىناتا - قېيىنانىنىڭ خىزمىتىنى ئىبادەت سۈپىتىدە، ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن ياخشى قىلاتتى. ئىسلامدا ئۇلارنىڭ خىزمىتىنى قىلىش توغرىسىدا ئېنىق بىر دەلىل ئىسپات بولمىسىمۇ، ئەمما ئۇلار بىز ياخشى كۆرگەن ئەرلىرىمىزنىڭ ئاتا - ئانىسىغۇ؟ ئىسلامدا چوڭلارنى ھۆرمەتلەش توغرىسىدا ئايەت ۋە ھەدىسلەر بارغۇ؟ بىز نېمىشقا شۇنىڭغا بىنائەن ئاشۇ ياشىنىپ قالغان ئەزىز ئاتا - ئانىلىرىمىزنىڭ ئورنىدىكى قېيىناتا - قېيىنانىمىزنىڭ خىزمىتىنى قىلمىغۇدەكمىز؟ ھەرقانداق ئەمەلنى ئىخلاس بىلەن، ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن قىلساق، ئۇ ئىبادەت ھېسابلىنىپ، ئاللاھ ئەجىر بېرەتتىغۇ؟

بىز بۇ يەرگە ياخشى ئەمەللەرنى كۆپ قىلىپ ئەجىرگە ئېرىشىپ، قىيامەتتىكى ئەڭ كاتتا قورقۇنچلۇق كۈندە ھېساب تارازىمىزنىڭ ئېغىر كېلىپ، نىجادلىققا ئېرىشىشنى ئۈمىد قىلىپ چىقمىدۇقمۇ؟ خىتاي كاپىرلىرى ئاتا - ئانا ۋە قېيىناتا - قېيىنانىلىرىغا قارىمايدىغان بولغاچقا، ئۇلارنى ياشانغاندا قېرىلار ساناتورىيەسىگە ئاپىرىپ قوياتتى. بىزنىڭ ئۇلار بىلەن بولغان پەرقىمىز شۇكى، ئۇلار دىنسىز، ئاللاھنىڭ زېمىنىغا دەسسەپ تۇرۇپ، ئاللاھنىڭ

164

بەرگەن نېمەتلىرىدىن پايدىلىنىپ تۇرۇپ، ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلىنى ئىنكار قىلىپ كاپىر بولغانلاردۇر. شۇڭا، ئاخىرەتتە ئۇلارنىڭ جايى جەھەننەمدۇر. ئەمما، بىز ئاللاھقا ۋە ئاخىرەتكە ئىمان ئېيتقان مۇسۇلمانلارمىز. بىز ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلى بۇيرۇغان ئىشلارنى جېنىمىزنى پىدا قىلىپ قىلىشقا بۇيرۇلدۇق.

ئاللاھ تەئالا بۇ ھەقتە قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ: {ئىمان ئېيتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانلار - ئەنە شۇلار مەخلۇقاتنىڭ ياخشىسىدۇر. ئۇلارغا رەببىنىڭ دەرگاھىدا بېرىلىدىغان مۇكاپات (ئۇلارنىڭ) تۇرار جايى بولغان، ئاستىدىن ئۆستەڭلەر ئېقىپ تۇرىدىغان جەننەتلەردۇركى، ئۇلار جەننەتلەردە مەڭگۈ قالىدۇ. ئاللاھ ئۇلاردىن رازى بولىدۇ، ئۇلارمۇ ئاللاھتىن مەمنۇن بولىدۇ. بۇنىڭغا رەببىدىن قورققان ئادەم ئېرىشىدۇ.}

ئەگەر بىز ئاللاھنىڭ بىزدىن رازى بولۇشىنى خالىساق، ئاتا - ئانا ۋە قېيناتا - قېينانىمىزنى ھۆرمەتلەيلى ۋە قەدىرلەيلى.

ئاتا - ئانىلارنىڭ نۇقتىسىدىن ئېيتقاندا، كۆيئوغۇل ۋە كېلىنىمۇ ئۆزىمىزنىڭ پەرزەنتلىرىگە ئوخشاش، ئۇلارنىڭ نۇرغۇنلىرى كۆيۈمچان، مېھرىبان، غەمگۈزارى، ئاسرىغۇچىسى ۋە قوغدىغۇچىسى، تەربىيەچىسى بولغان ئەزىز ئاتا - ئانىلىرىدىن ئايرىلغان ياشلار، ئۇلار ئاتا - ئانىسىنىڭ تەلىم - تەربىيەسىدىن كىچىك تۇرۇپ مەھرۇم بولغانلىقى ئۈچۈن، نۇرغۇنلىغان ئائىلە تەربىيەسىدىن بىخەۋەر، ۋە ئىجتىمائىي مۇناسىۋەتتىكى ئەخلاقنىڭ تەلەپلىرىدىن يىراق بولۇشى مۇمكىن. بىز قېيناتا - قېينانىلار ئۇلارنى ئۆز پەرزەنتىمىزدەك كۆرۈپ، ئۇلارغا ئاتا - ئانىلىق مېھىر - مۇھەببىتىمىزنى

بەرگەن نېمەتلىرىدىن پايدىلىنىپ تۇرۇپ، ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلىنى ئىنكار قىلىپ كاپىر بولغانلاردۇر. شۇڭا، ئاخىرەتتە ئۇلارنىڭ جايى جەھەننەمدۇر. ئەمما، بىز ئاللاھقا ۋە ئاخىرەتكە ئىمان ئېيتقان مۇسۇلمانلارمىز. بىز ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلى بۇيرۇغان ئىشلارنى جېنىمىزنى پىدا قىلىپ قىلىشقا بۇيرۇلدۇق.

ئاللاھ تەئالا بۇ ھەقتە قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ: {ئىمان ئېيتقان ۋە ياخشى ئەمەللەرنى قىلغانلار - ئەنە شۇلار مەخلۇقاتنىڭ ياخشىسىدۇر. ئۇلارغا رەببىنىڭ دەرگاھىدا بېرىلىدىغان مۇكاپات (ئۇلارنىڭ) تۇرار جايى بولغان، ئاستىدىن ئۆستەڭلەر ئېقىپ تۇرىدىغان جەننەتلەردۇركى، ئۇلار جەننەتلەردە مەڭگۈ قالىدۇ. ئاللاھ ئۇلاردىن رازى بولىدۇ، ئۇلارمۇ ئاللاھتىن مەمنۇن بولىدۇ. بۇنىڭغا رەببىدىن قورققان ئادەم ئېرىشىدۇ.}

ئەگەر بىز ئاللاھنىڭ بىزدىن رازى بولۇشىنى خالىساق، ئاتا - ئانا ۋە قېيناتا - قېينانىمىزنى ھۆرمەتلەيلى ۋە قەدىرلەيلى.

ئاتا - ئانىلارنىڭ نۇقتىسىدىن ئېيتقاندا، كۆيئوغۇل ۋە كېلىنىمۇ ئۆزىمىزنىڭ پەرزەنتلىرىگە ئوخشاش، ئۇلارنىڭ نۇرغۇنلىرى كۆيۈمچان، مېھرىبان، غەمگۈزارى، ئاسرىغۇچىسى ۋە قوغدىغۇچىسى، تەربىيەچىسى بولغان ئەزىز ئاتا - ئانىلىرىدىن ئايرىلغان ياشلار، ئۇلار ئاتا - ئانىسىنىڭ تەلىم - تەربىيەسىدىن كىچىك تۇرۇپ مەھرۇم بولغانلىقى ئۈچۈن، نۇرغۇنلىغان ئائىلە تەربىيەسىدىن بىخەۋەر، ۋە ئىجتىمائىي مۇناسىۋەتتىكى ئەخلاقنىڭ تەلەپلىرىدىن يىراق بولۇشى مۇمكىن. بىز قېيناتا - قېينانىلار ئۇلارنى ئۆز پەرزەنتىمىزدەك كۆرۈپ، ئۇلارغا ئاتا - ئانىلىق مېھىر - مۇھەببىتىمىزنى

165

بېرىپ، كەمچىلىكلىرىنى گۈزەل ئەخلاقىمىز بىلەن، ئۇسلۇبقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، قوپاللىق قىلماستىن چىرايلىق رەۋىشتە، سۆز - ھەرىكەتلىرىمىزگە دىققەت قىلىپ تۇرۇپ تۈزەتسەك، ئاللاھ ئەجرىمىزنى بېرەتتى.

سورۇنلارنىڭ ئەخلاقىنى ساقلاش مۇسۇلمان ئەر - ئاياللار رىئايە قىلىشقا تېگىشلىك مۇھىم ئىشلاردىندۇر.

سورۇندا ئەدەپ - ئەخلاق بىلەن ئولتۇرۇش، تېتىقسىز چاقچاقلارنى قىلىشتىن قاتتىق ئېھتىيات قىلىش، سورۇندا يۇقىرى ئاۋازدا سۆزلەپ، سورۇننىڭ كەيپىياتىغا تەسىر كۆرسەتمەسلىك كېرەك. چۈنكى، بىزنىڭ سورۇنلاردىكى ئەھۋالىمىز ئەخلاق ۋە ھايارىمىزنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ساپايىمىزنىڭ قايسى دەرىجە ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ.

مۇسۇلمان ئاياللارنىڭ ھىجاب كىيىشىنى دىنىمىز ئىسلام پەرز قىلغان. بۇ توغرىسىدا ئاللاھ تەئالا سۈرە ئەھزابنىڭ 59 - ئايىتىدە مۇنداق دەيدۇ: {ئى پەيغەمبەر! ئاياللىرىڭغا، قىزلىرىڭغا، ۋە مۆئمىنلەرنىڭ ئاياللىرىغا ئېيتقىنكى، پۈركەنجە بىلەن بەدىنىنى ئورىۋالسۇن، بۇنداق قىلغاندا ئۇلار (نىڭ ھۆر ئاياللار ئىكەنلىكى) ئەڭ ئوڭاي تونۇلىدۇ - دە، باشقىلار ئۇلارغا چېقىلمايدۇ. ئاللاھ (بەندىلىرىگە) ئەڭ مەغفىرەت قىلغۇچىدۇر، ئەڭ مېھرىباندۇر.}

ھىجاب مۇسۇلمان ئايالنى قوغدايدىغان قورغان ۋە شەرما - ھاياسىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىدىغان كاتتا نېمەتتۇر. ئەمما، بىز بۇ نېمەتنى قەدىرلىمەستىن، ھاياسىز ناسارا ئاياللىرىنىڭ ئارىمىزغا تەدرىجىي سىڭىپ

بېرىپ، كەمچىلىكلىرىنى گۈزەل ئەخلاقىمىز بىلەن، ئۇسلۇبقا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، قوپاللىق قىلماستىن چىرايلىق رەۋىشتە، سۆز - ھەرىكەتلىرىمىزگە دىققەت قىلىپ تۇرۇپ تۈزەتسەك، ئاللاھ ئەجرىمىزنى بېرەتتى.

سورۇنلارنىڭ ئەخلاقىنى ساقلاش مۇسۇلمان ئەر - ئاياللار رىئايە قىلىشقا تېگىشلىك مۇھىم ئىشلاردىندۇر.

سورۇندا ئەدەپ - ئەخلاق بىلەن ئولتۇرۇش، تېتىقسىز چاقچاقلارنى قىلىشتىن قاتتىق ئېھتىيات قىلىش، سورۇندا يۇقىرى ئاۋازدا سۆزلەپ، سورۇننىڭ كەيپىياتىغا تەسىر كۆرسەتمەسلىك كېرەك. چۈنكى، بىزنىڭ سورۇنلاردىكى ئەھۋالىمىز ئەخلاق ۋە ھايارىمىزنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى، شۇنداقلا ساپايىمىزنىڭ قايسى دەرىجە ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ.

مۇسۇلمان ئاياللارنىڭ ھىجاب كىيىشىنى دىنىمىز ئىسلام پەرز قىلغان. بۇ توغرىسىدا ئاللاھ تەئالا سۈرە ئەھزابنىڭ 59 - ئايىتىدە مۇنداق دەيدۇ: {ئى پەيغەمبەر! ئاياللىرىڭغا، قىزلىرىڭغا، ۋە مۆئمىنلەرنىڭ ئاياللىرىغا ئېيتقىنكى، پۈركەنجە بىلەن بەدىنىنى ئورىۋالسۇن، بۇنداق قىلغاندا ئۇلار (نىڭ ھۆر ئاياللار ئىكەنلىكى) ئەڭ ئوڭاي تونۇلىدۇ - دە، باشقىلار ئۇلارغا چېقىلمايدۇ. ئاللاھ (بەندىلىرىگە) ئەڭ مەغفىرەت قىلغۇچىدۇر، ئەڭ مېھرىباندۇر.}

ھىجاب مۇسۇلمان ئايالنى قوغدايدىغان قورغان ۋە شەرما - ھاياسىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىدىغان كاتتا نېمەتتۇر. ئەمما، بىز بۇ نېمەتنى قەدىرلىمەستىن، ھاياسىز ناسارا ئاياللىرىنىڭ ئارىمىزغا تەدرىجىي سىڭىپ

166

كىرىۋاتقان كىيىم پاسونلىرىنى ياقتۇرۇپ، ئۆزىمىزنىڭ شەرىئەتكە لايىق ھىجابلىرىمىزنى ئۆزگەرتمەكتىمىز.

مەن چەتئەلدە تۇرغان ۋاقتلىرىمدا، مەلۇم دۆلەتنىڭ ئىسلام دىنى ئۇنىۋېرسىتېتىدا ئوقۇغان بىر ھەمشىرىمىز بىلەن تونۇشقان ئىدىم. ئۇ ھەمشىرىمىز تولىمۇ ئەخلاقلىق بولۇپ، ھەممە تەرەپتە گۈزەل ئەخلاقنى ئۆزىگە مۇجەسسەملەشتۈرگەنىدى. مەن ئۇ ھەمشىرىمىزنىڭ ئەخلاقىدىن سۆيۈندۈم، بولۇپمۇ ئۇنىڭ ئىجتىمائىي مۇناسىۋەت جەھەتتىكى ئەخلاقى ئادەمنى خۇرسەن قىلاتتى. چەتئەلگە چىققاننىڭ ياقى ئەخلاقى گۈزەل ئىنسانلارنى بەكلا ئاز ئۇچراتقىنىم ئۈچۈن، بۇ ھەمشىرەم ماڭا ئالاھىدە ياخشى تەسىر بەرگەن بولغاچقا، قەلبىمدە ئۇنىڭغا نىسبەتەن ھۆرمەت پەيدا بولغان ئىدى. ئۇنىڭ ھىجابى شەرىئەتنىڭ تەلەپ - تەقەززاسى بويىچە بولۇپ، رەڭگى قارا، ئۇن ئايال پاتقۇدەك دەرىجىدە كەڭ ئىدى. ئالدى - كەينىنى پەرق ئەتكىلى بولمايتتى. مەن ئۇنىڭ ئىلمى، ئەخلاقى ۋە كىيىنىشلىرىگە تولىمۇ ھەۋەس قىلاتتىم. بىر قېتىم ئۇ مېنى ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن يوقلاپ كەلدى. ئۇنىڭ ئۆيۈمگە كەلگىنىدىن بەكلا خۇرسەن بولۇپ ئاللاھقا ھەمدۇ - سانا ئېيتتىم.

بىز ئۇزۇن ئىمانلاشتۇق. ئۇنىڭ ئېغىزىدىن دۇردانىلار ياغاتتى. بىزنىڭ سۆزلىرىمىز ھىجابقا يۆتكەلدى. ئۇ چوڭقۇر بىرنى تىنغاندىن كېيىن: «مەن ھىجابىمنى بەكلا ياخشى كۆرىمەن، چۈنكى ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلى بىز ئاياللارنى ئۆلچەمگە لايىق كىيىنىشكە بۇيرۇدى. ھىجابىم سەۋەبلىك كۆپلىگەن دوستلىرىم مەندىن ئايرىلدى. بەزىلىرى <سىز بۇ ھىجابنى

كىرىۋاتقان كىيىم پاسونلىرىنى ياقتۇرۇپ، ئۆزىمىزنىڭ شەرىئەتكە لايىق ھىجابلىرىمىزنى ئۆزگەرتمەكتىمىز.

مەن چەتئەلدە تۇرغان ۋاقتلىرىمدا، مەلۇم دۆلەتنىڭ ئىسلام دىنى ئۇنىۋېرسىتېتىدا ئوقۇغان بىر ھەمشىرىمىز بىلەن تونۇشقان ئىدىم. ئۇ ھەمشىرىمىز تولىمۇ ئەخلاقلىق بولۇپ، ھەممە تەرەپتە گۈزەل ئەخلاقنى ئۆزىگە مۇجەسسەملەشتۈرگەنىدى. مەن ئۇ ھەمشىرىمىزنىڭ ئەخلاقىدىن سۆيۈندۈم، بولۇپمۇ ئۇنىڭ ئىجتىمائىي مۇناسىۋەت جەھەتتىكى ئەخلاقى ئادەمنى خۇرسەن قىلاتتى. چەتئەلگە چىققاننىڭ ياقى ئەخلاقى گۈزەل ئىنسانلارنى بەكلا ئاز ئۇچراتقىنىم ئۈچۈن، بۇ ھەمشىرەم ماڭا ئالاھىدە ياخشى تەسىر بەرگەن بولغاچقا، قەلبىمدە ئۇنىڭغا نىسبەتەن ھۆرمەت پەيدا بولغان ئىدى. ئۇنىڭ ھىجابى شەرىئەتنىڭ تەلەپ - تەقەززاسى بويىچە بولۇپ، رەڭگى قارا، ئۇن ئايال پاتقۇدەك دەرىجىدە كەڭ ئىدى. ئالدى - كەينىنى پەرق ئەتكىلى بولمايتتى. مەن ئۇنىڭ ئىلمى، ئەخلاقى ۋە كىيىنىشلىرىگە تولىمۇ ھەۋەس قىلاتتىم. بىر قېتىم ئۇ مېنى ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن يوقلاپ كەلدى. ئۇنىڭ ئۆيۈمگە كەلگىنىدىن بەكلا خۇرسەن بولۇپ ئاللاھقا ھەمدۇ - سانا ئېيتتىم.

بىز ئۇزۇن ئىمانلاشتۇق. ئۇنىڭ ئېغىزىدىن دۇردانىلار ياغاتتى. بىزنىڭ سۆزلىرىمىز ھىجابقا يۆتكەلدى. ئۇ چوڭقۇر بىرنى تىنغاندىن كېيىن: «مەن ھىجابىمنى بەكلا ياخشى كۆرىمەن، چۈنكى ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلى بىز ئاياللارنى ئۆلچەمگە لايىق كىيىنىشكە بۇيرۇدى. ھىجابىم سەۋەبلىك كۆپلىگەن دوستلىرىم مەندىن ئايرىلدى. بەزىلىرى <سىز بۇ ھىجابنى

167

كىيمەك، سىز دېگەن بىر مۇساپىر، سىز تۇرغان بۇ دۆلەت بۇنداق كىيىنىشىڭىزنى ياقتۇرمايدۇ، بۇ دۆلەت سىزگە ئورۇن بەرگەن بولغاچقا، سىز مۇشۇ دۆلەتنىڭ قانۇنىنى ھۆرمەت قىلىشىڭىز كېرەك› دېيىشتى. مەن ئۇلارغا كەسكىن قىلىپ: ‹مەن بۇ ھىجابىمنى سۆيىمەن ۋە ياخشى كۆرىمەن، بىز چەتئەلگە ئىمانىمىزنى ۋە ھىجابىمىزنى قوغدايمىز دەپ چىقتۇق، مەن ھىجابىم ئۈچۈن جان بېرىشكە رازىمەنكى، ھەرگىزمۇ ھىجابىمنى سالمايمەن، ھەم شەكلىنىمۇ ئۆزگەرتمەيمەن. چۈنكى، مېنىڭ مۇشۇ كىيىنىشىمدىن ئىنشائاللاھ ئاللاھ رازى بولىدۇ› دەپ جاۋاب بەردىم» دېدى.

ئۇ يۇقىرىقى سۆزلەرنى ئېيتىۋاتقان ۋاقىتتا، كۆزلىرىگە لىققىدە ياش كەلگەندى. ئۇنىڭ بۇ كەسكىن سۆزلىرى قەلبىمنى لەرزىگە سالغان بولۇپ، مېنىڭمۇ كۆزلىرىمگە ياش پاتماي قالغان ئىدى.

بۇ نېمە دېگەن مۇستەھكەم ئىمان ۋە كەسكىن ئىرادە! نېمە دېگەن تەسىرلىك سۆزلەر ھە؟

مۇسۇلمان ئاياللارنىڭ ھىجابى پۈتكۈل كاپىرلارنىڭ بىردەك قارشى تۇرۇش ئوبيېكتى بولغاچقا، ئۇلار ھەرخىل سۇيىقەستلىرى بىلەن مۇسۇلمان ئاياللارغا تۇيدۇرماستىن، ھىجابىنىڭ پاسونلىرىنى ھەرخىل ئۆزگەرتىش ئارقىلىق

مۇسۇلمانلارنىڭ دىيارىغا يوۋروپا ئاياللىرىنىڭ كىيىم پاسونلىرىنى تەدرىجى، تۇيدۇرماستىن سىڭدۈرۈپ كىرگۈزۈش ئارقىلىق، ئاڭلىق، تەقۋا بولغان مۇسۇلمان ئاياللىرىنى بىخۇدلاشتۇرۇپ، ئەقىدە جەھەتتە سۇسلاشتۇرماقتا.

كىيمەك، سىز دېگەن بىر مۇساپىر، سىز تۇرغان بۇ دۆلەت بۇنداق كىيىنىشىڭىزنى ياقتۇرمايدۇ، بۇ دۆلەت سىزگە ئورۇن بەرگەن بولغاچقا، سىز مۇشۇ دۆلەتنىڭ قانۇنىنى ھۆرمەت قىلىشىڭىز كېرەك› دېيىشتى. مەن ئۇلارغا كەسكىن قىلىپ: ‹مەن بۇ ھىجابىمنى سۆيىمەن ۋە ياخشى كۆرىمەن، بىز چەتئەلگە ئىمانىمىزنى ۋە ھىجابىمىزنى قوغدايمىز دەپ چىقتۇق، مەن ھىجابىم ئۈچۈن جان بېرىشكە رازىمەنكى، ھەرگىزمۇ ھىجابىمنى سالمايمەن، ھەم شەكلىنىمۇ ئۆزگەرتمەيمەن. چۈنكى، مېنىڭ مۇشۇ كىيىنىشىمدىن ئىنشائاللاھ ئاللاھ رازى بولىدۇ› دەپ جاۋاب بەردىم» دېدى.

ئۇ يۇقىرىقى سۆزلەرنى ئېيتىۋاتقان ۋاقىتتا، كۆزلىرىگە لىققىدە ياش كەلگەندى. ئۇنىڭ بۇ كەسكىن سۆزلىرى قەلبىمنى لەرزىگە سالغان بولۇپ، مېنىڭمۇ كۆزلىرىمگە ياش پاتماي قالغان ئىدى.

بۇ نېمە دېگەن مۇستەھكەم ئىمان ۋە كەسكىن ئىرادە! نېمە دېگەن تەسىرلىك سۆزلەر ھە؟

مۇسۇلمان ئاياللارنىڭ ھىجابى پۈتكۈل كاپىرلارنىڭ بىردەك قارشى تۇرۇش ئوبيېكتى بولغاچقا، ئۇلار ھەرخىل سۇيىقەستلىرى بىلەن مۇسۇلمان ئاياللارغا تۇيدۇرماستىن، ھىجابىنىڭ پاسونلىرىنى ھەرخىل ئۆزگەرتىش ئارقىلىق

مۇسۇلمانلارنىڭ دىيارىغا يوۋروپا ئاياللىرىنىڭ كىيىم پاسونلىرىنى تەدرىجى، تۇيدۇرماستىن سىڭدۈرۈپ كىرگۈزۈش ئارقىلىق، ئاڭلىق، تەقۋا بولغان مۇسۇلمان ئاياللىرىنى بىخۇدلاشتۇرۇپ، ئەقىدە جەھەتتە سۇسلاشتۇرماقتا.

168

تەۋھىد ئاساسىدىكى ئەخلاق ھەر بىر شەخس، ئائىلە، مىللەت، تەشكىلات، جەمئىيەت ۋە دۆلەتلەرنىڭ ساغلام تەرەققىي قىلىشى ۋە يۈكسىلىشى، خەلقنىڭ خاتىرجەم ھالدا ئاللاھقا قۇلچىلىق قىلىشى، ۋە غېرىب بولغان دىنى ئۈچۈن ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈش ئارقىلىق، خارلىق ۋە زەبۇنلۇقتىن قۇتۇلۇپ ئاللاھنىڭ سۆزىنى يەر يۈزىدە ئالى قىلىشنىڭ تۈپ ئاساسى ئىدى.

ئەخلاق مۇسۇلمانلار جەمئىيىتىنى ئىسلاھ قىلىدىغان بىردىنبىر قورال بولغاچقا، دۇنيا كاپىرلىرى كۈچلۈك بىر مۇسۇلمانلار جەمئىيىتىنى يىمىرىپ تاشلاش ئۈچۈن، ئالدى بىلەن ئاياللار ۋە كىچىك باللارنىڭ ئەخلاقىغا ھۇجۇم قىلىشىدۇ.

تارىخ بەتلىرىگە نەزەر تاشلىساق، كاپىرلار ئىلغار ئۇرۇش قوراللىرى بىلەن ئالالمىغان مۇسۇلمانلارنىڭ شەھەرلىرىنى، شۇ شەھەر مۇسۇلمانلىرىنىڭ ئەخلاقىنى تەدرىجى چىرىكلەشتۈرۈش ئارقىلىق قولغا چۈشۈرگەن. ئەخلاق مۇسۇلمانلارنىڭ كاپىرلار ئۈستىدىن غەلىبە قىلىپ نۇسرەتكە ئېرىشىشىدىكى، مال ۋە جانىنى پىدا قىلىپ، ئاللاھ ئۈچۈن ئاققان قانىنىڭ بەدىلىگە قولغا كەلگەن جىھادنىڭ مېۋىسىنى قوغدىشىدىكى ئاساسىي ۋاستىدۇر.

ئەخلاقنىڭ مۇسۇلماننىڭ ئوبرازىنى شەكىللەندۈرۈشتە ۋە ئاللاھنىڭ ھۇزۇرىدا دەرىجىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشتە، ئىنسانلار ئارىسىدىكى ئورنىنى يۈكسەلدۈرۈشتە ئاجايىپ گۈزەل تەسىرى بار.

تەۋھىد ئاساسىدىكى ئەخلاق ھەر بىر شەخس، ئائىلە، مىللەت، تەشكىلات، جەمئىيەت ۋە دۆلەتلەرنىڭ ساغلام تەرەققىي قىلىشى ۋە يۈكسىلىشى، خەلقنىڭ خاتىرجەم ھالدا ئاللاھقا قۇلچىلىق قىلىشى، ۋە غېرىب بولغان دىنى ئۈچۈن ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈش ئارقىلىق، خارلىق ۋە زەبۇنلۇقتىن قۇتۇلۇپ ئاللاھنىڭ سۆزىنى يەر يۈزىدە ئالى قىلىشنىڭ تۈپ ئاساسى ئىدى.

ئەخلاق مۇسۇلمانلار جەمئىيىتىنى ئىسلاھ قىلىدىغان بىردىنبىر قورال بولغاچقا، دۇنيا كاپىرلىرى كۈچلۈك بىر مۇسۇلمانلار جەمئىيىتىنى يىمىرىپ تاشلاش ئۈچۈن، ئالدى بىلەن ئاياللار ۋە كىچىك باللارنىڭ ئەخلاقىغا ھۇجۇم قىلىشىدۇ.

تارىخ بەتلىرىگە نەزەر تاشلىساق، كاپىرلار ئىلغار ئۇرۇش قوراللىرى بىلەن ئالالمىغان مۇسۇلمانلارنىڭ شەھەرلىرىنى، شۇ شەھەر مۇسۇلمانلىرىنىڭ ئەخلاقىنى تەدرىجى چىرىكلەشتۈرۈش ئارقىلىق قولغا چۈشۈرگەن. ئەخلاق مۇسۇلمانلارنىڭ كاپىرلار ئۈستىدىن غەلىبە قىلىپ نۇسرەتكە ئېرىشىشىدىكى، مال ۋە جانىنى پىدا قىلىپ، ئاللاھ ئۈچۈن ئاققان قانىنىڭ بەدىلىگە قولغا كەلگەن جىھادنىڭ مېۋىسىنى قوغدىشىدىكى ئاساسىي ۋاستىدۇر.

ئەخلاقنىڭ مۇسۇلماننىڭ ئوبرازىنى شەكىللەندۈرۈشتە ۋە ئاللاھنىڭ ھۇزۇرىدا دەرىجىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشتە، ئىنسانلار ئارىسىدىكى ئورنىنى يۈكسەلدۈرۈشتە ئاجايىپ گۈزەل تەسىرى بار.

169

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، ئىمام مۇسلىم رىۋايەت قىلغان بىر ھەدىستە مۇنداق دېگەن: «ھەقىقەتەن سىلەرنىڭ ماڭا ئەڭ سۆيۈملۈك بولغىنىڭلار ۋە قىيامەت كۈنى ئورۇن جەھەتتە ماڭا ئەڭ يېقىن بولغىنىڭلار سىلەرنىڭ ئەخلاق جەھەتتە ئەڭ ياخشى بولغىنىڭلاردۇر. سىلەرنىڭ ئىچىڭلاردىكى مەن ئەڭ ياقتۇرمايدىغان ۋە قىيامەت كۈنى ماڭا ئەڭ يىراق بولىدىغان كىشى تولا گەپ قىلىدىغان كوت - كوتلار ۋە ھاكاۋۇر كىشىلەردۇر.»

ئەر - ئايال ساھابە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇملار پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ گۈزەل ئەخلاق توغرىسىدىكى ئالىي كۆرسەتمىلىرىنى ئاڭلاپ، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئېسىل ئەخلاقلىرىغا قەلب كۆزلىرى بىلەن قاراپ، ئەشۇ سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئېسىل ئەخلاقى بىلەن ئەخلاقلىنىشقا تىرىشقان ئىدى. دېمەك، ئەخلاق ئىنسانىنىڭ خۇي - مىجەزى ۋە خاراكتېرىنىڭ تاشقى قىياپىتىدە ئىپادىلىنىشىدۇر.

پۈتۈن ئىنسانىيەت ۋە جىنلارغا قىلىچ بىلەن ئەۋەتىلگەن باتۇر مۇجاھىد قوماندانىمىز، ئۇستازىمىز، مىسلىسىز نەمۇنىمىز، بۈيۈك ئەخلاق ئىگىسى بولغان مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يەر يۈزىدە گۈزەل ئەخلاقنى مۇكەممەللەشتۈرۈش ئۈچۈن ئەۋەتىلگەن ئىدى.

ھېساب كۈنى مۇئمىنىنىڭ تارازىسىدا ئەڭ ئېغىر كېلىدىغان نەرسە گۈزەل ئەخلاقتۇر. ئىمام تىرمىزى رىۋايەت قىلغان ھەدىستە، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خەۋەر بەرگەندەك: «قىيامەت كۈنىسى مۇئمىنىنىڭ

پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، ئىمام مۇسلىم رىۋايەت قىلغان بىر ھەدىستە مۇنداق دېگەن: «ھەقىقەتەن سىلەرنىڭ ماڭا ئەڭ سۆيۈملۈك بولغىنىڭلار ۋە قىيامەت كۈنى ئورۇن جەھەتتە ماڭا ئەڭ يېقىن بولغىنىڭلار سىلەرنىڭ ئەخلاق جەھەتتە ئەڭ ياخشى بولغىنىڭلاردۇر. سىلەرنىڭ ئىچىڭلاردىكى مەن ئەڭ ياقتۇرمايدىغان ۋە قىيامەت كۈنى ماڭا ئەڭ يىراق بولىدىغان كىشى تولا گەپ قىلىدىغان كوت - كوتلار ۋە ھاكاۋۇر كىشىلەردۇر.»

ئەر - ئايال ساھابە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇملار پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ گۈزەل ئەخلاق توغرىسىدىكى ئالىي كۆرسەتمىلىرىنى ئاڭلاپ، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئېسىل ئەخلاقلىرىغا قەلب كۆزلىرى بىلەن قاراپ، ئەشۇ سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىزنىڭ ئېسىل ئەخلاقى بىلەن ئەخلاقلىنىشقا تىرىشقان ئىدى. دېمەك، ئەخلاق ئىنسانىنىڭ خۇي - مىجەزى ۋە خاراكتېرىنىڭ تاشقى قىياپىتىدە ئىپادىلىنىشىدۇر.

پۈتۈن ئىنسانىيەت ۋە جىنلارغا قىلىچ بىلەن ئەۋەتىلگەن باتۇر مۇجاھىد قوماندانىمىز، ئۇستازىمىز، مىسلىسىز نەمۇنىمىز، بۈيۈك ئەخلاق ئىگىسى بولغان مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يەر يۈزىدە گۈزەل ئەخلاقنى مۇكەممەللەشتۈرۈش ئۈچۈن ئەۋەتىلگەن ئىدى.

ھېساب كۈنى مۇئمىنىنىڭ تارازىسىدا ئەڭ ئېغىر كېلىدىغان نەرسە گۈزەل ئەخلاقتۇر. ئىمام تىرمىزى رىۋايەت قىلغان ھەدىستە، پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خەۋەر بەرگەندەك: «قىيامەت كۈنىسى مۇئمىنىنىڭ

170

تارازىسىدا ئەڭ ئېغىر كېلىدىغان نەرسە گۈزەل ئەخلاقتۇر؛ ھەقىقەتەن ئاللاھ تەئالا ئەخلاقسىز، يامان قىلىقلارنى ئۆچ كۆرىدۇ.»

ئىسلام گۈزەل ئەخلاقنى مۇكەممەل ئىماننىڭ قاتارىدىن قىلىپ، ئەخلاقى ياخشى ئىنساننى ئىمانى مۇكەممەل ئىنسان دەپ سۈپەتلىدى. بۇ توغرىسىدا مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دەيدۇ: «مۇئمىننىڭ ئىمانى مۇكەممەل بولغىنى ئۇلارنىڭ ئەخلاقى ئەڭ ياخشى بولغىنىدۇر.»

ئەخلاق مۇئمىننىڭ ھاياتىدا نۇرغۇنلىغان تەرەپلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. مەسىلەن، راستچىل بولۇش، سەممىي مۇئامىلە قىلىش، يالغان گەپ قىلماسلىق، ۋەدىگە ۋاپا قىلىش، خىيانەت قىلماسلىق، ئامانەتنى ساقلاش، قېرىنداشلىرىنىڭ مەنپەئەتىنى ئۆزىنىڭ مەنپەئەتىدىن ئارتۇق بىلىش، قىيىنچىلىقتا قالغانلارغا ياردەم بېرىش، قولى ئوچۇق سېخىي بولۇش، چوڭلارنى ھۆرمەتلەش، كىچىكلەرنى ئىززەتلەش، كېسەللەرنى يوقلاش، تونۇغان ۋە تونۇمىغان مۇسۇلمان قېرىنداشلىرىغا سالام قىلىش، باشقىلارنىڭ يۈز ئابرۇيىنى قوغداش (بولۇپمۇ ئەر ئايالنىڭ ۋە ئايال ئەرنىڭ ھۆرمىتىگە دەخلى - تەرۇز قىلماسلىق) ئۆزئارا دوستلىشىش، بىر - بىرىگە يول قويۇش، باشقىلارغا تىلى ۋە قولى ئارقىلىق ئازار بەرمەسلىك، چىرايلىق سۆز قىلىش، مۇلايىم بولۇش، ئوچۇق چىراي بولۇش، قېرىنداشلىرىغا كۆيۈنۈش، قەلبى يۇمشاق مېھرلىك بولۇش، سەبىرچان، چىدامچان بولۇش، تۇل ئايال ۋە يېتىملارغا كۆڭۈل بۆلۈش، ئادىللىق قىلىش، ھاجەتمەنلەرنىڭ ھاجەتلىرىنى ئادا قىلىپ بېرىش، كەمتەر - كىچىك پېئىل بولۇش قاتارلىق تەرەپلەردە گەۋدىلىنىدۇ.

تارازىسىدا ئەڭ ئېغىر كېلىدىغان نەرسە گۈزەل ئەخلاقتۇر؛ ھەقىقەتەن ئاللاھ تەئالا ئەخلاقسىز، يامان قىلىقلارنى ئۆچ كۆرىدۇ.»

ئىسلام گۈزەل ئەخلاقنى مۇكەممەل ئىماننىڭ قاتارىدىن قىلىپ، ئەخلاقى ياخشى ئىنساننى ئىمانى مۇكەممەل ئىنسان دەپ سۈپەتلىدى. بۇ توغرىسىدا مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دەيدۇ: «مۇئمىننىڭ ئىمانى مۇكەممەل بولغىنى ئۇلارنىڭ ئەخلاقى ئەڭ ياخشى بولغىنىدۇر.»

ئەخلاق مۇئمىننىڭ ھاياتىدا نۇرغۇنلىغان تەرەپلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. مەسىلەن، راستچىل بولۇش، سەممىي مۇئامىلە قىلىش، يالغان گەپ قىلماسلىق، ۋەدىگە ۋاپا قىلىش، خىيانەت قىلماسلىق، ئامانەتنى ساقلاش، قېرىنداشلىرىنىڭ مەنپەئەتىنى ئۆزىنىڭ مەنپەئەتىدىن ئارتۇق بىلىش، قىيىنچىلىقتا قالغانلارغا ياردەم بېرىش، قولى ئوچۇق سېخىي بولۇش، چوڭلارنى ھۆرمەتلەش، كىچىكلەرنى ئىززەتلەش، كېسەللەرنى يوقلاش، تونۇغان ۋە تونۇمىغان مۇسۇلمان قېرىنداشلىرىغا سالام قىلىش، باشقىلارنىڭ يۈز ئابرۇيىنى قوغداش (بولۇپمۇ ئەر ئايالنىڭ ۋە ئايال ئەرنىڭ ھۆرمىتىگە دەخلى - تەرۇز قىلماسلىق) ئۆزئارا دوستلىشىش، بىر - بىرىگە يول قويۇش، باشقىلارغا تىلى ۋە قولى ئارقىلىق ئازار بەرمەسلىك، چىرايلىق سۆز قىلىش، مۇلايىم بولۇش، ئوچۇق چىراي بولۇش، قېرىنداشلىرىغا كۆيۈنۈش، قەلبى يۇمشاق مېھرلىك بولۇش، سەبىرچان، چىدامچان بولۇش، تۇل ئايال ۋە يېتىملارغا كۆڭۈل بۆلۈش، ئادىللىق قىلىش، ھاجەتمەنلەرنىڭ ھاجەتلىرىنى ئادا قىلىپ بېرىش، كەمتەر - كىچىك پېئىل بولۇش قاتارلىق تەرەپلەردە گەۋدىلىنىدۇ.

171

مۆئمىنلەرنىڭ گۈزەل، ئېسىل ئەخلاقلىرى كاپىرلارغا قارشى جىھادنىڭ يۈكسىلىشى ۋە غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرۈپ، خارلىق ۋە قۇللۇقتىن قۇتۇلۇپ ئىززەت ۋە شەرەپكە يېتىشىنىڭ، سەرسانلىق ۋە ۋەتەنسىزلىككە خاتىمە بېرىپ ئانا ۋەتەن ۋىسالىغا يېتىشىنىڭ ئەڭ ئاساسلىق يوللىرىدىندۇر.

مۆئمىنلەرنىڭ گۈزەل، ئېسىل ئەخلاقلىرى كاپىرلارغا قارشى جىھادنىڭ يۈكسىلىشى ۋە غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرۈپ، خارلىق ۋە قۇللۇقتىن قۇتۇلۇپ ئىززەت ۋە شەرەپكە يېتىشىنىڭ، سەرسانلىق ۋە ۋەتەنسىزلىككە خاتىمە بېرىپ ئانا ۋەتەن ۋىسالىغا يېتىشىنىڭ ئەڭ ئاساسلىق يوللىرىدىندۇر.

172

ۋەتەنسىزلىك تۇپەيلى غېرىب - مۇساپىرلىق ھايات، چەتئەلدە قېقىندى - سوقۇندى بولۇپ تېڭىرقاپ يۈرۈشلىرىمىز؛ بەزىلىرىمىزنىڭ يۈرەكلىرىمىزنى ئېزىپ، روھىيىتىمىزنى ئاجىزلاشتۇرۇپ، نېمە ئۈچۈن ئانا ۋەتىنىمىزدىن ئايرىلىپ چىققانلىقتىن ئىبارەت مەقسەت - نىشانلىرىمىزنى ئاستا - ئاستا ئۇنتۇلدۇرۇپ، دۇنيا - ئاخىرەتنىڭ بەخت - سائادىتىنى قولدىن بېرىپ قويۇش گىردابىغا ئاپىرىپ قويغان بولسا، يەنە بىر تۈركۈملىرىمىزنى قەلبىدىن قېرىنداشىغا كۆيۈنۈش، ئىچ ئاغرىتىش، ھېسداشلىق قىلىش، مۇڭلىرىغا مۇڭ بولۇش، قېرىنداشلىرىنىڭ مەنپەئەتىنى ئۆزىنىڭ مەنپەئەتىدىن ئۈستۈن بىلىشتىن ئىبارەت ئىنسانىي خىسلەتلىرىنى پاكىز يۇيۇپ تازىلاپ، يۈرىكى تاش بىر ئىنسانغا ئايلاندۇرۇپ قويماقتا.

بەزىدە كىچىك ۋاقىتلىرىمدا چوڭلارنىڭ قىلغان مۇنۇ سۆزىنى ئەسلەپ قالىمەن: «ئىنسان ۋەتىنىدىن ئايرىلىپ چەتئەلگە چىقسا تاش يۈرەك بولۇپ كېتىدۇ.» ئىلگىرىكىلەرنىڭ ھەر بىر ئېغىز سۆزىنىڭ نۇرغۇن تەجرىبە - ساۋاقلارنى يەكۈنلەشتىن ئېيتىلغانلىقىنى قىسقىغىنە ھاياتلىق تەدرىجىي ئىسپاتلاپ چىقماقتا. مەن چەتئەلگە ھىجرەت قىلىپ چىققان مۇھاجىرلىق ھاياتىمدا، يۈرىكى يۇمشاق ئىنسانلارنى بەكلا ئاز ئۇچراتتىم.

ياخشى ھەمراھ

ۋەتەنسىزلىك تۇپەيلى غېرىب - مۇساپىرلىق ھايات، چەتئەلدە قېقىندى - سوقۇندى بولۇپ تېڭىرقاپ يۈرۈشلىرىمىز؛ بەزىلىرىمىزنىڭ يۈرەكلىرىمىزنى ئېزىپ، روھىيىتىمىزنى ئاجىزلاشتۇرۇپ، نېمە ئۈچۈن ئانا ۋەتىنىمىزدىن ئايرىلىپ چىققانلىقتىن ئىبارەت مەقسەت - نىشانلىرىمىزنى ئاستا - ئاستا ئۇنتۇلدۇرۇپ، دۇنيا - ئاخىرەتنىڭ بەخت - سائادىتىنى قولدىن بېرىپ قويۇش گىردابىغا ئاپىرىپ قويغان بولسا، يەنە بىر تۈركۈملىرىمىزنى قەلبىدىن قېرىنداشىغا كۆيۈنۈش، ئىچ ئاغرىتىش، ھېسداشلىق قىلىش، مۇڭلىرىغا مۇڭ بولۇش، قېرىنداشلىرىنىڭ مەنپەئەتىنى ئۆزىنىڭ مەنپەئەتىدىن ئۈستۈن بىلىشتىن ئىبارەت ئىنسانىي خىسلەتلىرىنى پاكىز يۇيۇپ تازىلاپ، يۈرىكى تاش بىر ئىنسانغا ئايلاندۇرۇپ قويماقتا.

بەزىدە كىچىك ۋاقىتلىرىمدا چوڭلارنىڭ قىلغان مۇنۇ سۆزىنى ئەسلەپ قالىمەن: «ئىنسان ۋەتىنىدىن ئايرىلىپ چەتئەلگە چىقسا تاش يۈرەك بولۇپ كېتىدۇ.» ئىلگىرىكىلەرنىڭ ھەر بىر ئېغىز سۆزىنىڭ نۇرغۇن تەجرىبە - ساۋاقلارنى يەكۈنلەشتىن ئېيتىلغانلىقىنى قىسقىغىنە ھاياتلىق تەدرىجىي ئىسپاتلاپ چىقماقتا. مەن چەتئەلگە ھىجرەت قىلىپ چىققان مۇھاجىرلىق ھاياتىمدا، يۈرىكى يۇمشاق ئىنسانلارنى بەكلا ئاز ئۇچراتتىم.

173

مۇھاجىرلىق ھاياتىمدا نۇرغۇنلىغان ئېچىنىشلىق قىسسىلەرنىڭ شاھىدى بولدۇم، ھەم ئۆزۈمنىڭ بېسىپ ماڭغان سەپەرلىرىمدە يۈرەكنى لەرزىگە سالىدىغان، تەسىرلىك بولغان رېئاللىقنى بېشىمدىن ئۆتكۈزدۇم. چەتئەلگە چىققان مۇھاجىرلارنىڭ ئۆز مەقسەت - نىشانىغا يېتىش ئۈچۈن باشقىلارنىڭ ئاھۇ - زارلىرىغا پەرۋا قىلماستىن، رەھىمسىزلەرچە مۇئامىلىدە بولۇۋاتقىنىنى كۆرۈپ ھەيران بولۇپ، ئۆز ئەھۋالىمىزغا ئېچىنىپ يىغلىغان ۋاقىتلىرىم بولدى.

ئىنسان قەيەردە بولمىسۇن، ئۇنىڭغا سەمىمىي مۇئامىلىدە بولىدىغان، ئۇنى رىغبەتلەندۈرىدىغان، ئۇنىڭغا ياخشى مەسلىھەتلەرنى بېرىدىغان، ئۇنىڭ ھەرقانداق ئىشلىرىغا ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن ياردىمىنى ئايىمايدىغان، تىلى بىلەن قەلبى ئوخشاش بولغان، ئۇنى چۈشىنىدىغان، قوللايدىغان، ياخشى بىر ھەمراھقا موھتاج بولىدۇ.

ئەمما، بۇ ياخشى ھەمراھمۇ ئاللاھنىڭ تەقدىر قىلىشى بىلەن مەلۇم مەنزىلگە يەتكەندە، ئۇ ئىنساندىن ئايرىلىدۇ. مەيلى ئۇلار ياشلىق ھاياتىنى بىرگە ئۆتكۈزگەن قەدىناسلار بولسۇن، ياكى ئىنسان ئۈچۈن چوڭ بايلىق بولغان پەرزەنتى بولسۇن، ياكى بىر تۇغقان قېرىنداشلار بولسۇن، ياكى دوستلىرى بولسۇن، ئۇلار پەقەت مەلۇم مەزگىل ھەمراھ بولغاندىن كېيىن ئاللاھ تەئالانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن ئۇ ئىنساندىن ھەرخىل ھادىسە - سەۋەبلەر تۈپەيلى ئايرىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئىنسان يۈرەكلىرى ئېزىلگەن ۋە پۇچىلانغان، ئىزتىراپ چەككەن، دەردلەنگەن ھالەتتە ئاھ ئۇرۇپ سەبىر قىلىشقا مەجبۇر بولىدۇ.

مۇھاجىرلىق ھاياتىمدا نۇرغۇنلىغان ئېچىنىشلىق قىسسىلەرنىڭ شاھىدى بولدۇم، ھەم ئۆزۈمنىڭ بېسىپ ماڭغان سەپەرلىرىمدە يۈرەكنى لەرزىگە سالىدىغان، تەسىرلىك بولغان رېئاللىقنى بېشىمدىن ئۆتكۈزدۇم. چەتئەلگە چىققان مۇھاجىرلارنىڭ ئۆز مەقسەت - نىشانىغا يېتىش ئۈچۈن باشقىلارنىڭ ئاھۇ - زارلىرىغا پەرۋا قىلماستىن، رەھىمسىزلەرچە مۇئامىلىدە بولۇۋاتقىنىنى كۆرۈپ ھەيران بولۇپ، ئۆز ئەھۋالىمىزغا ئېچىنىپ يىغلىغان ۋاقىتلىرىم بولدى.

ئىنسان قەيەردە بولمىسۇن، ئۇنىڭغا سەمىمىي مۇئامىلىدە بولىدىغان، ئۇنى رىغبەتلەندۈرىدىغان، ئۇنىڭغا ياخشى مەسلىھەتلەرنى بېرىدىغان، ئۇنىڭ ھەرقانداق ئىشلىرىغا ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن ياردىمىنى ئايىمايدىغان، تىلى بىلەن قەلبى ئوخشاش بولغان، ئۇنى چۈشىنىدىغان، قوللايدىغان، ياخشى بىر ھەمراھقا موھتاج بولىدۇ.

ئەمما، بۇ ياخشى ھەمراھمۇ ئاللاھنىڭ تەقدىر قىلىشى بىلەن مەلۇم مەنزىلگە يەتكەندە، ئۇ ئىنساندىن ئايرىلىدۇ. مەيلى ئۇلار ياشلىق ھاياتىنى بىرگە ئۆتكۈزگەن قەدىناسلار بولسۇن، ياكى ئىنسان ئۈچۈن چوڭ بايلىق بولغان پەرزەنتى بولسۇن، ياكى بىر تۇغقان قېرىنداشلار بولسۇن، ياكى دوستلىرى بولسۇن، ئۇلار پەقەت مەلۇم مەزگىل ھەمراھ بولغاندىن كېيىن ئاللاھ تەئالانىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن ئۇ ئىنساندىن ھەرخىل ھادىسە - سەۋەبلەر تۈپەيلى ئايرىلىدۇ. شۇنىڭ بىلەن ئىنسان يۈرەكلىرى ئېزىلگەن ۋە پۇچىلانغان، ئىزتىراپ چەككەن، دەردلەنگەن ھالەتتە ئاھ ئۇرۇپ سەبىر قىلىشقا مەجبۇر بولىدۇ.

174

بۇ يەردە سىزگە ھەرۋاقىت ۋە ھەرقانداق ئورۇندا ھەمراھ بولىدىغان، دەردلىرىڭىزنى ئۇنتۇلدۇرىغان، ئەڭ قىيىن ۋاقىتلاردا سىزگە سەبىرنى تەۋسىيە قىلىپ، دۇچار بولغان قىيىنچىلىقنى يېڭىپ سابىت تۇرۇشىڭىزغا تۈرتكە بولىدىغان، يالغۇزلۇق ھېس قىلغان ۋاقىتلىرىڭىزدا سىز بىلەن سىرداشىدىغان، سىرلىرىڭىزنى ھېچ بىرىگە ئاشكارا قىلمايدىغان، غەمكىن قەلبىڭىزگە خۇرسەنلىك بېغىشلايدىغان، ئۇسساپ قالغان ۋاقىتلىرىڭىزدا شېرىن سۇيى بىلەن ئۇسسۇزلىقىڭىزنى قاندۇرىدىغان، يالغۇز قالغان ۋاقىتلىرىڭىزدا سىز بىلەن ئىمانلىشىپ، يالغۇزلۇقنى ھېس قىلدۇرمايدىغان، چۈشكۈنلۈكنىڭ قەلبىڭىزدە يىلتىز تارتىشىنى توسىدىغان، يولنىڭ توغرىسىنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان، سىزگە ئەدەپ - ئەخلاق ئۆگىتىدىغان، ۋاقىتلىرىڭىزنى مەنىلىك ئۆتكۈزۈشكە سەۋەب بولىدىغان، ئىنسانىي قەدىر - قىممىتىڭىزنى بىلىپ ياشاشقا كۆرسەتمە بېرىدىغان، مەسىلىلەرگە دۇچار بولغاندا ياخشى مەسلىھەت بېرىدىغان، خار كىشىنى ئەزىز، ئەزىزنى خار قىلىدىغان، سۇلتاننى گاداي، گادايىنى سۇلتان قىلىدىغان، سىز ئۇنى قانچىلىك ياخشى كۆرسىڭىز ئۇمۇ سىزنى شۇنچىلىك ياخشى كۆرىدىغان، كېچە - كۈندۈز سىزگە ھەمراھ بولىدىغان، ۋاپادار دوستلۇق پەقەت ئۇنىڭدىلا تېپىلىدىغان، سىز ئۇنى تاشلىۋەتمىسىڭىز ئۇ سىزنى تاشلىمايدىغان، ئىلىم جەھەتتە زور دەرىجىدە يۈكسىلىشىڭىزگە تۈرتكە بولىدىغان، ساپايىڭىزنىڭ يۇقىرى كۆتۈرۈلۈشىنىڭ ئاساسىي مەنبەسى بولغان، سەلەف ۋە خەلەفلەرنىڭ ئەڭ ياخشى ھەمراھى بولغان، ئىلىم بۇلاقلىرى بولمىش كىتابلاردۇر.

بۇ يەردە سىزگە ھەرۋاقىت ۋە ھەرقانداق ئورۇندا ھەمراھ بولىدىغان، دەردلىرىڭىزنى ئۇنتۇلدۇرىغان، ئەڭ قىيىن ۋاقىتلاردا سىزگە سەبىرنى تەۋسىيە قىلىپ، دۇچار بولغان قىيىنچىلىقنى يېڭىپ سابىت تۇرۇشىڭىزغا تۈرتكە بولىدىغان، يالغۇزلۇق ھېس قىلغان ۋاقىتلىرىڭىزدا سىز بىلەن سىرداشىدىغان، سىرلىرىڭىزنى ھېچ بىرىگە ئاشكارا قىلمايدىغان، غەمكىن قەلبىڭىزگە خۇرسەنلىك بېغىشلايدىغان، ئۇسساپ قالغان ۋاقىتلىرىڭىزدا شېرىن سۇيى بىلەن ئۇسسۇزلىقىڭىزنى قاندۇرىدىغان، يالغۇز قالغان ۋاقىتلىرىڭىزدا سىز بىلەن ئىمانلىشىپ، يالغۇزلۇقنى ھېس قىلدۇرمايدىغان، چۈشكۈنلۈكنىڭ قەلبىڭىزدە يىلتىز تارتىشىنى توسىدىغان، يولنىڭ توغرىسىنى كۆرسىتىپ بېرىدىغان، سىزگە ئەدەپ - ئەخلاق ئۆگىتىدىغان، ۋاقىتلىرىڭىزنى مەنىلىك ئۆتكۈزۈشكە سەۋەب بولىدىغان، ئىنسانىي قەدىر - قىممىتىڭىزنى بىلىپ ياشاشقا كۆرسەتمە بېرىدىغان، مەسىلىلەرگە دۇچار بولغاندا ياخشى مەسلىھەت بېرىدىغان، خار كىشىنى ئەزىز، ئەزىزنى خار قىلىدىغان، سۇلتاننى گاداي، گادايىنى سۇلتان قىلىدىغان، سىز ئۇنى قانچىلىك ياخشى كۆرسىڭىز ئۇمۇ سىزنى شۇنچىلىك ياخشى كۆرىدىغان، كېچە - كۈندۈز سىزگە ھەمراھ بولىدىغان، ۋاپادار دوستلۇق پەقەت ئۇنىڭدىلا تېپىلىدىغان، سىز ئۇنى تاشلىۋەتمىسىڭىز ئۇ سىزنى تاشلىمايدىغان، ئىلىم جەھەتتە زور دەرىجىدە يۈكسىلىشىڭىزگە تۈرتكە بولىدىغان، ساپايىڭىزنىڭ يۇقىرى كۆتۈرۈلۈشىنىڭ ئاساسىي مەنبەسى بولغان، سەلەف ۋە خەلەفلەرنىڭ ئەڭ ياخشى ھەمراھى بولغان، ئىلىم بۇلاقلىرى بولمىش كىتابلاردۇر.

175

هازىرقى زامان ئىسلامىي ئويغىنىش ھەرىكىتىدە كۆزگە كۆرۈنگەن، مەشھۇر تەۋھىد پېشۋاسى، دەۋەتچى، ئەللامە ئابدۇۋەلى قارى مىرزايېۋ 20 - ئەسىردىكى ئوتتۇرا ئاسىيادا كۆزگە كۆرۈنگەن داڭلىق ئالىملارنىڭ بىرىدۇر. ئۇنىڭ دادىسى ئىشچى، ئانىسى ئائىلە ئايالى ئىدى. دىن ۋە دىندارلارغا قارشى باستۇرۇش سىياسىتىنى 2- دۇنيا ئۇرۇشىدىن كېيىنمۇ ئۆزگەرتمىگەن سوۋېت ھۆكۈمىتى ئۇ زامانلاردا بارلىق ئۆلىمالارنى ئۆلتۈرۈش، سۈرگۈن قىلىش، تۈرمىلەرگە قاماش بىلەن بىرگە، ئەرەب ئېلىپبەسى يېزىقىدىكى بارلىق كىتابلارنى چەكلەپ كەلگەن بولۇپ، بۇنداق كىتابلار پەقەت يىغىپ ساقلىغۇچىلار ۋە ئىخلاسمەنلەرنىڭ قولىدىن ئىنتايىن تەستە تېپىلاتتى.

ئەقىللىق ۋە زېرەك ئۆسۈپ يېتىلگەن ئابدۇۋەلى قارى يەتتە يېشىدا مەكتەپكە كىرىپ، تېزلا ساۋات چىقىرىدۇ. تەلەپچان ۋە تىرىشچان خاراكتېرى كىتابخۇمار ۋە كىتابنى قەلبىدىن ئىخلاس قىلىپ سۆيۈپ ئوقۇشقا تۈرتكە بولىدۇ.

ئۇ ئوتتۇرا مەكتەپكە چىققاندىن باشلاپ، قوشنىسىنىڭ ئوغلى رەھمەتۇللاھ رەسۇلوۋ بىلەن بىرلىكتە ساۋاقداش ۋە دوست بولۇشۇپ، دەرستىن سىرتقى ۋاقىتلىرىنى غەنىيمەت بىلىپ، ساۋاقدىشى رەھمەتۇللاھ بىلەن شەھەرلىك مەركىزىي كۇتۇپخانىنىڭ بارلىق كىتابلىرىنى ئوقۇپ چىقىشقا بەل باغلايدۇ. بىر كۈنى كىتاب ئارىسىغا قىستۇرۇلغان ئەرەب ئېلىپبە يېزىقىدىكى بىر ۋاراق قەغەز ئۇلارنىڭ ھاياتىنىڭ پۈتۈنلەي ئۆزگىرىشىگە سەۋەب بولىدۇ.

هازىرقى زامان ئىسلامىي ئويغىنىش ھەرىكىتىدە كۆزگە كۆرۈنگەن، مەشھۇر تەۋھىد پېشۋاسى، دەۋەتچى، ئەللامە ئابدۇۋەلى قارى مىرزايېۋ 20 - ئەسىردىكى ئوتتۇرا ئاسىيادا كۆزگە كۆرۈنگەن داڭلىق ئالىملارنىڭ بىرىدۇر. ئۇنىڭ دادىسى ئىشچى، ئانىسى ئائىلە ئايالى ئىدى. دىن ۋە دىندارلارغا قارشى باستۇرۇش سىياسىتىنى 2- دۇنيا ئۇرۇشىدىن كېيىنمۇ ئۆزگەرتمىگەن سوۋېت ھۆكۈمىتى ئۇ زامانلاردا بارلىق ئۆلىمالارنى ئۆلتۈرۈش، سۈرگۈن قىلىش، تۈرمىلەرگە قاماش بىلەن بىرگە، ئەرەب ئېلىپبەسى يېزىقىدىكى بارلىق كىتابلارنى چەكلەپ كەلگەن بولۇپ، بۇنداق كىتابلار پەقەت يىغىپ ساقلىغۇچىلار ۋە ئىخلاسمەنلەرنىڭ قولىدىن ئىنتايىن تەستە تېپىلاتتى.

ئەقىللىق ۋە زېرەك ئۆسۈپ يېتىلگەن ئابدۇۋەلى قارى يەتتە يېشىدا مەكتەپكە كىرىپ، تېزلا ساۋات چىقىرىدۇ. تەلەپچان ۋە تىرىشچان خاراكتېرى كىتابخۇمار ۋە كىتابنى قەلبىدىن ئىخلاس قىلىپ سۆيۈپ ئوقۇشقا تۈرتكە بولىدۇ.

ئۇ ئوتتۇرا مەكتەپكە چىققاندىن باشلاپ، قوشنىسىنىڭ ئوغلى رەھمەتۇللاھ رەسۇلوۋ بىلەن بىرلىكتە ساۋاقداش ۋە دوست بولۇشۇپ، دەرستىن سىرتقى ۋاقىتلىرىنى غەنىيمەت بىلىپ، ساۋاقدىشى رەھمەتۇللاھ بىلەن شەھەرلىك مەركىزىي كۇتۇپخانىنىڭ بارلىق كىتابلىرىنى ئوقۇپ چىقىشقا بەل باغلايدۇ. بىر كۈنى كىتاب ئارىسىغا قىستۇرۇلغان ئەرەب ئېلىپبە يېزىقىدىكى بىر ۋاراق قەغەز ئۇلارنىڭ ھاياتىنىڭ پۈتۈنلەي ئۆزگىرىشىگە سەۋەب بولىدۇ.

176

ئوتتۇرا مەكتەپنى ئەلا نەتجە بلەن پۈتتۈرگەن بۇ يگتلەر ھەممە ئادەم ئارزۇ قلىۋاتقان ئۈنىۋېرستېتقا كرمەي، ئەكسچە ئەنجان شەھردىن 45 كلومېتر يراقلقتكى مەرغۇلان شەھردە ئېچلىپ ئوقۇش باشلىغان تۈنجى مەدرسكە ئوقۇشقا كرىپ ھەممنى ھەيران قالدۇرغاندى.

ئابدۇۋەلى قارى ئۇستازدىن ئەرەب تلى گرامماتكسى ۋە شەرئىي ئلملەرنى 4 ~ 5 يلغا يەتمگەن ۋاقتتا ئۆگنىپ، ئۆگەنگەنلرنى بر تەرەپتىن ئۇستازىغا ياردەملىشىپ ئۆگتىش ئارقلىق 10 قارار ئوقۇغۇچنى يېتشتۈرۈپ چققان. ئۇنڭدىن كېينلا قۇرئان يادلاشقا كرىشىپ، توققۇز ئايدا قارىلقنى تاماملىغان.

دېمەك، ئابدۇۋەلى قارى رەھمەھۇللاھنڭ ئلىم ساھەسدە تېزلا يۈكسلىپ، قۇرئاننى تېز سۈرئەتتە يادقا ئېلىپ، كۆزگە كۆرۈنگەن، مەشھۇر دىنىي ئالىم بولۇپ چقىشىغا، تىرىشچانلىق بلەن قىزغىن ھالەتتە ئوقۇپ چققان كتابلىرى سەۋەبچى بولغان. مەكتەپنىڭ كۇتۇپخانىسى ۋە شەھەرنىڭ كۇتۇپخانىسىنى تەسەۋۋۇر قىلىپ باقايلى؟! كۇتۇپخانىدىكى سانىنى كۇتۇپخانىنى باشقۇرغۇچىدىن باشقا كىشى بىلمەيدىغان كىتابلارنى قاتتىق ھىممەت بىلەن بەل قويۇۋەتمەستىن بېرىلىپ، كىتاب دېڭىزىنىڭ ئىچىگە شۇڭغۇپ كىرىپ ئوقۇشى ئاخىرىدا ئۇ ئەككىسىنى قانداق نەتىجىلەرگە ئېرىشتۈرگەن؟

بىر تىلشۇناس ئالىم شۇنداق دېگەن ئىكەن : ئانا تىلىنى پىششىق بىلمىگەن كىشى، باشقا تىلدا يېزىلغان ئىلىملەرنىڭ ماھىيىتىگە يېتەلمەيدۇ.

ئوتتۇرا مەكتەپنى ئەلا نەتجە بلەن پۈتتۈرگەن بۇ يگتلەر ھەممە ئادەم ئارزۇ قلىۋاتقان ئۈنىۋېرستېتقا كرمەي، ئەكسچە ئەنجان شەھردىن 45 كلومېتر يراقلقتكى مەرغۇلان شەھردە ئېچلىپ ئوقۇش باشلىغان تۈنجى مەدرسكە ئوقۇشقا كرىپ ھەممنى ھەيران قالدۇرغاندى.

ئابدۇۋەلى قارى ئۇستازدىن ئەرەب تلى گرامماتكسى ۋە شەرئىي ئلملەرنى 4 ~ 5 يلغا يەتمگەن ۋاقتتا ئۆگنىپ، ئۆگەنگەنلرنى بر تەرەپتىن ئۇستازىغا ياردەملىشىپ ئۆگتىش ئارقلىق 10 قارار ئوقۇغۇچنى يېتشتۈرۈپ چققان. ئۇنڭدىن كېينلا قۇرئان يادلاشقا كرىشىپ، توققۇز ئايدا قارىلقنى تاماملىغان.

دېمەك، ئابدۇۋەلى قارى رەھمەھۇللاھنڭ ئلىم ساھەسدە تېزلا يۈكسلىپ، قۇرئاننى تېز سۈرئەتتە يادقا ئېلىپ، كۆزگە كۆرۈنگەن، مەشھۇر دىنىي ئالىم بولۇپ چقىشىغا، تىرىشچانلىق بلەن قىزغىن ھالەتتە ئوقۇپ چققان كتابلىرى سەۋەبچى بولغان. مەكتەپنىڭ كۇتۇپخانىسى ۋە شەھەرنىڭ كۇتۇپخانىسىنى تەسەۋۋۇر قىلىپ باقايلى؟! كۇتۇپخانىدىكى سانىنى كۇتۇپخانىنى باشقۇرغۇچىدىن باشقا كىشى بىلمەيدىغان كىتابلارنى قاتتىق ھىممەت بىلەن بەل قويۇۋەتمەستىن بېرىلىپ، كىتاب دېڭىزىنىڭ ئىچىگە شۇڭغۇپ كىرىپ ئوقۇشى ئاخىرىدا ئۇ ئەككىسىنى قانداق نەتىجىلەرگە ئېرىشتۈرگەن؟

بىر تىلشۇناس ئالىم شۇنداق دېگەن ئىكەن : ئانا تىلىنى پىششىق بىلمىگەن كىشى، باشقا تىلدا يېزىلغان ئىلىملەرنىڭ ماھىيىتىگە يېتەلمەيدۇ.

177

ھەرقانداق مىللەتنىڭ تىلى شۇ مىللەتنىڭ زېمىن ئۈستىدە مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشىنىڭ تۈپ ئاساسلىرىدىن بىرىدۇر. شۇڭا، ختاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئانا ۋەتىنىمىز شەرقىي تۈركىستانغا يۈرگۈزگەن قىرغىنچىلىق سىياستىنىڭ ئاساسىي قىسمى ئۇيغۇرلارنىڭ پەرزەنتلىرىگە «قوش تىللىق مائارىپ»نى يولغا قويۇپ، ئۇلارنى ختاينىڭ پەرزەنتلىرى بىلەن شالغۇتلاشتۇرۇش ئارقىلىق ئاسمىلاتسىيە قىلىشقا ئۇرۇنغان. بىز شۇ ۋاقىتلاردا ختاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ («قوش تىللىق مائارىپ»نىڭ) ئاستىغا يوشۇرۇنغان ئۇزۇن يىللىق سۇيقەست - پىلانلىرىنى تونۇپ يەتمەستىن، ئەكسىچە پەرزەنتلىرىمىزنى ئۆزىمىزنىڭ ئۇيغۇر مەكتەپلىرىدىن ئەچىقىپ قوش تىللىق مەكتەپكە بېرىش ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ھىيلە - مىكىر بىلەن توشقان مەكتىپىنى قوللاپ، ئۆزىمىزنىڭ بۆگۈنكى ئەۋلادلىرىمىزنى ئانا تىلىمىزدىن پۈتۈنلەي چەكلەپ، ختاي تىلىنى مەجبۇرىي ئۆگىتىش، ئەۋلادلىرىمىزنى ختاي قىلىپ تەربىيەلەپ چىقىشىنىڭ سېخىمىسىنى ئۆز قولىمىز بىلەن سىزىپ بەردۇق.

ھەر مىللەتنىڭ ئۆز تىلىنى ئەۋلادلىرىغا پىششىق ئۆگىتىشى ئارقىلىق قوغدىشى ئەمەلىيەتتە شۇ مىللەتنىڭ يەر يۈزىدىن يوقاپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن قىلىنغان ئەڭ ئاساسلىق مۇجادىلىلەردىن بىرىدۇر.

مەن ئوتتۇر مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان ۋاقىتلىرىمدىن تارتىپلا كىتاب ئوقۇشنى بەك ياخشى كۆرەتتىم، ئەدەبىيات دەرسلىرىگە ئالاھىدە قىزىقاتتىم، يازغان ئەسەرلىرىم ساۋاقداشلىرىمنىڭ ئارىسىدا ئۈلگە قىلىپ ئوقۇپ بېرىلەتتى. ئالىي مەكتەپنىڭ ئوقۇش پۈتتۈرۈش يىلى قىز

ھەرقانداق مىللەتنىڭ تىلى شۇ مىللەتنىڭ زېمىن ئۈستىدە مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشىنىڭ تۈپ ئاساسلىرىدىن بىرىدۇر. شۇڭا، ختاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ ئانا ۋەتىنىمىز شەرقىي تۈركىستانغا يۈرگۈزگەن قىرغىنچىلىق سىياستىنىڭ ئاساسىي قىسمى ئۇيغۇرلارنىڭ پەرزەنتلىرىگە «قوش تىللىق مائارىپ»نى يولغا قويۇپ، ئۇلارنى ختاينىڭ پەرزەنتلىرى بىلەن شالغۇتلاشتۇرۇش ئارقىلىق ئاسمىلاتسىيە قىلىشقا ئۇرۇنغان. بىز شۇ ۋاقىتلاردا ختاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ («قوش تىللىق مائارىپ»نىڭ) ئاستىغا يوشۇرۇنغان ئۇزۇن يىللىق سۇيقەست - پىلانلىرىنى تونۇپ يەتمەستىن، ئەكسىچە پەرزەنتلىرىمىزنى ئۆزىمىزنىڭ ئۇيغۇر مەكتەپلىرىدىن ئەچىقىپ قوش تىللىق مەكتەپكە بېرىش ئارقىلىق ئۇلارنىڭ ھىيلە - مىكىر بىلەن توشقان مەكتىپىنى قوللاپ، ئۆزىمىزنىڭ بۆگۈنكى ئەۋلادلىرىمىزنى ئانا تىلىمىزدىن پۈتۈنلەي چەكلەپ، ختاي تىلىنى مەجبۇرىي ئۆگىتىش، ئەۋلادلىرىمىزنى ختاي قىلىپ تەربىيەلەپ چىقىشىنىڭ سېخىمىسىنى ئۆز قولىمىز بىلەن سىزىپ بەردۇق.

ھەر مىللەتنىڭ ئۆز تىلىنى ئەۋلادلىرىغا پىششىق ئۆگىتىشى ئارقىلىق قوغدىشى ئەمەلىيەتتە شۇ مىللەتنىڭ يەر يۈزىدىن يوقاپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن قىلىنغان ئەڭ ئاساسلىق مۇجادىلىلەردىن بىرىدۇر.

مەن ئوتتۇر مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان ۋاقىتلىرىمدىن تارتىپلا كىتاب ئوقۇشنى بەك ياخشى كۆرەتتىم، ئەدەبىيات دەرسلىرىگە ئالاھىدە قىزىقاتتىم، يازغان ئەسەرلىرىم ساۋاقداشلىرىمنىڭ ئارىسىدا ئۈلگە قىلىپ ئوقۇپ بېرىلەتتى. ئالىي مەكتەپنىڭ ئوقۇش پۈتتۈرۈش يىلى قىز

178

ساۋاقداشلىرىمنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك دەرستىن سىرتقى ئىختىيارىي پائالىيەت ۋاقىتلىرىدا بەس - بەس بىلەن كەلگۈسى ئائىلىسى ئۈچۈن داستىخان، ياستۇق، كىرلىكلەرگە شۇنداق چىرايلىق، نەپىس كەشتە گۈللەرنى تىكىشكە كىرىشىپ كەتكەن بولۇپ، مەن بولسام كىتاب ئوقۇشقا قاتتىق بېرىلىپ كەتكەنىدىم. ساۋاقداشلىرىمنىڭ شۇ ۋاقىتتا «سەن كىتاب ئوقۇشتىن باشقىنى بىلمەيسەن، قىز بالا دېگەن كېيىنكى تۇرمۇشىنىڭ غېمىنى يەيدىغان، كەچكىچە كىتابتىن باش كۆتۈرمەيسەن. سەن كىتاب خالتىسى، ساڭا كىتابلا بولسا بولىدۇ» دېگەن ئەيىبلەشلىرى ھېلىمۇ ئېسىمدە.

بىر قېتىم ئالتۇن ھالقامنى سېتىپ، ئۇ پۇلنىڭ ھەممىسىگە خېلى كۆپ ئەرەبچە دىنىي كىتابلارنى سېتىۋېلىپ ئۆيگە ئېلىپ چىققىنىمدا، قىزىم رەھمەھەللاھ دادىسىغا قاراپ: «دادا قاراڭ، ئاپام ئالتۇن ھالقىسىنى سېتىپ، پۇلىغا كىتاب ئېلىپ چىقىپتۇ» دېگەن ۋاقىتتا، دادىسى كۈلۈپ تۇرۇپ: «ياخشى قىپتۇ قىزىم، كىتاب ئىنسان ئۈچۈن ئەڭ چوڭ بايلىق» دېيىش ئارقىلىق مېنى رىغبەتلەندۈرگەنىدى.

كىتاب مېنىڭ ھاياتىم دېسەممۇ ئاشۇرۇۋەتكەن بولمايمەن. قەيەرگە بارسام كىتاب ئىشكاپلىرىم كىتاب بىلەن توشقان بولىدۇ. مەن تۈركىيەگە كېلىپلا تۈنجى بولۇپ، ئەڭ چوڭ كىتابخانىغا بېرىپ 1000 لىرا ئارتۇق كىتاب سېتىۋالغانىدىم.

ۋاپاسىزلىق ئەۋج ئالغان بىر دەۋردە، كىتاب مەن ئۈچۈن ئەڭ ۋاپادار دوست، ئەڭ ياخشى ھەمراھ، مۇڭداشچى، غەمگۈزار، ئاللاھنىڭ ھەرخىل

ساۋاقداشلىرىمنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك دەرستىن سىرتقى ئىختىيارىي پائالىيەت ۋاقىتلىرىدا بەس - بەس بىلەن كەلگۈسى ئائىلىسى ئۈچۈن داستىخان، ياستۇق، كىرلىكلەرگە شۇنداق چىرايلىق، نەپىس كەشتە گۈللەرنى تىكىشكە كىرىشىپ كەتكەن بولۇپ، مەن بولسام كىتاب ئوقۇشقا قاتتىق بېرىلىپ كەتكەنىدىم. ساۋاقداشلىرىمنىڭ شۇ ۋاقىتتا «سەن كىتاب ئوقۇشتىن باشقىنى بىلمەيسەن، قىز بالا دېگەن كېيىنكى تۇرمۇشىنىڭ غېمىنى يەيدىغان، كەچكىچە كىتابتىن باش كۆتۈرمەيسەن. سەن كىتاب خالتىسى، ساڭا كىتابلا بولسا بولىدۇ» دېگەن ئەيىبلەشلىرى ھېلىمۇ ئېسىمدە.

بىر قېتىم ئالتۇن ھالقامنى سېتىپ، ئۇ پۇلنىڭ ھەممىسىگە خېلى كۆپ ئەرەبچە دىنىي كىتابلارنى سېتىۋېلىپ ئۆيگە ئېلىپ چىققىنىمدا، قىزىم رەھمەھەللاھ دادىسىغا قاراپ: «دادا قاراڭ، ئاپام ئالتۇن ھالقىسىنى سېتىپ، پۇلىغا كىتاب ئېلىپ چىقىپتۇ» دېگەن ۋاقىتتا، دادىسى كۈلۈپ تۇرۇپ: «ياخشى قىپتۇ قىزىم، كىتاب ئىنسان ئۈچۈن ئەڭ چوڭ بايلىق» دېيىش ئارقىلىق مېنى رىغبەتلەندۈرگەنىدى.

كىتاب مېنىڭ ھاياتىم دېسەممۇ ئاشۇرۇۋەتكەن بولمايمەن. قەيەرگە بارسام كىتاب ئىشكاپلىرىم كىتاب بىلەن توشقان بولىدۇ. مەن تۈركىيەگە كېلىپلا تۈنجى بولۇپ، ئەڭ چوڭ كىتابخانىغا بېرىپ 1000 لىرا ئارتۇق كىتاب سېتىۋالغانىدىم.

ۋاپاسىزلىق ئەۋج ئالغان بىر دەۋردە، كىتاب مەن ئۈچۈن ئەڭ ۋاپادار دوست، ئەڭ ياخشى ھەمراھ، مۇڭداشچى، غەمگۈزار، ئاللاھنىڭ ھەرخىل

179

ئىمتىھانلىرىغا دۇچار بولغاندا ئەڭ گۈزەل سۆزلىرى بىلەن تەسەللى بېرىدىغان سۆيۈملۈك دوست بولۇپ كەلدى.

ھازىرمۇ بىر ئېغىز ئۆيۈم كۈتۈپخانا، نۇرغۇنلىغان سەرخىل كىتابلار تىزىلغان. ئۇلارغا ھەر قېتىم قارىغان ۋاقتىمدا قەلبىم راھەتلىنىسە، ئوقۇغان ۋاقىتلىرىمدا ماڭا ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن كۈچ قۇۋۋەت ۋە روھىي ئوزۇق بېغىشلايدۇ. بۇ كاتتا نېمەتنى ماڭا بەرگەن رەببىمگە چەكسىز ھەمدە ۋە شۈكۈر ئېيتىمەن.

«نەزەر ئېكرانى» دېگەن قانالدا سۆزلەنگەن، ئەلىي ئىبنى مۇھەممەد ئىمراننىڭ «كىتاب ئوقۇشقا ۋە ئىلىم تەلەپ قىلىشقا مەپتۇن بولۇش» دېگەن دەرسلىكلىرى مېنى تولىمۇ تەسىرلەندۈرگەندى. مەن ئۇ دەرسلىكلەرنى تەكرار ئاڭلاپ چىقتىم. سەلەفلەرنىڭ ئىلىم ئېلىشقا ۋە كىتاب ئوقۇشقا بولغان ئىشتىياقى، ئادەمنىڭ ئەقلىنى لال قىلغۇدەك دەرىجىدە بولۇپ، ئۇلار بىلەن بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا پەرقنىڭ تولىمۇ چوڭ ئىكەنلىكى مېنى قاتتىق بىئارام قىلدى.

بىز نېمىگە يۈزلىنىپ كېتىۋاتىمىز ؟ قانداق نەرسىلەردىن روھىي ئوزۇق ئېلىۋاتىمىز ؟ ئەرزىمەس دۇنيا ماتالىرىغا قانچىلىك قىزىقىپ، بىزگە دۇنيا - ئاخىرەتتە كۆپلىگەن مەنپەئەتلەرنى ۋە بەخت - سائادەتنى ئېلىپ كېلىدىغان كىتاب ئوقۇش ۋە ئىلىم ئېلىشتىن قانچىلىك يىراقلىشىۋاتىمىز ؟ بۇلارنى ئويلىغىنىمدا قەلبىم بىئاراملىق ئىچىدە ئۆرتەندى.

ئى ئاللاھ بىزلەرگىمۇ سەلەفلەرگە ئاتا قىلغان ئىلىم ئېلىش يولىدىكى ھىممەت ۋە تىرىشچانلىقتىن ئىبارەت نېمىتىڭنى ئاتا قىلغىن. بىزنىڭ قەلبلىرىمىزنىمۇ

ئىمتىھانلىرىغا دۇچار بولغاندا ئەڭ گۈزەل سۆزلىرى بىلەن تەسەللى بېرىدىغان سۆيۈملۈك دوست بولۇپ كەلدى.

ھازىرمۇ بىر ئېغىز ئۆيۈم كۈتۈپخانا، نۇرغۇنلىغان سەرخىل كىتابلار تىزىلغان. ئۇلارغا ھەر قېتىم قارىغان ۋاقتىمدا قەلبىم راھەتلىنىسە، ئوقۇغان ۋاقىتلىرىمدا ماڭا ئاللاھنىڭ ياردىمى بىلەن كۈچ قۇۋۋەت ۋە روھىي ئوزۇق بېغىشلايدۇ. بۇ كاتتا نېمەتنى ماڭا بەرگەن رەببىمگە چەكسىز ھەمدە ۋە شۈكۈر ئېيتىمەن.

«نەزەر ئېكرانى» دېگەن قانالدا سۆزلەنگەن، ئەلىي ئىبنى مۇھەممەد ئىمراننىڭ «كىتاب ئوقۇشقا ۋە ئىلىم تەلەپ قىلىشقا مەپتۇن بولۇش» دېگەن دەرسلىكلىرى مېنى تولىمۇ تەسىرلەندۈرگەندى. مەن ئۇ دەرسلىكلەرنى تەكرار ئاڭلاپ چىقتىم. سەلەفلەرنىڭ ئىلىم ئېلىشقا ۋە كىتاب ئوقۇشقا بولغان ئىشتىياقى، ئادەمنىڭ ئەقلىنى لال قىلغۇدەك دەرىجىدە بولۇپ، ئۇلار بىلەن بىزنىڭ ئوتتۇرىمىزدا پەرقنىڭ تولىمۇ چوڭ ئىكەنلىكى مېنى قاتتىق بىئارام قىلدى.

بىز نېمىگە يۈزلىنىپ كېتىۋاتىمىز ؟ قانداق نەرسىلەردىن روھىي ئوزۇق ئېلىۋاتىمىز ؟ ئەرزىمەس دۇنيا ماتالىرىغا قانچىلىك قىزىقىپ، بىزگە دۇنيا - ئاخىرەتتە كۆپلىگەن مەنپەئەتلەرنى ۋە بەخت - سائادەتنى ئېلىپ كېلىدىغان كىتاب ئوقۇش ۋە ئىلىم ئېلىشتىن قانچىلىك يىراقلىشىۋاتىمىز ؟ بۇلارنى ئويلىغىنىمدا قەلبىم بىئاراملىق ئىچىدە ئۆرتەندى.

ئى ئاللاھ بىزلەرگىمۇ سەلەفلەرگە ئاتا قىلغان ئىلىم ئېلىش يولىدىكى ھىممەت ۋە تىرىشچانلىقتىن ئىبارەت نېمىتىڭنى ئاتا قىلغىن. بىزنىڭ قەلبلىرىمىزنىمۇ

180

ئاشۇلارنىڭ قەلبىگە ئوخشاش پاكلاپ، سەممىيەت ۋە راستچىللىقلارنى مۇجەسسەملەشتۈرۈپ بەرگىن، امىن.

قېنى ئارقىلىق دىننى كۆكلەتكەن ئەركەكلەر

پۈتكۈل گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ رەببى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. بىز ئاللاھنى مەدھىيەلەيمىز ۋە ئاللاھتىن ياردەم تەلەپ قىلىمىز، گۇناھلىرىمىزنىڭ مەغفىرەت بولۇشىنى تىلەيمىز، نەپسىمىزنىڭ يامانلىقىدىن، ئەمەللىرىمىزنىڭ ناچارلىقىدىن ئاللاھقا سېغىنىپ پاناھ تىلەيمىز. ئاللاھ ھىدايەت قىلغان كىشىنى ئازدۇرغۇچى يوق، ئاللاھ ئازدۇرغان كىشىنى ھىدايەت قىلغۇچى يوق. بىز پۈتكۈل ئاسمان ۋە زېمىندا ئاللاھتىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ئىلاھ يوقلۇقىنى، پۈتكۈل ئىنسان ۋە جىنلارنىڭ پەيغەمبىرى، پۈتكۈل زېمىن ئۈستىدىكى مۇجاھىدلارنىڭ قوماندانى، ھاياتىنى ئاللاھنىڭ دىنىنى قوغداش ئۈچۈن كۈرەش قىلىش بىلەن ئۆتكۈزگەن مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بېرىمىز.

ئاللاھنىڭ پەزلى ۋە مەرھەمىتى بىلەن زېمىن ئۈستىدىكى ئىنسانلارنىڭ مەنپەئەتلىنىشى ئۈچۈن يارىتىلىپ، ئۇنۇپ چىققان بارلىق دەل - دەرەخلەر ۋە ھەرخىل ئۆسۈملۈكلەر ۋە ئادەمنىڭ زوقىنى كەلتۈرىدىغان رەڭگارەڭ ئېچىلىدىغان گۈل - گىياھلارنىڭ ياخشى ئۆسۈپ يېتىلىشى ئۈچۈن

ئاشۇلارنىڭ قەلبىگە ئوخشاش پاكلاپ، سەممىيەت ۋە راستچىللىقلارنى مۇجەسسەملەشتۈرۈپ بەرگىن، امىن.

قېنى ئارقىلىق دىننى كۆكلەتكەن ئەركەكلەر

پۈتكۈل گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ رەببى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. بىز ئاللاھنى مەدھىيەلەيمىز ۋە ئاللاھتىن ياردەم تەلەپ قىلىمىز، گۇناھلىرىمىزنىڭ مەغفىرەت بولۇشىنى تىلەيمىز، نەپسىمىزنىڭ يامانلىقىدىن، ئەمەللىرىمىزنىڭ ناچارلىقىدىن ئاللاھقا سېغىنىپ پاناھ تىلەيمىز. ئاللاھ ھىدايەت قىلغان كىشىنى ئازدۇرغۇچى يوق، ئاللاھ ئازدۇرغان كىشىنى ھىدايەت قىلغۇچى يوق. بىز پۈتكۈل ئاسمان ۋە زېمىندا ئاللاھتىن باشقا ئىبادەتكە لايىق ئىلاھ يوقلۇقىنى، پۈتكۈل ئىنسان ۋە جىنلارنىڭ پەيغەمبىرى، پۈتكۈل زېمىن ئۈستىدىكى مۇجاھىدلارنىڭ قوماندانى، ھاياتىنى ئاللاھنىڭ دىنىنى قوغداش ئۈچۈن كۈرەش قىلىش بىلەن ئۆتكۈزگەن مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى ئىكەنلىكىگە گۇۋاھلىق بېرىمىز.

ئاللاھنىڭ پەزلى ۋە مەرھەمىتى بىلەن زېمىن ئۈستىدىكى ئىنسانلارنىڭ مەنپەئەتلىنىشى ئۈچۈن يارىتىلىپ، ئۇنۇپ چىققان بارلىق دەل - دەرەخلەر ۋە ھەرخىل ئۆسۈملۈكلەر ۋە ئادەمنىڭ زوقىنى كەلتۈرىدىغان رەڭگارەڭ ئېچىلىدىغان گۈل - گىياھلارنىڭ ياخشى ئۆسۈپ يېتىلىشى ئۈچۈن

181

مۇنبەتتۇپراقتا، سۇغا ۋە ئوغۇتقا موھتاج بولغىنىدەك، ئاللاھ تەرەپتىن ئاخىرقى پەيغەمبەر مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئۈممەتلىرىنىڭ دۇنيا - ئاخىرەتلىك بەخت - سائادىتى ئۈچۈن كاتتا نېمەت قىلىپ بەرگەن ئىسلام دىنىمىزمۇ «مەن مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئۈممىتى» دېگەن سۆزدە سەممىي بولغان مۇئمىن ۋە مۇسۇلمان يىگىتلەرنىڭ قانلىرى ئارقىلىق كۆكلەپ، ئىنسانىيەت ئارىسىدا چوڭقۇر يىلتىز تارتىپ، قەلبلىرى سۇسىزلىقتا قاتتىق چاڭقاپ، لەۋلىرى گەز باغلىغان ئىنسانىيەتنى شېرىن تەملىك سۇلىرى ئارقىلىق سۇغىرىدۇ.

{ھەرقانداق بىر قەۋم ئۆزىنىڭ ئەھۋالىنى ئۆزگەرتىۋەتمىگۈچە (يەنى ئاللاھ تائالانىڭ بەرگەن نېمەتلىرىگە تۇزكورلۇق قىلىپ گۇناھلارغا چۆممىگۈچە) ئاللاھ ئۇلارنىڭ ئەھۋالىنى ئۆزگەرتمەيدۇ (يەنى ئاللاھ تەئالا ئۇلارغا بەرگەن نېمەت، خاتىرجەملىك ۋە ئىززەت - ھۆرمەتنى ئېلىپ تاشلىمايدۇ).}

ئاللاھ تەئالاغا ئىمان كەلتۈرۈپ، توغرا ئىبادەت قىلىش ۋە يەر يۈزىدە ئاللاھ تەئالانىڭ ھاكىمىيىتىنى قۇرۇپ چىقىش، ئىلاھىي قانۇنلارنىڭ ئىجراسىدۇر. بىز ئۇيغۇر مۇسۇلمانلىرى ئىلاھىي قانۇن ئەتراپىغا زىچ ئۇيۇشۇپ، غېرىب بولغان ئىسلام دىنىمىز ئۈچۈن قانلىرىمىزنى ھىچ ئىككىلەنمەستىن تۆكۈپ، دىنىنى يەر يۈزىدە كۈچلەندۈرۈپ، تەرەققىي قىلدۇرۇپ، ئاللاھ تەئالانىڭ ھاكىمىيىتىنى قۇرۇپ چىقىپ، ئىلاھىي قانۇننى ئۇستۇنلۇككە ئېرىشتۈرۈش ئۈچۈن ئىمان بىلەن جىھاد ئىبادىتىنى بىر - بىرىدىن ئايرىۋەتمەستىن، ئىككىسىنى بىر - بىرى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك

مۇنبەتتۇپراقتا، سۇغا ۋە ئوغۇتقا موھتاج بولغىنىدەك، ئاللاھ تەرەپتىن ئاخىرقى پەيغەمبەر مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئۈممەتلىرىنىڭ دۇنيا - ئاخىرەتلىك بەخت - سائادىتى ئۈچۈن كاتتا نېمەت قىلىپ بەرگەن ئىسلام دىنىمىزمۇ «مەن مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئۈممىتى» دېگەن سۆزدە سەممىي بولغان مۇئمىن ۋە مۇسۇلمان يىگىتلەرنىڭ قانلىرى ئارقىلىق كۆكلەپ، ئىنسانىيەت ئارىسىدا چوڭقۇر يىلتىز تارتىپ، قەلبلىرى سۇسىزلىقتا قاتتىق چاڭقاپ، لەۋلىرى گەز باغلىغان ئىنسانىيەتنى شېرىن تەملىك سۇلىرى ئارقىلىق سۇغىرىدۇ.

{ھەرقانداق بىر قەۋم ئۆزىنىڭ ئەھۋالىنى ئۆزگەرتىۋەتمىگۈچە (يەنى ئاللاھ تائالانىڭ بەرگەن نېمەتلىرىگە تۇزكورلۇق قىلىپ گۇناھلارغا چۆممىگۈچە) ئاللاھ ئۇلارنىڭ ئەھۋالىنى ئۆزگەرتمەيدۇ (يەنى ئاللاھ تەئالا ئۇلارغا بەرگەن نېمەت، خاتىرجەملىك ۋە ئىززەت - ھۆرمەتنى ئېلىپ تاشلىمايدۇ).}

ئاللاھ تەئالاغا ئىمان كەلتۈرۈپ، توغرا ئىبادەت قىلىش ۋە يەر يۈزىدە ئاللاھ تەئالانىڭ ھاكىمىيىتىنى قۇرۇپ چىقىش، ئىلاھىي قانۇنلارنىڭ ئىجراسىدۇر. بىز ئۇيغۇر مۇسۇلمانلىرى ئىلاھىي قانۇن ئەتراپىغا زىچ ئۇيۇشۇپ، غېرىب بولغان ئىسلام دىنىمىز ئۈچۈن قانلىرىمىزنى ھىچ ئىككىلەنمەستىن تۆكۈپ، دىنىنى يەر يۈزىدە كۈچلەندۈرۈپ، تەرەققىي قىلدۇرۇپ، ئاللاھ تەئالانىڭ ھاكىمىيىتىنى قۇرۇپ چىقىپ، ئىلاھىي قانۇننى ئۇستۇنلۇككە ئېرىشتۈرۈش ئۈچۈن ئىمان بىلەن جىھاد ئىبادىتىنى بىر - بىرىدىن ئايرىۋەتمەستىن، ئىككىسىنى بىر - بىرى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك

182

بولغان بىر مەنبە دەپ ئىشەنگەن بولساق، مۇجاھىد قېرىنداشلىرىمىزنى ياردەمسىز يالغۇز تاشلاپ قويمىغان بولاتتۇق. چۈنكى، بىز ھەممىمىز شەرقىي تۈركىستان زېمىنىدىن ئۇچۇپ چىققان قۇش ئىدۇق. قانىتىدىن ئايرىلغان قۇش ئاسماندا پەرۋاز قىلىپ ئۇچالمىغىنىدەك، بىز بىر قانىتىمىزدىن ئايرىلىپ قالغان بىچارە قۇشقا ئوخشاش كۆك ئاسماندا پەرۋاز قىلىپ ئۇچالماستىن تېپىرلىماقتىمىز.

مۇدھىش بىر ئىزتىراپ، قايمۇقۇش ۋە تېڭىرقاش ئىچىدە قاتتىق گاڭگىراش بىلەن بىرگە، پسىخولوگىيە جەھەتتىن ئىسەبىيلىشىپ، مەنئۇۋىيىتىمىزنى چۈشكۈنلەشتۈرۈشكە قاراپ ماڭماقتىمىز. بۇنىڭ بىردىنبىر يېگانە چارىسى ئاللاھ تەئالانىڭ بۇيرۇقى بولغان جىھاد ئىبادىتىگە يۈزلىنىشتۇر.

بىر نەچچە ئاي ئىچىدە مۇجاھىد يىگىتلىرىمىزدىن ئاللاھنىڭ كاتتا نېمىتى بولغان شېھىدلىككە ئېرىشكەن تۆت نەپەر مۇجاھىدنى ئىنسان ئەڭ بەختلىك، ئەڭ لەززەتلىك، ئەڭ شېرىن ھاياتنى ئۆتكۈزىدىغان مەڭگۈلۈك دۇنياغا ئۇزىتىپ قويدۇق. ئۇلار نېمە دېگەن بەختلىك ئىنسانلار ھە!

مەن ئۇلارغا شۇنچىلىك ھەۋەس قىلدىم. ئۇلارنىڭ ئورنىدا ئۆزۈمنىڭ بولۇشىنى قەلبىمنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرىدىن ئارزۇ قىلغان ۋاقىتلىرىمدا كۆزلىرىم ياشقا تولدى. ئۇلار نېمە دېگەن تەلەيلىك يىگىتلەر ھە! ئۇلارنىڭ ھەقىقى مۇجاھىدقا لايىق توغرا ئەقىدىسى ۋە ئاللاھقا بولغان تەقۋالىقى، گۈزەل ئەخلاقلىرى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئاللاھتىن سەممىيلىك بىلەن شېھىدلىكنى تىلەپ، ئاللاھ بىلەن ئەڭ گۈزەل رەۋىشتە ئۇچرىشىشنى ئارزۇ

بولغان بىر مەنبە دەپ ئىشەنگەن بولساق، مۇجاھىد قېرىنداشلىرىمىزنى ياردەمسىز يالغۇز تاشلاپ قويمىغان بولاتتۇق. چۈنكى، بىز ھەممىمىز شەرقىي تۈركىستان زېمىنىدىن ئۇچۇپ چىققان قۇش ئىدۇق. قانىتىدىن ئايرىلغان قۇش ئاسماندا پەرۋاز قىلىپ ئۇچالمىغىنىدەك، بىز بىر قانىتىمىزدىن ئايرىلىپ قالغان بىچارە قۇشقا ئوخشاش كۆك ئاسماندا پەرۋاز قىلىپ ئۇچالماستىن تېپىرلىماقتىمىز.

مۇدھىش بىر ئىزتىراپ، قايمۇقۇش ۋە تېڭىرقاش ئىچىدە قاتتىق گاڭگىراش بىلەن بىرگە، پسىخولوگىيە جەھەتتىن ئىسەبىيلىشىپ، مەنئۇۋىيىتىمىزنى چۈشكۈنلەشتۈرۈشكە قاراپ ماڭماقتىمىز. بۇنىڭ بىردىنبىر يېگانە چارىسى ئاللاھ تەئالانىڭ بۇيرۇقى بولغان جىھاد ئىبادىتىگە يۈزلىنىشتۇر.

بىر نەچچە ئاي ئىچىدە مۇجاھىد يىگىتلىرىمىزدىن ئاللاھنىڭ كاتتا نېمىتى بولغان شېھىدلىككە ئېرىشكەن تۆت نەپەر مۇجاھىدنى ئىنسان ئەڭ بەختلىك، ئەڭ لەززەتلىك، ئەڭ شېرىن ھاياتنى ئۆتكۈزىدىغان مەڭگۈلۈك دۇنياغا ئۇزىتىپ قويدۇق. ئۇلار نېمە دېگەن بەختلىك ئىنسانلار ھە!

مەن ئۇلارغا شۇنچىلىك ھەۋەس قىلدىم. ئۇلارنىڭ ئورنىدا ئۆزۈمنىڭ بولۇشىنى قەلبىمنىڭ چوڭقۇر قاتلاملىرىدىن ئارزۇ قىلغان ۋاقىتلىرىمدا كۆزلىرىم ياشقا تولدى. ئۇلار نېمە دېگەن تەلەيلىك يىگىتلەر ھە! ئۇلارنىڭ ھەقىقى مۇجاھىدقا لايىق توغرا ئەقىدىسى ۋە ئاللاھقا بولغان تەقۋالىقى، گۈزەل ئەخلاقلىرى، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئاللاھتىن سەممىيلىك بىلەن شېھىدلىكنى تىلەپ، ئاللاھ بىلەن ئەڭ گۈزەل رەۋىشتە ئۇچرىشىشنى ئارزۇ

183

قىلغانلىقى ۋە ئارزۇلىرىنى روياپقا چىقىرىش ئۈچۈن ئەمەلىيەتتە تىرىشقانلىقى سەۋەبىدىن ئاللاھ ئۇلارنى ياخشى كۆرۈپ ئۆز مەرھەمىتىگە ئالدى. بەزىدە شۇنى ئارزۇ قىلىپ قالىمەن. مەنمۇ بىر ئەركەك بولغان بولسام، ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن رىباتتا تۇرۇپ ۋە جەڭلەرگە قاتنىشىپ، دۈشمەنلەرنى قىرىپ، جەسىتىمنى غۇسلى قىلمايدىغان، كېپەنلىمەيدىغان، بىر كىلومېتىر يىراقلىقتا بەدەنلىرىمدىن ئېپار پۇرىقى تارقىلىدىغان شېھىدلىكنى شۇنچىلىك ئۈمىد قىلىپ، ئاللاھقا يالۋۇرۇپ چىن قەلبىمدىن، سەمىمىيەت بىلەن ئىلتىجا قىلىپ ئولتۇرۇپتىمەن. چۈنكى، ئىسلام ئالىملىرى «مۇرابىت ۋە شېھىدلەر قەبرىدە سوئال - سوراق قىلىنمايدۇ ۋە قەبرىنىڭ پىتنىسىدىن ئەمىن بولىدۇ» دېيىشىدۇ. قەبرىدىكى سوئال - سوراق يۇقىرىدىكى ئىككى خىل ئىنسانلاردىن باشقىلارنىڭ ھەممىسى دۇچار بولىدىغان قورقۇنچلۇق ئىمتىھاندۇر. چۈنكى، بۇ ئىمتىھاندا مەنسەپ، ھوقۇق، گۈزەللىك، شۆھرەت، بايلىق، يۈز - ئابرۇي، قېرى - ياشلىقتا قارالمايدۇ. بەلكى، توغرا ئەقىدە، سۈزۈك ئىمان ۋە ياخشى ئەمەللەرگە قارىلىدۇ.

يەر يۈزىدە پىتنە دېڭىز دولقۇنلىرىدەك دولقۇنلاپ كېلىۋاتقان بۇ دەۋردە دۇنيانىڭ ئارزۇلىغۇدەك نېمىسى قالدى؟ ئىمانىمىزنى پىتنىدىن ساقلاپ، ئاللاھ بىلەن نۇرلۇق يۈزلىرىمىز، ساغلام قەلبلىرىمىز بىلەن ئۇچرىشىپ، جەننەتتىكى مەڭگۈلۈك بەخت - سائادەتلىك ھاياتقا ئېرىشىش، مۇسۇلمان ئىنسان ئۈچۈن تۈگىمەس خۇشاللىقتۇر.

ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ:

قىلغانلىقى ۋە ئارزۇلىرىنى روياپقا چىقىرىش ئۈچۈن ئەمەلىيەتتە تىرىشقانلىقى سەۋەبىدىن ئاللاھ ئۇلارنى ياخشى كۆرۈپ ئۆز مەرھەمىتىگە ئالدى. بەزىدە شۇنى ئارزۇ قىلىپ قالىمەن. مەنمۇ بىر ئەركەك بولغان بولسام، ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن رىباتتا تۇرۇپ ۋە جەڭلەرگە قاتنىشىپ، دۈشمەنلەرنى قىرىپ، جەسىتىمنى غۇسلى قىلمايدىغان، كېپەنلىمەيدىغان، بىر كىلومېتىر يىراقلىقتا بەدەنلىرىمدىن ئېپار پۇرىقى تارقىلىدىغان شېھىدلىكنى شۇنچىلىك ئۈمىد قىلىپ، ئاللاھقا يالۋۇرۇپ چىن قەلبىمدىن، سەمىمىيەت بىلەن ئىلتىجا قىلىپ ئولتۇرۇپتىمەن. چۈنكى، ئىسلام ئالىملىرى «مۇرابىت ۋە شېھىدلەر قەبرىدە سوئال - سوراق قىلىنمايدۇ ۋە قەبرىنىڭ پىتنىسىدىن ئەمىن بولىدۇ» دېيىشىدۇ. قەبرىدىكى سوئال - سوراق يۇقىرىدىكى ئىككى خىل ئىنسانلاردىن باشقىلارنىڭ ھەممىسى دۇچار بولىدىغان قورقۇنچلۇق ئىمتىھاندۇر. چۈنكى، بۇ ئىمتىھاندا مەنسەپ، ھوقۇق، گۈزەللىك، شۆھرەت، بايلىق، يۈز - ئابرۇي، قېرى - ياشلىقتا قارالمايدۇ. بەلكى، توغرا ئەقىدە، سۈزۈك ئىمان ۋە ياخشى ئەمەللەرگە قارىلىدۇ.

يەر يۈزىدە پىتنە دېڭىز دولقۇنلىرىدەك دولقۇنلاپ كېلىۋاتقان بۇ دەۋردە دۇنيانىڭ ئارزۇلىغۇدەك نېمىسى قالدى؟ ئىمانىمىزنى پىتنىدىن ساقلاپ، ئاللاھ بىلەن نۇرلۇق يۈزلىرىمىز، ساغلام قەلبلىرىمىز بىلەن ئۇچرىشىپ، جەننەتتىكى مەڭگۈلۈك بەخت - سائادەتلىك ھاياتقا ئېرىشىش، مۇسۇلمان ئىنسان ئۈچۈن تۈگىمەس خۇشاللىقتۇر.

ئاللاھ تەئالا قۇرئان كەرىمدە مۇنداق دەيدۇ:

184

{ئى مۇئمىنلەر! سەبىر ۋە ناماز ئارقىلىق ياردەم تىلەڭلار. ئاللاھ ھەقىقەتەن سەبىر قىلغۇچىلار بىلەن بىللىدۇر. ئاللاھنىڭ يولىدا ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى (يەنى شېھىدلەرنى) ئۆلۈك دېمەڭلار، بەلكى ئۇلار تىرىكتۇر. لېكىن سىلەر بۇنى سەزمەيسىلەر.}

ئاللاھ يولىدا شېھىد بولغانلار ئۈچۈن ئاخىرەتتە جەننەتتىن ئىبارەت ئەڭ كاتتا نېمەت بىلەن مۇكاپاتلايدىغانلىقى توغرىسىدا كۆپلىگەن ئايەت ۋە ھەدىسلەر كەلگەن.

مەھمۇد فاتىھ رەھىمەھۇللاھ قېرىنداشىمىز جىھاد مەيدانىغا ھىجرەت قىلىپ يېتىپ كەلگەن بولۇپ، دەسلەپكى ئاساسىي تەلىمگاھلاردا تەلىمنى پۈتتۈرۈپ بىر مەزگىل ئالدىنقى سەپلەرگە رىباتقا چىققىنىدىن كېيىن، ئۆزىنىڭ ئەسلى ئارزۇسى ۋە قىزىقىشى بويىچە جامائەت مەسئۇللىرىغا قايتا - قايتا ئىلتىماس سۇنۇپ، جامائىتىمىزنىڭ مەرگەنلەر گۇرۇپپىسىغا ئەزا بولغان.

بۇ گۇرۇپپىغا ئەزا بولغاندىن تارتىپ، ئۆزىنىڭ ئاللاھقا بەرگەن ۋەدىسىگە بىنائەن مەرگەن قوراللىرىغا ئائىت ئىلىملەرنى ناھايىتى تىرىشچانلىق بىلەن ئۆگەنگەن. ھەر بىر ئەمەلىي مەشىق پەيتلىرىنى قولدىن بەرمىگەن. سەۋىيە ئاشۇرۇش تەلىملىرىگە نىسبەتەن ئاكتىپ پوزىتسىيە بىلدۈرۈپ، ئەنسار تەلىمگاھ ئۇستازلىرىنى ئۆز ھىممىتى ئارقىلىق ھەيران قالدۇرغان.

ئىلىم جەھەتتە ئۆزىدە مەلۇم ئاساس ھازىرلاپ بولغاندىن كېيىن، ئالدىنقى سەپلەردە دىن دۈشمەنلىرىنى ئۇۋلاش ئۈچۈن ئۆزىنىڭ بارلىق ۋاقىتلىرىنى شۇنىڭغا مەركەزلەشتۈرگەن.

{ئى مۇئمىنلەر! سەبىر ۋە ناماز ئارقىلىق ياردەم تىلەڭلار. ئاللاھ ھەقىقەتەن سەبىر قىلغۇچىلار بىلەن بىللىدۇر. ئاللاھنىڭ يولىدا ئۆلتۈرۈلگەنلەرنى (يەنى شېھىدلەرنى) ئۆلۈك دېمەڭلار، بەلكى ئۇلار تىرىكتۇر. لېكىن سىلەر بۇنى سەزمەيسىلەر.}

ئاللاھ يولىدا شېھىد بولغانلار ئۈچۈن ئاخىرەتتە جەننەتتىن ئىبارەت ئەڭ كاتتا نېمەت بىلەن مۇكاپاتلايدىغانلىقى توغرىسىدا كۆپلىگەن ئايەت ۋە ھەدىسلەر كەلگەن.

مەھمۇد فاتىھ رەھىمەھۇللاھ قېرىنداشىمىز جىھاد مەيدانىغا ھىجرەت قىلىپ يېتىپ كەلگەن بولۇپ، دەسلەپكى ئاساسىي تەلىمگاھلاردا تەلىمنى پۈتتۈرۈپ بىر مەزگىل ئالدىنقى سەپلەرگە رىباتقا چىققىنىدىن كېيىن، ئۆزىنىڭ ئەسلى ئارزۇسى ۋە قىزىقىشى بويىچە جامائەت مەسئۇللىرىغا قايتا - قايتا ئىلتىماس سۇنۇپ، جامائىتىمىزنىڭ مەرگەنلەر گۇرۇپپىسىغا ئەزا بولغان.

بۇ گۇرۇپپىغا ئەزا بولغاندىن تارتىپ، ئۆزىنىڭ ئاللاھقا بەرگەن ۋەدىسىگە بىنائەن مەرگەن قوراللىرىغا ئائىت ئىلىملەرنى ناھايىتى تىرىشچانلىق بىلەن ئۆگەنگەن. ھەر بىر ئەمەلىي مەشىق پەيتلىرىنى قولدىن بەرمىگەن. سەۋىيە ئاشۇرۇش تەلىملىرىگە نىسبەتەن ئاكتىپ پوزىتسىيە بىلدۈرۈپ، ئەنسار تەلىمگاھ ئۇستازلىرىنى ئۆز ھىممىتى ئارقىلىق ھەيران قالدۇرغان.

ئىلىم جەھەتتە ئۆزىدە مەلۇم ئاساس ھازىرلاپ بولغاندىن كېيىن، ئالدىنقى سەپلەردە دىن دۈشمەنلىرىنى ئۇۋلاش ئۈچۈن ئۆزىنىڭ بارلىق ۋاقىتلىرىنى شۇنىڭغا مەركەزلەشتۈرگەن.

185

يازنىڭ قاتتىق ئىسسىق ئاپتاپلىرى، قىشنىڭ جاندىن ئۆتكۈدەك سوغۇقلىرى، دۈشمەننىڭ خىرىسلىرى ئۇ قېرىندىشىمىزنى ئۆزى ئالدىن تەييارلىنىۋالغان مەرگەنلار ئاكوپىدا، كۆرسەتكۈچ بارماقلىرىنى مەرگەن قورالىنىڭ تەپكىسىگە قويغان ھالەتلىرىدە دىن دۈشمەنلىرىنىڭ ئۇۋۇسىدىن چىقىشلىرىنى كۈتۈشتىن توختىتالمىغان.

مەھمۇد فاتىھ ھەر قېتىم ئانا ۋەتەن شەرقىي تۈركىستان ۋە شام ئەھلى ئۈستىدىن يۈرگۈزۈلىۋاتقان ۋەھشىيانە قىرغىنچىلىقنى ئەسلىگەندە، قەلبى قاتتىق بىئارام بولۇپ، كۆزلىرىگە ياش ئالغان ھالدا، ئەنە شۇ زالىملارغا ياردەمچى بولغان دۈشمەن ئەسكەرلىرىدىن بىرنى بولسىمۇ جەھەننەمگە ئۇزىتىپ، ئۈممەتنىڭ بەدەنلىرىنى بىردانە پارازىت قۇرتتىن بولسىمۇ ئازاد قىلىشنى ئۆزىگە مۇھىم ۋەزىپە قىلغانىدى. دۈشمەننىڭ ئۇۋۇسىدىن چىقىشىنى كۈتۈشنى ئۆزىگە لەززەت قىلىپ تاللىغان ئىدى. بۇ قېرىندىشىمىزنىڭ بۇنى تاللىشىدىكى جاسارىتىگە سەۋەبچى بولغان ئامىل، ئۇ قېرىندىشىمىزنىڭ تەقۋالىقى، قېرىنداشلىرىغا نىسبەتەن كىچىك پېئىل، كەمتەر بولۇشى، قېرىنداشلىرىنىڭ مەنپەئەتىنى ئۆزىنىڭ مەنپەئەتىدىن ئارتۇق بىلىشى، سەپداشلىرىنىڭ خاتىرجەملىكى ۋە ئۇلارنىڭ يوللىرىنى يورۇتۇپ بېرىش ئۈچۈن شام بولۇپ كۆيۈش روھى، ئىجتىمائىي مۇناسىۋەتتىكى گۈزەل ئەخلاقلىرى، كېچىنىڭ ئۈچتىن بىر قىسمىدا ئاللاھقا يالۋۇرۇپ ياش تۆكۈشلىرى ئۇ قېرىندىشىمىزغا دۈشمەنلىرى ئالدىدا سەبىر ۋە كۈچ - قۇۋۋەت ئاتا قىلغانىدى.

يازنىڭ قاتتىق ئىسسىق ئاپتاپلىرى، قىشنىڭ جاندىن ئۆتكۈدەك سوغۇقلىرى، دۈشمەننىڭ خىرىسلىرى ئۇ قېرىندىشىمىزنى ئۆزى ئالدىن تەييارلىنىۋالغان مەرگەنلار ئاكوپىدا، كۆرسەتكۈچ بارماقلىرىنى مەرگەن قورالىنىڭ تەپكىسىگە قويغان ھالەتلىرىدە دىن دۈشمەنلىرىنىڭ ئۇۋۇسىدىن چىقىشلىرىنى كۈتۈشتىن توختىتالمىغان.

مەھمۇد فاتىھ ھەر قېتىم ئانا ۋەتەن شەرقىي تۈركىستان ۋە شام ئەھلى ئۈستىدىن يۈرگۈزۈلىۋاتقان ۋەھشىيانە قىرغىنچىلىقنى ئەسلىگەندە، قەلبى قاتتىق بىئارام بولۇپ، كۆزلىرىگە ياش ئالغان ھالدا، ئەنە شۇ زالىملارغا ياردەمچى بولغان دۈشمەن ئەسكەرلىرىدىن بىرنى بولسىمۇ جەھەننەمگە ئۇزىتىپ، ئۈممەتنىڭ بەدەنلىرىنى بىردانە پارازىت قۇرتتىن بولسىمۇ ئازاد قىلىشنى ئۆزىگە مۇھىم ۋەزىپە قىلغانىدى. دۈشمەننىڭ ئۇۋۇسىدىن چىقىشىنى كۈتۈشنى ئۆزىگە لەززەت قىلىپ تاللىغان ئىدى. بۇ قېرىندىشىمىزنىڭ بۇنى تاللىشىدىكى جاسارىتىگە سەۋەبچى بولغان ئامىل، ئۇ قېرىندىشىمىزنىڭ تەقۋالىقى، قېرىنداشلىرىغا نىسبەتەن كىچىك پېئىل، كەمتەر بولۇشى، قېرىنداشلىرىنىڭ مەنپەئەتىنى ئۆزىنىڭ مەنپەئەتىدىن ئارتۇق بىلىشى، سەپداشلىرىنىڭ خاتىرجەملىكى ۋە ئۇلارنىڭ يوللىرىنى يورۇتۇپ بېرىش ئۈچۈن شام بولۇپ كۆيۈش روھى، ئىجتىمائىي مۇناسىۋەتتىكى گۈزەل ئەخلاقلىرى، كېچىنىڭ ئۈچتىن بىر قىسمىدا ئاللاھقا يالۋۇرۇپ ياش تۆكۈشلىرى ئۇ قېرىندىشىمىزغا دۈشمەنلىرى ئالدىدا سەبىر ۋە كۈچ - قۇۋۋەت ئاتا قىلغانىدى.

186

ھۇجۇم جەڭلىرى پەيتلىرىدە ھەم ھۇجۇمغا ئۆتكەن پىيادە قىسىمدىكى قېرىنداشلارنى دۈشمەن ئوت كۈچىدىن مۇداپىئە قىلىش ئۈچۈن ئەڭ خەتەرلىك ئورۇنلارغا ئورۇنلىشىپ، قېرىنداشلارنىڭ ئالدىغا ئىلگىرىلىشىگە توسالغۇ بولۇۋاتقان بارچە توساقلارنى ئۆزىنىڭ قولىدىكى يىراق مۇساپىلىق مەرگەن قورالى بىلەن بۇزۇپ تاشلاشقا تەييار ئىدى. ھەقىقەتەن ھاياتىنىڭ ئاخىرقى دەقىقىلىرىدە، كۆرسەتكۈچ بارمىقىنى تەپكىگە قويغان، تەمكىنلىك بىلەن دۈشمەن ئەسكەرلىرىنىڭ ھەرىكىتىنى كۆزىتىۋاتقان، تىللىرى رەببىنى ئەسلەپ زىكىر قىلىۋاتقان ھالەتتە، ئۇشتۇمتۇت يېنىغا چۈشكەن مىناميوت ئوقىنىڭ زەربىسىدە پات يېقىندا ئاخىرلىشىدىغان ئەرزىمەس دۇنيا بىلەن خوشلىشىپ، ئۆز ئارزۇسىغا ئۇيغۇن ھالدا رەببىنىڭ دەرگاھىغا سەپەر قىلدى.

ئىنسان ھامان بىر كۈنى ئاللاھنىڭ تەقدىر قىلىشى بىلەن ئۆز ھاياتىدىن ئايرىلىدۇ. ئەمما، ئىنسان ئۈچۈن ئەڭ مۇھىم بولغىنى بۇ ئەرزىمەس دۇنيادىن قانداق ھالەتتە ئايرىلىپ، ئاللاھ بىلەن قانداق ئۇچرىشىش مەسىلىسىدۇر.

ئەزىز قېرىندىشىمىز ئابدۇللاھ ۋە ئۇنىڭ ئىككى دوستى بىرلا ۋاقىتتا ئىنشائاللاھ شېھىد بولدى. مەن ئابدۇللاھ قېرىندىشىمىزنى ئەسلىسەم كۆزلىرىمگە ئىختىيارسىز ياش كېلىدۇ. چۈنكى، ئۇ شېھىد بولۇشتىن بىر يېرىم ئاي ئىلگىرى ئۆيۈمنىڭ تاملىرىنى شۇنچىلىك ياخشى ئاقلاپ بەرگەن ۋە ئۆيۈمنىڭ توكلىرىنى ئوڭشاپ بەرگەندى.

ھۇجۇم جەڭلىرى پەيتلىرىدە ھەم ھۇجۇمغا ئۆتكەن پىيادە قىسىمدىكى قېرىنداشلارنى دۈشمەن ئوت كۈچىدىن مۇداپىئە قىلىش ئۈچۈن ئەڭ خەتەرلىك ئورۇنلارغا ئورۇنلىشىپ، قېرىنداشلارنىڭ ئالدىغا ئىلگىرىلىشىگە توسالغۇ بولۇۋاتقان بارچە توساقلارنى ئۆزىنىڭ قولىدىكى يىراق مۇساپىلىق مەرگەن قورالى بىلەن بۇزۇپ تاشلاشقا تەييار ئىدى. ھەقىقەتەن ھاياتىنىڭ ئاخىرقى دەقىقىلىرىدە، كۆرسەتكۈچ بارمىقىنى تەپكىگە قويغان، تەمكىنلىك بىلەن دۈشمەن ئەسكەرلىرىنىڭ ھەرىكىتىنى كۆزىتىۋاتقان، تىللىرى رەببىنى ئەسلەپ زىكىر قىلىۋاتقان ھالەتتە، ئۇشتۇمتۇت يېنىغا چۈشكەن مىناميوت ئوقىنىڭ زەربىسىدە پات يېقىندا ئاخىرلىشىدىغان ئەرزىمەس دۇنيا بىلەن خوشلىشىپ، ئۆز ئارزۇسىغا ئۇيغۇن ھالدا رەببىنىڭ دەرگاھىغا سەپەر قىلدى.

ئىنسان ھامان بىر كۈنى ئاللاھنىڭ تەقدىر قىلىشى بىلەن ئۆز ھاياتىدىن ئايرىلىدۇ. ئەمما، ئىنسان ئۈچۈن ئەڭ مۇھىم بولغىنى بۇ ئەرزىمەس دۇنيادىن قانداق ھالەتتە ئايرىلىپ، ئاللاھ بىلەن قانداق ئۇچرىشىش مەسىلىسىدۇر.

ئەزىز قېرىندىشىمىز ئابدۇللاھ ۋە ئۇنىڭ ئىككى دوستى بىرلا ۋاقىتتا ئىنشائاللاھ شېھىد بولدى. مەن ئابدۇللاھ قېرىندىشىمىزنى ئەسلىسەم كۆزلىرىمگە ئىختىيارسىز ياش كېلىدۇ. چۈنكى، ئۇ شېھىد بولۇشتىن بىر يېرىم ئاي ئىلگىرى ئۆيۈمنىڭ تاملىرىنى شۇنچىلىك ياخشى ئاقلاپ بەرگەن ۋە ئۆيۈمنىڭ توكلىرىنى ئوڭشاپ بەرگەندى.

187

بۇ جەڭگىۋار، ئۆزىنى ئاللاھقا ئاتىغان مۇجاھىد يىگىتلىرىمىز تەقۋا، كېچىلىرىنى قولدىن بەرمەيدىغان، تىللىرى قۇرئان ئوقۇش، قەلبلىرى ئاللاھنى ئەسلەش بىلەن ئۆزىنىڭ كەسپىگە بېرىلىپ، ياخشى كۆرۈپ ئۆگىنىپ، ئالدىقى سەپتىكى دۈشمەنلەر تەرىپىدىن قويۇلغان مىنالارنى تازىلاش ئارقىلىق، مۇجاھىدلارغا خاتىرجەملىك بېغىشلايدىغان جەسۇر يىگىتلەر ئىدى.

بۇ يىگىتلەر ماقارغا 2018 - يىلى 5 - ئاينىڭ 24 - كۈنى كىرگەن بولۇپ، ماقار مەسئۇلىنىڭ بۇلارنى مىنا ئۆگىنىش تەلىمگاھىغا ئەۋەتىش بىلەن، ئابدۇللاھ ۋە خەبباب قاتارلىق مۇجاھىدلار مىنا بىلىملىرىنى تەلىمگاھىدا كۆڭۈل قويۇپ ئۆگىنىپ كەلگەن.

ئۇلار شۇنچىلىك شىجائەتلىك بولۇپ، جەڭ بولۇپ قالسا تەشەببۇسكارلىق بىلەن جەڭگە قاتنىشىشنى تەلەپ قىلاتتى. ئابدۇللاھ بىر قېتىملىق جەڭدە يارىلانغان بولۇپ، ئۇزۇن ئۆتمەي ئاللاھنىڭ شىپا بېرىشى بىلەن، ئەسلىگە كېلىش بىلەنلا نورمال خىزمەتكە چۈشۈپ كەتكەن. بۇ يىگىتلەر دىنىنىڭ ۋە ئۈممەتنىڭ يۈكىنى ئۈستىگە ئالغانلىقنى بىر دەقىقىمۇ ئۇنتۇپ قالماستىن، جاپا - مۇشەققەتلەرگە بوي ئەگمەي، ئاللاھنى رازى قىلىش ئۈچۈن بېرىلىپ خىزمەت قىلدى. بۇ جەرياندا ئۇلار بىرەر قېتىممۇ ۋايساپ باقمىدى. چۈنكى، ئۇلارنىڭ پۈتكۈل ئارزۇسى ئاللاھنى رازى قىلىپ مەڭگۈلۈك بەخت - سائادەت يۇرتى بولغان جەننەتلەرگە ئېرىشىش ئىدى.

يەنە بىر ھەيران قالارلىق ئىش شۇكى، ئاللاھ تەئالانىڭ يولىدا شېھىد بولغانلارنىڭ ئائىلە - تاۋابىئاتلىرىغا ئاللاھ ئاجايىپ سەبىر ئاتا قىلىدىكەن.

بۇ جەڭگىۋار، ئۆزىنى ئاللاھقا ئاتىغان مۇجاھىد يىگىتلىرىمىز تەقۋا، كېچىلىرىنى قولدىن بەرمەيدىغان، تىللىرى قۇرئان ئوقۇش، قەلبلىرى ئاللاھنى ئەسلەش بىلەن ئۆزىنىڭ كەسپىگە بېرىلىپ، ياخشى كۆرۈپ ئۆگىنىپ، ئالدىقى سەپتىكى دۈشمەنلەر تەرىپىدىن قويۇلغان مىنالارنى تازىلاش ئارقىلىق، مۇجاھىدلارغا خاتىرجەملىك بېغىشلايدىغان جەسۇر يىگىتلەر ئىدى.

بۇ يىگىتلەر ماقارغا 2018 - يىلى 5 - ئاينىڭ 24 - كۈنى كىرگەن بولۇپ، ماقار مەسئۇلىنىڭ بۇلارنى مىنا ئۆگىنىش تەلىمگاھىغا ئەۋەتىش بىلەن، ئابدۇللاھ ۋە خەبباب قاتارلىق مۇجاھىدلار مىنا بىلىملىرىنى تەلىمگاھىدا كۆڭۈل قويۇپ ئۆگىنىپ كەلگەن.

ئۇلار شۇنچىلىك شىجائەتلىك بولۇپ، جەڭ بولۇپ قالسا تەشەببۇسكارلىق بىلەن جەڭگە قاتنىشىشنى تەلەپ قىلاتتى. ئابدۇللاھ بىر قېتىملىق جەڭدە يارىلانغان بولۇپ، ئۇزۇن ئۆتمەي ئاللاھنىڭ شىپا بېرىشى بىلەن، ئەسلىگە كېلىش بىلەنلا نورمال خىزمەتكە چۈشۈپ كەتكەن. بۇ يىگىتلەر دىنىنىڭ ۋە ئۈممەتنىڭ يۈكىنى ئۈستىگە ئالغانلىقنى بىر دەقىقىمۇ ئۇنتۇپ قالماستىن، جاپا - مۇشەققەتلەرگە بوي ئەگمەي، ئاللاھنى رازى قىلىش ئۈچۈن بېرىلىپ خىزمەت قىلدى. بۇ جەرياندا ئۇلار بىرەر قېتىممۇ ۋايساپ باقمىدى. چۈنكى، ئۇلارنىڭ پۈتكۈل ئارزۇسى ئاللاھنى رازى قىلىپ مەڭگۈلۈك بەخت - سائادەت يۇرتى بولغان جەننەتلەرگە ئېرىشىش ئىدى.

يەنە بىر ھەيران قالارلىق ئىش شۇكى، ئاللاھ تەئالانىڭ يولىدا شېھىد بولغانلارنىڭ ئائىلە - تاۋابىئاتلىرىغا ئاللاھ ئاجايىپ سەبىر ئاتا قىلىدىكەن.

188

ئۇلار شۇنچىلىك تەمكىن بولۇپ، ئەھۋال سوراش ئۈچۈن كەلگەن مېھمانلارنى سەبىر بىلەن كۈتۈۋاتاتتى. مەن ئابدۇللاھ شېھىد بولۇپ بىر نەچچە كۈندىن كېيىن، ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنى يوقلاش ئۈچۈن بارغىنىمدا، ئۇ ھەمشىرىمىزنىڭ سەبىردىن شۇنچىلىك تەسىرلەندىم.

ئابدۇللاھنىڭ ئائىلىسىنىڭ ماڭا ئېيتىپ بېرىشىچە، ئابدۇللاھ شېھىد بولۇشتىن بىر نەچچە كۈن ئىلگىرى تاشقىرى ئۆيدە ئوماق ئوغلىنى ئەركىلىتىپ: «جېنىم ئوغلۇم! بۈگۈن سەن بىلەن ئاخىرقى قېتىم خوشلىشىشىم، ئەته كەتسەم ئەمدى كېلەلمەيمەن» دەۋاتقىنىنى ئائىلى ئاڭلاپ، يۈرىكى قارتتىدە قىلىپ، ئۇنىڭ يېنىغا چىقىپ، «دادىسى! بىرەر چۈش كۆرۈپ قاپسىزمۇ ؟» دەپ سورىسا، ئېرى: «ياق» دەپ جاۋاب بەرگەن ئىكەن. شۇ كۈنى يەنە ئائىلى بارمايمەن دېسە ئۇنىماي، بازارغا ئاپىرىپ كاۋاپ ئېلىپ بېرىپ، بازار ئايلاندۇرۇپ ئەكەلگەن ئىكەن. ئائىلى بۇ سۆزلەرنى ماڭا ئېيتىۋېتىپ بۇقۇلداپ يىغلاپ كەتتى. ئەتىسى ئىش ئورنىغا كەتكەنچە، ئىنشائاللاھ شېھىد بولغان ھالىتىنى كۆرۈپتۇ.

ئابدۇللاھنىڭ قېينانىسى ئابدۇللاھ شېھىد بولۇشتىن بىر نەچچە كۈن ئىلگىرى چۈشىدە، ئۇنىڭ بىر نەچچە يىل ئىلگىرى شېھىد بولغان چوڭ دادىسى بىلەن يېشىللىق بىر يەردە بىر داستىخاندا ئولتۇرغانلىقىنى كۆرگەن ئىكەن.

بۇ ئەزىز (ئىنشائاللاھ) شېھىدلىرىمىز ئۆزىنىڭ تەقۋالىقى ۋە گۈزەل ئەخلاقلىرى بىلەن مۇجاھىد قېرىنداشلىرىنىڭ قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئېلىپ، كېيىنكىلەر ئۈچۈن ھەقىقىي ھاياتنىڭ يارقىن ئوبرازىنى قالدۇرۇپ

ئۇلار شۇنچىلىك تەمكىن بولۇپ، ئەھۋال سوراش ئۈچۈن كەلگەن مېھمانلارنى سەبىر بىلەن كۈتۈۋاتاتتى. مەن ئابدۇللاھ شېھىد بولۇپ بىر نەچچە كۈندىن كېيىن، ئۇنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرنى يوقلاش ئۈچۈن بارغىنىمدا، ئۇ ھەمشىرىمىزنىڭ سەبىردىن شۇنچىلىك تەسىرلەندىم.

ئابدۇللاھنىڭ ئائىلىسىنىڭ ماڭا ئېيتىپ بېرىشىچە، ئابدۇللاھ شېھىد بولۇشتىن بىر نەچچە كۈن ئىلگىرى تاشقىرى ئۆيدە ئوماق ئوغلىنى ئەركىلىتىپ: «جېنىم ئوغلۇم! بۈگۈن سەن بىلەن ئاخىرقى قېتىم خوشلىشىشىم، ئەته كەتسەم ئەمدى كېلەلمەيمەن» دەۋاتقىنىنى ئائىلى ئاڭلاپ، يۈرىكى قارتتىدە قىلىپ، ئۇنىڭ يېنىغا چىقىپ، «دادىسى! بىرەر چۈش كۆرۈپ قاپسىزمۇ ؟» دەپ سورىسا، ئېرى: «ياق» دەپ جاۋاب بەرگەن ئىكەن. شۇ كۈنى يەنە ئائىلى بارمايمەن دېسە ئۇنىماي، بازارغا ئاپىرىپ كاۋاپ ئېلىپ بېرىپ، بازار ئايلاندۇرۇپ ئەكەلگەن ئىكەن. ئائىلى بۇ سۆزلەرنى ماڭا ئېيتىۋېتىپ بۇقۇلداپ يىغلاپ كەتتى. ئەتىسى ئىش ئورنىغا كەتكەنچە، ئىنشائاللاھ شېھىد بولغان ھالىتىنى كۆرۈپتۇ.

ئابدۇللاھنىڭ قېينانىسى ئابدۇللاھ شېھىد بولۇشتىن بىر نەچچە كۈن ئىلگىرى چۈشىدە، ئۇنىڭ بىر نەچچە يىل ئىلگىرى شېھىد بولغان چوڭ دادىسى بىلەن يېشىللىق بىر يەردە بىر داستىخاندا ئولتۇرغانلىقىنى كۆرگەن ئىكەن.

بۇ ئەزىز (ئىنشائاللاھ) شېھىدلىرىمىز ئۆزىنىڭ تەقۋالىقى ۋە گۈزەل ئەخلاقلىرى بىلەن مۇجاھىد قېرىنداشلىرىنىڭ قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئېلىپ، كېيىنكىلەر ئۈچۈن ھەقىقىي ھاياتنىڭ يارقىن ئوبرازىنى قالدۇرۇپ

189

كەتتى. ئۆزىدىن كېيىنكى ئەۋلادلار ئۈچۈن قانلىرى بىلەن سۇغۇرۇپ، كۆكلەتكەن ئىسلام دەرەخلىرىنىڭ سايىلىرىنى ھەدىيە قىلىپ كەتتى.

ئاللاھ ئۇلارنىڭ شاھادىتىنى قوبۇل قىلغاي. ئۇلارغا جەننەتۇل فىردەۋسىدە ئالىي دەرىجە ئاتا قىلغاي، جەننەتۇل فىردەۋستىكى ئالىي نېمەت بولغان ئاللاھنىڭ گۈزەل جامالىنى كۆرۈش نېمىتىنى نېسىپ قىلغاي، ئۇلارنى ئاللاھ جەننەتتىكى ئۇچۇپ يۈرگەن قۇشلارنىڭ پوكانلىرىدا بولغىلى نېسىپ قىلغاي، امين. ئاللاھ تەئالا ئۇلارنىڭ ئىزىنى باسىدىغان ياخشى ئەۋلادلارنى چىقىرىپ بەرگەي، امين

كەتتى. ئۆزىدىن كېيىنكى ئەۋلادلار ئۈچۈن قانلىرى بىلەن سۇغۇرۇپ، كۆكلەتكەن ئىسلام دەرەخلىرىنىڭ سايىلىرىنى ھەدىيە قىلىپ كەتتى.

ئاللاھ ئۇلارنىڭ شاھادىتىنى قوبۇل قىلغاي. ئۇلارغا جەننەتۇل فىردەۋسىدە ئالىي دەرىجە ئاتا قىلغاي، جەننەتۇل فىردەۋستىكى ئالىي نېمەت بولغان ئاللاھنىڭ گۈزەل جامالىنى كۆرۈش نېمىتىنى نېسىپ قىلغاي، ئۇلارنى ئاللاھ جەننەتتىكى ئۇچۇپ يۈرگەن قۇشلارنىڭ پوكانلىرىدا بولغىلى نېسىپ قىلغاي، امين. ئاللاھ تەئالا ئۇلارنىڭ ئىزىنى باسىدىغان ياخشى ئەۋلادلارنى چىقىرىپ بەرگەي، امين

190

مەن يېڭى ئىسلامغا كىرگەن ۋاقىتلىرىمدا، ۋەتەندە مۇسۇلمان قىز - يىگىتلەرنىڭ توي مۇراسىمىنىڭ شۇنچىلىك ئاددىي ئىكەنلىكىدىن تولىمۇ سۆيۈنگەن ئىدىم. مۇسلىمە ھەمشىرىلىرىمىزنىڭ مەھىر ھەققى ئۈچۈن بىر قۇرئان ياكى جايناماز، ئەڭ ئېغىر بولغاندىمۇ خىتاي پۇلىغا 500 يۈەن تەلەپ قىلىش بىلەنلا بولدى قىلغانلىقىنى كۆرۈپ، تەسىرلەنگەنلىكىمدىن كۆز يېشى قىلغانىدىم. مەن بۇ گۈزەل، ئاددىي - ساددا كۆرۈنۈشلەرگە تولىمۇ ھەۋەس قىلىپ، ئاردىن بىر قىزدىن: «نېمە ئۈچۈن مەھىر ھەققىڭىزگە كۆپرەك ئىقتىساد تەلەپ قىلمايسىز؟» دەپ سورىغىنىمدا، ئۇ قىزنىڭ تولۇپ تاشقان ئىشەنچ بىلەن: «ھەددە مەن ھەرقانچە گۈزەل، ئېسىل، باينىڭ قىزى بولغان تەقدىردىمۇ، سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ يۈرەك پارىلىرى بولغان قىزى فاتىمە ۋە رۇقىيە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇمالارنىڭ دەسسەپ ماڭغان توپىسىغىمۇ باراۋەر ئەمەسمەن» دەپ جاۋاب بېرىشلىرى، مېنىڭ ئىسلامغا بولغان قىزىقىشىمنى تېخىمۇ كۈچەيتىپ، ئىسلامغا چوڭقۇرلاپ كىرىشىمگە سەۋەبچى بولغان ئىدى.

نېمە دېگەن پىداكار روھلار! نېمە دېگەن گۈزەل بايانلار! ئۇلار رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ۋە ساھابە كىرام رەزىيەللاھۇ ئەنھۇملارنىڭ قىيامەت كۈنىگىچە «مەن مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئۈممىتىدىندۇرمەن» دېگەن ئىنسانغا ئۈلگە قىلىنغان يارقىن ھاياتىنى نېمە دېگەن ياخشى چۈشەنگەن ھە!

مېنى يىغلاتقان توي مۇراسىمى

مەن يېڭى ئىسلامغا كىرگەن ۋاقىتلىرىمدا، ۋەتەندە مۇسۇلمان قىز - يىگىتلەرنىڭ توي مۇراسىمىنىڭ شۇنچىلىك ئاددىي ئىكەنلىكىدىن تولىمۇ سۆيۈنگەن ئىدىم. مۇسلىمە ھەمشىرىلىرىمىزنىڭ مەھىر ھەققى ئۈچۈن بىر قۇرئان ياكى جايناماز، ئەڭ ئېغىر بولغاندىمۇ خىتاي پۇلىغا 500 يۈەن تەلەپ قىلىش بىلەنلا بولدى قىلغانلىقىنى كۆرۈپ، تەسىرلەنگەنلىكىمدىن كۆز يېشى قىلغانىدىم. مەن بۇ گۈزەل، ئاددىي - ساددا كۆرۈنۈشلەرگە تولىمۇ ھەۋەس قىلىپ، ئاردىن بىر قىزدىن: «نېمە ئۈچۈن مەھىر ھەققىڭىزگە كۆپرەك ئىقتىساد تەلەپ قىلمايسىز؟» دەپ سورىغىنىمدا، ئۇ قىزنىڭ تولۇپ تاشقان ئىشەنچ بىلەن: «ھەددە مەن ھەرقانچە گۈزەل، ئېسىل، باينىڭ قىزى بولغان تەقدىردىمۇ، سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ يۈرەك پارىلىرى بولغان قىزى فاتىمە ۋە رۇقىيە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇمالارنىڭ دەسسەپ ماڭغان توپىسىغىمۇ باراۋەر ئەمەسمەن» دەپ جاۋاب بېرىشلىرى، مېنىڭ ئىسلامغا بولغان قىزىقىشىمنى تېخىمۇ كۈچەيتىپ، ئىسلامغا چوڭقۇرلاپ كىرىشىمگە سەۋەبچى بولغان ئىدى.

نېمە دېگەن پىداكار روھلار! نېمە دېگەن گۈزەل بايانلار! ئۇلار رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ۋە ساھابە كىرام رەزىيەللاھۇ ئەنھۇملارنىڭ قىيامەت كۈنىگىچە «مەن مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئۈممىتىدىندۇرمەن» دېگەن ئىنسانغا ئۈلگە قىلىنغان يارقىن ھاياتىنى نېمە دېگەن ياخشى چۈشەنگەن ھە!

191

ئۆزىمىزنىڭ مەۋجۇت رېئاللىقىمىزغا سەممىيەت بىلەن بىر نەزەر تاشلاپ باقايلى ! بىزنىڭ يەر يۈزىدىكى پۈتكۈل ئىنسانىيەتكە نىسبەتەن ئېلىپ ئېيتقاندا، ئەڭ ئېغىر، ئەڭ دەھشەتلىك، ئەڭ ئېچىنىشلىق بولغان ۋەتەندىكى ئەزىزلىرىمىزنىڭ يامغۇردەك تۆكۈلۈۋاتقان كۆز ياشلىرى، قېرىلارنىڭ باققۇچىسى يوق ھالەتتە كوچىلاردا سەرسان بولۇشلىرى، گۈزەل، ناتىۋان قىزلىرىمىزنىڭ كۆرۈنۈشى بەتبەشىرە خىتاي چوشقىلىرى بىلەن توي قىلىشقا مەجبۇرلىنىشى قاتارلىقلارنى ئويلىغاندا، چەتئەلدىكى مۇھاجىر قىز - يىگىتلىرىمىزنىڭ تويىنى ھەشەمەتلىك ئۆتكۈزۈشكە قانداق كۆڭلى تارتىدۇ؟ ئۆزىمىزنىڭ غېرىب - مۇساپىر، مۇھاجىرلىق ھاياتىمىز، شۇنداقلا شەرقىي تۈركىستاندا ئېغىر زۇلۇم تۈپەيلى كاپىرلار تەرىپىدىن دىنىدىن قايتۇرۇلۇپ، مۇرتەدلىك يولىغا مەجبۇرلىنىۋاتقان مەزلۇم خەلقتىن ھېساب بېرىدىغانلىقىمىزدەك ئېغىر مەسئۇلىيەت بىلەن توي مۇراسىمىنى ھەشەمەتلىك ئۆتكۈزۈشىمىز بىر - بىرىگە ماس كېلەمدۇ؟

ئەنەس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن مۇنداق رىۋايەت قىلىنىدۇ: رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خەيبەرگە غازاتقا چىقتى. بىز شۇ ۋاقىتتا بامداتنى قاراڭغۇدا ئوقۇدۇق. ئاندىن پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ۋە ئەبۇ تەلھە بىر ئۇلاغقا مىندى. مەن ئەبۇ تەلھەنىڭ كەينىگە مىندىم. پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خەيبەرنىڭ كوچىلىرىدا ئۇلىغىنى بولۇشىغا قويۇۋەتتى. مېنىڭ تىزىم پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ يوتىسىغا تېگىپ تۇراتتى. ئاندىن ئۇ ئىشتىنىنى كۆتۈرۈپ، يوتىسىنى ئاچتى. ھەتتا، مەن پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ يوتىسىنىڭ ئاقلىقىنى كۆردۇم. ئۇ يېزىغا (يەنى خەيبەرگە) كىرگەندە: «ئاللاھ ئەڭ بۈيۈكتۇر! خەيبەر تۈگەشتى، بىز بىر قەۋمنىڭ يېنىغا

ئۆزىمىزنىڭ مەۋجۇت رېئاللىقىمىزغا سەممىيەت بىلەن بىر نەزەر تاشلاپ باقايلى ! بىزنىڭ يەر يۈزىدىكى پۈتكۈل ئىنسانىيەتكە نىسبەتەن ئېلىپ ئېيتقاندا، ئەڭ ئېغىر، ئەڭ دەھشەتلىك، ئەڭ ئېچىنىشلىق بولغان ۋەتەندىكى ئەزىزلىرىمىزنىڭ يامغۇردەك تۆكۈلۈۋاتقان كۆز ياشلىرى، قېرىلارنىڭ باققۇچىسى يوق ھالەتتە كوچىلاردا سەرسان بولۇشلىرى، گۈزەل، ناتىۋان قىزلىرىمىزنىڭ كۆرۈنۈشى بەتبەشىرە خىتاي چوشقىلىرى بىلەن توي قىلىشقا مەجبۇرلىنىشى قاتارلىقلارنى ئويلىغاندا، چەتئەلدىكى مۇھاجىر قىز - يىگىتلىرىمىزنىڭ تويىنى ھەشەمەتلىك ئۆتكۈزۈشكە قانداق كۆڭلى تارتىدۇ؟ ئۆزىمىزنىڭ غېرىب - مۇساپىر، مۇھاجىرلىق ھاياتىمىز، شۇنداقلا شەرقىي تۈركىستاندا ئېغىر زۇلۇم تۈپەيلى كاپىرلار تەرىپىدىن دىنىدىن قايتۇرۇلۇپ، مۇرتەدلىك يولىغا مەجبۇرلىنىۋاتقان مەزلۇم خەلقتىن ھېساب بېرىدىغانلىقىمىزدەك ئېغىر مەسئۇلىيەت بىلەن توي مۇراسىمىنى ھەشەمەتلىك ئۆتكۈزۈشىمىز بىر - بىرىگە ماس كېلەمدۇ؟

ئەنەس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن مۇنداق رىۋايەت قىلىنىدۇ: رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خەيبەرگە غازاتقا چىقتى. بىز شۇ ۋاقىتتا بامداتنى قاراڭغۇدا ئوقۇدۇق. ئاندىن پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ۋە ئەبۇ تەلھە بىر ئۇلاغقا مىندى. مەن ئەبۇ تەلھەنىڭ كەينىگە مىندىم. پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خەيبەرنىڭ كوچىلىرىدا ئۇلىغىنى بولۇشىغا قويۇۋەتتى. مېنىڭ تىزىم پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ يوتىسىغا تېگىپ تۇراتتى. ئاندىن ئۇ ئىشتىنىنى كۆتۈرۈپ، يوتىسىنى ئاچتى. ھەتتا، مەن پەيغەمبەر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ يوتىسىنىڭ ئاقلىقىنى كۆردۇم. ئۇ يېزىغا (يەنى خەيبەرگە) كىرگەندە: «ئاللاھ ئەڭ بۈيۈكتۇر! خەيبەر تۈگەشتى، بىز بىر قەۋمنىڭ يېنىغا

192

چۈشسەك، ئاگاھلاندۇرۇلغۇچىلارنىڭ ئەتىگىنى نېمە دېگەن يامان» دېگەن سۆزنى ئۈچ قېتىم دېدى.

ئەنەس مۇنداق دېدى: خەيبەرلىكلەر ئۆز ئىشلىرىغا چىقىپ «مۇھەممەد ۋە ئەسكەرلەر!» دېيىشىپ كەتتى. بىز خەيبەرنى كۈچ بىلەن فەتھە قىلدۇق. ئولجىلار توپلانغاندا، دىھيە كېلىپ: «ئى ئاللاھنىڭ پەيغەمبىرى، ماڭا ئولجىلاردىن بىر قىز بەرگىن» دىدى. رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «بېرىپ ئولجىلار ئارىسىدىن بىر قىزنى ئېلىۋالغىن» دېدى. شۇنىڭ بىلەن دىھيە سەفىيە بىنتى ھۇيەيىنى ئالدى. ئاندىن بىر كىشى رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ يېنىغا كېلىپ: «ئى ئاللاھنىڭ پەيغەمبىرى! سەن دىھيەگە بەنى قۇرەيزە ۋە بەنى نەزىر قەبىلىسىنىڭ كاتتىسىنىڭ قىزى سەفىيە بىنتى ھۇيەيىنى بېرىۋەتتىڭغۇ؟ ئۇ پەقەت ساڭىلا لايىق ئىدى» دېدى. رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «ئۇنى (سەفىيەنى) چاقىرىپ كېلىڭلار» دېدى. سەفىيە ئېلىپ كېلىندى. رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئۇنىڭغا قاراپ (دىھيەگە): «ئولجا ئارىسىدىن باشقا بىر قىزنى تاللىۋالغىن» دېدى.

ئەنەس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: شۇنىڭ بىلەن رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئۇنى ئازاد قىلىپ، ئەمرىگە ئالدى. سابىت ئەنەسكە: «ئى ئەبۇ ھەمزە! رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ئۇنىڭغا قانداق تويلۇق ئالدى؟» دېگەن ئىدى، ئەنەس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دېدى: (سەفىيەنىڭ) ئۆزىنى (يەنى ئازاد قىلىنغانلىقىنى) تويلۇق قىلدى» دېدى.

چۈشسەك، ئاگاھلاندۇرۇلغۇچىلارنىڭ ئەتىگىنى نېمە دېگەن يامان» دېگەن سۆزنى ئۈچ قېتىم دېدى.

ئەنەس مۇنداق دېدى: خەيبەرلىكلەر ئۆز ئىشلىرىغا چىقىپ «مۇھەممەد ۋە ئەسكەرلەر!» دېيىشىپ كەتتى. بىز خەيبەرنى كۈچ بىلەن فەتھە قىلدۇق. ئولجىلار توپلانغاندا، دىھيە كېلىپ: «ئى ئاللاھنىڭ پەيغەمبىرى، ماڭا ئولجىلاردىن بىر قىز بەرگىن» دىدى. رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «بېرىپ ئولجىلار ئارىسىدىن بىر قىزنى ئېلىۋالغىن» دېدى. شۇنىڭ بىلەن دىھيە سەفىيە بىنتى ھۇيەيىنى ئالدى. ئاندىن بىر كىشى رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ يېنىغا كېلىپ: «ئى ئاللاھنىڭ پەيغەمبىرى! سەن دىھيەگە بەنى قۇرەيزە ۋە بەنى نەزىر قەبىلىسىنىڭ كاتتىسىنىڭ قىزى سەفىيە بىنتى ھۇيەيىنى بېرىۋەتتىڭغۇ؟ ئۇ پەقەت ساڭىلا لايىق ئىدى» دېدى. رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «ئۇنى (سەفىيەنى) چاقىرىپ كېلىڭلار» دېدى. سەفىيە ئېلىپ كېلىندى. رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئۇنىڭغا قاراپ (دىھيەگە): «ئولجا ئارىسىدىن باشقا بىر قىزنى تاللىۋالغىن» دېدى.

ئەنەس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: شۇنىڭ بىلەن رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئۇنى ئازاد قىلىپ، ئەمرىگە ئالدى. سابىت ئەنەسكە: «ئى ئەبۇ ھەمزە! رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ئۇنىڭغا قانداق تويلۇق ئالدى؟» دېگەن ئىدى، ئەنەس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دېدى: (سەفىيەنىڭ) ئۆزىنى (يەنى ئازاد قىلىنغانلىقىنى) تويلۇق قىلدى» دېدى.

193

رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يولدا كېتىۋاتقاندا، ئۇممۇ سۇلەيىم سەفىيەنى تەييارلاپ، كېچىدە رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ گە تاپشۇردى. شۇنداق قىلىپ، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يېڭى توي قىلغان يىگىت بولۇپ تاڭ ئاتقۇزدى. ئاندىن ئۇ: «يېنىدا بىر نەرسە بار كىشى ئۇ نەرسىسىنى ئېلىپ كەلسۇن» دېدى ۋە تېرىنى داستىخان قىلىپ سالدى. شۇنىڭ بىلەن بىر كىشى خورما ئېلىپ كەلسە، يەنە بىرى سارماي ئېلىپ كەلدى.

راۋىي مۇنداق دەيدۇ: مەن ئەنەسنى تالقاننىمۇ تىلغا ئالدىمىكىن دەيمەن.

ئەنەس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ داۋامىدا مۇنداق دەيدۇ: شۇنداق قىلىپ، ئۇلار بۇ نەرسىلەرنى ئارىلاشتۇرۇپ ھەيس (ئۇماچقا ئوخشاپ كېتىدىغان تاماق) قىلدى. بۇ تاماق رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ توي تامىقى بولدى.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ توي تائامى ئۇماچ بولغان. ئەمما، بىزنىڭ توي تائاملىرىمىزچۇ؟ رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تويىنى ھەشەمەتلىك، داغدۇغىلىق ئۆتكۈزۈشكە قادىر بولالمىغانمۇ؟ بىزنىڭ قىز - ئاياللىرىمىزنىڭ مەھرى ھەققى كۈندىن - كۈنگە ئېغىرلاشماقتا، توي مۇراسىملىرىمىز بارا - بارا ھەشەمەتلىك ئۆتكۈزۈلمەكتە.

ۋەتىنى يوق، قېقىندى - سوقۇندى بولۇپ يۈرگەن، ۋەتەنىدىكى زۇلۇم ئاستىدىكى مەزلۇم خەلق، ۋەتەنگە كىرىپ ئۇلارنى زۇلۇمدىن قۇتۇلدۇرۇشنى تەشنالىق بىلەن كۈتۈۋاتقان مۇھاجىرلىرىمىز ئۈچۈن توي مۇراسىملىرىنى چوڭ ئۆتكۈزۈش، ئىقتىسادى بولمىسا قەرز ئېلىپ قىلىش دۇرۇسمىدۇ؟

رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يولدا كېتىۋاتقاندا، ئۇممۇ سۇلەيىم سەفىيەنى تەييارلاپ، كېچىدە رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ گە تاپشۇردى. شۇنداق قىلىپ، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يېڭى توي قىلغان يىگىت بولۇپ تاڭ ئاتقۇزدى. ئاندىن ئۇ: «يېنىدا بىر نەرسە بار كىشى ئۇ نەرسىسىنى ئېلىپ كەلسۇن» دېدى ۋە تېرىنى داستىخان قىلىپ سالدى. شۇنىڭ بىلەن بىر كىشى خورما ئېلىپ كەلسە، يەنە بىرى سارماي ئېلىپ كەلدى.

راۋىي مۇنداق دەيدۇ: مەن ئەنەسنى تالقاننىمۇ تىلغا ئالدىمىكىن دەيمەن.

ئەنەس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ داۋامىدا مۇنداق دەيدۇ: شۇنداق قىلىپ، ئۇلار بۇ نەرسىلەرنى ئارىلاشتۇرۇپ ھەيس (ئۇماچقا ئوخشاپ كېتىدىغان تاماق) قىلدى. بۇ تاماق رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ توي تامىقى بولدى.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ توي تائامى ئۇماچ بولغان. ئەمما، بىزنىڭ توي تائاملىرىمىزچۇ؟ رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تويىنى ھەشەمەتلىك، داغدۇغىلىق ئۆتكۈزۈشكە قادىر بولالمىغانمۇ؟ بىزنىڭ قىز - ئاياللىرىمىزنىڭ مەھرى ھەققى كۈندىن - كۈنگە ئېغىرلاشماقتا، توي مۇراسىملىرىمىز بارا - بارا ھەشەمەتلىك ئۆتكۈزۈلمەكتە.

ۋەتىنى يوق، قېقىندى - سوقۇندى بولۇپ يۈرگەن، ۋەتەنىدىكى زۇلۇم ئاستىدىكى مەزلۇم خەلق، ۋەتەنگە كىرىپ ئۇلارنى زۇلۇمدىن قۇتۇلدۇرۇشنى تەشنالىق بىلەن كۈتۈۋاتقان مۇھاجىرلىرىمىز ئۈچۈن توي مۇراسىملىرىنى چوڭ ئۆتكۈزۈش، ئىقتىسادى بولمىسا قەرز ئېلىپ قىلىش دۇرۇسمىدۇ؟

194

يىگىتلىرىمىز توي قىلىش ئۈچۈن قەرز ئېلىپ، قەرزنى تۆلەش ئۈچۈن ياكى ئىقتىساد تېپىپ ئۆيلىنىش ئۈچۈن كۇفرىي دۆلەتلەرگە كېتىپ قالسا، غېرىب بولغان دىنىمىزنىڭ خىزمىتىنى كىم قىلىدۇ؟ ئاللاھنىڭ سۆزىنى يەر يۈزىدە ئالىي قىلىش ئۈچۈن جىھاد ئىبادىتىنى كىم قىلىدۇ؟ شەرقىي تۈركىستان جىھادىنىچۇ؟

يىگىتلىرىمىز توي قىلىش ئۈچۈن قەرز ئېلىپ، قەرزنى تۆلەش ئۈچۈن ياكى ئىقتىساد تېپىپ ئۆيلىنىش ئۈچۈن كۇفرىي دۆلەتلەرگە كېتىپ قالسا، غېرىب بولغان دىنىمىزنىڭ خىزمىتىنى كىم قىلىدۇ؟ ئاللاھنىڭ سۆزىنى يەر يۈزىدە ئالىي قىلىش ئۈچۈن جىھاد ئىبادىتىنى كىم قىلىدۇ؟ شەرقىي تۈركىستان جىھادىنىچۇ؟

195

ئاللاھ يولىدا ئىلگىرىلە، ئەي مۇجاھىد يىگىت! ھەرگىز چېكىنمە.

ئاللاھ يولىدا تىرىشقىن، بوشاڭلىق قىلما! ھەق يولىدا سابىت تۇر، تېيىلىپ كەتمە. ئەقىدەڭ ئەھلى سۈننەت ۋەلجامائە ۋە سەلەف سالىھلارنىڭ ئەقىدىسىدە بولسۇن، بىدئەت ئەقىدىدىن ساقلانغىن.

ئاللاھنى رازى قىلىش ئۈچۈن جۇشقۇن بولغىنىڭى، ھەرگىز چۈشكۈنلەشمە. ئاللاھ ئەرش ئۈستىدە تۇرۇپ سېنىڭدىن كۈلۈپ كېتىدىغان ۋە سەندىن رازى بولىدىغان ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا تاقىتىڭنىڭ يېتىشىچە تىرىشقىن. ئاللاھ ساڭا (غېرىب بولغان ئىسلام دىنىغا ياردەم بېرىش ئۈچۈن) بەرگەن پۇرسەتلەرنى قولدىن بېرىپ قويما. ئاللاھ ئۈچۈن بارلىقىڭنى ئاتا، بېخىللىق قىلما. ئاللاھ ساڭا سېخىيلىق بىلەن ئاتا قىلغان كۈچ - قۇۋۋەتنى ئاللاھ يولىدا چىقارغىن. ئەي مۇجاھىد! سەن نېمە ئىش قىلما، پەقەت ئاللاھنىڭ رىزاسىنى كۆزلىگەن بولساڭ، مەرھەمەتلىك ئاللاھ ساڭا كۆپ ئەجىرلەرنى بېرىدۇ. ئاللاھ يولىدا چاچلىرىڭغا ۋە كىيىم - كېچەكلىرىڭگە قونغان چاڭ - توزانلارنى، ئاللاھ يولىدا لاي - پاتقاقلارنى كەچكەن قەدەملىرىڭنى بۈيۈك، كاتتا، ئەزىز سەلتەنەت ئىگىسى بولغان ئاللاھ ھەرگىز زايە قىلىۋەتمەيدۇ.

ئەي مۇجاھىد يىگىت! سەن ياشاش ئۈچۈن ئەمەس، ئاللاھنىڭ سۆزىنى زېمىن ئۈستىدە ئالىي قىلىش ئۈچۈن، دەھشەتلىك زۇلۇملار ئاستىدا ئىڭراۋاتقان خەلقىڭنى مىسلى كۆرۈلۈپ باقمىغان ۋەھشىيلەرچە

ئاللاھ يولىدا ئىلگىرىلە ئەي مۇجاھىد يىگىت!

ئاللاھ يولىدا ئىلگىرىلە، ئەي مۇجاھىد يىگىت! ھەرگىز چېكىنمە.

ئاللاھ يولىدا تىرىشقىن، بوشاڭلىق قىلما! ھەق يولىدا سابىت تۇر، تېيىلىپ كەتمە. ئەقىدەڭ ئەھلى سۈننەت ۋەلجامائە ۋە سەلەف سالىھلارنىڭ ئەقىدىسىدە بولسۇن، بىدئەت ئەقىدىدىن ساقلانغىن.

ئاللاھنى رازى قىلىش ئۈچۈن جۇشقۇن بولغىنىڭى، ھەرگىز چۈشكۈنلەشمە. ئاللاھ ئەرش ئۈستىدە تۇرۇپ سېنىڭدىن كۈلۈپ كېتىدىغان ۋە سەندىن رازى بولىدىغان ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا تاقىتىڭنىڭ يېتىشىچە تىرىشقىن. ئاللاھ ساڭا (غېرىب بولغان ئىسلام دىنىغا ياردەم بېرىش ئۈچۈن) بەرگەن پۇرسەتلەرنى قولدىن بېرىپ قويما. ئاللاھ ئۈچۈن بارلىقىڭنى ئاتا، بېخىللىق قىلما. ئاللاھ ساڭا سېخىيلىق بىلەن ئاتا قىلغان كۈچ - قۇۋۋەتنى ئاللاھ يولىدا چىقارغىن. ئەي مۇجاھىد! سەن نېمە ئىش قىلما، پەقەت ئاللاھنىڭ رىزاسىنى كۆزلىگەن بولساڭ، مەرھەمەتلىك ئاللاھ ساڭا كۆپ ئەجىرلەرنى بېرىدۇ. ئاللاھ يولىدا چاچلىرىڭغا ۋە كىيىم - كېچەكلىرىڭگە قونغان چاڭ - توزانلارنى، ئاللاھ يولىدا لاي - پاتقاقلارنى كەچكەن قەدەملىرىڭنى بۈيۈك، كاتتا، ئەزىز سەلتەنەت ئىگىسى بولغان ئاللاھ ھەرگىز زايە قىلىۋەتمەيدۇ.

ئەي مۇجاھىد يىگىت! سەن ياشاش ئۈچۈن ئەمەس، ئاللاھنىڭ سۆزىنى زېمىن ئۈستىدە ئالىي قىلىش ئۈچۈن، دەھشەتلىك زۇلۇملار ئاستىدا ئىڭراۋاتقان خەلقىڭنى مىسلى كۆرۈلۈپ باقمىغان ۋەھشىيلەرچە

196

قىرغىنچىلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن ھايات - ماماتلىق سەپىردە كېتىۋاتىسەن. باشقا مەقسەتتە ئەمەس! ئاللاھ سېنىڭ بارلىق ئىش - ھەرىكەتلىرىڭنى بىلىپ تۇرىدۇ ۋە ھەربىر ئېغىز سۆزلىرىڭنى ئاڭلاپ تۇرىدۇ. ھەمدە دىللاردىكى سىرلارنى بىلگەنلىكتىن، قەلبلەر بىلەن ھاياتقا نېمە ئەڭ ئۇيغۇن كەلسە، شۇنىڭ بىلەن جاۋاب قايتۇرىدۇ. شۇڭا، ئاللاھ يولىدا ھاياتىڭنىڭ ئاخىرقى مىنۇتلىرىغىچە جىھاد قىلغىن، ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلىش تاتلىق جېنى ۋە قىممەتلىك مال - مۈلكىنى پىدا قىلىش دېمەكتۇر.

ئاللاھنىڭ دەرگاھىدا ھېچقانداق بىر ئەمەل زايە كەتمەيدۇ. ھاياتلىق ئاتا قىلغۇچىمۇ، قايتۇرۇۋالغۇچىمۇ ئاللاھتۇر.

قېرىنداشلىرىڭغا سەممىي، ئاق كۆڭۈللۈك بىلەن مۇئامىلە قىل. چۈنكى، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ساھابىلىرىمۇ بىر - بىرىگە شۇنداق مۇئامىلە قىلغان. ئۇلار بىزنىڭ زېمىن ئۈستىدىكى ئەڭ ياخشى ئۆگىنىش ئۈلگىلىرىمىزدۇر، بىز ئۈچۈن مىسلى كۆرۈلمىگەن نەمۇنىلەردۇر.

ئەتراپىڭدىكى مۇجاھىد قېرىنداشلىرىڭغا كۆيۈنگىن، مېھىر - مۇھەببەت ۋە ئىللىق چىراي بىلەن مۇئامىلە قىلغىن. ھۆرمەت ۋە ئىززەتكە ئېرىشىسەن. ۋەدەڭگە ۋاپا قىلغىن، قىلالمايدىغان ئىشنى ئالدىراپ سۆزلىمە، قېرىنداشلىرىڭنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشىسەن.

بۇ توغرىسىدا، ئاللاھ تەئالا مۇنداق دەيدۇ: {ئى مۇئمىنلەر! سىلەر نېمە ئۈچۈن قىلمايدىغان ئىشنى قىلىمىز دەيسىلەر؟ سىلەرنىڭ قىلمايدىغان ئىشنى (قىلىمىز) دېيىشىڭلار ئاللاھنىڭ دەرگاھىدا ئىنتايىن ئېغىر غەزەپكە سەۋەب بولىدۇ} [سەپ سۈرىسى 2~3 - ئايەتلەر]

قىرغىنچىلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن ھايات - ماماتلىق سەپىردە كېتىۋاتىسەن. باشقا مەقسەتتە ئەمەس! ئاللاھ سېنىڭ بارلىق ئىش - ھەرىكەتلىرىڭنى بىلىپ تۇرىدۇ ۋە ھەربىر ئېغىز سۆزلىرىڭنى ئاڭلاپ تۇرىدۇ. ھەمدە دىللاردىكى سىرلارنى بىلگەنلىكتىن، قەلبلەر بىلەن ھاياتقا نېمە ئەڭ ئۇيغۇن كەلسە، شۇنىڭ بىلەن جاۋاب قايتۇرىدۇ. شۇڭا، ئاللاھ يولىدا ھاياتىڭنىڭ ئاخىرقى مىنۇتلىرىغىچە جىھاد قىلغىن، ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلىش تاتلىق جېنى ۋە قىممەتلىك مال - مۈلكىنى پىدا قىلىش دېمەكتۇر.

ئاللاھنىڭ دەرگاھىدا ھېچقانداق بىر ئەمەل زايە كەتمەيدۇ. ھاياتلىق ئاتا قىلغۇچىمۇ، قايتۇرۇۋالغۇچىمۇ ئاللاھتۇر.

قېرىنداشلىرىڭغا سەممىي، ئاق كۆڭۈللۈك بىلەن مۇئامىلە قىل. چۈنكى، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ساھابىلىرىمۇ بىر - بىرىگە شۇنداق مۇئامىلە قىلغان. ئۇلار بىزنىڭ زېمىن ئۈستىدىكى ئەڭ ياخشى ئۆگىنىش ئۈلگىلىرىمىزدۇر، بىز ئۈچۈن مىسلى كۆرۈلمىگەن نەمۇنىلەردۇر.

ئەتراپىڭدىكى مۇجاھىد قېرىنداشلىرىڭغا كۆيۈنگىن، مېھىر - مۇھەببەت ۋە ئىللىق چىراي بىلەن مۇئامىلە قىلغىن. ھۆرمەت ۋە ئىززەتكە ئېرىشىسەن. ۋەدەڭگە ۋاپا قىلغىن، قىلالمايدىغان ئىشنى ئالدىراپ سۆزلىمە، قېرىنداشلىرىڭنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشىسەن.

بۇ توغرىسىدا، ئاللاھ تەئالا مۇنداق دەيدۇ: {ئى مۇئمىنلەر! سىلەر نېمە ئۈچۈن قىلمايدىغان ئىشنى قىلىمىز دەيسىلەر؟ سىلەرنىڭ قىلمايدىغان ئىشنى (قىلىمىز) دېيىشىڭلار ئاللاھنىڭ دەرگاھىدا ئىنتايىن ئېغىر غەزەپكە سەۋەب بولىدۇ} [سەپ سۈرىسى 2~3 - ئايەتلەر]

197

راستچىل - سەممىي بولغىن، بۈيۈك ئاللاھنىڭ ياخشى كۆرۈشىگە نائىل بولىسەن. ئەگەر سەن مەسئۇل بولساڭ، ئاللاھ ساڭا بەرگەن ئەشۇ ۋەزنى ئېغىر بولغان ۋەزىپىنى ئاۋۋال ئاللاھ رازى بولغۇدەك، ئاندىن قالسا قول ئاستىڭدىكى مۇجاھىدلار مەمنۇن بولغۇدەك دەرىجىدە ئادىللىق بىلەن توغرا ھالەتتە ئېلىپ ماڭغىن. چۈنكى، سەن بىر پادىچى ھېسابلانغاچقا، پات يېقىندا پادىلىرىڭدىن ئاللاھقا ھېساب بېرىسەن.

ئەھلى - پەرزەنتلىرىڭگە مېھىر - مۇھەببەت ۋە كۆيۈنۈش بىلەن مۇئامىلە قىلغىن. ئۇلارنىڭ نەزىرىدە ھۆرمەتلىك ئەر ۋە ئىززەتلىك دادا بولىسەن. بۇ توغرىسىدا ئىمام تىرمىزى رىۋايەت قىلغان ھەدىستە سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن:

«سىلەرنىڭ ئەڭ ياخشىڭلار ئەھلىگە ياخشىلىق قىلغىنىڭلاردۇر، مەن ئەھلىمگە ياخشىلىق قىلىشتا سىلەرنىڭ ياخشىڭلارمەن.»

ئۇلارغا رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە گۈزەل مۇئامىلىدە بولغىن. ئەمما، شۇنىڭغا دىققەت قىلغىنكى، ئۇلارغا خوجايىن بولغىنكى، ھەرگىز قۇلى بولۇپ قالمىغىن. بولمىسا ئاللاھقا ئۆزۈڭنى پۈتۈنلەي تاپشۇرۇپ، ئاللاھ يولىدا پىداكار روھىڭ بىلەن جاپالىق ۋە مۇشەققەتلىك ئۇزۇن سەپىرىڭنى داۋاملاشتۇرالماي قالىسەن.

كېچىلىرى ئىنسانلار شېرىن ئۇيقۇدا ئۇخلاۋاتقاندا، ئۇيقۇڭدىن ئويغىنىپ ئەڭ مېھرىبان ۋە شەپقەتلىك رەببىڭگە گۈزەل رەۋىشتە سەجدە قىلىش ئارقىلىق، تەھەججۇد نامىزىنى قولدىن بەرمىگىن. چۈنكى، كېچىلىك ناماز سېنى ئاللاھقا يېقىنلاشتۇرىدۇ ۋە سېنى ئاللاھنىڭ مۇھەببىتىگە

راستچىل - سەممىي بولغىن، بۈيۈك ئاللاھنىڭ ياخشى كۆرۈشىگە نائىل بولىسەن. ئەگەر سەن مەسئۇل بولساڭ، ئاللاھ ساڭا بەرگەن ئەشۇ ۋەزنى ئېغىر بولغان ۋەزىپىنى ئاۋۋال ئاللاھ رازى بولغۇدەك، ئاندىن قالسا قول ئاستىڭدىكى مۇجاھىدلار مەمنۇن بولغۇدەك دەرىجىدە ئادىللىق بىلەن توغرا ھالەتتە ئېلىپ ماڭغىن. چۈنكى، سەن بىر پادىچى ھېسابلانغاچقا، پات يېقىندا پادىلىرىڭدىن ئاللاھقا ھېساب بېرىسەن.

ئەھلى - پەرزەنتلىرىڭگە مېھىر - مۇھەببەت ۋە كۆيۈنۈش بىلەن مۇئامىلە قىلغىن. ئۇلارنىڭ نەزىرىدە ھۆرمەتلىك ئەر ۋە ئىززەتلىك دادا بولىسەن. بۇ توغرىسىدا ئىمام تىرمىزى رىۋايەت قىلغان ھەدىستە سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مۇنداق دېگەن:

«سىلەرنىڭ ئەڭ ياخشىڭلار ئەھلىگە ياخشىلىق قىلغىنىڭلاردۇر، مەن ئەھلىمگە ياخشىلىق قىلىشتا سىلەرنىڭ ياخشىڭلارمەن.»

ئۇلارغا رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە گۈزەل مۇئامىلىدە بولغىن. ئەمما، شۇنىڭغا دىققەت قىلغىنكى، ئۇلارغا خوجايىن بولغىنكى، ھەرگىز قۇلى بولۇپ قالمىغىن. بولمىسا ئاللاھقا ئۆزۈڭنى پۈتۈنلەي تاپشۇرۇپ، ئاللاھ يولىدا پىداكار روھىڭ بىلەن جاپالىق ۋە مۇشەققەتلىك ئۇزۇن سەپىرىڭنى داۋاملاشتۇرالماي قالىسەن.

كېچىلىرى ئىنسانلار شېرىن ئۇيقۇدا ئۇخلاۋاتقاندا، ئۇيقۇڭدىن ئويغىنىپ ئەڭ مېھرىبان ۋە شەپقەتلىك رەببىڭگە گۈزەل رەۋىشتە سەجدە قىلىش ئارقىلىق، تەھەججۇد نامىزىنى قولدىن بەرمىگىن. چۈنكى، كېچىلىك ناماز سېنى ئاللاھقا يېقىنلاشتۇرىدۇ ۋە سېنى ئاللاھنىڭ مۇھەببىتىگە

198

مۇيەسسەر قىلدۇ، سېنى ئاللاھنىڭ رازىلىقىغا ئېرىشتۈردۇ. نەپلە نامازلارنى قولدىن بەرمىگىن.

رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ھەدىس قۇددۇستا، ئاللاھ تەئالانىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى رىۋايەت قىلىدۇ: «بەندەم نەپلە ناماز ئارقىلىق داۋاملىق ماڭا يېقىنلىشىدۇ، ھەتتاكى مەن ئۇنى ياخشى كۆرۈپ قالىمەن، ئەگەر مەن ئۇنى ياخشى كۆرسەم، ئۇنىڭ ئاڭلايدىغان قۇلىقى، كۆرىدىغان كۆزى، تۇتىدىغان قولى ۋە ماڭىدىغان پۇتى بولىمەن، ئەگەر ئۇ مەندىن سورىسا ئەلۋەتتە ئۇنىڭغا سورىغىنىنى بېرىمەن، ئەگەر ئۇ مەندىن پاناھلىق تىلىسە پاناھلىق بېرىمەن»

سەھەر ھەدىستە كۆرسىتىلگىنىدەك، ئاللاھ تەئالا سېنى ياخشى كۆرسە، سېنى ئاسمان ئەھلى ۋە زېمىن ئەھلىلىرىگىمۇ ياخشى كۆرسىتىدۇ.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ كېچىلىرى تۇرۇپ ناماز ئوقۇغانلىقتىن پۇتلىرى ئىششىپ كەتكەن ئىدى. مۇئمىنلەرنىڭ ئانىسى ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا: «ئى ئاللاھنىڭ ئەلچىسى! نېمە ئۈچۈن بۇنداق قىلىلا؟ ئاللاھ سىلىنىڭ ئىلگىرى ۋە كېيىنكى گۇناھلىرىنى مەغفىرەت قىلغان تۇرسا» دېگەندە، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھاغا: «مەن شۈكۈر قىلغۇچى بەندە بولمايمەنمۇ؟» دەپ جاۋاب بەرگەن.

ئى مۇجاھىد! ئاللاھ سېنى نۇرغۇنلىغان ئىنسانلار ئىچىدىن غېرىب بولغان دىنىنىڭ يۈكىنى كۆتۈرۈشكە، شۇنداقلا ئەقىدە، ئىماندىن ھەرخىل ۋەھشىي زۇلۇملار بىلەن مەجبۇرىي قايتۇرۇلۇپ، ئىنسانىي ھوقۇقى پايمال

مۇيەسسەر قىلدۇ، سېنى ئاللاھنىڭ رازىلىقىغا ئېرىشتۈردۇ. نەپلە نامازلارنى قولدىن بەرمىگىن.

رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ھەدىس قۇددۇستا، ئاللاھ تەئالانىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى رىۋايەت قىلىدۇ: «بەندەم نەپلە ناماز ئارقىلىق داۋاملىق ماڭا يېقىنلىشىدۇ، ھەتتاكى مەن ئۇنى ياخشى كۆرۈپ قالىمەن، ئەگەر مەن ئۇنى ياخشى كۆرسەم، ئۇنىڭ ئاڭلايدىغان قۇلىقى، كۆرىدىغان كۆزى، تۇتىدىغان قولى ۋە ماڭىدىغان پۇتى بولىمەن، ئەگەر ئۇ مەندىن سورىسا ئەلۋەتتە ئۇنىڭغا سورىغىنىنى بېرىمەن، ئەگەر ئۇ مەندىن پاناھلىق تىلىسە پاناھلىق بېرىمەن»

سەھەر ھەدىستە كۆرسىتىلگىنىدەك، ئاللاھ تەئالا سېنى ياخشى كۆرسە، سېنى ئاسمان ئەھلى ۋە زېمىن ئەھلىلىرىگىمۇ ياخشى كۆرسىتىدۇ.

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ كېچىلىرى تۇرۇپ ناماز ئوقۇغانلىقتىن پۇتلىرى ئىششىپ كەتكەن ئىدى. مۇئمىنلەرنىڭ ئانىسى ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا: «ئى ئاللاھنىڭ ئەلچىسى! نېمە ئۈچۈن بۇنداق قىلىلا؟ ئاللاھ سىلىنىڭ ئىلگىرى ۋە كېيىنكى گۇناھلىرىنى مەغفىرەت قىلغان تۇرسا» دېگەندە، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھاغا: «مەن شۈكۈر قىلغۇچى بەندە بولمايمەنمۇ؟» دەپ جاۋاب بەرگەن.

ئى مۇجاھىد! ئاللاھ سېنى نۇرغۇنلىغان ئىنسانلار ئىچىدىن غېرىب بولغان دىنىنىڭ يۈكىنى كۆتۈرۈشكە، شۇنداقلا ئەقىدە، ئىماندىن ھەرخىل ۋەھشىي زۇلۇملار بىلەن مەجبۇرىي قايتۇرۇلۇپ، ئىنسانىي ھوقۇقى پايمال

199

قىلىنغان خەلقىگىنى زالىم كاپىرنىڭ زۇلمىدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن، پات يېقىندا پۈتۈنلەي يوقايدىغان دۇنيانىڭ ئەرزىمەس مال - ماتالىرىغا بېرىلمەستىن، پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ بىلەن ئاللاھقا بېرىلىپ، جەڭ بىلىملىرىنى قىزىقىپ ئۆگىنىش ئارقىلىق مېلىڭ ۋە جېنىڭ بىلەن ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلىشقا تاللىدى. بۇ نېمە دېگەن كاتتا نېمەت، نېمە دېگەن كاتتا ئىززەت ھە!

ئاللاھنىڭ ساڭا بەرگەن بۇ نېمەتلىرىگە شۈكۈر قىلغۇچى بەندە بولغىنىكى، ھەرگىز ناشۈكۈرلۈق قىلمىغىن.

سېنىڭ بىر ئىزدا توختاپ قالماستىن ئىلگىرىلەپ، تىرىشىپ شەرئىي ۋە ئەسكىرىي بىلىملەرنى ئۆگىنىشىڭ، نەپلە ئىبادەتلەرنى قولدىن بەرمەسلىكىڭ، تىللىرىڭنى ئاللاھنى زىكىر قىلىش، قەلبىڭنى ئاللاھنى ئەسلەش بىلەن مەشغۇل قىلىشىڭ، ئەمىر - قوماندانلارغا ئىتائەت قىلىش ئارقىلىق رىباتتا تۇرۇپ، ئىسلام چېگرالىرىنى قوغدىشىڭ، ئاللاھ ئەرش ئۈستىدە تۇرۇپ كۈلۈپ كېتىدىغان ۋە ئاللاھ رازى بولىدىغان ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا ھېرىسمەن بولۇشۇڭ ... ئاللاھنىڭ ساڭا بەرگەن نېمەتلىرىگە شۈكۈر قىلغانلىقىڭنىڭ ئىپادىسىدۇر.

شېھىد ۋە ئەسىرنىڭ ئەھلى - پەرزەنتلىرىگە ياخشىلىق قىلىشقا ۋە ئۇلارغا ياردەم بېرىشكە سەل قارىما. چۈنكى ئۇلار تەقۋا، ئاللاھقا ئۆزىنى ئاتىغان مۇھسىن بەندىلەرنىڭ ساڭا تاپشۇرغان ئامانىتىدۇر.

سەن ئامانەتنى زايە قىلىۋەتمەي ئۇلارغا كۆيۈنۈش، ئۇلارنىڭ ھاجەتلىرىنى ئادا قىلىش، ئۇلارنى جاپا - مۇشەققەتتىن قوغداش، ئۇلارغا ياخشىلىق قىلىش قاتارلىق تەرەپلەرگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بەرگىن. چۈنكى،

قىلىنغان خەلقىگىنى زالىم كاپىرنىڭ زۇلمىدىن قۇتۇلدۇرۇش ئۈچۈن، پات يېقىندا پۈتۈنلەي يوقايدىغان دۇنيانىڭ ئەرزىمەس مال - ماتالىرىغا بېرىلمەستىن، پۈتۈن ۋۇجۇدۇڭ بىلەن ئاللاھقا بېرىلىپ، جەڭ بىلىملىرىنى قىزىقىپ ئۆگىنىش ئارقىلىق مېلىڭ ۋە جېنىڭ بىلەن ئاللاھ يولىدا جىھاد قىلىشقا تاللىدى. بۇ نېمە دېگەن كاتتا نېمەت، نېمە دېگەن كاتتا ئىززەت ھە!

ئاللاھنىڭ ساڭا بەرگەن بۇ نېمەتلىرىگە شۈكۈر قىلغۇچى بەندە بولغىنىكى، ھەرگىز ناشۈكۈرلۈق قىلمىغىن.

سېنىڭ بىر ئىزدا توختاپ قالماستىن ئىلگىرىلەپ، تىرىشىپ شەرئىي ۋە ئەسكىرىي بىلىملەرنى ئۆگىنىشىڭ، نەپلە ئىبادەتلەرنى قولدىن بەرمەسلىكىڭ، تىللىرىڭنى ئاللاھنى زىكىر قىلىش، قەلبىڭنى ئاللاھنى ئەسلەش بىلەن مەشغۇل قىلىشىڭ، ئەمىر - قوماندانلارغا ئىتائەت قىلىش ئارقىلىق رىباتتا تۇرۇپ، ئىسلام چېگرالىرىنى قوغدىشىڭ، ئاللاھ ئەرش ئۈستىدە تۇرۇپ كۈلۈپ كېتىدىغان ۋە ئاللاھ رازى بولىدىغان ياخشى ئەمەللەرنى قىلىشقا ھېرىسمەن بولۇشۇڭ ... ئاللاھنىڭ ساڭا بەرگەن نېمەتلىرىگە شۈكۈر قىلغانلىقىڭنىڭ ئىپادىسىدۇر.

شېھىد ۋە ئەسىرنىڭ ئەھلى - پەرزەنتلىرىگە ياخشىلىق قىلىشقا ۋە ئۇلارغا ياردەم بېرىشكە سەل قارىما. چۈنكى ئۇلار تەقۋا، ئاللاھقا ئۆزىنى ئاتىغان مۇھسىن بەندىلەرنىڭ ساڭا تاپشۇرغان ئامانىتىدۇر.

سەن ئامانەتنى زايە قىلىۋەتمەي ئۇلارغا كۆيۈنۈش، ئۇلارنىڭ ھاجەتلىرىنى ئادا قىلىش، ئۇلارنى جاپا - مۇشەققەتتىن قوغداش، ئۇلارغا ياخشىلىق قىلىش قاتارلىق تەرەپلەرگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بەرگىن. چۈنكى،

200

كۈنلەرنىڭ بىرىدە سەن ئۆزۈڭ ئارزۇ قىلغان شاھادەت نېمىتىگە ئېرىشسەڭ، سېنىڭمۇ ئەھلى - پەرزەنتلىرىڭ قېرىنداشلىرىڭغا ئامانەت بولۇپ قالىدۇ. بۇرۇنقىلارنىڭ بۇنداق ھېكمەتلىك سۆزى بار، «قازانغا نېمە سالساڭ، چۆمۈچكە شۇ چىقىدۇ.» ئەگەر ئەھلى - پەرزەنتلىرىڭنىڭ سېنىڭدىن كېيىن ياخشى ياشىشىنى ئارزۇ قىلساڭ، ئىسلام گۈزەل ساۋاب ۋە كاتتا ئەجىرلەرگە ئېرىششنىڭ مەنبەلىرى قىلىپ بەرگەن تۇل ئايال ۋە يېتىملەرنىڭ نىداسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۇلارغا ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن ياردەم قىل.

ئى مۇجاھىد! ئەگەر ئاللاھنىڭ ئاخىرەتتە ساڭا بېرىدىغان مۇكاپاتلىرىغا قىزىقساڭ، تۇل ئاياللارغا ياخشىلىق قىلىش، ئۇلارنىڭ ئېغىر - يەڭگىل ئىشلىرىغا ياردەملىشىش، ئۇلار قىيىنچىلىققا ئۇچرىغاندا يېقىندىن يار - يۆلەكتە بولۇش، پەرزەنتلىرىنىڭ ھەرتۈرلۈك ئىشلىرىغا كۆڭۈل بۆلۈش، ئۇلارغا قىلىدىغان ھەرقانداق ئېھسانىنى بارلىق ياردەمگە موھتاج بولغانلارنىڭ ئالدىغا قويۇش، ئۇلارنىڭ دۇنيا - ئاخىرەتلىك ئىشلىرىنىڭ توغرا ۋە ياخشى بولۇشىغا كۆڭۈل بۆلۈش، سېنىڭ باش تارتىپ بولمايدىغان مەجبۇرىيىتىڭدۇر.

ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دىن رىۋايەت قىلغان ھەدىستە، «تۇل ئاياللارغا ۋە مىسكىنلەرگە ياردەم قىلغان كىشى ئاللاھ يولىدىكى مۇجاھىدقا ئوخشاشتۇر» دېگەن.

ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دېگەن: رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تۇل ئاياللارغا ۋە مىسكىنلەرگە ياردەم بەرگەن كىشى «بوشىشىپ قالماي قىيامدا تۇرغان ۋە ئېپتار قىلماي روزا تۇتقان كىشىگە ئوخشاش»

كۈنلەرنىڭ بىرىدە سەن ئۆزۈڭ ئارزۇ قىلغان شاھادەت نېمىتىگە ئېرىشسەڭ، سېنىڭمۇ ئەھلى - پەرزەنتلىرىڭ قېرىنداشلىرىڭغا ئامانەت بولۇپ قالىدۇ. بۇرۇنقىلارنىڭ بۇنداق ھېكمەتلىك سۆزى بار، «قازانغا نېمە سالساڭ، چۆمۈچكە شۇ چىقىدۇ.» ئەگەر ئەھلى - پەرزەنتلىرىڭنىڭ سېنىڭدىن كېيىن ياخشى ياشىشىنى ئارزۇ قىلساڭ، ئىسلام گۈزەل ساۋاب ۋە كاتتا ئەجىرلەرگە ئېرىششنىڭ مەنبەلىرى قىلىپ بەرگەن تۇل ئايال ۋە يېتىملەرنىڭ نىداسىغا قۇلاق سېلىپ، ئۇلارغا ئاللاھ رىزالىقى ئۈچۈن ياردەم قىل.

ئى مۇجاھىد! ئەگەر ئاللاھنىڭ ئاخىرەتتە ساڭا بېرىدىغان مۇكاپاتلىرىغا قىزىقساڭ، تۇل ئاياللارغا ياخشىلىق قىلىش، ئۇلارنىڭ ئېغىر - يەڭگىل ئىشلىرىغا ياردەملىشىش، ئۇلار قىيىنچىلىققا ئۇچرىغاندا يېقىندىن يار - يۆلەكتە بولۇش، پەرزەنتلىرىنىڭ ھەرتۈرلۈك ئىشلىرىغا كۆڭۈل بۆلۈش، ئۇلارغا قىلىدىغان ھەرقانداق ئېھسانىنى بارلىق ياردەمگە موھتاج بولغانلارنىڭ ئالدىغا قويۇش، ئۇلارنىڭ دۇنيا - ئاخىرەتلىك ئىشلىرىنىڭ توغرا ۋە ياخشى بولۇشىغا كۆڭۈل بۆلۈش، سېنىڭ باش تارتىپ بولمايدىغان مەجبۇرىيىتىڭدۇر.

ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دىن رىۋايەت قىلغان ھەدىستە، «تۇل ئاياللارغا ۋە مىسكىنلەرگە ياردەم قىلغان كىشى ئاللاھ يولىدىكى مۇجاھىدقا ئوخشاشتۇر» دېگەن.

ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دېگەن: رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تۇل ئاياللارغا ۋە مىسكىنلەرگە ياردەم بەرگەن كىشى «بوشىشىپ قالماي قىيامدا تۇرغان ۋە ئېپتار قىلماي روزا تۇتقان كىشىگە ئوخشاش»

201

دېدىمكىن دەپ ئويلاپ قالدىم. بۇ ھەدىسنى ئىمام بۇخارى ۋە ئىمام مۇسلىم رىۋايەت قىلغان.

ئەي مۇجاھىد! شۇنى ئېسىڭدىن چىقارمىغىن. رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئاللاھ يولىدا شېھىد بولغانلارنىڭ ئايال ۋە پەرزەنتلىرىنىڭ ئىشلىرىغا ئىگە بولغان ۋە ئۇلارنىڭ ئىشلىرىغا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلگەن ئاجايىپ ئۈلگىلىرى بار.

شېرىك ئەقىدە ۋە گۇناھلاردىن ساقلىنىپ، ياخشى ئەمەل قىلغانلارنىڭ مەڭگۈلۈك يۇرتى بولغان جەننەت نېمە دېگەن گۈزەل، نېمە دېگەن كەڭرى ھە ؟!

ئاللاھ تەئالا سۈرە زۇمەردە: {رەببىگە تەقۋادارلىق قىلغانلار جەننەتكە توپ - توپ بولغان ھالدا ماڭدۇرۇلىدۇ، ھالبۇكى ئۇلار جەننەتكە يېتىپ كەلگەن چاغدا، ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى ئېچىلىپ بولغان بولىدۇ، جەننەتكە مۇئەككەل پەرىشتىلەر ئۇلارغا: «سىلەرگە ئامانلىق بولسۇن، سىلەر (گۇناھلارنىڭ كىرلىرىدىن) پاك بولدۇڭلار، جەننەتكە كىرىڭلار، (ئۇنىڭدا) مەڭگۈ قېلىڭلار» دەيدۇ.}

ئىمام بۇخارى ۋە ئىمام مۇسلىم رىۋايەت قىلغان ھەدىستە، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شۇنداق دەيدۇ: «جەننەتكە ئەڭ ئاۋۋال كىرىدىغانلار تولۇن ئاي سۈرىتىدە بولىدۇ. ئارقىسىدىن كىرگەنلەر ئەڭ نۇرلۇق يۇلتۇزدەك نۇرلۇق بولۇپ كىرىدۇ. جەننەتكە كىرگەنلەر چوڭ - كىچىك تەرەت قىلمايدۇ، مىشقىرمايدۇ، تۈكۈرمەيدۇ، تاغاقلىرى ئالتۇندىن، بەدىنىدىن چىققان تەرلىرى ئىپار، بويىسۇلغىلىرى سەندەل، ئاياللىرى

دېدىمكىن دەپ ئويلاپ قالدىم. بۇ ھەدىسنى ئىمام بۇخارى ۋە ئىمام مۇسلىم رىۋايەت قىلغان.

ئەي مۇجاھىد! شۇنى ئېسىڭدىن چىقارمىغىن. رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نىڭ ئاللاھ يولىدا شېھىد بولغانلارنىڭ ئايال ۋە پەرزەنتلىرىنىڭ ئىشلىرىغا ئىگە بولغان ۋە ئۇلارنىڭ ئىشلىرىغا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلگەن ئاجايىپ ئۈلگىلىرى بار.

شېرىك ئەقىدە ۋە گۇناھلاردىن ساقلىنىپ، ياخشى ئەمەل قىلغانلارنىڭ مەڭگۈلۈك يۇرتى بولغان جەننەت نېمە دېگەن گۈزەل، نېمە دېگەن كەڭرى ھە ؟!

ئاللاھ تەئالا سۈرە زۇمەردە: {رەببىگە تەقۋادارلىق قىلغانلار جەننەتكە توپ - توپ بولغان ھالدا ماڭدۇرۇلىدۇ، ھالبۇكى ئۇلار جەننەتكە يېتىپ كەلگەن چاغدا، ئۇنىڭ دەرۋازىلىرى ئېچىلىپ بولغان بولىدۇ، جەننەتكە مۇئەككەل پەرىشتىلەر ئۇلارغا: «سىلەرگە ئامانلىق بولسۇن، سىلەر (گۇناھلارنىڭ كىرلىرىدىن) پاك بولدۇڭلار، جەننەتكە كىرىڭلار، (ئۇنىڭدا) مەڭگۈ قېلىڭلار» دەيدۇ.}

ئىمام بۇخارى ۋە ئىمام مۇسلىم رىۋايەت قىلغان ھەدىستە، رەسۇلۇللاھ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شۇنداق دەيدۇ: «جەننەتكە ئەڭ ئاۋۋال كىرىدىغانلار تولۇن ئاي سۈرىتىدە بولىدۇ. ئارقىسىدىن كىرگەنلەر ئەڭ نۇرلۇق يۇلتۇزدەك نۇرلۇق بولۇپ كىرىدۇ. جەننەتكە كىرگەنلەر چوڭ - كىچىك تەرەت قىلمايدۇ، مىشقىرمايدۇ، تۈكۈرمەيدۇ، تاغاقلىرى ئالتۇندىن، بەدىنىدىن چىققان تەرلىرى ئىپار، بويىسۇلغىلىرى سەندەل، ئاياللىرى

202

يوغان، ئاق، سۆزۈك بەدەنلىك خانىملاردۇر. ھەممىسىنىڭ ئەخلاقى بىر ئادەمنىڭ ئەخلاقىدەك بىر خىل، ياخشى بولىدۇ. ھەممىسى ئاتىسى ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاسماندىكى شەكلىدە بولىدۇ» دېدى.

ئەي ئەزىز مۇجاھىد! ئەگەر سەن ئاخىرەتنىڭ مەڭگۈلۈك، سان - ساناقسىز مۇكاپاتىغا قىزىقساڭ، ۋاقتىڭنى زايە قىلىۋەتمەي، ئۇنى ئاللاھ تەئالا رازى بولىدىغان، ئاندىن قالسا ئۆزۈڭمۇ ئۆكۈنمەستىن، پۇشايمان قىلماستىن، مەمنۇن بولىدىغان سالىھ ئەمەللەرنى قىلىش بىلەن ئۆتكۈزگىن.

شۇنى ئېسىڭدىن چىقارما، سېنى ئاللاھ ياخشى كۆرىدۇ.

سەن ئاللاھنىڭ سۆزىنى يەر يۈزىدە ئالىي قىلىپ، قاراڭغۇلۇق ئىچىدە قالغان ئىنسانىيەتنى يورۇقلۇققا چىقىرىش ئۈچۈن، كېچىنى كۈندۈزگە ئۇلاپ، جاپا - مۇشەققەتكە قارىماستىن تىرىشىۋاتقان ئاللاھنىڭ جەڭچىسىسەن. سېنى ئاللاھ ئۈچۈن ياخشى كۆرىدىغان، سەن ئۈچۈن كېچە - كۈندۈز (ئاللاھنىڭ ئىلھام قىلىشى بىلەن) ئەڭ گۈزەل دۇئالارنى قىلىۋاتقان قېرىنداشلىرىڭ بار. شۇڭا جاپا - مۇشەققەتلەرگە دۇچار بولغىنىڭدا، بوشىشىپ، چۈشكۈنلىشىپ قالما، غەيرەتلىك، جاسارەتلىك، چىدامچان، سەبىرچان بولغىن. سېنى سەن تەسەۋۋۇر قىلىپ باقمىغان ئەڭ گۈزەل ھايات كۈتۈپ تۇرماقتا، ئىنشائاللاھ.

يوغان، ئاق، سۆزۈك بەدەنلىك خانىملاردۇر. ھەممىسىنىڭ ئەخلاقى بىر ئادەمنىڭ ئەخلاقىدەك بىر خىل، ياخشى بولىدۇ. ھەممىسى ئاتىسى ئادەم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاسماندىكى شەكلىدە بولىدۇ» دېدى.

ئەي ئەزىز مۇجاھىد! ئەگەر سەن ئاخىرەتنىڭ مەڭگۈلۈك، سان - ساناقسىز مۇكاپاتىغا قىزىقساڭ، ۋاقتىڭنى زايە قىلىۋەتمەي، ئۇنى ئاللاھ تەئالا رازى بولىدىغان، ئاندىن قالسا ئۆزۈڭمۇ ئۆكۈنمەستىن، پۇشايمان قىلماستىن، مەمنۇن بولىدىغان سالىھ ئەمەللەرنى قىلىش بىلەن ئۆتكۈزگىن.

شۇنى ئېسىڭدىن چىقارما، سېنى ئاللاھ ياخشى كۆرىدۇ.

سەن ئاللاھنىڭ سۆزىنى يەر يۈزىدە ئالىي قىلىپ، قاراڭغۇلۇق ئىچىدە قالغان ئىنسانىيەتنى يورۇقلۇققا چىقىرىش ئۈچۈن، كېچىنى كۈندۈزگە ئۇلاپ، جاپا - مۇشەققەتكە قارىماستىن تىرىشىۋاتقان ئاللاھنىڭ جەڭچىسىسەن. سېنى ئاللاھ ئۈچۈن ياخشى كۆرىدىغان، سەن ئۈچۈن كېچە - كۈندۈز (ئاللاھنىڭ ئىلھام قىلىشى بىلەن) ئەڭ گۈزەل دۇئالارنى قىلىۋاتقان قېرىنداشلىرىڭ بار. شۇڭا جاپا - مۇشەققەتلەرگە دۇچار بولغىنىڭدا، بوشىشىپ، چۈشكۈنلىشىپ قالما، غەيرەتلىك، جاسارەتلىك، چىدامچان، سەبىرچان بولغىن. سېنى سەن تەسەۋۋۇر قىلىپ باقمىغان ئەڭ گۈزەل ھايات كۈتۈپ تۇرماقتا، ئىنشائاللاھ.

203

ۋاقىت نېمە دېگەن تېز ئۆتكەن ھە...؟ ھايت - ھۇيت دېگىچە ئاللاھ تەئالا يۈتكۈل زېمىن ئۈستىدىكى مۇسۇلمانلارغا كاتتا نېمەت قىلىپ بەرگەن 2024 - يىللىق قۇربان ھېيتىمۇ كېلىپ قاپتۇ.

ئەتراپىمدىكى قېرىنداشلىرىمنىڭ مۇبارەك ھېيتقا تەييارلىق قىلىۋاتقانلىقىدىن ھېيتنىڭ يېقىنلاپ كېلىۋاتقانلىقىنى ھېس قىلدىم. قۇربان ھېيت مۇسۇلمانلار ئاللاھقا بولغان مۇھەببىتىنى ۋە تەقۋالىقىنى ئىپادىلەش ئۈچۈن ئۆزلىرىنىڭ تاقىتىنىڭ يېتىشىچە ئاللاھ ئۈچۈن قىلغان ھەدىيەسىنى قۇربانلىق قىلىدىغان مۇبارەك ھېيتتۇر.

شۇنداقلا، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاللاھنىڭ بۇيرۇقى بىلەن يۈرەك پارىسى بولغان ئىسمايىل ئەلەيھىسسالامنى ئاللاھ ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشقا تەييارلىغانلىقىنى ئەسلەش ئۈچۈن ئېلىپ بېرىلىدىغان مۇراسىم بولۇپ، بۇ مۇسۇلمانلار شۇ قۇتلۇق كۈننى تەبرىكلەش ئۈچۈن مۇبارەك زېمىن مەككىگە بېرىپ ھەج پائالىيەتلىرىنى ئېلىپ بارىدىغان، يۈتكۈل مۇسۇلمانلارنىڭ خۇشاللىق بىلەن تەنتەنە قىلىدىغان كۈندۇر.

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام رەببىنىڭ بۇيرۇقىنى ئىجرا قىلىش يۈزىسىدىن ئايالى ھاجەر بىلەن جىگەر پارىسى بولغان ئوغلى ئىسمائىلنى دەل - دەرەخ، ئوت - چۆپ، سۇ ۋە ھېچقانداق ئادىمزات بولمىغان مەككە زېمىنىغا

پەرزەنتلىرىنى ئاللاھ ئۈچۈن ئاتىغان ئاتا - ئانىلارنىڭ ھېيتىغا مۇبارەك بولسۇن

ۋاقىت نېمە دېگەن تېز ئۆتكەن ھە...؟ ھايت - ھۇيت دېگىچە ئاللاھ تەئالا يۈتكۈل زېمىن ئۈستىدىكى مۇسۇلمانلارغا كاتتا نېمەت قىلىپ بەرگەن 2024 - يىللىق قۇربان ھېيتىمۇ كېلىپ قاپتۇ.

ئەتراپىمدىكى قېرىنداشلىرىمنىڭ مۇبارەك ھېيتقا تەييارلىق قىلىۋاتقانلىقىدىن ھېيتنىڭ يېقىنلاپ كېلىۋاتقانلىقىنى ھېس قىلدىم. قۇربان ھېيت مۇسۇلمانلار ئاللاھقا بولغان مۇھەببىتىنى ۋە تەقۋالىقىنى ئىپادىلەش ئۈچۈن ئۆزلىرىنىڭ تاقىتىنىڭ يېتىشىچە ئاللاھ ئۈچۈن قىلغان ھەدىيەسىنى قۇربانلىق قىلىدىغان مۇبارەك ھېيتتۇر.

شۇنداقلا، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئاللاھنىڭ بۇيرۇقى بىلەن يۈرەك پارىسى بولغان ئىسمايىل ئەلەيھىسسالامنى ئاللاھ ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشقا تەييارلىغانلىقىنى ئەسلەش ئۈچۈن ئېلىپ بېرىلىدىغان مۇراسىم بولۇپ، بۇ مۇسۇلمانلار شۇ قۇتلۇق كۈننى تەبرىكلەش ئۈچۈن مۇبارەك زېمىن مەككىگە بېرىپ ھەج پائالىيەتلىرىنى ئېلىپ بارىدىغان، يۈتكۈل مۇسۇلمانلارنىڭ خۇشاللىق بىلەن تەنتەنە قىلىدىغان كۈندۇر.

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام رەببىنىڭ بۇيرۇقىنى ئىجرا قىلىش يۈزىسىدىن ئايالى ھاجەر بىلەن جىگەر پارىسى بولغان ئوغلى ئىسمائىلنى دەل - دەرەخ، ئوت - چۆپ، سۇ ۋە ھېچقانداق ئادىمزات بولمىغان مەككە زېمىنىغا

204

ئاپىرىپ قويۇپ، بىر نەچچە يىلدىن كېيىن مەككىگە قايتىپ كېلىپ ئايالى هاجەر ۋە ئوغلى ئىسمائىل بىلەن كۆرۈشكەندى.

ئىسمائىل كىچىك بولغانچىقا يۈگۈرۈپ ئوينايتتى، ئاتىسى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بىلەن سىرتلارغا بىللە چىقاتتى. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئالدىدا سەكرەپ ئويناۋاتقان ئوماق ئوغلىغا قاراپ قەلبى راھەتلىنەتتى ۋە خۇرسەن بولاتتى. نېمىشقا خۇرسەن بولمىسۇن؟ چۈنكى، ئۇ 90 ياشقا كىرگەندە ئاللاھ مەرھەمەت قىلىپ بەرگەن بىر تاللا ئوغلى تۇرسا؟ ئىنسانغا بۇنداق ياشقا كىرگەندە كۆرگەن پەرزەنتى دۇنيادىكى بارلىق نەرسىلەردىن سۆيۈملۈك بولىدۇ، ئەلۋەتتە.

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئىسمائىلنى بەكلا ياخشى كۆرەتتى. بىر كۈنى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئوغلى ئىسمائىلنى بوغۇزلاپ چۈش كۆردى. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام راستچىل پەيغەمبەر بولغاچقا، ئۇنىڭ كۆرگەن چۈشمۇ راست ئىدى. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئاللاھنىڭ دوستى بولغاچقا، ئاللاھ تەئالا چۈشىدە ئۇنىڭغا بۇيرۇغان ئىشنى قىلماقچى بولدى. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئوغلى ئىسمائىلغا {ئى ئوغلۇم، مەن سېنى بوغۇزلاپ قۇربانلىق قىلىشقا «ئەمر قىلىنىپ» چۈشەپتىمەن، ئويلاپ باققىنا، سېنىڭ قانداق پىكرىڭ بار؟} دېدى. ئۇ ئېيتتى: {ئى ئاتا! نېمىگە بۇيرۇلغان بولسىڭىز، شۇنى ئىجرا قىلىڭ! ئاللاھ خالىسا (ئۇنىڭغا) مېنى سەبىر قىلغۇچى تاپىسىز} دېدى.

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئوغلى ئىسمائىل بىلەن پىچاقنى ئېلىپ، مىناغا يېتىپ بارغاندا ئوغلىنى بوغۇزلىماقچى بولدى. ئاتا - بالا ئىككىسى

ئاپىرىپ قويۇپ، بىر نەچچە يىلدىن كېيىن مەككىگە قايتىپ كېلىپ ئايالى هاجەر ۋە ئوغلى ئىسمائىل بىلەن كۆرۈشكەندى.

ئىسمائىل كىچىك بولغانچىقا يۈگۈرۈپ ئوينايتتى، ئاتىسى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بىلەن سىرتلارغا بىللە چىقاتتى. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئالدىدا سەكرەپ ئويناۋاتقان ئوماق ئوغلىغا قاراپ قەلبى راھەتلىنەتتى ۋە خۇرسەن بولاتتى. نېمىشقا خۇرسەن بولمىسۇن؟ چۈنكى، ئۇ 90 ياشقا كىرگەندە ئاللاھ مەرھەمەت قىلىپ بەرگەن بىر تاللا ئوغلى تۇرسا؟ ئىنسانغا بۇنداق ياشقا كىرگەندە كۆرگەن پەرزەنتى دۇنيادىكى بارلىق نەرسىلەردىن سۆيۈملۈك بولىدۇ، ئەلۋەتتە.

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئىسمائىلنى بەكلا ياخشى كۆرەتتى. بىر كۈنى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئوغلى ئىسمائىلنى بوغۇزلاپ چۈش كۆردى. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام راستچىل پەيغەمبەر بولغاچقا، ئۇنىڭ كۆرگەن چۈشمۇ راست ئىدى. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئاللاھنىڭ دوستى بولغاچقا، ئاللاھ تەئالا چۈشىدە ئۇنىڭغا بۇيرۇغان ئىشنى قىلماقچى بولدى. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئوغلى ئىسمائىلغا {ئى ئوغلۇم، مەن سېنى بوغۇزلاپ قۇربانلىق قىلىشقا «ئەمر قىلىنىپ» چۈشەپتىمەن، ئويلاپ باققىنا، سېنىڭ قانداق پىكرىڭ بار؟} دېدى. ئۇ ئېيتتى: {ئى ئاتا! نېمىگە بۇيرۇلغان بولسىڭىز، شۇنى ئىجرا قىلىڭ! ئاللاھ خالىسا (ئۇنىڭغا) مېنى سەبىر قىلغۇچى تاپىسىز} دېدى.

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئوغلى ئىسمائىل بىلەن پىچاقنى ئېلىپ، مىناغا يېتىپ بارغاندا ئوغلىنى بوغۇزلىماقچى بولدى. ئاتا - بالا ئىككىسى

205

مناغا يېتىپ كەلگەندە، ئىسمائىل دادىسىغا ئىتائەت قىلىپ يەردە ياتتى. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام يۈرەك پارىسى، قەلبىنىڭ خۇشاللىقى ۋە راھىتى بولغان ئوغلىنى بوغۇزلىماقچى بولدى. ئاللاھ تەئالا دوستى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭ بۇيرۇقىنى ئادا قىلامدۇ، قىلمامدۇ؟ ئاللاھنى بەكرەك ياخشى كۆرەمدۇ ياكى ئوغلىنى بەكرەك ياخشى كۆرەمدۇ؟ شۇنى كۆرمەكچى ئىدى. ئاتا - بالا ئىككىسى ئىمتىھاندىن ياخشى ئۆتتى. ئاللاھ تەئالا جەننەتتىن بىر قوچقارنى چىقىرىپ، جىبرىئىل ئەلەيھىسسالام بىلەن ئەۋەتتى. ئاللاھ تەئالا ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى شۇ قوچقارنى بوغۇزلاشقا بۇيرۇدى.

ئاللاھ تەئالا دوستى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ بۇ ئىخلاس ۋە سەممىيەت بىلەن قىلغان پىداكارانە ئەمەلىنى ياخشى كۆرگەن بولۇپ، مۇسۇلمانلارنى قۇربان ھېيتتا مال بوغۇزلاشقا بۇيرۇدى.

ئىنسانلار ئىچىدە ئاللاھ تەئالانىڭ بۇ بۇيرۇقىنى مال بوغۇزلاشلا دەپ چۈشەنمەستىن، بەلكى ئىخلاس بىلەن، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ جىگەر پارىسى بولغان بىر تاللا ئوغلى ئىسمائىلنى ئاللاھ ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشقا پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن تەييارلىق قىلغاندەك، ئاللاھ تەئالانىڭ بۇ بۇيرۇقىنى ئىخلاس بىلەن ئورۇنداش ئۈچۈن ھېچ ئىككىلەنمەستىن، زالىم خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ تارىختا كۆرۈلۈپ باقمىغان رەھىمسىزلەرچە قىرغىنچىلىقىدىن قورقۇپ قالماستىن، يالغۇز قېلىشلىرىغا قارىماستىن، جاپا - مۇشەققەتكە بوي سۇنماستىن، زۇلۇمدىن، خارلىقتىن ۋە كاپىرلارغا قۇل بولۇشتىن قۇتۇلۇشنىڭ ھەقىقىي ماھىيىتى ۋە يولىنىڭ قولغا قورال ئېلىپ،

مناغا يېتىپ كەلگەندە، ئىسمائىل دادىسىغا ئىتائەت قىلىپ يەردە ياتتى. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام يۈرەك پارىسى، قەلبىنىڭ خۇشاللىقى ۋە راھىتى بولغان ئوغلىنى بوغۇزلىماقچى بولدى. ئاللاھ تەئالا دوستى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭ بۇيرۇقىنى ئادا قىلامدۇ، قىلمامدۇ؟ ئاللاھنى بەكرەك ياخشى كۆرەمدۇ ياكى ئوغلىنى بەكرەك ياخشى كۆرەمدۇ؟ شۇنى كۆرمەكچى ئىدى. ئاتا - بالا ئىككىسى ئىمتىھاندىن ياخشى ئۆتتى. ئاللاھ تەئالا جەننەتتىن بىر قوچقارنى چىقىرىپ، جىبرىئىل ئەلەيھىسسالام بىلەن ئەۋەتتى. ئاللاھ تەئالا ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى شۇ قوچقارنى بوغۇزلاشقا بۇيرۇدى.

ئاللاھ تەئالا دوستى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ بۇ ئىخلاس ۋە سەممىيەت بىلەن قىلغان پىداكارانە ئەمەلىنى ياخشى كۆرگەن بولۇپ، مۇسۇلمانلارنى قۇربان ھېيتتا مال بوغۇزلاشقا بۇيرۇدى.

ئىنسانلار ئىچىدە ئاللاھ تەئالانىڭ بۇ بۇيرۇقىنى مال بوغۇزلاشلا دەپ چۈشەنمەستىن، بەلكى ئىخلاس بىلەن، ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ جىگەر پارىسى بولغان بىر تاللا ئوغلى ئىسمائىلنى ئاللاھ ئۈچۈن قۇربانلىق قىلىشقا پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن تەييارلىق قىلغاندەك، ئاللاھ تەئالانىڭ بۇ بۇيرۇقىنى ئىخلاس بىلەن ئورۇنداش ئۈچۈن ھېچ ئىككىلەنمەستىن، زالىم خىتاي تاجاۋۇزچىلىرىنىڭ تارىختا كۆرۈلۈپ باقمىغان رەھىمسىزلەرچە قىرغىنچىلىقىدىن قورقۇپ قالماستىن، يالغۇز قېلىشلىرىغا قارىماستىن، جاپا - مۇشەققەتكە بوي سۇنماستىن، زۇلۇمدىن، خارلىقتىن ۋە كاپىرلارغا قۇل بولۇشتىن قۇتۇلۇشنىڭ ھەقىقىي ماھىيىتى ۋە يولىنىڭ قولغا قورال ئېلىپ،

206

زالىم كاپىرلارغا قارشى جىهاد قىلىش ئىكەنلىكىنى قەلبلىرىدىن چۈشىنىپ يەتكەن شەرقىي تۈركىستان زېمىنىدىكى نۇرغۇنلىغان ئاتا - ئانىلار ئۆزلىرىنىڭ يۈرەك پارىلىرى بولغان ئوغۇل - قىز پەرزەنتلىرىنى ئاللاھقا ئاتاپ، جىهاد ئىبادىتىنى قىلىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن. ئاللاھ تەئالا ئەزىز كىتابى قۇرئان كەرىمنىڭ ھەج سۈرىسىدە مۇنداق دەيدۇ: {ئاللاھقا ئۇلارنىڭ قانلىرى ۋە گۆشلىرى يېتىپ بارمايدۇ، ئاللاھقا يېتىدىغىنى پەقەت سىلەرنىڭ تەقۋادارلىقىڭلاردۇر}

ئاشۇ ئەزىز ئاتا - ئانىلار ئۆزلىرىنىڭ ئاللاھقا بولغان مۇھەببىتىنى ئىنتايىن گۈزەل ھالەتتە ئىپادىلەپ، ئاللاھ تەئالاغا بولغان سەممىي تەقۋالىقى ئارقىلىق دۇنيا - ئاخىرەتتە نىجادلىقنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن، پەرزەنتلىرىنى ئاللاھ ئۈچۈن قۇربانلىق قىلغان. چۈنكى، ئۇلار ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ يۈرەكنى زىلزىلىگە سالىدىغان تەسىرلىك قىسسىسىدىن ئەمەلىي ئۆرنەك ئالغان بولۇپ، بۇ ئەمەلنىڭ ئاللاھ ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان ئەمەل ئىكەنلىكىنى تونۇپ يەتكەن.

ئاشۇ ئەزىز ئاتا - ئانىلار ئاللاھنىڭ بۇ بۇيرۇقىنى گۈزەل رەۋىشتە ئادا قىلىش ئۈچۈن، ئۆزلىرىنىڭ بىر ئۆمۈر جاپا چېكىپ ئىشلەپ تاپقان بارلىق ئىقتىسادلىرى ئارقىلىق پەرزەنتلىرىنى ئاللاھقا پىدا قىلىش ئۈچۈن يولغا سالغان. ئۆزلىرىنىڭ خىتاي كاپىرلىرى تەرىپىدىن قاتتىق تەھدىت ئاستىغا ئېلىنىپ، جېنى ۋە ئىززەت - ئابرۇيىغا قەست قىلىنىپ ئاستىرىتتىن ھۇجۇم قىلىنىۋاتقانلىقى، جىهادسىز ۋە قورالسىز،كاپىرلار تەرىپىدىن دەپسەندە قىلىنغان دىنى، جېنى، يۈز - ئابرۇيى، ئەقلى ۋە تالان - تاراج قىلىنغان

زالىم كاپىرلارغا قارشى جىهاد قىلىش ئىكەنلىكىنى قەلبلىرىدىن چۈشىنىپ يەتكەن شەرقىي تۈركىستان زېمىنىدىكى نۇرغۇنلىغان ئاتا - ئانىلار ئۆزلىرىنىڭ يۈرەك پارىلىرى بولغان ئوغۇل - قىز پەرزەنتلىرىنى ئاللاھقا ئاتاپ، جىهاد ئىبادىتىنى قىلىش ئۈچۈن ئەۋەتكەن. ئاللاھ تەئالا ئەزىز كىتابى قۇرئان كەرىمنىڭ ھەج سۈرىسىدە مۇنداق دەيدۇ: {ئاللاھقا ئۇلارنىڭ قانلىرى ۋە گۆشلىرى يېتىپ بارمايدۇ، ئاللاھقا يېتىدىغىنى پەقەت سىلەرنىڭ تەقۋادارلىقىڭلاردۇر}

ئاشۇ ئەزىز ئاتا - ئانىلار ئۆزلىرىنىڭ ئاللاھقا بولغان مۇھەببىتىنى ئىنتايىن گۈزەل ھالەتتە ئىپادىلەپ، ئاللاھ تەئالاغا بولغان سەممىي تەقۋالىقى ئارقىلىق دۇنيا - ئاخىرەتتە نىجادلىقنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن، پەرزەنتلىرىنى ئاللاھ ئۈچۈن قۇربانلىق قىلغان. چۈنكى، ئۇلار ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ يۈرەكنى زىلزىلىگە سالىدىغان تەسىرلىك قىسسىسىدىن ئەمەلىي ئۆرنەك ئالغان بولۇپ، بۇ ئەمەلنىڭ ئاللاھ ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان ئەمەل ئىكەنلىكىنى تونۇپ يەتكەن.

ئاشۇ ئەزىز ئاتا - ئانىلار ئاللاھنىڭ بۇ بۇيرۇقىنى گۈزەل رەۋىشتە ئادا قىلىش ئۈچۈن، ئۆزلىرىنىڭ بىر ئۆمۈر جاپا چېكىپ ئىشلەپ تاپقان بارلىق ئىقتىسادلىرى ئارقىلىق پەرزەنتلىرىنى ئاللاھقا پىدا قىلىش ئۈچۈن يولغا سالغان. ئۆزلىرىنىڭ خىتاي كاپىرلىرى تەرىپىدىن قاتتىق تەھدىت ئاستىغا ئېلىنىپ، جېنى ۋە ئىززەت - ئابرۇيىغا قەست قىلىنىپ ئاستىرىتتىن ھۇجۇم قىلىنىۋاتقانلىقى، جىهادسىز ۋە قورالسىز،كاپىرلار تەرىپىدىن دەپسەندە قىلىنغان دىنى، جېنى، يۈز - ئابرۇيى، ئەقلى ۋە تالان - تاراج قىلىنغان

207

ماللىرىنىڭ قايتىپ كەلمەيدىغانلىقىنى بىلىپ، خىتاي كاپىرلىرىغا قارشى جەڭ بىلىملىرىنى ۋە جەڭ تاكتىكىلىرىنى ئۆگىنىپ، خىتاي كاپىرلىرىغا قارشى جەڭ قىلىپ، قولىدىن كەتكەن ئانا ۋەتىنىنى قايتۇرۇپ ئېلىش ئارقىلىق، ئۇزۇن يىللاردىن بېرى كاپىرلارنىڭ تۈرمىلىرىدە چىدىغۇسىز ئازاب - ئوقۇبەتلەرنى ئۆتكۈزۈۋاتقان ئەسىر قېرىنداشلىرىنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، پەرزەنتلىرىنى ئىززەت ماكانلىرىغا ئەۋەتكەن ئەزىز ئاتا - ئانىلار! قۇربان ھېيتىڭلارغا مۇبارەك بولسۇن!

بەندىلىرىنىڭ بارلىق ئاشكارا - يوشۇرۇن ئىشلىرىنى بىلىپ تۇرغۇچى مېھرىبان ئاللاھ سىلەرنىڭ بەزىلىرىڭلارنىڭ ئاللاھ ئۈچۈن قىلغان ھەدىيەلىرىڭلارنى ئىنشائاللاھ قوبۇل قىلدى، يەنە بەزىلىرىڭلارنىڭ ھەدىيەلىرى ئۆزلىرىنى ئاللاھنىڭ سىلەر ئارزۇ قىلغان ھالەتتە قوبۇل قىلىشىنى كۈتۈپ تۇرماقتا.

ئاللاھ تەئالا سۈرە تەۋبەنىڭ 88 ~ 89 ئايەتلىرىدە مۇنداق دەيدۇ: {لېكىن، پەيغەمبەر ۋە پەيغەمبەر بىلەن بىللە ئىمان ئېيتقانلار ماللىرى بىلەن، جانلىرى بىلەن جىھاد قىلدى، ئەنە شۇلار (ئىككىلا دۇنيادىكى) ياخشىلىقلارغا نائىل بولىدۇ، ئەنە شۇلار مەقسەتكە يەتكۈچىلەردۇر (88) ئاللاھ ئۇلارغا ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان جەننەتلەرنى تەييارلىدى. ئۇلار ئۇنىڭدا مەڭگۈ قالىدۇ، بۇ چوڭ بەختتۇر (89)}

خۇش بېشارەت ئېلىڭلار، ئەي ئەزىز، قەدىردان ئاتا - ئانىلار! سىلەرنىڭ رەببىڭلارنىڭ دوستلىقىغا ئېرىشىش ئۈچۈن قىلغان قۇربانلىقىڭلارنى ئىنشائاللاھ، ئاللاھ ھەرگىز زايە قىلىۋەتمەيدۇ. سىلەرنىڭ

ماللىرىنىڭ قايتىپ كەلمەيدىغانلىقىنى بىلىپ، خىتاي كاپىرلىرىغا قارشى جەڭ بىلىملىرىنى ۋە جەڭ تاكتىكىلىرىنى ئۆگىنىپ، خىتاي كاپىرلىرىغا قارشى جەڭ قىلىپ، قولىدىن كەتكەن ئانا ۋەتىنىنى قايتۇرۇپ ئېلىش ئارقىلىق، ئۇزۇن يىللاردىن بېرى كاپىرلارنىڭ تۈرمىلىرىدە چىدىغۇسىز ئازاب - ئوقۇبەتلەرنى ئۆتكۈزۈۋاتقان ئەسىر قېرىنداشلىرىنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن، پەرزەنتلىرىنى ئىززەت ماكانلىرىغا ئەۋەتكەن ئەزىز ئاتا - ئانىلار! قۇربان ھېيتىڭلارغا مۇبارەك بولسۇن!

بەندىلىرىنىڭ بارلىق ئاشكارا - يوشۇرۇن ئىشلىرىنى بىلىپ تۇرغۇچى مېھرىبان ئاللاھ سىلەرنىڭ بەزىلىرىڭلارنىڭ ئاللاھ ئۈچۈن قىلغان ھەدىيەلىرىڭلارنى ئىنشائاللاھ قوبۇل قىلدى، يەنە بەزىلىرىڭلارنىڭ ھەدىيەلىرى ئۆزلىرىنى ئاللاھنىڭ سىلەر ئارزۇ قىلغان ھالەتتە قوبۇل قىلىشىنى كۈتۈپ تۇرماقتا.

ئاللاھ تەئالا سۈرە تەۋبەنىڭ 88 ~ 89 ئايەتلىرىدە مۇنداق دەيدۇ: {لېكىن، پەيغەمبەر ۋە پەيغەمبەر بىلەن بىللە ئىمان ئېيتقانلار ماللىرى بىلەن، جانلىرى بىلەن جىھاد قىلدى، ئەنە شۇلار (ئىككىلا دۇنيادىكى) ياخشىلىقلارغا نائىل بولىدۇ، ئەنە شۇلار مەقسەتكە يەتكۈچىلەردۇر (88) ئاللاھ ئۇلارغا ئاستىدىن ئۆستەڭلار ئېقىپ تۇرىدىغان جەننەتلەرنى تەييارلىدى. ئۇلار ئۇنىڭدا مەڭگۈ قالىدۇ، بۇ چوڭ بەختتۇر (89)}

خۇش بېشارەت ئېلىڭلار، ئەي ئەزىز، قەدىردان ئاتا - ئانىلار! سىلەرنىڭ رەببىڭلارنىڭ دوستلىقىغا ئېرىشىش ئۈچۈن قىلغان قۇربانلىقىڭلارنى ئىنشائاللاھ، ئاللاھ ھەرگىز زايە قىلىۋەتمەيدۇ. سىلەرنىڭ

208

ئاللاھ ئۈچۈن قىلغان ھەدىيەڭلار ئاۋۋال ئاللاھنى رازى قىلىش ئۈچۈن، ئاندىن قالسا سىلەرنىڭ ئۇلاردىن كۈتكەن ئارزۇ - ئارمانلىرىڭلارنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، دەھشەتلىك كۈن بولغان قىيامەت كۈنىدە، پۈتكۈل ئىنسانىيەتنىڭ ئالدىدا، سىلەرگە ئاللاھنىڭ جەننەتنىڭ تاجلىرىنى كىيدۈرۈشى ئۈچۈن پۈتۈن كۈچى بىلەن جاپا - مۇشەققەتلەرنى ئىمانى كۈچى ئارقىلىق يېڭىپ، دۇنيانىڭ ئەرزىمەس مال - ماتالىرىغا بېرىلمەستىن، ۋايسىماستىن، چۈشكۈنلەشمەستىن ئىززەت ماكانلىرىدا سابىت تۇرۇپ، سەييىد قۇتۇپ رەھىمەھۇللاھ ئېيتقاندەك: «مۇئمىنلەر ئاللاھ تەئالا ئىرادە قىلغان مۇنۇ ھەقىقەتنى {تاكى زېيانكەشلىك تۈگىگەنگە ۋە ئاللاھنىڭ دىنى يولغا قويۇلغانغا قەدەر ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇڭلار} ئىشقا ئاشۇرۇش ۋە ئاللاھ تەئالانىڭ دىنى بىلەن ھاياتقا مۇناسىۋەتلىك ئىلاھىي مەپكۇرىسىنى يەر يۈزىدە ئۈستۈن ئورۇنغا ئېرىشتۈرۈش ئۈچۈن ئاللاھ تەئالانىڭ چەكسىز كۈچىگە تايىنىدۇ، ھەتتا ئاللاھ تەئالانىڭ يولىدا جىھاد قىلىش ۋەزىپىسىنى ئۆتەۋاتقاندىمۇ ئاللاھ تەئالانىڭ ئالەمشۇمۇل كۈچىگە تايىنىدۇ.» ئاللاھنى رازى قىلىش يولىدا پىداكارانە روھى بىلەن ئەڭ مۇشكۈل سەپىرىنى داۋاملاشتۇرماقتا. سىلەرنىڭ ئاللاھ ئۈچۈن قىلغان ھەدىيەلىرىڭلار ئاللاھنىڭ چەكسىز ئەڭ زور كۈچىگە تايىنىپ، ئاللاھنىڭ بايرىقىنى كۆكتە لەرزان لەپىلدىتىش ئۈچۈن ئۆز قابىلىيەتلىرى ۋە تالانتلىرىغا يارىشا، ھەرقايسى ساھەلەردە تىرىشچانلىقىنى نامايەندە قىلماقتا.

ئى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان ئەزىز ئاتىلار!

ئى خەنسا رەزىيەللاھۇ ئەنھانىڭ ھەمشىرىلىرى بولغان ئەزىز ئانىلار!

ئاللاھ ئۈچۈن قىلغان ھەدىيەڭلار ئاۋۋال ئاللاھنى رازى قىلىش ئۈچۈن، ئاندىن قالسا سىلەرنىڭ ئۇلاردىن كۈتكەن ئارزۇ - ئارمانلىرىڭلارنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، دەھشەتلىك كۈن بولغان قىيامەت كۈنىدە، پۈتكۈل ئىنسانىيەتنىڭ ئالدىدا، سىلەرگە ئاللاھنىڭ جەننەتنىڭ تاجلىرىنى كىيدۈرۈشى ئۈچۈن پۈتۈن كۈچى بىلەن جاپا - مۇشەققەتلەرنى ئىمانى كۈچى ئارقىلىق يېڭىپ، دۇنيانىڭ ئەرزىمەس مال - ماتالىرىغا بېرىلمەستىن، ۋايسىماستىن، چۈشكۈنلەشمەستىن ئىززەت ماكانلىرىدا سابىت تۇرۇپ، سەييىد قۇتۇپ رەھىمەھۇللاھ ئېيتقاندەك: «مۇئمىنلەر ئاللاھ تەئالا ئىرادە قىلغان مۇنۇ ھەقىقەتنى {تاكى زېيانكەشلىك تۈگىگەنگە ۋە ئاللاھنىڭ دىنى يولغا قويۇلغانغا قەدەر ئۇلار بىلەن ئۇرۇشۇڭلار} ئىشقا ئاشۇرۇش ۋە ئاللاھ تەئالانىڭ دىنى بىلەن ھاياتقا مۇناسىۋەتلىك ئىلاھىي مەپكۇرىسىنى يەر يۈزىدە ئۈستۈن ئورۇنغا ئېرىشتۈرۈش ئۈچۈن ئاللاھ تەئالانىڭ چەكسىز كۈچىگە تايىنىدۇ، ھەتتا ئاللاھ تەئالانىڭ يولىدا جىھاد قىلىش ۋەزىپىسىنى ئۆتەۋاتقاندىمۇ ئاللاھ تەئالانىڭ ئالەمشۇمۇل كۈچىگە تايىنىدۇ.» ئاللاھنى رازى قىلىش يولىدا پىداكارانە روھى بىلەن ئەڭ مۇشكۈل سەپىرىنى داۋاملاشتۇرماقتا. سىلەرنىڭ ئاللاھ ئۈچۈن قىلغان ھەدىيەلىرىڭلار ئاللاھنىڭ چەكسىز ئەڭ زور كۈچىگە تايىنىپ، ئاللاھنىڭ بايرىقىنى كۆكتە لەرزان لەپىلدىتىش ئۈچۈن ئۆز قابىلىيەتلىرى ۋە تالانتلىرىغا يارىشا، ھەرقايسى ساھەلەردە تىرىشچانلىقىنى نامايەندە قىلماقتا.

ئى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ ئەۋلادلىرى بولغان ئەزىز ئاتىلار!

ئى خەنسا رەزىيەللاھۇ ئەنھانىڭ ھەمشىرىلىرى بولغان ئەزىز ئانىلار!

209

ياراتقۇچىڭلار، بىردىنبىر خوجايىنىڭلار، ھەقىقىي ياردەمچىڭلار بولغان ئاللاھ تەئالاغا يۈزلىنىپ، دۇئالىرىڭلاردا شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسىدىكى مۇجاھىد ئوغلانلىرىڭلارنىڭ گۈزەل ۋەتىنى شەرقىي تۈركىستان زېمىنىغا دەسسەپ خىتاي كاپىرلىرىغا قارشى جەڭ قىلىپ، كاپىرلارنى يەر چىشلىتىپ، خار ھالەتتە مەغلۇبىيەتكە ئۇچرىتىپ، غەلىبىنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن ياد ئېتىڭلار، ھەرگىز مەيۈسلەنمەڭلار!

يېگانە رەببىڭلاردىن سالاھىدىن ئەييۇبىنىڭ دادىسى نەجمىدىن ئەييۇبىغا ئوخشاش پەرزەنتلىرىنى جىھاد تەلىماتلىرى بىلەن تەربىيەلەپ چىقىدىغان ئاتىلارنى ۋە سالاھىدىن ئەييۇبىغا ئوخشاش مۇجاھىد قوماندانلىرىدىن كۆپلەپ چىقىرىپ بېرىشىنى يالۋۇرۇپ سوراڭلار. چۈنكى، مۆئمىنلەرنىڭ يېگانە دوستى ئاللاھ تەئالادۇر.

ياراتقۇچىڭلار، بىردىنبىر خوجايىنىڭلار، ھەقىقىي ياردەمچىڭلار بولغان ئاللاھ تەئالاغا يۈزلىنىپ، دۇئالىرىڭلاردا شەرقىي تۈركىستان ئىسلام پارتىيەسىدىكى مۇجاھىد ئوغلانلىرىڭلارنىڭ گۈزەل ۋەتىنى شەرقىي تۈركىستان زېمىنىغا دەسسەپ خىتاي كاپىرلىرىغا قارشى جەڭ قىلىپ، كاپىرلارنى يەر چىشلىتىپ، خار ھالەتتە مەغلۇبىيەتكە ئۇچرىتىپ، غەلىبىنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن ياد ئېتىڭلار، ھەرگىز مەيۈسلەنمەڭلار!

يېگانە رەببىڭلاردىن سالاھىدىن ئەييۇبىنىڭ دادىسى نەجمىدىن ئەييۇبىغا ئوخشاش پەرزەنتلىرىنى جىھاد تەلىماتلىرى بىلەن تەربىيەلەپ چىقىدىغان ئاتىلارنى ۋە سالاھىدىن ئەييۇبىغا ئوخشاش مۇجاھىد قوماندانلىرىدىن كۆپلەپ چىقىرىپ بېرىشىنى يالۋۇرۇپ سوراڭلار. چۈنكى، مۆئمىنلەرنىڭ يېگانە دوستى ئاللاھ تەئالادۇر.

210